

Sámedikki dievascoahkkin

Čoahkkingirji 04/09

Ávjuvárgaaidnu 50, N-9730 Kárášjohka

Telefon +47 78 47 40 00

Telefaks +47 78 47 40 90

samediggi@samediggi.no

www.samediggi.no

Áigi: 30.11.09 - 03.12.09

Báiki: Kárašjogas

Áššelistu

Saksnr.	Sakstittel
041/09	Vuodđudeapmi
042/09	Sámediggeráđđi doaibmadiedahus
043/09	Gažaldagat Sámediggeráđđái
044/09	Ođđa áššiid dieđiheapmi
045/09	Sámedikki 2010 bušeahtta
046/09	Miellahtuid välljen Finnmárkkuopmodaga stivrii ja bearráigeahččanlávdegoddái
047/09	Sámeálbmotfoandda - ođđa válgaáigodaga vuoruheamit
048/09	Sámedikki bargoortnega revideren - vuodđonjuolggadusat
049/09	Sámedikki mearkašumit 2010/ 2011 boazodoallošiehtadussii
050/09	Luvven ámmáhis várreáirrasin - Ann Helen Guttorm Johansen
051/09	Luvven ámmáhis várreáirrasin - Raimo Valle
052/09	Doarjacealkámuš Mangyan-álbmogii Mindoros, Filippiinnain

Čoahkkináiggít

Áigi	Ášši	Siidu	
01.12.09	dii.09.15 - 09.30	041/09	4
	dii.09.30 - 12.10	042/09	7
	dii.13.30 - 14.30	043/09	27
	dii.14.30 - 15.10	044/09	35
02.12.09	dii.09.00 - 12.00	047/09	258
	dii.12.00 - 12.05	048/09	262
	dii.13.30 - 16.15	049/09	267
	dii.16.15 - 16.25	050/09	285
	dii.16.25 - 16.27	051/09	286
03.12.09	dii.09.00 - 16.25	045/09	39
	dii.16.25 - 16.40	046/09	256
	dii.16.40 - 16.50	052/09	287

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 41/09 Čoahkkima vuodđudeapmi

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 01.12.09 dii.09.15

Áirasat

Čuovvovaš áirasat ledje vuodđudeamis:

1. Marianne Balto	21. Odd Iver Sara
2. Gunn-Britt Retter	22. Geir Tommy Pedersen
3. Knut Store	23. Willy Ørnebakk
4. Trond Are Anti	24. Nils Djupen (<i>Randi A. Skum ovddas</i>)
5. Ragnhild M. Aslaksen	25. Margit Eli Anti Oskal
6. Hans J. Eriksen	26. Aud Marthinsen
7. Alf Isaksen (<i>Láilá Susanne Vars ovddas</i>)	27. Rolf Johansen
8. Aili Keskitalo	28. Ann-Mari Thomassen
9. Egil Olli	29. Vibeke Larsen
10. Berit Marie P. E. Eira (<i>Per Andersen Bæhr ovddas</i>)	30. Miriam Paulsen
11. Olaf Eliassen	31. Åge Nordkild
12. Mathis Nilsen Eira	32. Inga-Lill Sundset (<i>Geir Johnsen ovddas</i>)
13. Anne Helene Saari	33. Jarle Jonassen
14. Anne Jannok Eira (<i>Anders Somby jr. ovddas</i>)	34. Sten Erling Jønsson
15. Knut Roger Hanssen	35. Ellinor Marita Jåma
16. Hilde Anita Nyvoll	36. Jørn Are Gaski
17. Arthur Johan Tørfoss	37. Kirsti Guvsám
18. Stig Furu (<i>Toril Bakken Kåven ovddas</i>)	38. Marie Therese N. Aslaksen
19. Silje Karine Muotka	39. Heidi P. Greiner Haaker
20. Skjalg Asbjørn Jensen	

Juolluduvvon permišuvnnat

Permišuvnnat olles dievasčoahkkimis

Áirras nr. 07 Laila Susanne Vars

Áirras nr. 10 Per A. Bæhr

Áirras nr. 14 Anders Somby jr.

Áirras nr. 18 Toril Bakken Kåven

Áirras nr. 24 Randi A. Skum

Áirras nr. 32 Geir Johnsen

Permišuvnnat osiid dievasčoahkkimis

Áirras nr. 34 Sten Erling Jønsson 02.12.09

Áirras nr. 35 Ellinor Marita Jåma 03.12.09

Várrelahtut

Alf Isaksen lei čoahkkimis áirasa nr. 07 Laila Susanne Vars ovddas
Berit Marie P. E. Eira lei čoahkkimis áirasa nr. 10 Per A. Bæhr ovddas
Anne Jannok Eira lei čoahkkimis áirasa nr. 14 Anders Somby jr. ovddas
Stig Furu lei čoahkkimis áirasa nr. 18 Toril Bakken Kåven ovddas
Nils Djupen lei čoahkkimis áirasa nr. 24 Randi A. Skum ovddas
Inga-Lill Sundset lei čoahkkimis áirasa nr. 32 Geir Johnsen ovddas
Ida M. Bransfjell lei čoahkkimis áirasa nr. 35 Ellinor Marita Jåma ovddas
Synnøve Angell lei čoahkkimis áirasa nr. 22 Geir Tommy Pedersen ovddas (áššis 45/09)
Anders Nils J. Eira lei čoahkkimis áirasa nr. 12 Mathis Nilsen Eira ovddas (áššis 45/09)
Amund Peder Teigmo lei čoahkkimis áirasa nr. 11 Olaf Eliassen ovddas (áššis 45/09)
Agnar Kvernmo lei čoahkkimis várrelahtu Inga-Lill Sunset ovddas (áššis 45/09)

I Áššebáhpirat

06.11.09 beaiváduvvon gohččun ja áššelistu

II Evttohusat ja mearkkašumit

Čoahkkinjođihangotti árvalus Sámediggái

06.11.09 beaiváduvvon gohččun ja áššelistu dohkkehuvo oktan ođđa áššiguin 50/09 Luvven ámmáhis várreairrasin - Ann Helen Guttorm Johansen, 51/09 Luvven ámmáhis várreairrasin - Raimo Valle

Gunn-Britt Retter evttohus:

Ođđa ássi: Doarjjacealkámuš Mangyan-álbmogii Mindoros, Filippiinnain

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Čoahkkinjođihangotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Gunn-Britt Retter evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
	Jarle Jonassen	
1	Gunn-Britt Retter	
	Willy Ørnebakk, čoahkkinortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

- 06.11.09 beaiváduvvon gohččun oktan áššelisttuin dohkkehuvvo.
- Ođđa áššit: - Ášši 50/09 Luvven ámmáhis várreairrasin - Ann Helen Guttorm Johansen
- Ášši 51/09 Luvven ámmáhis várreairrasin - Raimo Valle
- - Ášši 52/09 Doarjjacealkámuš Mangyan-álbmogii Mindoros, Filippiinnain

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 01.12.09 dii. 09.30

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 42/09 Sámediggeráđi doaibmadieđáhus

Arkiiva

Arkiiváššénr.

SF-

09/4713

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 01.12.09 dii. 09.15

I Mildosat

Nr	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1			Njealljehasjagi rehketdoallu
2			Odđa áššiid čuovvuleapmi áššis 16/09
3			Sámedikki 2009 nuoraidkonferánssa cealkámuš
4			Suoivvanraporta - ON konvenšuvdna siviila ja politihkalaš vuoigatvuodaid birra

II Evttohusat ja mearkkašumit

Sámediggeráđi árvalus Sámediggái:

Sámediggi váldá sámediggeráđi doaibmadieđáhusa áigodagas 13.10.09 - 13.11.09 diehtun.

1 Álggahus

Dieđáhus guoská Sámediggeráđi politihkalaš ja hálddašandoaimmaide áigodagas 13.10.09 rájes gitta 13.11.09 rádjai. Dieđáhusas válddahaljojuvvo movt váikkuhangaskaoamit leat geavahuvvon ja movt ráđđi lea čuovvolan sierralágan strategiijaid bušehtas. Dát lea Sámedikki mearrádusa čuovvuleapmi jagi 2008 jahkedieđáhusa oktavuodas ahte jahkedieđáhusa hápmi ođastuvvo jagi 2009 rájes. Ággan ráđi dieđáhusa rievdateapmái lea dárbu oažžut lávgadet oktavuodá Sámedikki bušehta, Sámediggeráđi dieđáhusa ja jahkedieđáhusa gaska.

Dán áigodagas lea Sámediggeráđi doallan 2 čoahkkima ja lea meannudan 24 ášši. Čujuhit čoahkkingirjiide R 14/09 ja R 15/09.

Nugo oidno geahčastagas www.sametinget.no de lea ráđđi lassin searvan ollu čoahkkimiidda ja ovddastemiide.

2 Oahpahus

Váldomihttomearri

Sámi álbmogis galgá leat máhtolašvuohta, gelbbolašvuohta ja gálggat mat dárbbášuvvojit sámi servodaga ovddideamis.

Oassemihhttomearri

- Nannet ja ovddidit sámi mánáid ja nuoraid giela, kultuvrra ja identitehta
- Sámi álbmogis galgá leat duohta vuoigatvuohta oahpahussii sámegeielas ja sámegillii

Strategiijat

- Gulahallama bokte guovddáš, guovlulaš ja báikkálaš eiseválddiiguin sihkkarastit buriid rámmaeavttuid sámi mánáidgárddiid, vuodđoohpahusa, alit oahpu ja dutkama vástte

Doarjja sámi mánáidgárddiide

Sámediggeráđđi háliida gulahallat ohcciiguin geat ohcet doarjagiid sámi mánáidgárddiide, ja lea doallan čoahkkima Røyrvik ja Namsskogan suohkaniiguin. Sii bukte rávvagiid ja bagadalle doarjagiid ektui ja sámi mánáid fálddagaid ektui mánáidgárddis. Mii finaimet maiddái ovttá mánáidgárddis.

Sámediggeráđđi digaštala čoahkkimis viđa davimus fylkamánniin movt sáhtta ovttasbargat sámi mánáidgárddiid ektui Stuoradiggedieđáhusa nr. 41 Kvalitehta mánáidgárddis vuodul.

Fierpmádatčoahkkimat

Sámediggeráđđi lea doallan fierpmádatčoahkkima giellabargiide geat barget mánáidgárddiin gos leat sámi mánát. Čoahkkima fáddá lei earret eará mánáidgárddi beaivválaš giella, duodji ja sámeigiella, dieđut iešgudetlágan prošeavttaid birra mat leat čađahuvvon mánáidgárddiin ja vásáhusaid lonohallan.

Sámediggi lea oassálastán fierpmádatčoahkkimis gos ulbmil lei čuovvolit Ráđđehusa sámeigielaidda doaimmaplána 22. doaimmabijju Sierra doaimmabijjut mat galget nannet giellaovdáneami máttasámi guovllus ja julevsámi guovllus. Norlándda fylkamánni galgá ovddidit lullisámi oahpahusdoaimmaid, ja áigu ovttas lullisámi guovllu ásašusaiguin/fágabirrasaiguin ráhkadit doaimmaplána lullisámeigiela nannema várás.

Rávisolbmuidoahpahus

Konsultašuvnna maŋŋel Sámedikkiin sáddii Máhttodepartemeanta lánkaásahusevttohusa oahppolihtu ja neahttaskuvllaid birra almmolaš gulaskuddamii. Gulaskuddanáigemeari lei bearjadaga 20.11.09. Ovdal go dohkkehit lánkaásahusa, de galgá čađahuvvot ođđa konsultašuvdna. Departemeanta pláne mearridit lánkaásahusa juovlamánu gaskamuttu ja dat galgá doaimmagoahtit 01.01.10.

Ođđa sámi oahpaheaddjeohpu rámmaplánalávdegoddi

Máhttodepartemeanta bivdá 14.09.09 beaiváduvvon reivvestis Sámedikki nammadit observatora ođđa sámi oahpaheaddjeohpu rámmaplánalávdegoddái. Dalle lei rámmaplánalávdegoddi juo álggahuvvon. Sámediggi vástidii reivves 22.09.09 beaiváduvvon ahte Sámediggi searvá hálddahusa bokte. Loahpaláš nammadeapmi dahkkui 15.10.09 beaiváduvvon reivves Máhttodepartemeanttas. Dalle lei lávdegoddi doallan 3 čoahkkima. Sámediggi lea searvan lávdegotti guovtti čoahkkimii. Lávdegoddi lea addán departementii iežas lánkaásahusevttohusa sámi oahpaheaddjeohpu rámmaplána hárrái.

Regionála dutkanfoanda

Sámediggeráđđi lea nammadan ovttá áirasa Davvi-Norgga dutkanfoandda stivrra válgalávdegoddái ja ovttá áirasa Gaska-Norgga dutkanfoandda stivrra válgalávdegoddái. Konsultašuvnnain Máhttodepartemeanttain sihttojuvvui ahte Sámediggi galgai evttohit ovttá áirasa goappáge stivrii. Regionála dutkanfoandda njuolggadusain lea ulbmilpresiserejuvvon ahte sámi dutkanberoštusat ja dárbbut galget gozihuvvot. Dat guoská maiddái Hedemárkku ja Opplándda dutkanfondii.

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvaláš geavaheami bokte nannet máhtolašvuoda ja gelbbolašvuoda sámi servodagas.
- Raportta čuovvoleapmi raporterejuvvo ovttaskas váikkuhangaskaoapmeortnega vuolde.
- Váikkuhit hutkás sámi oahpponeavvobuvttadeapmái

Bargojoavku beaktileabbo oahpponeavvoráhkadeami várás

Sámediggi lea ovttas Máhttodepartemeanttain ja Oahpahusdirektoráhtain ceggen bargojoavkku mii galgá árvvoštallat sámi oahpponeavvoráhkadeapmái beaktileabbo organiserema. Bargojoavkkus leat guokte ovddasteaddji Máhttodepartemeanttas, guokte ovddasteaddji Oahpahusdirektoráhtas ja njeallje ovddasteaddji Sámedikkis.

Bargojoavkkus lea čuovvovaš mandáhtta:

- Árvvoštallat sámi oahpponeavvuid dáláš ovdáneami ja buvttadeami
- Árvvoštallama vuodul evttohit rievdadusaid mat mielddisbuvttáše beaktileabbo oahpponeavvoráhkadeami Mánáidgárddi rámmaplána ja Máhttolokten – Sámi mielde.
- Árvvoštallat makkár ekonomalaš váikkuhusat evttohusain leat.

Bargojoavkkus lea dialoga áigeovuodilis aktevrraiguin ja viežžá sullásaš dilálašvuodaid birra dieđuid olgoriikkas. Joavku lea álggahan barggu ja gárve raportta 31.10.10.

- Sámi oahpponeavvovuodddáza, Sámi oahpponeahta ja ohcanvejolaš oahppouskkádaga bokte olámuddui buktit ja dieđuid addit sámi oahpponeavvuid birra

Oahppouskkádat

Sámediggi čadaha ovttas Utdanning.no:in álgoproševtta mas váldoulbmilin lea dárkilit geahčadit makkár vejolašvuodát gávdnojit ja čielggadit dárbbuid ohcanvejolaš oahppouskkádaga ektui. Máhttodepartementii lea sáddejuvvon prošeaktaohcan golmmajagáš prošeaktii mas mihttun lea ovdánahttit oahppouskkádaga, digitála oahpponeavvuid ja pedagogalaš juohkinarena.

- Addit dárbbalaš dieđuid ja bagadusa sámi oahpahusa birra mánáidgárddiin ja vuodđooahpahas

Bagadallan mánáidgárddiide

Váhnemat, mánáidgárddit ja suohkanat leat ožžon bagadallama sámi mánáid fálaldagaid birra mánáidgárddiin. Sámi mánáid mánáidgárdefálaldaga birra lea ráhkaduvvon diehtogihpa, ja dat lea dál deaddiluvvomin. Finnmarkku fylkkamánni čoaikkimis suohkaniid mánáidgárdeeiseválddiid várás jugii Sámediggeráđđi dieđuid Sámedikki barggu birra mánáidgárdesuorggis ja áigeovuodilis doarjjaortnegiid birra mánáidgárddiid várás gos leat sámi mánát.

- Álggahit tearbmaproševttaid vuoruhuvvon fágain
- Eará

Oahppoplánat

Sámediggeráđđi lea nammadan vihtta oahppoplánajoavkku mat ráhkadit oahppoplánaid viđa duodjefágii Jo3/oahppu fitnodagas. Oahppoplánaevttohusat galget sáddejuvvot gulaskuddamii ođđajagimánu 2010 loahpas.

Váikkuhangaskaoamit – oahpahas, ohcanvuodot

Oahpponeavvut

Bušeahhta 11 875 000 ru. Geavahuvvon 15 495 308 ru.

Dábálaš oahpponeavvut vuodđooahpahussii

Bušeahhta 8 975 000 ru. Geavahuvvon 9 111 000 ru.

Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. Doarjja lea addojuvvon viđa vuoruhuvvon suorggi siskobealde.

Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut

Bušeahhta 1 900 000. Geavahuvvon 1 743 000 ru.

Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. Doarjja lea addojuvvon golmma vuoruhuvvon suorggi siskobealde.

Mánáidgárddiid oahpponeavvut

Bušeahhta 1 000 000 ru. Geavahuvvon 1 004 000 ru.

Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. Doarjja lea addojuvvon guovtti vuoruhuvvon suorggi siskobealde.

Oahpponeavvuid oastin

Reviderejuvvon bušeahhta biddjojuvvui 1 000 000 ru dán postii. Geavahuvvon 3 637 308 ru.

Geavatkeahces juolludusat leat gessojuvvon ruovttoluotta 3 008 713 ru ovddas. Dát ruđat leat mannan ovdal almmuhuvvon oahpponeavvuid oastimii ja juohkimii nuvttá vuodđoskuvllaide ja mánáidgárddiide.

Gelbbolašvuoda bajideapmi

Bušeahhta 4 550 000 ru. Geavahuvvon 2 820 000 ru.

Stipeanda ohppiide geain lea sámegeiella joatkkaskuvlla fágasuorggis

Bušeahhta 2 400 000 ru. Geavahuvvon 2 400 000 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

Fágalaš gelbbolašvuoda bajideapmi

Bušeahhta 800 000 ru. Geavahuvvon 149 000 ru. Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. Ohcamat leat bohtán, muhto dušše okta dain lei doarjaga vuoruhuvvon surggiid siskkobealde.

Stipeanda alit ohppui

Bušeahhta 1 350 000 ru. Geavahuvvon 420 000 ru. Ohcanáigemearit guovvamánu 1. b. ja golggotmánu 1. b. Doarjja lea doaisttáži addojuvvon guovtti vuoruhuvvon suorggi siskkobealde, ovdaskuvla- ja dábálašoahpaheadjistudeanttaide geain sámegeiella lea fágasuorggis ja alit ohppui mátta-, julev- ja davvisámegeilain. Stipeandaohcamat mat leat bohtán ohcanáigemearrái golggotmánu 1. b. eai leat vel meannuduvvon.

Doarjja sámi mánáidgárddiide

Bušeahhta 9 205 000 ru. Geavahuvvon 9 324 750 ru. Ohcanáigemearri lei guovvamánu 1. b. Sámi mánáidgárddiide, rabas ohcanáigemearri golggotmánu 15. b. rádjai sámi mánáid sámegeiella oahpahussii dáža mánáidgárddiin.

Sámegeiella oahpahussii lea addojuvvon 1 402 750 ru doarjjan, ja proševttaide ja ovddidanbargui lea addojuvvon doarjja 165 500 ru ovddas. Sámi mánáidgárddiide lea addojuvvon 7 756 500 ru doarjjan. Sámediggi mearridii 2009 bušeahstas lasihit doarjjameriid. Dasa lassin lea eanet mánáidgárddit dán jagi go ovdal ožžon doarjaga. Dan geažil go leat leamaš unnán ruđat, de leat biehttalan prošektaohcamiid mat bohte golmma sierra sámi mánáidgárddis.

Váikkuhangaskaoamit – doaibmabijut oahpponeavvovráhkadeami nannemii (eai leat ohcanvuđot)

Bušeahhta 6 000 000 ru. Geavahuvvon 2 000 000 ru.

Matematihka oahppogirjiid jorgaleapmi ja heiveheapmi

Bušeahhta 4 000 000 ru. Geavahuvvon 0 ru. Doaibmabidju lea almmuhuvvon almmolaččat Doffinis.

Ovddasmanniprošekta – resursaskuvlla julevsámi guovllus

Bušeahhta 2 000 000 ru. Geavahuvvon 2 000 000 ru.

3 Giella

Váldomihttomearri

Buktit oidnosii ja nannet sámegeiella

Oassemihhttomearit

- Bisuhit ja viidáset ovddidit dálá arenaid, ja ásahtit ođđa arenaid sámegeiella váste.
- Ealáskuhttit sámegeiella dain guovlluin gos giella lea rašis dilis
- Ovddidit ja nannet sámegeielgeavaheami guovlluin gos sámegeiella lea beaivválaš giella

Strategiijat

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte ovdánahttit sámegeiella geavaheami.

Dáru - lullisámi sátnegirji

Sámediggeráđđi lei mielde dalle ja dáru - lullisámi sátnegirji almmuhuvvui 31.10.09 Snoasas. Girji lea almmuhan Idut girjelágádus Porsáנגgus. Girji lea čállán Lajla Mattsson Magga. Sámediggi lea ruhtadan sátnegirji váikkuhangaskaoapmeortnega bokte.

- Strategiija čuovvoleapmi raporterejuvvo ovttaskas váikkuhangaskaoapmeortnega vuolde.
- Háhkát daid buoremus rámmaeavttuid sámegiela vástte gulahallama bokte báikkálaš, regionála ja guovddáš eiseválddiiguin ja eará guoskevaš aktevrraiguin
- Nannet ja ovddidit sámegiela sámi tearbmabarggu bokte

Terminologijabargu

Sámediggi čađahii diehtujuohkin- ja oahpahusčoahkkima Sjur Moshageniin ja Ciprian Gerstenbergeriin Romssas tearbmabánku risten.no birra ja Iterm prográmma birra. Čoahkkimis čájehuvvui movt galgá bidjat sisa ođđa tearpmaid risten.no:i, ja dál leat fas bidjagoahtán tearpmaid tearbmabánkui. Olu dohkkehuvvon tearbmalisttut galget biddjot sisa.

Sámediggi lea ožžon oahpu geavahit kárta prográmma SSR, ja ohcat dohkkehuvvon sámi báikenamaid prográmma vehkiin.

Sámediggi lea dárkkistan tearbmabarggu njuolggadusaid, “Tearbmabargu”, davvisámegillii Sámedikki tearbmaprošeaktabargiid várás. Dát njuolggadusat jorgaluvvojit maiddá julevsámegillii. Sámediggi lea maiddá doallan ovttasbargočoahkkima Sámi giellalávdegottiin (SGL), ulbmil lea buoridit ovttasbarggu tearbmalisttuiguin ja earjiltearpmaiguin, vai Sámedikki ja SGL tearbmabargu manašii njuovžileappot.

Sámediggi rávve beaivválaččat sániid, tearpmaid ja namahusaid geavaheami birra, ja eará gažaldagaid ektui sihke priváhta ja almmolaš aktevrrain geat ieža geavahit sámegiela barggusteaset dahje dárbbášit veahki jorgalit teavstta sámegillii.

- Nannet, suodjalit ja buktit oidnosii sámegiela sámi báikenammabarggu bokte

Sámi báikenamat

Sámediggi lea rávven sámi báikenamaid geavaheami birra, sihke journalisttaide, suohkaniidda ja earáide geat barget sámi báikenamaiguin. Journalisttaide ja suohkaniidda rávvet čállinvuogi mearrádusa oktavuodas almmolaš čujuhusaide ja gilliide, suohkana luottaide, geainnuide ja eará ektui. Muđui rávvet maiddá dáláš báikenamaid ektui mat leat Statens Kartverk registariin.

- Ovttasbargat Bargo- ja searvadahttindepartemeanttain sámegielaid doaibmaplána čađahemiin

Ráđđehusa sámegielaid doaibmaplána

Sámediggi lea bargan Ráđđehusa sámegielaid doaibmaplána čuovvolemiin. Sámediggi ovttasbargá iešguđe departemeanttaiguin ja direktoráhtaiguin plána 66 doaibmabiju čađaheamis. Sámegiela gelbbolašvuodaovdáneami barggus doalai Sámediggi 4. -5.11.09 fierpmádatčoahkkimiid mánáidgárddiide gos leat lullisámi mánát.

Váikkuhangaskaoamit – giella, njuolgga doarjagat

Guovttegielalašvuodadoarjja gielddaide

Bušeahhta 37 650 000 ru. Geavahuvvon 33 708 000 ru.

Nubbi oassi doarjagis Unjárgga, Divttasvuona ja Loabága suohkaniidda lea mávssekeahtá. Dat gielddat mat leat ožžon nuppi oasi doarjagis leat raporterén movt ruđat leat geavahuvvon 2008:s, ja raporterén juolluduvvon ruđaid geavaheami birra dohkkehuvvon 2008 rehketoalu bokte. Dat dávista Sámedikki máksineavttuide. Mii sáddet suohkaniidda dieđu ruđaid geavaheami birra juovlamánus.

Guovttegielalašvuoda doarjja fylkkagiellaide

Bušeahhta 5 100 000 ru. Geavahuvvon 3 850 000 ru.

Nubbi oassi doarjagis Norlándda ja Davvi-Trøndelága fylkasuohkaniidda lea vel mávssekeahhtá. Dat fylkasuohkanat mat leat ožžon nuppi oasi doarjagis leat raportereren movt ruđat leat geavahuvvon 2008:s, ja raportereren juolluduvvon ruđaid geavaheami birra dohkkehuvvon 2008 rehketoalu bokte. Dat dávista Sámedikki máksineavttuide. Mii sáddet fylkasuohkaniidda dieđu ruđaid geavaheami birra juovlamánus.

Sámi giellaguovddážit

Bušeahhta 5 200 000 ru. Geavahuvvon 5 200 000 ru.

Buot giellaguovddážit leat ožžon máksjuvvot olles doarjaga. Buot doarjjaoažžut leat raportereren movt ruđat leat geavahuvvon 2008:s, ja leat raportereren ruđaid geavaheami birra dohkkehuvvon 2008 rehketoalu bokte. Dat dávista Sámedikki máksineavttuide. Mii sáddet giellaguovddážiidda dieđu ruđaid geavaheami birra juovlamánus.

Váikkuhangaskaoamit – giella, ohcanvuđot doarjagat

Bušeahhta 6 010 000 ru. Geavahuvvon 6 110 000 ru. Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b.

Giellaprošeavttat sámegeiela hálddašanguovllus

Bušeahhta 2 200 000 ru. Geavahuvvon 2 952 000 ru. Buot giellaprošeavttat vuoruhansuorggi siskkobealde leat ožžon doarjaga. Mii leat geassán ruovttoluotta juolludusaid mat eai leat geavahuvvon, oktiibuot 547 540 ru ovddas.

Giellaprošeavttat olggobealde sámegeiela hálddašanguovllu

Bušeahhta 3 810 000 ru. Geavahuvvon 3 158 000 ru. Ollu prošeavttat eai lean vuoruhansuorggi siskkobealde, muhto buot prošeavttat mat ledje vuoruhansuorggi siskkobealde ožžo doarjaga.

4 Kultuvra

Váldomihttomearri

- Ealli ja mánggabealat sámi dáidda- ja kultureallin

Oassemihhtomearri

- Sámi kulturásahusaid ja museaid bisuheapmi ja viidáset ovddideapmi
- Sámi dáiddalaš ovdanbuktimiid girjái vuoda ovddideapmi ja daid gaskkusteami sihkkarastin
- Movttiidahttit ja ovddidit valástallandoaimmaid sámi álbmogii
- Sihkkarastit ja ovddidit musihkka-, girjjálašvuolta-, filbma- ja revy- ja teáhterdoaimmaid
- Viiddes kulturdoaimmafálaldat sámi mánáide ja nuoraide
- Buorre bibliotekafálaldat sámi geavaheddjiide
- Sihkkarastit ahte sámi museat besset oassálastit museaodastusas

Strategiijat

- Váikkuhit sámi dáidda- ja kultureallima bisuheami ja viidáset ovddideami aktiivvaláš váikkuhangaskaomiid geavaheami bokte

Raporterejuvvo juohke váikkuhangaskaoapmeortnega vuolde, stáhtus 13.11.09.

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvaláš geavaheami bokte ovddidit oktasaš sámi-kveana kulturdoaimmaid
- Nannet ja ovddidit ovttasbarggu aktevrraiguin mat bargat sámi kulturovddidemiin

Márkomeannu

Sámediggi lea searvan čoahkkimii Márkomeanuin festivála boahtteáiggi birra. Márkomeannu lea oalle guhkás bargan eaktodáhtolaš barggu. Dál lea festivála sturron nu ahte lea dárbu oažžut produseanta-virggi. Sámediggeráđđi lea ášahusdieđáhusastis ávžžuhan lávgadet ovttasbarggu Várdobáikki ja Márkomeanuid gaskka. Dasa lei Márkomeannu mielas. Norlándda ja Romssa fylkkagielddat ledje maiddái mielde čoahkkimis.

- Bisuhit ja ovddidit dialoga guovddáš, regionála ja báikkálaš eiseválddiiguin nannen dihte sámi kulturovdáneami rámmaeavttuid
- Sámedikki ja fylkkagielddaid gaskasaš ovttasbargošiehtadusaid bokte vel eanet geatnegahttit ovttas ovddidit sámi dáidda- ja kultureallima
- Dáiddáršiehtadusa bokte láchit dili sámi dáidaga dahkamii ja gaskkusteapmái
- Veahkin ásaht sámi dáiddamusea
- Bargat dan badjelii ahte duohtandahkat odđa teáhtervistti Beivváš Sámi Teáhterii
- Bargat vuoruhuvvon sámi kulturviesuid stuoridemiin
- Váikkuhit ahte sámi museat ožžot buriid rámmaeavttuid doaibmamii ja fágalaš ovddideapmái

Sámi museat

Sámediggeráđđi lea mearridan searvat ásahtit vuodđudusa Deanu ja Várjjaga museasiida. Sámediggi manná Nuortasámi musea sadjái vuodđudusa ásaheaddjin. Sámediggi bidjá maiddái 25 000 ru vuodđokapitalan.

Sámediggerádis leat leamaš čoahkkimat Deanu ja Várjjaga musea ja RiddoDuottarMusea stivrrain. Čoahkkimiin ožžo siiddaid ovddasteaddjit vejolašvuoda čalmmustit bargguset ja bušeahhtadárbbuid jahkái 2010.

- Eará

Sámi kulturásahusat ja deaivvadansajit

Sámediggerádis leat áigodagas leamaš čoahkkimat sámi kulturásahusaiguin ja -organisašuvnnaiguin. Sámediggeráđđi lea gieskat vuodđuduvvon ja háliida buori gulahallama ja háliida oahpásmuvvat ášahusaiguin ja organisašuvnnaiguin. Sámediggerádis lea earret eará leamaš čoahkin Gáisi giella-guovddážiin Romssas sámi viesu ásahanplánaid birra Romsii. Sámediggeráđđi čilgii ášahusdieđáhusa ja vejolašvuodaid birra ohcat prošeaktaruđaid álggahanmuttus.

Váikkuhangaskaoamit – kultuvra – njuolggá doarjagat

Sámi kulturviesut

Bušeahhta 8 912 000 ru. Geavahuvvon 8 270 000 ru juolludaneavttuid mielde. Nubbi oassi doarjagis Sijti Jarnei lea vel mávssekeahtá.

Sámi festiválat

Bušeahhta 2 882 000 ru. Geavahuvvon 2 732 000 ru juolludaneavttuid mielde. Nubbi oassi doarjagis Sámi filbmafestiválii lea vel mávssekeahtá.

Sámi valáštallan

Bušeahhta 1 629 000 ru. Geavahuvvon 1 554 000 ru juolludaneavttuid mielde. Nubbi oassi doarjagis SVL- Artic Winter Games:ii lea vel mávssekeahtá.

Sámi teáhter

Bušeahhta 16 519 000 ru. Geavahuvvon 16 519 500 ru juolludaneavttuid mielde.

Sámi prentosat

Bušeahhta 2 571 000 ru. Geavahuvvon 2 300 000 ru juolludaneavttuid mielde. Nubbi oassi doarjagis Gába-bláddái lea vel mávssekeahhtá.

Girjebusset

Bušeahhta 6 145 000 ru. Geavahuvvon 6 145 000 ru juolludaneavttuid mielde.

Museat

Bušeahhta 20 798 000 ru. Geavahuvvon 14 302 000 ru juolludaneavttuid mielde. Olles doarjja Deanu ja Várjjaga museasiidii lea vel mávssekeahhtá.

Váikkuhangaskaoamit – kultuvra – ohcanvuđot doarjagat

Bušeahhta 13 571 000 ru. Geavahuvvon 13 783 300 ru.

Kulturovddideapmi

Bušeahhta 10 189 000 ru. Geavahuvvon 10 576 300 ru.

Girjjálašvuhta

Bušeahhta 2 586 000 ru. Geavahuvvon 2 074 000 ru. Ohcanáigemearri cuoŋománu 1. b. Measta bealli ohcamiin eai gullan vuoruhemiide. Loahppa ruhta 512 000 ru leat sirdojuvvon postii 60030 girjjálašvuhta - sámeálbmotfoanda.

Musihkkaalmmuheamit

Bušeahhta 2 150 000 ru. Geavahuvvon 1 900 000 ru. Ohcanáigemearri cuoŋománu 1. b. Ain leat meannutkeahtes ohcamat.

Kulturdoaibmabijut mánáid ja nuoraid várás

Bušeahhta 1 900 000 ru. Geavahuvvon 1 793 200 ru. Rabas ohcanáigemearri čakčamánu 1. b.

Eará kulturdoaibmabijut

Bušeahhta 3 093 000 ru. Geavahuvvon 4 174 500 ru. Rabas ohcanáigemearri lei čakčamánu 1. b. Geavatkeahtes juolludusat leat gessojuvvon ruovttoluotta oktiibuot 822 550 ru ovddas.

Sámegielat govvasárggusráiddut

Bušeahhta 460 000 ru. Geavahuvvon 560 000 ru. Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. Doarjja lea addojuvvon guovtti bušehtas vuoruhuvvon suorgái.

Sámi lágádusat

Bušeahhta 2 682 000 ru. Geavahuvvon 2 682 000 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

Sámi deaivvadansajit

Bušeahhta 700 000 ru. Geavahuvvon 700 000 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

Sámi dáiddáršiehtadus

Bušeahhta 5 150 000 ru. Sámi dáiddárráđđi ja RiddoDuottarMuseat hálldašit dán ruđa dáiddáršiehtadusa vuodul.

5 Ealáhusat

Váldomihttomearri

- Nana ja ealli servodagat stabiila ássamiin ja juohkelágan ealáhusaiguin

Oassemihhttomearri

- Bisuhit ja ovddidit ealáhuseallima sámi guovlluin

- Suodjalit ja ovddidit mariidnaealáhusaid ávnnašlaš vuodđun ássamii ja barggolašvuhtii sámi guovlluin
- Bisuhit eanadoalu deatlaš kulturguoddin ja barggaheaddjin sámi guovlluin
- Ovddidit ealáhuslaš duoji mas lea gánnáhahttivuohta ja mii vuovdá iešráhkaduvvon gálgvuid
- Ekologalaččat, ekonomalaččat ja kultuvrralaččat ceavzilis boazodoallu ja meahcásteapmi.

Strategiijat

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte váikkuhit juohkelágan ealáhusaid ja doarjjaruđaid buori juohkima sohkaččat gaska.

Strategiija čuovvleapmi raporterejuvvon ovttaskas váikkuhangaskaopmeortnega vuolde.

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte addit nuorra ášaheddjiide vejolašvuoda álggahit iežaset doaimma.
- Oktiortnet váikkuhangaskaomiid ovttrasáđiid báikkálaš ja regionála eiseválddiiguin.
- Bisuhit ja viidáset ovddidit gulahallama guovddáš ja regionála eiseválddiiguin nannen dihte rámmaeavttuid sámi ealáhusovddideapmái

Ovdeš árvalusain eana- ja boazodoallošiehtadussii lea Sámediggi signaliseren ahte Sámediggi galgá sáhttit konsulteret siehtadušaid hárrái ovdalgo dat sáddejuvvojit siehtadallanoasálaččaide. Ráđđi lea álggahan ságastallamiid Eanandoallo- ja biebmodepartemeanttain.

Soria Moria julggaštus bohtá ovdan ahte galgá ráhkaduvvot odđa stuorradiggedieđáhus Norgga eanandoallopolitihka birra. Ráđđi háliida leat árrjalaččat mielde dán dieđáhusa ráhkadeami oktavuodas. Innovašuvnna Norga álgaga mielde lea Sámediggeráđđi šiehttan ovttasbarggu regionála aktevrraiguin Finnmárkkus dan hárrái ahte álggahuvvo prošeakta eanandoalu sihkkarastima várás Sis-Finmárkkus - Ávjovárreprošeakta. Duogážin dasa lea dat go doaluid lohku lea nu sakka njiedjan maŋimus 10 jagis. Dán lágan prošeaktii lea maidái dárbu movttiidahttin dihte nuoraid álggahit doalu dán guovllus. Jos dán prošeavttas šaddet buorit bohtosat, de sáhtta das leat fievrriidánárvu eará sámi guovlluide.

- Láhčit gelbbolašvuodaovddideami ja innovašuvnna ovttasbarggu bokte gelbbolašvuoda- ja máhtolašvuodaččatbirrasiguin

Duoji oahpahallortnet lea álggahuvvon golggotmánus, ja guhtta ohcci leat ožžon fáldadaga álgit oahpahallin. Golmmas dáid gaskkas leat vuolláičállán šiehtadusa ja álggahan oahpahušáigodaga. Odđa oahpahallit váldojuvvojit fas go odđa skuvlajahki 2010:s álggahuvvo. Sámediggi lea bivdán Boazodoalu ja duoji oahpahuškantuvrra organiseret ortnega. Dát lea oassi árvoháhkoprográmmas.

- Ovttasbarggu bokte relevánta aktevrraiguin váikkuhit dan ahte ealáhusovddidanbargu šaddá enet boahpteáiggiváikkuheaddjin ja ahte vuodđudeaddjit čuovvovuvvojit buorebut

Sámediggi lea árvvoštallan movt buoridit árvoháhkama máttasámi guovllus. Álgoplánaid mielde galgai álggahuvvot álggahankursa, muhto gieskat aiddo lea čađahuvvon dákkár kursa nu ahte dárbu dál ii leat nu stuoris. Danne áigu ráđđi vuoruhit gelbbolašvuodaččat fitnodatovddideamis máttasámi guovllus. Sámediggi searvá muđui bargojovkui sámi fitnolašvuoda hárrái, mas Norlánda fylkkagielddas lea ovddasvástáduš.

- Eará

Mariidnaealáhusat

Sámedikki presideanta searvvai álbmotčoahkkimii Fállevuonas Álttás 29.10.09, gosa Vuotnabivdiid searvi lei bovdean ja ávžžuhan boahtit. Searvi ovddidui oasi vuotnabivdiid báikkálaš hástalusain ja

dasto buvttii ovdan vuotnabivdiid dáhtu áŋgiruššat šárkabivdduin ealáhussan ja dáhtu ássat distrivttain.

Sámedikki presideanta lei maiddái Norges Fiskarlag riikačoahkkimis Troanddimis 11. – 13. 11.09. Presideanta deattuhii ahte Sámediggi háliidivččii lávgadet gulahallat ealáhussain ja sin organisašuvnnaiguin. Presideanta namuhii maiddái guolásteddjuid ja vuostáiváldinstášuvnnaid váttis dili finánsaroasu geažil, muhto son deattuhii erenoamážit dan ahte Sámediggi áigu čuovvolit Riddoguoalástanlávdegotti (NOU 2005:5) meannudeami Stuorradikkis ja Ráđđehusas.

Ráđđi lea searvan Finnmárkku boanddaidsearvvi čoahkkimii Álttás skábmamánu 10. b. mas fáddán lei ealáhugiccu eanandoalu ja boazodoalu gaskka. Ráđđi dovvdahii ahte dát ii leat etnálaš gizzu ja ahte ráđis lea jáhkku gávdnat čovdosa maid goappašat bealit sáhttet dohkkehit.

Váikkuhangaskaoamit – ealáhusat – njuolgga doarjagat

Duodjeásahusat

Bušeahhta 2 509 000 ru. Juolludus juohkásuvvá ná: Duodjeinstituhtta; doaibmadoarjja 2 009 500 ru ja 500 000 ru duoji bagadanvirggiide maid maiddái Duojeinstituhtta hálddaša. Olles juolludus jahkái 2009 lea máksjuvvon juolludaneavttuid mielde.

Váikkuhangaskaoamit – ealáhusat – ohcanvuđot doarjagat

Ealáhusovddideapmi

Bušeahhta 17 111 000 ru. Geavahuvvon 17 489 100 ru. Ohcanáigemearit guovvamánu 1. b., cuoŋománu 1. b. ja čakčamánu 1. b. Geavatkeahces juolludusat leat gessojuvvon ruovttoluotta oktiibuot 2 792 625 ru ovddas.

Juohkelágan ealáhusat - oktiibuot

Bušeahhta 6 647 000 ru. Das geavahuvvon 6 761 000 ru. Dán poasttas leat muhtun juolludusat gessojuvvon ruovttoluotta.

Juohkelágan ealáhusat

Bušeahhta 6 147 000 ru. Geavahuvvon 6 761 000 ru.

Duodji ealáhusšiehtadusa olggobealde

Bušeahhta 500 000 ru. Geavahuvvon 0. Ohcamat leat meannuduvvomin maŋŋá áigemeari mii lei golgotmánu 25. b. 2009. Dát lea doaibmadoarjja ohcciide mat báhcet olggobeallái duoji ealáhusšiehtadusa ja mat eai leat ovttabmofitnodagat.

Mariidnaealáhusat

Bušeahhta 4 165 000 ru. Geavahuvvon 4 224 000 ru.

Eanandoallu

Bušeahhta 4 799 000 ru. Geavahuvvon 5 004 100 ru. Dán poasttas leat muhtun ráje juolluduvvon doarjagat mat leat gessojuvvon ruovttoluotta mielde. Dás lea juolluduvvon doarjja 313 900 ru mielkeeriid oastimii.

Álggahanstipeanda

Bušeahhta 1 500 000 ru. Geavahuvvon 1 500 000 ru. Ohcanáigemearri cuoŋománu 1. b.

Lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Bušeahhta 6 000 000 ru. Geavahuvvon 6 670 199 ru. Dat mii lea sirdojuvvon jagis 2008 lea 1 904 000 ru.

Lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Bušeahhta 3 150 000 ru. Geavahuvvon 4 768 800 ru. Dán poasttas lea 1 904 000 ru fievrredeamit rehkenastojuvvon mielde. Ain leat meannutkeahkes áššit mat juogaduvvojit Sámedikki doarjjastivrra čoahkkimis juovlamánus 2009.

Oahpahalliortnet

Bušeahhta 1 500 000 ru. Geavahuvvon 1 500 000 ru.

Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut árvoháhkkanprográmmas

Bušeahhta 1 350 000 ru. Geavahuvvon 410 399 ru.

Duoji ealáhusšiehtadus

Bušeahhta 9 210 000 ru. Geavahuvvon 3 270 970 ru Ohcanáigemearit lea guovvamánu 1. b, cuoŋománu 1. b ja čakčamánu 1. b. ja golggotmánu 25. b.

Duoji investeremat ja ovddideapmi

Bušeahhta 3 100 000 ru. Geavahuvvon 2 584 000 ru.

Duoji doaibmadoarjja

Bušeahhta 3 300 000 ru. Ohcamat meannuduvvomin (60 ohcci) maŋŋá áigemeari loahpa golggotmánu 25. b.

Doaibmadoarjaga evalueren

Bušeahhta 300 000 ru. Geavahuvvon 0 ru.

Duoji čalgoortnet

Bušeahhta 200 000 ru. Geavahuvvon 36 973 ru.

Duodjestipeanda

Bušeahhta 100 000 ru. Geavahuvvon 99 997 ru.

Duodjeorganisašuvnnat:

Juolludus 1 560 000 ru. Geavahuvvon 1 014 000 ru. Nubbi oassi doarjagis Sámiid Duodjái jahkái 2009 lea vel máksit mii lea 546 000 ru.

6 Birasgáhtten ja kultursuodjalus

Váldomihttomearri

- Sihkkarastit sámi kultuvrra luondduvuđđosa ja suodjalit sámi kulturmuittuid ja kulturbirrasiid

Oassemihttomearit

- Duodaštit ja gaskkustit sámi kulturmuittuid ja kulturbirrasiid
- Oainnusin dahkat sámi árbedieđu

Strategiijat

- Árijjalaš váikkuhangaskaoapmegeavaheami bokte nannet sámi árbedieđuid ja sámi kulturmuittuid fuolaheami ja suodjaleami vuđđosa

Strategiija čuovvoleapmi raporterejuvvo ovttaskas váikkuhangaskaoapmeortnega vuolde.

- Bisuhit ja viidáseappot ovddidit gulahallama ja ovttasbarggu guovddáš, regionála ja báikkálaš eiseválddiiguin ja eará oassálastiiguin, nannen dihtii sámi kultursuodjaleami ja birasgáhttema rámmaeavttuid
- Ovttasbargošiehtadusaid bokte fylkkagielddaiguin nannet sámi kulturmuittosuodjalusa

- Fuolahit sámi beroštusaid lagaš gulahallama ja ovttasbarggu bokte gielddaiguin kulturmuitalága, plána- ja huksenlága ja eará guoskevaš mearrádusaid vuodul

Sámediggi lea ožžon ohcama gulaskuddamii Omasvuona suohkanis Røykeneset dorskebiebmanrusttega hárrái Ivguvuonbađas. Ášši lei sáddejuvvon gulaskuddamii huksenáššin ja dieinna lágiin galggai dat meannuduvvot boares plána- ja huksenlága mielde dannego huksenoassi odđa plána- ja huksenlágas ii boađe fápmui ovdalگو 01.01.10. Sámedikki cealkámušas čujuhuvvo bargui Omasvuona, Ivvgu ja Gáivuona suohkaniin mat ovttas áigot ráhkadit oktasaš riddoávadatplána, ja ahte ášši ii berre meannuduvvot ovdalگو dat lea mearriduvvon, vai šaddá einnotahttivuohta plánemis, gč. odđa plána- ja huksenlága § 1-1 njealját lađđasa. Mii oaivvildit maidđái ahte ášši berre meannuduvvot plánaáššin dannego das sáhttet leat stuorra váikkuhusat birrasii ja servodahkii, gč. odđa plána- ja huksenlága § 12-1 goalmát lađđasa.

- Gulahallama bokte allaskuvllaiguin, dutkanásahusaiguin ja universitehtaiguin bargat dan ala ahte buoridit sámi kulturmuitosuodjalusa ja árbedieđuid dutkama
- Sierra biras- ja dálkkádatdieđáhusain čalmmustuhttit sámi árbevirolaš geavaheami hástalusaid.
- Eará

Luossabivddu hálddašeapmi

Luondduhálddašan direktoráhta lea mearridan njuolggadusaid anadromalaš luossabivddu reguleremii áigodahkii 2010-2014. Njuolggadusat leat mearriduvvon almmá ahte Sámediggi livččii konsulterjuvvon. Sámediggi lea 21.10.09 beaiváduvvon reivves Luondduhálddašan direktoráhtii čujuhan dan. Dasto boahťa ovdan Sámedikki reivves ahte LD ferte fuolahit ahte luonddušláddjivuodá lága mearrádusat árbedieđuid ja sámi kultuvrra luonddu vuđđosa deattuheamis gozihuvvojit regulerenmearrádusain. Sámediggi lea dán reivves čujuhan maidđái ahte mearrádusproseassa luossabivddu reguleremis sáhtta dušše čađahuvvot konsultašuvnnaid bokte guoskevaš sámi beroštusaiguin ja vuoigatvuodaoamasteddjiiguin, ja Sámedikkiin. Sámedikki várrepresideanta lei čoaikkimis Leavnnjas 31.10.09 mearraluossabivdiiguin.

Dálkkádatrivdamat

Birasgáhttendepartemeanttain lea šiehtaduvvon ahte Sámediggi galgá searvat Norgga delegašuvnna mielde ON dálkkádatkonferánsii mii dollojuvvo Københámmanis juovlamánu 7-18. b. Sámediggi lea searvan válmasteaddji šiehtadallančoaikkimiidda Bangkokas 28.09-09.10.09 ja Barcelonas 02.-06.11.09. Sámediggeráđđi lea bargamin oažžut ollislaš áddejumi Birasgáhttendepartemeanttas dan ektui ahte Sámediggi dán konferánssa ovddasta maidđái sámi álbmoga ja danne fertešii ge oažžut sáni saji dallego lea sáhka fáttáin mat erenoamážit gusket álgoálbmogiidda. Sámedikkis galgá leat dadjamaš ja váikkuhanfápmu Norgga posišuvnnain šiehtadallamiin. Erenoamáš deatalažžan adnojuvvo dat ahte Norga bargá relevánta čujuhusaiguin ON álgoálbmotjulggastussii ja dalle erenoamážit álgoálbmogiid eana- ja resursavuoigatvuodaid, ja prinsihpa ektui ahte álgoálbmogat ovdagihtii eaktodáhtuin ja dieđiheami bokte galget leat miehtan.

Biologalaš šláddjivuohťa

Sámediggi lea searvan Norgga delegašuvnna mielde bargajoavkočoaikkimii álgoálbmogiidda guoski áššiin ja árbedieđuid birra biologalaš šláddjivuodá konvenšuvnna vuolde, artihkal 8 (j) ja bargajoavkočoaikkimii genaresurssaid, fidnema ja lonuhanjuogadeami birra, Montrealas áigodagas 02.-18.11.09. Sámedikkis lei buorre gulahallan Birasgáhttendepartemeanttain Norgga posišuvnnaid hábmema oktavuodas čoaikkimiidda. Álgoálbmotjoavku lei duhtavaš bargajoavkočoaikkima bohtosii álgoálbmogiidda guoski áššiin ja árbedieđuid ektui, ja oaivvilda ahte dat bidjá buori vuodá viidáset ovttasbargui jagi 2010 oasálaščoaikkimis. Erenoamážit guoská dát dasa go artihkal 10C deattuhuvvo eanet mas oasálaččat dohkkehít álgoálbmogiid boaresvirot ja ceavzilis geavaheami biologalaš šláddjivuodá ektui. Dasto deattuhuvvojit dat posiitiivvalaš lávkkít mat leat šaddan ehtalaš kodaid ovddideami ektui, indikáhtorat ja go boaresvirot riekti lea searvadahttojuvvon sui generis vuogádagaid ovddideamis. Dat mii dás illudahtii lei dat go dán vuoru oaččuimet bargajoavkkus mii bargá genaresurssaiguin árvalusa genaresurssaid birra mii lei vuodđuduvvon áššedovdijoavkku raportii mas

lea sáhka álgoálbmogiid árbedieđuid birra. Álgoálbmotjoavku áigu ain bargat dan ala ahte doaba ”indigenous peoples and local communities” geavahuvvo, ja ahte galgá čujuhuvvot ON álgoálbmot julggaštussii dalle go lea relevánta. Bargojoavkočoahkkimis mii šiehtadallá riikkaidgaskasaš regime hárrái go guoská genaresurssaide, fidnemii ja lonuhanjuogadeapmái, lei uhcán lihkadus guovddáš aktevrraid posišuvnnain mat leat EU, Afrihka, Brasilia, Malaysia ja Canadá. Norga adnojuvvo nøytrálan dán proseassas, ja välljejuvvui čoahkkinjodiheddjin dan oasis regimes mas lea sáhka álgoálbmogiid árbedieđuid birra. Dasto leat New Zealánda ja Australia lihkadan guovddáša guvlui, nu sirrejuvvoge Canadá ceaggájin go guoská álgoálbmogiid vuoigatvuođaid referánssaid dohkkeheapmái riikkaidgaskasaš regimes. Ledje dihto positiivvalaš lihkadusat álgoálbmogiid árbedieđuid ektui, muhto teavsttas leat badjel 200 roahkkeroádu mat čájehit sierramielalašvuođa. Eará osiin lea jaskat ja leat váttis šiehtadallamat, ja čovdosa sáhtta áramusat vuordit maŋimus bargojoavkočoahkkimis 2010:s. Dalle mearriduvvo ahte šaddágo riikkaidgaskasaš regiimes čadni protokolla biologalaš šláddjivuođa konvenšuvnna vuolde.

Luonddugáhtten

2010 stáhtabušehtas čalmmustuvvui álbmotmehciid ja eará stuorát suodjalanguovlluid ođđa hálddašánmálla. Sisdoallu ja teaksta dávistit proseassa konsultašuvdnabohtosii Sámedikki ja Birasgáhttendepartemeantta gaskka. Láhččojuvvo nu ahte dálá ja ođđa álbmotmehciid hálddašeapmi galgá dahkkojuvvo gielddaidgaskasaš álbmotmeahccestivrra/suodjalanguovlostivrra bokte. Ovdal lea Fylkkamánni leamaš hálddašánváldin. Álbmotmeahccestivrrain galget leat guoskevaš gielddaid ja fylkkagieldda álbmotválljen ovddasteaddjit. Dasa lassin galgá Sámediggi guovlluin gos leat sámi beroštusat nammadit ovddasteddjiid. Stivrra čállingoddi biddjojuvvo suodjalanguovllu hálddašeaddjai mii lea lokaliserejuvvo báikkálaš/regionála fágalaš searvevuodas guoskevaš suodjalanguovllu oktavuodas.

Sámediggi lea čoahkkimis Norlánda fylkkamánniin, ja Brønnøy, Gaala, Vaapste, Vevelstad gielddaiguin (Lomsdal-Visten álbmotmeahcci) ja Bådádđjo, Fuosko ja Oarje-Fuolldá gielddaiguin (plánejuvvo Sjunkhatten álbmotmeahcci) šaddan ovttamielalaš das ahte bargolávdegotti čoahkkádus hálddašánplána ráhkadeapmái dávista dan ođđa hálddašánmálli. Dát lea maid čielggaduvvon guoskevaš boazodoalloorohagain.

Sjunkhatten álbmotmeahci evttohus lea dál loahppameannuduvvomin Birasgáhttendepartemeanttas. Sámediggi galgá konsulteret Birasgáhttendepartemeanttain dán evttohusa birra. Luonddušláddjivuodálága § 35 goalmmát lađđasa mielde galgá hálddašánplánaárvalus leat dan seammás go suodjalanmearrádus dahkkojuvvo. Bargu hálddašánplánain dán várás ii leat vuos álggahuvvon.

Davvi-Trøndelága fylkkamánni lea váldán oktavuođa Sámedikkiin dan ektui go plánejuvvo álggahuvvot plánaproseassa Dáapma álbmotmeahci várás Nord-Fosenis Namdalseid ja Verran gielddain Davvi-Trøndelágas, ja Áfjord, Osen ja Roan gielddain Máttá-Trøndelágas. Álgga bohtá guoskevaš gielddain maŋŋá ságastallamiid Fosen/Njaarke boazodoalloorohagain. Evttohus bohtá lassin stuorradiggedieđáhussii álbmotmehciid riikaplána birra, ja sáhtta lohkat ahte dat lea vuostevástádus daid ollu bieggafápmo- ja elfápmojodasprošeaktaplánaide Njaarke. Sámediggi lea addán dieđu ruovttoluotta fylkkamánnii ahte ferte ásahuvvot bargolávdegoddi Dáapma álbmotmeahci suodjalanbarggu várás mas guoskevaš sámi beroštusaid ovddasteaddjit leat fárus, maiddái Fosen/Njaarke boazodoalloorohat.

Gárdun - gulaskuddan

Sámediggi lea 18.09.09 beaiváduvvo reivves addán gulaskuddancealkámuša Finnmárkuopmodaga regulerevttohussii gárduma birra. Sámediggi deattuha ahte rievssatgárduma ja rievssatbivddu regulereimiin ferte deattuhuvvot ahte gárdun lea sámi kultuvrra ja ealáhusdoaimma vuodas, maid Finnmárkkulága ulbmilparagráfa doarju. Finnmárkkulága § 25 sihkkarastá ahte buohkat sáhttet ávkástallat ođasmuvvi resurssaiguin, ja oktage ii galgga olggušuvvot. Finnmárkkulága § 27 bidjá eavttuid gáržžideapmái ávkástallamis resurssa vuhtii váldima dihte ja rahpá vejolašvuođa árvoštallama bokte reguleret iešguđege geavaheaddjioavkkuid. Buot mearrádusat galget

gehččojuvvot lága ulbmila olis. Dasa lassin addá Finnmárkkulága § 27 vejolašvuoda iešheanalis vuoduin ceahkkálastit ođasmuvvi resurssa hálddašeami nu ahte muhtun geavaheaddjijoavkkuid ávkkástallama ektui sáhtta spiehkastit reguleremiid oktavuodas. Sámediggi lea cealkámušastis viidaseappot dovddahan ahte gárduma ii leat dárbu reguleret sihkkarastin dihte ceavzilis rievssatnáli, sihke danne go gárdumiin eai váldojuvvo nu ollu rievssahat ahte dat okto áittášii rievssatnáli, ja danne go árvvoštallojuvvo ahte gárdun iešalddis lea iešregulerejeaddji.

Konsultašuvnnat bieggamillopárkkaid ektui

Varanger kraft AS lea ohcan konsešuvnna hukset bieggomillopárkka Rákkočerrui Bearalvákkis, Finnmárkkus. Ohcan lei gulaskuddamis 2006:s. Sámedikkis leat leamaš guokte hálddahuslaš konsultašuvnna NČE:in konsešuvdnaohcama ektui. Maŋimus konsultašuvdnaohkkin lei Deanus 26.10.09. Sámediggi lea deattuhan hástalusaid guovtti beali ektui, sámi kulturmuittuid ja boazodoalu ektui. Loahpaheaddji konsultašuvdnaohkkin galgá dollojuvvo lagaš boahhteáiggis.

Váikkuhangaskaoamit – birasgáhtten- ja kultursuodjalus – njuolgo doarjagat

Dutkan- ja duodaštandoaimmat

Bušeatta 1 000 000 ru. Geavahuvvon 0 ru.

Váikkuhangaskaoamit – birasgáhtten ja kultursuodjalus – ohcanvuodot doarjagat

Sámi kulturmuittosuodjalus

Bušeatta: 2 000 000 ru. Geavahuvvon: 1 968 000 ru. Oktiibuot leat 533 900 ru ovddas gessojuvvon ruovttoluotta geavatkeahkes juolludusat.

7 Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan

Váldomihttomearri

Dássásaš dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusat sámi álbmogii, nugo muđui álbmogis leat

Oassemihhttomearri

- Dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalus mas lea vuodđun sámi giella ja kultuvra
- Sámi giella- ja kulturgelbbolašvuohta dearvvašvuoda- ja sosiálafágalaš bargiin buot dásiin

Strategiijat

- Gulahallamiin ja ovttasbargguin guovddáš eiseválddiiguin ja gullelaš oassálastiiguin sihkkarastit Sámediggái váikkuhanfámu sámi álbmoga dearvvašvuoda- ja sosiálafálaldaga hábmemis ja čađaheamis
- Váikkuhangaskaomiid aktiivlaš geavaheami bokte veahkkin heivehit dakkár dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusa mi lea vuodđuduvvon sámi giella- ja kulturáddejupmái buot dásiin

Strategiija čuovvoleapmi raporterejuvvo ovttaskas váikkuhangaskaoapmeortnega vuolde.

- Eará

Sámi mánáid vuoigatvuodaid bearráigeahččan

Sámediggeráđdi lea álggahan konsultašuvnnaid Mánáid- ja dáseárvodepartemeanttain daid sámi mánáid bearráigeahččanortnega ektui geat leat mánáidsuodjalusa fuolahusas. Sámediggeráđi konsultašuvnna duogážiin lea Sámedikki 27.05.08 dahkan ovttajienalaš dievasčoahkkinmearráduš, mas ulbmilin lea gozihit sámi mánáid vuoigatvuodaid beassat bisuhit iežaset giela ja kultuvrra, vaikko ležžetge gártan eret vanhemiid ruovttus.

Mánáidviessu

Sámediggeráđđi lea álggahan konsultašuvnnaid maiddá Justuša- ja politiijadepartemeanttain, Sámedikki 27.05.08 dahkan ovttajenalaš mearrádusa vuodul ahte gozihit sámi mánáid vuoigatvuodaid ja dárbbu Mánáidviessu organiserema oktavuodas. Mánáidviessu lea odđa gažadanmálle mánáid várás geat leat gártan gillát veahkaválddi, mas ulbmilin lea čohkket buot gelbbolašvuoda ja instánsasaid ovttá fysálaš robi vuollái.

Ovttasdoaimanodastus

Sámediggeráđđi lea ovddit ráđdehusáigodagas ožžon dieđuid ja lea leamaš mángga gulahallan-čoahkkimis Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanttain ovttasdoaimanodastusa barggu birra. Ovttasdoaimanodastusa ulbmilin lea oažžut buoret ovttasdoaimama vuoddo- ja spesialista-dearvvašvuodabálvalusaid gaskka. Sámediggeráđđi lea addán dieđu ahte Ovttasdoaimanodastusas šaddet váikkuhusat buot sámiide geat ássat Norggas, ja danne fertege barggus bajimus dásis leat nationála fokus sámi perspektiivii. Boahhteáiggi bargui sámi pasieanttaiguin dárbbasuvvo ovttasdoaiman ja oktii ortnen vai mihttomearri dássásaš dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusain olahuvvošii. Maiddá sámi fagaolbmot dearvvašvuoda- ja sosiálasuorggis ledje bovdejuvnon Sámediggeráđi čoahkkimii Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeantta stáhtačállin ja dat besse addit iežaset árvalusaid Ovttasdoaimanodastussii. Stuorradiggedieđáhus ovttasdoaimanodastusas lea dál meannuduvvomin Stuorradikki lávdegottis. Sámediggeráđđi áigu čuovvolit viidáseappot movt dearvvašvuodafálaldat sámi pasieanttaide gozihuvvo barggus Ovttasdoaimanodastusain.

Heahtedieđihanbálvalus

Sámediggeráđđi lea álggahan konsultašuvnnaid Ráđdehusain sámi giela ja kulturmáhtu goziheamis heahtedieđihanbálvalusas. Sámediggeráđđi diehtá ahte heahtedieđihanguovddážiin odne váilu sámi giella ja kulturgelbbolašvuodta. Dát sáhtá dagahit dan ahte sámi geavaheaddjit eai oaččo dárbbaslaš veahki nu johtilit go vejolaš. Dát sáhtá dagahit váralsvuoda. Sámediggeráđđi váldá vuolggasaji sámi geavaheddjiid vuoigatvuodain beassat geavahit sáme giela go váldet oktavuoda heahtedieđihanguovddážiin ja ahte dát riekti galgá čuovvoluvvot barggus odđa digitála heahtefirmiin.

Čoahkkin Sámi Doaktáriid Servviin

Várrepreseidanta Láilá Susanne Vars ja Sámi Doaktáriid Searvvi gaskka dollojuvvui čoahkkin 29.10.09. Čoahkkimis gieđahallovuođedje sierra fáttát, earret eará Sámi Doaktáriid Searvvi sávaldat oažžut lagat ovttasbarggu Sámedikkiin. Guorahallovuođedje maid dárbu oažžut oktavuoda Sámedikki ja regionála dearvvašvuodadoaimmahagaid gaskka. Ja dasto oahppan- ja máhttinguovddáža ásaheapmi sámi pasieanttaid várás, somáhtalaš spesialistadearvvašvuodabálvalusaid organiseren sámi pasieanttaid várás ja dárbu lágidit seminára guovddáš dearvvašvuodaaktevrraide. Várrepreseidanta Láilá Susanne Vars čilgii sámediggeráđi dearvvašvuoda ja sosiála ángiruššamiid birra áiggis ovddosguvlu.

Váikkuhangaskaoamit – dearvvašvuoda- ja sosiálaángiruššan – ohcanvuodot doarjagat

Dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttat

Bušeahhta 3 350 000 ru. Das geavahuvvon 2 894 000 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

8 Sámi organisašuvnnat

Váldomihttomearri

- Girjás sámi organisašuvnaeallima bisuheapmi

Strategiija

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte lámhit diliid girjás organisašuvnaeallimii
- Strategiija čuovvoleapmi raporterejuvvo ovttaskas váikkuhangaskaoapmeortnega vuolde.

Váikkuhangaskaoamit – sámi organisašuvnnat – ohcanvuđot doarjagat

Sámi organisašuvnnat

Bušehtta 4 401 000 ru. Geavahuvvon 3 552 338 ru.

Sámi válдоorganisašuvnnat

Bušehtta 2 451 000 ru. Geavahuvvon 2 452 000 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

Sámepolitihkalaš bellodagat

Bušehtta 250 000 ru. Geavahuvvon 250 000 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

Sámi rádjerasstideaddji organisašuvnnat

Bušehtta 350 000 ru. Geavahuvvon 350 000 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

Sámi kulturorganisašuvnnat

Bušehtta 350 000 ru. Geavahuvvon 350 000 ru. Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b.

Sámi ealáhusorganisašuvnnat

Bušehtta 500 000 ru. Geavahuvvon 500 338 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

Sámi dásseárvoorganisašuvnnat

Bušehtta 300 000 ru. Geavahuvvon 301 000 ru. Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b.

Sámi organisašuvnnat mat barget nuppi máilmmisoađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Bušehtta 200 000 ru. Geavahuvvon 199 000 ru. Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b.

9 Eará váikkuhangaskaoamit

Váikkuhangaskaoamit sámediggeráđi geavahussii

Bušehtta 6 750 000 ru. Geavahuvvon 7 316 003 ru.

Regionála ovddideapmi

Bušehtta 3 150 000 ru (ovttasbargošiehtadusaide). Geavahuvvon 4 907 500 ru. Juolludeapmi poasttas lea juhkkuojuvvon 26 prošehtii 2009:s. Eanet geavaheapmi boahdá das go mánga buori proševtta lea leamaš lunddolaš ruhtadit ovttasbargošiehtadusaid bokte fylkkagiellaiguin. Danne lea Sámedigge-
ráđđi válljen rasttildit 2009 bušehta, ja oainnusmahtii dan rehketoalus čájehan dihte dárbbu.

Friija váikkuhangaskaoamit

Bušehtta 550 000 ru. Geavahuvvon 533 000 ru.

Riikkaidgaskasaš doaibmabijut

Bušehtta 1 100 000 ru. Geavahuvvon 1 100 000 ru.

Dán poasttas lea várrejuvvon 700 000 ru Interreg-proševttaide. Dat leat juogaduvvon njealje prošehtii 2009:s. Dasa lassin lei várrejuvvon 250 000 ru Barents álgoálbmotkantuvrii dat leat máksojuvvon juolludaneavttuid mielde. Čuovvovaš doarjja lea addojuvvon Mama Sara Education Foundation for Maasai School Children/Youth 50 000 ru ja doarjja álgoálbmotráđdeaddi ruhtadeapmái Barents International čállingottis 100 000 ru Olgoriikadepartemeanttain siehtademiin.

Doarjja vuovdaleapmái ja fierpmádathuksemii sámi mátkeealáhusaid oktavuodas

Bušehtta 300 000 ru. Geavahuvvon 0 ru.

Ásahusdieđáhusa čuovvoleapmi

Bušehtta 1 000 000 ru. Geavahuvvon 1 308 000 ru.

Váikkuhangaskaoamit čoahkkinjođihangotti geavahussii

Bušehtta 4 860 000 ru. Geavahuvvon 4 859 995 ru.

Sámedikki politihkalaš joavkkut

Bušeahhta 1 872 000 ru. Geavahuvvon 1 871 997 ru.

Opposišuvnna bargoeavttut

Bušeahhta 988 000 ru. Geavahuvvon 988 000 ru.

Listtaide 2009 sámediggeválgga oktavuodas

Bušeahhta 2 000 000 ru. Geavahuvvon 1 999 998 ru.

10 Eará doaibmabijut mat eai leat váikkuhangaskaoamit

Bušeahhta 4 500 000 ru. Geavahuvvon 702 494 ru.

Sámedikki lágidan konferánsat

Bušeahhta 1 150 000 ru. Geavahuvvon 482 891 ru.

Mánáidgárde- ja skuvlakonferánssa

Sámediggeráđđi lea ovttas Finnmárkku, Romssa ja Nordlándda fylkkamánniiguin ja Sámi allaskuvllain plánemin sámi mánáidgárde- ja skuvlakonferánssa. Konferánssa dollojuvvo Álttás skábmamánu 25. - 26. beivviid dán jagi.

Sámedikki 2009 nuoraidkonferánssa

Sámedikki nuoraidkonferánssa lágiduvvui golggotmánu 23. - 25. b. Troanddimis. Konferánssa váldofáddán lei oahpahus. ON mánáidkonvenšuvdna sámevuoda ektui lei maiddái okta fáddá. Dollojuvvojedje mánnga sáhkavuoru oahpahusa ja gelbbolašvuodadárbbuid birra Sámis, ja ON mánáidkonvenšuvnna birra. Sámi ofelaččat, odđa sámi nuoraidorganisašuvdna Nuoreh, sámi studeantasearvi Romssas, Máttá-Trøndelága ja Hedmárkku sámesearvvit ja SPOR lonuhallan-programma čilgejedje sierra áššiid birra. Goappašiin beivviin lei joavkobargu. Eahkediin lei bowlen, filbmačájehheapmi, rabas mikrofovdna ja konsearta.

Birrasii 50 nuora, lágideaddjit, ságastallit ja guossit serve konferánsii. Sámediggeráđi lahttu Ellinor Marita Jåma, Máttá-Trøndelága fylkkagieldda fylkkasátnejodiheadji Arne Braut ja Máttá-Trøndelága ja Hedmárkku sámesearvvi jodiheadji Per Grønnvoll doalaiga dearvvahansártniid. Sámediggeráđi lahttu Ellinor Marita Jåma ja sámedikki áirasat Kirsti Guvsám ja Odd Iver Sara leigga mielde konferánsas.

Nuoraidkonferánssa guorrasii cealkámuššii maid konferánssa oasseváldiid bargojoavku lei ráhkadan. Dát lea sáddejuvvon sierra čujehusaide, ja čuovvu mielddusin.

Bálkkašumiid ja stipeanddaid juohkin

Bušeahhta 200 000 ru. Geavahuvvon 31 180 ru.

Sámedikki nuoraid valástallanstipeandda lea almmuhuvvon. 18 stipeandaohcama leat boah tán. Ášši meannuduvvo sámediggeráđi čoahkkimis juovlamánus.

Ruđat dutkamii ja ovddideapmái, čielggadusaide ja duodaštanprošeavttaide

Bušeahhta 2 650 000 ru. Geavahuvvon 188 423 ru.

Evalueremat

Bušeahhta 500 000 ru. Geavahuvvon 0 ru.

11 Sámeálbmotfoanda

Bušeahhta 14 200 000 ru. Geavahuvvon 11 492 250 ru.

Giellaovddideapmi - sámeálbmotfoanda

Bušeahhta 4 000 000 ru. Geavahuvvon 4 049 000 ru. Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. Buot ohcamat gulle vuoruhemiide ja ožžo doarjaga.

Árbediehtu – Duodašteapmi ja gaskkusteapmi - Sámeálbmotfoanda

Bušeahhta 1 600 000 ru. Geavahuvvon 2 200 000 ru. Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b.

Girjjálašvuohta - Sámeálbmotfoanda

Bušeahhta 4 000 000 ru. Geavahuvvon 4 668 000 ru. Ohcanáigemearri cuoŋománu 1. b. Bohte ollu ohcamat ja máŋga buori prošeaktaohcama dán ortnegii. Danne lea geavahuvvon eanet. Čujuhit ahte kulturovddideapmi vuolde lea geavahuvvon unnit girjjálašvuhtii bušehta ektui.

Giellaprográmma

Bušeahhta 3 000 000 ru. Geavahuvvon 3 575 250 ru.

Ovddasmanniprošeakta Árbedieđuid, kártema, suodjaleami ja geavaheami hárrái

Bušeahhta 650 000 ru. Geavahuvvon 650 000 ru, mii lea addojuvvon Sámi allaskuvlla prošehtii; metodalaš vuodđu árbedieđuid vuogádatlaččat kártemii.

Registara ovddideapmi árbedieđuid hálddašeami várás

Bargu dán registara ovddidemiin álggahuvvui 2008:s dalle go diŋgojuvvui raporta Sámi allaskuvllas vuodđun árbedieđuid hálddašeapmái. Raporta gárvvásmuvai guovvamánus 2009. Raporta čájehii ahte lea dárbu eanet árvoštallat ja čilget ovdalge lea vuodđu konkrehta ovddidanbargui. Sáddejuvvojedje maiddái gulaskuddancealkámušat ja dat bohte maid notáhtii konkrehta vuodđun hábmet fáladatgilvva dihtorregistara ovddideapmái duodaštuvvon sámi árbedieđuid várás. Cealkámušat dán notáhtii dagahedje dan ahte lea dárbu viidáset gulahallat sámi ášahusaiguin ja organisašuvnnaiguin ovdalge sáhttit joatkit. Danne ii leat doaibmabidju viidáset fievrriiduvvon 2010 bušehtii.

12 Politihkalaš dási doaibmagolut

Bušeahhta 21 707 000 ru. Geavahuvvon 14 047 739 ru.

Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)

SNPL lea leamaš mielde ođđa sámi nuoraidorganisašuvnna Nuoreh bargojoavkku vuodđudan-čoahkkimis.

SNPL doalai sáhkavuoru dan birra ahte movt lea leat nuorra Sámis odne Sámi nationála gealboguovddáža (SANKS) mannosá duorastatseminárain 29.10.09.

13 Hálldahusdási doaibmagolut

Hálldahusa doaibmagolut

Bušeahhta 81 210 000 ru. Geavahuvvon 46 963 207 ru.

Raporteren ON raportii siviila ja politihkalaš vuoigatvuodaid hárrái

Norggas lei 01.10.09 áigemearrin addit guđát raporttas ON olmmošvuoigatvuodalávdegoddái dan birra movt Norga ollašuttá geatnegasvuodaidis mat das leat ON siviila ja politihkalaš vuoigatvuodaid konvenšuvnna mielde. Raporttas galgá konvenšuvnna juohke artihkkala oktavuodas čilget prinsihpalaš rievdadusaid deatalaš relevánta lálkaaddimis ja hálddašan- ja riektegeavahusas dan maŋimus raporta rájes mii addojuvvui skábmamánus 2004. Sáhtta maiddái leat áigeovdtil čilget deatalaš dáhpáhusaid ja ságastallamiid birra.

Sámediggi ii sádden makkárga suoivvanraportta ovddit áigodaga reporteremis 2004:s. Sámediggeráđđi lea 2004 - 2009 áigodaga várás ráhkadan iežas suoivvanraportta, mii lea sáddejuvvon ON:i ja kopiija

das departemeanttaide. Raporttas válddahalloyvvojit eanaš dat seamma áššit maid Sámediggi válddahalai iežas suoivvanraporttas ILO-konvenšuvdnii 169. Geavatlaš sivaiddat geažil ii leat leamaš vejolaš bidjat ášši dievasčoahkkimii Norgga raporterema áigemeari siste, dan geažil go lei válga ja ođđa Sámedikki vuodđudeapmi. Sámedikki raporttas válddahalloyvvo iešmearridanvuogitvuohhta (art 1), ja dasto stáhta eiseválddiid geatnegasvuohhta suodjalit sámi giela, kultuvrra ja servodateallima, (art 27) earret eará finnmárkkulága, mineráallága, guolástusa, mearraluossabivddu, nuortasámiid, skuvllaid heaittihemiid ektui sámi guovlluin, sámi boarrásiid dili ektui ja go váilu nationála orgána mii sáhtášii bearráigeahččat olmmošvuogitvuodaid rihkkumiid sámiid guovdu. Suoivvanraporta lea mielddusin.

Erenoamáš proševttat

Bušeahhta 10 032 962 ru. Geavahuvvon 1 965 330 ru.

Buoret bálvalus geavaheddjiide

Bušeahhta 1 000 000 ru. Geavahuvvon 0 ru.

Kvalitehta buorideapmi vuodđooahpahusas - oahppoplána

Bušeahhta 2 200 000 ru. Geavahuvvon 775 070 ru.

Vistesuodjalanproševttat

Bušeahhta 300 000 ru. Geavahuvvon 13 688 ru.

Árvoháhkkanprográmma

Bušeahhta 150 000 ru. Geavahuvvon 35 567 ru.

Njávdamá ortodoksa hávdesadji nuortalašsiiddas

Bušeahhta 2 220 000 ru. Geavahuvvon 1 841 117 ru.

Kvalitehta buorideapmi mánáidgárddiin

Bušeahhta 1 000 000 ru. Geavahuvvon 23 925 ru.

Sámediggeválga 2009

Bušeahhta 3 162 962 ru. Geavahuvvon 2 147 334 ru.

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 39 čoahkis. Dán áššis ii jienastuvvon.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkvuorolistu ja replihkat

	Sáhkvuorru	Replihkka
1	Egil Olli, áššejođiheaddji	Miriam Paulsen
		Ann-Mari Thomassen
		Rolf Johansen
	Egil Olli	
2	Aili Keskitalo	Kirsti Guvsám
		Miriam Paulsen
		Marianne Balto
	Aili Keskitalo	
3	Aud Marthinsen	Geir Tommy Pedersen
		Jørn Are Gaski

		Rolf Johansen
	Aud Marthinsen	
4	Willy Ørnebakk	Kirsti Guvsám
		Jørn Are Gaski
		Marianne Balto
	Willy Ørnebakk	
5	Olaf Eliassen	Geir Tommy Pedersen
		Trond Are Anti
	Aud Marthinsen, čeahkkinortnegi	
	Olaf Eliassen	
6	Silje Karine Muotka	
7	Sten Erling Jønsson	
8	Geir Tommy Pedersen	Sten Erling Jønsson
		Jørn Are Gaski
	Geir Tommy Pedersen	
9	Vibeke Larsen	Sten Erling Jønsson
10	Anne Helene Saari	
11	Odd Iver Sara	
12	Berit Marie P. Eira	
13	Geir Tommy Pedersen	Egil Olli
		Odd Iver Sara
		Jørn Are Gaski
	Geir Tommy Pedersen	
14	Marianne Balto	
15	Willy Ørnebakk	
16	Alf Isaksen	
17	Geir Tommy Pedersen	
18	Ellinor Marita Jåma	
19	Kirsti Guvsám	
20	Willy Ørnebakk	
21	Skjalg Jensen	
22	Egil Olli, áššejođiheaddji	

VI Sámedikki mearrádus

- Sámediggeráđi dieđáhus válđojuvvo diehtun.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 01.12.09 dii.12.10

Ášši 43/09

Gažaldagat Sámedikkeráđđái Sámedikki čoaččkinortnega § 11 vuodul

Arkiiva

Arkiiváššennr.

SF-

09/4714

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 01.12.09 dii.13.30

I Mildosat

Nr	Beaivi	Geas/Geasa	Namahas
1	24.11.2009	Áirras Ann-Mari Thomassen, NSR:a sámediggejoavku	Heaittihit joatkkaskuvllaid Romssa sámi giliin
2	24.11.2009	Áirras Anne Helene Saari, BB:a sámediggejoavku	
3	24.11.2009	Áirras Jørn Are Gaski, BB:a sámediggejoavku	Sámi filbmafoanda
4	24.11.2009	Áirras Gunn-Britt Retter, NSR:a sámediggejoavku	Norgga fitnodagaid servodatovddasvástádusa ektui eamiálbmotguovlluin ja eará báikkiin máilmmis
5	23.11.2009	Áirras Silje Karine Muotka, NSR:a sámediggejoavku	Oahpaheaddji-alitohpuinstitušuvnnat
6	24.11.2009	Áirras Skjalg Jensen, BB:a sámediggejoavku	
7	24.11.2009	Áirras Miriam Paulsen, NSR:a sámediggejoavku	Giliskuvllat

II Evttohusat ja mearkkašumit

Gažaldat 1, áirras Ann-Mari Thomassen, NSR:a sámediggejoavku

NSR lea bidjan stuora návccaid mángga dásis Romssa fylkkaráđi evttohusa oktavuodas heaittihit joatkkaskuvllaid Romssa sámi giliin gos lea sámediggejoavku. Dat guoská Skánit joatkkaskuvlii gos leat sámi oahppit Evenášis, Dielddanuoris ja Skániin eret, ja Vuotnasiidda joatkkaskuvlii gos leat sámi oahppit Rivttágis, Loabáhis ja Siellakvuonas eret, ja dat guoská maiddá oahpposuorgái Sámi designa ja duodji Ráissa joatkkaskuvllas. Buot dát golbma skuvlla leat vuoruhanskuvllat sámediggejoavkasa ja sámi sisdoalu hárrái joatkkaoahpahas Romssas, vrd. Sámedikki ja Romssa fylkkasuohkana ovttasbargošiehtadusa.

NSR diehtá ahte sámediggejoavkii lea leamaš čoaččkin Romssa fylkkaráđiin duorastaga skábmamánu 19. b. Makkár áššiid ovddidit sámediggejoavkii fylkkaráđđái? Lea go sámediggejoavkii čoaččkinastán fylkabelodagaiguin Bargiudbellodat, Olgešbellodat ja Risttalaš álbmotbellodat geain lea fápmu mearridit galgá go evttohus dohkkehuvvot fylkkadikkičoaččkimis v. 49? Jus ii, manne ii leat dat dahkkon go dát skuvllat leat dehálaččat sámi nuoraide ja sámi giliide? Lea go sámediggejoavkii ovddidan iežas posišuvdnajođiheaddjái Sámedikkis dan duohtavuodas ahte son lea mieđihan heaittihit sihke Skánit joatkkaskuvlla, Vuotnasiidda joatkkaskuvlla ja oahpposuorgefága Sámi designa ja duodji Ráissa joatkkaskuvllas, ja dainna lágiin bargá Sámedikki politihka vuostá skuvla- ja oahpahasáššiin?

Sámediggejoavkii vástádus 1.gažaldahkii:

Sámediggepresideanta lea sádden reivve skábmamánu 2. b. 2009 Máhttominstari, Bargu- ja searvadahttinministari, Giella- ja guovloministari ja Mánáid- ja dásseárvoministari ja bivdán čoaččkima digastallat suohkaniid ja fylkkasuohkaniid vuodđooahpahas rámmaeavttuid sámi gielas ja sámediggejoavkii ja sámi diliid birra, oassin das movt bisuhit smávva báikkálaš servodagaid.

Skábmamánu 5. b. 2009 lei čeahkkin gaskal sadjasaš fylkkaohpahushoavdda Håkon Figenschou ja várrepreseanta Laila Susanne Vars boahhteáiggi skuvlastruktuvrra birra Romssa joatkkaskuvllain. Várrepreseanta lea sádden reivve Romssa fylkkasuohkanii, beaiváduvvon skábmamánu 9. b. 2009 mas bivddii Romssa fylkkasuohkana bisuhit Vågsfjord joatkkaskuvlla, Skánit skuvlabáikki ja válljet dán skuvlla addit oahpahusa Máhttolokten – Sámi mielde, gč. ovttasbargošiehtadusa gaskkal Romssa fylkkasuohkana ja Sámedikki 5. artihkkala, njealját teakstaosi.

Skábmamánu 19. b. 2009 lei čeahkkin gaskal fylkkaaráđdejođiheddji Pia Svenggaardain, fylkkaohpahushoavdda Sedolf Sletli, várrepreseanta Laila Susanne Vars ja politihkkalaš ráđdeaddi Bjarne Store-Jacobsen gos várrepreseanta fas bivddii Romssa fylkkasuohkana bisuhit Vågsfjord joatkkaskuvlla, Skánit skuvlabáikkik. Maŋgelis seamma beaivvi, skábmamánu 19. b. lei čeahkkin Skániha sátnajođiheddjiin, Svein Berg og Evenes sátnajođiheddjiin, Jardar Jensen, mas fáddá lei Vågsfjord joatkkaskuvlla, Skánit skuvlabáikki bisuheapmi.

Sámediggeráđdi lea maid ovttaoaivilis dasa ahte lea dehálaš bisuhit Jo1 Designa ja giehtaduodji Ráissa joatkkaskuvllas, ja lea sádden gulaskuddancealkámuša Romssa fylkkasuohkanii beaiváduvvon skábmamánu 25. b. 2009 oahpahusfálaldagaid birra jagiid 2010/2011.

Várrepreseanta lea dasa lassín ságastallama bokte stáhtačállin Lisbet Rugtvedt:in Máhttodepartemeanttas skábmamánu 25. b. 2009, bivdán čuovvoleami departemeantta bealis, erenoamážit das mii guoská dasa movt máksomearit doibmet sámedigeloahpahussii ja giliskuvllaide miehtá sámi guovlluin.

Sámediggi lea váldán bajás skuvlaheaittihanássi suoivvanraporttas MR- komiteai ja gulaskuddamii Geneves vahkku 49.

Sámediggerádis eai leat leamaš čeahkkimat Bargiðbellodaga, Olgeš- eai ge Risttalaš álbmotbellodaga fylkkabellodagaiguin. Sámediggeráđdi lea ovttaoaivilis áirasiin Thomassen ahte Vågsfjord joatkkaskuvlla, Skánit skuvlabáiki lea dehálaš sámi nuoraide ja sámi giliide, ja lea bargan bisuhit skuvlla, nu mot boahotá ovdan bajabealde teavsttas.

Sámediggerádis lea čielga oaidnu gažaldahkii skuvlaheaittihemiid birra sámi guovlluin. Mii áigut bargat dan sámi servodagaid bealis doppe gos skuvllat leat oassin báikkálaš vuoddostruktuvrras. Dat lea maiddá politihkka maid min posišuvdnajođiheaddji doarju. Ja dát lea politihkka maid Sámedikki eanetlohku doarju. Mii bargat dan ala ahte sámi mánát ja nuorat ožžot buoremus vejolaš oahpahusfálaldaga. Geavadis dát mearkkaša earret eará ahte mii ovttas fylkkasuohkaniiguin ja earáiguin geain lea ovddasvástádus skuvllaid jođiheamis, áigut oččodit buoremus rámmaeavttuid skuvllaid jođiheapmái.

Gažaldat 2, áirras Anne Helene Saari, BB:a sámediggejoavku

Stuorradiggi ja ráđdehus leat váldán álgaga vuodđudit regionála duktanfoandda 2010 rájes. Oahpahusa ja dutkan leat hui deatalaččat dynámalaš, máhttovuđot ealáhuseallima ovddideapmái buot riikka regionnain.

Duktanfoanddat galget leat oassin fylkkagieldda ollislaš ovddasvástádusas regionála ealáhus- ja gelbbolašvuodaovddideamis ja fertejit heivehuvvot iešguđet regionnain ovdduide ja vuoruhemiide. Máhttovuđot, ovddidandiđosteaddji regionnaide mat galget gilvalit ja ovttasdoaimmat eará regionnaiguin riikkadásis ja riikkaidgaskasaččat, leat regionála duktanfoanddat okta mángga deatalaš váikkuhangaskaomis.

Mu gažaldat Sámediggeráđdi lea:

Dan oktavuodas háliidan diehtit mo sámi dimenšuvdna lea fuolahuvvon?

Sámediggeráđđi vástáduš 2.gáždahkii:

Konsultašuvnnaid bokte šattai borgemánu 6. b. 2009 boadusin ovttamielalašvuohta gaskkal Sámedikki ja Máhttodepartemeantta das ahte foandastivrrat foandaregiovnain Finnmárku, Romsa ja Nordlándá (Davvi- Norga) ja Davvi- Trøndelága, Lulli- Trøndelága ja Møre og Romsdal (Gaska- Norga) devdojuvvojit ovttain mielláhtuin maid Sámediggi evttoha. Dasa lassin šattai ovttamielalašvuohta das ahte dát regiovnnat lassin foandaregiovdna Hedemárku ja Opplándá (riikka siskkitguovlu) ožžot ulbmilaiddostahttima das ahte dát foandaregiovnnat maid galget gozihit sámi dutkanberoštumiid ja – dárbbuid.

Sámediggeráđđi lea nammadan Inga- Lill Sundset válgakomitea mielláhttun Davvi- Norgga foandaregiovdnii ja Elin Kristina Jáma foandaregiovna mielláhttun Gaska- Norggas. Soai galgaba ovttasráđiid Sámediggeráđiin evttohit mielláhtuid dáidda iešguđetge foandastivrraide nu ahte sámi ovddasteapmi sihkkarastojuvvo.

Máhttodepartemeanta lea reivves, beaiváduvvon borgemánu 8. b. 2009,čállán buot fylkkasuohkaniidda ja Oslo suohkaniid:

“Foandastivrras galget leat olbmot main lea viiddis ipmárdus dutkamis, ealahuseallimis ja muđui servodatgáždagain. Mielláhtuin geaid nammadit Dutkanráđi evttoheami mielde, galgá leat dutkanfágalaš ja dutkanhálddašan gelbbolašvuohta. Sii galget váikkuhit dasa ahte sáhtá geahččat foandastivrraid barggu foandaregiovnnaid rastá. Eaktun lea maid ahte mielláhtut ja várrelahtut geaid Dutkanráđi ja Sámediggi leat evttohan, orrot dan foandaregiovnnas gos sii leat stivramielláhttun. Suohkanlága njuolggadusaid mielde das ahte goappašat sohka-bealit leat mielde válggas álbmotválljejuvvon orgánaide, gusto maid mielláhttoválggas dán álbmotválljejuvvon lánvegoddái (foandastivra), geahča suohkanlága 28. § c nr. 5, gč. 29. § nr. 1. Njuolggadusat suohkanlága 36., 37. Ja 38.a §§ bohtet atnui foandastivrra mielláhtuid válljemis.”

Foandastivra juohke foandaregiovnnas ferte leat sajis ovdal sáhtá almmuhit vejolašvuođa ohtat dutkanruđaid.

Gáždát 3, áirras Jørn Are Gaski, BB:a sámediggejoavku

Sámi filbmafoanda

Filbma lea deatalaš media ja gaskkusta ođđaáiggi servodaga – nu maiddái sámi servodaga. Filmma bokte sáhttet máidnasat, mitalusat, historjját ja historjá duodaštuvvot ja gaskkustuvvot sámi álbmogii ja fievrriduvvot viidáseappot boahhte sámi buolvvaide ja nu maiddái nannet sámi identitehta ja dan dahkat dihtomielažžan. Sápmelaččat leat áiggiid čađa válddahaljojuvvon filmmaid bokte maid mátkkošteaddji sosiálanthropologat ja dokumentárárhkadeaddjit leat buvttadan. Sii lea gaskkustan sápmelaččaid iežaset čalbmeglásaid čađa ja govven sin romantihkalaččat ja stereotyhpalaččat. Dál leat sápmelaččat ieža ráhkadeamen filmmaid sihke riikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat. Vai galgá sáhttit viidáseappot ovddidit sámi filbmaárbevieru, de dárbbášuvvojit rámmafáktorat veahkkin vai maiddái sámi jietna oidno ja gullo filmmain. Riikkaidgaskasa Sámi Filbmaguovddáš Guovageainnus lea váldán álgaga vuodduidit sámi filbmafoandda.

Mo Sámediggeráđđi oaidná hástalusaid mat čatnasit sámi filmma ovddideapmái?

Lea go sámi filbmafoanda dakkár čoavddus mii nanne sámi filbmabirrasa?

Sámediggeráđđi vástáduš 3.gáždahkii:

Filbma lea dakkár media mii juksá ollugiid. Sámediggái lea deatalaš ahte Riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáš (RSF) Guovdageainnus galgá huksejuvvo nana sámi kulturdoaimmaheaddjin. Árat dán čavčča oáččui RSF álggahanruđaid Sámedikkis ja Finnmárkku fylkkagielddas. Dan lassin lea Guovdageainnu suohkan ja Kultur- ja girkodepartemeanta addán ruđaid. Sii leat jo ráhkadeamen guovddáža formálalaš vuodu ja sis leat ollu gelddolaš jurdagat bargui ovddosguvlu.

Sámediggerádis lea aiddo báliid leamaš čoahkkinn guovddážiin mas guovddáža jodihheapmi ja ásaheapmi lei fáddán. Dán čoahkkimis ságaškuššojuvvui maiddáí boahhtevas sámi filbmafoanda. Ráddái lea deatalaš ahte RSF huksejuvvo orgánan mas leat almmolaš eaiggádat ja mii ruhtaduvvo almmolaččat, seammaláhkai go eará guovddážit ge maiguin lea lunddolaš buohtastahttit. Dán barggu lea RSF čađaheamen ja Sámediggeráddi evttoha ahte Sámediggi šaddá okta RSFa eaiggádiin. Sámediggerádis lea buorre gulahallan filbmaguovddážiin boahhteáiggi birra, man vuosttaš lávki lea oasusemišuvdna masa almmolaš oassálastit bovdejuvvojit oasuseaiggádin ja eaiggádin. Seammás áigu RSF bargat viidáseappot filbmafoandda vuodđudeami formálalaš belliiguin. Nu fargga go vuodđudeami formálalaš bealit leat čađahuvvon, de mii sáhttit konkrehta árvoštallat Sámedikki oassálastima foandda ruhtadeapmái. Dát čuovvoluvvo maiddáí eará guoskevaš ruhtadeaddjiid ektui.

Sámi filbmabuvttadeami ovddideapmi čatnasa čavga guoskevaš buvttademiid gealbudeapmái ja ruhtadeapmái. Sámediggeráddi lea ilus go Riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáža ásaheapmi dál lea bures jodus ja ahte sámi filbmaráhkadeaddjiid gelbbolašvuohta dákkko bokte nannejuvvo. Sámediggeráddi doarju maiddáí Sámi filbmafoandda vuodđudeami, ja áigu meannudit ášši go boahhtevas stivra lea ráhkadan foandaevttohusa ja bovden beliid searvat foandaruhadeapmái. Sámi filbmafoandda vuodđudeapmi čatnasa čavga nannoset sámi filbmabirrasa ovddideapmái ja sámediggerádis leat vuordámušat dasa ahte dakkár foanda áiggi mielde ovddiduvvo oktasas, riikkaidgaskasaš sámi filbmafoandan mas leat ruhtadeaddjit mángga riikkas.

Gažaldat 4, áirras Gunn-Britt Retter, NSR:a sámediggejoavku

Mii oaidnit ain ahte muhtun fitnodagain maid norgalaččat eaiggádit orro heajut dássi go guoská servodatovddasvástádussii eará riikkain go dáppe ruovttus. Intex Resources, ovdalaš Crew Minerals, ášši sin plánaid birra máilmmi stuorámuš nihkkelruvkki ektui Mindoros Filippiinnain lea ain jodus. Mangyan álbmot ja álbmot muđui šaddet garrasit gillát plánejuvvon ruvkedoaimma dihte, ja multinationala fitnodagat ja riikka biraseiseválddit eai váldde vuhtii sin vuosteákkaid.

Maid lea sámediggeráddi bargan norgga fitnodagaid servodatovddasvástádusa ektui eamiálbmotguovlluin ja eará báikkiin máilmmis? Iigo Sámediggi berre bargat dan ala ahte norgga fitnodagat jodihuvvojit seamma gáibádusaiguin olgoriikkas go dáppe Norggas? Lea go ráddi čuovvolan stuoradiggediedáhusa Ealáhuseallima servodatovddasvástádus globála ekonomijjas (St.meld. 10 2008-2009 Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi)?

Sámediggeráddi vástádus 4.gažaldahkii:

Sámediggi lea fuolastuvvan dan geažil mo muhtun fitnodagat main leat norggalaš eaiggátberoštusat, doaimmahit servodatovddasvástádusa máilmmi eará osiid álgoálbmotguovlluin. Leat ovdamearkka dihtii leamaš muhtun áššit main norgga ealáhusberoštusat leat šaddan vuostálagaid álgoálbmotjoavkkuiguin. Sámediggeráddi berošta maid das ahte riikkaidgaskasaš fitnodagat main galget leat doaimmat Norggas, galget leat čorgadat álgoálbmotvuoigatvuođaid ektui eará riikkain gos sis leat doaimmat.

Presideanta Olli dovddahii dán fuolastusa gulahallančoahkkimis stáhtačállin Walaas:in Olgoriikadepartemeanttas 30.03.09. Olli čujuhii earret eará dasa ahte Oljo- ja energiijadepartemeanta (nu mo Ságat čálii 26.03.09.) dadjá ahte sii eai áiggo guorahallat oljofitnodagaid meannudeami máilmmi eará álgoálbmotguovlluin ovdalguo fitnodagat ožžot vuoigatvuođaid ohcat ja bohkat oljjo Norgga nannánjuolggis.

Olli čujuha dasa ahte Sámediggi oaivvilda ahte Norgga eiseválddit leat geatnegahttojuvvon geahččat bearrái ahte fitnodagat main leat doaimmat Norggas, galget árvvusatnit álbmotrievtti ja álgoálbmotgiid vuoigatvuođaid eará riikkain main sis leat doaimmat. Ferte leat Norgga eiseválddiid geatnegasvuohta guorahallat mo dat fitnodagat mat háliidit ásaht doaimmaid Norgii, meannudit máilmmi eará álgoálbmotguovlluin. Min oaivil lea ahte fitnodagat galget leat čorgadat álgoálbmotpolitihka ektui ja

dan ektui mo sin beaggin lea álgoálbmotguovlluin ovdalgo ožžot vejolašvuoda boahit Norgga nannánjuolgái.

(Dat mii lea daddjojuvvon bajábealde čájeha man deatalaš dat lea ahte fargga álggahuvvo bargu ovddidit dakkár etihkalaš njuolggadusaid, maid aktevrrat fertejit vuhtiiváldit álgoálbmogiid ektui ekonomalaš doaimmaid oktavuodas davviguovlluin. Ráđđehus galgá álggahit rádjersttideaddji birrapolára barggu ovddidit dakkár etihkalaš njuolggadusaid, maid iešguđet aktevrrat fertejit vuhtiiváldit álgoálbmogiid ektui ekonomalaš doaimmaid oktavuodas davviguovlluin. Ovddidanbarggu galget sámi ásahusat čadahit (Árran ja Sámi allaskuvla) ovttasbargguin eará ásahusaiguin davvin. Sámediggeráđđi vuordá ahte dát bargu váikkuhivččii sihkkarastit ahte álgoálbmotvuoigatvuođat árvvusadnojuvvojit go anet ávkin ja hálddašit davviguovlluid smávva ja rašis álgoálbmotservodagaid resurssaid ja birrasiid.)

Sámediggeráđđi válddii golgotmánus 2008 gulahallančoahkkimis stáhtačállin Walaas:in Olgoriikkadepartemeantas ovdan StatoilHydro plánejuvvon oljobohkamiid Alaska jiekŋaguovlluin, gos inuihtat leat vuostaldan ahte Čukčeáhpri galggai fas rahppojuvnot oljodoaimmaide dan balu geažil ahte das sáhttet leat negatiiva váikkuhusat ekovuogádahkii ja lihkohisvuodáriskkat.

Sámediggeráđđi dovddahii doarjaga guovllu inuihtaid ávžžuhussii, ja čujuhii ahte fitnodagat main leat ekonomalaš doaimmat álgoálbmotguovlluin, fertejit háhkat vuoddo máhtu guoskevaš álgoálbmogiid kultuvrra, árbevieruid ja riektevuoigatvuođa birra, earret eará dakko bokte ahte čadahuvvojit vuđolaš váikkuhusčielggadeamit, ovdalgo doaimmabijut álggahuvvojit. Fitnodagat maid stáhta eaiggáduššá, berrejit čuovvut seamma riektestandárddaid eará riikkaid álgoálbmogiid ektui go dan maid Norgga eiseválddit leat geatnegahttojuvvon čuovvut sápmelaččaid ektui.

Ođđajagimánus 2009 sáddii Sámediggi reivve Ruhtadandepartementii mas čujuhuvvui boahttevaš ođđa lahtuid nammadeapmái Stáhta penšuvdnafoandda etihkkaráđđái – Olgoriika. Sámediggi čujuhii dasa ahte hui ollu investeremat maid Norgga fitnodagat dahket olgoriikkas, dahkkojuvvojit álgoálbmotguovlluin miehtá máilmmi. Dát mielddisbuktá dávjá ahte álgoálbmogiid eallinvuohki ja kultuvra deddojuvvo go eará beroštusat váldojuvvojit vuhtii. Viidáseappot lea nu ahte álgoálbmogiin dávjá eai leat vejolašvuođat sihkkarastit iežaset beroštusaid dan gilvvu geažil mii čuožžila. Danne lea deatalaš ahte Etihkkaráđđi atná erenoamážit čalmmis álgoálbmotvuoigatvuođaid barggustis. Sámedikki oaidnu lea ahte sáhtta leat ovdun ahte ođđa Etihkkaráđi lahtuid gaskkas lea okta lahttu geas lea erenoamáš gelbbolašvuohta álgoálbmotvuoigatvuođain.

Gažaldat 5, áirras Silje Karine Muotka, NSR:a sámediggejoavku

Oahpaheaddji alitoahpuinstitušuvnnat barget dáid beivviid ođđa oahpaheaddjioahpu hápmemin. Maid lea sámediggeráđđi bargan sihkkarastin dihte sámi sisdoallu dábálašoahpaheaddjioahpahussii vuoi buot mánát oččošedje oahpahusa sámi máhtu- ja gelbbolašvuođaulbmiliid Máhttoloktema ja Máhttoloktema-sámi hárrái ja vel oahppoplána oppalaš oasis hárrái?

Sámediggeráđđi vástádus 5.gažaldahkii:

Sámediggái šattai dovddusin rámmaplánajoavkku nammadeapmi ođđa oahpaheaddjeohppui kopiija bokte reivves beaiváduvvon miessemánu 7. b. 2009 maid Máhttodepartemeanta sáddii joavkku mielláhtuide.

Dán čuovvoleamis sáddii Sámediggeráđđi reivve beaiváduvvon suoidnemánu 7. b. 2009, rámmaplánajoavkku jođiheaddjái, Petter Aasenii, dáiinna sátnehámiin:

“Sámediggi áigu dán oktavuodas čujuhit dasa ahte rámmaplánajoavkku mandáhtas, vuosttaš čuoggá vuolde, Mihttu, čállojuvvo čuovvovaččat “Oahpahus galgá dávistit vuoddoskuvlla dárbbuide vuđolaš oahpaheaddjigelbbolašvuhtii ja leat nana vuodđun viidáset gelbbolašvuođaovdáneapmái ámmátdoaimmaheamis.” Viidáset lea nuppi čuoggás Guovddáš dokumeantat, vuodđun biddjon ahte Máhttoloktema oahppoplánabuktosis – obbalaš oassi, oahpahusa ja fágaid oahppoplána prinsihpat,

leat oassin joavkku barggu vuodđun. Sámediggi eaktuda ahte Máhttolokten- Sámi biddjo seamma dássái go Máhttolokten, vaikko dát ii boađe čielgasit ovdan mandáhtas.

Sámediggái lea dehálaš ahte vuodđoskuvlla dárbbut vuđolaš gelbbolašvuhtii oahpahusa várás Máhttolokten – Sámi, ja Máhttoloktema sámi sisdoalus, gozihuvvojit ođđa oahpaheaddjioahpu rámmaplánas. Sámediggi bivdá dan sivas čilgehusa das movt rámmaplánajoavku dán áigu gozihit.” Joavkku jodiheaddji vástidii čakčamánu 7. b. 2009:

“ Rámmaplánajoavkku mielas lea diehttelas ahte oahppoplánat Máhttolokten – Sámi lea seamma dásis go Máhttolokten. Lea dehálaš ahte oahpaheaddjit dihtet ahte Máhttolokten – Sámi oahppoplánat leat ovttaadássáaččat ja bálddalas oahppoplánat oahpahussii sámi guovlluin ja ohppiide geat ožžot sámegeilat oahpahusa olggobealde sámi guovlluin.

Rámmaplánajoavku bargá mandáhta mielde maid sii leat ožžon Máhttodepartemeanttas. Mandáhta mielde lea oahppoplána Máhttoloktemis guovddášvuodđodokumeanta rámmaplána barggus.

Rámmaplánajoavku áigu digašallat movt guovddáš elemeanttat Máhttoloktema oahppoplánain, earret eará sámi sisdoallu, galget vuhtiiváldojuvvot ođđa rámmaplánas/ njuolggadusain, seammás go sihkkarastá ahte oahpaheaddjit ožžot vuoddu movt galget vuostáiváldit vejolaš ođđa oahppoplánaid vuodđoskuvlla várás.

Dasa lassin galget vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahpu dárogiefága njuolggadusain vuhtiiváldojuvvot Máhttoloktema gáibádusas ahte lea máhttu sámi giela, árbevieruid ja kulturipmárdusa birra, Stuoradiggediedáhusa mielde, nr 11.

Rámmaplánajoavkui lea okta áirras nammaduvvon Sámi allaskuvllas, ja okta mielláhttu servodatfága fágajoavkui, geat sáhttiba dán gozihit.”

Rámmaplánajoavkku evttohus rámmaplána lánkaásahussii vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahpus lea sáddejuvvon gulaskuddami, áigemearri buktit cealkámuša lea ođđajagimánu 20. b. 2010.

Gulaskuddandokumeantta sáhtá maid gávdat regjeringen.no Máhttodepartemeantta vuolde.

Gažaldat 6, áirras Skjalg Jensen, BB:a sámediggejoavku

Sámediggái lea ovdal bohtán gažaldat ruđaid birra nannet kvena kultuvrra.

Kvenain ja sápmelaččain leat seamma hástalusat mángga suorggis. Sihke kvenat, ja mii sápmelaččat, leat gillán garra dáruiduhttinpolitihka geažil.

Norgga stáhtas lea ovddasvástádus das ahte kvenat, nátionála minoritehtan, Norggas galget oazžut vejolašvuoda ovddidit iežaset giela, servodaga ja kultuvrra. Lea lunddolaš ahte maiddái Sámediggi digašallá guđe lánkai diggi sáhtá ovddidit kvena kultuvrra ja giela. Lea evttohuuvon gáibádus ahte vuodđudit kvenafoandda.

Mu gažaldat Sámediggeráđđái lea:

Dáhttu go sámediggeráđđi doarjut gáibádusa vuodđudit kvenafoandda?

Sámediggeráđđi vástádus 6.gažaldahkii:

Norgga kveanaidsearvi lea guhká geahččalan oččodit sierra kveana kulturfoandda, sullásaš go sámeálbmotfoanda. Foandda vuoitu galgá geavahuvvot kveana giela ja kultuvrra nannemii.

Sámediggepresideanta Egil Olli doarjui juo cuoŋománu 2008 kveanafoandda ásaheami. Olles sámediggeráđđi lea dál searvan dan doarjumii. Dát vástida sámediggeráđi politihkalaš geađgejuolgái gos čuožžu ahte sámeapolitihka vuodus galgá leat mánggabealat vuhtiiváldin ja dásseárvu gaskal sápmelaččaid, dáččaid, kveanaid ja eará álbmogiid. Sámedikki 2009 bušeahtas ledje mángga doarjjaortnega mat deattuhedje ovttasbarggu gaskal sápmelaččaid ja kveanaid. Boahhti jagi bušeahtas leat maiddái evttohuuvon sullásaš doaimbijut.

Gažaldat 7, áirras Miriam Paulsen, NSR:a sámediggejoavku

Máske- servodat lea guhkit áigge garrasit rahčan bisuhit giliskuvlla iežaset mánáide, muhto lea ferten vásihit ahte Divttasvuona suohkan lea dahkan mearrádusa heaittihit skuvlla. NSR lea bidjan guovddáži dan ahte Máske skuvla lea julevsámi váldoguovllus ja lea dehálaš oassi dan infrastruktuurras mii berre leat sajis sihkkarastindihti ahte olbmot ain ássat gilis. NSR lea bivdán Sámediggeráđi mannat dialogii Divttasvuona suohkaniin, Nordlándda fylkkain ja guovddáš eiseválddiiguin dainna ulbmiliin ahte bisuhit oahpahusa Máske skuvllas.

Maid lea Sámediggeráđđi bargan dan ektui ahte ain bisuhit oahpahusa Máske skuvllas, ja maid áigu Sámediggeráđđi viidáseappot bargat sihkkarastin dihte ahte mánát ožžot dan oahpahusa maidda sis lea gáibádus oahpahuslága mielde, amas Máske- servodat ferte vásihit ahte šaddet bákkuin fárrejuvvot eret gilis?

Sámediggeráđđi vástáduš 7.gažaldahkii:

Áirasa Miriam Paulsen gažaldat bodii maŋŋel áigemeari mii lea biddjon Sámedikki čoahkkinortnega §11:s.

Suohkanis lea ovddasvástáduš almmolaš skuvlastruktuurii ja mearrida ieš makkár strukturra galgá leat. Suohkan galgá oahpahuslága mielde ollásuhttit rivttiid vuodđoohppui ja erenoamášpedagogaš veahkkái buohkaide geat orrot suohkanis. Divttasvuona gieldda galgá dasalassin addit oahpahusa Máhttolokten – Sámi oahppoplánabuktosa mielde danne go suohkan gullá sámegejala hálddašanguvlui sámelága mielde.

Sámediggeráđđi bargá viidáseappot Moskiservodaga boahhteáiggi ektui, ja ságastallá Divttasvuona suohkaniin. Sámediggepresideanta lea maid dai bivdán čoahkkima Máhttominstariin, Bargo- ja searvadahttinministariin, Gieldda- ja guovloministariin ja Mánáid- ja dásseárvoministariin digaštallat suohkaniid ja fylkkasuohkaniid vuodđooahpahusa rámmaeavttuid sámegejelas ja sámegeilli ja sámi diliid birra, oassin das movt bisuhit smávva báikkálaš servodagaid.

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 39 čoahkis. Dán áššis ii jienastuvvon.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Ann-Mari Thomassen	
	Egil Olli	
	Ann-Mari Thomassen	
	Egil Olli	
2	Anne Helene Saari	
	Marianne Balto	
3	Jørn Are Gaski	
	Vibeke Larsen	
	Jørn Are Gaski	
	Vibeke Larsen	
4	Gunn-Britt Retter	
	Egil Olli	
	Gunn-Britt Retter	

	Egil Olli	
5	Silje Karine Muotka	
	Marianne Balto	
6	Skjalg Jensen	
	Egil Olli	
7	Miriam Paulsen	
	Ellinor Marita Jåma	
	Miriam Paulsen	
	Ellinor Marita Jåma	

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 01.12.09 dii. 14.30

Ášši 44/09 Ođđa áššiid dieđiheapmi

Arkiiva

Arkiiváššennr.

SF-

09/4120

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 01.12.09 dii.14.30

I Mildosat

Nr	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	30.11.2009	Áirras Áge Nordkild, NSR:a sámediggejoavku	Namme válgabiire 5
2	30.11.2009	Áirras Silje Karine Muotka, NSR:a sámediggejoavku	Manne njejai vuodđoskuvlaohppiid lohku
3	30.11.2009	Áirras Anne Jannok Eira, JSL:a sámediggejoavku	Erenomáš doarjja mánáidgárddiide mat deattuhtit boazodoalu beivválaš doaimmas
4	30.11.2009	Áirras Skjalg Jensen, BB:a sámediggejoavku	Guollebiebmanrusttegat gáttis
5	30.11.2009	Áirras Geir Tommy Pedersen, NSR:a sámediggejoavku	Mearraareálaid geavaheapmi sámi guovlluin

II Evttohusat ja mearkkašumit

Evttohus 1, áirras Áge Nordkild, NSR:a sámediggejoavku

Namma válgabiire 5

Ođđa válgaortnega 2009 válgga čadaheami oktavuodas mearriduvvojedje geográfalaččat stuorit válgabiirret ja birriid lohku unniduvvui 7 biirri, ja ođđa namat hutkojuvvoje válgabiirriide. Sámediggeráđđi mearridii namaid guovvamánu 2008.

Válgabiire 5, mii geográfalaččat lea lullin Sáltooduoddaris davás gitta Ráisavutnii, oáččui nama Vesthavet dárogillii, Viesttarmearra sámegillii.

Ovdal, maŋŋil ja válgga čadaheamis leat válgabiirre sámiin boahtán mearkkašumit dán nammii. Mearkkašumit leat ahte sápmelaččat dán guovlluin eai dovdda “gullelašvuoda” dán nammii. Namma Vesthavet/ Viesttarmearra lea amas, ja oaivvilduvvo ahte dát ii leat rievttis namma válgabiirri. Lea maid imaš go sápmelaččat guovllus eai bálo leat váldojuvvon mielde go namma mearriduvvui. Livččii galgan čadahuvvot gulaskuddan sámi ášahusaiguin válgabiirres nama bidjama proseassas. Válgabiirre siskkobealde leat máŋga sámegiela/ giellavariántta. Sáhtta namuhit omd. davvisámegiela, julevsámegiela ja Biton-sámegiela. Ja dađi mielde go mii diehtit, de ii vástit “Viesttar” oarjji almmiguvlui guđege sámegillii/ giellavariántii válgabiires. Midjiide lea “viesttar” dárogillii oarji masa lea biddjon sámegielat hápmi.

Dan sivas bivdá NSR Sámedikki ođđasit meannudit válgabiirre 5 nama. Mii bivdit viidáset ahte Sámediggi čađaha gulaskuddan sámi joavkkuiguin, servviiguin ja eará dárbblaš ášahusaiguin ođđa nama gávdnama proseassas válgabiirri 5.

- Loahpas vel čujuhuvvo áššái 42/ 09, Sámediggeráđi doaibmadieđáhus, mii geigejuvvui árabut
- odne. 3. čuoggás, giella, lea oassemihhtomearrin ahte áigu, sitáhtta:” ealáskuhttit sámegiela
- dain guovlluin gos giella lea rašis dilis”.
- Mii guoská válgabiirre 5 nammii, de váldojuvvo dárogielsátni “vest” ja sámáidahttojuvvo. NSR
- mielas lea dát unnán mielde ealáskahtteme sámi giela guovlluin mat gullet válgabiirri 5,
- erenoamážit go gávdnokit sámi namahusat almmiguvlui oarjjás. Jus áigu sámi giela dahkat eanet ealli

- giellan guovlluin gos dat lea rašis dilis, de lea dehálaš ahte adnojit dat sámi namat mat gávdnojit.

Evttohus 2, áirras Silje Karine Muotka, NSR:a sámediggejoavku

Manne njiejai vuodđoskuvlaohppiid lohku

Sámi logut mitalit 2 rápportas boahtá ovdan ahte golmma jagis 2006 rájes 2009 rádjai njiejai vuodđoskuvlaohppiid lohku sámegeielas nubbingiellan 593 ohppiin. Dat mearkkaša dan ahte fága massii 29 % ohppiin mañimuš golmma jagis. Norgga Sámiid Riikkasearvi (NSR) bivdá ahte Sámedikki meannuda dán ášši ja iskagohtet viidasut manne mii oaidnit dákkár rievdadeami.

Evttohus 3, áirras Anne Jannok Eira, JSL:a sámediggejoavku

Erenomáš doarjja mánáidgárddiide mat deattuhit boazodoalu beivválaš doaimmas

Duogáš:

Boazodoallošiehtadusas lei ovdal doaibmadoarjja mánáidgárddiide main ledje mánát boazodoalloduogážiin (mánát geaid váhnemiin/fuolaheadjiin lei siidaoassi).

Ovdamearkan doarjjasturrodahkii: 1-2 siidaoasi 35.000 ru jahkái

3-5 siidaoasi 75.000 ru jahkái

6 siidaoasi ja eanet 100.000 ru jahkái

Ulbmil dainna lei nannet mánáid boazodoallosámi identitehta, sámegeiela, nannet mánáid gullelašvuoda boazodoallokultuvrii ja viidáseappot fievrridit boazodoalu sámi árbevieruid árjjalaš ja geavadis oassálastima bokte.

Dát doarjja sihkkojuvvui 2006:s. Sámediggi dovddahii dalle go dát mearriduvvui sihkkojuvvot, ahte Sámediggi áiggui váldit badjelassas dán ortnega. Sámedikkis leat leamaš mánga ášši mat leat ádjánan ja váldán resurssaid ja mii oivvildit ahte dál ferte láchčojuvvo dilálašvuolta dasa ahte dán ášši sáhtá ovdidit konkrehta.

Dál leat vássán golbma jagi dan rájes go doarjja heaittihuvvui. Dás lea leamaš stuorra váikkuhus pedagogalaš sisdollui. Mánáidgárddit eai leat sáhtán oassálastit, leat mielde “giettis” nu ollu ja nu dávjá go ovdal, dalle go mánáidgárddi oáččui doarjaga stáhtas boazodoallošiehtadusa bokte. Dát hedjonahtá mánáidgárddi kvalitehta. Jus mánáidgárddit galggašedje sáhttit ollašuttit máhttoloktema, mánáidgárdelohpádusa ahte oážžut kvalitehta mánáidgárddiide, de dasa adnojit ruđat.

Johttisámilista bivdá Sámedikki ásahit erenomáš doarjaga daidda mánáidgárddiide mat deattuhit boazodoallokultuvrra ja sámegeiela doaimmasteaset.

Evttohus 4, áirras Skjalg Jensen, BB:a sámediggejoavku

Guollebiebmanrusttetgat gáttis

Guollebiebmanealáhusa dilálašvuolta mearragáttiin ja vuonain lea mañimuš áiggiid ožžon stuorra beroštumi. Luossadihkit, bibmojuvvon luossa mii gárgida, áitta luoduluossanállái. Dasa lassín bohtet ovdamearkkat gos biebmodorski lea deahpánan. - a čoahkkimis

guollebiebmanealáhusain mannan vahkus, divttii ministtar ealáhusa iežas čorget otná dili. Dáinna vuoinnain eai sáhte vuotna- ja riddoálbmot eallit.

Bargiidbellodaga sámediggejoavku dáhttu Sámediggeráđi gáibidit Ráđdehusas čielggadusa sirdit guollebiebmanrusttegiid gáddái ja čielggadit vejolašvuoda oážžut giddejuvvon guollebiebmanrusttegiid.

Evttohus 5, áirras Geir Tommy Pedersen, NSR:a sámediggejoavku

Mearraareálaid geavaheapmi sámi guovlluin

Norgga Sámiid Riikkasearvi (NSR) dáhttu Sámedikki váldit áššin mearraareálaid geavaheami sámi guovlluin. Duogážiin manin NSR sávvá ahte Sámediggi digaštallá mearraareálaid lea go riddo- ja mearraareálaid geavaheapmi lea lassánan ja de lea riidu iešguđege geavaheddjiid ja berošteddjiid gaskkas maid lassánan.

Mañimuš áiggiid lea bohtán ovdan ahte lea stuorra eahpesihkkarvuohta makkár ekologalaš váikkuhusat leat luosa ja dorski biebmamis vuotnavuogádahkii ja luodušlájaid. NSR oaivvilda ahte ferte prinsihpalaččat atnit ovdalgihtii várrugasvuođa guollebiebmanealáhusas, ja dát ferte leat bajimus prinsihppa ealáhusas. NSR deattuha ahte nu guhká go ii dovdda man láhkai omd. dorskebiebman váikkuha luodudorskái buozalmasvuođa njoammudeami ektui, parasihmaid njoammudeami ektui, genehtalaš nuoskkideapmái ja eará diekkáriid, de lea menddo stuorra riska diktit dorskebiebmama diehtekeahhtá makkár váikkuhusat das leat luodudorskái. Dorski lea válđošládja riddoguovlluid ássamii.

Earret eará lea ášši dorskebiebmama ja deahpánan dorski birra Omasvuonas boktán duodalaš jurddašeami go lea sáhka luodudorski nuoskkideapmái. NSR oaivila mielde lea dát ášši čájehan ahte lea balddihahtti unnán máhttu go lea sáhka dorskebiebmamis, ja makkár vejolaš sivaid sáhtá dorskebiebman buktit vuotnavuogádahkii ja luoduguliide. Earret eará lea stuorra eahpesihkkarvuohta guhkesáiggi šliivešaddamii olles geasi ja čavčča, ja eahpesihkkarvuohta nu gohčoduvvon “bálddonasdorskiid” oktavuodas. Ollugat Gáivuonas/Ivguvuonas/Omasvuonas leat fuolastuvvan go lea eahpesihkkarvuohta leago guollebiebman sivva osiide dahje ollásit dáid váttisvuodaide. NSR oaivvilda ahte Sámediggeráđđi ferte jođáneamos lági mielde ángiruššat áššiin ja válđit oktavuoda guovddáš eiseválddiiguinn geahččalan dihtii gávdnat sivaid manne dát lea dáhpáhuvvan, nana bissovaš árbevirolaš guolásteami deastta dihte.

NSR lea maid fuolastuvvan luossabiebmanealáhusa ovdáneamis, sihke danin go luossadihkki lea lassánan ja biebmoealáhusa váilevaš návcca geažil bissehít gárgideami.

Lea maiddá lassánan vuosteháhku go stuorát ja stuorát areálat čadnojit biebmoealáhussii ja dát áitá eará ealáhusguolásteami ja sáhtá áitit gođđosajiid vuonain. Ovdamearka dása lea earrát eará vuosteháhku luossabiebmamii Ufuohta-vuonas.

Bilideamit ja bázahusat biebmoealáhusas mielddisbuktet maid dan ahte guliid ferte bálkestet go dát eai leat borahahttit olbmuide.

Sámediggeráđđi ferte jođánepmosit válđit oktavuoda guovddáš eiseválddiiguin vai jođánit álggahuvvo bárgu čielggadit vuoigatvuodaide mearraareálaid geavaheapmái ja hálddašeapmái mearrasámi guovlluin. NSR oaivvilda ahte vuotnavuogádagaid ferte geahččat ollislaččat vuotnavuogádaga ekologalaš perspektiivvas ja mo ođđa doaimmat váikkuhit árbevirolaš geavaheapmái vuonain. NSR ballá ahte “oasi ja oasi” politihkka mearraareálaid geavaheamis sáhtá mielddisbuktit agibeaivválaš billistemiid mearraguovlluide ja meara luodušlájaid.

Čoahkkinjođihangotti árvalus:

- Evttohusat 1-5 sáddejuvvojit Sámediggeráđđái viidásit giedahallamii.

III Jienasteapmi

39 árisis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Čoahkkinjođihangotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Åge Nordkild	Vibeke Larsen

		Egil Oli
	Åge Nordkild	
2	Silje Karine Muotka	Marianne Balto
	Silje Karine Muotka	
3	Anne Jannok Eira	
4	Skjalg Jensen	Jørn Are Gaski
		Olaf Eliassen
5	Geir Tommy Pedersen	Olaf Eliassen
		Willy Ørnebakk
		Stig Furu
	Geir Tommy Pedersen	

VI Sámedikki mearrádus

- Ođđa áššit 1 - 5 sáddejuvvojit Sámediggeráđđái meannudeapmái.

Ášši meannudeapmi loahpahuuvui 01.12.09 dii. 15.10

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 45/09 Sámedikki 2010 bušeahtta

Arkiivaáššennr..
09/141606 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđdi	20.10.09	R
Plána- ja finánsalávdegoddi	17. – 19.11.09	
Sámedikki dievasčoahkkinn	25. - 28.09.07	00/06

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 03.12.09 dii.09.00

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkkašumit

Ášši álggus čoahkkinnjodihangoddi evttohui čuovvovaččat:

- Sámediggeáirras Aili Keskitalo ii leat bealalaš giedahallat ášši Sámedikki bušeahtta 2010.
- Sámediggeáirras Geir Tommy Pedersen lea bealalaš giedahallat ášši Sámedikki bušeahtta 2010.
- Sámediggeáirras Mathis Nilsen Eira lea bealalaš giedahallat ášši Sámedikki bušeahtta 2010.
- Sámediggeáirras Inga-Lill Sunset lea bealalaš giedahallat ášši Sámedikki bušeahtta 2010.
- Sámediggeáirras Olav Eliassen lea bealalaš giedahallat ášši Sámedikki bušeahtta 2010.

Čoahkkinnjodihangotti evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat. Ovddabeali namuhuvvon áirasat eai lean mielde giedahallamin gažaldaga bealalašvuoda birra

Sámediggeráđi mearrádusárvalus:

Sámiid álbmotválljen orgána Sámediggi, lea gávpogiid ja giliid sámi álbmoga várás. Sámedikki politiikka galgá boahit buorrin sámi servodaga buot guovlluide. Politihka vuodđun lea min erenoamáš kultuvra, min oktasaš árvvut ja vuodđooainnut, ja min historjjálaš gullelašvuoha árbevirolaš sámi ássanguovlluide. Sámediggi galgá buot servodatsurggiin, gietkamis hávdái, čalmmustahttit ovttaskas olbmuid dárbbuid ja sin árgabeavvi iežaset lagašbirrašin.

1 Ollislaš juolludus Sámediggái

Tabell 1.0 Ollislaš juolludus Sámediggái

(i 1000 kr)

Kap.Poast: Čilgehus	RR 2008	Buš- 2009	RevBuš-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
680.50 Bargo-ja searvadahttindepartemeanta - BSD	191 400	203 735	203 735	215 136	11 401	5,6 %
223.50 Máhttodepartemeanta - MD	31 887	33 290	33 290	34 355	1 065	3,2 %
226.21 Máhttodepartemeanta - MD	4 000	4 300	4 300	0	-4 300	-100,0 %
231.50 Máhttodepartemeanta - MD	12 380	12 925	12 925	13 339	414	3,2 %
1429.50 Birasdepartemeanta - BD	3000	3 000	3 000	3 000	0	0,0 %
320.53 Kultur- ja girkodepartementa - KGD	53 543	61 993	61 993	65 353	3 360	5,4 %
762.70 Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta DFD	6 200	6 400	6 500	6 500	0	0,0 %
1147.50 Eanadoallodepartemeanta - ED	2 000	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
1147.50 Eanadoallodepartemeanta - ED	2 000	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Juolluduvvon oktiibuot I	306 410	329 643	329 743	341 683	11 940	3,6 %

Ollislaš bušehttarámma Sámediggái lea lasihuvvon 11 940 000 ruvnnuin Sámedikki reviderejuvnon 2009 bušehta ektui. Sámediggi ferte jahkásaččat ohcat ruđaid 226.21 poasttas Máhttodepartemeanttas. Eahpesihkarvuoda geažil das mii ohcama boadusin šaddá, de lea dát poasta vuoliduvvon.

11 940 000 ruvdnosas lasáhussii gullet earret eará čuovvovaččat:

4 000 000 ru Loabága suohkana searvadahttimii sámeagiela hálddašanguvlui

1 500 000 ru viessoláigobuhtadussii Diehtosiidii Guovdageainnus

370 000 ru Sámedikki válgaortnega árvvoštallamii

3 500 000 ru Ráđđehusa sámeagiela doaibmaplána čuovvovleapmái

Oktiibuot lea dat mii bajábealde namuhuvvo 9 370 000 ru. Loahppaoassi lassáneamis, 2 570 000 ru manná hadde- ja bálkállassáneami osiid gokčamii.

•

Stuorradiggi lea juolludan 75 miljon ru Sámeálbmotfondii. Foandda buvttadus ii leat mielde Sámedikki rámmajuolludusas. Sámedikki 2010 bušehtas juogaduvvo 9 000 000 ru sámeálbmotfoandda buvttadusas. Dás lea 2009 buvttadus 4 650 000 ru. Loahppaoassi lea ovddeš buvttadus mii ii leat geavahuvvon.

2 Sámedikki ekonomalaš rámmajuolludus

Tabealla 2.0 Buohkanastabealla - Sámedikki boadut ja golut buohkanassii

(i 1000 kr)

	Rehketdoallu-08	Buš-09	RevBuš-09	Buš-2010	Erohus	%
Doaibmagolut						
Departemeanttaid juolludusat	306 410	329 643	329 743	341 683	11 940	3,6 %
Sámeálbmotfoandda reanttut	9 947	16 000	16 000	9 000	-7 000	-43,8 %
Doaibmaboaduid submi	316 357	345 643	345 743	350 683	4 940	1,4 %
Váikkuhangaskaoamit						
Váikkuhangaskaoamit	198 394	220 608	226 458	229 569	3 111	1,4 %
Sámeálbmotfoandda	9 947	14 200	14 200	9 000	-5 200	-36,6 %
Váikkuhangaskaomiid submi	208 341	234 808	240 658	238 569	-2 089	-0,9 %
DOAIBMAB. SUBMI - VÁIKKUHANGASKAOMIT	108 016	110 835	105 085	112 114	7 029	6,7 %
DOAIBMAGOLUT						
Politiikalaš dási doaibma	22 272	20 575	21 707	22 114	407	1,9 %
Hálldahusa doaibma	76 947	81 210	81 660	85 430	3 770	4,6 %
Erenoamáš doaibmagolut	6 098	9 050	10 033	4 570	-5 463	-54,5 %
Doaibmagoluid submi	105 317	110 835	113 400	112 114	-1 286	-1,1 %
JAHKEBOADUS	2 699	0	-8 315	0	8 315	-100,0 %

3 Váikkuhangaskaoamit

Sámediggi juogada čuovvovaččat váikkuhangaskaomiid váldopoasttaide 2010:s:

Tabella 3.0 Buohkanastabealla - Váikkuhangaskaoamit

(i 1000 kr)

Čilgehus	RR 2008	Buš 2009	Rev 2009	Buš 2010 - 10-Rev 09	Erohus %	
Njuolggadoarjagat	101 289	115 295	116 915	121 371	4 456	3,8 %
Ohcanvuđot doarjja	73 720	70 493	73 073	74 791	1 718	2,4 %
Árvoháhkaprográmma	4 875	6 000	6 000	5 500	-500	-8,3 %
Šiehtadusat	8 099	14 360	14 360	14 725	365	2,5 %
Eará váikkuhangaskaoamit	9 065	9 960	11 610	10 432	-1 178	-10,1 %
Sámeálbmotfoandda	9 947	14 200	14 200	9 000	-5 200	-36,6 %
Eará doaibmabijut	1 346	4 500	4 500	2 750	-1 750	-38,9 %
Submi	208 341	234 808	240 658	238 569	-2 089	-0,9 %

Tabella 3.1 Buohkanastabealla váikkuhangaskaoamit - Váldosuorggit

(i 1000 kr)

	Rehketdoallu-08	Buš-09	RevBuš-09	Buš-2010	Juog. %	Erohus 10-Rev 09	%
Váikkuhangaskaoamit							
Oahpahas	27 296	31 330	32 630	31 330	13,1 %	-1 300	-4,0 %
Giella	49 580	53 960	53 960	57 881	24,3 %	3 921	7,3 %
Kultuvra	74 241	77 007	78 177	83 045	34,8 %	4 868	6,2 %
Ealáhus	27 753	34 200	34 830	34 630	14,5 %	-200	-0,6 %
Birasgáhtten ja kultursuodjalus	3 126	2 000	3 000	2 000	0,8 %	-1 000	-33,3 %
Dearvvašvuoda- ja sosiálaáingiruššán	2 034	3 250	3 350	3 350	1,4 %	0	0,0 %
Sámi organisašuvnna	3 953	4 401	4 401	4 151	1,7 %	-250	-5,7 %
Eará váikkuhangaskaoamit	9 065	9 960	11 610	10 432	4,4 %	-1 178	-10,1 %
Sámeálbmotfoandda	9 947	14 200	14 200	9 000	3,8 %	-5 200	-36,6 %
Eará doaibmabijut	1 346	4 500	4 500	2 750	1,2 %	-1 750	-38,9 %
Váikkuhangaskaomiid submi	208 341	234 808	240 658	238 569	100,0 %	-2 089	-0,9 %

Váikkuhangaskaomiid váldopoasttat leat fas dárkileappot čilgejuvvon kapihttaliin 4 – 11. Juohke kapihttala vuolde lea visogovva das man ollu ruđat leat várrejuvvon njuolgga doarjagiidda ja ohcanvuđot doarjagiidda.

Sámedikki váikkuhangaskaomiide gullet njuolgga doarjagat organisašuvnnaide ja ásausaide, iešgudege ohcanvuđot doarjjaortnegat ja doarjagat mat leat muddejuvvon šiehtadusaid bokte.

3.1 Njuolgga doarjagat

Lagabui daid ovttaskas ortnegiid birra mat juolluduvvojit njuolga Sámedikki bušehta bokte, oainnát kapihttaliin main ortnegat válddahallovvojit.

3.2 Ohcanvuđot doarjagat

Buot ohcanvuđot doarjjaortnegat leat čohkkejuvvon oktasaš ortnegin main leat oktasaš njuolggadusat, geahča Sámedikki mearrádusa áššis 43/07. Njuolggadusat ohcanvuđot doarjagiid hálddašeapmái leat heivehuvvon stáhta ekonomiijanjuolggadusaide.

Stáhta ekonomiijanjuolggadusat geatnegahttet Sámedikki fuolahit dan ahte doarjagat hálddašuvvojit ulbmillaččat ja beaktilis vugiin. Diesa gullá maid gáibáduš bearráigeahččat ja gávnnahtit ortnegiid maiguin duodaštit ruđaid geavaheami dohkálaččat.

Sámediggerádis lea fápmudus earaláhkai geavahit gitta 20% dain ruđain mat leat várrejuvvon bušehtas. Fápmudus ii guoskka njuolgga doarjagiidda, váikkuhangaskaomiide maid čoahtkinjođihangoddi hálddaša, Sámeálbmotfondii ja doaibmagoluide. Sámediggeráđđi galgá

bušeahhtajagi addit dieđuid Sámedikki dievasčoahkkimii jus ruđat geavahuvvojit earáláhkai, geahča ášši 43/07.

Sámediggerádis lea fápmudus čađahit dárbbášlaš rievdadusaid máksineavttuin.

Sámediggeráđđái sáhtta váidit mearrádusaid maid doarjjastivra lea dahkan.

Sámediggi fámohtta dainna mearrádusain ášši 09/08 Sámedikki doarjjastivrra njuolggadusaid ođasmahttin. Sámediggeráđđi nammada lahtuid ja várrelahtuid Sámedikki doarjjastivrii, ja mearrida njuolggadusaid doarjjastivrra várás.

Buot ohcanvuđot doarjagiidda, earret daid váikkuhangaskaomiide maid čoahkinjođihangoddi hálddaša, gusket Sámedikki bajimus njuolggadusat ohcanvuđot doarjagiid várás ja dasto dat juolluduseavttut bušeahhtas mat bohtet ovdan ovttaskas ortnega vuolde.

Ohcanvuđot doarjagiid sierra ortnegiid birra čilgejuvvo lagabui Sámedikki bušeahhtas dain kapihttaliin mas ortnegiid birra čilgejuvvo.

3.3 Šiehtadusat

3.3.1 Váldošiehtadus sámi dáiddárorganisašuvnnaiguin

Sámediggi lea 2004:s dahkan váldošiehtadusa sámi dáiddárorganisašuvnnaiguin mat ovddastuvvojit Sámi dáiddárráđi bokte. Ulbmilin lea ovddidit buriid ja girjás sámi kultureallima ja láchit diliid sámi girjjálašvuođa, musihka, dánsuma, teáhtera, filmma, govvadáidaga ja dáiddaduoji dahkamii ja gaskkusteapmái. Dáiddáršiehtadus siskkilda oktasaš doaibmajuid dáiddasuorggis mat čađahuvvojit oasálaččaid gaska sohppojuvvon ekonomalaš rámmaid sikkobealde.

3.3.2 Duoji váldošiehtadus

Sámediggi lea 2005:s dahkan váldošiehtadusa duodjealáhusa várás duodjeorganisašuvnnaiguin; Riikaorganisašuvdna Sámiid Duodji ja Duojáriid ealáhusearvi. Šiehtadusa ulbmilin lea ovdánahttit duoji buorebut gánnáhahti ealáhussan ja vai nagodivččii eanet vuovdit iešbuvttaduvvon gálvvuid. Dákkár ovdánahttin gáibida ahte biddjojuvvo eanet deaddu gelbbolašvuođa bajideapmái, buvttavuođideapmái, vuovdaleapmái ja vuovdimii. Dahkkojuvvo jahkásaš ealáhusšiehtadus duoji váste, mas leat doaibmajut maid ulbmilin lea ovdánahttit ealáhusa nu ahte dat dávista daid politihkalaš mihttomeriide ja njuolggadusaide, maid Sámediggi áiggis áigái mearrida.

4 Oahpahus

Máhtolašvuohta ja gelbbolašvuohta leat sámi servodagaid ovddideami ja nannema vuodđu.

Váldomihttomearri

- Sámi álbmogis galgá leat máhtolašvuohta, gelbbolašvuohta ja gálggat mat dárbbášuvvojit sámi servodaga ovddideamis.

Oassemihhttomearri

- Sámi mánáin ja nuorain lea nana sámi identitehta ja čatnaseapmi sámi gillii ja kultuvrii
- Sámi álbmogis galgá leat duohta vuoigatvuohta oahpahussii sámegielas ja sámegillii
- Buot alit oahppu ja dutkan fuolaha sámi perspektiivva

Strategiijat

- Gulahallama bokte guovddáš, guovllulaš ja báikkálaš eiseválddiiguin ja eará guoskevaš oassálastiiguin sihkkarastit buriid rámmaeavttuid sámi mánáidgárddiid, vuodđooahpahusa, alit oahpu ja dutkama váste
- Váikkuhit dasa ahte áshuvvojit almmolaš sámi mánáidgárddit dahje sámi ossodagat mánáidgárddiide
- Váikkuhit dasa ahte biddjojuvvo sámi sisdoallu skuvlaastoáiggeortnegiid ja kulturskuvlii
- Váikkuhit dasa ahte hospiterenortnet giellaoahpahas nannejuvvo
- Bargá dan ala ahte nationála oahpahaspolitihkka fuolaha sámi perspektiivva
- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte nannet máhtolašvuoda ja gelbbolašvuoda sámi servodagas
- Váikkuhit hutkás ja bevttolaš sámi oahpponeavvobuvttadeapmái
- Sámi oahpponeavvoguovddáža, Sámi oahpponeahta ja ohcanvejolaš oahppouskkádaga olámuddui buktima bokte ja dieđuid addima bokte sámi oahpponeavvuid birra
- Addit dárbbalaš dieđuid ja bagadusa sámi oahpahusa birra mánáidgárddiin ja vuodđooahpahas
- Váikkuhit dasa ahte rávesolbmot ožžot oahpahusa sámegeielas
- Váikkuhit dasa ahte bistevas sámi dulkaohppu áshuvvo
- Váikkuhit dasa ahte refušvndamáksomearit muddejuvvojit nu ahte dat gokčēt duohta goluid
- Váikkuhit dasa ahte Sámi allaskuvla ovddiduvvo álgoálbmotuniversitehtan
- Váikkuhit dasa ahte boarráset sámiid máhtolašvuoda dohkkehuvvo ja oainnusin boahťa go bálkáhuvvojit máhttogaskusteaddjin vuodđooahpahas
- Váikkuhit dasa ahte sámi guovlluid giliskuvllat bisuhuvvojit
- Váikkuhit dasa ahte oahpahasláhka oahpahusa várás sámegeilli ja sámegeielas ođasmahttojuvvo

4.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 4.1 Čoahkketabealla - Sámegeiel oahpahas (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Ohcanvuodot doarjagat	27 296	25 330	26 630	26 530	-100	-0,4 %
	Doaibmajijut nannen dihtii oahpponeavvoráhkadeami	0	6 000	6 000	4 800	-1 200	-20,0 %
Submi		27 296	31 330	32 630	31 330	-1 300	-4,0 %

4.2 Ohcanvuodot doarjagat

Tabealla 4.2 Ohcanvuodot doarjagat - Sámegeiel oahpahas (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
100	Oahpponeavvut	16 170	11 875	12 875	11 875	-1 000	-7,8 %
101	Gelbbolašvuodalokten	3 793	4 250	4 550	4 750	200	4,4 %
102	Mánáidgárddit	7 333	9 205	9 205	9 905	700	7,6 %
Submi		27 296	25 330	26 630	26 530	-100	-0,4 %

4.2.1 Oahpponeavvut

Tabell 4.2.1 Oahpponeavvut (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10000	Dábálaš oahpponeavvut vuodđooahpahussii	13 593	8 975	8 975	8 975	0	0,0 %
10001	Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut	2 577	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
10004	Oahpponeavvut mánáidgárddiide	0	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
10005	Oahpponeavvuid oastin	0	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %
Submi		16 170	11 875	12 875	11 875	-1 000	-7,8 %

4.2.1.1 Dábálaš oahpponeavvut vuodđooahpahussii

Tabealla 4.2.1.1 Dábálaš oahpponeavvut vuodđooahpahussii

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10000	Dábálaš oahpponeavvut vuodđooahpahussii	13 593	8 975	8 975	8 975	0	0,0 %
Submi		13 593	8 975	8 975	8 975	0	0,0 %

Doarjjaortnega ulbmil:

Ovddidit sámi oahpponeavvuid gustovaš oahppoplánadahkosa vuodul

Doarjjaoažžu:

Lágádusat ja eará oahpponeavvobuvttadeaddjit main alddiineaset lea fitnodat

- Doarjjaortnega olahusjoavku:
- Vuodđooahpahusa oahppit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Álggahuvvon sámi oahpponeavvoproševttaid lohku 2010:s
- Sámi oahpponeavvuid almmuheami mearri

Vuoruheamit 2010:s:

- Máttasámegealla vuosttaš giellan 5. jahkeceahkkái
- Máttasámegealla nubbingiellan mánáiddási 3. ja 4. ceahkkái
- Oskkoldat, eallinoaidnu ja etihkka (OEE) – Fáddágiha 5.-7. jahkecehkiide davvisámegealli risttalašvuoda váldosuorgái
- Julevsámegealla nubbingiellan 7. dássái
- Davvisámegealla nubbingiellan mánáidceahki 1.-4. ceahkkái – ohppiidgirji ja bargogirji vejolaččat neahttaresursa juohke dássái
- Servodatfáogat joatkkaoahpahusa várás – vejolaččat jorgaleapmi ja heiveheapmi Jo1/Jo 2LK06S:s
- Fáddágihppagat vuodđoskuvlla servodatfágaide – váldosuorgi servodatmáhttu 5.-7. jahkecehkiide
- Ođđasisprenten, fierpmádatbáikkiid bisuheapmi, ođasmahttin, áigequovdilastin ja dáláš oahpponeavvuid heiveheapmi

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat leat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget leat jagi 2010 vuoruhemiid siskkobealde
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdalgo golbma vahku lea gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid. Jus áigemearri ii dollojuvvo, de sihkkujuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga
- Ráhkaduvvo prošektačilgehus mas leat ovdánanplána osiid mielde, proševtta čađahanvejolaš-vuohta, movt prošekta goziha gustovaš oahppoplánadahkosa ja oahpahuslága
- Doarjjaoažžu galgá ohcamis ovdanbidjat plánaid vurkkodeami ja juohkima ektui
- Doarjjaoažžus galgá leat šiehtadus girječálliguin, govvaiddjiiguin, jorgaleddjiiguin ja eará veahkebargiiguin das ahte oahpponeavvu ollásit dahje osiid das sáhtá almmuhit, juohkit ja ovdanbuktit girjehámis, elektrovnnalaččat (maiddá neahttavuđot veršuvdna) dahje makkár ihkinassii eará medias
- Oahpponeavvu galgá maid sáhttit almmuhit ollesteakstagirjin DAISY-formáhtain

- Doarjjaoažžu galgá vurket prentejuvvon oahpponeavvuin maŋimuš korrektuvrra lohkkjuvvon veršuvnna teakstafillas govaid haga, vai sáhtta sáddet fiilla gelbbolašvuodaguovddáži mii buvttada čuokkisčálagirjiid
- Digitála oahpponeavvuid buvttadeami oktavuodas geavahuvvojit dakkár teknihkalaš čovdosat main sáhtta geavahit sámi bustámaid
- Govvaávdnasat mat geavahuvvojit oahpponeavvus galget govvet daid variašuvnnaid mat sámi servodagas, kultuvrras ja historjjás leat
- Oahpponeavvuin mat leat davvisámegilli, berre čuovvut ”Čállinrávagirji” rávvagiid, www.oahpponeahhta.no
- Prentejuvvon oahpponeavvuid ektui mearriduvvo doarjareivves man ollu ovttaskas oahpponeavvut prentejuvvojit. Vuodđun biddjojuvvo ohppiidlohku mii lea vuodđoskuvlla diehtjuohkinvuogádagas internehtas (www.wis.no/gsi)
- Doarjjaoažžu galgá nuvttá juogadit dárbbalaš oahppogirjemeari skuvllaide. Vuodđun biddjojuvvo ohppiidlohku mii lea vuodđoskuvlla diehtjuohkinvuogádagas internehtas (www.wis.no/gsi). Dát ii guoskka daid oahpponeavvuide mat leat olámuttus dušše internehtas
- Digitála oahpponeavvuid galgá sáhttit geavahit nuvttá internehtas
- Doarjjaoažžu galgá addit 10 gáhppálaga oahpponeavvus Sámediggái. Dát ii guoskka daid oahpponeavvuide mat leat olámuttus dušše internehtas.
- Oahpponeavvu galgá leat fidnemis márkanis unnimusat 5 jagi. Dát guoská sihke prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide. Maŋŋá dán áigodaga ferte vejolaččat oahčat oažžut bisuhuvvot neahttabáji
- Digitála oahpponeavvuid ektui lea doarjjaoažžus ovddasvástádus vejolaš bálvváris (serveris)
- Doarjjaoažžu sáhtta gáibidit áigemeari guhkiduvvot jus Sámediggi gáibida rievdadit prošeavtta maŋŋágo dat lea álggahuvvon
- Jus doarjjaoažžu reastaluvvá, prošeavtta doaibma bissehuvvo dahje loahpahuvvo, dahje doarjja-oažžu eará sivaidd geažil ii sáhte dahje ii hálit gárvvistit prošeavtta, de sáhtta Sámediggi gáibidit vuogávuoda váldit badjelass barggu. Doarjjaoažžu galgá šiehtadusas girječálliin bidjat dieđuid dan birra erenoamážit, ja dan ferte maid girječálli dohkkehit. Seamma gusto maid šiehtadussii eará veahkkebargiiguin
- Oahpponeavvoprošeavttat maidda juolluduvvo doarjja, galget merkejuvvot gustovaš standárddaid vuodul. Oahpponeavvuid galgá sáhttit čatnat oahpponeavvodiehtovuodđui GREP, Máhttolokten sámegeilla. Digitála oahpponeavvut galget merkejuvvot metadataspesifikašuvnna NORLOM vuodul
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon prošeaktii dahje vejolaš liigegoluide, earret go jos Sámediggi gáibida dakkár rievdadusaid maid geažil golut lassánit mealgat

Meroštallannjuolggadusat:

Oktasaš prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide:

- a) Mánusa ovddideapmi
- Girječálliid ja jorgaleddjiid friijaoastin gitta jagi rádjai, šiehtadusa mielde guoskevaš bargoadiin, dahje girječállibálkkáš mánusa oastima oktavuodas 2 500 ru siiddu nammii ođđa teavsttas, bálkkáš gustovaš oahpponeavvuid jorgaleamis, heiveheamis, ođasmahttimis ja áigeovuodilastimis lea 1 500 ru siiddu nammii mas leat 2000 guoskkahaga. Erenoamáš oktavuodain sáhtta girječálliid ja jorgaleddjiid friijaoastit gitta guovtti jagi rádjai. Dat galgá erenoamážit vuodustuvvot.
- Korrektuvrra lohka ovddas 100 ru siidui mas leat 2000 guoskkahaga
- Referánsajovkui gitta 50 000 ru rádjai, ferte vuodustuvvot man ollu golut šaddet

b) Buvttadeapmi

Guoská prentejuvvon oahpponeavvuide:

- Ollislaš buvttadangoluide lohkkjuvvojit mielde teknihkalaš buvttadus ja doaimmahusgolut, ja doarjja rehkenastjuvvo čuovvovaš vuogi mielde árkká nammii (mii lea 16 siiddu):
  - gitta 15 % rádjai govat 8 000 ru
  - gitta 30 % rádjai govat 11 000 ru
  - gitta 50 % rádjai govat 14 000 ru
  - eanet go 50 % govat 17 000 ru

Jus submi, gč. bajábeale máksomeriid, ii govčča ollislaš buvttadangoluid, de sáhtta ohcci bidjat ovdan ohccojuvvon proševtta gollomeroštusa. Dát galgá leat vuodđuduvvon čálalaččat.

Govaiguin oaivvilduvvojit govat, tevnnegat, tabeallat, formelat jed.

Teknikkalaš buvttadeapmin oaivvilduvvojit formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrektuvradivvumat, čatnan ja olggoš. Doaimmahusgollun oaivvilduvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogalaš gieđáškuššan ja korrektuvrra lohkan

Guoská digitála oahpponeavvuide:

- Ollislaš buvttadangollun lohkkjuvvo digitála oahpponeavvu ollásit buvttadeapmi ja dat rehkenastjuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul, gitta 700 000 ru rádjai.

Jus submi, gč. bajábeale máksomeriid, ii govčča ollislaš buvttadangoluid, de sáhtta ohcci bidjat ovdan ohccojuvvon proševtta gollomeroštusa. Dát galgá leat vuodustuvvon čálalaččat.

Ollásit buvttademiin oaivvilduvvo sisdoalu ja funkšunelitehta čilgen, ovddidangoluit, jorgaleapmi ja oahpponeavvu geahččaleapmi.

c) Erenoamáš ovdanbuktingoluit

- Erenoamáš oktavuodain sáhtta doarjja addjuvvo gitta 150 000 ru rádjai. Dát guoská omd. stuorra bálkkážiidda illustrerejeddjiide, govvededjiide ja vuoigatvuođoamasteddjiide. Dáid fertet čálalaččat vuodustit.

d) Oppalaš goluit

- Dan lassin sáhtta b) buvttangoluin rehkenastit gitta 100 % rádjai prentejuvvon oahpponeavvuid oppalaš goluide ja 50 % rádjai digitála oahpponeavvuid oppalaš goluide. Oppalaš gollun lohkkjuvvojit eará goluit mat lágádusas leat oahpponeavvu ovddideapmái lassin daid goluide mat bohtet ovdan čuoggás b). Dat sáhttet leat goluit mat lágádusas leat viessoláigui, kantuvrra hálddašepmái, mátkkiide, olggobeale konsuleantabálvalusaide, vuodđovuoigatvuođaide, fágalaš kvalitehta sihkkarastimii, govaid redigeremii ja sullasaččaide

e) Buhtadus sámi oahpponeavvuid sisaoastinortnega geažil

- Gitta 250 oahpponeavvu rádjai 20% buvttangoluin
- Gitta 251 - 500 oahpponeavvu rádjai 30% buvttangoluin
- Gitta 501 – 800 oahpponeavvu rádjai 50% buvttangoluin

Buvttangoluit leat goluit buohkanassii b) teknihkalaš buvttadeapmái, c) erenoamáš buvttadanvuohkái ja d) oppalaš goluide.

Meroštallannjuolggadusat fierpmádatbáikkiid bisuheapmái guhkit áigái go 5-jagi áigodahkii:

- Doarjjasturrodut meroštallojuvvo gitta 75 000 ruvdnosaš ohcama rádjai mii lea ákkastuvvon

Máksineavttut:

- Prentejuvvon oahpponeavvuide máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvo, 25 % dalle go mánus ja prentenšiehtadus gárvanit ja loahppa 25 % dalle go buvttá lea gárvvistuvvon ja golut duodaštuvvon
- Digitála oahpponeavvuide máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čadahuvvon ja golut leat duodaštuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagis goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot mañimusat 2 jagi maññá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš oktavuodain sáhttet prošeavttat oažžut guhkeduvvot gárvvistanáigemeari gitta 3 jahkái doarjjareivve beaivádeami maññá, dat fertet vuodustuvvot erenoamážit.
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea eanet go 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji leat duodaštan dan rehketoalu, mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastáhttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá raporteret prošeavtta jođu guhtta mánu maññágo prošeakta lea álggahuvvon

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ochat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 8 975 000 ru doarjja dábalaš vuodđooahpahusa oahpponeavvuide.

4.2.1.2 Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut

Tabella 4.2.1.2 Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10001	Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut	2 577	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
Submi		2 577	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ovddidit sámi sierra láhččojuvvon oahpponeavvuid mánáide, nuoraide ja ollesolbmuide davvi-, julev- ja máttasámegilli

Doarjjaoažžu:

- Lágádusat ja erenoamášpedagogalaš gelbbolašvuodaguovddážit main lea ovddasvástádus sierra láhččojuvvon oahpponeavvuid ovddideamis mánáide, nuoraide ja rávesolbmuide

Doarjjaortnega olahusjoavku

- Mánáidgárdemánat ja vuodđoskuvlla oahppit geat dárbašit erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvuid

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle álggahuvvon sámi oahpponeavvoprošeavtta 2010:s
- Galle almmuhuvvon sierra láhččojuvvon sámi oahpponeavvu

Vuoruheamit 2010:s:

- Oahpponeavvut diedihuvvon, individuála dárbbuid vuodul
- Oahpponeavvut daidda geain leat oaidnin-, gullan-, matematihkka- ja lohkan/čállinváttisvuodát
- Kárten- ja bagadanávdnasat

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot.
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Galgá ráhkaduvvot prošeaktačilgehus mii válddahallá ovdánanplána osiid mielde, prošeavtta čadahavejolašvuoda, movt prošeakta goziha gustovaš oahppoplánadahkosa gáibádusaid ja movt oahpponeavvu galgá kvalitehta dáfus sihkkarastojuvvot gustovaš oahppoplánadahkosa gáibádusaid mielde, oahpahasdárbu ja daid sierralágan dárbbuid maid várás oahpponeavvu ráhkaduvvo
- Doarjjaoažžu galgá ohcamis ovddidit vurken- ja juohkinplánaid
- Doarjjaoažžus galgá leat šiehtadus girječálliguin, govaheddjiiguin, jorgaleddjiiguin ja eará vehkiiguin das ahte oahpponeavvu ollislaččat dahje osiid das sáhtá almmuhit, juohkit dahje ráhkadit girjehámis, elektrovnnalaš hámis (maiddái neahttavuđot veršuvdna) dahje makkár ihkinassii medias.
- Oahpponeavvu galgá sáhttit almmuhit ollesteakstagirjin DAISY-formáhtas
- Oahpponeavvobuvttadeaddjit geain ii leat oktavuoha stáhtalaš pedagogalaš doarjjavuogádahkii galget geavahit fágatearpmaid mat juo leat geavahas
- Doarjjaoažžu galgá prentejuvvon oahpponeavvuin váldit vára maŋimus veršuvnna teakstafiillas govaid haga mas korrektuvra lea lohkkuojuvvon, vai sáhtá sáddet fiilla gelbbolašvuoda guovddáži mii buvttada čuokkisčálagirjiid
- Digitála oahpponeavvuid ráhkadeami oktavuodas galgá geavahit teknihkalaš čovdosiid main lea vejolaš geavahit sámi bustávid/čálamearkkaid
- Govvaávdnasat mat geavahuvvojit oahpponeavvus berrejit govvet daid variašuvnnaid mat sámi servodagas, kultuvrras ja historjjás leat
- Davvisámegiela oahpponeavvuid ráhkadeamis berre čuovvut rávvagiid mat leat ”Čállinrávagirjii”, www.oahpponeahhta.no
- Prentejuvvon oahpponeavvuide mearriduvvo prentenlohku ovttaskas oahpponeavvu doarjjareivves
- Doarjjaoažžu galgá nuvttá juohkit dárbbášuvvon meari oahpponeavvuid skuvllaide
- Digitála oahpponeavvuid galgá sáhttit geavahit nuvttá internehtas
- Šiehtaduvvo sierra man galle nuvttá gáhppálaga oahpponeavvus galget Sámediggái
- Oahpponeavvu galgá leat olámuttus márkanis unnimusat vihtta jagi. Dát guoská sihke prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide
- Digitála oahpponeavvuid oktavuodas lea doarjjaoažžus ovddasvástádus vejolaš bálvváris
- Doarjjaoažžu sáhtá gáibidit guhkit áigemeari jus Sámediggi gáibida rievdadusaid prošeavttas dahje prošeavtta álgaheamis
- Jus doarjjaoažžu reastaluvvá, prošeavtta doaimma bissehuvvo dahje heaittihuvvo, dahje doarjjaoažžu eará sivaide geažil ii sáhte dahje ii hálit almmuhit, de sáhtá Sámediggi váldit badjelas almmuheami. Doarjjaoažžu galgá šiehtadusas girječállin bidjat sierra dieđuid dán birra, maid maddái girječállin galgá leat dohkkehan. Seamma guoská maid šiehtadussii eará vehkiiguin
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga prošeaktii dahje liigegoluide, earret go jus Sámediggi gáibida rievdadusaid mat divrudahttet goluid mealgat

Meroštallanjuolggadusat:

Oktasaš prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide:

- a) Mánusa ovddideapmi
- Girječálliid ja jorgaleddjiid friijaoastin gitta ovttá jahkái, šiehtadusa mielde guoskevaš bargoaddiin, dahje girječállibálkkáš mánusa oastima oktavuodas 2 500 ru siiddu nammii odđa teavsttas, dáláš oahpponeavvuid bálkkáš jorgaleapmái, heiveheapmái, ođasmahttimii ja áigequovdilastimii lea 1 500 ru siiddu nammii 2000 guoskkahagain.
- Korrektuvrra lohka ovddas 100 ru siidui mas leat 2000 guoskkahaga
- Referánsajovkui gitta 50 000 ru rádjai, ferte vuodustuvvot man ollu golut šaddet

b) Buvttadeapmi

Prentejuvvon oahpponeavvut:

- Ollislaš buvttadangoluide lohkkjuvvojit mielde teknihkalaš buvttadus ja doaimmahusgolut, ja doarjja rehkenastjuvvo čuovvovaš vuogi mielde árka nammii (mii lea 16 siiddu):
  - gitta 15 % rádjai govat 8 000 ru
  - gitta 30 % rádjai govat 11 000 ru
  - gitta 50 % rádjai govat 14 000 ru
  - eanet go 50 % govat 17 000 ru

Govaiguin oavvilduvvojit govat, tevnnegat, tabeallat, formelat jed.

Teknikkalaš buvttadeapmin oavvilduvvojit formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrektuvradivvumat, čatnan ja olggoš. Doaimmahusgollun oavvilduvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogaš válmmaštallan ja korrektuvrra lohkan

Digitála oahpponeavvut:

- Ollislaš buvttadangollun lohkkjuvvojit digitála oahpponeavvu olles buvttadeapmi ja dat rehkenastjuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul, gitta 700 000 ru rádjai

Olles buvttadeapmin lohkkjuvvojit sisdoalu ja funkšunalitehta čilgehusa ráhkadeapmi, ovddidangolot, jorgaleapmi ja oahpponeavvu testen.

c) Prentejuvvon oahpponeavvuid erenoamáš golut

- Erenoamáš oktavuodain sáhtta prentejuvvon oahpponeavvuide addit gitta 150 000 ru doarjaga. Ovdamearka dihte dalle jus leat stuorra bálkkážit govaheddjiide, govvideddjiide ja vuoigatvuoda-oamasteddjiide. Dán ferte vuodustit čálalaččat.

d) Oppalaš golut

- Dasa lassin sáhtta b) buvttangoluin rehkenastit gitta 100 % rádjai prentejuvvo oahpponeavvuid ja 50% digitála oahpponeavvuid oppalaš goluide. Oppalaš gollun lohkkjuvvojit eará golut mat lágádusas leat oahpponeavvu ráhkadeapmái lassin daidda mat ovdanbohtet čuoggás b). Dat sáhttet ovdamearka dihte leat golut lágádusa viessoláigui, kanturadministrarašvudnii, mátkkiide, olggobeale konsuleantabálvalusaide, vuoigatvuodaomasteddjiide, fágalaččat kvalitehta sihkkarastimii, govaid redigeremii ja sullasaččaide.

e) Buvttadus sámi oahpponeavvuid sisaoastinortnega geažil

- Gitta 250 oahpponeavvu rádjai 20% buvttangoluin
- Gitta 251 - 500 oahpponeavvu rádjai 30% buvttangoluin
- Gitta 501 – 800 oahpponeavvu rádjai 50% buvttangoluin

Buvttadangolut leat golut buohkanassii b) teknikkalaš buvttadeapmái, c) erenoamáš buvttadanvuohkái ja d) oppalaš goluide.

Meroštallannjuolggadusat fierpmádatbáikkiid bisuheapmái guhkit áigái go 5-jagi áigodahkii:

- Doarjjasturrodad meroštallojuvvo gitta 75 000 ruvdnosaš ohcama rádjai mii lea ákkastuvvon

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duođastuvvon ja go vejolaš prošeaktaraporta lea buktojuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot maŋimustá guokte jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oazzut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta golmma jagi rádjai maŋŋá doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketdoalu ruđaid geavaheamis leat duođastan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá dieđihit movt prošeakta ovdána guhitta mánu maŋŋá go prošeakta lea álggahuvvon

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 900 000 ru doarjja erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvuide.

4.2.1.3 Oahpponeavvut mánáidgárddiide

Tabella 4.2.1.3 Oahpponeavvut mánáidgárddiide (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10004	Oahpponeavvut mánáidgárddiide	0	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
Submi		0	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

Ovddidit oahpponeavvuid ja fágagirjjálašvuoda gustovaš mánáidgárddiid rámmaplána vuodul

Doarjjaoažžu:

Lágádusat ja eará oahpponeavvobuvttadeaddjit main lea iežaset fitnodat

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Mánáidgárddiid mánát geat dárbbasit oahpponeavvuid sámegillii

Ulbmilolahusa eavttut:

- Álggahuvvon sámi oahpponeavvoprošeavttaid lohku 2010:s
- Sámi oahpponeavvuid almmuheami mearri

Vuoruheamit 2010:s:

- Oahpponeavvut ja fágagirjjálašvuoha mii gokčá rámmaplána čuovvovaš fágasurggiid:
- Dáidda, kultuvra ja hutkáivuohta

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat leat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Galgá ráhkaduvvot prošeaktačilgehus mii válddahallá ovdánanplána osiid mielde, prošeavtta čađahanvejolašvuoda, movt prošeakta goziha gustovaš oahppoplánadahkosa gáibádusaid ja movt oahpponeavvu galgá kvalitehta dáfus sihkkarastojuvvot gustovaš oahppoplánadahkosa gáibádusaid mielde, oahpahusdárbu ja daid sierralágan dárbbuid maid várás oahpponeavvu ráhkaduvvo
- Doarjjaoažžu galgá ohcamis ovddidit vurken- ja juohkinplánaid
- Doarjjaoažžus galgá leat šiehtadus girječálliiguin, govaheddjiiguin, jorgaleddjiiguin ja eará vehkiiguin das ahte oahpponeavvu ollislaččat dahje osiid das sáhtá almmuhit, juohkit dahje ráhkadit girjehámis, elektrovnnalaš hámis (maiddái neahttavuđot veršuvdna) dahje makkár ihkinassii medias.
- Oahpponeavvu galgá sáhttit almmuhit ollesteakstagirjin DAISY-formáhtas
- Oahpponeavvobuvttadeaddjit geain ii leat oktavuoha stáhtalaš pedagogalaš doarjjavuogádahkii galget geavahit fágatearpmat mat juo leat geavahas
- Doarjjaoažžu galgá prentejuvvon oahpponeavvuin váldit vára maŋimus veršuvnna teakstafiillas govaid haga mas korrektuvra lea lohkkojuvvon, vai sáhtá sáddet fiilla gelbbolašvuoda guovddáži mii buvttada čuokkisčálagirjiid
- Digitála oahpponeavvuid ráhkadeami oktavuodas galgá geavahit teknihkalaš čovdosiid main lea vejolaš geavahit sámi bustávaid/čálamearkkaid
- Govvaávdnasat mat geavahuvvot oahpponeavvus berrejit govvet daid variašuvnnaid mat sámi servodagas, kultuvrras ja historjjás leat
- Davvisámegiela oahpponeavvuid ráhkadeamis berre čuovvut rávvagiid mat leat ”Čállinrávagirjis”, www.oahpponeahhta.no
- Prentejuvvon oahpponeavvuide mearriduvvo prentenlohku ovttaskas oahpponeavvu doarjjareivves
- Doarjjaoažžu galgá nuvttá juohkit dárbbášuvvon meari oahpponeavvuid mánáidgárddiide
- Digitála oahpponeavvuid galgá sáhttit geavahit nuvttá internehtas
- Šiehtaduvvo sierra man galle nuvttá gáhppálaga oahpponeavvus galget Sámediggái
- Oahpponeavvu galgá leat olámuttus márkanis unnimusat vihtta jagi. Dát guoská sihke prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide
- Digitála oahpponeavvuid oktavuodas lea doarjjaoažžus ovddasvástádus vejolaš bálvváris
- Doarjjaoažžu sáhtá gáibidit guhkit áigemeari jus Sámediggi gáibida rievdadusaid prošeavttas dahje prošeavtta álgaheamis
- Jus doarjjaoažžu reastaluvvá, prošeavtta doaimma bissehuvvo dahje heaittihuvvo, dahje doarjjaoažžu eará sivaidda geažil ii sáhte dahje ii hálit almmuhit, de sáhtá Sámediggi váldit badjelassat almmuheami. Doarjjaoažžu galgá šiehtadusas girječálliin bidjat sierra dieđuid dán birra, maid maddái girječálli galgá leat dohkkehan. Seamma guoská maid šiehtadussii eará vehkiiguin
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga prošeaktii dahje liigegoluide, earret go jus Sámediggi gáibida rievdadusaid mat divrudahhtet goluid mealgat

Meroštallannjuolggadusat:

Oktasaš prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide:

- a) Mánusa ovddideapmi
- Girječálliid ja jorgaleddjiid friijaoastin gitta ovttá jahkái, šiehtadusa mielde guoskevaš bargoaddiin, dahje girječállibálkkáš mánusa oastima oktavuodas 2 500 ru siiddu nammii odđa teavsttas, dáláš oahpponeavvuid bálkkáš jorgaleapmái, heiveheapmái, ođasmahttimii ja áigequovdilastimii lea 1 500 ru siiddu nammii 2000 guoskkahagain.
- Korrektuvrra lohka ovddas 100 ru siidui mas leat 2000 guoskkahaga
- Referánsajovkui gitta 50 000 ru rádjai, ferte vuodustuvvot man ollu golut šaddet

b) Buvttadeapmi

Prentejuvvon oahpponeavvut:

- Ollislaš buvttadangoluide lohkkjuvvojit mielde teknihkalaš buvttadus ja doaimmahusgolut, ja doarjja rehkenastjuvvo čuovvovaš vuogi mielde árka nammii (mii lea 16 siiddu):
  - gitta 15 % rádjai govat 8 000 ru
  - gitta 30 % rádjai govat 11 000 ru
  - gitta 50 % rádjai govat 14 000 ru
  - eanet go 50 % govat 17 000 ru

Govaiguin oavvilduvvojit govat, tevnnegat, tabeallat, formelat jed.

Teknikkalaš buvttadeapmin oavvilduvvojit formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrektuvradivvumat, čatnan ja olggoš. Doaimmahusgollun oavvilduvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogaš válmmaštallan ja korrektuvrra lohkan

Digitála oahpponeavvut:

- Ollislaš buvttangollun lohkkjuvvojit digitála oahpponeavvu olles buvttadeapmi ja dat rehkenastjuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul, gitta 700 000 ru rádjai

Olles buvttadeapmin lohkkjuvvojit sisdoalu ja funkšunalitehta čilgehusa ráhkadeapmi, ovddidangolot, jorgaleapmi ja oahppaneavvu testen.

c) Prentejuvvon oahpponeavvuid erenoamáš golut

- Erenoamáš oktavuodáin sáhtta prentejuvvon oahpponeavvuide addit gitta 150 000 ru doarjaga. Ovdamearkka dihte dalle jus leat stuorra bálkkážit govaheddjiide, govvideddjiide ja vuoigatvuodaoamasteddjiide. Dán ferte vuodustit čálalaččat.

d) Oppalaš golut

- Dasa lassin sáhtta b) čuoggá buvttangoluin rehkenastit gitta 100 % rádjai prentejuvvon oahpponeavvuid ja 50% digitála oahpponeavvuid oppalaš goluide. Oppalaš gollun lohkkjuvvojit eará golut mat lágádusas leat oahpponeavvu ráhkadeapmái lassin daidda mat ovdanbohtet čuoggás b). Dat sáhttet ovdamearkka dihte leat golut lágádusa viessoláigui, kanturadministratarašvudni, mátkkiide, olggobeale konsuleantabálvalusaide, vuoigatvuodaoamasteddjiide, fágalaččat kvalitehta sihkkarastimii, govaid redigeremii ja sullasaččaide.

e) Buhtadus sámi oahpponeavvuid sisaoastinortnega geažil

Gitta 250 oahpponeavvu rádjai	20% buvttangoluin
Gitta 251 - 500 oahpponeavvu rádjai	30% buvttangoluin
Gitta 501 – 800 oahpponeavvu rádjai	50% buvttangoluin

Buvttadangolut leat golut buohkanassii b) teknikkalaš buvttadeapmái, c) erenoamáš buvttadanvuohkái ja d) oppalaš goluide.

Meroštallannjuolggadusat fierpmádatbáikkiid bisuheapmái guhkit áigái go 5-jagi áigodahkii: Doarjjasturrodat meroštallojuvvo gitta 75 000 ruvdnosaš ohcama rádjai mii lea ákkastuvvon

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čadáhuvvon ja golut leat duodaštuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot mañimustá guokte jagi mañná doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodáin sáhtta prošeakta oažžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta golmma jagi rádjai mañná doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketdoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá diedihit movt prošeakta ovdána guhtta mánu mañná go prošeakta lea álggahuvvon

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 000 000 ru doarjja sámi oahpponeavvuide mánáidgárddiid geavahusa váste.

4.2.2 Gelbbolašvuoda bajideapmi

Tabealla 4.2.2 Gelbbolašvuoda bajideapmi (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10100	Stipeanda sámi joatkkaskuvlaoahppiide	2 397	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %
10101	Fálgalaš gelbbolašvuodalokten	196	800	800	800	0	0,0 %
10102	Stipeanddat alitohppui	1 200	1 050	1 350	1 550	200	14,8 %
Submi		3 793	4 250	4 550	4 750	200	4,4 %

4.2.2.1 Stipeanda ohppiide geain lea sámegiella joatkkaskuvlla fágasuorggis

Tabealla 4.2.2.1 Stipeanda ohppiide geain lea sámegiella joatkkaskuvlla fágasuorggis (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10100	Stipeanda ohppiide geain lea sámeg. JS fágasuorggis	2 397	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %
Submi		2 397	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Oažžut eanet ohppiid joatkkaskuvllain válljet sámegiella vuosttaš giellan erenoamážit ja oahpahusa sámi gielas oppalaččat

Doarjjaoažžu ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Joatkkaskuvllaid ollesáigeoahppit geain lea sámegiella fágasuorggis

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu ollesáigeoahppit joatkkaskuvllain geain lea sámegiella fágasuorggis

Juolludaneavttut ja máksineavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Oahppi fertet leat ollesáigeoahppi dakkár oahpposajis mas lea vuoigadahttojuvvon oažžut doarjaga Stáhta loatnakássas
- Skuvlla duođaštus oahppistáhtusis ja oahpahusas sámegielas biddjojuvvon mielde ohcamii
- Stipeanda máksojuvvon ollásit go dárbblaš duođaštus lea ovddiduvvon

Meroštallannjuolggadusat:

- Stipeanda juhkkajuovvo gorálaččat:
  - - ohppiide geain lea sámegiella vuosttaš giellan
  - - ohppiide geain lea sámegiella nubbin giellan
  - - ohppiide geain lea sámegiella vierisgiellan

Ohppiide geain lea sámegiella nubbin giella, vuoliduvvo stipeanda 25 % daid ohppiid ektui geain sámegiella lea vuosttaš giellan. Ohppiide geain lea sámegiella amas giella, vuoliduvvo stipeanda 50 % daid ohppiid ektui geain sámegiella lea vuosttaš giellan

Juohke giellajoavkku siskkoale juogaduvvo jahkásaš stipeandarámma nu ahte doarjjavuoigadahttojuvvon oahppit geat devdet juolludaneavttuid, ožžot ovttá mađe guhtege. Stipeanda lea eanemusat gitta 10 000 ru rádjai oahppojuvvo oahppi nammi.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvon 2 400 000 ru stipeandan sámi joatkkaskuvllaid ohppiide geain sámegiella lea fágasuorggis.

4.2.2.2 Fágalaš gelbbolašvuoda bajideapmi

Tabealla 4.2.2.2 Fágalaš gelbbolašvuoda bajideapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10101	Fágalaš gelbbolašvuoda bajideapmi	196	800	800	800	0	0,0 %
Submi		196	800	800	800	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri

- Buoret gelbbolašvuoha gáiddusoahpahusa birra vuodđooahpahusa, allaskuvllaid ja universitehtaid oahpahusa ektui sámegielas dahje sámi fágain

Doarjjaoažžu:

- Skuvlaeaggádat ja oahpahuskantuvrrat mat addet oahpahusa Máhttolokten-sámi vuodul
-

Doarjjaortnega olahusjoavku

- Skuvlajođiheadjit, oahpaheadjit ja bagadeaddjit oahppofitnodagas mat addet oahpahusa Máhttolokten-sámi vuodul

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle čadahuvvon gelbbolašvuoda bajidanprošeavtta

Vuorueamit 2010:s:

- Gelbbolašvuoda bajidandoaibmabijut dainna ulbmiliin ahte oažžut eanet ohppiid/studeanttaid válljet alit oahpu/oahpaheaddjioahpu mii váillahuvvo sámi servodagas
- Prošeavttat main boarráset sápmelaččat gaskkustit árbedieđu vuodđoahpahusas

Juolludaneavttut:

Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo

Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s

Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot

- Ohcama árvoštallami lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdalgo golbma vahku lea gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid. Jus áigemearri ii dollojuvvo, de sihkkujuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga.

Ráhkaduvvo čilgehus prošeavttas/doaibmabijus mas válddahalloyuvvojit ulbmilat ja daid čađahanvejolašvuohta

Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide

- Ráhkaduvvo prošeaktačilgehusa mas válddahalloyuvvo prošeavtta viidodat, man galle oasseváldi, fágalaš sisdoallu ja čatnasupmi, ja olbmuid geavaheapmi geain lea eahpeformála giellagelbbolašvuohta sámegielas
- Prošeakta čađahuvvo dávistettiin daid plánaide mat leat ovddiduvvon. Doarjaga geavaheami rievdadeami galgá Sámediggi leat ovdagihtii dohkkehan.

Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš eambo goluide

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja rehkenastujuvvo ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul, gitta 150 000 ru rádjai.

Máksineavttut:

- Doarjja mii lea unnit go 50 000 ru máksojuvvo ollislaččat dalle go prošeakta álggahuvvo. Doarjaga oktavuodas mii lea eanet go 50 000 ru máksojuvvo dalle go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja go vejolaš prošeaktaraporta lea buktojuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot maŋimustá jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oažžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta guovtti jagi rádjai maŋŋá doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

•

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 800 000 ru doarjjan fágalaš gelbbolašvuodabajideapmái.

4.2.2.3 Stipeanda alit ohppui

Tabella 4.2.2.3 Stipeanddat alitohppui

(i 1000 kr)

Poasta	Cilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10102	Stipeanddat alitohppui	1200	1 050	1 350	1 550	200	14,8 %
Submi		1 200	1 050	1 350	1 550	200	14,8 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámegielat fágaolbmuid rekrutteren iešguđege fágasurggiid siskkobealde

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Universitehtaid ja allaskuvllaid studeanttat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle juolluduvvon stipeanda vuoruhuvvon fágasurggiid siskkobealde

Vuoruheamit 2010:s:

- Alit oahppu sámi oahpponeavvopedagogihkas
- Ovdaskuvla- ja dábálašoahpaheaddjioahppit geain lea sámegiella fágasuorggis
- Alit oahppu máttá-, julev- ja davvisámegielas geain lea sámegiella fágasuorggis
- Joatkkaoahppu boarrásiidfuolahusas
- Joatkkaoahppu psykososiála váttuid eastadeami ja áhpásmahttima siskkobealde go guoská sámi mánáide ja nuoraide
- Alit oahppu luonddu- ja birassuorggis, dás maiddái sámi árbedieđus, mas lea mearkkašupmi sámi servodagaide ja guovlluide
- Dulkaohppu sámi dulkkaid ja jorgaleddjiid várás

Juolludaneavttut ja máksineavttut:

- Ohcanáigemearri jagi 2010 gidđaoahppobadjái lea guovvamánu 1. b. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcanáigemearri jagi 2010 čakčaoahppobadjái lea golggotmánu 1. b. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Gáibiduvvo reálagelbbolašvuohta dahje formála gelbbolašvuohta sámegielas ohcciin geat váldet viidáset oahpu boarrásiidfuolahusas dahje eastadeamis ja áhpásmahttimis. Giellagáibádusas sáhtta spiehkastit ohcciid ektui geat bohtet guovlluin gos leat unnán sámegiella hálli olbmot
- Stipeanda addojuvvo sidjiide geat váldet unnimusat 15 oahppočuoggá.
- Ohccit galget buktit duodástusa máksojuvvon lohkanbadjedivadis dahje duodástit dieđiheami allaskuvlla dahje universitehta eksámenii. Galgá maiddái buktit duodástusa ahte lea čadahan eksámena. Sámediggi sáhtta ovttá jagi sisa bearráigeahččat ahte ohcci lea váldán eksámena ja gáibidit doarjaga ollásit ruovttoluotta jus ii leat váldán eksámena
- Váldonjuolggadus lea ahte stipeanda ii addojuvvo eanet go oktii seamma ohppui seamma dásis
- Stipeanda máksojuvvo ollásit dalle go dárbbalaš duodástus lea ovddiduvvon

Meroštallannjuolggadusat:

- Addojuvvo doarjja gitta 15 000 ru rádjai ohppui gaskal 15 ja 30 oahppočuoggá
- Addojuvvo 15 000 doarjja sámegiel álgolohkamiidda main leat uhcimusat 15 oahppočuoggá
- Addojuvvo doarjja gitta 30 000 ru rádjai ohppui gaskal 30 ja 60 oahppočuoggá

- Addojuvvo doarjja gitta 60 000 ru rádjai ohppui 60 dahje eanet oahppočuoggáid ovddas
- Jus ovttaskas stipeandaortnega rámma rasttilduvvo ollu gelbbolaš ohcciid geažil, juogaduvvojit várrejuvvon ruđat ovttamáde guhtiige ohcciid gaskka

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru Ráđđehusa sámegeielaid doaibmaplána čuovvoleapmái. Dán juolludusas várrejuvvo 500 000 ru stipeanddaide alit oahpu vástte, geahča Ráđđehusa doaibmaplána sámegeielaid várás, kapihttala OAHPPAT.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 550 000 ru doarjjan stipeanddaide alit oahpu vástte.

4.2.3 Mánáidgárddit

Tabealla 4.2.3 Mánáidgárddit

Poasta	Čilgehus		RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10200	Doarjja sámi mánáidgárddiide	a)	7 333	9 205	9 205	9 905	700	7,6 %
Submi			7 333	9 205	9 205	9 905	700	7,6 %

a)700 000 ru - lea sirdojuvvon kapihttaliis 15.2 erenomáš prošeavttat - Kvalitehtaovddideapmi sámi mánáidgárddiin

4.2.3.1 Doarjja sámi mánáidgárddiide

Tabealla 4.2.3.1 Doarjja sámi mánáidgárddiide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus		RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10200	Doarjja sámi mánáidgárddiide	a)	7 333	9 205	9 205	9 905	700	7,6 %
Submi			7 333	9 205	9 205	9 905	700	7,6 %

a)700 000 ru - lea sirdojuvvon kapihttaliis 15.2 erenomáš prošeavttat - Kvalitehtaovddideapmi sámi mánáidgárddiin

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sihkkarastit sámi mánáide mánáidgardefálaldaga mii lea vuodđuduvvon sámi gillii ja kultuvrii

Doarjjaoažžu:

- Sámi mánáidgárddiid eaiggádat ja norgalaš mánáidgárddit main leat sámi mánát

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi mánáidgárddiid mánát ja norgalaš mánáidgárddiid sámi mánát

Sámi mánáidgárddi lea dakkár mánáidgárddi mii njuolggadusaiguin lea mearridan ahte mánáidgárddi doaimmahuvvo sámi giela ja kultuvrra vuodul. Mánáidgárddi galgá nannet mánáid identitehta sápmelažžan dainna lágiin ahte dat ovddida sámegeiela geavaheami ja gaskkusta sámi kultuvrra. Mánáidgárddi jođihit sámegeielat pedagogalaš bargit.

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle sámi mánáidgárddi
- Galle norgalaš mánáidgárddi main lea fálaldat sámi mánáide

Vuoruheamit 2010:s:

- Sámi mánáidgárddit
- Sámegeiela oahpahus sámi mánáide norgalaš mánáidgárddiin
- Doarjja prošeavttaide ja ovddidanbargui sámi giellaoahpahusa siskkobealde

Juolludaneavttut ja máksineavttut sámi mánáidgárddiide:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvot
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Mánáidgárddi jahkeplána 2010, mii biddjojuvvot mielddusin ohcamii, galgá čilget mo doarjja galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu galgá buktit 2009 rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de fertte rehketdoalu ruđaid geavaheamis leat duođastan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjaga ii oáččo geavahit dábálaš doibmii.
- Galgá leat unnimusat okta sámegeiela hálli bargi mánáidgárddis, gii aktiivvalaččat geavaha sámegeiela sihke mánáiguin ja ollesolbmiguin. Ohcama mielde lea vejolaš spiehkastit giellagáibádusas. Dat eaktuda ahte mánáidgárdeeaiggát ovddalgihtii lea almmolaččat almmuhan virggi.
- Mánáidgárddis dahje mánnájoavkkus galget leat unnimusat 5 máná vuollet 3 jagi dahje 10 máná badjel 3 jagi. Ohcama vuodul lea vejolaš spiehkastit mánnálogu gáibádusas jahkái hávალასი, mánáidgárddiid ektui mat ovdal leat ožžon doarjaga ja mat gaskaboddosaččat báhcet mánnálogu ráji vuolábeallái
- Bearašmánáidgárddiid ektui lea mearriduvvon ahte ortnet dahje ovttaskas ruoktu vuodđuduvvon sámegeilli ja sámi kultuvrii, ja veahkkebargi galgá hállat sámegeiela ja mánáin galgá leat sámi duogáš
- Doarjja máksojuvvot ollásit go buot eavttut leat devdojuvvon

Juolludaneavttut ja máksineavttut sámegeiela oahpahussii sámi mánáide norgalaš mánáidgárddiin:

- Rabas ohcanáigemearri lea golgogtmánu 15. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu galgá buktit 2009 rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de fertte rehketdoalu ruđaid geavaheamis leat duođastan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Doarjaga ii oáččo geavahit dábálaš doibmii.
- Plána sámegeiela oahpahusa várás biddjojuvvot mielde ohcamis, ja das galgá leat čilgehus movt doarjja galgá geavahuvvot
- Ohccit geat ovdal leat ožžon doarjaga galget maddái bidjat mielde guhkes áiggi plána mas oidno sámi giella- ja kulturoahpahusa progresašuvdna
- Sámi mánát galget leat oktiilokaliserejuvvon
- Gielda gozihaneiseváldin galgá dalle go ohcan sáddejuvvot duođastit ahte mánáidgárddis leat virggis sámegeielat bargit dahje ahte sii geavahit sámegeielat olbmuid giellaoahpahusas.
- Doarjja máksojuvvot ollásit go buot eavttut leat devdojuvvon

Juolludaneavttut ja máksineavttut doarjagiidda proševttaid ja ovddidanbarggu várás:

- Ohcanáigemearri lea cuoŋománu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjja addojuvvo mánáidgárddiide mat ožžot sierra doarjaga dahje doarjaga sámegiel oahpahussii
- Doarjjaoažžu galgá ráhkadit prošeaktačilgehusa mas válddallojuvvo prošeavtta viidodat, man galle oasseváldi, fágalaš sisdoallu ja čatnasupmi, ja olbmuid geavaheapmi geain lea eahpeformála giellagelbbolašvuohta sámegielas
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagis goas doarjja juolluduvvo ja gárvvistuvvot maŋimusat 2 jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona.
- Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide
- 50% doarjagis máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo, loahppa oassi máksojuvvo dalle go prošeakta lea gárvvistuvvon ja golut duodaštuvvon
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá ráhkadit loahpparaportta maid galgá sáhttit almmuhit Sámedikki oahpponeahtas.

Meroštallannjuolggadusat:

Doarjja sámi mánáidgárddiide:

- Vuoddomáksomearri lea gitta 70 000 ru rádjai juohke ossodaga nammii
- Bearašmánáidgárddiid vuoddomáksomearri lea gitta 45 000 ru rádjai dalle go bearašmánáidgárddis lea ovddasvástáduš unnimusat guovtti ruovttus main leat sámemánát
- Gitta 30 000 ru rádjai sámegiela bargi nammii olles virggis, rádji bajásguvlui lea guokte sámegiela bargi ossodaga nammii. Oasseáigevirggi nammii rehkenastojuvvo doarjja virggi sturrodaga mielde

Doarjja sámi mánáid sámegiela oahpahussii norgalaš mánáidgárddiin:

- Doarjja addojuvvo gitta 65 000 ru rádjai jahkái juohke ossodaga nammii sámi giellaoahpahussii norgalaš mánáidgárddiin
- Doarjja rehkenastojuvvo dan mielde galle mánu sámegielloahpahus bistá

Doarjja prošeavttaide ja ovddidanbarguide:

- Doarjja rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul, gitta 150 000 ruvnu rádjai.

• Ortnege hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 9 905 000 ru doarjja sámi mánáidgárddiide ja norgalaš mánáidgárddiide main leat sámemánát.

4.3 Doaibmabijut oahpponeavvovráhkadeami nannemii

Tabealla 4.3 Doaibmabijut oahpponeavvovráhkadeami nannemii

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
103	Matematihkkagirjjiid jorgaleami ja heiveheapmi	0	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
104	Ovddasmanniprošeakta - resurasskuvla julevsámi guovll	0	2 000	2 000	800	-1 200	-60,0 %
Submi		0	6 000	6 000	4 800	-1 200	-20,0 %

4.3.1 Oahppogirjjiid jorgaleapmi ja heiveheapmi

Tabealla 4.3.1 Matematihkkagirjjiid jorgaleami ja heiveheapmi

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10300	Matematihkkagirjjiid jorgaleami ja heiveheapmi	0	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Submi		0	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %

Áššis 21/08 Sámedikki oahpponeavvovráhkadeami strategalaš plána 2009-2012 leat ulbmilat ja strategijat oahpponeavvuid ráhkadeapmái mearriduvvon.

Vuoruheamit 2010:s:

- Matematihkkagirjjiid 1.- 4. jahkecehkiide, jorgaleapmi davvisámegillii ja heiveheapmi sámi diliide
- Matematihkkagirjjiid 8. - 10. jahkecehkiide, jorgaleapmi davvisámegillii ja heiveheapmi sámi diliide
- Matematihkkagirjjiid 1.- 4. jahkecehkiide, jorgaleapmi máttasámegillii ja julevsámegillii ja heiveheapmi sámi diliide
- Matematihka tearpmaid ovddideapmi julev- ja máttasámegillii

Sámediggeráđđi hálddaša ortnega.

Jahkái 2010 várrejuvvo 4 000 000 ru matematihkkagirjjiid jorgaleapmái ja heiveheapmái.

4.3.2 Ovddasmanniprošeakta - resurasskuvla julevsámi guovllus

Tabealla 4.3.2 Ovddasmanniprošeakta - resurasskuvla julevsámi guovllus

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10400	Ovddasmanniprošeakta - resurasskuvla julevsámi guovll	0	2 000	2 000	800	-1 200	-60,0 %
Submi		0	2 000	2 000	800	-1 200	-60,0 %

Ovddasmanniprošektii – resurasskuvllii julevsámi guovllus addojuvvon ruđaid hálddaša Sámediggeráđđi doaibmabijuide ja prošavttaide mat muđui eai boađe Sámedikki váikkuhangaskaoapmeortnegiid vuollái. Lagat doarjjaeavttut oidnojit sierra doarjjareivviin.

Doarjjaortnega ulbmil:

Ovddidit oahpponeavvuid julevsámegillii gustovaš oahppoplánadahkosa vuodul

Doarjjaoažžu:

- Divttasvuona suohkan

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Vuodđoskuvlaoahppit

Juolludaneavttut:

- Doarjaga lagat eavttut bohten ovdan sierra doarjjareivves.

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjaga ovddasmanniprošektii – resursaskuvla julevsámi guovllus

Sámediggeráđđi hálldaša ortnega.

Jahkái 2010 várrejuvvo 800 000 ru ovddasmanniprošektii – resursaskuvlii julevsámi guovllus.

5 Giella

Sámegiela suodjaleapmi ja ovddideapmi lea deatalaš sámi kultuvrra boahhteáigái. Sámi kultuvrra áibbas guovddáš eaktu boahhteáigái lea ahte álbmogis lea vejolašvuohta geavahit iežas giela.

Váldomihttomearri

- Buktit oidnosii ja nannet sámegiela

Oassemihhtomearri

- Bisuhit ja viidáset ovddidit dálá arenaid, ja ásahit odđa arenaid sámegiela vástte
- Ealáskuhttit sámegiela dain guovlluin gos giella lea rašis dilis
- Ovddidit ja nannet sámegielseavaheami guovlluin gos sámegiella lea beaivválaš giella

Strategiijat

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte ovdánahttit sámegiela geavaheami, ja earenoamážit deattuhit lullisámegiela
- Háhkát daid buoremus rámmaeavttuid sámegiela vástte gulahallama bokte báikkálaš, regionála ja guovddáš eiseválddiiguin ja eará guoskevaš aktevrraiguin
- Nannet ja ovddidit sámegiela sámi tearbmabarggu bokte
- Nannet, suodjalit ja buktit oidnosii sámegiela sámi báikenammabarggu bokte
- Čalmmustahttit sámegielaid áitojuvvon dili ja ovttasráđiid Ráđđehusain čadahit sámegiela doaibmajuid mat leat Ráđđehusa doaibmaplánas
- Bargat dan nala ahte ásahit nationála sámi giellaorgána nannet sámi giellabarggu
- Bargat sámegiela hálldašanguovllu viiddidemiin
- Veahkkin ásahahttit eanet almmolaš giella- ja kulturguovddážiid
- Bargat dan ala ahte ásahuvvo johtti bálvalus mii galgá fállat sámegielat boarrásiidda lohkan- ja čállinveahki

5.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 5.1 Čoahkketabealla - Sámegiella

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Njuolgga doarjagat	47 250	47 950	47 950	51 271	3 321	6,9 %
	Ohcanvuodot doarjja	2 330	6 010	6 010	6 610	600	10,0 %
Submi		49 580	53 960	53 960	57 881	3 921	7,3 %

5.2 Njuolgga doarjagat

Tabealla 5.2 Njuolgga doarjagat - Sámegiella

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
150	Guovtregielalašvuodadoarjagat	42 750	42 750	42 750	45 771	3 021	7,1 %
153	Vuoddodoarjja giellaguovddážiidda	4 500	5 200	5 200	5 500	300	5,8 %
Submi		47 250	47 950	47 950	51 271	3 321	6,9 %

5.2.1 Guovttegielalašvuoda doarjagat

Tabealla 5.2.1 Guovttegielalašvuodadoarjagat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
150	Guovttegielalašvuodadoarjagat - gielddat/suohkanat	37 650	37 650	37 650	40 671	3 021	8,0 %
153	Guovttegielalašvuodadoarjagat - Fylkka-gielddat/-suohkanat	5 100	5 100	5 100	5 100	0	0,0 %
Submi		42 750	42 750	42 750	45 771	3 021	7,1 %

Sámediggi diedihii 2008 ja 2009 bušehtas ahte suohkaniid guovttegielalašvuodadoarjaga meroštallanvuodđu galgá rievdat 2010 bušehtas. Guovttegielalašvuodadoarjaga ii rievdda 2010:s, ja sivvan dasa lea ahte doarjaga meroštallannjuolggadusat fertejit vuđoleabbo árvoštallojuvvot, ovdal go sáhtá čadahit vejolaš rievdadusaid.

2009 rájes lea maiddáa Loabát suohkan mielde sámegiela hálddašanguovllus. Dat mielddisbuktá ahte ferte eanet ruđa sajuštit guovttegielalašvuoda doarjagii.

5.2.1.1 Gielddat/Suohkanat

Tabealla 5.2.1.1 Guovttegielalašvuodadoarjagat - Gielddat/suohkanat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15000	Guovdageainnu suohkan/Kautokeino kommune	7 554	7 554	7 554	7 554	0	0,0 %
15001	Kárášjoga gielda/Karasjok kommune	7 320	7 320	7 320	7 320	0	0,0 %
15002	Deanu gielda/Tana kommune	5 082	5 082	5 082	5 082	0	0,0 %
15003	Porsángu gielda/Porsanger kommune	5 313	5 313	5 313	5 313	0	0,0 %
15004	Unjárgga gielda/Nesseby kommune	2 863	2 863	2 863	2 863	0	0,0 %
15005	Gáivuona suohkan/Kálfjord kommune	3 476	3 476	3 476	3 476	0	0,0 %
15008	Divtasvuona suohkan/Tysfjord kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
15010	Snáase suohkan/Snása kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
15011	Loabága suohkan/Lavangen kommune	0	0	0	3 021	3 021	-
Submi		37 650	37 650	37 650	40 671	3 021	8,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámegiela hálddašanguovllu álbmot galgá oažžut bálvalusaid sámegillii, sihke čálalaččat ja njálmmálaččat
- Suohkanat aktiivvalaččat mielde sámegiela ovdánahttinbarggus

Doarjjaoažžut:

- Suohkanat sámegiela hálddašanguovllus, sámelága giellanjuolggadusaid vuodul

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámegiela hálddašanguovllu álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galli bargis lea gelbbolašvuolta bálvalit álbmoga sámegillii njálmmálaččat ja/dahje čálalaččat
- Gallis leat ožžon sámegieloahpahusa
- Gallii dokumeanttas lea sámegiella vuodđogiellan
- Galle dokumeantta leat jorgaluvvon sámegillii
- Čadahuvvon sámegiela ovdánahttindoaimmat
- Čadahuvvon doaimmat sámegiela čalmmustahttimis

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat guovvamánu 1. b. 2010. Doaibmaplána galgá sisttisdoallat doaimmaid maid vuodul ollašuttá sámelága giellanjuolggadusaid, ja maiddá sámegiela ovdánahttindoaimmaid. Doaibmaplána galgá vuhtiváldit sámegiela dili suohkanis, ja galgá boahit Sámediggái dohkkeheapmái.
- Bušeahttadárbu ja doaibmaplána 2011 vástte sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketoallu sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010. Olles doarjagis rehkenastojuvvo 25 % bálvalussan mas ii leat rehketoallogeatnegasvuohta
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Doarjja ii galgga geavahuvvot dábálaš doibmii
- 50 % máksojuvvo bušeahttajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuttuojuvvon
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuttuojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašutte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtá Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvo ruovttoluotta

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt guovttegielalašvuođa doarjja juogaduvvo sámegiela hálddašanguovllu suohkaniidda sisasáddejuvvon raporttaid ja rehketoalvu vuodul.

Jahkái 2010 várrejuvvo 40 671 000 ru guovttegielalašvuođa doarjjan sámegiela hálddašanguovllu suohkaniidda.

5.2.1.2 Fylkkagielddat/-suohkanat

Tabella 5.2.1.2 Guovttegielalašvuođadoarjagat - Fylkkagielddat/-suohkanat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15006	Finnmárkku fylkkagielda/Finnmark fylkeskommune	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0,0 %
15007	Romssa fylkkasuohkan/Troms fylkeskommune	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %
15009	Norlandda fylkkasuohkan/Nordland fylkeskommune	1 300	1 300	1 300	1 300	0	0,0 %
15011	Davvi-Trøndelága fylkkasuohkan/Nord-Trøndelag fylkeskon	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %
Submi		5 100	5 100	5 100	5 100	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Almmolašvuohta galgá bálvalit sámegiela hálddašanguovllu sámi álbmoga sámegillii čálalaččat ja njálmmálaččat.

Doarjjaoažžut:

- Sámegiela hálddašanguovllu fylkkasuohkanat, sámelága giellanjuolggadusaid vuodul

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámegiela hálddašanguovllu álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Gallásis lea gelbbolašvuohta sámegielas
- Gallis leat ožžon sámegieloahpahusa
- Almmuhusat, diehtujuohkin, galben, beavdegirjjet, skovit ja ruovttusiiddu teaksta sámegillii
- Gallii váldojuvvo oktavuoha sámegillii
- Gallii vástiduvvo jearaldagaide sámegillii

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat guovvamánu 1. b. 2010. Doaibmaplána galgá sisttisdoallat doaimmaid maid vuodul ollašuttá sámelága giellanjuolggadusaid, ja maiddái sámegiela ovdánahttindoaimmaid. Doaibmaplána galgá vuhtiiváldit sámegiela dili suohkanis, ja galgá boahit Sámediggái dohkkeheapmái.
- Bušeahttdárbu ja doaibmaplána 2011 vástte sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketdoallu sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Doarjja ii galgga geavahuvvot dábálaš doibmii
- 50 % máksojuvvo bušeahttajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuttuuvvon
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuttuuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašutte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtá Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvo ruovttoluotta

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt guovttegielalašvuoda doarjja juogaduvvo sámegiela hálddašanguovllu fylkkasuohkaniidda sisasáddejuvvon raporttaid ja rehketdoalu vuodul.

Jahkái 2010 várrejuvvo 5 100 000 ru guovttegielalašvuoda doarjjan sámegiela hálddašanguovllu fylkkasuohkaniidda.

5.2.2 Sámi giellaguovddážit

Tabealla 5.2.2 Sámi giellaguovddážit

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15300	Porsángu - Sámi giella- ja kulturguovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15301	Gáivuotn – Sámi giellaguovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15302	Divtasvuodna – Árran julevsámeguovddášj	500	520	520	550	30	5,8 %
15303	Evenášši – Várdobáiki	500	520	520	550	30	5,8 %
15304	Unjárga – Isak Saba guovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15305	Deatnu – SEG	500	520	520	550	30	5,8 %
15306	Romsa – Moskvuotna/Ulsfjord	500	520	520	550	30	5,8 %
15307	Roros – Aajege sámi giella- ja gelbbolašvuodaguovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15308	Áltá – Áltá Sámi Giellaguovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15309	Loabága - Astavuona giella guovddáš	0	520	520	550	30	5,8 %
Submi		4 500	5 200	5 200	5 500	300	5,8 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámegeiella gullo ja oidno giellaguovddážiid doaibmaguovllus

Doarjjaoažžut:

- Ásahuvvon sámi giellaguovddážit

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Giellaguovddážiid doaibmaguovllu álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle sámegielkurssa ja eará sámegiela oahpahusfálaldaga leat leamaš
- Galle giellamovttiidan- ja giellaovddidandoaimma ja lágideami leat leamaš báikkálaš servodagas
- Galle giellamovttiidandoaimma sámegiela ovddideapmái
- Leat go geavaheaddjit duhtavaččat fálaldagain

Juolludaneavttut:

2010 doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010

- 2011 bušeahhtadárbu sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- Dárkkistuvvon rehketoallu 2009 doaibmaplána vuodul sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010.
- Doarjja máksojuvvo guovtti oasis. Vuosttaš oasis máksojuvvo bušeahhtajagi álggus. Nubbi oasis máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuhthojuvvon.
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuhthojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašuhthojuvvon, de sáhtá Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvo ruovttoluotta.

Meroštallannjuolggadusat:

Sámedikki dievasčoahkkin mearrida juohke jagi movt doaibmadoarjja sámi giellaguovddážiidda juogaduvvo.

Jahká 2010 várrejuvvo 5 500 000 ru doarjjan sámi giellaguovddážiidda.

5.3. Ohcanvuđot doarjagat

Tabella 5.3 Ohcanvuđot doarjagat - Sámegiella

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
151	Giellaproševttat hálddašanguovllu siskobealde	1 294	2 200	2 200	2 450	250	11,4 %
152	Giellaproševttat hálddašanguovllu olggobealde	1 036	3 810	3 810	4 160	350	9,2 %
Submi		2 330	6 010	6 010	6 610	600	10,0 %

5.3.1 Giellaproševttat sámegiela hálddašanguovllus

Tabella 5.3.1 Giellaproševttat hálddašanguovllu siskobealde

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15100	Giellaproševttat hálddašanguovllu siskobealde	1 294	2 200	2 200	2 450	250	11,4 %
Submi		1 294	2 200	2 200	2 450	250	11,4 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Eanet sámegielgeavaheaddjit

Doarjjaoažžut:

- Almmaš ja priváhta ásašusat ja organisašuvnnat
- Ovttaskas aktevrat mat ožžot fágalaš veahki ásašusaiguin ja/dahje organisašuvnnaiguin proševtta čadaheapmái

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámegiela hálddašanguovllu álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle proševtta leat álggahuvvon 2010:s
  - Galle proševtta leat čadahuvvon
  - Galle sámegiälarenat leat
- Leat go geavaheaddjit duhtavaččat

Vuoruheamit 2010:s:

- Proševttat mat nannejit sámegiela geavaheami gulahallangiellan skuvlaastoáiggeortnegis
- Proševttat mat nannejit sámegiela geavaheami gulahallangiellan joavkkuin ja servviin
- Proševttat mat movttiidahttet sámegiela geavaheami juohkebeaivválaš eallimis ja astoáiggedoaimmain
- Proševttat mat ovddidit sámegiela geavaheami eanet ja odđa giellaarenain
- Proševttat mat bidjet oidnosii sámegiela čállingiela almmolaš báikkiin
- Proševttat mat váikkuhit sámegiela ealáskahttima guovlluin gos sámegiella lea heajus dilis
- Gielladikšundoaimmat mat nannejit sámegiela guovlluin gos sámegiella geavahuvvo beaivválaččat
- Oktasašproševttat sámi – kveana báikenamaid čohkkema ja duodašteami várás Porsáŋggu gielddas
- Mánáid dihtorspealuid sámegieljorgaleamit

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit vástidit Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamis lea dehálaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá čálalaččat dohkkehit juolludaneavttuid maŋemusat 3 vahku maŋŋel juolludanreivve dáhtona
- Proševtta/doaimma birra galgá čállit čilgehusa mas boahdá ovdan ulbmil ja dan čadahannejolašvuohta
- Seamma doibmii dahje goluid liigegeavahussii ii sáhte oažžut eambbo doarjaga
- Doaibma- ja investerengoluide ii oaččo doarjaga
- Proševttaide mat ožžot doarjaga Sámeálbmotfoanddas ii sáhte juolluduvvot doarjja dán poastta bokte
- Jus ovttaskas akteverrat ohcet, de galget čállit šiehtadusa muhtun ásahusain dahje organisašuvnnain fágalaš veahki birra proševtta čadaheami oktavuodas

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja meroštallojuvvo vuodustuvvon ohcama ja prošektačilgehusa vuodul

Máksineavttut:

- Doarjagat mat leat vuollel 50 000 ru máksojuvvojit ollásit prošektaálggus. Jus doarjja lea badjel 50 000 ru, de máksojuvvo bealli go prošekta álgá. Loahppaoassi máksojuvvo go prošekta lea čadahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja prošektaraporta lea gárvvistuvvon
- Prošekta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi go doarjja juolluduvvo ja válmmostuvvot maŋimusat jagi maŋŋel juolludanreivve dáhtona. Earenoamáš oktavuodain sáhtta prošekta oažžut maŋiduvvot válmmostandáhtona gitta 2 jagi maŋŋel juolludanreivve dáhtona, dasa ferte sierra ákkasteapmi
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta mii čájeha movt ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon

rehketdoalloodárkkisteaddji duođaštít ruhtageavaheami rehketdoalu. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit registrerejuvvon gollomeroštusain

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru čuovvolit Ráđđehusa doaibmaplána sámegiela váste. Dán juolludeamis várrejuvvo 2 500 000 ru giellaprošeavttaide sámegiela hálldašanguovllu siskkobealde, vrd. Ráđđehusa doaibmaplána sámegiela váste, kapihtal BRUKE.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 450 000 ru doarjjan giellaprošeavttaide sámegiela hálldašanguovllu siskkobealde.

5.3.2 Giellaprošeavttat olggobealde sámegiela hálldašanguovllu

Tabealla 5.3.2 Giellaprošeavttat hálldašanguovllu olggobealde

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15200	Giellaprošeavttat hálldašanguovllu olggobealde	1 036	3 810	3 810	4 160	350	9,2 %
Submi		1 036	3 810	3 810	4 160	350	9,2 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Eanet sámegielgeavaheaddjit

Doarjjaoažžut:

- Almmolaš ja priváhta ásašusat ja organisašuvnnat
- Ovttaskas aktevrrat mat ožžot fágalaš veahki ásašusaiguin ja/dahje organisašuvnnaiguin prošeavtta čađaheapmái

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot olggobealde sámegiela hálldašanguovllu

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle prošeavtta álggahuvvon 2010:s
- Galle prošeavtta leat čađahuvvon

Vuoruheamit 2010:s:

- Prošeavttat mat nannejit sámegiela geavaheami gulahallangiellan skuvlaastoáiggeortnegis
- Prošeavttat mat nannejit sámegiela geavaheami gulahallangiellan joavkkuin ja servviin
- Prošeavttat main lea ulbmilin nannet giellafievrrideami buolvvaid gaskkas
- Prošeavttat mat movttiidahttet sámegiela geavaheami juohkebeaivválaš eallimis ja astoáiggedoaimmain
- Prošeavttat mat ovddidit sámegielgeavaheami eanet ja odđa giellaarenain
- Prošeavttat mat bidjet oidnosii sámegiela čállingiela almmolaš báikkiin
- Mánáid dihtorspealuid sámegieljorgaleamit

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit vástidit Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamis lea dehálaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá čálalaččat dohkkehit juolludaneavttuid maŋemusat 3 vahku maŋŋel juolludanreivve dáhtona
- Prošeavtta/doaimma birra galgá čállit čilgehusa mas bohtá ovdan ulbmil ja dan čađahanvejolašvuohta
- Seamma doibmii dahje goluid liigegeavahussii ii sáhte oažžut eambbo doarjaga
- Doaibma- ja investerengoluide ii oaččo doarjaga
- Prošeavttaide mat ožžot doarjaga Sámeálbmotfoanddas ii sáhte juolluduvvot doarjja dán poastta bokte
- Jus ovttaskas aktevrrat ohcet, de galget čállit šiehtadusa muhtun ásahusain dahje organisašuvnnain fágalaš veahki birra prošeavtta čađaheami oktavuodas

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja meroštallojuvvo vuodustuvvon ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodu

Máksineavttut:

- Doarjagat mat leat vuollel 50 000 ru máksojuvvojit ollásit prošeaktaálggus. Jus doarjja lea badjel 50 000 ru, de máksojuvvo bealli go prošeakta álgá. Loahppaoassi máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja prošeaktaraporta lea gárvvistuvvon
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi go doarjja juolluduvvo ja válmastuvvot maŋimusat jagi maŋŋel juolludanreivve dáhtona. Earenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oažžut maŋiduvvot válmastandáhtona gitta 2 jagi maŋŋel juolludanreivve dáhtona, dasa ferte sierra ákkasteapmi
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta mü čájeha movt ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštít ruhtageavaheami rehketdoalu. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit registrerejuvvon gollomeroštusain

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru čuovvolit Ráđđehusa doaibmaplána sámegiela váste. Dán juolludeamis várrejuvvo 350 000 ru giellaoprošeavttaide sámegiela hálldašanguovllu olggobealde, vrd. Ráđđehusa doaibmaplána sámegiela váste, kapihtal BRUKE.

Jahkái 2010 várrejuvvo 4 160 000 ru doarjjan giellaovddideapmái olggobealde sámegiela hálldašanguovllu.

6 Kultuvra

Máŋggabeallásaš kultureallin nanne sámi gullevašvuođa ja identitehta, ja váikkuha ealli báikegottiide gos olbmot háliidit ássat.

Váldomihttomearri

- Ealli ja máŋggabealat sámi dáidda- ja kultureallin

Oassemihhtomearri

- Nanu ja aktiivvalaš sámi deaivvadanbáikkid, kulturásahusat ja museat
- Sámi dáiddalaš ja kultuvrralaš ovdanbuktimiid girjáivuohta mat gaskkustuvvojit sámi ja dáčča servodagas
- Mánngabealat valáštallandoaimmat sámi álbmogii
- Viiddes kulturdoaimmafálaldat sámi mánáide ja nuoraide
- Buorre bibliotekafálaldat sámi geavaheddjiide
- Báikkálaš servodagat árvvusatnet sámi kultuvrra

Strategiijat

- Váikkuhit sámi dáidda- ja kultureallima bisuheami ja viidáset ovddideami aktiivvalaš váikkuhangaskaomiid geavaheami bokte
- Nannet ja ovddidit ovttasbarggu aktevrraiguin mat barget sámi kulturovddidemiin
- Nannet dialoga sámi valáštallanservviiiguin ja organisašuvnnaiguin ovddidan dihte movttiidandoaimmaid sámi valáštallantaleanttaider
- Bisuhit ja ovddidit dialoga guovddáš, regionála ja báikkálaš eiseválddiiguin nannen dihte sámi kulturovdáneami rámmaeavttuid
- Váikkuhit sámi mediafálaldaga nannema
- Sámedikki ja fylkkagiielddaid gaskasaš ovttasbargošiehtadusaid bokte vel eanet geatnegahttit ovttas ovddidit sámi dáidda- ja kultureallima
- Dáiddáršiehtadusa bokte láhčit dili sámi dáidaga dahkamii ja gaskkusteapmái
- Veahkin ásahit sámi dáiddamusea
- Bargat dan badjeli ahte duohtandahkat odđa teáhtervisti Beaivváš Sámi Teáhterii
- Bargat vuoruhuvvon sámi kulturviesuid stuoridemiin
- Váikkuhit ahte sámi museat ožžot buriid rámmaeavttuid doaibmamii ja fágalaš ovddideapmái
- Veahkin sihkarastit riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáža doaimma
- Viidásit bargat čeahkkananbáikkiid ja kulturásahusaid realiseremiin sámi guovlluin

6.1 Váikkuhangaskaomit

Tabealla 6.1 Čeahkketabealla - Kultuvra

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Njuolga doarjagat	51 030	58 836	59 456	62 291	2 835	4,8 %
	Ohcanvuđot doarjja	18 853	13 021	13 571	15 239	1 668	12,3 %
	Sámi dáiddáršiehtadus	4 358	5 150	5 150	5 515	365	7,1 %
Submi		74 241	77 007	78 177	83 045	4 868	6,2 %

6.2 Njuolgga doarjagat

Tabealla 6.2 Njuolgga doarjagat - Sámi kultuvra

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
202	Sámi kulturviesut	7 542	8 642	8 912	9 238	326	3,7 %
204	Sámi festiválat	1 762	2 882	2 882	2 951	69	2,4 %
205	Sámi valáštallan	2 078	1 479	1 629	2 416	787	48,3 %
206	Sámi teáhter	15 883	16 519	16 519	17 197	678	4,1 %
208	Sámi prentosat	1 668	2 571	2 571	3 036	465	18,1 %
209	Mobiila girjerádjobálvalusat	5 907	6 145	6 145	6 374	229	3,7 %
210	Museat	16 190	20 598	20 798	21 079	281	1,4 %
Submi		51 030	58 836	59 456	62 291	2 835	4,8 %

6.2.1 Sámi kulturviesut ja kulturgaskkustanáhusat

Tabella 6.2.1 Sámi kulturviesut ja kulturgaskkustanáhusat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20200	Árran Julevsame Guovdaj, Divtasvuodna	1 492	1 551	1 551	1 590	39	2,5 %
20201	Sámi Dáiddaguovddáš, Kárašjohka	1 935	2 504	2 504	2 567	63	2,5 %
20202	Ája Samisk Senter, Gáivuotna	1 094	1 138	1 138	1 166	28	2,5 %
20203	Mearrasámi gelbbolašvuodaguovddáš, Billávuotna	353	500	500	513	13	2,6 %
20204	Sijti Jarngi, Aarborte	1 235	1 284	1 284	1 316	32	2,5 %
20205	Várdobáiki, Evenášši/Skánit	551	723	723	741	18	2,5 %
20206	Gamtofta, Ráisavuotna	49	59	59	62	3	5,1 %
20207	Pihtánsámi viessu	159	169	439	450	11	2,5 %
20208	Sámi viessu Oslos	230	240	240	246	6	2,5 %
20209	Vilgesváre	38	48	48	50	2	4,2 %
20210	Lásságámmi	230	240	240	246	6	2,5 %
20211	Sáččá sámi viessu	176	186	186	191	5	2,7 %
20212	Mearrasámi čoahkkádušat	0	0	0	50	50	-
20213	Villmarksampen Tolládal:s –Bihtánsámi	0	0	0	50	50	-
Submi		7 542	8 642	8 912	9 238	326	3,7 %

Sámediggi galgá ásusadiedđáhusa mielde nammadit stivralahtuid Mearrasámi gelbbolašvuoda guovddáži ja Sijti Jarngi.

Doarjjaortnega mihttomearri:

Sámi kulturviesut mat čálmustahttet sámi kultureallima ja doibmet sámi kultuvrra ovddidanarenan

Doarjjaoažžut:

- Dáláš sámi kulturviesut ja čoahkkananbáikkid mat leat čállojuvvo tabellii 6.2.1

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Dan guovllu álbmot gos kulturviessu lea ceggejuvvo

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaibmaplána ektui
- Galle lágideami leat čađahuvvo kulturviesus
- Man muddui geavaheaddjit leat duhtavaččat kulturviesuid doaibmamiin sámi kulturarenan sámegeala- ja kultuvrra čálmustahttima várás

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat cuoŋománu 1. b. 2010
- 2011 Bušeahhtadárbu sáddejuvvo Sámediggái mañemusat cuoŋománu 1. b. 2010
- 2009 rehketoallu doaibmaplána vuodul sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvo dahje stáhtafápmuduvvo rehketoallođárkkisteaddji duodaštit ruhtageavaheami rehketoalu
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Doarjja mi lea unnit go 100 000 ru máksojuvvo ollásit bušeahhtajagi álggus. 50 % doarjagis Mearrasámi gelbbolašvuoda guovddáži ja Sijti Jarngi máksojuvvo go formálalaš eavttut Sámedikki stivrasearvamii ásusaid ektui leat ollašuthtojuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo Mearrasámi gelbbolašvuoda guovddáži ja Sijti Jarngi mañjá borgemánu 1. b. 2010 ja go bajábealde namahuvvo eavttut leat ollašuthtojuvvo.
- Go doarjja lea badjel 100 000 ru daid eará ásusaid, de máksojuvvo 50 % bušeahhtajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuthtojuvvo

- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašuhhte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtta Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvot ruovttoluotta
- Sámi Dáiddaguovddáza doarjagis várrejuvvo 340 000 ru čájáhusbuhtadussii sámi dáiddáriidda

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida juohke jagi movt doaibmadoarjja sámi kulturviesuide juogaduvvo

Jahkái 2010 várrejuvvo 9 238 000 ru doarjjan sámi kulturviesuide.

6.2.2 Sámi festiválat

Tabealla 6.2.2 Sámi festiválat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %	
20400	Riddu Riđđu	688	688	688	706	18	2,6 %	
20401	Guovdageainnu musihkkafestivála	a)	688	846	846	1 067	221	26,1 %
20402	Markomeannu	171	424	424	435	11	2,6 %	
20403	Kárášjoga beassášfestivála	215	424	424	435	11	2,6 %	
20404	Guovdageainnu filbmafestivála	0	300	300	308	8	2,7 %	
20405	Guovdageainnu beassášfestivála	0	200	200	0	-200	-100,0 %	
Submi		1 762	2 882	2 882	2 951	69	2,4 %	

a)Guovdageainnu beassášfestivála rudat leat sirdojuvvon postii 20401 Guovdageainnu musihkkafestivála

Sámediggi galgá ásašusdieđáhusa mielde nammadit stivralahtu Guovdageainnu musihkkafestivála, Guovdageainnu filbmafestivála ja Kárášjoga beassášfestivála stivrraide.

Doarjjaortnega mihttomearri:

Sámi festiválat mat čalmmustahttet, gaskkustit ja ovddidit sámi kultuvrra ja álgoálbmotkultuvrra

Doarjjaoažžut:

- Ásahuvvon festiválat mat bohtet ovdan tabeallas 6.2.2

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Festiválaoassálastit ja báikkálaš servodagat gos festiválat lágiduvvojit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaibmaplána ektui

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- Bušehtadárbu 2011 vástte sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- Rehketoallu 2009 vástte doaibmaplána vuodul sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddji duođaštit ruhtageavaheami rehketoalu
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- 50 % doarjagis Guovdageainnu musihkkafestiválii, Guovdageainnu filbmafestiválii ja Kárášjoga beassášfestiválii máksojuvvo go formálalaš eavttut Sámedikki searvamii festiválad stivrraide leat ollašuhthtojuvvon. Loahppa 50 % Guovdageainnu musihkkafestiválii, Guovdageainnu filbmafestiválii ja Kárášjoga beassášfestiválii máksojuvvo mañná borgemánu 1. b. 2010 ja go bajábealde namahuvvon eavttut leat ollašuhthtojuvvon.
- 50 % doarjagis eará festiválaide máksojuvvo bušehttajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuhthtojuvvon

- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašuhhte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtta Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvnot ruovttoluotta
- Guovdageainnu Musihkkafestivála doarjagis lea ruhta Sámi Grand Prix CD almmuheapmái biddjon mielde. Guovdageainnu Musihkkafestivála ii sáhte dán ulbmilii šat oheat doarjaga Sámedikki ohcanvuđot doarjaortnegiin
- Márkomeannu doarjagis lea ruhta artistabálkkáide biddjon mielde. Márkomeannu ii sáhte dán ulbmilii šat oheat doarjaga Sámedikki ohcanvuđot doarjaortnegiin
- Kárášjoga Beassášfestivála doarjagis lea ruhta artistabálkkáide biddjon mielde. Kárášjoga Beassášfestivála ii sáhte dán ulbmilii šat oheat doarjaga Sámedikki ohcanvuđot doarjaortnegiin

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida juohke jagi movt doaimmadoarjja sámi festiválaide juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 951 000 ru sámi festiválaide.

6.2.3 Sámi valáštallan

Tabealla 6.2.3 Sámi valáštallan

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20500	Sámi Valáštallan Lihttu - Norga (SVL-N)	a)	965	1 004	1 004	929	-75 -7,5 %
20501	Sámi spábbačiekčanlıhttu (SSL)-Samisk fotballforbund		313	325	475	487	12 2,5 %
20502	Sámi Valáštallan Lihttu (SVL-N)-Arctic Winter Games		800	150	150	800	650 433,3 %
20503	Sámi Heargevuoddjen-lihttu/Saami Reendeer-Race Federation		0	0	0	200	200 -
Submi			2 078	1 479	1 629	2 416	787 48,3 %

a)Dasa lassin lea 2009:s juolluduvvon 600 000 ru SVL-Norgi Kultur- ja Girkodepartemeantta speallanrudain.

Doarjaortnega mihttomearri:

- Valáštallandoaimmat maid Sámiid Valáštallanlihttu/Samenes idrettsforbund (SVL), Sámi Spábbačiekčanlıhttu/Samisk fotballforbund (SSL) ja Sámi heargevuoddjenlihttu/Saami Reendeer-Race Federation organiserejit doibmet arenan fysalaš aktivitehtii ja ovttastallamii sámi mánáid ja nuoraid gaskkas, ja maiddá huksejit identitehta.

Doarjjaoažžut:

- Sámiid Valáštallanlihttu/Samenes idrettsforbund (SVL) guovllulihtut main lea doaimma Norggas. Dat leat Sámiid Valáštallanlihttu-Norga/Samenes idrettsforbund-Norge (SVL-N) ja Sámi Spábbačiekčanlıhttu/Samisk fotballforbund (SSL)
- Sámi heargevuoddjenlihttu/Saami Reendeer-Race Federation

Doarjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaimmaplána ektui
- Galle báikkálašsearvvi leat miellahttun sámi valáštallanorganisašuvnnain
- Man muddui geavaheaddjit leat duhtavaččat fáldagain
- Galle kurssa lágiduvvojit bargiide ja duopmáriidda sámi valáštallansuorggis
- Valáštallandoaimmat lulli- ja julevsámi guovlluin
- Man ollu valáštallandoaimmat mánáide ja nuoraide

Juolludaneavttut:

- Arctic Winter Games (AWG) doarjja galgá geavahuvvot olles norgga delegašuvnna goluid gokčamii, maiddái kulturoassálastiide, geat galget oassálastit AWG 2010. Doarjaga hálddaša SVL-N.
- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái maŋemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušeahtadárbu ja doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái maŋemusat njukčamánu 1. b. 2010
- Dárkkistuvvon rehketdoallu 2009 doaibmaplána vuodul sáddejuvvo Sámediggái maŋemusat borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái maŋemusat borgemánu 1. b. 2010
- 50 % doarjagis máksojuvvo bušeahttajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuthtojuvvon
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašuthte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtá Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvo ruovttoluotta

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doaibmadoarjja sámi valáštallamiidda juogaduvvo

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 416 000 ru doarjjan sámi valáštallamiidda.

6.2.4 Sámi teáhter

Tabealla 6.2.4 Sámi teáhter

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20600	Beaivváš Sámi -Našunálateáhter	14 615	15 200	15 200	15 607	407	2,7 %
20601	Áarjelhsaemien Teatere	1 268	1 319	1 319	1 590	271	20,5 %
Submi		15 883	16 519	16 519	17 197	678	4,1 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ásahuvvon sámi teáhterat doibmet arenan gos kultuvrra beassá vásihit, gos kultuvra gaskkustuvvo, ja gos sámegeiella geavahuvvo ja čálmustahttojuvvo.

Doarjjaortnega doarjjaoažžut:

- Beaivváš Sámi Našunálateáhter ja Áarjelhsaemien Teatere

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaibmaplána ektui
- Galle teáhterčájálmasa leat sámegeillii mánáide ja nuoraide
- Man muddui olahusjoavku lea duhtavaš teáhteriid fáldagain

Juolludaneavttut:

- 2010 doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái maŋemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušeahtadárbu sáddejuvvo Sámediggái maŋemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketdoallu doaibmaplána vuodul maid rehketdoallodárkkisteaddji lea duodaštan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon 2009 doaibmaplána vuodul, ja jahkečoahkkin dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái maŋemusat borgemánu 1. b. 2010

- 50 % máksojuvvo bušeahhtajagi álgogeahčen. Loahppa 50% máksojuvvo go doarjaga eavttut leat ollašuhthtojuvvon
- Jus dorjaveavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikki 2011:s. Doarjja sáhtta gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuhthto eavttuid nu mo lea eaktuduvvon.

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doaimmadoarjja sámi teáhteriidda juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 17 197 000 ru doarjjan sámi teáhteriidda.

6.2.5 Sámi prentosat

Tabealla 6.2.5 Sámi prentosat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20800	Gába	522	543	543	557	14	2,6 %
20801	Nuorttanaste	340	790	790	810	20	2,5 %
20803	Nuoraidbláddi Š	806	1 238	1 238	1 269	31	2,5 %
20804	Sámis	0	0	0	300	300	-
20805	Daerpiet Dierie/sorsamisk kirkeblad	0	0	0	100	100	-
Submi		1 668	2 571	2 571	3 036	465	18,1 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

Mánggabealat sámi prentosat čálalaš arenan buot golmma sámi čálagillii

Doarjjaoažžut:

- Sámi prentosat Gába, Nuorttanaste, Š, Daerpiet Dierie/Sørsamisk kirkeblad ja Sámis – tidsskrift for samisk skriftkultur/Sámis -sámi čálakultuvrralaš áigečála.

Doarjjaortnega olahusjoavku

- Sámi prentosiid lohkkat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle prentosa prentejuvvojit
- Galle prentosa prentejuvvojit davvi-, lulli- ja julevsámegillii

Juolludaneavttut:

- Juolludaneaktun bláđiide Gába ja Š lea ahte unnimusat 20 % sisdoalus almmuhuvvo lulli- ja/dahje julevsámegillii
- 2010 doaimmaplána sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušeahhtadárbu sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketoallu doaimmaplána vuodul maid rehketoallodárkkisteaddji lea duodaštan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon 2009 doaimmaplána vuodul, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- 50 % máksojuvvo bušeahhtajagi álgogeahčen. Loahppa 50% máksojuvvo go doarjaga eavttut leat ollašuhthtojuvvon
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Doarjja sáhtta gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuhthto eavttuid nu mo lea eaktuduvvon.
- Doarjjaoažžu ii sáhte vuordit eanet doarjaga prentosiid almmuhemiide Sámedikki ohcanvuđot doarjjaortnegiid bokte

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doarjja sámi prentosiidda juogaduvvo.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru čuovvolit Ráđđehusa sámegeielaid doaibmaplána. Dán juolludeamis várrejuvvo 400 000 ru sámi prentosiidda, vrd. Ráđđehusa sámegeielaid doaibmaplána, kapihtal O AidnIT.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 036 000 ru doarjjan sámi prentosiidda.

6.2.6 Girjebusset

Tabella 6.2.6 Doarjja sámi girjebussiide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20900	Karášjohka	522	543	543	557	14	2,6 %
20901	Porsángu	522	543	543	557	14	2,6 %
20902	Guovdageaidnu	234	244	244	250	6	2,5 %
20903	Deatnu/Unjárga	1 450	1 508	1 508	1534	26	1,7 %
20904	Gáivuotna	571	594	594	609	15	2,5 %
20905	Julevsámi	1 239	1 289	1 289	1321	32	2,5 %
20906	Oarjelsámi	1 369	1 424	1 424	1546	122	8,6 %
Submi		5 907	6 145	6 145	6 374	229	3,7 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bibliotekafálaldagat maiguin sámi geavaheaddjit ja earát álkit sáhttet ávkkástallat

Doarjjaortnega doarjjaoažžu:

- Gielddat ja fylkkagielddat mat eaiggáduššet ja jodihit sámi girjebusedoaimma

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Álbmot girjebussiid doaibmaguovllus

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle girjebusse doaimmas
- Doaimmat doaibmaplána ektui

Juolludaneavttut:

- 2010 doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2010 bušeahhtadárbu sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketoallu doaibmaplána vuodul maid rehketoalloodárkkisteaddji lea duodaštan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon 2009 doaibmaplána vuodul, ja jahkečoahkkin dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- 50 % máksojuvvo bušeahhtajagi álgogeahčen. Loahppa 50% máksojuvvo go doarjaga eavttut leat ollašuhthtojuvvon
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikki 2011:s. Doarjja sáhtta gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuhthe eavttuid nu mo lea eaktuduvvon.

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doaibmadoarjja sámi girjebussiide juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 6 374 000 ru sámi girjebussiid doibmii.

6.2.7 Museat

Tabella 6.2.7 Museat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
21000	Várjjat Sámi Musea	1 505	0	0	0	0	-
21001	Deanu Musea	290	0	0	0	0	-
21002	Gállogiitti musea	83	93	93	96	3	3,2 %
21003	Árran Julevsame guovddasj/lulesamisk senter	2 893	3 009	3 009	3 684	675	22,4 %
21004	Saemien Sijte	2 223	2 312	2 312	2 370	58	2,5 %
21005	Savio musea	237	0	0	0	0	-
21006	Nuortasámi musea	1 400	0	0	0	0	-
21007	Museaodastus	555	1 800	1 800	0	-1 800	-100,0 %
21008	RidduDuottar musea	6 802	7 602	7 802	7 802	0	0,0 %
21009	Deanu ja Várjjat mueumssiida	202	5 782	5 782	5 927	145	2,5 %
21010	Vardobáiki musea	0	0	0	600	600	-
21011	Senter for nordlige folk AS / Davvi álbmogiid guovddáš OS, Káŋje	0	0	0	600	600	-
Submi		16 190	20 598	20 798	21 079	281	1,4 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Dat sámi museat mat seailudit, hálldašit ja gaskkustit sámi kulturhistorjja báikegottiin

Doarjjaoažžut:

- Dat sámi museat mat leat tabeallas 6.2.7

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Báikegottiid olbmot gosa museat leat ásahuvvon

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaibmaplána ektui
- Bargiid lohku museafágalaš gelbbolašvuodain museaid ángiruššansurggiid siskkoabealde

Juolludaneavttut:

- 2010 doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušeahttadárbu sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketoallu doaibmaplána vuodul maid rehketoalloodárkkisteaddji lea duodaštan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010. Rehketoallu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon, galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalloodárkkisteaddji dohkkehit jus doarjja lea badjel 150 000 ru
- Raporta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon 2009 doaibmaplána vuodul, ja maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Vuollel 100 000 ruvdnosaš doarjja máksojuvvo ollásit bušeahttajagi álgogeahčen. Jus doarjja lea badjel 100 000 ru, de máksojuvvo 50 % bušeahttajagi álgogeahčen. Loahppa 50% máksojuvvo go doarjjaeavttut leat ollašuhthtojuvvon.
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikki 2011:s. Doarjja sáhtta gáibiduvvot máksojuvot ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuhthe eavttuid nu mo lea eaktuduvvon.
- Deanu ja Várjjat sámi museasiidda doarjagis várrejuvvo 100 000 ru nuortasámi siidda kulturbirrasa suodjaleapmái ja čalmmustuhttimii dan seailuhanplána vuodul maid Sámediggi lea dohkkehan. Erenoamážit galgá dieđihit ruhtageavaheami birra hálldašanplána ektui.
- Doarjagis Deanu ja Várjjat sámi museasiidii leat mielde:
- Doarjja Ceavccageađggi kulturmutoguvlvi seailuhanplána mielde maid Sámediggi lea dohkkehan.
- Doarjja nuortalaš kulturbirrasa suodjaleapmái ja oainnusin dahkamii seailuhanplána mielde maid Sámediggi lea dohkkehan.
- Doarjja Vuonnamárkaniid hálldašcapmái ja prošeakteremii

- Doarjagis RidduDuottarMuseai, lea čuovvovaš mielde:
  - Ođđaaigásaš dáidaga oastin
  - Sámi museafierpmádaga oktiordnen
- Doarjagis Árran julevsáme guovddasjii lea mielde doarjja bihtánsámi museadoaibma

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doaibmadoarjja sámi museaide juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 21 079 000 ru sámi museaide.

6.3 Ohcanvuđot doarjagat

Tabealla 6.3 Ohcanvuđot doarjja - Sámi kultuvra

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
200	Kulturovddideapmi	13 274	9 639	10 189	9 539	-650	-6,4 %
201	Sámi lágádusat	2 579	2 682	2 682	2 750	68	2,5 %
212	Sámi girjebussii oastin	3 000	0	0	2 000	2 000	-
213	Sámi deaivvadansajit	0	700	700	950	250	35,7 %
Submi		18 853	13 021	13 571	15 239	1 668	12,3 %

6.3.1 Kulturovddideapmi

Tabealla 6.3.1 Kulturovddideapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20000	Girjjálašvuhta	3 445	2 586	2 586	2 586	0	0,0 %
20010	Musihkkaalmmuheamit	1 675	1 900	2 150	1 900	-250	-11,6 %
20040	Kulturoaibmabijut mánáide ja nuoraide	2 131	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
20050	Eará kulturdoaibmabijut	5 583	2 793	3 093	2 693	-400	-12,9 %
20060	Sámegiela sárggusráiddut	440	460	460	460	0	0,0 %
Submi		13 274	9 639	10 189	9 539	-650	-6,4 %

6.3.1.1 Girjjálašvuhta

Tabealla 6.3.1.1 Girjjálašvuhta

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20000	Girjjálašvuhta	3 445	2 586	2 586	2 586	0	0,0 %
Submi		3 445	2 586	2 586	2 586	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Lasihit sámi girjjálašvuoda almmuhemiid meari

Doarjjaoažžu:

- Lágádusat ja eará almmuheaddjit main lea sierra fitnodat

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi girjjálašvuoda lohkkat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu sámi girjjálašvuoha almmuhuvvo
- Máttá-, julev- ja davvisámegiela girjjálašvuoda oassi ollislaš prošeaktalogus

Vuoruheamit 2010:s:

- Čáppagirjjálašvuoha man originálamánus lea sámegillii, čáppagirjjálašvuoha erenoamážit mánáid ja nuoraid várás

- Čáppagirjjálašvuohta mii lea jorgaluvvon sámegillii, válđoášsis mánáid ja nuoraid várás
- Jietnagirjjit sámegillii
- Dokumentára- ja fágagirjjálašvuohta/áššeprosa main originálamánus lea sámegillii.

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri cuoŋománu 1. b 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid.
- Ohcama mielddusin galgá leat gárvvistuvvon mánus ja siehtadus čálloguin ja vejolaš govaheddjiiguin
- Go ohcá almmuhit jorgaluvvon girjjálašvuođa, de galgá soahpamuš originálamánusa vuoigatvuodaeaggádiin leat mielde
- Go ohcá almmuhit jietnagirjji, de galgá soahpamuš originálamánusa vuoigatvuodaeaggádiin leat mielde, jos dat lea
- Ohcama mielddusin galgá leat fágalaš árvoštallan maid olggobeale konsuleanta lea dahkan
- Dán prošehtii dahje vejolaš liigegoluide ii addojuvvo šat eanet doarjja

Doarjjaortnegii eai gula:

Diehtoohcangirjjit, leksikála dahkosat ja referánsadahkosat

Jahkegirjjit, báikkálaš historjja jahkegirjjit dahje eará girjjit rehkenastojuvvon báikkálaš olbmuid várás Skuvla- ja oahppogirjjit

Diedálaš nákkosgirjjit, dutkanraporttat ja čielggadusat

Meroštallannjuolggadusat:

a) Čállihonorar

- Fágagirjjálašvuohta 85 000 ru

- Honorára fágagirjjálašvuođa jorgaleami ovddas, gitta 1 500 ru rádjai juohke siiddus mas leat 2000 čállinguoskkahaga

b) Buvttadeapmi

Prentejuvvon girjjiin:

Ollislaš buvttadusgoluide lohkkujuvvojit teknihkalaš buvttadeapmi ja doaimmahuslaš golut, ja doarjja rehkenastojuvvo čuoovvoaččat árkká nammii (dat mearkkaša 16 siiddu):

- Dábálaš livttes barddálđat (prosa) 9 500 ru

- Teknihkalaš buvttadeapmin oaivvilduvvo formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrektuvradivvumat, čatnan ja olggoš.

Doaimmahuslaš gollun lohkkujuvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogalaš mudden ja korrektuvrra lohkan

c) Illustrašuvdnagolut

Illustrašuvdnamávssut siehtaduvvojit juohke eaŋkildilis govvaáiddáriin/illustrerejeaddjiin. Dása gullet maddái dat olggošsiiddut maid fitnolaš illustrerejeaddjit ráhkadit.

Buvttademiide main leat illustrašuvnnat badjel 20 % sáhtta addit gitta 20 000 ru rádjai doarjaga illustrašuvdnagoluide. Dat ferte vuodustuvvot čálalaččat.

d) Oppalaš golut

- Dan lassin sáhtta b) čuoggá goluin rehkenastit gitta 75 % oppalaš gollun prentejuvvon girjjiide

Oppalaš gollun lohkkovuvvojit eará golut mat lágádusas leat girjji ráhkadeapmái lassin daidda mat bohtet ovdan čuoggás b). Dat sáhttet earret eará leat golut mat lágádusas leat viessoláigui, kontorhálldahussii, mátkkiide, olggobeale konsuleantabálvalusaide, vuodđovuoigatvuodáide, fágalaš kvalitehta sihkkarastimii, govvardigeremii ja sullasaččaide.

e) Vuovdaleapmi ja juohkin

Dan lassin sáhtta doarjjavuostáiváldi oazžut gitta 15 % rádjai b) čuoggá buvttadangoluin vuovdaleapmái ja juohkimii.

Máksineavttut:

- 50 % sáhtta máksojuvvot čálalaš máksinávžžehusa vuodul go prošeakta lea álggahuvvon. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon ja golut leat duodaštuvvon
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi go doarjja juolluduvvo ja válbmejuvvot mañimusat 2 jagi mañjá doarjjareivve beaivádeami. Jus prošeakta ii leat válbmejuvvon áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- 10 gáhppálaga gárvves buktagis sáddejuvvot Sámedikki girjerádjui
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketdoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštut rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 586 000 ru doarjjan girjjálašvuhtii.

6.3.1.2 Musihkkaalmmuheadmit

Tabealla 6.3.1.2 Musihkkaalmmuheadmit

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20010	Musihkkaalmmuheadmit	1 675	1 900	2 150	1 900	-250	-11,6 %
Submi		1 675	1 900	2 150	1 900	-250	-11,6 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Eanet doaibmabijut sámi musihka ovdanbuktima várás
- Sihkkarastit sámi musihka oazžuma

Doarjjaoažžu:

- Sámi musihka almmuheadjit: lágádusat/skearprofitnodagat/registrerejuvvon doaimmahagat

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi musihka oastit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi musihka almmuhemiid lohku

Vuoruheadmit 2010:s:

- Musihkka almmuheadmit musihkain mánáide
- Máttá- ja julevsámi musihkkaalmmuheadmit (buot šanngerat)
- Almmuheadmit árbevirolaš juoigamiin

- Almmuheamit oskkoldat teavsttaiguin
Juolludaneavttut:
- Ohcanáigemearri cuoŋománu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid. Jus áigemearri ii dollojuvvo, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Galgá ráhkaduvvot prošeaktaválddahallan mii máinnaša mo prošeavtta ovdáneapmi čatnasa guovddáš dáhpáhusaide ja man muddui prošeakta lea čađahahti. 5 demo gáhppálaga deattuhuvvojit. Muđui sáhtá čujuhit ovddit musihkkaalmmuhemiide.
- Oassin ohcamiid áššemeannudeamis bivdit mii olggobeale konsuleanttaid árvvoštallat ohcamiid
- Musihkkaalmmuhemiid oktavuodas galget 10 gáhppálaga gárvvistuvvon buktagis sáddejuvvo Sámediggái
- Ii addojuvvo šat eanet doarjja namuhuvvon buvttadeapmái dahje vejolaš liigegoluide
- Doarjja ii addojuvvo investeremiida

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjaga sturrodat rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul.

Máksineavttut:

- 50 % doarjagis máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja prošeaktaraporta lea buktojuvvon
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagi go doarjja juolluduvvo ja válbmejuvvo maŋimusat 2 jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Jus prošeakta ii leat válbmejuvvon áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalloodárkkisteaddji duodaštut rehketoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketoalu galgá sáhtit buohtastahtit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 900 000 ru doarjjan musihkkaalmmuhemiide.

6.3.1.3 Kulturdoaimbajut mánáid ja nuoraid várás

Tabella 6.3.1.3 Kulturdoaimbajut mánáide ja nuoraide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20040	Kulturdoaimbajut mánáide ja nuoraide	2 131	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
Submi		2 131	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Máŋggalágan kulturdoaimmat mánáid ja nuoraid várás

Doarjjaoažžu:

- Organisašuvnnat ja ášahusat
- Eará kulturdoaimmaheaddjit vuosttažettiin ovttasbarggus almmolaš ja priváhta ášahusaiguin ja organisašuvnnaiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi guovlluid mánát ja nuorat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Čađahuvvon doaibmabijuid lohku
- Doaibmabijuid lohku sierralágan kultursurvggiin
- Doaibmabijuid lohku sierra sámi guovlluin

Vuoruheamit 2010:s:

- Dáidda- ja duoddjedoaibmabijut main mánát ja nuorat oassálastet árjjalaččat
- Sámi teáhterdoaibmabijut main mánát ja nuorat oassálastet árjjalaččat
- Prošeavttat mat leat ovddideamen sámi mánáid ja nuoraid deaivvadansajiid
- Kulturdoaibmabijut ja prošeavttat mat ovddidit mánáid bajásšaddaneavttuid báikkálaččat sámi guovlluin
- Musihkkafálaldagat mas mánát ja nuorat leat mielde
- Aktivitehtadoaibmabijuid ovddideapmi luonddus sámi mánáid ja nuoraid várás, main gozihuvvo máhtolašvuođa gaskkusteapmi boarrásiid beales
- Álggahandoarjja riikaviidosas nuoraidorganisašuvnnaide

Juolludaneavttut:

- Rabas ohcanáigemearri čakčamánu 1. b. rádjai 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaveavttuid.
- Prošeakta/doaibmabidju galgá válldahallojuvvo ja mihttomearit ja čađahanvejolašvuohta galgá čilgejuvvo
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš lassigoluide
- Doarjja ii addojuvvo eanet namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš liigegoluide
- Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjjasturrodas meroštallojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul gitta 150 000 ru rádjai

Máksineavttut:

- Vuollel 20 000 ruvdnosaš doarjja máksojuvvo ollásit go prošeakta álggahuvvo. Jus doarjja lea badjel 20 000 ru, de 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon.
- Prošeakta galgá válmastuvvot maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oazžut prošeavtta válbmenbeaivvi maŋiduvvot gitta guovtti jahkái maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii válbmejuvvo áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvo dahje stáhtafápmuduvvon

rehketdoalodárkkisteaddji duođaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 900 000 ru doarjjan kulturdoaimbajuiide mánáid ja nuoraid várás.

6.3.1.4 Eará kulturdoaimbajijut

Tabealla 6.3.1.4 Eará kulturdoaimbajuiide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20050	Eará kulturdoaimbajijut	5 583	2 793	3 093	2 693	-400	-12,9 %
Submi		5 583	2 793	3 093	2 693	-400	-12,9 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit ja ovddidit mánggalágan sámi kulturdoaimmaid

Doarjjaoažžu:

- Sámi ásašusat, organisašuvnnat ja sámi kulturdoaimmaheaddjit geain lea sierra fitnodat
- Eará kulturdoaimmaheaddjit vuostazehttin ovtasbarggus almmolaš ja priváhta ásašusaiguin ja organisašuvnnaiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu čađahuvvon doaibmajijut
- Man ollu doaibmajiju sierra kulturdoaimmain
- Man galle sámi musihkkaaktevrra deaivvahit

Vuoruheamit 2010:s:

- Sámi kulturdoalut sámi álbmotbeaivvi guovvamánu 6. b. čalmustuhttima oktavuodas
- Sámi kulturdoalut main váldodeaddun lea sámi kultuvra (lassin guovvamánu 6. beaivái)
- Dokumentárabuvttadusaid sámi diliid birra oasseruhtadeapmi
- Sámi govvaáidda- ja duodječájáhusat Norggas, oktan katalogaiguin ja plakáhtaiguin
- Duodjekursa kulturbargiide
- Sámi amatevrateáhter ja revyadoaimmat
- Oasseváldin girkolaš álgoálbmotbargui
- Musihkkabájit/jam
- Artistahonorárat
- Gierdomátkedoarjja Norggas sámi artisttaide

Juolludaneavttut:

- Rabas ohcanáigi gitta čakčamánu 1. b. 2010 rádjai. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo

- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Prošeakta/doaibmabidju galgá válldahallojuvvot ja mihttomearit ja čadahanvejolašvuohta galgá čilgejuvvot
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš lassigoluide
- Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjaga sturrodat rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul gitta 150 000 ru rádjai

Máksineavttut:

- Vuolled 20 000 ruvdnosaš doarjja máksojuvvo ollásit go prošeakta álggahuvvo. Jus doarjja lea badjel 20 000 ru, de 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čadahuuvvon, golut duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Prošeakta galgá válmastuvvot maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oažžut prošeavtta válbmenbeaivvi maŋiduvvot gitta guovtti jahkái maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii válbmejuvvo áigemearis, de manahuuvvo doarjja almmá ovddalgihit dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji duodaštit rehketoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuuvvon. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 693 000 ru doarjjan eará kulturdoaibmabijuide.

6.3.1.5 Sámegielat govvasárggusráiddut

Tabealla 6.3.1.5 Sámi govvasárggusráidduide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20060	Sámegielat govvasárggusráiddut	440	460	460	460	0	0,0 %
Submi		440	460	460	460	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámegielat govvasárggusráidduid almmuheamit

Doarjjaoažžu:

- Sámegielat govvasárggusráidduid almmuheaddjit

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámegielat govvasárggusráidduid lohkkat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle almmuhuvvon sámegielat govvasárggusráiddu

Vuoruheamit 2010:s:

- Sámegielat govvasárggusráiddut

- Bálddalis almmuheamit mátta-, julev- ja davvisámegillii

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallami lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvon
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Prošeakta/doaibmabidju galgá válldahallojuvvot ja mihttomearit ja čađahanvejolašvuohta galgá čilgejuvvot
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš lassigoluide
- Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide

Meroštallannjuolggadusat:

Doarjaga sturrodat rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul.

Máksineavttut:

- Vuolled 20 000 ruvdnosaš doarjja máksojuvvo ollásit go prošeakta álggahuvvo. Jus doarjja lea badjel 20 000 ru, de 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi go doarjja juolluduvvo ja válbmejuvvot maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oažžut prošeavtta válbmenbeaivvi maŋiduvvot gitta guovtti jahkái maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii válbmejuvvo áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketdoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Jahkái 2010 várrejuvvo 460 000 ru doarjjan sámegielat govvasárggusráidduide.

6.3.2 Sámi lágádusat

Tabealla 6.3.2 Sámi lágádusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20100	Sámi lágádusat	2 579	2 682	2 682	2 750	68	2,5 %
Submi		2 579	2 682	2 682	2 750	68	2,5 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Árijalaš sámi lágádusat

Doarjjaoažžu:

Lágádusat mat vuosttažettiin almmuhit sámegillii

Doarjjaortnega olahusjoavku:

Sámegielat almmuhemiid geavaheaddjit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Lágáduslohku
- Sámegielat almmuhusaid lohku
- Man ollu girjjiid ja eará almmuhemiid lágádusat leat vuovdán

Vuoruheamit 2010:s:

- Ásahuvvon sámi lágádusat mat ollašuttet juolludaneavttuid

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Lágádus galgá leat registrerejuvvon Norggas ja dan váldoulbmil galgá leat vuosttažettiin sámegilli almmuhit
- Lágádus galgá leat almmuhan unnimusat 10 namahusa maŋimus golmma jagis
- Lágádusa bruttogávpejohtu galgá leat unnimusat 500 000 ru jahkái
- Almmuheamit sámegilli galget leat 75 % bruttogávpejođus
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjarceivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaavttuid. Jus áigemearri ii dollojuvvo, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga

Meroštallannjuolggadusat:

•

Doarjaga juohkáseapmi:

a) Vuodđodoarjja

- 15 % jahkásaš rámmas juogaduvvo ovttá mađe daidda geain lea vuoigatvuohta oažžut doarjaga ja geat ollašuttet doarjjaavttuid

b) Doaibmadoarjja

- 30 % jahkásaš rámmas juogaduvvo lágádusaide doaimma mielde, sihkkarastit ahte buvttaduvvojit eanet sámegielat almmuheamit. Doarjaga juohkimis ferte váldit vuhtii lágádusa ollislaš sámegielat almmuhemiid ja sámi musihkkaalmmuhemiid 2009:s. Doarjaga rehkenastimis biddjojuvvo vuodđun árkkaid lohku (mearkkaša 16 siiddu juohke árkkas) juohke gárvvistuvvon sámegielat almmuheami ja galle sámi musihkkaalmmuheami leat gárvvistuvvon 2009:s.
- 20 % jahkásaš rámmas juogaduvvo daid lágádusaid buvttadusa mielde, mat buvttadit sámi oahpponeavvuid (Sámedikki oahpponeavoráhkadeami strategalaš plánaš áigodahkii 2009-2012 lea mearriduvvon mii dat galgá adnojuvvo sámi oahpponeavvun). Doarjaga juolludettiin vuhtiváldojuvvo lágádusa jagi 2009 sámi oahpponeavvuid ollislaš buvttadeapmi. Doarjjasturrodaga meroštaladettiin biddjojuvvo vuodđun juohke sámi oahpponeavvu árkalohku (16 siiddu juohke árkkas) mii lea gárvvistuvvon 2009:s.

c) Doarjja vuovdaleapmái ja juohkimii

- 35 % jahkásaš rámmas juhkkujuvvo sámi almmuhemiid vuovdaleapmái ja juohkimii. Juogadettiin doarjaga lágádusaide biddjojuvvo vuodđun dat proseantaoassi maid lágádus lea ožžon čuoggás b) Doaibmadoarjja

Máksineavttut:

- Doarjja máksojuvvo go revisuvdnaduodaštus čájeha visogova 2009 sámegielat almmuhemiid ollislaš girjebuvttadeamis ja go revisuvdnaduodaštuvvon rehketdoallu ja -raporta čájehit mo 2009 ruđat leat geavahuvvon
- *Juolludeapmi lea fámmus go váidináigemearri lea nobkan ja vejolaš váidagat leat meannuduvvon.*

- Doarjja máksojuvvo ollásit dan bušeahhtajagis go dat juolluduvvo. Máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon mañimusat golggotmánu 1. b. 2010

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 750 000 ru sámi lágádusaide.

6.3.3 Investerendoarjja sámi girjebussiide

Tabealla 6.3.3 Sámi girjebussii oastin (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
212	Sámi girjebussii oastin	3 000	0	0	2 000	2 000	-
Submi		3 000	0	0	2 000	2 000	-

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit ja ovddidit sámi girjebussefálaldaga

Doarjjaoažžu:

Suohkanat ja fylkkasuohkanat mat eaiggáduššet ja doaimmahit sámi girjebussiid

Doarjjaortnega olahusjoavku:

Olbmot geat orrot guovlluin gos girjebusset doibmet

Ulbmilolahusa eavttut:

2 oston girjebusse ovttasbarggus suohkaniiguin/ fylkkasuohkaniiguin

Vuoruheamit:

Sámi girjebusse Lulli- Trøndelága fylkkasuohkanii

Sámi girjebusse Guovdageainnu suohkanii

Juolludaneavttut:

Ohcanáigemearri lea cuoñománu 1. b. 2010. Ohcamat mat leat sáddejuvvon dien dáhtona mañná eai meannuduvvo

- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcamat galget gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide

Doarjjaoažžu ráhkada čađahanplána sisaoastimii, mas lea dárkilis gollomeroštallan ja ruhtadanplána maid Sámediggi dohkkeha ovdal gávpešiehtadus dahkko

Doarjjaoažžu geatnegahtá iežas doaimmahit girjebusse unnimusat 10 jagi. Olles doarjja dahje oassi das sáhtá gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta jus doaimma heaittihuvvo dahje rievda ovdal áigemearri lea gollan

Ii addojuvvo eanet doarjja doaimbaidjui dahje vejolaš lassigoluide

Meroštallannjuolggadusat:

Doarjja sturrodaga vuodđun lea ákkastallojuvvon ohcan

Máksineavttut:

Vuosttaš oassi doarjagis máksojuvvo go gávpešiehtadus lea dahkko

Loahppa doarjagis máksojuvvo go busse lea skáhppojuvvon ja doarjjaoažžu lea buktán raportta ja rehketdoalu mii duodašta doarjaga geavaheami

Muđui gustojit njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

2010 lea várrejuvvon 2 000 000 sisaoastindoarjja ođđa sámi girjebussiide.

6.3.4 Sámi deaivvadansajit

Tabella 6.3.4 Sámi deaivvadansajit

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
213	Sámi deaivvadansajit	0	700	700	950	250	35,7 %
Submi		0	700	700	950	250	35,7 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

Deaivvadansajit mat doibmet gaskkusteami ja ovdáneami arenan sámi gielas ja kultuvrras

Doarjjaoažžu:

Sámi deaivvadansajit olbmuide, joavkkuide ja servviide

Doarjjaortnega olahusjoavku:

Sámi deaivvadansajiid lagasbirrasa olbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

Doaimmat doaibmaplána mielde

Doaimmaid lohku boares olbmuide, mánáide ja nuoraide

Juolludaneavttut:

Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo

- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot

Deaivvadansajit fertetit duođaštit ahte sis lei doaibma juovlamánu 31. b. 2009, ja ahte sis lei sierra dohkkehuvvon stivra

Vai oažžu doarjaga, ferte doarjjaoažžu ovddemustá láigohit lanjaid, sus ferte leat sierra visti dán várás dahje ovtastusbadji duoji várás

Ohcama miellodusin galgá leat doaibmaplána 2010 várás ja bušeahhtadárbu 2011 várás

Doarjja ii addojuvvo huksenlaš sisaoastumiidda dahje gitta installašuvnnaide

Deaivvadansajit mat ožžot doaibmadoarjaga eará boasttaid bokte Sámedikki bušeahhtas, eai oáččo doarjaga dán ortnega bokte

-

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjjasturrodas rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul

Máksineavttut:

50 % máksojuvvon go doarjjaoažžu dan bivdá, loahppa 50 % máksojuvvon go ruđaid geavaheami raportta geigejuvvon Sámediggái. Doaimmaid rehketoallu doaibmaplána mielde sáddejuvvon

Sámediggái maŋimus borgemánu 1. b. 2011

Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalloodárkkisteaddji duođaštit rehketoallu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon

Doarjja máksojuvvon dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 950 000 ru doarjjan sámi deaivvadansajiide.

6.4 Sámi dáiddáršiehtadus

Tabealla 6.4 Sámi dáiddáršiehtadus

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus		RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20700	Dáiddafoanda	a)	700	700	700	700	0	0,0 %
20701	Stipeanda sámi dáiddáriidda	a)	1 758	2 100	2 100	2 200	100	4,8 %
20702	Doaibmadoarjja dáiddárorganisašuvnaide	a)	1 550	1 750	1 750	1 920	170	9,7 %
20703	Govvadáidagiid ja dáiddaduoji oastinortnet	b)	350	350	350	370	20	5,7 %
20704	Fágalaš bagadeapmi	a)	0	250	250	275	25	10,0 %
20705	Čájáhusbuhtadus	a)	0	0	0	50	50	-
Submi			4 358	5 150	5 150	5 515	365	7,1 %

a) Dáid poastaid hálddaša Sámi dáiddárráđđi

b) Dán poasta hálddaša Sámi Vuorká-Dávvirat

Borgemánu 19. b. 2004-mannosaš Dáiddáršiehtadusa válđošiehtadusa vuodul lea Sámediggi ja Sámi dáiddárráđđi šiehtadallan jagi 2010 dáiddáršiehtadusa, mii galgá leat fámus 01.01.2010 rájes 31.12.2010 rádjai. Šiehtadus ovddiduvvo Sámedikki dievasčoahkkimii dohkkeheapmái, gč. dáiddáršiehtadusa 8. artihkkala.

Sámediggi ja Sámi dáiddárráđđi leat soahpan 5 515 000 ruvdnosaš juolludemiid ekonomalaš rámma Sámedikki bušehta bokte jagi 2010 dáiddáršiehtadussii. Dát mearkaša 365 000 ruvdnosaš lassáneami jagi 2009 dohkkehuvvon dáiddáršiehtadusa ektui.

6.4.1 Dáiddafoanda

700 000 ru várrejuvvo ortnegii. Sámediggi lea gaskaboddasaččat dohkkehan njuolggadusaid ja ruđaid hálddašeamii. Bealálaččat soabaiga ahte rámmas sáhtta várret 700 000 ru ad-hoc dárbbuid gokčat.

6.4.2 Stipeanda sámi dáiddáriidda

Sohppojuvvui juolludit 2 200 000 stipeandaortnegii sámi dáiddáriid várás. 100 000 ruvdnosaš lassáneamis vuoruhuvvo feara makkár stipeanddaide.

6.4.3 Doaibmadoarjja sámi dáiddárorganisašuvnaide ja Sámi dáiddárráđđái

Sámedikki fálaldat dáiddárorganisašuvnaide ja Sámi dáiddárráđđái lasihuvvo 170 000 ruvnnuin 1 750 000 ruvnnus 1 920 000 ruvnnui. Dát bohtá das go Davviriikkalaš ministtarráđđi unnidii doaibmadoarjaga 130 000 ruvnnuin 2009 ovddas sámi dáiddárráđđái. Sámi dáiddárráđđi juogada ekonomalaš rámma iešguđege organisašuvnnii ja SDR:i.

6.4.4 Sámi govvadáidaga ja dáiddaduoji oastinortnet

Dán ortnegii várrejuvvo 350 000 ru. Ostojuvvon dáidda galgá biddjojuvvot boahhteáiggi sámi dáiddamuseai. Dassážiigo musea lea huksejuvvon galgá dáidda gaskaboddasaččat vurkejuvvo RidduDuottarMuseas Kárášjogas.

6.4.5 Fágakonsuleantat (Fágalaš bagadallan)

270 000 ru várrejuvvo fágakonsuleantaid ortnegii Sámi dáiddárráđđis geahččalanortnegin, gč. 2009 šiehtadusa. Ortnet galgá árvoštallojuvvo, gč. 2009 šiehtadusa. Fágakonsuleantta bajimus bargun galgá leat sámi dáidaga, čáppagirjjálašvuoda, musihka ja juoigama ovddideapmi.

6.4.6 Ortnet sámi čáppagirjjálašvuoda ja sámi musihka ja juoigama ja eará áššiid várás.

Bargu ásaht sierra sisaoastinortnega sámi girjjálašvuodas, musihkas ja juoigamis lea čuovvoluvvon Sámedikkis 2009 Dáiddáršiehtadusa vuodul. Ii juolluduvvo ruhta sisaoastinortnegii ovdal njuolggadusat leat sajis.

6.4.7 Čájálmasbuhtadus

Dán ortnegii várrejuvvo 50 000 ruvdno. Čájálmasbuhtadus hálldašuvvo stipeandan sámi govvadáiddáriidda, dáiddaduojárriidda ja dáiddalaš govvejeddjide sámi dáiddáriid ja Girječálliid buhtadusfoandda bokte. Čájálmasbuhtadus lea buhtadus dáidaga ovddas mii lea sisa ostojuvvon Govvadáidaga ja duoji sisaoastinortnega bokte maid Sámediggi hálldaša.

Sámi dáiddárráđđi hálldaša dáiddafoandda, stipeandda sámi dáiddáriidda ja doaimbadoarjaga sámi dáiddárganisašuvnnaide.

Sámi Vuorká-Dávvirat hálldaša sámi govvadáidaga ja dáiddaduoji oastinortnega.

7 Ealáhusat

Nana ja ealli servodagat juohkelágan ealáhusaiguin lea guovddáš eaktun bisuhit ássamiid sámi guovlluin.

Váldomihttomearri:

- Nana ja mánggabealat ealáhuseallin mas lea beroštupmi sámi kultuvrii, lundui ja birrasii sámi guovlluin

Oassemihttomearri:

- Bisuhit mánggabealat ealáhuseallima bargodilálašvuoda
- Ođđa bargosajit mánggabealat ealáhuseallimis

Strategiijat:

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte bisuhit ja ovdánahttit mánggabealat ealáhuseallima doarjjaruđaid buriin juogademiin sohkabeliid gaskka
- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte addit nuorra ášaheddjiide vejolašvuoda álggahit iežaset doaimma
- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte addit nissonolbmuide vejolašvuoda álggahit iežaset fitnodaga
- Gulahallama bokte guovddáš, regionála ja báikkálaš eiseválddiiguin, ja eará oasálaččaiguin sihkkarastit buriid rámmaeavttuid sámi ealáhusovddideapmái
- Suodjalit ja ovddidit mariidnaealáhusaid ávnnašlaš vuodđun ássamiid ja barggolašvuhtii sámi guovlluin
- Veahkehit bisuhit eanadoalu deatalaš kulturguoddin ja barggaheaddjin sámi guovlluin
- Veahkehit ovddidit ealáhuslaš duoji mas lea gánnáhahttivuohta ja mii vuovdá iešráhkaduvvon gálvvuid
- Veahkehit bisuhit ekologalaš, ekonomalaš ja kultuvrralaš ceavzilis boazodoalu ja meahcásteami
- Veahkkin ášahit buriid ortnegiid buolvamolsumiidda vuodđoealáhusain
- Láhčit gelbbolašvuodaovddideami ja innovašuvnna ovttasbarggu bokte gelbbolašvuoda- ja máhtolašvuodabirrasiguin
- Bargat dan nala ahte Sámedikkis lea dehálaš rolla ealáhusšiehtadallamiin
- Čuovvolit Riddoguolástuslávdegotti árvalusa, earret eará gulahallamiin riddo- ja vuotnaálbmogiin
- Bargat dan nala ahte guollebiebmanealáhus doaimmá ekologalaš prinsihpaid mielde ja ahte soames vuonat gáhttejuvvojit guollebiebmanrusttegiid vuostá
- Váikkuhit boazodoallolága geahčadeami ja ođasmahttima, erenoamážit dan mii guoská oktavuhtii eará sámi beroštumiide
- Bargat dan nala ahte boazodoallu oažžu seamma eavttuid mat gusket vuoládusaide ja divadiidda investeremiin ja doaimbareaidduin go eará ealáhusat maiguin sáhtta buohtastahttit
- Bargat dan nala ahte doaba ártkalaš eanandoallu válđojuvvo atnui hálldašeami

- Guorahallat riektesuodjalusa duojis ja láhkamearrideaddji eiseválddiide evttohit láhkasuodjalusa duodjái
- Bargat dan nala ahte lága bokte šaddá riekti ávkkástallat meahcis
- Veahkkín sihkkarastit riektesuodjalusa sámi meahcásteami várás
- Veahkehit dan ahte siidda miellahtuide sihkkarastojuvvojit vuoigatvuođat ávkkástallat luondduresurssaiguin iežaset árbevirolaš geavahanguovlluin

7.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 7.1 Čoahkketabealla - Sámi ealáhusat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Njuolgga doarjagat	2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %
	Ohcanvuđot doarjja	17 128	16 481	17 111	16 911	-200	-1,2 %
	Árvoháhkkanprográmma	4 875	6 000	6 000	5 500	-500	-8,3 %
	Duodješiehtadus	3 741	9 210	9 210	9 210	0	0,0 %
Submi		27 753	34 200	34 830	34 630	-200	-0,6 %

7.2 Njuolgga doarjja

Tabealla 7.2 Njuolgga doarjagat - Sámi ealáhusat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
301	Duodjeásahusat	2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %
Submi		2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %

7.2.1 Duodjeásahusat

Tabealla 7.2.1 Duodjeásahusat

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %	
30100	Duodjeinstituhtta	a)	2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %
Submi		2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %	

a) 500 000 ru lea sirdojuvvon poasttas 30062 čielggadusproševttat ja eará doaibmajijut – lotmolasealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Sámediggi galgá nammadit ovtta stivrmiellahtu Duodjeinstituhta stivrri nu go čuožžu ásahus-diedáhusas.

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit ja ovdánahttit aktivitehta Duodjeinstituhtas ovddidan dihte duodjealáhusa

Doarjjaoažžu:

- Duodjeinstituhtta

Doarjjaortnega ulbmiljoavku:

- Duojarat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat dohkkehuvvon doaibmaplána ektui

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána jahkái 2010 sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- Bušeahttadárbbut ja doaibmaplána 2011 jahkái sáddejuvvojit Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- Rehketoallodárkkisteaddji duođaštan 2009 rehketoallu doaibmaplána ektui, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010

- Raporta ruđaid geavaheamis jagi 2009 doaibmaplána ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- 50 % doarjagis máksojuvvo go formálalaš eavttut Sámedikki searvamii ásahusa stivrii leat devdojuvvon. Loahppaoassi 50 % máksojuvvo maŋŋil borgemánu 1. b. 2010 ja go badjelis namuhuvvon doarjjaeavttut leat devdojuvvon
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Doarjja sáhtá gáibiduvvot máksojuvnot ruovttoluotta Sámediggái jus doarjjaoažžu ii ollašuite eavttuid nu mo lea eaktuduvvon
- Doarjagis Duodjeinstituhtii, merkejuvvo 1 000 000 ru duoji bagadanvirggiide

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjaga juohkima Duodjeinstituhtii.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 009 000 ru Duodjeinstituhtii.

7.3 Ohcanvuđot doarjagat

Tabealla 7.3 Ohcanvuđot doarjja - Sámi ealáhusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
300	Ealáhusovddideapmi	17 128	16 481	17 111	16 911	-200	-1,2 %
Submi		17 128	16 481	17 111	16 911	-200	-1,2 %

7.3.1 Ealáhusovddideapmi

Tabealla 7.3.1 Ealáhusovddideapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30030	Mánggabealat ealáhuscallin	5 147	6 017	6 647	7 947	1 300	19,6 %
30000	Mariidna ealáhusat	4 417	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %
30010	Eanadoallu	6 687	4 799	4 799	4 799	0	0,0 %
30040	Interreg	877	0	0	0	0	-
30050	Álgaheadjiiidstipeanda	0	1 500	1 500	0	-1 500	-100,0 %
Submi		17 128	16 481	17 111	16 911	-200	-1,2 %

Lassin geográfalaš doaibmaguvlui sáhtá doarjja addojuvnot ealáhusovdáneapmái dáidda:

- sámi kultuvrralaš ealáhusaide miehtá riikka
- lassiealáhusaide boazodoalus
- sámi álbmogii Sáccás Leaŋgáviika suohkanis
- lullisámi álbmogii

Ealáhusovddideami ohcanvuđot doarjagiid geográfalaš doaimaguvlui gullet dát báikkitt:

- 2011 Guovdageaidnu
- 2012 Áltá, čuovvovaš vuodđobiirret:
0101 Stierdná
0102 Sievju
0103 Uhcca Liidnevuohta
0104 Stuora Liidnevuohta
0105 Gámavuotna
0106 Fielvuotna
0107 Nyvoll
0108 (Stuora) Girenjárga
0110 Latni
0201 Lákkonjargeahči
0202 Dáhppevuotna/Vuotjavuohta (Rivargohppi)
0203 Lákkovuonbahta
0204 Dálbmeluokta
0205 Vasbotnelv
- 2014 Láhppi
- 2017 Fálesnuorri
- 2018 Muosát, čuovvovaš vuodđobiirret
0119 Muorral(vuotna)
0120 Vuotkevuotna (Uhcca-vuonaš)
0121 Muotki
0122 Gunnarnes
0123 Tufjord
0124 Fávle-lžžát
- 2019 Máhkarávju (Nordkapp), čuovvovaš vuodđobiirret:
0113 Oarjjábealli-Vuotnabađaguovlu
0114 Nuortaváhkeguovlu
0115 Goaskinvákke - Rákkonjár-guovlu
0117 Skuohttanjárga
0118 Mannskarvik-Reaipváhki (Ráiváhki)
0119 Spierttanjárga (Spierta)
0200 Geaissavearra
0201 Geaissavearra
0202 Kniskkárnjárga
0203 Duvavuotna (Irivuotna)
0204 Magerøystua
0205 Finnvik
0206 Váttavuotna (Váttavuonaneret)
Bygda sarnes
- 2020 Porsáŋgu
- 2021 Kárášjohka
- 2022 Davvesiida, čuovvovaš vuodđobiirret:
0103 Dáigevuotna
0104 Gihppovuotna
0105 Dorskkášvuotna/Beahkkervuotna
0106 Davvesiida
0107 Idjavuotna
0108 Irgevuotna/Áttamvuotna
0109 Lagesvuonbahta/Gussanjárga
0110 Šeste (Čiesti)/Godviknes
0111 Váttesbákt-seaibbuš
0112 Gappatvárru
0113 Eretoaivvit
0114 Vuonjalráššá
- 2023 Gáŋgaviika
- 2025 Deatnu
- 2027 Unjárga
- 2030 Máttá-Várjjet, čuovvovaš vuodđobiirret:
0101 Buođgáibeaski
0102 Reais(a)vuonna
0103 Spurvnes /Sállam
0104 Njávdam
0402 Lávvonjárga
0403 Juranjohka
0404 Ruovdevuonna
0405 Vuorjám(johka)
0503 Čoalbmearvi
0504 Máiddet/Skrotnes
0505 Bajit Báhcceveadji
- 1902 Romsa, čuovvovaš vuodđobiirret:
3301 Čie(k)ŋalluokta
3302 Leaibedievvá
3303 Moskaluokta
3304 Moskavuovdi
3305 Rivnne/Vuotnasiida
3306 Suortu (davit/siskit)
3307 Várpenjárga
3308 Su(o)rgomohkki
3309 Guohcavuopmi
3310 Ullsfjordmoane -
- 1913 Skánit (viiddiduvvon olles suohkanii)
- 1919 Rivttát
- 1920 Loabát (viiddiduvvon olles suohkanii)
- 1925 Ráisavuotna, čuovvovaš vuodđobiirret:
0101 Gumpedallá
0102 Øvre Bakkejord
0103 Skuoddovuovdi
0104 Smørgård
0201 Lurruaorda/Ráb-oassa
0207 Boazojohka
0208 Áisajávri
- 1938 Ivgu
- 1939 Omasvuotna
- 1940 Gáivuotna
- 1943 Návuotna
- 1805 Nárviika, čuovvovaš vuodđobiirret:
0102 Hearjjak
0109 Áravuopmi
0110 Jogasiida/Eanosiida
0111 Luodnegohpie
- 1849 Hábmer, čuovvovaš vuodđobiirret:
0116 Strávnjunnie
0117 Vædtja (Veaggovárru)
0118 Jávresolgge
0119 Grensefjellene – Rádjevárit
- 1850 Divtasvuodna
- 1853 Evenášši, čuovvovaš vuodđobiirret:
0109 Evenáššmárku
0110 Gállogieddi
0111 Leairusáide/Osmárkku
0114 Leangáviika/ Duorgga (Snubba)
0117 Veaggo

Sámi álbmot Sáččas ja muđui Leanggaviikka suohkanis

Máttasámi guovllu sámi álbmot

Ohcanvuđot doarjagiid geográfalaš doaibmagoovlu ealáhusovddideapmái ii guoskka duoji ealáhusšiehtadussii.

Boazodoallošiehtadallamiin lávejit jahkásaččat addit 2 000 000 ru Sámediggái mii galgá geavahuvvot boazodoalu lassiealáhusaide.

Eanandoallošiehtadallamiin lávejit jahkásaččat addit 2 000 000 ru Sámediggái mii galgá geavahuvvot eanadoalu ealáhusdoibmii.

7.3.1.1 Juohkelágan ealáhusat

Tabella 7.3.1.1 Juohkelágan ealáhusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30030	Juohkelágan ealáhusat	5 147	4 017	6 147	7 947	1 800	29,3 %
30038	Meahccealáhusat	0	1 000	0	0	0	-
30039	Duodji olggobealde duodjesiehtadusa	0	1 000	500	0	-500	-100,0 %
Submi		5 147	6 017	6 647	7 947	1 300	19,6 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit, ásaht ja ovddidit bargosajiid juohkelágan ealáhusaid siskkobealde

Doarjjaoažžu ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ealáhusdoallit geat leat nissonolbmot
- Ealáhusdoallit geat leat vuollel 35 jagi
- Fitnodagat ja ásaheaddjit bálvalan- ja smávvaindustriija siskkobealde
- Boazodoallit geat háliidit ásaht dahje viidáset ovddidit lassiealáhusaid boazodoalu oktavuodas

Ulbmilolahusa eavttut:

- Unnimusat 40 % doarjagis addojuvvo nissonealáhusdoliide
- Man ollu doarjja addojuvvon ođđaásahemiide
- Man ollu doarjja addojuvvon gelbbolašvuoda ovddideapmái, investeremiidda ja buvttovddideapmái
- Man ollu doarjja addojuvvon boazodoalu lasseealáhusaide

Vuoruheamit 2010:s:

- Nissonolbmot geat álggahit ođđa fitnodagaid
- Ealáhusdoallit geat leat vuollel 35 jagi
- Gelbbolašvuoda bajideapmi ja buvttovddideapmi
- Investeremat mat váikkuhit ollu fitnodatovddideapmái
- Buvttovddideapmi ja investeremat boazodoliid lasseealáhusain
- Ealáhusat huksejuvvon kultuvrra nala

2010:s ii addojuvvo doarjja čuovvovažžii:

- Bajásdoallamii, doaibmavuđot goluide, doaibmabijuide mat váikkuhit gilvvu botnjama, mobiila vuojániidda ja gálvojeriide, láigoviesuide, vuorkávistiide, visttiid ja giddodagaid oastimii, leasemii, seaiva lonohallamiidda, kurssaid, semináraid ja konferánssaid lágideapmái ja doaibmabijuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušeahtaid bokte.

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearrin leat guovvamánu, cuonománu ja čakčamánu 1. beaivvit 2010:s
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcamiid árvoštallamis lea deatlaš árvoštallat dásseárvoperspektiivva
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjavevttuid
- Galgá leat dohkálaš fágagelbbolašvuohta nugo relevánta oahppu ja ámmátvásihus
- Ásahuvvon doaimmat mat ožžot doarjaga galget sáhttit čujuhit fitnodekonomalaš gánnáhahttivuhtii
- Ásahuvvon doaimmat galget leat registrerejuvnon Brønnøysund-registariin
- Ii addojuvvo eanet doarjja prošeavttaide mat juo leat ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin dahje vejolaš liigegoluide
- Vuolimus doarjjarádjji prošeavttaide dahje doaibmabijuide lea 30 000 ru. Doarjjaohcamat mat leat unnit go dat supmit máhcahuvvojit almmá realitehtameannudeami haga

Meroštallannjuolggadusat:

- Gitta 30 % rádjái doarjja dohkkehuvvon goluid vuodul
- Stuorámus doarjja lea 300 000 ru. Ovttasbargodoaibmabijuid oktavuodas main lea stuorra mearkkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, lea stuorámus doarjja 500 000 ru
- Sámediggi ii searvva prošeavttaid ruhtadeapmái main gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru
- Iežasoaasi nugo iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat eanet go 20 % dohkkehuvvon gollomeroštallamis

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit dalle go gustovaš duodaštus lea buktojuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus bänkkus, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čađahuvvon sáhtta maidái duodaštut bänkočáláhusain mas guittet leat mielde
- Doarjja prošeavttaide máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvon. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Doarjaga oktavuodas prošeavttaide galgá buktojuvnot rehketdoallu ruđaid geavaheamis ulbmila ja evttuid mielde. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštut rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoallu galgá dávistit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin
- Prošeakta galgá gárvvistuvvot maŋimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Ohcama mielde sáhtta prošeakta oažžut guhkit gárvvistanáiggi, gitta guovtti jagi rádjai maŋŋá doarjjareivve dáhtona, dat ferte vuodustuvvot. Jus doaibmabidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkojuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 7 947 000 ru doarjjan iešguđege lágan ealáhusaide.

7.3.1.2 Mariidnaealáhusat

Tabealla 7.3.1.2 Mariidna ealáhusat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30000	Mariidna ealáhusat	4 417	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %
Submi		4 417	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ovddideapmi ja stuorát barggolašvuohta mariidnaealáhusaid siskkobealde

Doarjjaoažžu ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ealáhusdoallit ja ásaheaddjit mariidnaealáhusaid siskkobealde

Ulbmilolahusa eavttut:

- Unnimusat 4 doarjaga addojuvvon ásaheaddjiide geat leat vuollel 30 jagi
- Man ollu doarjja addojuvvon bivdofatnasiidda mat leat vuollel 25 jagi
- Unnimusat 4 doarjaga ealáhusdoliide geat leat nissonolbmot
- Man ollu doarjja addojuvvon vuostáiváldinrusttegiid viidáset ovddideapmái ja ođasmahttimii
- Man ollu doarjja addojuvvon ođđa buktagiid ásaheamiide, ovddideapmái ja/dahje viidáset náláштуttimii mariidnaealáhusaid siskkobealde

Vuoruheamit 2010:s:

- Doarjja bivdofatnasiid oastimii mat leat vuollel 25 jagi
- Doarjja vuostáiváldinrusttegiid viidáset ovddideapmái ja ođasmahttimii
- Ođđa buktagiid ásaheamiide, ovddideapmái ja/dahje viidáset náláштуttimii mariidnaealáhusaid siskkobealde

2010:s ii addojuvvo doarjja čuovvovažži:

- Bajásdoallamii, doaibmavuđot goluide, doaibmabijuide mat váikkuhit gilvvu botnjama, mobiila vuojániiidda ja gálvojoariide, láigoviesuide, vuorkávisttiide, visttiid ja giddodagaid oastimii, leasemii, seaiva lonuhallamiidda, kurssaid, semináraid ja konferánssaid lágideapmái ja doaibmabijuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušeahaid bokte

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearrin leat guovvamánu, cuoŋománu ja čakčamánu 1. beaivvit 2010.s
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcamiid árvoštallamis lea deatalaš árvoštallat dásseárvoperspektiivva
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Doarjaga oktavuodas bivdofatnasiidda galgá doarjjaoažžu leat registrerejuvvon Guolástusmanntállas
- Doarjaga oktavuodas gádderusttegiid, galgá dain leat dohkkehuvvon vuostáiváldin- ja oastinduođastus
- Ásahuvvon doaimmat galget leat registrerejuvvon Brønnøysund-registariin
- Ii addojuvvo eanet doarjja proševttaide mat juo leat ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin dahje vejolaš liigegoluide
- Ásahuvvon doaimmat mat ožžot doarjaga galget sáhttit čujuhit fitnodekonomalaš gánnáhahttivuhtii

- Vuolimus doarjjarádjji prošavttaide dahje doaimbajuiide lea 30 000 ru. Doarjjaohcamat mat leat unnit go 30 000 ru máhcahuvvojit almmá realitehtameannudeami haga

Meroštallannjuolggadusat:

- Gitta 30 % rádjai dohkkehuvvon gollomeroštallamis ja eanemusat 300 000 ru
- Gitta 30 % rádjai dohkkehuvvon gollomeroštallamis ja eanemusat 150 000 ru geavahuvvon fatnasiidda mat leat vuollel 25 jagi
- Ovttasbargodoaimbajuid oktavuodas main lea stuorra mearkkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, lea stuorámus doarjja 500 000 ru
- Sámediggi ii searvva prošavttaid ruhtadeapmái main gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru
- Iežasoaassi nugo iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat eanet go 20% dohkkehuvvon gollomeroštallamis

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit dalle go gustovaš duodaštus lea buktojuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus báhkkus, fápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čadahuvvon sáhtta maiddá duodaštit báhkočáláhusain mas guittet leat mielde
- Doarjja prošavttaide máksojuvvo 50 % dalle go prošakta álggahuvvon. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošakta lea čadahuvvon, golut duodaštuvvon ja prošektaraporta buktojuvvon
- Doarjaga oktavuodas prošavttaide galgá buktojuvnot rehketoallu ruđaid geavaheamis ulbmila ja eavttuid mielde. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddji duodaštit rehketoaldu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Prošakta galgá gárvvistuvnot manjimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Ohcama mielde sáhtta prošakta oažžut guhkit gárvvistanáiggi, gitta guovtti jagi rádjai manjá doarjjareivve dáhtona, dat ferte vuodustuvnot. Jus doaimbajidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkujuvvo doarjja almmá ovdagihiti dieđiheami haga

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 4 165 000 ru doarjjan mariidnaealáhusaide.

7.3.1.3 Eanandoallu

Tabecalla 7.3.1.3 Eanandoallu

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30010	Eanandoallu	6 687	4 799	4 799	4 799	0	0,0 %
Submi		6 687	4 799	4 799	4 799	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit barggolašvuoda ja doallostruktuvrra dálá dásis

Doarjjaoažžut ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Aktiivvalaš doallodoallit geain lea iežaset doallu
- Ásaheaddjit geat háliidit álggahit iežaset doalu

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu doallodoallit geat ožžot doarjaga

- Man ollu ođđaásaheaddjit geat ožžot doarjaga
- Unnimusat 10 doarjaga ealáhusdolleide geat leat nissonolbmot
- Unnimusat 1 doarjja várrejuvvo stáhtalaš mielkeeriid oastimii ođđaálggaheami oktavuodas

Vuoruheamit 2010:s:

- Ođđahuksemat ja doaibmavistiid viidát earáhuhttin
- Doarjja oastit stáhtalaš mielkeeriid ođđaálggaheami oktavuodas

2010:s ii addojuvvo doarjja čuovvovažži:

- Bajásdoallamii, doaibmavuđot goluide, doaibmabijuide mat váikkuhit gilvvu botnjama, mobiila vuojániidda ja gálvojeriide, láigoviesuide, vuorkávistiide, visttiid ja giddodagaid oastimii, leasemii, seaiva lonohallamiidda, kurssaid, semináraid ja konferánsaid lágideapmái ja doaibmabijuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušeahaid bokte

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearrin leat guovvamánu, cuoŋománu ja čakčamánu 1. beaivvit 2010:s
- Ohcanáigemearri oastit mielkeeri lea guovvamánu 1. b. 2010
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaevttuid
- Galgá leat dohkálaš fágagelbbolašvuohta nugo relevánta oahppu ja ámmátvásihus
- Ásahuvvon doaimmat mat ožžot doarjaga galget sáhttit čujuhit fitnodekonomalaš gánnáhahttivuhtii
- Ásahuvvon doaimmat galget leat registrerejuvvon Brønnøysund-registariin
- Ii addojuvvo eanet doarjja prošeavttaide mat juo leat ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin dahje vejolaš liigegoluide
- Vuolimuš doarjjaráđji prošeavttaide, doaibmabijuide dahje mielkeeriide lea 30 000 ru. Doarjjaohcamat mat leat unnit go 30 000 ru máhcahuvvojit almmá realitehtameannudeami haga.

Meroštallannjuolggadusat:

- Eanemusat 400 000 ru ja gitta 30 % ráđjai dohkkehuvvon gollomeroštallamis
- Ovttasbargodoaibmabijuid oktavuodas main lea stuorra mearkkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, lea stuorámus doarjja 500 000 ru
- Sámediggi ii searvva prošeavttaid ruhtadeapmái main gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru. Dás sáhtta spiehkastit go guoská doaibmavistiid investeremiidda ovttasbargodoaibmabijuid/oktasášdoaimma oktavuodas
- Iežasoašsi nugo iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat eanet go 20% dohkkehuvvon gollomeroštallamis
- Eanemusat 100 000 ru ja gitta 1 ru. ráđjai mielkelihhtaris doarjjan go oastá stáhtalaš mielkeeri ođđaálggaheami oktavuodas. Eanemus almmolaš ruhtadoarjja ii galgga leat badjel 50 % (1,75 ru lihttaris)

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit dalle go gustovaš duodaštus lea buktojuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus bänkkus, fápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čadahuvvon sáhtta maidái duodaštut bänkočáláhusain mas guittet leat mielde
- Doarjaga máksima ovddas doaibmavistiide, galgá gárvvisduodaštus buktojuvnot
- Prošeakta galgá gárvvistuvvot maŋimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Ohcama mielde sáhtta prošeakta oažžut guhkit gárvvistanáiggi, gitta guovtti jagi ráđjai maŋŋá doarjjareivve

dáhtona, dat ferte vuodustuvvot. Jus doaibmabidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkovuvvo doarjja almmá ovdagihiti dieđiheami haga

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 4 799 000 ru doarjjan eanandollui. Rámmas várrejuvvo 300 000 ru mielkeeriid oastimii.

7.4 Lotnolasealáhusaid árvohákanprográmma

Tabella 7.4 Lotnolasealáhusaid árvohákanprográmma (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30060	Lotnolasealáhusat	3 375	3 150	3 150	3 150	0	0,0 %
30061	Duodji - fidnoahppoortnet	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
30062	Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut	0	1 350	1 350	850	-500	-37,0 %
Submi		4 875	6 000	6 000	5 500	-500	-8,3 %

Lotnolasealáhusaid árvohákanprográmma geográfalaš doaibmaguovlu lea seamma go mii lea lotnolasealáhusaid ohcanvuđot doarjagiid várás mat leat Sámedikki 2010 bušeahhtadokumeanttas, kapihttalis 7.3.1.

7.4.1 Lotnolasealáhusat – lotnolasealáhusaid árvohákanprográmma

Tabella 7.4.1 Lotnolasealáhusat - Lotnolasealáhusaid árvohákanprográmma

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30060	Lotnolasealáhusat	3 375	3 150	3 150	3 150	0	0,0 %
Submi		3 375	3 150	3 150	3 150	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ceavzilis lotnolasealáhusdoaimmat
- Ođđa fitnodatideat ja ođđa ásaheamit

Doarjjaoažžu ja doarjjaortnega olahusjoavku:

Olbmot geat barget mátkkoštanealáhusas ja smávítlágan biebmobuvttadeamis
Olbmot geain lea lotnolasealáhus lassin vuoddoealáhusii

- Meahcásteaddjit

Olbmot geat háliidit ovddidit ja álggahit iežaset fitnodaga (álggahanstipeanda)

Ulbmilolahusa eavttut:

- 2 meahcceealáhusdoaimma leat ásahuvvon
- Unnimusat 4 doarjaga mátkkealáhusdoaimmaide
- Unnimusat 3 doarjaga smávítlágan biebmobuvttadeapmái
- 1 vuostáiváldinrusttet meahcebuktagiid várás lea ásahuvvon
- 1 gelbbolašvuoda bajideaddji kursa meahcceealáhusaid ja mátkkoštanealáhusaid siskkobealde
- Unnimusat 40 % álggahanstipeanda addojuvvon ođđaálggaheddjiide mat leat nisssonolbmot
- Unnimusat 10 % álggahanstipeanda addojuvvon olbmuide vuollet 31 jagi
- Unnimusat 2 álggahanstipeanda addojuvvon meahcceealáhusdoaimmaide
- Unnimusat 2 álggahanstipeanda addojuvvon mátkkoštanealáhusaide

Vuoruheamit 2010:s:

- Buvttaovddideapmi ja meahcebuktagiid kvalitehta sihkkarastin
- Vuovdin- ja márkandoaimbajut meahccealáhusaid siskkobealde
- Vásihusvuđot mátkkealáhusdoaimmaid ovddideapmi
- Smáviltálgan biebmobuvttadeapmi
- Vuovdaleapmi sámi biepmuin mátkkoštanealáhusa ja dárjjodanealáhusa siskkobealde
- Meahcebuktagiid ja sáivaguliid vuostaiváldinrusttegat
- Gelbbolašvuoda buorideapmi mátkkoštanealáhusaid ja meahccealáhusaid siskkobealde
- Ođđaálggaheaddjit geat áigot álggahit meahccealáhus- ja mátkkoštanealáhusdoaimmaid

2010:s ii addojuvvo doarjja čuovvovažžii:

- Bajásdoallamii, doaimbavuđot goluide, doaimbajuide mat váikkuhit gilvvu botnjama, mobiila vuojániidda ja gálvojojriide, láigoviesuide, vuorkávisttiide, visttiid ja giddodagaid oastimii, leasemii, seaiva lonohallamiidda, kurssaid, semináraid ja konferánsaid lágideapmái ja doaimbajuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušeahtaid bokte

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearrin leat guovvamánu, cuoŋománu ja čakčamánu 1. beaivvit 2010:s. Álggahanstipeandda ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b.
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcamiid árvoštallamis lea deatalaš árvoštallat dásseárvoperspektiivva
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaevttuid
- Ferte leat dohkálaš fágagelbbolašvuolta nugo relevánta oahppu ja ámmátvásihus
- Ásahuvvon doaimmat mat ožžot doarjaga galget sáhttit čujuhit fitnodekonomalaš gánnáhahttivuhtii
- Ásahuvvon doaimmat galget leat registrerejuvvon Brønnøysund-registariin
- Ii addojuvvo eanet doarjja prošeavttaide mat juo leat ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin dahje vejolaš liigegoluide
- Doaimma mii čuohcá negatiivvalaččat nu unnán go vejolaš lundui, kultuvrii ja birrasii
- Álggahanstipeandda sáhtta oažžut gitta jagi rádjái
- Álggahanstipeandda sáhtta oažžut sihke plánemii ovdal ođđaálggaheami ja ieš ođđaálggaheapmái
- Stipeandda sáhtta oažžut gokčan dihte muhtin ráje birgengoluin (iežas bálká), konsuleanta-veahkkái, márkanskadeapmái, oahpaheapmái, geahččalanbuvttadeapmái, mátkegoluide, unnit investeremiidda, bálkáhít veahki dahje sadjásačča, konseaptaovddideapmái ja eará fitnodatplánemii. Olggosgolut divadiidda jna almmolaš instánsaide eai gokčojuvvo
- Vuolimuš doarjjarádjji prošeavttaide dahje doaimbajuide lea 20 000 ru. Doarjjaohcamat mat leat unnit go 20 000 ru máhcahuvvojit almmá realitehtameannudeami haga

Meroštallannjuolggadusat:

- Gitta 50 % rádjái doarjja dohkkehuvvon goluid vuodul. Stuurámuš doarjja lea 300 000 ru. Ovttasbargodoaimbajuid oktavuodas main lea stuorra mearkkašupmi bálkkálaš sámi álbmogii, lea stuorámuš doarjja 500 000 ru
- Unnimus doarjja lea 20 000 ru
- Sámediggi ii searvva prošeavttaid ruhtadeapmái main gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru
- Iežasoašsi nugo iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat eanet go 20% dohkkehuvvon gollomeroštallamis

Álggahanstipeandda meroštallannjuolggadusat:

- Sáhtta oazžut gokčojuvvot gitta 75 % rádjái dohkkehuvvon goluin, gitta 150 000 ru rádjái
- Alces bálká sáhtta leat gitta 12 000 ru rádjái mánu. Alces bálká sáhtta unniduvvot jus stipeandaoazžus lea eará dienas stipeandaáigodagas

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit dalle go gustovaš duodaštus lea buktojuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus bñkkus, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čadahuuvvon sáhtta maiddái duodaštít bñkkočáláhusain mas guittet leat mielde
- Doarjja prošeavttaide máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čadahuuvvon, golut duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Doarjaga oktavuodas prošeavttaide galgá buktojuvvo rehketdoallu ruđaid geavaheamis ulbmila ja eavttuid mielde. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštít rehketdoalu miä čájeha mo ruđat leat geavahuuvvon. Rehketdoallu galgá dávistit dohkkehuvvon gollomeroštallami.
- Prošeakta galgá gárvvistuvvot mañimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Erenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oazžut guhkit gárvvistanáiggi gitta guokte jagi rádjai maññá doarjjareivve dáhtona, dat ferte sierra vuodustuvvot. Jus doaibmabidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkojuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga.

Álggahanstipeandda máksineavttut:

- 75 % máksojuvvo go álggaheaddji dan bivdá stipeandaáigodaga álggus. Loahppa 25 % máksojuvvo go prošeaktaraportta ja dohkálaš duodaštus geigejuvvojit. Gustovaš duodaštus lea duodaštus bñkkus, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čadahuuvvon sáhtta maiddái duodaštít bñkkočáláhusain mas guittet leat mielde. Prošeaktaraporta galgá dávistit prošeaktaplánain ja mearrádusa eavttuiguin
- Prošeakta galgá gárvvistuvvot mañimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Ohcama mielde sáhtta prošeakta oazžut guhkit gárvvistanáiggi, gitta guovtti jagi rádjai maññá doarjjareivve dáhtona, dat ferte vuodustuvvot. Jus doaibmabidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkojuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Sámedikki doarjjastivra hálldaša Sámedikki ruđaid lotnolasealáhusaide.

Jahká 2010 várrejuvvo 3 150 000 ru lotnolasealáhusaide. Rámmas várrejuvvo 600 000 ru álggahanstipeanddaide.

7.4.2 Duodji – fidnoahppiortnet – lotnolasealáhusaid ja sámi mátkkoštanealáhusaid árvohákanprográmma

Tabealla 7.4.2 Duodji - fidnoahppiortnet - Lotnolasealáhusaid árvohákanprográmma

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30061	Duodji - fidnoahppiortnet - árvohákanprográmma	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
Submi		1 500	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Rekrutteren duodjealáhussii

Doarjjaoažžu:

- Boazodoalu oahppokantuvra

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Duodjefidnooahppit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu duodjefidnooahppit

Juolludaneavttut:

- Fidnooahppišiehtadusa galgá Yrkesopplæringsnemnda leat dohkkehan
- Fidnooahppišiehtadusat eai sáhte bistit guhkit go guokte jagi, spiehkastahkan leat permišuvnnat mat addojuvvojit áhpehisvuoda ja buozalmasvuoda geažil. Erenoamáš oktavuoda in sáhtta šiehtadusaid guhkidit gitta golmma jagi rádjai. Dan ferte fylkkagiela dohkkehit. Fidnooahppi bálkka lea dattetge ráddjejuvvo dasa mii vástida guovtti jagi oahppanáiggi
- Fidnooahppi galgá leat teorehtalaš duodjegelbbolašvuoda dahje gelbbolašvuoda sullasaš fágain ovdalga fidnooahppišiehtadusa sáhtta dahkat
- Fidnooahppiid vállje sierra sisaváldinnammagoddi mas leat golbma lahtu
- 2010 doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái mañimustá njukčamánu 1. b. 2010
- Jagi 2009 rehketoalodárkkisteaddji duodaštan rehketoallu mii dávista doaibmapláni, sáddejuvvo Sámediggái mañimustá borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheamis jagi 2009 doaibmaplána mielde, sáddejuvvo Sámediggái mañimustá borgemánu 1. b. 2010
- 50 % doarjagis máksojuvvo bušeahhtajagi álggus. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go doarjjaeavttut leat ollašuttujuvvo ja šiehtaduvvon fidnooahppišiehtadusaid vuodul.
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuttujuvvo borgemánu 1. b. 2010 rádjai, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit ahte oažžu doarjaga Sámedikkis 2011:s. Doarjja sáhtta gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuite eavttuid nu mo lea eaktuduvvon

Meroštallannjuolggadusat:

- Juohke fidnooahppi nammii addojuvvo fidnooahppifitnodahkii 100 000 ru doarjjan fidnooahppiid bálkka várás. Sáhtta váldit sisa eanemusat 10 fidnooahppi 2010:s
- Addojuvvo 500 000 ru 10 fidnooahppišiehtadusa hálddašeami várás

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 500 000 ru Duodji – fidnooahppiortnega várás lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmmas.

7.4.3 Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut – lotnolasealáhusaid ja sámi mátkkoštanealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Tabealla 7.4.3 Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30062	Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut	a)	0	1 350	1 350	850	-500 -37,0 %
Submi			0	1 350	1 350	850	-500 -37,0 %

a) 500 000 ru lea sirdojuvvon postii 30100 duodjeinstituhtii duodjebagadeapmái

Áššis 10/08 Lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmmačilgehus ja sámi mátkkealáhusat, leat vuoruheamit árvoháhkkanprográmma várás mearriduvvon. Sámediggi vuoruhá čuovvovaš doaibmabijuid 2010:s.

- Diehtujuohkin árvoháhkkanprográmma birra
- Doaibmabijut gelbbolašvuoda loktema várás heivehuvvon sámi lotnolasealáhusbargiide

- Fierpmádatovttasbargu meahcceealáhusaid várás
- Láhčit dili ovttasbargui ja fierpmádahkii sámi mátkeealáhusoasálaččaid gaskka
- Čuovvolit proševtta; Eanet bivdit Porsáנגguvuonas, Lágesvuonas ja Deanuvuonas buoridan dihte báikkálaš guollenáli ja -kvalitehta ja dasto vel suodjalan dihte mearrasámi duoji ja árbevieruid
- Vásihusturisma láchin dainna lágiin ahte das deattuhuvvo eaktivohta ja jáhkehahttivuohta

Ruđaid hálldaša sámediggeráđđi.

Jahkái 2010 várrejuvvo 850 000 ru čielggadanproševttaide ja eará doaibmabijuide – lotnolas-ealáhusaid árvoháhkkanprográmma.

7.5 Duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5 Duoji ealáhusšiehtadus for duodji

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30020	Doaibmadoarjagat	3 314	3 300	3 300	3 650	350	10,6 %
30021	Investeren- ja ovddidandoarjagat	-1 892	3 100	3 100	3 100	0	0,0 %
30029	Doaibmadoarjjaortnega árvvoštallan	0	300	300	0	-300	-100,0 %
30027	Čálgoortnegat	38	200	200	150	-50	-25,0 %
30028	Duoji fága- ja ekonomiijalávdegoddi	241	200	200	200	0	0,0 %
30022/24	Sámi gávpeorganisašuvnnat duojs	540	550	550	550	0	0,0 %
30025/26	Sámi duodjeorganisašuvnnat	1 500	1 560	1 560	1 560	0	0,0 %
Submi		3 741	9 210	9 210	9 210	0	0,0 %

Bealit Sámiid duodji, Duojáruid ealáhussearvi ja Sámediggi eai bohtán ovttaoavili 2010 ealáhusšiehtadussii. Duodjeealáhusa Válđošiehtadusa 9. § mielde galgá sámediggeráđđi iežas vuodul ovddidit evttohusa doaibmabijuide ja ekonomalaš rámmaide mat gusket boahte siehtadallanáigodahkii Sámedikki dievasčoahkkimii.

Ortnegat gusket olles riikii sorjjakeahhtá Sámedikki ruđaid doaibmaguovllus ealáhusovddideapmái.

Duodjesiehtadusa ulbmil:

- Ealáhusvuđot duoji ovddideapmi mas lea buoret gánnáhahttivuohta ja iešráhkaduvvon gálvvuide vuovdin

Sámedikki duodjeruđaid hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

7.5.1 Doaibmadoarjja - duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.1 Doaibmadoarjagat - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30020	Doaibmadoarjagat	3 314	3 300	3 300	3 650	350	10,6 %
Submi		3 314	3 300	3 300	3 650	350	10,6 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Iešráhkaduvvon gálvvuide buoret johtu

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ovttaoalbmofitnodagat mat devdet doaibmadoarjaga oazžuneavttuid

Doarjjaeavttut:

- Ohcci galgá deavdit Sámedikki jienastuslohkui čálihanavttuid, muhto ii dárbbas leat čálihan iežas jienastuslohkui. Erenoamáš oktavuodáin sáhtá dán gáibádusas spiehkastit

- Lea ovttalbmofitnodat ja lea čálihuvvon lasseárvodivatlohkui
- Iešráhkaduvvon dujiid vuovdin sámi kultuvrra ja árbevieruid vuodul unnimusat 50.000 ru ovddas mas ii leat mielde lasseárvodivat
- Ieščilgehusain duođástit ahte sus lea reálagelbbolašvuohta ja/dahje duođáštus formála gelbbolašvuođas sámi duojis
- Ohccit geat ožžot doaibmadoarjaga leat geatnegasat addit dárbbášlaš dieđuid ekonomalaš raportta ráhkadeami bokte

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu duodjefitnodagat organiserejuvvon ovttalbmofitnodahkan

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemeari lea golggotmánu 25. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu galgá deavdit doaibmadoarjaga eavttuid
- Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat, ja gáibádusain mat leat addojuvvon Sámedikki 2010 bušehtadokumeantta kapihttalis 3.2 ohcanvuđot doarjagat

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja rehkenastojuvvo iešráhkaduvvon duoji dohkkehuvvon gávpejođu mielde, gitta 40 % rádjai, stuorámus doarjja lea 150 000 ru

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

- Jahkái 2010 várrejuvvo 3 650 000 ru doaibmadoarjjan duojáriidda – Duodjecaláhusa ealáhusšiehtadus

7.5.2 Investeren- ja ovddidandoarjja – duoji ealáhusšiehtadus

Tabella 7.5.2 Investeren- ja ovddidandoarjagat - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30021	Investeren- ja ovddidandoarjagat	-1 892	3 100	3 100	3 100	0	0,0 %
Submi		-1 892	3 100	3 100	3 100	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomeari:

- Ovddidit duodjefitnodagaid

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Duojarat iežaset doaimmain
- Duodjedoaimmaid álgaheaddit
- Duodjeorganisašuvnnat ja oassálatit geat leat mielde ealáhusovddideamen duodjecaláhusa
- Oahppit
- Jo1 oahppit geat váldet Design ja duodji, ja geat geavahit čiekŋudanprošeavtta oahppan dihte duodji oahppoplána – oahppu oahppofitnodagas gelbbolašvuođamihttomeriid.
- Jo2 oahppit geat geavahit čiekŋudanprošeavtta oahppan dihte duodji oahppoplána – oahppu oahppofitnodagas gelbbolašvuođamihttomeriid
- Jo2 oahppit geat váldet Design ja duodji joatkkaskuvllas

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu addojuvvon doarjja ođđaálggaheddjiide
- Man ollu addojuvvon doarjja investeremiidda
- Man ollu addojuvvon doarjja fitnodatovddideapmái
- Man ollu addojuvvon doarjja gelbbolašvuoda bajideapmái
- Man ollu addojuvvon álggahanstipeanda duojárriidda

Vuoruheamit 2010:s:

- Gelbbolašvuoda bajideami doaibmabijut álggaheddjiid ja ásahuvvon doaimmaheddjiid várás
- Investeremat ja doaibmabijut mat váikkuhit fitnodatovddideapmái
- Ovddidanprošeavttat duodjeealáhusa várás
- Vuovdin- ja vuovdalandoaibmabijut
- 100 000 ru várrejuvvo duodjestipeandan daidda ohppiide geat váldet joatkkaoahpu

Dáid doaimmaide ii addojuvvo doarjja 2010:s:

- Bajásdoallamii, goluide mat čatnasit doaimmaheapmái, doaibmabijuide mat rievdadit gilvohallandili, mobiila fievruid ja jorriide, láigovisttiide, rádjovisttiide, visttiid ja opmodagaid oastimii, leasemii, buhtes lonohallamiidda, semináraid ja konferánsaid lágidemiide ja doaibmabijuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušeahhtapoasttain

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearit leat cuoŋománu 1. b. ja čakčamánu 1. b. 2010
- Álggahanstipeandda ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. Ohcanáigemearri duodjeohppiid stipendii joatkkaskuvllain lea guovvamánu 1. b. 2010
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Dohkálaš fágagelbbolašvuolta nugo guoskevaš oahppu ja fidnovásáhusat
- Vuodđuduvvon doaimmat galget leat logahallojuvvon Brønnøysund-registariidda
- Ii addojuvvo šat eanet doarjja prošeavttaide mat leat jo ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin, dahje vejolaš lassegoluide
- Álggahanstipeanda sáhtta juolluduvvot gitta ovttá jagi rádjái
- Álggahanstipeandda sáhtta oažžut sihke plánemii ovdal ođđaálggaheami ja ieš ođđaálggaheapmái
- Stipeandda sáhtta oažžut gokčan dihte muhtin ráje eallinrudain (alcces bálká), konsuleantaveahkkái, márkaniskkkadeapmái, oahpaheapmái, geahččalanbuvttadeapmái, mátkegoluide, unnit investeremiidda, bálkáhít veahki dahje sadjásačča, konseaptaovddideapmái ja eará fitnodatplánemii. Olggosgolut divvagiidda jna almmolaš instánsaide eai gokčojuvvo
- Prošeakta- dahje doaibmabidjodoarjaga vuolimusa ráđji lea 20 000 ru. Vuolled 20 000 ruvdnosaš doarjjaohcamat máhcahuvvojit almmá meannudeami haga

Meroštallannjuolggadusat:

- Sáhtta oažžut gitta 50 % doarjaga dohkkehuvvon gollomeroštallamiin. Eanemus doarjja lea 400 000 ru
- Buvttaovddideami oktavuodas sáhtta váldit mielde gitta 12 000 ruvdnosaš birgengoluid mánnui ja doarjjamearri lea gitta 60 % gollomeroštallamiin
- Jahkásaš stipeandarámma nuoraide geain lea duodji, juogaduvvo luohtta sin gaskkas geain lea vuoigatvuolta oažžut doarjaga ja geat ollašuttet juolludaneavttuid. Juohke oahppi sáhtta oažžut eanemusat 10 000 ru stipeandan jahkái

- Go lea dakkár ovttasbargodoaimbidju mas lea stuorra mearkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, de lea eanemus doarjja 500 000 ru
- Sámediggi ii searvva dakkár prošeaktaruhtadeapmái man gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru
- Iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat badjel 20 % dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Meroštallannjuolggadusat álggahanstipendii:

- Sáhtta oazžut gokčojuvvot gitta 75 % rádjái dohkkehuvvon goluin, gitta 150 000 ru rádjái
- Alcces bálká sáhtta leat gitta 12 000 ru rádjái mánus. Alcces bálká sáhtta unniduvvot jus stipeandaoazžus lea eará dienas stipeandaáigodagas

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit go dohkálaš duođastus lea sáddejuvvon. Dohkálaš duođastus lea duođastus báhkkus, autoriserejuvvon rehketoallis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoallodárkkisteaddjis. Báhkočáláhus oktan mielddistuvvon fakturaiguin sáhtta maid leat duođastussan dasa ahte investeremat leat čađahuvvon
- Prošeaktadoarjagiid oktavuodas máksojuvvo 50 % go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut duođastuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Prošeaktadoarjagiid oktavuodas galgá leat rehketoallu mii čájeha ruhtageavaheami mihttomeriid ja eavttuid ektui. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá rehketoalulu leat registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoallodárkkisteaddji leat duođastan
- Doaimbidju galgá lea válmmas mañimusat jagi mañgá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliid geažil sáhtta doaimbiju válbmema oazžut mañiduvvot gitta 2 jagi radjái mañgá doarjjareivve beaivádeami, dán ferte erenoamážit čilget. Jus doaimbidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemearis, de sihkkojuvvo doarjja almmá ovddalgihti dieđiheami

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 100 000 ru investeren- ja ovddidandoarjjan duojáriidda. Rámmas várrejuvvo 600 000 ru álggahanstipeanddaide.

7.5.3 Čálgoortnegat - duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.3 Čálgoortnegat - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30027	Čálgoortnegat	38	200	200	150	-50	-25,0 %
Submi		38	200	200	150	-50	-25,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri

- Bisuhit bargonávccalaš duojáriid čálgoortnegiid

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ovtaolbmofitnodagat mat devdet doaimmadoarjaga eavttuid

Olahusjovkui beassá go čuovvovaš gáibádusat leat devdojuvvon:

- Ohcci galgá deavdit gáibádusaid beassat čálihuuvot Sámedikki jienastuslohkui, muhto ii dárbbáš leat čálihuuvon jienastuslohkui. Earenoamáš dilálašvuodain sáhtta spiehkastuvvot dán gáibádusaid
- Ohcci galgá eaiggáduššat ovtaolbmofitnodaga ja leat logahallojuvvon lasseárvodivatregistariii

- Leat vuovdán iežas duddjojuvvon dujiid mat leat vuodđduuvvon sámi kultuvrii ja árbevieruide, unnimusat 50 000 ru ovddas earret lasseárvodivada
- Ohcci galgá iežasdieđáhusain duodaštit ahte lea reálagebbolašvuohta ja/dahje formálalaš gelbbolašvuohta sámi duojs

Ulbmilolahusa eavttut

- Váhnenruhtadoarjagiid lohku riegádahttima dahje adopšuvnna oktavuodas
- Doarjagiid lohku lassebálkkašumi ruovttoluottamáksimii álbmotodjui

Juolludaneavttut

- Doarjjaoažžu ferte leat registrerejuvvon ahte son deavdá juolludaneavttuid
- Váhnenruhtadoarjaga ohcan ferte sáddejuvvot sisa maŋemusat 6 mánu maŋŋel riegádahttima dahje adopšuvnna
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjja ii addojuvvo duojáriidda geat ožžot buohcanruđaid eará almmolaš ortnegiid vuodul

Meroštallannjuolggadusat:

- Váhnenruhtadoarjja gitta 30 000 ru. Rádji goas sáhtá addit váhnenruhtadoarjaga, loktana 5G:i (1G= 70 256)
- Dan buohcanruhtaortnega lassebálkkašumi ruovttoluottamáksin, maid Riikkaoadjodoaimmahat mearrida

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 150 000 ru duojáriid čálgoortnegiidda.

7.5.4 Fága- ja ekonomiijalávdegoddi – duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.4 Fága- ja ekonomiijalávdegoddi - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30028	Fága- ja ekonomiijalávdegoddi	241	200	200	200	0	0,0 %
Submi		241	200	200	200	0	0,0 %

Duoji válđošiehtadusa vuodul galgá fágálávdegoddi mearridit ohcamiid beassat logahalloyuvvot duodjeregistarii. Viidáseappot galgá ekonomiijalávdegoddi meroštallat duodjealáhusa ekonomalaš vuodđudusa.

Jahkái 2010 várrejuvvo 200 000 ru duoji fága- ja ekonomiijalávdegodái.

7.5.5 Vuovdinbáikkít duoji várás – ohcanvuđot doarjagat – duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.5 Vuovdinbáikkít duoji várás

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30022/24	Vuovdinbáikkít duoji várás	540	550	550	550	0	0,0 %
Submi		540	550	550	550	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Lasihit duodjegálvvuid gávpejođu ja čalmmustahttit kvalitehtaduoji

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Fitnodagat mat vuvdet dujiid

Ulbmilolahusa eavttut:

- 4 fitnodaga mat vuvdet dujiid ožžot doarjaga

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Sirddekahtes duodjegávppit mat leat doaimmas birra jagi ja mat vuvdet sámi dujiid. Dát mearkaša duodjegávppit main leat fásta rahpanáiggit, ja leat rabas unnimusat 5 beivvi vahkus
- Gávppit galget 2009:s vuovdán gaskkal 350 000 ja 1 000 000 ru ovddas
- Doaimmat galget leat logahallojuvvon Brønnøysund-registariin ja lasseárvodivatregistaris
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána mas lea bušeahhta doarjaga geavaheamis maid Sámediggi galgá dohkkehit
- Doaimmat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušehtas, dahje poastta 6.3.4 bokte, eai sáhte oazžut doarjaga dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

- Rámma juogaduvvo ovtta mađe doarjjavuoigadahttojuvvon ohcciid gaskkas. Muhto ovttaskasohccit eai sáhte oazžut eambo go 200 000 ru doarjaga

Máksineavttut:

- 50 % doarjagis máksojuvvo go máksinávžžuhus boahhá. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeaktaraporta ja dohkálaš duodaštusat leat geigejuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus bájkkus, fápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddjis. Doaimmaid mat leat čađahuvvon sáhtta maiddái duodaštut bájkočáláhusain mas guittet leat mielde. Maŋemus máksinávžžuhus galgá ovdanbuktojuvvon maŋemusat guovvamánu 1. b. 2011
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtaautoriserejuvvon rehketdoalldárkkisteaddji duodaštut rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 550 000 ru vuovdinbáikkiide duoji várás.

7.5.6 Sámi duodjeorganisašuvnnat - njuolggadusat - duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.6 Sámi duodjeorganisašuvnnat - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30025	Duojáriid Ealáhus Searvi	450	468	468	468	0	0,0 %
30026	Sámiid Duodji OS	1 050	1 092	1 092	1 092	0	0,0 %
Submi		1 500	1 560	1 560	1 560	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit doaimmaid duodjeorganisašuvnnain main ealáhusšiehtadusa mielde lea šiehtadallanriekti

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Duodjeorganisašuvnnat main ealáhusšiehtadusa mielde lea šiehtadallanriekti Sámedikkiin

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaibma doaibmaplána ja bušeahta mielde

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána jahkái 2010 sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- Bušeahtadárbbut jahkái 2011 sáddejuvvojit Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- Rehketdoalodárkkisteaddji duođaštan 2009 rehketdoallu doaibmaplána ektui, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheamis jagi 2009 doaibmaplána ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- 50 % máksojuvvo bušeahttajagi álggus. Loahppaoassi 50 % máksojuvvo go doarjjaeavttut leat ollašuhthtojuvvon
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Doarjja sáhtá gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus doarjjaoažžu ii ollašuite eavttuid nu mo lea eaktuduvvon

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjjajuogadeami sámi duodjeorganisašuvnnaide
- Sámediggi hábme odđa njuolggadusaid organisašuvnnaidoarjaga juolludeapmái ovttasráđiid
- organisašuvnnaiguin Duoáriid ealáhussearvi ja Sámiid Duodji, vai dát bohtet atnui 2011:s.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 560 000 ru sámi duodjeorganisašuvnnaide.

8 Areálat, birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

Areálat ja resurssat bidjet vuodu ássamii ja ealáhusbargui, ja leat eaktun sámi kultuvrra, ealáhusaid ja servodateallima ovddideapmái. Sámi kulturmuittut leat deatlaš duođaštusávdnasat girjás ja guhkes áiggi ávkkástallamii sámi guovlluin. Kulturmuittut čájehit makkár mearkkašupmi areálain ja luonddus áiggi mielde lea leamaš ekonomalaš, sosiála ja oskkodat diliide. Danne lea sámi kultureanadaga suodjaleapmi deatlaš maiddái sámi oktavuodaid bajásdoallamii máttuid eanadahki.

Váldomihttomearri

Areálaiguin ja resurssaiguin ceavzilis ávkkástallan sámi guovlluin sámi historjja ja sámi árvvuid vuodul.

Oassemihttomearit

Sámi kulturmuittut geavahuvvojit duođaštit sámi ássama guovllus

Sámi guovlluin deattuhuvvo ceavzilis ja guhkes áiggi perspektiiva buot areála- ja resursaávkkástallamiin

Sámi vuoigatvuodát gozihuvvojit areálaid ávkkástallamis ja geavaheamis sámi guovlluin

Strategiijat

Árjjalaš váikkuhangaskaoapmegeavaheami bokte nannet máhtolašvuoda sámi árbedieđuin ja historjjas, ja dasto sámi kulturmuittuid fuolaheami ja suodjaleami vuđđosa

Háhkát buriid rámmaeavttuid sámi areála-, biras- ja kultursuodjaleapmái gulahallama ja ovttasbarggu bokte guovddáš, guovlulaš ja báikkálaš eiseválddiiguin, ja eará relevánta aktevrraiguin

Bargat dan ala ahte oppalaččat buoriduvvošii resursadilli sámi kultursuodjalusas

Bargat dan ala ahte sámi huksensuodjalusain erenoamážit nannoseappot ánggiruššoši

Váikkuhit buoremus lági mielde sámi kulturmuittuid ja kulturbirrasa duođašteami ja gaskkusteami

Duođaštit ja oainnusmahttit sámi árbedieđuid registreren- ja ođastusprošeavttaid oktavuodas

Ráhkadit Sámedikki njuolggadusaid sámi kultuvrra, ealáhusbarggu ja servodateallima luondduvuđđosa sihkkarastimii buot plánemiid várás plána- ja huksenlága plánaosi mielde

Bargat dan ala ahte mohtorjohtalusláhka heivehuvvo sámi dilálašvuodaide ja ahte gieldda iešstivrenriekti mohtorjohtalusas meahcis bisuhuvvo ja nannejuvvo

Mielváikkuhit boazodoalu areálasuodjaleami nannema erenoamážit máttasámi guovlluin

Bargat dan ala ahte boranávdenálli regulerejuvvo dainna lágiin ahte dat ii áitte vuodđoealáhusaiguin birgejumi

Čuovvolit Sámi vuoigatvuodálávdegotti II árvalusa

Bargat dan ala ahte riektediliid kárten sámi riddo- ja vuotnaguovlluin kártejuvvojit ja siskkáldas geavahanrievttit boazodoalus

Bargat dan ala ahte suodjalanmearráduusat dahkkojuvvojit sámi báikkálaš olbmuid miehtama mielde

Doaibmat ovddasmannin das ahte maiddái álgoálbmotmáhttu livččii vuodđun mearrádusaide dálkkádatpolitihkas

Váikkuhit dan ahte sámi fanashuksenárbevierut duodáštuovvojit ja gaskkustuvvojit

8.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 8.1 Čoahkketabealla - Sámi birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Njuolggá doarjagat	a) 1 000	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %
	Ohcanvuđot doarjja	2 126	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Submi		3 126	2 000	3 000	2 000	-1 000	-33,3 %

a) 1 000 000 ru unnideapmi boahká das go 3-jagáš dutkan- ja duodaštanprošeakta rádjalojssaid birra Divttasvuonas mii álggahuvvui 2007:s loahpahuvvo 2009:s

8.2 Ohcanvuđot doarjagat

Tabealla 8.2 Ohcanvuđot doarjja - Sámi Kulturmuitosuodjaleapmi (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
400	Sámi Kulturmuitosuodjaleapmi	2 126	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Submi		2 126	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %

8.2.1 Kulturmuitosuodjalus

Tabealla 8.2.1 Sámi kulturmuitosuodjaleapmi (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
40000	Sámi kulturmuitosuodjaleapmi	543	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Submi		543	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Suodjalit, fuolahit ja čalmmustuhttit sámi kulturmuittuid ja -birrašiid

Doarjjaoažžut:

- Kulturguovddážat, museat ja sámi organisašuvnnat
- Sámi kulturmuittuid eaiggádat ja geavaheadjit ovttasbarggus kulturguovddážiiguin, museaiguin dahje sámi organisašuvnnaiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi kulturmuittuid ja -birrašiid geavaheadjit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu sámi kulturmuittodiegahallamat 2009:s kulturmuittodiehtovuodus
- Man ollu álggahuvvon ođastan- ja sihkkarastindoaimbajut
- Man ollu čađahuvvon ođastan- ja sihkkarastindoaimbajut

Vuoruheamit 2010:s:

- Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid ja kulturbirrasiid registreren
- Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid kulturbirrasiid dikšun
- Gáhttenárvosas sámi visttiid sihkkarastin ja ođasteapmi

Juolludaneavttut:

Ohcanáigemeari lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo

Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide

- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallami lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid.
- Registrerenprošeavttaide galgá Askeladdena, SEFRAKa dahje Sámedikki registrerenskovvi geavahuvvot

Kulturmuittut galget registrerejuvvo digitála, omd. GPS:in dahje giehta-PC:in (pda:in)

- Sámediggi galgá sáhttit oažžut buot registrerenávdnasiid ja maiddá loahpparaportta, digitála hámis
- Prošeavttat galget duođastit dárbbaslaš gelbbolašvuoda čađahepmái ja sáddet loahpparaportta oktan dilleárvvoštallamiin maŋŋá čađaheami
- Eanet doarjja dán prošeaktii dahje vejolaš lassegoluide ii addojuvvo

Kulturmuittuid registreren ferte dahkkojuvvo guoskevaš eanaeiggádiid miedihemiin. Geassemánu 9. b. 1978-mannosaš lága nr. 50 vuodul kulturmuittuid birra ii galgga registreren ja duođasteapmi mange láhkai duohtadit kulturmuittuid. Dát guoská maiddá geahččalanroggami ja sullasaš registreren vugiide. Dákkár iskamiidda ferte ohcat lobi Riikkaantikváras (gč. kml. § 8)

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duođastuvvon ja prošeaktaraportta lea čállojuvvon
- Prošeakta galgá válbmastuvvot maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtá oažžut prošeavtta válbmenbeaivvi maŋiduvvot gitta guvttiin jagiin maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii leat válbmejuvvon áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji duođastit rehketoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašemi ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Meroštallannjuolggadusat:

Doarjja gitta 50 % rádjai dohkkehuvvon oktasašruhtadanguolui, eanemusat 200 000 ru

Doarjja gitta 70 % rádjai dohkkehuvvon golui go Sámediggi lea áidna ruhtadeaddji, eanemusat 150 000 ru

Ásahasat ja organisašuvnnat mat ožžot doaimmadoarjaga stáhtas, eai oáččo dábalaččat doarjaga hálddahušgoluide dán ortnegis.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 000 000 ru doarjjan kulturmuitosuodjaleapmái.

9 Dearvvašvuolta, sosiála ja fuolahus

Guovddáš ulbmil Sámedikki barggus oččodit dásseárvosaš dearvvašvuoda- sosiála- ja fuolahus- bálvalusaid lea lasihit dieđu ja áddejumi sámi bálvalusdárbbas eaddji dárbbuin ja vuoigatvuodain.

Váldomihttomearri

Dássasaš dearvvašvuoda-, sosiála- ja fuolahusbálvalusat sámi álbmogii, nugo muđui álbmogis leat

Oassemihhtomearri

Nannejuvvon dearvvašvuoda-, sosiála- ja fuolahusbálvalus mii lea heivehuvvon sámi álbmoga dárbbuide

Dearvvašvuoda-, sosiála ja fuolahusbargiide miehta riikka addojuvvo oahpahus sámi giella- ja kulturgelbbolašvuodas

Dievasmahtti ja árbevirolaš dikšunvuogit dohkkehuvvojit

Strategiijat

Gulahallamiin ja ovttasbargguin guovddáš eiseválddiiguin ja gullelaš oassálastiiguin sihkkarastit Sámediggái váikkuhanfámu sámi álbmoga dearvvašvuoda- ja sosiálabálvaldaga hábmemis ja čađaheamis Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte veahkkin ovddidit ja heivehit dakkár dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusa mii lea vuođđuvon sámi giella- ja kulturáddejupmái buot dásiin Váikkuhit dan ahte sámi mánáid vuoigatvuodát mánáidsuodjalusa ektui gozihuvvojit

Ovddidit sámi boarrásiid ja áimmahuššanpolitihka

Bargat dan ala ahte sámi spesialistadearvvašvuodabálvalusat sámi geavaheddjiide nannejuvvojit

Bargat dan ala ahte huksejuvvo doarjjaapparáhta sámegeielat pasieanttaide ja sin oapmahaččaide

Váikkuhit dan ahte sámi servodat suodjala ja ovddida sámi árvvuid mat vuođđuvon

gierdavašvuhtii ja searvadahttimii

Váikkuhit dan ahte kriminálafuolahus heivehuvvo sámi fáiggaid dárbbuide

9.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabella 9.1 Čoahkketabealla - Sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaáingiruššan (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
	Ohcanvuodot doarjja	2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %
Submi		2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %

9.2 Ohcanvuodot doarjagat

Tabell 9.2 Ohcanvuodot doarjja - Sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttat (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
450	Dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttat	2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %
Submi		2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %

9.2.1 Dearvvašvuoda-, sosiála- ja áimmahuššanprošeavttat

Tabealla 9.2.1 Dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
45000	Dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttat	2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %
Submi		2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

Buorebut lámččojuvvon dearvvašvuoda-, sosiála- ja áimmahuššanbálvalus sámi geavaheddjiide

Doarjjaoažžut:

Organisašuvnnat ja ásaahasat

Ovttaskas aktevrrat mat gullet dutkan- ja oahpahasáasaide

Doarjjaortnega olahusjoavku:

Sámit geavaheaddjit geat dárbbasit dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusaid

Ulbmilolahusa eavttut:

Galle prošektabohtosa leat álggahuvvon organisašuvnna/ásahusa plánain

Galle ovddiduvvon metodaprošeavtta leat álggahuvvon ásaahas/organisašuvnna doaimmas

Galle álggahuvvon doaibmabiju leat iešgudege proševttaid siskkobealde

Galle metoda- ja fágaovddidanprošeavtta čadahuvvojit

Vuoruheamit 2010:s:

Prošeavttat mat ovddidit sámi giella- ja kulturamáhtolašvuoda dálá dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusain

Metodaovddidanprošeavttat

Prošeavttat main leat konkreta doaibmabijut bastevas lámččima várás

Prošeavttat mat ovddidit buriid reaidduid maiguin mihtidit ja sihkkarastit kvalitehta sámi álbmoga dearvvašvuoda- ja sosiálafálaldagain

Prošeavttat maid ulbmilin lea lámčit fuolahusa sámi boarrásiidda sámi giela ja kultuvrra vuodul

Prošeavttat maid ulbmilin lea lámčit gielalaččat ja kultuvrralaččat heivehuvvon fuolahusa

gárrenávnasgeavaheddjiid váste

Ráhkadit buhcciide heivehuvvon dearvvašvuoda- ja sosiálafágalaš girjjálašvuoda mii lea

vuodđduvvon sámi gillii ja kultuvrii. Girjjálašvuoda dahje gihppagiid jorgalahttin sámegeillii ii leat vuoruhuvvon.

Ovdaprošeavttat dutkanideaid ja prošektaevttohusaid ovddideapmái

Bajábeale namuhuvvon proševttat main leat mánga ruhtadeaddji, vuoruhuvvojit

- Juolludaneavttut

Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo

Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide

- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot

- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo

Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaevttuid.

Metoda- ja ovdaprošeavttat galget leat čadnojuvvon dutkan- dahje oahpahasáasahussii

Doarjja ii addojuvvo doaimmaide mat adnojuvvojit ásaahas/organisašuvnna dábálaš doaibmabargun, dahje lága bokte geatnegahtton bargun.

Galgá ráhkaduvvot prošektačilgehus mii válddahallá proševtta ulbmila, oassálastiid logu, fágalaš sisdoalu ja čatnaseami, johtuplána čadnojuvvon guovddáš dáhpáhusaide, proševtta čadahannejolašvuoda, ja proševtta bohtosiid gaskkusteami.

Ii addojuvvo doarjja prošeavttaide mat leat juo čađahuvvon

Meroštallannjuolggadusat:

Doarjja meroštallojuvvo vuodustuvvon ohcam ja prošeaktačilgehusa vuodul, eanemusat 500 000 ru. Prošeaktaruđaid juolludeami oktavuodas dearvvašvuoda- ja sosiálabargiid oahpahusa várás sámegeiela ja kulturipmárdusas, suohkaniidda mat leat sámegeiela hálddašanguovllus, eaktuduvvo ahte suohkan gokčá 50 % prošeaktagoluin.

Máksineavttut:

Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušehttajagi go doarjja juolluduvvo ja válbmejuvvot mañimusat jagi mañná doarjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtá oažžut prošeavtta válbmenbeaivvi mañiduvvot gitta guvttiin jagiin mañná doarjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii leat válbmejuvvon áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga Jus doarjja lea badjel 100 000 ru, de máksojuvvo 75 % doarjagis go prošeakta álggahuvvo. Loahppaoassi máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja prošeaktaraporta lea gárvvistuvvon. Doarjagat mat leat vuollel 100 000 ru máksojuvvo ollásit prošeaktaálggus. Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketdoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštít rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahtit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

- Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašemi ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

- Jahkái 2010 várrejuvvo 3 350 000 ru dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttaide.

10 Sámi organisašuvnnat

Demokrátalaš servodat lea sorjavaš aktiivvalaš ja girjás organisašuvdnaeallimis. Sámi organisašuvnnat leat deatalaš oasálaččat sámi servodaga ovddideamis.

Váldomihttomearri

- Girjás sámi organisašuvdnaeallima bisuheapmi

Strategiija

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte láchit diliid girjás organisašuvdnaeallimii

10.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabella 10.1 Čoahkketabealla - Sámi organisašuvnnat (€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehuse	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Ohcanvuodot doarjja	3 953	4 401	4 401	4 151	-250 -5,7 %
Submi		3 953	4 401	4 401	4 151	-250 -5,7 %

10.2 Ohcanvuđot doarjagat

Tabella 10.2 Ohcanvuđot doarjja - Sámi organisašuvnnat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
750	Sámi váldoorganisašuvnnat	2 452	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %
754	Sámi politihkalaš bellodagat	250	250	250	0	-250	-100,0 %
755	Sámi rájádrasttídeaddjioorganisašuvnnat	527	350	350	350	0	0,0 %
756	Sámi kulturorganisašuvnnat	224	350	350	350	0	0,0 %
757	Sámi ealáhusorganisašuvnnat	500	500	500	500	0	0,0 %
758	Sámi dásseárvoorganisašuvnnat	0	300	300	300	0	0,0 %
759	Sámi org. mat barget áššiiguin mat gusket sidjiide geat masse oahpu nuppi máilmmisoadi soadi geažil	0	200	200	200	0	0,0 %
Submi		3 953	4 401	4 401	4 151	-250	-5,7 %

10.2.1 Sámi váldoorganisašuvnnat

Tabella 10.2.1 Sámi váldoorganisašuvnnat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
75000	Sámi váldoorganisašuvnnat	2 452	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %
Submi		2 452	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %

Mihttomearri:

- Sámi váldoorganisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku:

- Sámi váldoorganisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi váldoorganisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjja ii addojuvvo sámi riikapolitihkalaš organisašuvnnaid vuollásašorganisašuvnnaide mat ožžot eará almmolaš doaimadoarjaga
- Organisašuvnnat fertejit duodaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 300 lahtu mat leat máksán lahttovuođa, ja ahte ledje lahtut unnimusat 3 fylkkas. Juohke báikkálaš searvvis galget leat unnimusat 10 lahtu mat leat máksán lahttovuođa. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Juohke gielddas sáhtta registreret 3 báikkálaš searvvi jus okta dain lea nuoraidsearvi
- Organisašuvnna lahttomáksu ii galgga leat eahpegorrelaš unni go buohtastahtta eará vástesaš organisašuvnnaiguin
- Galgá ráhkaduvvot doaimmaplána ja bušehtadárbbu. Bušehtadárbbut galget dávistit doaimmapláni
- Organisašuvnnat mat ožžot doaimmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušehtas, eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

- 30 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide, mat ollašuttet juolludaneavttuid

b) Doaibmadoarjja:

- 70 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketdoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktuojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duođaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahttajagi goas dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 451 000 ru sámi válodoorganisašuvnnaide.

10.2.2 Sámi rájádrastideaddji organisašuvnnat

Tabella 10.2.2 Rájádrastideaddji sámi organisašuvnnat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010+/- 10-Rev 09	Erohus %
75500	Rájádrastideaddji sámi organisašuvnnat	527	350	350	350	0,0 %
Submi		527	350	350	350	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri

- Sámi rájádrastideaddji organisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku

- Sámi rájádrastideaddji organisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi rájádrastideaddji organisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Organisašuvnnat fertejit duođaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 30 lahtu mat leat máksán lahtovuoda, ja ahte ledje lahtut guovtti riikkas Sámis. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušeahtadárbu. Bušeahtadárbbut galget dávistit doaibmapláni
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poastaid bokte Sámedikki bušeahtas, eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid

b) Doaibmadoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketdoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 nammii lea buktojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 350 000 ru sámi rájárastideaddji organisašuvnnaide.

10.2.3 Sámi kulturorganisašuvnnat

Tabealla 10.2.3 Sámi kulturorganisašuvnnat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010+/- 10-Rev 09	Erohus %	
75600	Sámi kulturorganisašuvnnat	224	350	350	350	0	0,0 %
Submi		224	350	350	350	0	0,0 %

Mihttomearri:

Sámi kulturorganisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku:

Sámi kulturorganisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:

Sámi kulturorganisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010.
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Organisašuvnnat fertejit duodaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 30 lahtu mat leat máksán lahttuvuođa, ja ahte ledje lahtut unnimusat guovtti gielddas. Sámi museasearváii ii guoskka eaktu lahttologu ektui. Lahttolista galgá biddjojuvvo mielde.
- Doarjja ii addojuvvo organisašuvnnaide mat leat daid organisašuvnnaid báikkálaš searvvit, mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttain Sámedikki bušeahtas
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušeahtas, eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon dán ortnega bokte
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušeahhtadárbu. Bušeahhtadárbbut galget dávistit doaibmapláni

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

- 50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohhta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid

b) Doaibmadoarjja:

- 50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketdoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea bukttojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddji duođaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahttajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 350 000 ru sámi kulturorganisašuvnnaide.

10.2.4 Sámi ealáhusorganisašuvnnat

Tabealla 10.2.4 Sámi ealáhusorganisašuvnnat

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
75700	Sámi ealáhusorganisašuvnnat	500	500	500	500	0	0,0 %
Submi		500	500	500	500	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

Sámi ealáhusorganisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku:

Sámi ealáhusorganisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:

Sámi ealáhusorganisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo

- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot Ealáhusorganisašuvnnain ferttejit 31.12.08 muttus leat unnimusat 40 lahtu mat leat máksán lahttuvuoda, ja lahtut unnimusat guovtti fylkkas. Unnimusat 20 % lahtuin galgá leat ealáhusdienas. Golmma jagi álggahanmutter sáhtta dás spiehkastit. Lahttolista galgá biddjojuvvo mielde. Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušeahtadárbu. Bušeahtadárbbut galget dávistit doaibmaplánii Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušeahtas, eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon dán ortnega bokte Doarjja ii addojuvvo organisašuvnnaide mat ožžot doaibmadoarjaga stáhtalaš bušeahtaid bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja

- 50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid.

b) Doaibmadoarjja

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketdoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktuojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddji duođaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 500 000 ru sámi ealáhusorganisašuvnnaide.

10.2.5 Sámi dásseárvoorganisašuvnnat

Tabealla 10.2.5 Sámi dásseárvoorganisašuvnnat

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010+/- 10-Rev 09	Erohus %
75800	Sámi dásseárvoorganisašuvnnat	0	300	300	300	0,0 %
Submi		0	300	300	300	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámi dásseárvoorganisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku:

- Sámi dásseárvoorganisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi dásseárvoorganisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Organisašuvnnat fertejit duođaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 20 lahtu mat leat máksán lahttuvuođa, ja ahte ledje lahtut unnimusat guovtti gielddas. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušeahttadárbu. Bušeahttadárbbut galget dávistit doaibmaplánii
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušeahhtas, eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohhta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid

b) Doaibmadoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketdoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktuojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddji duođastit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo
-

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 300 000 ru sámi dásseárvoorganisašuvnnaide.

10.2.6 Sámi organisašuvnnat mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Tabella 10.2.6 Sámi org. mat barget áššiiguin mat gusket sidjiide geat masse oahpu nuppi máilmmisoađi soađi geažil

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
759	Sámi org. mat barget áššiiguin mat gusket sidjiide geat masse oahpu nuppi máilmmisoađi soađi geažil	0	200	200	200	0	0,0 %
Submi		0	200	200	200	0	0,0 %

Mihttomearri:

- Bisuhit sámi organisašuvnnaid mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi organisašuvnnat mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi organisašuvnnaid lohku mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Organisašuvnnat fertejit duođastit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 20 lahtu mat leat máksán lahttuvođa. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušeahhtadárbu. Bušeahhtadárbbut galget dávistit doaibmaplánii
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušeahhtas, eai leat doarjjavuogadahttojuvvon dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohhta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid

b) Doaibmadoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketdoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktuojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggothmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddji duodaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjastivra.

- Jahkái 2010 várrejuvvo 200 000 ru sámi organisašuvnnaide mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiguin

11 Eará váikkuhangaskaoamit

Tabealla 11.0 Čoahkketabealla - Eará váikkuhangaskaoamit

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Váikkuhangaskaoamit maid Sámediggeráđdi hálddaša	6 315	5 100	6 750	6 200	-550	-8,1 %
	Váikkuhangaskaoamit maid Čoahkkinjodihangoddi hálddaš	2 750	4 860	4 860	4 232	-628	-12,9 %
Submi		9 065	9 960	11 610	10 432	-1 178	-10,1 %

11.1 Váikkuhangaskaoamit Sámediggeráđi geavahussii

Tabealla 11.1 Váikkuhangaskaoamit maid sámediggeráđdi hálddaša (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
500	Regionála ovddideami ruđat	4 193	3 150	3 800	3 500	-300	-7,9 %
501	Friija váikkuhangaskaoamit	1 273	550	550	300	-250	-45,5 %
503	Riikkaidgaskasaš doaibmabijut	630	0	0	300	300	-
505	Dásseárvodoaibmabijut	219	1 100	1 100	1 350	250	22,7 %
506	Doarjja sámi mátkeealáhusaid	0	300	300	0	-300	-100,0 %
507	Ásahusdieđáhusa čuovvoleapmi	0	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %
508	Sámi lohanguovddáš	0	0	0	500	500	-
509	Verddeprošeakta	0	0	0	250	250	-
Submi		6 315	5 100	6 750	6 200	-550	-8,1 %

11.1.1 Regionálaovddideapmi

Tabealla 11.1.1 Regionála ovddideapmi (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
500	Regionála ovddideapmi	4 193	3 150	3 800	3 500	-300	-7,9 %
Submi		4 193	3 150	3 800	3 500	-300	-7,9 %

Sámediggi lea dahkan ovttasbargošiehtadusaid Finnmarkku, Romssa, Norlándda, Davvi-Trøndelága, Mátta-Trøndelága, Hedmarkku ja Opplándda fylkkagiellaiguin. Šiehtadusaid ulbmilin lea nannet ja buktit oidnosii sámi giela, kultuvrra ja servodateallima ovttasbargguin fylkkagiellaiguin. Ovttasbargošiehtadusain leat oktasaš doaibmabijut ollu servodatsurggiin. Sámediggi áigu bargat dan ala ahte šaddá ovttasbargošiehtadus Oslo, Troanddim ja Romssa giellaiguin.

Regionála ovddidanruđat leat ruđat maid sámediggeráđdi hálddaša doaibmabijuide ja proševttaide mat ruhtaduvvojit ovttas fylkkagiellaiguin. Lagat doarjjaevttut bohtet ovdan sierra doarjareivves.

Ovttasbargošiehtadusaid fylkkagiellaiguin, rámma siskkobealde sáhtttá Sámediggi ovttasrádiid šiehtadusbeliiguin vuolggahit ja álggahit inkubáhtor/bagadeaddjidoaimma ovddasmanniproševttaid smávit ealáhusaid várás.

Sámediggeráđđi hálddaša ortnega.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 500 000 ru regionálaovddideapmái.

11.1.2 Friija váikkuhangaskaoomit

Tabealla 11.1.2 Friija váikkuhangaskaoomit

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
501	Friija váikkuhangaskaoomit	1 273	550	550	300	-250	-45,5 %
Submi		1 273	550	550	300	-250	-45,5 %

Friija ruđat leat ruđat maid sámediggeráđđi geavaha doaibmabijuide mat muđui eai oččoše doarjaga Sámedikki váikkuhangaskaomiin. Lagat doarjjaevttut ovdanbohtet sierra doarjareivves.

Sámediggeráđđi hálddaša ortnega.

Jagis 2010 várrejuvvo 300 000 ru friija váikkuhangaskaomiide.

11.1.3 Dásseárvodoaibmabijut

Tabealla 11.1.3 Dásseárvodoaibmabijut

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
503	Dásseárvodoaibmabijut	630	0	0	300	300	-
Submi		630	0	0	300	300	-

Sámediggi áigu váikkuhit dásseárvosaš sámi servodaga dainna lágiin ahte nisssonolbmui ja almmáiolbmui leat seammalágan vuoigatvuodát, geatnegasvuodát ja vejolašvuodát. Danne doarju Sámediggi dakkár orgána ásaheami mii diehtjojuohkin- ja duodaštandoaimma bokte ovdánahtta dásseárvvu ja vealaheami vuostálastima sámi servodagas.

300 000 ru várrejuvvo 3-jagáš geahččalanprošektii mii lea ovttasbargu Mánáid- ja dásseárvodepartemeanttain ja Bargo- ja searvadahttindepartemeanttain ja ásavuvvo virgi Gálđui, mii earret eará galgá bargat vealaheami vuostálastimiin, dásseárvvuin ja olámuttuin.

Dásseárvodoaibmabijuid ruđaid geavaha Sámediggeráđđi doaibmabijuide mat muđui eai oččoše doarjaga Sámedikki váikkuhangaskaomiin.

Jahkái 2010 várrejuvvo 300 000 ru dásseárvodoaibmabijuide.

11.1.4 Riikkaidgaskasaš doaibmabijut

Tabealla 11.1.4 Riikkaidgaskasaš doaibmabijut

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
502	Riikkaidgaskasaš doaibmabijut	219	1 100	1 100	1 350	250	22,7 %
Submi		219	1 100	1 100	1 350	250	22,7 %

Sámediggi áigu fievrridit politihka man bokte gozihuvvojit sámi oktasaš beroštusat mat leat geatnegahttojuvvon riikkaidgaskasaš šiehtadusaid bokte.

Sámediggi áigu váikkuhit dan ahte Davviriikkalaš sámekonvenšuvdna dohkkehuvvošii johtilit.

Sámediggi áigu bargat dan ala ahte nuortasámi servodagas sihkkarastojuvvošii positiivvalaš ovddideapmi ja váikkuhit dan ahte nuortasámiid ovttasbargu riikkarájiid rastá ovddiduvvo viidáseappot.

Riikkaidgaskasaš doaibmabijut leat ruđat maid sámediggeráđđi sáhhtá geavahit doaibmabijuide ja prošeavttaide mat muđui eai oččoše doarjaga Sámedikki váikkuhangaskaoapmeortnegiin. Lágat doarjjaeavttut ovdan bohtet sierra doarjjaeivves.

Ollislaš rámmas sirdojuvvo 250 000 ru Barents eamiálbmotkantuvrii Lujávrris dohkkehuvvon doaibmaplána ektui. Dasa lassin várrejuvvo 1 000 000 ru Interreg 2007 – 2013 oasseprográmma Sápmi sámi regionála ruhtadeapmái, mas 600 000 ru várrejuvvo álggahuvvon máŋga jagi bisti prošeavttaide.

Sámediggeráđđi hálddaša ortnega.

Jagis 2010 várrejuvvo 1 350 000 ru riikkaidgaskasaš doaibmabijuide.

11.1.5 Sámi lohanguovddáš

Tabell 11.1.5 Sámi lohanguovddáš (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
508	Sámi lohanguovddáš	0	0	0	500	500	-
Submi		0	0	0	500	500	-

Sámi lohanguovddáš galgá leat lohkan- ja čállinoahpahusa ja njálmmálaš giellaovddideami nationála resursaguovddáš sámi mánáidgárddiin, vuodđoskuvllain, joatkkaoahpahusas, rávesolbmuidoahpahusas ja alit oahpahusas. Sámi lohanguovddáš lea Sámi allaskuvllas.

Doarjjaoažžu:

- Sámi allaskuvla/Samisk høgskole

Lagat eavttut bohtet ovdan doarjjaeivves.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru Ráđđehusa sámegeiela doaibmaplána čuovvoleapmái. Dan juolludusas várrejuvvo 500 000 ru sámi lohanguovddáži, geahča Ráđđehusa sámegeiela doaibmaplána kapihttala LÆRE.

Jahkái 2010 várrejuvvo 500 000 ru Sámi lohanguovddáži.

11.1.6 Verdde-prošeakta

Tabell 11.1.6 Verddeprošeakta (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
508	Verddeprošeakta	0	0	0	250	250	-
Submi		0	0	0	250	250	-

Čielggaduvvo Verdde-prošeavtta ásaheapmi man oktavuodas odđa mállet ja arenat nákkuid čoavdimii leat mielde, ja man oktavuodas lea lunddolaš ahte sámi boarrásat leat resursan.

Ortnega hálldaša sámediggeráđđi.

Jahkái 2010 várrejuvvo 250 000 ru Verdde-prošektii.

11.2 Váikkuhangaskaoamit čoahkkinjođihangotti geavahussii

Tabealla 11.2 Váikkuhangaskaoamit maid Čoahkkinjođihangoddi hálldaša (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
502	Sámedikki politihkalaš joavkkut	1 800	1 872	1 872	3 219	1 347	72,0 %
503	Opposišuvnna bargoeavttut	950	988	988	1 013	25	2,5 %
504	2009 Sámediggeválgga listtat	0	2 000	2 000	0	-2 000	-100,0 %
Submi		2 750	4 860	4 860	4 232	-628	-12,9 %

11.2.1 Sámedikki politihkalaš joavkkut

Doarjjaortnega ulbmil:

- Bures organiserejuvvon politihkalaš joavkkut Sámedikkis

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Joavkkut Sámedikkis main lea stáhtus joavkun Sámedikki politihkalaš dási njuolggadusaid mielde, maid Sámediggi lea mearridan 10.02.94 ja rievdadan 28.11.07

Juolludaneavttut:

- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo. Máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggothánu 1. b. 2010
- Ruđaid geavaheamis gáibiduvvo raporta ja rehketoallu mat sáddejuvvojit Sámedikki čoahkkinjođihangoddi ovdal cuoŋománu 1. b. 2011
- Muđui gusket njuolggadusat ruđaid geavaheamis Sámedikki politihkalaš joavkkuide, maid Sámediggi lea mearridan 30.11.06

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

- 5 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daidda joavkkuide mat lea registrerejuvvon Sámedikkis, geahča njuolggadusaid ruđaid geavaheamis Sámedikki politihkalaš joavkkuide, maid Sámediggi lea mearridan 30.11.06

b) Doarjja áirraslogu mielde:

- 95 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta buot áirasiidda.

Sámedikki čoahkkinjođihangoddi hálldaša ortnega.

Jagis 2010 várrejuvvo 3 219 000 ru Sámedikki politihkalaš joavkkuide.

11.2.2 Opposišuvnna bargoeavttut

Doarjjaortnega ulbmil:

- Sámedikki opposišuvnna bargoeavttuid buorideapmi

Doarjjaortnega olahusjoavku

- Joavkkut Sámedikkis main lea stáhtus joavkun Sámedikki politihkalaš dási njuolggadusaid mielde, maid Sámediggi lea mearridan 10.02.94 ja rievdadan 28.11.07, ja mat leat meroštallan iežaset leat oassin opposišuvnnas.

Juolludaneavttut:

- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo. Máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Ruðaid geavaheamis gáibiduvvo raporta ja rehketoallu mat sáddejuvvojit Sámedikki čeahkkinjođihangodái ovdal cuoŋománu 1. b. 2011
- Muđui gusket njuolggadusat ruðaid geavaheamis Sámedikki politihkalaš joavkkuide, maid Sámediggi lea mearridan 30.11.06

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

- 10 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta joavkkuid gaska mat leat Sámedikki opposišuvnna

b) Doarjja áirraslogu mielde:

- 90 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta buot áirasiid nammii daidda joavkkuide mat leat opposišuvnna

Sámedikki čeahkkinjođihangoddi hálddaša ortnega.

Jagis 2010 várrejuvvo 1 013 000 ru opposišuvnna bargoeavttuid várás.

12 Eará doaibmabijut mat eai leat váikkuhangaskaoamit

Tabealla 12.0 Eará doaibmabijut

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
801	Sámiide guoski statistihkka Norrgas	300	0	0	0	0	-
800	Sámedikki konferánsat	466	1 150	1 150	1 150	0	0,0 %
850	Bálkkašumiid geigen	90	200	200	100	-100	-50,0 %
860	Dutkan ja ovddideapmi, čielggadeamit ja duođ.prošeavttat	0	2 650	2 650	1 000	-1 650	-62,3 %
899	Árvvoštallamat	490	500	500	500	0	0,0 %
Submi		1 346	4 500	4 500	2 750	-1 750	-38,9 %

12.1 Konferánsat Sámedikki oktavuodas

Tabealla 12.1 Sámedikki konferánsat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
800	Sámedikki konferánsat	466	1 150	1 150	1 150	0	0,0 %
Submi		466	1 150	1 150	1 150	0	0,0 %

Sámediggi láve lágídit sierra konferánsaid ja mearrida jahkásaččat makkár konferánsat galget lágíduvvot.

Jagi 2010 lágíduvvojit čuoovvoaš konferánsat:

- Giellakonferánsa:
Konferánsa fáddán lea Sámedikki sadji arealahálldašeamis.
- Ealahuskonferánsa:
Konferánsa ulbmilin lea nannet Sámedikki saji servodatovddideamis sámi guovlluin.
- Boránávdekonferánsa:
Konferánsa ulbmilin lea giddet fuomášumi sámi ealahusaid hástalusaid boránávdeguovlluin, ja dasto lámčit buori gulahallama ja buori ovttasbarggu sierra regionála boránávdenammagottiid gaska mat hálddašit boránávdiid sámi guovlluin.
- Giellakonferánsa:

Konferánssa fáddán lea ”Movt movttiidahttit eanet geavahit sámegiela/Hvordan motivere til økt bruk av samisk språk” sámelága giellanjuolggadusaid sámegiela hálddašanguovllus.

- Mánáidgárde- ja skuvlakonferánssa:
Konferánssa fáddán leat sámi oahpponeavvut.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 150 000 ru konferánssaide.

12.2 Báلكkašumiid ja stipeanddaid juohkin

Tabealla 12.2 Báلكkašumiid ja stipeanddaid geigen

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
85002	Giellamovttiidanbáلكkašupmi	0	100	100	0	-100	-100,0 %
85003	Valáštallanbáلكkašupmi nuoraide	90	100	100	100	0	0,0 %
Submi		90	200	200	100	-100	-50,0 %

12.2.1 Nuoraide valáštallanstipeanda

Nuoraide valáštallanstipeandda ulbmilin lea movttiidahttit nuorra valáštalliid ángirusšat valáštallamiin. Juhkkojuvvojit guokte 50 000 ruvdnosaš stipeandda. Stipeanda addojuvvo ovttaskas valáštallái. Sii geat ožžot stipeandda, fertejit leat gaskal 16 ja 25 jagi dan jagi go stipeanda juhkkojuvvo.

Ortnega hálddaša sámediggeráđđi.

Jagis 2010 várrejuvvo dán ulbmili 100 000 ru.

12.3 Ruđat dutkamii ja ovddideapmái, čielggadusaide ja duodaštanprošeavttaide

Tabealla 12.3 Dutkan ja ovddideapmi, čielggadeamit ja duod.prošeavttat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
86000	Dutkan ja ovddideapmi, čielggadeamit ja duod.prošeavttat	0	2 650	2 650	1 000	-1 650	-165,0 %
Submi		0	2 650	2 650	1 000	-1 650	-62,3 %

Jagi 2010 vuoruheamit:

- Sámi servodatfágatearpmiid ja luondufágatearpmiid ovddideapmi:
- Čielggadus Sámediggi stáhta sámi joatkkaskuvllaid eaiggádeami birra
- Giellaikkadeapmi

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 000 000 ru dutkamii ja ovddideapmái, čielggademiide ja duodaštanprošeavttaide.

12.4 Árvvoštallamat

Tabealla 12.4 Árvvoštallamat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
89900	Doarjjarudaid árvvoštallan	490	500	500	500	0	0,0 %
Submi		490	500	500	500	0	0,0 %

Jahkái 2010 várrejuvvo 500 000 ru doarjjaortnegiid árvvoštallamiidda. Ásahuvvo rámmašiehtadus doarjjaortnegiid árvvoštallamiid várás. Ulbmilin lea beavttálmahttit barggu árvvoštallamiiguin ja dieinna lágiin lasihit árvvoštallamiid logu dán jagi.

13 Sámeálbmotfoanda

Jahkásaš buvttadeapmi/reanttuid geavaheami mearrideapmi bušeahas dahkkojuvvo mearrádusa vuodul vuoruhemiid ja áŋgiruššansurggiid hárrái válgaáigodagas, geahča ášši 00/09.

Jahkái 2010 várrejuvvo 9 000 000 ru sámeálbmotfoanddas. Várren lea jagi 2009 reanttut 4 650 000 ru ja 4 350 000 ru lea ovddeš reanttut.

13.1 Sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.1 Čoahkketabealla - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Ohcanvuđot doarjagat	5 952	9 600	9 600	5 850	-3 750	-39,1 %
	Ovvdian-, čielggadan- ja duodaštanrudat	3 995	4 600	4 600	3 150	-1 450	-31,5 %
Submi		9 947	14 200	14 200	9 000	-5 200	-36,6 %

13.2 Ohcanvuđot doarjagat - sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.2 Ohcanvuđot doarjagat - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60010	Giellaovddidandoaimbajut	1 965	4 000	4 000	1 500	-2 500	-62,5 %
60020	Árbediehtu - Duodaštan- ja gaskkustanprošeavttat	800	1 600	1 600	1 850	250	15,6 %
60030	Girjjálašvuohta	3 187	4 000	4 000	2 500	-1 500	-37,5 %
Submi		5 952	9 600	9 600	5 850	-3 750	-39,1 %

13.2.1 Giellaovddideapmi - sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.2.1 Giellaovddideapmi - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60010	Spráktuviklingstiltak	1 965	4 000	4 000	1 500	-2 500	-62,5 %
Submi		1 965	4 000	4 000	1 500	-2 500	-62,5 %

Doarjjaortnega ulbmil:

- Oažžut eambbogiid geavahit sámegeiela

Doarjjaoažžut:

- Almmolaš ja priváhta ásašusat ja organisašuvnnat
- Ovttaskas ohccit ovttasbargguin ásašusaiguin ja dahje organisašuvnnaiguin fágalaš veahki hárrái prošeavttaid čađaheamis

Doarjjaortnega olahusjoavku:

Sámi álbmot Norggas

-

- Ulbmilolahusa eavttut:

Man ollu álggahuvvon prošeavttat 2010:s

Man ollu čađahuvvon prošeavttat

Vuoruheamit 2010:s

Leairaskuvla sámegeilli

Prošeavttat mat movttiidahttit sámegeiela geavaheami ja oainnusmahttet sámi kultuvrra girjái vuoda

Giellalávgunprošeavttat mánáide, nuoraide ja rávesolbmuide

Báikenammaprošeavttat

Giellaealáskuhttinprošeavttat

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat bohtet dien áigemeari maŋŋá eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go 3 vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Galgá ráhkaduvvot prošeaktačilgehus/doaibmabidju mas válddahalloyuvvojit ulbmilat ja dan čadahanvejolašvuohta
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš liigegoluide
- Doaibma- ja investerendoarjja ii addojuvvo
- Doarjja ii addojuvvo prošeavttaide mat ožžot doarjaga eará poasttain Sámedikki bušeahtas
- Jus ovttaskas ohccit ohcet, de galgá leat čálalaš šiehtadus ásašusain dahje organisašuvnnain fágalaš veahki hárrái go guoská prošeavtta čadaheapmái
- Terminologijaprošeavttaid, sihke tearpmat ráhkadeami ja sániid čohkkema oktavuodas, galget Sámedikki njuolggadusat tearbmabarggu várás čuvvojuvot. Tearpmat ja giellaávdnasat mat ráhkaduvvojit, galget addojuvvot Sámediggái elektrovnnalaš hámis dalán go prošeakta lea loahpahuuvvon. Sámediggi addá doarjaga terminologijaprošeavttaide dainna eavttuin ahte Sámedikkis lea vuoigatvuohta addit ávdnasiid dutkamii ja dasto diedihit bohtosiid birra
- Terminologijaprošeavttaide gáibiduvvo oahppu sámeielas unnimusat vuodđofága dásis dahje bachelor-dásis
- Báikenammaprošeavttaid oktavuodas galget njuolggadusat maid Sámedikki nammakonsuleanta-bálvalus lea ráhkadan, čuvvojuvot. Kopiija dahje vuodđoávdnasat buot čohkkejuvvon ávdnasiin galget addojuvvot Sámediggái elektrovnnalaš hámis dalán go prošeakta loahpahuuvvo. Sámediggi addá doarjaga báikenammaprošeavttaide dainna eavttuin ahte Sámedikkis lea vuoigatvuohta geavahit čohkkejuvvon ávdnasiid beaivválaš barggus báikenamaiguin, logaldallamiin, čállosiin, dutkamiin ja sullasaččain.

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja rehkenastojuvvo ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul.

Máksineavttut:

- Doarjja mii lea unnit go 50 000 ru, máksojuvvo ollislaččat dalle go prošeakta álggahuuvvo. Doarjaga oktavuodas mii lea eanet go 50 000 ru, máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čadahuuvvon, golut leat duodášuvvon ja go prošeaktaraporta lea buktojuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot maŋimustá jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtá prošeakta oažžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta guovtti jagi rádjai maŋŋá doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketoalu ruđaid geavaheamis leat duodáštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahká 2010 várrejuvvo 1 500 000 ru doarjjan giellaovddidandoaibmabijuide.

13.2.2 Árbediehtu – duodašteapmi ja gaskkusteapmi - sámeálbmotfoanda

Tabella 13.2.2 Árbediehtu - Duodašteapmi ja gaskkusteapmi - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60020	Árbediehtu - Duodaštan- ja gaskkustanprošeavttat	800	1 600	1 600	1 850	250	15,6 %
Submi		800	1 600	1 600	1 850	250	15,6 %

Árbediehtu lea deatalaš oassi sámi kultuvrras ja identitehtas. Árbediehtu čatnasa earret eará iešgudege geavahanmálliide ja luondduresurssaid hálddašeapmái. Dát vásihusvuđot máhttu gaskkustuvvo boarráset buolvvain nuorat buolvvaide, njálmmálaš čilgemiid ja geavatlaš hárjehallama bokte.

Doarjjaortnega ulbmil:

- Árbedieđuid duodašteapmi ja gaskkusteapmi luonddu ja ávnnaskehtes suodjaleami ja geavaheami oktavuodas

Doarjjaoažžut:

- Almmolaš ja priváhta ásašusat ja organisašuvnnat
- Ovttaskas ohccit vuosttažettiin ovttasbargguin almmolaš ja priváhta ásašusaiguin ja organisašuvnnaiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot Norggas

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu álggahuvvon prošeavttat ja doaibmabijut

Vuoruheamit 2010:s

- Prošeavttat mat kártejit árbedieđuid luondduresurssaiguin ávkkástallama oktavuodas, mas mielde maiddái historjjálaš ávkkástallan
- Prošeavttat mat váikkuhit sámi álbmotmedisiinna duodašteami ja bisuheami
- Prošeavttat mat duodaštit movt nissonolbmot geavahedje ja gaskkustedje árbedieđuid luonddu ráhkadanávdnasiid muohkadeami oktavuodas

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat bohtet dien áigemeari maŋŋá eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go 3 vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Galgá ráhkaduvvot čilgehus prošeavttas/doaibmabijus mas válddahalloyuvvojit ulbmilat ja daid čađahanvejolašvuohta
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš liigegoluide
- Doaibma- ja investerendoarjja ii addojuvvo
- Jos ovttaskas ohccit ohcet, de galgá sis leat čálalaš šiehtadus ásašusain dahje organisašuvnnain fágalaš veahki hárrái, go guoská prošeavtta čađaheapmái
- Duodaštanávdnasiid galgá sáhttit bidjat registarii sámi duodaštuvvon árbedieđuid gaskkusteami hálddašeamis nu ahte eaiggátvuohta ja personsuodjalus gozihuvvo.

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja rehkenastojuvvo ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul.

Máksineavttut:

- Doarjja mii lea unnit go 50 000 ru máksojuvvo ollislaččat dalle go prošeakta álggahuvvo. Doarjaga oktavuodas mii lea eanet go 50 000 ru máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čadahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja go prošeaktaraporta lea buktojuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot mañimustá jagi mañná doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtá prošeakta oazžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta guovtti jagi rádjai mañná doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit. Duodaštanávdnasiin galgá sáddejuvot kopijja Sámediggái.
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketdoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašemi ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 850 000 ru doarjjan duodaštan- ja gaskkustanprošeavttaide árbedieđuid ektui.

13.2.3 Girjjálašvuohta - sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.2.3 Girjjálašvuohta - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60030	Girjjálašvuodaprošeavttat	3 187	4 000	4 000	2 500	-1 500	-37,5 %
Submi		3 187	4 000	4 000	2 500	-1 500	-37,5 %

Ortnega eavttut bohtet ovdan kapihttalas 6.3.1.1 Girjjálašvuohta.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 500 000 ru doarjjan girjjálašvuhtii sámeálbmotfoanddas.

13.3 Ovddidan-, čielggadan- ja duodaštanruđat - Sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.3 Ovddidan-, čielggadan- ja duodaštanruđat - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
601	Giellaprográmma	2 995	3 000	3 000	2 500	-500	-16,7 %
602	Árbedieđu duodašteapmi ja gaskkusteapmi	1 000	1 600	1 600	650	-950	-59,4 %
Submi		3 995	4 600	4 600	3 150	-1 450	-31,5 %

13.3.1 Giellaprográmma

Tabealla 13.3.1 Giellaprográmma - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60100	Giellaprográmma	2 995	3 000	3 000	2 500	-500	-16,7 %
Submi		2 995	3 000	3 000	2 500	-500	-16,7 %

Doarjjaortnega ulbmil:

- Sámegiela nannen ja ovddideapmi

Doarjjaoažžu:

- Sámi Allaskuvla/ Samisk høgskole

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sápmlaččat geat leat rávis olbmot ja háliidit oahppat sámegeiela

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat oktasaš prošeaktačilgehusa vuodul Sámi allaskuvlla ja Sámedikki gaskka.
- Ovttasbargu relevánta fágabirrasiiiguin, nugo sámi giellaguovddážiiguin

Juolludaneavttut:

- Lagat eavttut doarjaga várás bohtet ovdan sierra doarjjareivves

Juolludaneavttut:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjaga juolludeami Sámi Allaskuvllii

Ortnega hálddaša Sámediggeráđđi.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 500 000 ru dán ulbmili.

13.3.2 Árbedieđuid duodašteapmi ja gaskkusteapmi

Tabella 13.3.2 Árbedieđu duodašteapmi ja gaskkusteapmi

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60201	Ovddasmanniprošeakta Árbedieđu, kártema, fuolaheami ja geavaheami I	0	650	650	650	0	0,0 %
60202	Registara ovddideapmi árbedieđu hálddašeami várás	1 000	950	950	0	-950	-100,0 %
Submi		1 000	1 600	1 600	650	-950	-59,4 %

13.3.2.1 Árbedieđuid kárten vuogádatlaččat

Doarjjaortnega ulbmil:

- Metodalaš vuoddu ovddideapmi árbedieđuid vuogádatlaččat kártemii.

Doarjjaoažžu:

- Sámi allaskuvla

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ásahusat ja organisašuvnnat, vejolaččat ovttaskas olbmot geat ovttasbarget ásahusaiguin ja organisašuvnnaiguin mat duodaštit árbedieđuid.

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat oktasaš prošeaktačilgehusa vuodul Sámi allaskuvlla ja Sámedikki gaskka.
- Ovttasbargu relevánta fágabirrasiiiguin, sámegeiella- ja kulturguovddážiiguin, ja árbevieruid guddiiiguin sámi árbedieđuid siskkobealde

Juolludaneavttut:

- Lagat eavttut doarjaga várás bohtet ovdan sierra doarjjareivves.

Máksineavttut:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjaga juohkima Sámi allaskuvllii

Jahkái 2010 várrejuvvo 650 000 ru árbedieđuid vuogádatlaččat kártemii.

14 Politihkalaš dási doaibmagolut

Tabealla 14.1 Politihkalaš dási doaibmagolut

(i 1000 kr)

Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
1010 Sámedikki dievasčoahkkin	9 239	9 300	9 300	9 300	0	0,0 %
1110 Sámedikki čoahkkinjođihangoddi	1 108	1 200	1 252	1 252	0	0,0 %
1120 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi	27	200	200	200	0	0,0 %
1310 Sámi parlamentáralaš ráđđi	757	500	500	500	0	0,0 %
1410 Sámedikki doarjjastivra	1 009	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
1510 Sámediggeráđđi	8 685	7 200	8 280	8 687	407	4,9 %
1610 Sámedikki giellastivra	142	350	350	350	0	0,0 %
1620 Sámi giellalávdegoddi	897	500	500	500	0	0,0 %
1910 Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)	408	325	325	325	0	0,0 %
Sum	22 272	20 575	21 707	22 114	407	1,9 %

14.1 Sámedikki dievasčoahkkin

Dán bušeahtas leat ruđat Sámedikki dievasčoahkkimii, fágálávdegottiide ja joavkkuide.

Jagis 2010 várrejuvvo 9 300 000 ru Sámedikki dievasčoahkkimii.

14.2 Sámedikki čoahkkinjođihangoddi

Čoahkkinjođihangotti bušehtii várrejuvvo ruhta dievasčoahkkinjođiheaddji bálkái ja čoahkkinjođihangotti buhtadusaide ja mátkegoluide čoahkkindoaimmaid várás mat leat lassin dievasčoahkkimiidda. Dan lassin bisuhuvvo ortnet mas leat ruđat fágálávdegottiid geahčadeamiide ja gulaskuddamiidda, 200 000 ru maid čoahkkinjođihangoddi hálddaša.

Sámedikki mearrádusa vuodul áššis 17/06 Njuolggadusat ruđaid geavaheapmái Sámedikkis politihkalaš joavkkuide, maid čoahkkinjođihangoddi hálddaša, meroštallojuvvo ahte 50 000 ru manná joavkoruđaid ja opposišuvnna bargoeavttuid rehketdoalodárkkisteapmái.

Ruđain mat leat čoahkkinjođihangotti várás várrejuvvo 45 000 ru Sámedikki välljen lahttui ja várrelahttui Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegottis.

Jagis 2010 várrejuvvo 1 252 000 ru Sámedikki čoahkkinjođihangoddái.

14.3 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi

Jagis 2010 várrejuvvo 200 000 ru bearráigeahččanlávdegoddái.

14.4 Sámi parlamentáralaš ráđđi (SPR)

Sámi parlamentáralaš ráđđi (SPR) lea ovttasbargoorgána Ruođa, Suoma ja Norgga sámedikkiid gaska ja Ruošša beale sámiin lea bissovaš ovddastus. Sámediggái Norgga bealde juolluduvvo 500 000 ru SPR:ii Norgga stáhtabušeahtas. Iešguđege sámedikkis mákset iežaset delegašuvnnaid goluid SPR-čoahkkimiidda searvamii ja eará ovddastussii.

Jagis 2010 várrejuvvo 500 000 ru Sámi parlamentáralaš ráđi doibmii.

14.5 Sámedikki doarjjastivra

Jagis 2010 várrejuvvo 1 000 000 ru Sámedikki doarjjastivrii.

14.6 Sámediggeráđđi

Poasttas máksojuvvo bálkái presidentii ja várreprezidentii, golmma ráđđelahttui olles virggis mi lea 90 % várreprezidentta bálkkás, ja bálkái politihkalaš ráđdeaddiide. Dasa lassin várrejuvvojit ruđat sierra semináraid čađaheapmái mat dollojuvvojit dievasčoahkkima áigge.

Presideantta bálká čuovvu ráđđehuslahtuid bálkká mas gessojuvvo eret 150 000 ru.

Várrepreseantta bálká čuovvu stuorradiggeáirasiid buhtadusa.

Jagis 2010 várrejuvvo 8 687 000 ru sámediggeráđđái.

14.7 Sámedikki giellastivra

Jagis 2010 várrejuvvo 350 000 ru Sámedikki giellastivrii.

14.8 Sámi giellalávdegoddi

Ruhta mii várrejuvvo galgá ovttas Ruota ja Suoma sámedikkiid ruđaiguin mannat sámi giellalávdegotti doibmii.

Jagis 2010 várrejuvvo 500 000 ru Sámi giellalávdegoddi.

14.9 Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)

Jagis 2010 galgá Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi evaluerejuvvot. Ulbmilin lea ahte evalueremiin biddjojuvvošii vuodđu gulahallama ovddideapmái sámi nuoraiguin.

Jahkái 2010 várrejuvvo 325 000 ru Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi.

15 Hálldahusdási doaibmagolut

Tabealla 15.1 Hálldahusa doaibmagolut

(i 1000 kr)

Poasta 01	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
-	Driftsutgifter administrasjon	76 947	81 210	81 660	85 430	3 770	4,6 %
-	Spesielle prosjekter	6 098	9 050	10 033	4 570	-5 463	-54,5 %
Submi		83 045	90 260	91 693	90 000	-1 693	-1,8 %

Strategiijat

- Sámi servodagain gulahallamiin bargat dan ala ahte juksat mihttomeriid maid Sámediggi lea bidjan doaibmasis.
- Plánet ovttasdoaibmama beavttálmahttima Sámedikkis ja unnidit mátkedoaimma ja dieinna lágiin maid seastit birra, go geavahišgoahit ođđa gulahallan- ja telefodna čovdosiid.
- Bargat dan ala ahte Sámediggi juvssašii birassertiferema
- Gulahallama bokte eiseválddiiguin ja eará áigequovdilis aktevrraiguin nannet almmolaš diehtjuohkima sámiid birra.
- Nannet nuoraid ja nissonolbmuid rekrutterema Sámedikki jienastuslohkui.

15.1 Hálldahusa doaibmagolut

Sámedikki bušeahhtarámma lea lasihuvvon 140 miljon ruvnnuin guđa maŋimuš jagis. Jagiid 2003 ja 2009 bušeahhtarámmat leat 206 ja 346 miljon ruvno. Aktiivvalaš politihkalaš bargu politihka ovddidemiin ja čuovvolemiin, eanet hálldašandoaimmat ja stuorát vuordámušat sámi servodagas gáibidit eanet resurssaid ja alla fágalaš gelbbolašvuoda ollu surggiin. 2010 bušeahhtas oidno makkár doaimmat dat leat strategiijaid bokte sierra politihkkasurggiid várás.

Hálldahusa doaibmagoluide gullet oppalaš investeremat, dihtoreaidduid investeremat ja sámediggeviesu bajásdoallan.

Jagis 2010 lea dárbu lasihit postii ruđa go leat oastán lassiareálaid ja viiddidan láigoareálaid:

Sámedikkis lea dárbu viiddidit kanturareálad Unjárgga gielddas. Meroštallojuvvon lea ahte Sámedikki láigoareálat lassánit sullii 25-30 %, man geažil viessoláigu lassána 150 000 ru.

Viessuláigu Diehtosiiddas Guovdageainnus 1 500 000 ru

Eanet resurssat nannet barggu dearvvašvuoda- ja sosiálaáššiguin

Dasa lassin lea biddjojuvvon bálká- ja haddegoarkkun 2,5 %

Meroštallojuvvo ahte ollislaš bálká- ja haddegoarkkun 2009:s Sámedikkis lea sullii 2,5 %.

Jahkái 2010 várrejuvvo oktiibuot 85 430 000 ru hálldahusa doaibmagoluide.

15.2 Erenoamáš prošeavttat

Tabealla 15.2 Erenoamáš prošeavttat

(i 1000 kr)

801	Benevnelse	RR 2008	Bud-2009	Rev-09	Bud- 2010	+/- 10-Rev 09	Avvik i %
-	Buoret bálvalus geavaheadjiide	96	1 000	1 000	0	-1 000	-100,0 %
-	Kvalitehtaovddideapmi vuoddooahpahusas - oahppoplánat	1932	2 200	2 200	0	-2 200	-100,0 %
-	Sámi korrektuvraprogámma - Divvun	2600	0	0	1 250	1 250	-
-	Vistesuodjalanprošeavttat	251	300	300	200	-100	-33,3 %
-	Árvoháhkkanprogámma	919	150	150	150	0	0,0 %
-	Njávdáma Ortodoksa hávdesadji nuortasámiisiddas	300	1 500	2 220	300	-1 920	-86,5 %
-	Kvalitehtaovddideapmi sámi mánáidgárddiin a)	0	1 000	1 000	300	-700	-70,0 %
-	Válga	0	2 900	3 163	370	-2 793	-88,3 %
-	Eret bidjan, loahpadeapmi, éatnan Sámedikki arkiivvain	0	0	0	500	500	-
-	Sámi oahpponeavvovskkádat	0	0	0	1 500	1 500	-
Sum		6 098	9 050	10 033	4 570	-5 463	-54,5 %

a)700 000 ru lea sirdojuvvon kapihttali 4.2.3 Mánáidgárddit postii 10200

15.2.1 Sámi divvunprogámma - Divvun

Sámi divvunprogámma - Divvun bargguin máttasámegeiela várás jotkojuvvo 2010:s.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 250 000 ru sámi divvunprogámmii – Divvun.

15.2.2 Vistesuodjalanprošeavttat

Prošeakta čuovvola Sámedikki 2003 vistesuodjalanplána, Sámi huksehusaid suodjaleapmi ja hálldašeapmi.

Jahkái 2010 várrejuvvo 200 000 ru Sámedikki huksensuodjalanprošeavttaide.

15.2.3 Árvoháhkkanprogámma - Fágalaš forum ja ovddidanforum

Fágalaš forum galgá addit árvalusaid progámmii ja lonuhallat dieđuid almmolaš doaibmabijuid hárrái. Ovddidanforumis leat sámi ealahusorganisašuvnnat ja dat galgá sihkkarastit sámi dimenšuvnna ja sámi luondduáddejumi ovddidanbarggus.

Jagis 2010 várrejuvvo 150 000 ru erenomaš prošeavttaide ja fága- ja ovddidanforumii.

15.2.4 Nuortasámi kulturbiras

Sámediggi lea oastán gohttenbáikki nuortalaš gilis ja eaiggáda dál guoskevaš viesu. Viesu divodeapmi galgá álggahuvvot jagis 2010.

Jahkái 2010 várrejuvvo 300 000 nuortasámi kulturbirrasii nuortalaš gilis.

15.2.5 Dási buorideapmi sámi mánáidgárddiin

Sámediggi doallá fierpmádatčoahkkima sámi mánáidgárddiid bargiide.

Jahkái 2010 várrejuvvo 300 000 ru dási buorideapmái sámi mánáidgárddiin.

15.2.6 Sámediggeválgá

Sámediggeválgá galgá árvvoštallojuvvot dainna ulbmilin ahte leago ođđa váлгаortnet ollašuttán daid mihttomeriid ja vuordámušaid mat ledje vuodđun ovdal go mearráduš ođđa váлгаortnega hárrái dahkkojuvvui.

Jahkái 2010 várrejuvvo 370 000 sámediggeválgga várás.

15.2.7 Eret bidjan, loahpadeapmi ja čatnan Sámedikki arkiivvas

Sámedikkis lea jagi 2004 rájes leamaš elektrovnnaš arkiiva. Prošeavtta ulbmilin lea ráhkadit dagaldumiid ja eret bidjat ja loahpadit 1989 – 2003 arkiivaávdnasiid ja čatnat čeahkkingirjiid ja journálaid.

Jahkái 2010 várrejuvvo 500 000 ru Sámedikki arkiivva várás arkiivaávdnasiid eret bidjamii, loahpadeapmái, čatnamii ja duššadeapmái.

15.2.8 Sámi oahpponeavvuskádat

Prošeakta lea Sámedikki 2009-2012 oahpponeavvoovddideami strategalaš plána čuovvoleapmi. Prošeavtta ulbmilin lea ovddidit sámi oahpponeavvobálvalusa nu ahte sámi oahpponeavvut čohkkejuvvojit, buvttaduvvojit ja addojuvvojit nuvttá geavahussii neahtas. Galgá ovddiduvvot uskkádat daid sámi oahpponeavvuid mat gávdnojit čalmmusteapmái, reaidu digitála oahpponeavvuid buvttadeapmái ja juohkinarena gosa oahpaheaddjit sáhttet bidjat ja juogadit iešráhkaduvvon oahppoávdnasiid.

Sámediggi juolluda 3 500 000 ru Ráđđehusa sámegeiela doaibmaplána čuovvoleapmái. Dán juolludus várrejuvvo 1 500 000 ru Sámi oahpponeavvuskádahkii, geahča Ráđđehusa sámegeiela doaibmaplána kapihttalis LÆRE.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 500 000 ru Sámi oahpponeavvuskádahkii.

16 Bušeahttadárbbut jagis 2011

Norggas lea erenoamáš ovddasvástáduš sámi gielaid, kultuvrra ja eallindiliid ovddideamis. Vuodđolága § 110a geatnegahtta stáhta eiseválddiid láchit dilálašvuodaid dasa ahte sámi álbmot beassá nannet ja ovddidit gielas, kultuvrras ja servodateallimis.

ILO-konvenšuvdna nr. 169 eamiálbmogiid ja čearddalaš álbmogiid hárrái iešmearrideaddji riikkain, artihkal 6 deattasta ahte eamiálbmogat galget konsulterejuvvot go árvvoštallojuvvo ásahtit lágaid ja hálddahuslaš doaibmabijuid. Dakkár hálddahuslaš doaibmabijuide gullet eahpitkeahttá maiddái bušeahtat ja ekonomalaš rámmat. ILO-169 artihkal 7, addá sápmelaččaide: "...vuoigatvuođa mearridit dehálašvuođaortnega [...] ja vuoigatvuohta nu guhkás go vejolaš jodihit iežaset ekonomalaš, sosiála ja kultuvrralaš ovdánumi". Maiddái ONa konvenšuvnna sivuila ja politihkalaš vuoigatvuođaid artihkkala 1 vuodul, lea sápmelaččain iešmearridanvuoigatvuođa vuodul vuoigatvuohta "ovddidit eaktodáhtolaččat iežaset ekonomalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš ovdáneami".

ONa julggaštus eamiálbmogiid vuoigatvuođaid birra artihkal 3 dadjá ahte sápmelaččat ieža mearridit iežaset politihkalaš stáhtusa ja mearridit iežaset ekonomalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš ovdáneami. Sámediggi hálddaša dán vuoigatvuođa sámi álbmoga bealis, ja das galgá leat mearrideaddji váldi sámeapolitihkalaš suorggi doaibmabijuid oktavuodas. Sámediggi dárbbasa erenoamáš friddjavuođa bušeahta dáfus vai sáhtta sihkkarastit Sámedikki autoritehta ja álggavuoigatvuođa sámeapolitihkas. Sihkkarastin dihtii dán lea deatalaš oazžut dakkár bušeahttaprosedyraid ja jahkásaš bušeahttarámmaid, mat dávistit Sámedikki rollii sámeapolitihkas.

Dan rájes go Sámediggi ásahuvvui 1989:s, leat uhccán ovdamearkkat mat čájehit ahte Sámediggi lea lihkostuvvan oážžut dohkkehuvvot daid dárbbuid maid dat lea čujuhan stáhtabušehta oktavuodas. Sámediggi lea juohke jagi ovddidan dárbbuid čuovvovaš bušehttajahkái. Dán visogova hápmi lea rievdan mángii go Sámediggi lea ožžon dieđu juolludeaddji eiseválddiin ahte dárbbut ledje eahperealisttalaččat, menddo viidát ja ahte dat eai soaba stáhta vuoruhemiiguin.

Dálá stáhtus lea ahte Sámedikkis ii leat doarvái váikkuhanváldi daidda proseassaide maid vuodul juolluduvvojit ruđat sámi áigumušaide stáhta bušehtas.

Ii várra sáhte dadjat ahte dálá vuogádat livččii álbmotrievttálaš rámmaid siskkobeaide. Váldováttisvuotnan lea dakkár bušehttaproseassa mii lea vuodđuduvvon dárbbuide, mas stáhta lea doalahan iežas mearridanposišuvnna sámedipolihkalaš vuoruhemiid hálddašeaddjin.

Jagi 2010 stáhtabušehtas oaidnit ahte stuorra oassi lasáhusas Sámediggái leat čadnojuvvon ruđat. Ollislaš lasáhusas mii lea 16 940 000 ru leat 5 000 000 ru Máhttodepartemeanttas, ohcavuđot doarjagiidda. Jos diet ruđat gessojuvvojit, de šaddá ollislaš juolludus Sámediggái 11 940 000 ru main 9 370 000 ru leat čadnojuvvon Ráđđehusa vuoruhemiide. Dalle báhcá vel 2 570 000 ru maid Sámediggi ieš sáhtta vuoruhit. Sámediggi ferte vuoruhit bálká- ja haddegoarknema iežas hálddahussii ja daid ásahusaide mat ožžot njuolgga doarjaga Sámedikki bušehtas. Dat mearkaša dan ahte eará poasttat eai leat veahášge ožžon lasáhusa Sámedikki bušehtas, ovdamearkka dihte ohcavuđot doarjjaortnegat.

Dálá bušehttavuohki ii nappo ollašuite iešmearridan rievtti sámi álbmoga ekonomalaš, sosiála ja kultuvrralaš ovdáneapmái. Danne ferte Sámediggi boahit duohta šiehtadallanposišuvdnii go guoská bajimus ekonomalaš rámmaide doaimmas várás.

Sámediggi vuordá ahte jagi 2011 bušehtta loktejuvvo nationála ángiruššamiid dási mielde, ja ahte bušehtas eai leat čadnojuvvon ruđat maid Ráđđehusa lea vuoruhan.

Jagi 2010 stáhtabušehtas eai leat čuovvoluvvon Sámedikki bušehttadárbbut jahkái 2010. Go guoská jagi 2011 bušehttadárbbui, de vällje Sámediggi váldit vuolggasaji jagi 2010 bušehttadárbbuin.

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	Dept.	Bud 2011
100	Oahpahus ja dutkan	MD/BSD	10 000
150	Giella	MD/KGD/BSD	8 000
200	Kultuvra	KGD	30 000
300	Ealáhus	BSD/GGD/GRD/ED/EDD	8 000
400	Birasgáhtten ja kultursuodjalus	BD/KGD	6 000
450	Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan	DFD	3 000
550	Riikkaidgaskasaš oktiigullelašvuoha ja álgoálbmotpoli	OD	2 000
Sum			67 000

BSD	Bargo- ja searvadahttindepartemeanta	GGD	Gielda- ja guovlodepartemeanta
MD	Máhttodepartemeanta	EDD	Eanadoallodepartemeanta
BD	Birasgáhttendepartemeanta	OD	Olgoriikadepartemeanta
KGD	Kultur- ja girkodepartemeanta	GRD	Guolástus- ja riddodepartememeanta
DFD	Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	ED	Ealáhusdepartemeanta

Oahpahus ja dutkan

Stuorra dárbu lea buoridit kapasitehta sámi oahpponeavvuid buvttadeamis, sihke mánáidgárddiide, vuodđoskuvllaide ja joatkkaohpahussii. Dárbu lea ráhkadit sihke odđa oahpponeavvuid ja dálá oahpponeavvuid jorgalit sámegilli.

Sámedikki 2009 – 2012 oahpponeavvuid ráhkadeami strategalaš plána vuodul šaddet sámi oahpponeavvut nuvttá olámuddui jagi 2009 rájes. Áigumuššan livččii maiddái oastit friija oahpponeavvuid girječálliid. Ulbmilin lea nannet sámi oahpponeavvobuvttadeami. Sámedikki 2011 bušeahtta ferte nannejuvvot dán ángiruššama čađaheapmái.

Ain dárbbášuvvo ruhta Mánáidgárdeloktema ja Máhttoloktema – sámi čuovvoleapmái. Dárbu lea ovddidit gelbbolašvuoda mánáidgárddiid bargiid gaskkas ja oahpaheddjiid gaskkas olles vuodđo-oahpahusas. Dasto fertejit álggahuvvot doaimmabijut maiguin movttiidahttit sámegielagiid váldit oahpaheaddjioahpu mii addá gelbbolašvuoda oahpahit mánáidgárddiin, vuodđoskuvllain ja joatkkaohpahusas.

Eallinvuodđu ja servodateallin sámi guovlluin rievdá otne johtileappot ja eanet viidábut go goassige ovdal. Dát buktá stuorra máhttogáibádusaid vai sáhtta váikkuhit iežas eallindili. Go galgá sáhttit riektá välljet de dárbbášuvvo máhtolašvuolta, ja máhtolašvuolta mii gaskkustuvvo ja man birra ságastallojuvvo almmolaš sájiin, lea áibbaš deatalaš boahhtevaš sámi servodatovddideapmái. Sámi dutkan lea hui deatalaš ja sámiid iežaset ášahusat dan várás fertejit nannejuvvot.

Jagi 2011 dárbut meroštallojuvvo 10 000 000 ru.

Giella

Lea dárbu vuogádahttit sámi báikenamma- ja tearbmabarggu. Dat lea vuoruhuvvon doaimma Sámedikkis jagis 2011. Bargu sámi čálamearkkaid geavaheami láchimiin almmolaš registariin ja digitála kárttain ferte vuoruhuvvot. Dat guoská earret eará álbmotregistari, Brønnøysund-registariidda ja Stáhta kártadoaimmahaga bálvalusaide.

Stuorra oassi sámi álbmogis ii leat goassige beassan oahppat sámegiela, ja danne sii leat analfabehtat iežaset eatnigielas. Dárbu lea álggahit divvut dán, ja Sámediggi áigu vuoruhit dan. Sámediggi lea álgimin bargat giellaprográmmain man oassin lea alfabetiserenprográmma. Sámediggi áigu 2009:s vuoruhit alfabetiserenprográmma álggaheami, muhto oaidná ahte dat lea stuorra bargu nu ahte guovddáš eiseválddit ja eará guoskevaš oasálaččat fertejit leat nannoseappot mielde ovttasbargo-oasálašžan.

Jagis 2011 meroštallojuvvo dárbut 8 000 000 ru.

Kultuvra

Dálá kulturásahusaide fertejit addojuvvot rámmaeavttut mat addet ovdánavvejolašvuodaid. Jagis 2011 ferte vuoruhit stuorát juolludusa sámi kulturásahusaide vai dat sáhttet gozihit ja ovddidit doaimmaideaset.

Ruhtadeapmi dálá kulturviesuid doibmii lea ollu bázahallan. Sámi kulturásahusat dárbbášit danne ruđaid earret eará dasa ahte bajásdoallat visttiid.

Sámediggi vuoruha čuovvovaš odđa sámi ášahusvisttiid:
Sámi dáiddamusea
Várdobáiki sámi guovddáš
Beaivváš sámi teáhter

Sámi nationála teáhterii, Beaivváš sámi teáhterii, ferte dasto sihkkarastojuvvot vuodđu vai teáhteris lea vejolašvuohta bálvalit olles sámi ássanguovllu. Dasa ferte danne vuoruhuvvot ruhta. Dasto lea dárbu oppalaččat nannet sámi lávdedáidaga buvttadeami ja gaskkusteami.

Sámi museaide lea ain dárbu lasihit doaibmadoarjaga 2011:s vai sáhttet nannet bargguset museaid museafágalaš hástalusain.

Etnomusihkkaguovddáš lea doaibmabidju mii lea mielde ovttasbargošiehtadusas Sámedikki ja Finnmárkku fylkkagiella gaskka. Bealit áigot árvvoštallat etnomusihkkaguovddáša ásaheami, ja áigot aktiivvalaččat bargat luđiid ja eará sámi musihka gaskkusteami ektui skuvllain Finnmárkkus. Guovddáša ásaheapmái dárbbášuvvojit ruđat.

Riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáš dárbbáša doaibmadoarjaga sámi filmbarggu/buvttadeami viidáset ovddideapmái nugo ráđđehusa davveguovllustrategiija ulbmilin lea.

Sámediggi oaidná ahte lea dárbu ásahit oastinortnegiid sámi girjjálašvuođa ja musihka várás jagi 2011 bušehtas. Dát lea deatalaš dan ektui vai sámi girjjálašvuohta ja musihka livččii eanet olámuttos álbmogii.

Meroštallojuvvo ahte dárbu 2011:s lea 30 000 000 ru.

Ealáhusat

Sámedikki doarjjaortnegat ealáhusovddideapmái dorjot smávvalágan doaimmaid ollu eanet go eará almmolaš doarjjaortnegat. Váikkuhangaskaoamit váikkuhit bargosajiid ásaheami kapitálageanohis smávva servodagain. Sámedikki ortnegiid bokte ožžot dát smávva servodagat kapitála maid muđui livččii lean váttis oazžut. Nissonolbmuid ealáhusvuodđudusat leat dávjá smávvuovddudusat, ja Sámedikki váikkuhangaskaoamit leat hui deatalaččat vai eanet nissonolbmot servet vuodđudusaide sámi smávva servodagain. Sámediggi lea mielde bisuheamen ássanminstara ja barggolašvuođa sámi báikegottiin. Ealli smávva servodagain lea positiivvalaš váikkuhus stuorraservodahkii.

Sámedikki ealáhusovddideami váikkuhangaskaoapmeortnegiidda bohtet ollu ohcamat. Ealáhusovddideami ohcanvuđot doarjagiid geográfalaš doaibmaguovlu lea viiddiduvvon mañimuš jagiid. 2009:s lea geográfalaš doaibmaguovlu viiddiduvvon. Rámmajuolludus Sámediggái ii leat lassánan nu ahte dávistivččii dán viiddideapmái. Sámedikki áigumuššan lea viiddidit guovllu vel eanet 2011:s vai sámi smávva servodagat oččošedje ovdánan- ja ahtanuššanvejolašvuođa. Jus viiddideamis galggaš leat ealáhuspolitihkalaš beaktu, de ferte Sámediggi nannet váikkuhangaskaomiid ja resurssat Sámediggái fertejit lasihuvvot vai lea vejolaš čađahit offensiuva ealáhuspolitihka váikkuhanguovllus. Danne lea dasa dárbu nannet bušehta.

Sámediggi áigu bargat dan ala ahte boazodoallu oazžu daid seamma divatovdduid investeremiidda ja doaibmaneavvuid geavaheapmái ealáhusas nugo eará vuodđoealáhusain ge leat.

Jagi 2011 dárbus meroštallojuvvo 8 000 000 ru.

Areálat, birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

Sámi kultuvrra, ealáhusbarggu ja servodateallima luondduvuodđosa sihkkarastima lea deatalaš vuhtii váldit buot areálaplánemiin odđa plána- ja huksenlága mielde. Sámediggái lea addojuvvon vuostaldanváldi plánaid oktavuodas mat leat viehka deatalaččat sámi beroštumiide. Čuovvolan dihte dán odđa válddi ferte Sámediggi sihke hábmet einnostahtti njuolggadusaid sámi beroštumiid goziheapmái areálaplánemis ja ovddidit dárbbášlaš fágalaš návccaid čuovvolit konkrehta areálaplánaáššiid ja hálldášandoaimmaid dan oktavuodas. Dát buktá lassebarggu Sámediggái.

Kulturmuittuid suodjaleami oktavuodas leat áššit lassáneamen. Dađistaga gáibiduvvo ahte mii galgat eanet searvat ja fágalaččat čuovvolit.

Sámediggái lea addojuvvon resursagáibideaddji rolla konsultašuvdnabeallin golmma dásis buot suodjalanplánabargguin. Evttohusat álbmotmehciid hárrái sámi guovlluin leat lassánan. Álbmotmeahcit mielddisbuktet sierra hástalusaid mat čatnasit sámi meahccegeavaheapmái, ja sámi ealáhusaide nugo boazodollui. Danne lea dárbu nannet Sámedikki barggu suodjalanplánaiguin.

Dálkkádatrievdamiin, biologalaš girjáivuoda massimis ja birasnuoskkideamis leat váikkuhusat eamiálbmogiid ealáhusaide, kultuvrii, dearvvašvuhtii ja eallineavttuide ja dieinna lágiin maiddái servodateallimii. Dárbu lea eanet deattuhit dáid vuođđohástalusaid. Mii dárbbasit buoridit máhtolašvuoda daid rievdamiid ja doaimbajuid hárrái, mat sáhttet álggahuvvot rievdamiid gáržžideapmái, ja dasto geahčadit sierralágan heivehanstrategijaid.

Jagi 2011 dárbum meroštallojuvvo 3 000 000 ru.

Dearvvašvuolta ja fuolahus

Ollu stuorra hástalusat leat bálvalusfálaldagaid ovddideami ja kvalitehta sihkkarastima siskkobealde sámi buhcciide. Daid hástalusaid ektui leat guovddáš eiseválddit ja Sámediggi ovttaoaivilis. Oktilis dárbu lea nannet resurssaid dásseárvosaš fálaldagaid ovddideapmái.

Stuorra dárbu lea nannet máhtolašvuoda mánáidsuodjaleamis sámi mánáid giela ja kultuvrra hárrái. Dán ferte dahkat sámi mánáid vuoigatvuodaid sihkkarastima dihtii. Ferte ovddidit doaimbajuid čielggadan dihte movt sámi mánáid vuoigatvuodát galget gozihuvvot.

Jagis 2011 meroštallojuvvo dárbum 3 000 000 ru.

Riikkaidgaskasaš solidaritehta ja álgoálbmotpolitihkka

Sámediggi áigu aktiivvalaččat searvat riikkaidgaskasaš bargui álgoálbmotáššiiguin. Go galgá sáhttit leat dohkálaš fokus riikkaidgaskasaš áššiide, de lea dárbu nannet dán poastta jagi 2011 bušeahtas.

Jagi 2011 dárbum meroštallojuvvo 2 000 000 ru.

Plána ja finánsalávdegotti árvalus:

Álggahus

Jahkebušeahhta lea Sámedikki deataleamos politihkalaš stivrendokumeanta boahhtevaš jagiid várás. Sámedikki višuvdna lea "máŋggabealát servodat huksejuvvon sámi árvvuidd, vuodđudeaddji olmmošvuoigatvuodaid ja riikkaidgaskasaš oktiigulleašvuoda ala."

Vuodđun Sámedikki bušehttii leat mearriduvvon plánat, diedáhusat, jahkediedáhusat, ovttasbargošiehtadusat, sierra mearráduusat, árvalusat guoskevaš beliin ja registrerejuvvon dárbbut. Dasto lea Sámedikki jahkásaš bušehttavuoruhemiide vuodđun Sd.prp. 1 stáhtabušehta birra.

Mearkkašumit:

Lávdegotti lahtut Norgga sámiid riikasearvvis (NSR) Ann-Mari Thomassen, Aili Keskitalo, Rolf Johansen, Jarle Jonassen ovddidit čuovvovaš mearkkašumi:

Sámi museadoaimma ovddideapmi

Lávdegotti lahtut čujuhit ovddit mearrádusaide sámi museadoaimma birra, ja erenoamážit oassečielggadussii Davvi-Norlándda ja Romssa museaid ovddideami birra Sámedikki bealis čuovvoleapmái. Sámediggi lea mearridan ahte sámi museaid huksen ja ovddideapmi dán guovllus galgá čadnojuvvot dálá kulturásahusaide. Sámediggeráđi 2010 bušehttaárvalus ii dávis man ge láhkai daid dárbbuide maid kulturásahusat leat diedihán, ja dan ektui lea dán museadoaimma ovddideapmái biddjojuvvon ilá unnán ruhta. Dát hehte dárbbášlaš fágalaš ovddideami, bidjá cakkiiid gaskkusteapmái olbmuid ja dagaha stuorra váttisvuodaid daid ásahusaide mat leat váldán badjelasaset barggu Sámedikkis.

Danne evttoha lávdegoddi ahte vuoruhuvvo gávdnat čovdosiid dása 2010 bušehta revideremis.

Dearvvašvuolta

Sámedikki bajimus mihttomearrin dearvvašvuoda- ja sosiálapolitihka várás lea ollislaš dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalus sámi álbmogii, seamma dásis go álbmogis muđui lea.

Lávdegoddi čujuha stuorradiggediedáhussii nr 28 "sámepolitihkka" kap. 8.11 "Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta áigu searvat ruhtadit ovddidandoaimmabijuid ja ásahusaide main lea sámi gelbbolašvuolta dearvvašvuoda bálvalusain. Erenoamážit guovlluin gos sámit leat unnitlogus, sáhtta leat áigeguovdil bidjat doaimmaid sámi kulturguovddážiidda ovdamearkka dihte Várdebáikái Evenášsis.

Kulturguovddážit ja earát leat máŋggaid jagiid ožžon doarjaga Sámedikki doarjjaortnegiin dearvvašvuoda proševttaid várás.

Danne bivdá lávdegoddi ahte ráđđi bušehta revideremis sihkkarastá dearvvašvuodaproševttaid doaimma mat leat gárvvistuvvon ja mat leat gergosat ásahepmái, stuorradiggediedáhusa nr 28 mielde.

Lávdegotti Ovddádusbellodaga lahttu (Frp) Arthur Torfoss ovddida čuovvovaš mearkkašumi:

Lávdegotti lahtu evttohus Sámedikki 2010 bušehttii vuodđuduvvá Ovddádusbellodaga 2009-2013 prinsihppa- ja doaimmaprográmmii. Ovddádusbellodat lea liberalistalaš bellodat, iige hálit sierra meannudit olbmuid sohkaheali, oskkoldaga dahje etnálaš duogáža vuodul. Ovddádusbellodat áigu suodjalit daid vuoigatvuodaid mat Vuodđolágas leat, nugo eaiggátriecti, ealahusfriijavuolta, persuvnnalaš friijavuolta, cealkinfriijavuolta, oskufriijavuolta ja organisašuvdnafriijavuolta. Dat lea vuodđun min vuoruhemiide.

Ovddádusbellodagas lea jáhkku ovttaskas olbmui, ja ahte juohkehaš mis galgá eanet go odne oažžut vejolašvuoda mearridit iežas eallimii guoski áššiid. Dat mearkkaša dan ahte almmolaš eiseválddit eai galgga váldit badjelasaset doaimmaid maid ovttaskas olmmoš ieš sáhtta mearridit dahkat. Ovddádusbellodat oaivvilda ahte Sámedikki váldi ja doaimmat galget gáržžiduvvot, ja friijavuohta dahkat iežas mearrádusaid galgá leat ovttaskas olbmo iežas duohken.

Sámediggi lea politihkalaš orgána mii ii dávis Ovddádusbellodaga demokrátalaš prinsihpaide. Dát lea dakkár orgána mas jienastanvuoigatvuohta ja válljenvejolašvuohta čielgasit vuodđuduvvá etnalaš gullelašvuohtii. Sámi álbmoga kultuvra ja árbevierut gozihuvvojit buoremusat dan bokte go sámi álbmogii addojuvvo seammalágan riekti ja vejolašvuohta mat buohkain earáin leat bargat iežaset kultuvrrain ja árbevieruiguin.

Dán lahtu evttohus Sámedikki 2010 bušehtti čujuha mainna lágiin Sámedikki váikkuhanfápmu sáhtta gáržžiduvvot ja áiggi mielde loahpahuvvot. Evttohus Sámedikki 2010 bušehtti lea vuosttaš lávki eanet demokrátalaš ja rievttalaš vuogádaga guvlui, gos buohkaide, beroškeahtta etnalašvuodas, oskkoldagas, sohkabealis dahje ruohtasiin addojuvvojit seammalágan vuoigatvuođat váikkuhit iežas árgabeaivvi.

Molssaeaktosaš sámediggebušehta evttohusas unniduvvojit juolludeamit politihkkii ja hálddahussii mealgat. Go lagabuidda 1/4 oassi ruđain mat leat sámedikki geavahusas sámediggeráđi bušehtta evttohusas mannet politihkalaš ja hálddahuslaš doibmii, čájeha man ollu vearromáksiid ruđat skievttárduvvojit maid dát lávdegoddelahhtu ii sáhte dohkkehit.

Dát lahtu ovddida vuosttaš gearddi ovdan molssaeaktosaš bušehta Sámedikkis mii čájeha movt Ovddádusbellodat vuoruha daid ruđaid mat leat Sámedikki geavahusas nu guhká go Sámediggi lea doaimmas.

Evttohus:

Bargiidbellodaga sámediggejoavkkeku Sten Erling Jónsson, Hilde Anita Nyvoll, Willy Ornebakke, Ragnbild Melleby Aslaksen, Arja Láilá Susanne Vars, Sámit Máttá -Norggas Marie Therese Nordsletta Aslaksen ja Olgešbellodaga Knut Roger Hansen evttohus:

Evttohus 1

6.3.1.4 Eará kulturdoaimbijut

Lásahus 2010 vuoruhemiide
Artistabálkkážit/prográmmadoarjja

6.2.7 Museat

Deanu ja Várjjat museasiidii addojuvvo 200 000 ruvdnosaš lasáhus.

Čuoggás 12.3 Dutkan ja ovddideapmi, čielggadusat ja duodaštanprošeavttat unniduvvo 100 000 ru.

Čuoggás 14.6 Politihkalaš dási doaimmagolut, sámediggeráđis váldojuvvo eret 100 000 ru.

7.4.1 Lotnolasealáhusat - lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Vuoruheamit jahkái 2010

Ođđa kuvlačuokkis

Investerendoarjja sáivačáhcebivddu várás.

10.2.1 Ohcanvuđot doarjagat - sámi váldoorganisašuvnnat

Meroštallannjuolggadusat

Lassicealkagat čuoggáide a) ja b):

Stuorámus submi vuodđodoarjjan sámi váldoorganisašuvnna nammii biddjojuvvo 367 650 ru.

Stuorámus submi aktivitehtadoarjjan sámi váldoorganisašuvnna nammii biddjojuvvo 1 000 000 ru.

15.2.3 Árvoháhkkanprográmma - Fágalaš- ja ovddidanforum

Lassi cealkka:

Ovddidanforumis galget lea sámi ealáhusorganisašuvnnat ja resursaolbmot geat barget lotnolasealáhusaiguin.

Kapihtal 16 Bušeahtadárbbut 2011

Lassi teaksta vuosttaš cealkkan:

Sámedikki 2010 bušeahtas leat 341 683 000 ru, sorjankeahtta ođđa dárbbuin, lea bálká- ja haddegoarknjun 4 % mii lea 13 667 320 ru.

Norgga sámiid riikasearvvi (NSR) evttohus:

Evttohus 2:

RIEVDADUSEVTTOHUSAT 2010 BUŠEHTTII

Ovttaskas poasttaide

4.2.1.1 Dábálaš oahpponeavvut vuodđooahpahussii

Vuoruheamit jahkái 2010:

- Davvisámegiella vuosttašgiellan mánáidceahki 3. ja 4. dásái

4.2.2.1 Stipeanda ohppiide geain lea sámeigiella joatkkaskuvlla fágasuorggis

Poasta 10100 Stipeanda ohppiide lasihuvvo 500

Tabealla 4.2.2.3 Stipeanda alit ohppui

Vuoruheamit jahkái 2010: lasáhus kuvlačuoggái

- Joatkkaoahppu psykososiála váttuid eastadeami ja áhpásmahttima siskkobealde go guoská sámi mánáide, nuoraide ja rávisolbmuide. (lasáhus buoiddes bustávaiguin)

5 Giella

Strategiijat:

Ođđa kuvlačuokkis

- Sámediggi galgá árjjalaččat bagadit ja bearráigeahččat ahte guovttegielatvuoda ruđat geavahuvvojit Sámelága giellanjuolggadusaide dávistettiin.

5.2.2 Sámi giellaguovddážat

Postii15300 – 15309 lasihuvvo 1 000 ru, 100 ru guđege giellaguovddáži

6.2.1 Sámi kulturviesut ja kulturgaskkustanáhusat

Postii 20205 Várdobáiki lasihuvvo 582 lassin ráđi evttohussii, várrejuvvo dearvvašvuoda ossodaga ásaheami várás

Postii 20207 Bihtánsámi viessu lasihuvvo 89 lassin ráđi evttohussii.

Postii 20208 Oslo sámi viessu lasihuvvo 94 lassin ráđi evttohussii.

Postii 20211 Sáčča sámi viessu lasihuvvo 95 lassin ráđi evttohussii.

Ođđa poasttat:

Poasta 20214 Áltta siida 350

Poasta 20215 Joddu gelbbolašvuodaguovddáš Deanus 300

6.2.4 Sámi teáhter

Postii 20600 Beivváš Sámi Teáhter lasihuvvo 400 lassin ráđi evttohussii.

Postii 20601 Áarjelsamien Teatere lasihuvvo 100 lassin ráđi evttohussii.

6.2.7 Museat

Postii 21009 lasihuvvo 100 lassin ráđi evttohussii mii várrejuvvo Vuonnámarkaniid várás

6.3.1.1 Girjjálašvuolta

Postii 2000 Girjjálašvuolta lasihuvvo 450 lassin ráđi evttohussii.

6.3.1.2 Musihkkaalmmuheamit

Postii 20010 Musihkkaalmmuheamit lasihuvvo 250

6.3.1.3 Kulturdoaimbajut mánáid ja nuoraid várás

Vuoruheamit jahkái 2010

Ođđa kuvlačuokkis

- "Sámi mánáid teáhtera" ásaheapmi Detnui ovdaprošeakta

6.3.1.4 Eará kulturdoaimbajut

Vuoruheamit jahkái 2010:

- Girkolaš sadjái biddjojuvvo risttalaš kuvlačuoggás 7
- Risttalaš girjjálašvuoda ovddideapmi gustovaš riektáčállinnormála mielde.

Ođđa poasta:

6.3.1.4 Sámi nuoraidfoanda

Postii biddjojuvvo 250

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Movttiidahttit sámi nuoraid ieža hutkat aktivitehtaid iežaset báikegottiin.

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Nuoraidorganisašuvnnat, nuoraidsearvvit ja ovttaskas nuorat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man galle čađahuvvon proševtta/doaibmabiju

Juolludaneavttut:

- Rabas ohcanáigi gitta juovlamánu 1. beivái 2010 Sámedikki nuoraidfoanddas.
- Sámediggi bidjá sierra ohcanskovi www.samediggi.no, nu ahte interneahta bokte lea vejolaš sáddet ohcama ja raportta
- Ohcamis galgá prošekta/doaibmabidju válldahallojuvvot mas lea mihttomearri ja čađahanvejolašvuohta
- Juolludusat addojuvvojit proševttaide maid nuorat ráhkadit nuoraid várás ja nuoraiguin. Ahkeráđji dás lea 26 jagi/ 30 jagi
- Juohke organisašuvdna/searvi/ovttaskas nuorra sáhtta oažžut doarjaga eanemusat guovtti prošektii jahkásaččat

Máksineavttut:

- Doarjja addojuvvo gitta 10 000 ru ráđjai mii máksojuvvo ollásit dalle go prošekta álggahuvvo
- Prošekta galgá válmastuvvot mañimusat jagi mañña doarjja-reivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oažžut proševtta válbmenbeaivvi mañiduvvot gitta guovtti jahkái mañña doarjja-reivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit.
- Jus prošekta ii válbmejuvvo áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 250 000 ru Sámedikki nuoraidfondii.

6.3.3 Investendoarjja sámi girjebussiide

Poasttas 212 Sámi girjebussiid investeremat unniduvvo 2000

6.3.4 Sámi deaivvadansajit

Postii 213 Sámi deaivvadansajit lasihuvvo 50 lassin ráđi evttohussii.

Olahusjoavku

Ođđa kuvlačuokkis:

- Duodjebájit Reaisavuonas Máttá-Várjjagis, Billávuona duodjedállu Porsággus, Duojáruid dállu Unjárggas, Stuornjára Sámiid Duodji Skániin

7.3.1.2 Mariidnaealáhusat

Postii 3000 Mariidnaealáhusat lasihuvvo 450

7.3.1.3 Eanandoallu

Postii 30010 Eanandoallu lasihuvvo 450

Vuoruheamit jahkái 2010:

Ođđa kuvlačuokkis

- Doarjja eanandoallomašinnaid oastimii másenrieggáide/ovttasbargodoaibmabijuide

7.4.1 Lotnolasealáhusat - lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Vuoruheamit jahkái 2010

Ođđa kuvlačuokkis:

- Mátkealáhusfitnodagat main mátkeulbmil lea SÁPMI buot gielaide

10.2 Ohcanvuđot doarjagat

Poasta 754 Sámi politihkalaš bellodagat 250

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámi politihkalaš bellodagaid ásaheapmi

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sáme politihkalaš bellodagat mat leat registerejuvvon Brønnøysund bellodatregistaris

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man galle sáme politihkalaš bellodaga

Juolludanavttut:

- Ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat leat sáddejuvvon maŋŋá dien beaivemeari eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi galgá geavahuvvot
- Bellodagas galgá leat sámi ulbmilparagráfa ja galgá leat registrerejuvvon Brønnøysund bellodatregistaris
- Ráhkaduvvo aktivitehtaplána ja bušeahttadárbbut. Bušeahttadárbbut galget dávistit aktivitehtaplánain
- Vuodđodoarjaga mii lea 250 000 ru ii sáhte oazžut jos bellodat mii ovddasta Sámedikki oazžu oktūbuot badjel 250 000 ru eará doarjaga

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddji duođaštít rehketoalulu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahttajagi goas dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohat.

Meroštallannjuolggadusat:

- Vuodđodoarjja ohcama mielde, gitta 250 000 ru rádjai

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 250 000 ru sáme politihkalaš bellodagaide.

10.2.4 Sámi ealáhusorganisašuvnnaide lasihuvvo 100

Ođđa poasta 75701 Bivdi 100

Poasta 10.2.6 Sámi organisašuvnnat mat barget nuppi máilmmе soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Lasáhus olahusjovkui:

- Gielddat mat fáallet oaivadusbálvalusa sápmelaččaide geain leat lohkan- ja čállinváttisvuodát

Lasáhus ulbmilolahusa eavttuide:

- Man galle gieldda fáallet oaivadusbálvalusa sápmelaččaide geain leat lohkan- ja čállinváttisvuodát

Postii lasihuvvo

1 000 000

11.1.6 Verdde-prošeahta

Ođđa formuleren/sisdoallu:

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ásahuvvo doarjjaortnet Verdde-prošeahtta várás man oktavuodas ođđa máallet ja arenat nákkuid čoavdimii leat mielde, ja sámi boarrásat leat lunddolaš resursan

Doarjjaortnega oažžu ja olahusjoavku:

- Sámi joavkkut ja instánsat mat háliidit bargat ortnega mihttomeari siskkobealde

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man galle čadahuvvon prošeahtta

Juolludaneavttut:

- Ráđđi evttoha lagat njuolggadusaid.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

11.1.1 Regionálaovddideapmi

Postii 5000 Regionálaovddideapmi lasihuvvo 700

Ođđa čuokkis:

Vuoruheamit jahkái 2010:

- 1000 várrejuvvo ovddidanruhtan sámi suopman- ja árbevirolaš máhtolašvuoda ja sámi fitnolašvuoda ektui ovttasbargošiehtadusa siskkobealde Romssa fylkkasuohkaniin

11.2.1 Sámedikkii politihkalaš joavkkut (poasta 751) unniduvvo 1.300

11.2.2 Opposišuvnna bargoeavttut

Lassi mihttomearri doarjjaortnegii:

- Demokráhtalaš doaimma nannen dan bokte ahte addit buriiid bargoeavttuid Sámedikki opposišuvdnii

13 Sámeálbmotfoanda

Ođđa teakstaoassi 2:

Jahkái 2010 várrejuvvo 14 000 sámeálbmotfoanddas. Várren lea jagi 2009 buvttadus mii lea 4 640 ru ja 9350 ru ovddit jagiid buvttadeamis.

13.1 Sámeálbmotfoanda

Ođđa poasta : Sámi filbmafoanda

5 000

14 Politihkalaš dási doaibmagolut

Poasta 1510 Sámediggeráđđái unniduvvo

600

15.1 Hálldahusa doaibmagolut

Poasta 01 Hálldahusa doaibmagolut unniduvvojit 3 810

Bušehtadárbbut 2011

Lasáhus Ráđi bušehttaárvalussii 2011

Poasta 200 Kulturviessofoandii lásihuvvo 36 000

Kulturviessofoandda ásaheapmi 6 000

Kulturviessofoandda ásaheapmi lea dárbbášlaš vai Sámediggi sáhtta deaividit daid hástalusaiquin mat leat sámi guovllus. Dán fondii ferte bidjat ruđaid mángga jagi badjel.

Sámedikki museaođastussii fertejit biddjojuvvot resurssat 2011:s. Sámedikki formálalaš dilli lea čielggadan joavku maid Sámediggi ja departemeanta leat nammadan. Lávdegoddi lea buktán raporttas. Sámediggeráđđi ferte vuoruhit dán barggu, ja jođáneamos lági mielde váldit ášši ovdan departemeanttain gávdnan dihte čovdosa Sámedikki bušehttaprosessi departemeanttain.

Ovddádusbellodaga evttohus:

Evttohus 3

Sámediggeráđi evttohus sihkkoujuvvo ja sadjái biddjojuvvo čuovvovaš:

SÁMEDIKKI EKONOMALAŠ VUORUHEAMIT 2010:

DOAIBMAGOLUT	Ráđi evttohus	Ovddádusb. evttohus	Rievdadus
Departemeanttaid juolludusat	341683	341683	0
Sámeálbmotfoanda	9000	9000	0
DOAIBMAGOLUID SUBMI	350683	350683	0

DOAIBMAGOLUT	Ráđi evttohus	Ovddástusb. evttohus	Rievdadus
Politihkalaš doaibmadási golut	22114	12114	-10000
Hálddahušlaš dási doaibmagolut	85430	45000	-40430
Váikkuhangaskaoamit	229569	137231	-92338
Oahpahus	31330	20000	-11330
Giella	57881	66881	9000
Kultuvra	83045	20000	-63045
Ealáhusat	34630	19000	-15630
Birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi	2000	1500	-500
Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššamat	3350	3350	0
Sámi organisašuvnnat	4151	0	-4151
Eará váikkuhangaskaoamit	10432	5000	-5432
Eará doaibmabijut	2750	1500	-1250
Sámeálbmotfoanda	9000	0	-9000
Sierra prošeavttat	4570	3500	-1070
Doaibmagoluid submi	350683	197845	-152838

Doaibmaboađus	0	152838	152838
---------------	---	--------	--------

OPPALAČČAT BUŠEAHTA BIRRA

Sámedikki oaivila mielde leat Sámedikki doibmii biddjojuvvon ollu stuorát rámmat go lea dárbu. Buot daid bargosurggiid mat Sámedikkis leat, berre norgga demokrátalaš hálddašuvuogádat oppalaččat hálddašit. Jos Sámedikki evttohus buvttiha unnit ruhtageavaheami go Sámedikkis leat sisaboađut, de biddjojuvvojit dat ruđat fondii dassáži go dárbu čuožžila. Norgga vearromáksiid ruđat galget álohii geavahuvvot buoremusat ávkin eanaš álbmogii.

Sámedikki politihkalaš dási doaibma

Sámediggi oaivvilda ahte Sámedikki politihkalaš organiseren berre nu guhká go Sámediggi vel lea beavttálmahttojuvvo, sihke áigegeavaheami ektui lávdegottiid ja dievasčoahkkimiidda, Sámediggeráđi

ja Sámedikki áirasiid buhtadusaid ektui. Danne unniduvvojit juolludusat mealgat Sámedikki politihkalaš dássái.

Sámedikki hálddahus

Sámedikki hálddahus lea stuorra oassi Sámedikki bušeahtas. Sámediggi háliida dan vuodul go Sámedikki doaibma unniduvvo geahpedit hálddahuslaš resurssaid. Sámediggi unnida Sámedikki hálddahusa mealgat.

Váikkuhangaskaoamit

Sámediggi oaivvilda ahte almmolaš ruđaid juolludaneavttut berrejit leat ovttaláganat buot joavkkuide. Dát guoská maiddá dássásaš meannudeapmái sohkabeliid gaskka.

Mánnga dain doarjjaortnegiin mat leat Sámedikki geavahusas, evttohuvvojit sirdojuvvot dábálaš demokrahtalaččat välljejuvvon hálddašanorgánii Norggas.

Sámediggi bivdá ovdan ášši jagi 2010 njealljehasas mas vuodđu Sámedikk váikkuhangaskaomiid juolludeapmái láhččojuvvo daid prinsihpaid mielde mat bohtet ovdan bušeahtadokumeanttas.

Hálddašeami bearráigeahččan

Stáhta ekonomiijanjuolggadusat geatnegahttet Sámedikki fuolahit ahte doarjjahálddašeapmi lea ulbmillaš ja beaktil. Dása gullá maiddá gáibádus ahte bearráigeahččan- ja duodaštanortnegat leat nu ahte ruđaid geavaheapmi dohkálaččat duodaštuvvo.

Bearráigeahččandoaibma lea deatalaš sihkarastin dihte ahte Sámedikki ruđat hálddašuvvojit buoremus vuogi mielde. Sámediggi oaivvilda ahte ovddit jagiin lea bearráigeahččan measta oalát váilon. Bearráigeahččandoaibma ferte biddjojuvvo áššelistai ja vuoruhuvvot.

Sámi giellaguovlu

Sámediggi eahpida Loabága suohkana váldima sámelága giellanjuolggadusaid hálddašanguovlui.

Sámedikki vuoruheamit 2010:

- **Váikkuhangaskaomiid geavaheapmi ii vuodđuduvvo etnalašvuhtii, oskkoldahkii, sohkabeallái dahje ruohttasiidda**
- **Sámedikki hálddahus unniduvvo**
- **Sámedikki álbmotválljen orgánaid áige- ja resursageavaheapmi unniduvvo**
- **Bargat dan ala ahte Sámedikki doarjjaortnegat sirdojuvvojit dábálaš hálddašanvuogádahkii**
- **Vuoruhit Sámedikki hálddašeami bearráigeahččandoaimma**

VÁIKKUHANGASKAOAMIT

Sámediggi unnida váikkuhangaskaomiid geavaheami. Váikkuhangaskaoamit ealáhusovddideapmái berrejit biddjojuvvot Innovašuvdna Norgii ja oppalaš ealáhuslaš doarjjaortnegiidda mat juo gávdnojit. Sámediggi vuostálastá olggusteaddji doarjjaortnegiid, ja oaivvilda ahte almmolaš ruđat eaktodáhtolaš organisašuvnnaide berrejit addojuvvot eai olggusteaddji vugiin, ja nu ahte dat addet buot ássiide seamma vuoigatvuodaid ja vejolašvuodaid beroškeahhtá etnalašvuodas.

Sierra šiehtadusat sámi dáiddárorganisašuvnnaiguin berrejit váldojuvvot eret ollislaččat.

GIELLA JA OAHPAHUS

Sámediggi oaivvilda ahte dárogiella ja sámegiella leat ovttaárvosaš gielat. Dattetge lea eaktun našuvdnii ahte álbmogis lea oktasaš gielalaš geađgejuolgi. Danne ferte dárogiella leat váldogiellan norgga skuvllain. Sámegiella hálddašanguovllu gielddain berre dattetge sámegiella fálljuvvot válljenvejolaš oalgegiellan. Galget gávdnot doarvái sámii oahpahasávdnasat dán lágan oahpahusa várás. Sámegielat oahpahasolbmuid oázžun lea eaktun dasa ahte ohppiid válljenvejolašvuotta duohtan dahkkojuvvo.

Sámediggi ii hálit ahte sámegiella hálddašanguovllu gielddat galget oppalaččat geatnegahttojuvvot geavahit sámegiella, muhto ahte dat ieža galget dan mearridit, ja man dásis, sámegiella galgá geavahuvvot.

Ferte geahčaduvvot vejolašvuotta čohkket sierra sámii giellašlájaid. Dat sáhtá gievrudit sámegiella, ja dan seammáš šattašii mealgat ollu hálbbit ekonomalaččat.

Sámeálbmotfoanda

Sámediggi háliida heaittihit sáméálbmotfoandda, ja áigu ávžžuhit Stuorradikki dan dahkat. Dan rádjai go Stuorradiggi lea mearridan foandda heaittiheamis, de áigu Sámediggi geavahit sáméálbmotfoandda buhtadusa sámegiella ovddideapmái skuvllain.

Prinsihpalaš vuoduin háliida Sámediggi heaittihit buot stipeandaortnegiid oahpahasuorggis, danne go dákkár ortnegat galget gustot buohkaide.

Sámedikki 2010 vuoruheamit:

- **Ahte vuodđoskuvllaid oahppit sáhttet válljet sámegiella válljenvejolaš giellan**
- **Buot stipeandaortnegat generaliserejuvvot**
- **Sihkkarastit sámii girjjálašvuoda ja oahpponeavvuid odđa almmuhemiid**
- **Buoredit vejolašvuoda oázžut sámegiella oahpahasolbmuid**
- **Geavahit sáméálbmotfoandda buhtadusa sámegiella ovddideapmái skuvllain**

SÁMI KULTUVRA

Sámediggi oaidná ahte lea deatalaš ja riggudahtti Norgii bisuhit sámii giella, kultuvrra ja árbevieruid dain guovlluin gos sámii árbevirolaččat leat ássan, ja gos dii doibmet. Bargu dán sihkkarastimiin berre dattetge dahkkojuvvot dábbalaš álbmotválljen orgánaid dahje dáid vuollásaš orgánaid bokte, ja dasto eaktodáhtolaččat. Dát guoská sihke valástallamii, teáhterii, festiválaide, dáiddabargui ja museaide.

Almmolašvuodas lea ovddasvástádus váikkuhit sámegiella, kultuvrra ja sámii árbevieruid bisuheami.

Sámedikki 2010 vuoruheamit:

- **Bisuhit ja ovddidit sámii kultuvrra ja árbevieruid**
- **Láhčit eanet ealáhuslaš duoji**
- **Bargat dan ala ahte doarjjaortnegat gustojit buohkaide**
- **Geahččat girjebusedárbbu**

EALÁHUSAT

Vuodđun ealáhusuorggi siskkobealde, nugo buot earáge surggiin, lea Sámedikki prinsihppa ahte dásásáččat meannudit buot etnalaš joavkkuiguin. Dát mearkkaša dan ahte buot ortnegat mat leat biddjojuvvon ovttaskas joavkkuid várás fertejit heaittihuvvot. Áibbas dohkketmeahtun dat go ohcanvuodot doarjagiid doaimmaguovlu lea ráddjejuvvon guoskat ovttaskas guovlluide iešguđege sájiin.

Duodji

Duodji lea mielde váikkuheamen sámii kultuvrra ja árbevieruid bisuheami. Dasto lea duodji deatalaš turismaáŋgiruššamiidda sámii guovlluin. Sámediggi háliida bisuhit duoji fágaoahpahusa skuvllain.

Mátkealáhusat

Mátkealáhusat leat deatalaččat barggolašvuhtii ja árvoháhkamii miehtá riikka, erenoamážit distrivttain. Norgga mátkealáhusain leat stuorra vejolašvuodát ahtanuššat, erenoamážit dannego Norggas leat mihtilmas kvalitehtat nugo gelddolaš luondu ja kultuvra mii berrešii geasuhit odđaáigásaš turisttaid.

Sámediggi oaivvilda ahte dát ealáhus ollu eanet fertešii lea ealáhuspolitihkalaš agendas, nu ahte rámmaeavttuid sáhtta buoridit.

Sámiin leat, Sámedikki árvvoštallama mielde, eará ja gelddolaš eavttut veahádatjoavkun go guoská mátkealáhusaide, nugo kultuvra ja árbevirolaš callingeardi. Deatalaš lea maiddá láchit diliid mátkealáhusaid ovddideapmái ovdamearkka dihte skohtersafáriid.

Sámediggi háliida eanet liberála mohtorjohtalusa meahcis dálvit. Geainnu mas ii čorgejuvvo muohta eret dálvit, ja boares johtinmáđiijaid berre sáhttit geavahit skohteláhttun, ja lassin berre maiddá sáhttit ásaht eará vuodjenluottaidda. Dattetge galget ovttaskas gielddat ieža beassat dan mearridit.

Eanadoallu

Berre álggahuvvot bargu sierra vuodđoealáhusaid dássidahttimiin. Earret eará guoská dat doaimaneavvuid investeremiidda ja boaldámuša divadiidda.

Sámedikki 2010 vuoruheamit:

- **Nannet mearkagálvohuksema Norga mátkeulbmilin sihke nátionálalaččat ja riikkaidgaskasaččat, mas maiddá sámi kultuvra mielde**
- **Meannudit mátkealáhusa seamma dásis eará gilvočuohcavaš ealáhusaiguin**
- **Eanet liberála miellaguoddu mohtorjohtalussii meahcis dálvit**
- **Bargat dan ala ahte gielddat eanet ieža sáhttet mearridit meahccemohtorjohtalussii njuolggadusaid**

AREÁLAT, KULTUVRA JA BIRASGÁHTTEN

Sámediggi háliida dakkár areálageavahusa mii goziha olles álbmoga ja buot ealáhusaid, ja dasto goziha kulturmuittuid.

Beroštusnákkut leat áiggi mielde buktán hástalusaid areálaid hálddašepmái mánggáin sajiin. Finnmárkkuopmodat dálá hámis ferte heaittihuvvot, ja sadjái biddjojuvvot guovlluid hálddašepmi mas eanet láchčojuvvo báikkálaš álbmotválljen iešstivren. Orgánain mat hálddašit areálaid ii galgga leat lágain mearriduvvon etnalaš ovddastus.

Sámediggi ii doarjjo Sámi vuoigatvuodálávdegotti II evttohusa.

DEARVVAŠVUOHTA, SOSIÁLA JA FUOLAHUS

Sámediggi ii hálit prinsihpalaš vuođuin ásaht sierra bálvalusaid dearvvašvuođa, sosiála ja fuolahusa oktavuodas. Dattetge fertte vuhtii váldit áigeguovdilis geriátrálaš áššečuolmmaid, nugo giellaváttisvuodaid. Dattetge lea deatalaš ahte lea várrugas ovddideames dakkár dearvvašvuođa-, sosiála- ja fuolahusfálaldagaid mat váikkuhit sierra meannudeami.

BUŠEAHTTADÁRBUT 2011:S

Sámediggi áigu 2010 jagi áigge guorahallat Sámedikki vejolaš heaittiheami. Jagi 2011 bušehhtadárbbut oainnusin dahkkojuvvot dán čielggadusa bokte.

Lávdegotti ráva:

Lávdegottis eai leat eanet mearkkašumit dahje evttohusat ja rávve Sámedikki mearridit čuoovvaččat: Muđui doarju Sámediggi Sámediggeráđi árvalusa.

Evttohus 4_Biret Marja P E Eira, Johttisapmelaččaid listtu

Bušeahhta 2010 – muhtun poasttaide

Tabealla 6.2.3 Sámi valáštallan

Poasta 20500 SVL – N lasihuvvo 200 000 ruvnnuin. Ruhta válđojuvvo poasttas 01.

6.3.1.4 Eará kulturdoaimbajut lasihuvvo 400 000 ruvnnuin. Ruhta válđojuvvo poasttas 01.

Vuoruheamit 2010:s:

Ođđa kuvlačuokkis

Heargevuodjingilvohallamat

6.2.7 Museat

Poasta 21008 Riddo Duottar Musea lasihuvvo 400 000 ruvnnuin Álttá-Guovdageainnu ášši duodaštanguovddáža čuoovoleapmái. Ruhta válđojuvvo poasttas 01.

4.2

Poasta 100 Oahpponeavvut lasihuvvo 4 000 000 ruvnnuin. Ruhta válđojuvvo poasttas 01.

Vuoruheamit 2010:s:

Ođđa kuvlačuokkis

Teknologalaš oahpponeavvuid investeren

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 38 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuoovovaš vuogi mielde:

- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 3 hilgojuvvui 36 jienain. 2 jienasteigga beali.
- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 2 hilgojuvvui 23 jienain. 15 jienastedje beali.
- Evttohus 4 hilgojuvvui 23 jienain. 15 jienastedje beali.
- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 3 mearriduvvui 21 jienain 14 jiena vuostá.
- Lávdegotti ráva mearriduvvui 36 jienain 2 jiena vuostá.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Willy Ørnebakk, áššejođiheaddji	Trond Are Anti
		Gunn-Britt Retter
		Ann-Mari Thomassen
	Willy Ørnebakk	
2	Ann-Mari Thomassen	Hilde Anita Nyvoll
		Egil Olli
		Vibeke Larsen
	Ann-Mari Thomassen	
3	Hilde Anita Nyvoll	Aili Keskitalo
		Rolf Johansen
		Trond Are Anti
	Hilde Anita Nyvoll	
4	Knut Store	Hilde Anita Nyvoll
5	Rolf Johansen	Willy Ørnebakk
		Marianne Balto
	Rolf Johansen	
6	Heidi Persdatter Greiner Haaker	
7	Miriam Paulsen	Willy Ørnebakk
		Hilde Anita Nyvoll
		Vibeke Larsen
	Miriam Paulsen	
8	Arthur Johan Tørfoss	Egil Olli
		Rolf Johansen
		Hilde Anita Nyvoll
	Arthur Johan Tørfoss	
9	Odd Iver Sara	Silje Karine Muotka
		Rolf Johansen
		Trond Are Anti
	Odd Iver Sara	
10	Rolf Johansen	
11	Ann-Mari Thomassen	Kirsti Guvsám
		Hilde Anita Nyvoll
		Vibeke Larsen
	Ann-Mari Thomassen	
12	Berit Marie P. Eira	Aili Keskitalo
		Silje Karine Muotka
		Trond Are Anti
13	Margit Eli Anti Oska	Ann-Mari Thomassen
		Miriam Paulsen
		Willy Ørnebakk
	Margit Eli Anti Oskal	
14	Ragnhild Melleby Aslaksen	Marianne Balto
		Aili Keskitalo
		Trond Are Anti
	Ragnhild Melleby Aslaksen	
15	Silje Karine Muotka	Vibeke Larsen
		Ann-Mari Thomassen

	Silje Karine Muotka	
16	Gunn-Britt Retter	Silje Karine Muotka
		Egil Olli
	Gunn-Britt Retter	
17	Vibeke Larsen	Ann-Mari Thomassen
		Trond Are Anti
		Silje Karine Muotka
	Vibeke Larsen	
18	Åge Nordkild	Ann-Mari Thomassen
		Anne Jannok Eira
		Odd Iver Sara
	Åge Nordkild	
19	Anne Helene Saari	Miriam Paulsen
		Trond Are Anti
		Aili Keskitalo
	Anne Helene Saari	
20	Egil Olli	Rolf Johansen
		Kirsti Guvsám
		Ann-Mari Thomassen
	Egil Olli	
21	Jarle Jonassen	Vibeke Larsen
		Marianne Balto
	Jarle Jonassen	
22	Willy Ørnebakk	Trond Are Anti
		Egil Olli
		Ann-Mari Thomassen
	Willy Ørnebakk	
23	Trond Are Anti	Willy Ørnebakk
		Marianne Balto
		Vibeke Larsen
	Trond Are Anti	
24	Marianne Balto	Silje Karine Muotka
		Rolf Johansen
		Ann-Mari Thomassen
	Marianne Balto	
25	Aili Keskitalo	Marianne Balto
		Willy Ørnebakk
	Aili Keskitalo	
26	Amund Peder Teigmo	Miriam Paulsen
		Rolf Johansen
		Stig Furu
	Amund Peder Teigmo	
27	Åge Nordkild	
28	Ragnhild Melleby Aslaksen	
29	Hilde Anita Nyvoll	
30	Skjalg Jensen	
31	Vibeke Larsen	
32	Kirsti Guvsám	
33	Stig Furu	
34	Aili Keskitalo	
35	Rolf Johansen	

36	Vibeke Larsen	
37	Willy Ørnebakk	
38	Odd Iver Sara	
	Willy Ørnebakk, áššejođiheaddji	
	Aili Keskitalo, čoahkkinortnegii	
	Willy Ørnebakk, čoahkkinortnegii	
	Aili Keskitalo, čoahkkinortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

Sámiid álbmotválljen orgána Sámediggi, lea gávpogiid ja giliid sámi álbmoga várás. Sámedikki politihka galgá boahit buorrin sámi servodaga buot guovlluide. Politihka vuodđun lea min erenoamáš kultuvra, min oktasaš árvvut ja vuodđooainnut, ja min historjjálaš gullelašvuoha árbevirolaš sámi ássanguovlluide. Sámediggi galgá buot servodatsurggiin, gietkamis hávdái, čalmmustahttit ovttaskas olbmuid dárbbuid ja sin árgabeaivvi iežaset lagašbirrasiin.

1 Ollislaš juolludus Sámediggái

Tabell 1.0 Ollislaš juolludus Sámediggái

(i 1000 kr)

Kap.Poast: Čilgehus	RR 2008	Buš- 2009	RevBuš-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
680.50 Bargo-ja searvadahttindepartemeanta - BSD	191 400	203 735	203 735	215 136	11 401	5,6 %
223.50 Máhttodepartemeanta - MD	31 887	33 290	33 290	34 355	1 065	3,2 %
226.21 Máhttodepartemeanta - MD	4 000	4 300	4 300	0	-4 300	-100,0 %
231.50 Máhttodepartemeanta - MD	12 380	12 925	12 925	13 339	414	3,2 %
1429.50 Birasdepartemeanta - BD	3 000	3 000	3 000	3 000	0	0,0 %
320.53 Kultur- ja girkodepartementa - KGD	53 543	61 993	61 993	65 353	3 360	5,4 %
762.70 Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta DFD	6 200	6 400	6 500	6 500	0	0,0 %
1147.50 Eanadoalodepartemeanta - ED	2 000	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
1147.50 Eanadoalodepartemeanta - ED	2 000	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Juolluduvvon oktiibuot I	306 410	329 643	329 743	341 683	11 940	3,6 %

Ollislaš bušehttarámma Sámediggái lea lasihuvvon 11 940 000 ruvnnuin Sámedikki reviderejuvvon 2009 bušehta ektui. Sámediggi ferte jahkásaččat ohcat ruđaid 226.21 poasttas Máhttodepartemeanttas. Eahpesihkarvuoda geažil das mii ohcama boadusis šaddá, de lea dát poasta vuoliduvvon.

11 940 000 ruvdnosaš lasáhussii gullet earret eará čuovvovaččat:

- 4 000 000 ru Loabága suohkana searvadahttimii sámegiela hálddašanguvlui
- 1 500 000 ru viessoláigobuhtadussii Diehtosiidii Guovdageainnus
- 370 000 ru Sámedikki válgaortnega árvoštallamii
- 3 500 000 ru Ráđđehusa sámegiela doaibmaplána čuovvoleapmái

Oktiibuot lea dat mii bajábealde namuhuvvo 9 370 000 ru. Loahppaoassi lassáneamis, 2 570 000 ru manná hadde- ja bálkálássáneami osiid gokčamii.

Stuorradiggi lea juolludan 75 miljon ru Sámeálbmotfondii. Foandda buvttadus ii leat mielde Sámedikki rámmajuolludusas. Sámedikki 2010 bušehtas juogaduvvo 9 000 000 ru sámeálbmotfoandda buvttadusas. Dás lea 2009 buvttadus 4 650 000 ru. Loahppaoassi lea ovddeš buvttadus mii ii leat geavahuvvon.

2 Sámedikki ekonomalaš rámmajuolludus

Tabella 2.0 Buohkanastabealla - Sámedikki boađut ja golut buohkanassii

(i 1000 kr)

	Rehketdoallu-08	Buš-09	RevBuš-09	Buš-2010	Erohus	%
Doaibmagolut						
Departemeanttaid juolludusat	306 410	329 643	329 743	341 683	11 940	3,6 %
Sámeálbmotfoandda reanttut	9 947	16 000	16 000	9 000	-7 000	-43,8 %
Doaibmaboađuid submi	316 357	345 643	345 743	350 683	4 940	1,4 %
Váikkuhangaskaoamit						
Váikkuhangaskaoamit	198 394	220 608	226 458	229 669	3 211	1,4 %
Sámeálbmotfoandda	9 947	14 200	14 200	9 000	-5 200	-36,6 %
Váikkuhangaskaoamiid submi	208 341	234 808	240 658	238 669	-1 989	-0,8 %
DOAIBMAB. SUBMI - VÁIKKUHANASKAOMIT	108 016	110 835	105 085	112 014	6 929	6,6 %
DOAIBMAGOLUT						
Politiikalaš dási doaibma	22 272	20 575	21 707	22 014	307	1,4 %
Hálddahusa doaibma	76 947	81 210	81 660	85 430	3 770	4,6 %
Erenoamáš doaibmagolut	6 098	9 050	10 033	4 570	-5 463	-54,5 %
Doaibmagoluid submi	105 317	110 835	113 400	112 014	-1 386	-1,2 %
JAHKEBOAÐUS	2 699	0	-8 315	0	8 315	-100,0 %

3 Váikkuhangaskaoamit

Sámediggi juogada čuovvovaččat váikkuhangaskaoamiid váldopoasttaide 2010:s:

Tabella 3.0 Buohkanastabealla - Váikkuhangaskaoamit

(i 1000 kr)

Čilgehus	RR 2008	Buš 2009	Rev 2009	Buš 2010 - 10-Rev 09	Erohus %	
Njuolggadoarjagat	101 289	115 295	116 915	121 571	4 656	4,0 %
Ohcavudot doarjja	73 720	70 493	73 073	74 791	1 718	2,4 %
Árvoháhkanprográmma	4 875	6 000	6 000	5 500	-500	-8,3 %
Šiehtadusat	8 099	14 360	14 360	14 725	365	2,5 %
Eará váikkuhangaskaoamit	9 065	9 960	11 610	10 432	-1 178	-10,1 %
Sámeálbmotfoandda	9 947	14 200	14 200	9 000	-5 200	-36,6 %
Eará doaibmabijut	1 346	4 500	4 500	2 650	-1 850	-41,1 %
Submi	208 341	234 808	240 658	238 669	-1 989	-0,8 %

Tabella 3.1 Buohkanastabealla váikkuhangaskaoamit - Váldosuorggit

(i 1000 kr)

	Rehketdoallu-08	Buš-09	RevBuš-09	Buš-2010	Juog. %	Erohus 10-Rev 09	%
Váikkuhangaskaoamit							
Oahpahus	27 296	31 330	32 630	31 330	13,1 %	-1 300	-4,0 %
Giella	49 580	53 960	53 960	57 881	24,3 %	3 921	7,3 %
Kultuvra	74 241	77 007	78 177	83 245	34,9 %	5 068	6,5 %
Ealáhus	27 753	34 200	34 830	34 630	14,5 %	-200	-0,6 %
Birasgáhtten ja kultursuodjalus	3 126	2 000	3 000	2 000	0,8 %	-1 000	-33,3 %
Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan	2 034	3 250	3 350	3 350	1,4 %	0	0,0 %
Sámi organisašuvnnat	3 953	4 401	4 401	4 151	1,7 %	-250	-5,7 %
Eará váikkuhangaskaoamit	9 065	9 960	11 610	10 432	4,4 %	-1 178	-10,1 %
Sámeálbmotfoandda	9 947	14 200	14 200	9 000	3,8 %	-5 200	-36,6 %
Eará doaibmabijut	1 346	4 500	4 500	2 650	1,1 %	-1 850	-41,1 %
Váikkuhangaskaoamiid submi	208 341	234 808	240 658	238 669	100,0 %	-1 989	-0,8 %

Váikkuhangaskaomiid váldopoasttat leat fas dárkileappot čilgejuvvon kapihttaliin 4 – 11. Juohke kapihttala vuolde lea visogovva das man ollu ruđat leat várrejuvvon njuolggá doarjagiidda ja ohcanvuđot doarjagiidda.

Sámedikki váikkuhangaskaomiide gullet njuolggá doarjagat organisašuvnnaide ja ásahusaide, iešgudege ohcanvuđot doarjjaortnegat ja doarjagat mat leat muddejuvvon šiehtadusaid bokte.

3.1 Njuolggá doarjagat

Lagabui daid ovttaskas ortnegiid birra mat juolluduvvojit njuolga Sámedikki bušehta bokte, oainnát kapihttaliin main ortnegat válddahalloyuvvojit.

3.2 Ohcanvuđot doarjagat

Buot ohcanvuđot doarjjaortnegat leat čohkkejuvvon oktasaš ortnegin main leat oktasaš njuolggadusat, geahča Sámedikki mearrádusa áššis 43/07. Njuolggadusat ohcanvuđot doarjagiid hálddašeapmái leat heivehuvvon stáhta ekonomiijanjuolggadusaide.

Stáhta ekonomiijanjuolggadusat geatnegahttet Sámedikki fuolahit dan ahte doarjagat hálddašuvvojit ulbmillaččat ja beaktilis vugiin. Diesa gullá maid gáibáduš bearráigeahččat ja gávnnahit ortnegiid maiguin duodaštit ruđaid geavaheami dohkálaččat.

Sámediggerádis lea fápmudus earaláhkai geavahit gitta 20% dain ruđain mat leat várrejuvvon bušehtas. Fápmudus ii guoskka njuolggá doarjagiidda, váikkuhangaskaomiide maid čeahkkinjođihangoddi hálddaša, Sámeálbmotfondii ja doaibmagoluide. Sámediggeráđdi galgá bušehttajagi addit dieđuid Sámedikki dievasčeahkkimii jus ruđat geavahuvvojit earaláhkai, geahča ášši 43/07.

Sámediggerádis lea fápmudus čađahit dárbbášlaš rievdadusaid máksineavttuin.

Sámediggeráđđái sáhtá váidit mearrádusaid maid doarjjastivra lea dahkan.

Sámediggi fámohtta dainna mearrádusain ášši 09/08 Sámedikki doarjjastivrra njuolggadusaid ođasmahttin. Sámediggeráđdi nammada lahtuid ja várrelahtuid Sámedikki doarjjastivrii, ja mearrida njuolggadusaid doarjjastivrra várás.

Buot ohcanvuđot doarjagiidda, earret daid váikkuhangaskaomiide maid čeahkkinjođihangoddi hálddaša, gusket Sámedikki bajimus njuolggadusat ohcanvuđot doarjagiid várás ja dasto dat juolluduseavttut bušehtas mat bohtet ovdan ovttaskas ortnega vuolde.

Ohcanvuđot doarjagiid sierra ortnegiid birra čilgejuvvo lagabui Sámedikki bušehtas dain kapihttaliin mas ortnegiid birra čilgejuvvo.

3.3 Šiehtadusat

3.3.1 Váldošiehtadus sámi dáiddárganisašuvnnaiguin

Sámediggi lea 2004:s dahkan váldošiehtadusa sámi dáiddárganisašuvnnaiguin mat ovddastuvvojit Sámi dáiddárráđi bokte. Ulbmilin lea ovddidit buriid ja girjás sámi kultureallima ja láhčit diliid sámi girjjálašvuoda, musihka, dánsuma, teáhtera, filmma, govvadáidaga ja dáiddaduoji dahkamii ja gaskkusteapmái. Dáiddársiehtadus siskkilda oktasaš doaibmabijuid dáiddasuorggis mat čađahuvvojit oasálaččaid gaska sohppojuvvon ekonomalaš rámmaid siskkoalbe.

3.3.2 Duoji váldošiehtadus

Sámediggi lea 2005:s dahkan váldošiehtadusa duodjeealáhusa várás duodjeorganisašuvnnaiguin; Riikaorganisašuvdna Sámiid Duodji ja Duojáriid ealáhussearvi. Šiehtadusa ulbmilin lea ovdánahttit duoji

buorebut gánnáhahtti ealáhussan ja vai nagodivččii eanet vuovdit iešbuvttaduvvon gálvvuid. Dákkár ovdánahttin gáibida ahte biddjojuvvo eanet deaddu gelbbolašvuoda bajideapmái, buvttaovddideapmái, vuovdaleapmái ja vuovdimii. Dahkkojuvvo jahkásaš ealáhusšiehtadus duoji váste, mas leat doaimbábijut maid ulbmilin lea ovdánahttit ealáhusa nu ahte dat dávista daid politihkalaš mihttomeriide ja njuolggadusaide, maid Sámediggi áiggis áigái mearrida.

4 Oahpahus

Máhtolašvuolta ja gelbbolašvuolta leat sámi servodagaid ovddideami ja nannema vuodđu.

Váldomihttomearri

Sámi álbmogis galgá leat máhtolašvuolta, gelbbolašvuolta ja gálggat mat dárbbášuvvojit sámi servodaga ovddideamis.

Oassemihttomearri

- Sámi mánáin ja nuorain lea nana sámi identitehta ja čatnaseapmi sámi gillii ja kultuvrii
- Sámi álbmogis galgá leat duohta vuoigatvuolta oahpahussii sámegealas ja sámegealli
- Buot alit oahppu ja dutkan fuolaha sámi perspektiivva

Strategiijat

- Gulahallama bokte guovddáš, guovllulaš ja báikkálaš eiseválddiiguin ja eará guoskevaš oassálastiiguin sihkkarastit buriid rámmaeavttuid sámi mánáidgárddiid, vuodđooahpahas, alit oahpu ja dutkama váste
- Váikkuhit dasa ahte ášahuvvojit almmolaš sámi mánáidgárddit dahje sámi ossodagat mánáidgárddiide
- Váikkuhit dasa ahte biddjojuvvo sámi sisdoallu skuvlaastoáiggeortnegiid ja kulturskuvlii
- Váikkuhit dasa ahte hospiterenortnet giellaoahpahas nannejuvvo
- Bargá dan ala ahte nátionála oahpahaspolitihkka fuolaha sámi perspektiivva
- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte nannet máhtolašvuoda ja gelbbolašvuoda sámi servodagas
- Váikkuhit hutkás ja bevttolaš sámi oahpponeavvobuvttadeapmái
- Sámi oahpponeavvoguovddáža, Sámi oahpponeahta ja ohcanvejolaš oahppouskkádaga olámuddui buktima bokte ja dieđuid addima bokte sámi oahpponeavvuid birra
- Addit dárbbášlaš dieđuid ja bagadusa sámi oahpahas birra mánáidgárddiin ja vuodđooahpahas
- Váikkuhit dasa ahte rávesolbmot ožžot oahpahas sámegealas
- Váikkuhit dasa ahte bistevaš sámi dulkaohppu ášahuvvo
- Váikkuhit dasa ahte refušuvdnamáksomearit muddejuvvojit nu ahte dat gokčet duohta goluid
- Váikkuhit dasa ahte Sámi allaskuvla ovddiduvvo álgoálbmotuniversitehtan
- Váikkuhit dasa ahte boarráset sámiid máhtolašvuolta dohkkehuvvo ja oainnusin boahká go bálkáhuvvojit máhttogaskusteaddjin vuodđooahpahas
- Váikkuhit dasa ahte sámi guovlluid giliskuvllat bisuhuvvojit
- Váikkuhit dasa ahte oahpahasláhka oahpahas várás sámegealli ja sámegealas ođasmahttojuvvo

4.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 4.1 Čoahkketabealla - Sámegeal oahpahus (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Ohcanvudot doarjagat	27 296	25 330	26 630	26 530	-100	-0,4 %
	Doaimbábijut nannen dihtii oahpponeavvoráhkadeami	0	6 000	6 000	4 800	-1 200	-20,0 %
Submi		27 296	31 330	32 630	31 330	-1 300	-4,0 %

4.2 Ohcanvuđot doarjagat

Tabella 4.2 Ohcanvuđot doarjagat - Sámegeiel oahpahus

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
100	Oahpponeavvut	16 170	11 875	12 875	11 875	-1 000	-7,8 %
101	Gelbbolašvuodalokten	3 793	4 250	4 550	4 750	200	4,4 %
102	Mánáidgárdit	7 333	9 205	9 205	9 905	700	7,6 %
Submi		27 296	25 330	26 630	26 530	-100	-0,4 %

4.2.1 Oahpponeavvut

Tabell 4.2.1 Oahpponeavvut

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10000	Dábálaš oahpponeavvut vuoddooahpahussii	13 593	8 975	8 975	8 975	0	0,0 %
10001	Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut	2 577	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
10004	Oahpponeavvut mánáidgárdiide	0	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
10005	Oahpponeavvuid oastin	0	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %
Submi		16 170	11 875	12 875	11 875	-1 000	-7,8 %

4.2.1.1 Dábálaš oahpponeavvut vuoddooahpahussii

Tabella 4.2.1.1 Dábálaš oahpponeavvut vuoddooahpahussii

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10000	Dábálaš oahpponeavvut vuoddooahpahussii	13 593	8 975	8 975	8 975	0	0,0 %
Submi		13 593	8 975	8 975	8 975	0	0,0 %

Doarjaortnega ulbmil:

- Ovddidit sámi oahpponeavvuid gustovaš oahppoplánadahkosa vuodul

Doarjjaoažžu:

- Lágáduusat ja eará oahpponeavvobuvttadeaddjit main alddiineaset lea fitnodat

Doarjaortnega olahusjoavku:

- Vuoddooahpahusa oahppit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Álggahuvvon sámi oahpponeavvoproševttaid lohku 2010:s
- Sámi oahpponeavvuid almmuheami mearri

Vuoruheamit 2010:s:

- Máttasámegeiella vuosttaš giellan 5. jahkeceahkkái
- Máttasámegeiella nubbingiellan mánáidceahkki 3. ja 4. dássái
- Oskkoldat, eallinoaidnu ja etihkka (OEE) – Fáddágihpa 5.-7. jahkecehkiide davvisámegeilli risttalašvuoda váldooassái
- Julevsámegeiella nubbingiellan 7. dássái
- Davvisámegeiella nubbingiellan mánáidceahki 1.-4. dássái – ohppiidgeirji ja bargogirji vejolaččat neahttaresursa juohke dássái
- Servodatfágat joatkaoahpahusa Jo1/Jo2 várás – vejolaš jorgalit ja heivehit LK06S:ii
- Fáddágihpgat vuoddoskuvlla servodatfágaide – váldooassi servodatoahppu 5.-7. jahkecehkiide

- Ođđasisprenten, fierpmádatbáikkiid bisuheapmi, ođasmahttin, áigeguovdilastin ja dáláš oahpponeavvuid heiveheapmi

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat leat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget leat jagi 2010 vuoruhemiid siskkobealde
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdalgo golbma vahku lea gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid. Jus áigemearri ii dollojuvvo, de sihkkujuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga
- Ráhkaduvvo prošeaktačilgehus mas leat ovdánanplána osiid mielde, proševtta čađahanvejolaš-vuohta, movt prošekta goziha gustovaš oahppoplánadahkosa ja oahpahuslága
- Doarjjaoažžu galgá ohcamis ovdanbidjat plánaid vurkkodeami ja juohkima ektui
- Doarjjaoažžu galgá leat šiehtadus girječálliguin, govvabiddjiiguin, jorgaleddjiiguin ja eará veahkkebargiiguin das ahte oahpponeavvu ollásit dahje osiid das sáhtá almmuhit, juohkit ja ovdanbuktit girjehámis, elektrovnnalaččat (maidái neahttavuđot veršuvdna) dahje makkár ihkinassii eará medias
- Oahpponeavvu galgá maid sáhtit almmuhit ollesteakstagirjin DAISY-formáhtain
- Doarjjaoažžu galgá vurket prentejuvvon oahpponeavvuin maŋimuš korrektuvrra lohkkujuvvon veršuvnna teakstafillas govaid haga, vai sáhtá sáddet fiilla gelbbolašvuodaguovddáži mii buvttada čuokkisčálagirjiid
- Digitála oahpponeavvuid buvttadeami oktavuodas geavahuvvojit dakkár teknihkalaš čovdosat main sáhtá geavahit sámi bustávid
- Govvaávdnasat mat geavahuvvojit oahpponeavvus galget govvet daid variašuvnnaid mat sámi servodagas, kultuvrras ja historjjas leat
- Oahpponeavvuin mat leat davvisámegilli, berre čuovvut ”Čállinrávagirji” rávvagiid, www.oahpponeahhta.no
- Prentejuvvon oahpponeavvuid ektui mearriduvvo doarjjareivves man ollu ovttaskas oahpponeavvut prentejuvvojit. Vuodđun biddjojuvvo ohppiidlohku mii lea vuodđoskuvlla diehtujuohkinvuogádagas internehtas (www.wis.no/gsi)
- Doarjjaoažžu galgá nuvttá juogadit dárbbalaš oahppogirjemeari skuvllaide. Vuodđun biddjojuvvo ohppiidlohku mii lea vuodđoskuvlla diehtujuohkinvuogádagas internehtas (www.wis.no/gsi). Dát ii guoskka daid oahpponeavvuide mat leat olámuttus dušše internehtas
- Digitála oahpponeavvuid galgá sáhtit geavahit nuvttá internehtas
- Doarjjaoažžu galgá addit 10 gáhppálaga oahpponeavvus Sámediggái. Dát ii guoskka daid oahpponeavvuide mat leat olámuttus dušše internehtas.
- Oahpponeavvu galgá leat fidnemis márkanis unnimusat 5 jagi. Dát guoská sihke prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide. Maŋŋá dán áigodaga ferte vejolaččat ocat oažžut bisuhuvvot neahttabáji
- Digitála oahpponeavvuid ektui lea doarjjaoažžus ovddasvástádus vejolaš bálvváris (serveris)
- Doarjjaoažžu sáhtá gáibidit áigemeari guhkiduvvot jus Sámediggi gáibida rievdadit proševtta maŋŋágo dat lea álggahuvvon
- Jus doarjjaoažžu reastaluvvá, proševtta doaimma bissehuvvo dahje loahpahuvvo, dahje doarjjaoažžu eará sivaide geažil ii sáhte dahje ii hálit gárvvistit proševtta, de sáhtá Sámediggi gáibidit vuogatvuoda váldit badjelasas barggu. Doarjjaoažžu galgá šiehtadusas girječállin bidjat dieđuid dan birra erenoamážit, ja dan ferte maid girječáli dohkkehit. Seamma gusto maid šiehtadussii eará veahkkebargiiguin

- Oahpponeavvoproševttat maidda juolluduvvo doarjja, galget merkejuvvot gustovaš standárddaid vuodul. Oahpponeavvuid galgá sáhttit čatnat oahpponeavvodiehtovuđđui GREP, Máhttolokten sámegeilla. Digitála oahpponeavvut galget merkejuvvot metadataspesifikašuvnna NORLOM vuodul
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon prošeaktii dahje vejolaš liigegoluide, earret go jos Sámediggi gáibida dakkár rievdadusaid maid geažil golut lassánit mealgat

Meroštallannjuolggadusat:

Oktasaš prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide:

a) Mánusa ovddideapmi

- Girječálliid ja jorgaleddjiid friijaoastin gitta jagi rádjai, šiehtadusa mielde guoskevaš bargoadiin, dahje girječállibálkkáš mánusa oastima oktavuodas 2 500 ru siiddu nammii odđa teavsttas, bálkkáš gustovaš oahpponeavvuid jorgaleamis, heiveheamis, ođasmahttimis ja áigeguovdilastimis lea 1 500 ru siiddu nammii mas leat 2000 guoskkahaga. Erenoamáš oktavuodain sáhtta girječálliid ja jorgaleddjiid friijaoastit gitta guovtti jagi rádjai. Dat galgá erenoamážit vuodustuvvot.
- Korrektuvrra lohka ovddas 100 ru siidui mas leat 2000 guoskkahaga
- Referánsajovkui gitta 50 000 ru rádjai, ferte vuodustuvvot man ollu golut šaddet

b) Buvttadeapmi

Guoská prentejuvvon oahpponeavvuide:

- Ollislaš buvttadangoluide lohkojuvvot mielde teknihkalaš buvttadus ja doaimmahusgolut, ja doarjja rehkenastojuvvo čuovvovaš vuogi mielde árka nammii (mii lea 16 siiddu):
  - gitta 15 % rádjai govat 8 000 ru
  - gitta 30 % rádjai govat 11 000 ru
  - gitta 50 % rádjai govat 14 000 ru
  - eanet go 50 % govat 17 000 ru

Jus submi, gč. bajábeale máksomeriid, ii govčča ollislaš buvttadangoluid, de sáhtta ohcci bidjat ovdan ohccojuvvon proševtta gollomeroštusa. Dát galgá leat vuodđuduvvon čálalaččat.

Govaiguin oaivvilduvvojit govat, tevnnegat, tabeallat, formelat jed.

Teknikkalaš buvttadeapmin oaivvilduvvojit formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrektuvradivvumat, čatnan ja olggoš. Doaimmahusgollun oaivvilduvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogalaš giedaškuššan ja korrektuvrra lohkan

Guoská digitála oahpponeavvuide:

- Ollislaš buvttadangollun lohkojuvvon digitála oahpponeavvu ollásit buvttadeapmi ja dat rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul, gitta 700 000 ru rádjai.

Jus submi, gč. bajábeale máksomeriid, ii govčča ollislaš buvttadangoluid, de sáhtta ohcci bidjat ovdan ohccojuvvon proševtta gollomeroštusa. Dát galgá leat vuodustuvvon čálalaččat.

Ollásit buvttademiin oaivvilduvvo sisdoalu ja funkšunálitehta čilgen, ovddidangoluit, jorgaleapmi ja oahpponeavvu geahččaleapmi.

c) Erenoamáš ovdanbuktingolut

- Erenoamáš oktavuodain sáhtta doarjja addojuvvot gitta 150 000 ru rádjai. Dát guoská omd. stuorra báلكkážiidda illustrejeaddjiide, govvideaddjiide ja vuoigatvuođaoamasteddjiide. Dáid ferte čálalaččat vuodustit.

d) Oppalaš golut

- Dan lassin sáhtta b) buvttadangoluin rehkenastit gitta 100 % rádjai prentejuvvon oahpponeavvuid oppalaš goluide ja 50 % rádjai digitála oahpponeavvuid oppalaš goluide. Oppalaš gollun lohkkjuvvojit eará golut mat lágádusas leat oahpponeavvu ovddideapmái lassin daid goluide mat bohtet ovdan čuoggás b). Dat sáhttet leat golut mat lágádusas leat viessoláigui, kantuvrra hálldašeapmái, mátkkiide, olggobeale konsuleantabálvalusaide, vuodđovuoigatvuođaide, fágalaš kvalitehta sihkkarastimii, govaid redigeremii ja sullasaččaide

e) Buhtadus sámi oahpponeavvuid sisaoastinortnega geažil

- Gitta 250 oahpponeavvu rádjai 20% buvttadangoluin
- Gitta 251 - 500 oahpponeavvu rádjai 30% buvttadangoluin
- Gitta 501 – 800 oahpponeavvu rádjai 50% buvttadangoluin

Buvttadangolut leat golut buohkanassii b) teknikkalaš buvttadeapmái, c) erenoamáš buvttadanvuohkáii ja d) oppalaš goluide.

Meroštallannjuolggadusat fierpmádatbáikkiid bisuheapmái guhkit áigái go 5-jagi áigodahkii:

- Doarjjasturrodas meroštallojuvvo gitta 75 000 ruvdnosaš ohcama rádjai mii lea ákkastuvvon

Máksineavttut:

- Prentejuvvon oahpponeavvuide máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvo, 25 % dalle go mánus ja prentensiehtadus gárvanit ja loahppa 25 % dalle go buvttat lea gárvvistuvvon ja golut duodaštuvvon
- Digitála oahpponeavvuide máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čadáhuvvon ja golut leat duodaštuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagis goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot maŋimusat 2 jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš oktavuodain sáhttet prošeavttat oazžut guhkeduvvot gárvvistanáigemeari gitta 3 jahkái doarjjareivve beaivádeami maŋŋá, dat ferte vuodustuvvot erenoamážit.
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea eanet go 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji leat duodaštan dan rehketdoalu, mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá raporteret prošeavtta jođu guhitta mánu maŋŋágo prošeakta lea álggahuvvon

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 8 975 000 ru doarjja dábálaš vuodđooahpahusa oahpponeavvuide.

4.2.1.2 Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut

Tabella 4.2.1.2 Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10001	Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut	2 577	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
Submi		2 577	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ovddidit sámi sierra láhččojuvvon oahpponeavvuid mánáide, nuoraide ja ollesolbmuide davvi-, julev- ja máttasámegilli

Doarjjaoažžu:

- Lágádusat ja erenoamášpedagogalaš gelbbolašvuodaguovddážit main lea ovddasvástádus sierra láhččojuvvon oahpponeavvuid ovddideamis mánáide, nuoraide ja rávesolbmuide

Doarjjaortnega olahusjoavku

- Mánáidgárdemánat ja vuoddoskuvlla oahppit geat dárbbasit erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvuid

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle álggahuvvon sámi oahpponeavvoproševtta 2010:s
- Galle almmuhuvvon sierra láhččojuvvon sámi oahpponeavvu

Vuoruheamit 2010:s:

- Oahpponeavvut diedihuvvon, individuála dárbbuid vuodul
- Oahpponeavvut daidda geain leat oaidnin-, gullan-, matematihkka- ja lohkan/čállinváttisvuodát
- Kárten- ja bagadanávdnasat

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot.
- Ohcama árvoštallamii lea deatlaš ahte dásseárvoperspektiiva árvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjarivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Galgá ráhkaduvvot prošektačilgehus mii válddahallá ovdánanplána osiid mielde, proševtta čadahanvejolašvuoda, movt prošekta goziha gustovaš oahppoplánadahkosa gáibádusaid ja movt oahpponeavvu galgá kvalitehta dáfus sihkkarastojuvvot gustovaš oahppoplánadahkosa gáibádusaid mielde, oahpahusdárbu ja daid sierralágan dárbbuid maid várás oahpponeavvu ráhkaduvvo
- Doarjjaoažžu galgá ohcamis ovddidit vurken- ja juohkinplánaid
- Doarjjaoažžus galgá leat šiehtadus girječálliguin, govaheddjiiguin, jorgaleddjiiguin ja eará vehkiiguin das ahte oahpponeavvu ollislaččat dahje osiid das sáhtta almmuhit, juohkit dahje ráhkadit girjehámis, elektrovnnalaš hámis (maiddá neahttavuđot veršuvdna) dahje makkár ihkinassii medias.
- Oahpponeavvu galgá sáhttit almmuhit ollesteakstagirjin DAISY-formáhtas
- Oahpponeavvobuvttadeaddjit geain ii leat oktavuoha stáhtalaš pedagogalaš doarjjavuogádahkii galget geavahit fágatearpmat mat juo leat geavahasas

- Doarjjaoažžu galgá prentejuvvon oahpponeavvuin váldit vára maŋimusš veršuvnna teakstafiillas govaid haga mas korrektuvra lea lohkkuojuvvon, vai sáhtta sáddet fiilla gelbbolašvuoda guovddáži mii buvttada čuokkisčálagirjiid
- Digitála oahpponeavvuid ráhkadeami oktavuodas galgá geavahit teknihkalaš čovdosiid main lea vejolaš geavahit sámi bustámaid/čálamearkkaid
- Govvaávdnasat mat geavahuvvojit oahpponeavvus berrejit govvet daid variašuvnnaid mat sámi servodagas, kultuvrras ja historjjás leat
- Davvisámegiela oahpponeavvuid ráhkadeamis berre čuovvut rávvagiid mat leat "Čállinrávagirjii", www.oahpponeahhta.no
- Prentejuvvon oahpponeavvuide mearriduvvo prentenlohku ovttaskas oahpponevvui doarjareivves
- Doarjjaoažžu galgá nuvttá juohkit dárbbášuvvon meari oahpponeavvuid skuvllaide
- Digitála oahpponeavvuid galgá sáhttit geavahit nuvttá internehtas
- Šiehtaduvvo sierra man galle nuvttá gáhppálaga oahpponeavvus galget Sámediggái
- Oahpponeavvu galgá leat olámuttus márkanis unnimusat vihtta jagi. Dát guoská sihke prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide
- Digitála oahpponeavvuid oktavuodas lea doarjjaoažžus ovddasvástádus vejolaš bálvváris
- Doarjjaoažžu sáhtta gáibidit guhkit áigemeari jus Sámediggi gáibida rievdadusaid prošeavttas dahje prošeavtta álgaheamis
- Jus doarjjaoažžu reastaluvvá, prošeavtta doaibma bissehuvvo dahje heaittihuvvo, dahje doarjjaoažžu eará sivaidda geažil ii sáhte dahje ii hálit almmuhit, de sáhtta Sámediggi váldit badjelas almmuheami. Doarjjaoažžu galgá šiehtadusas girječálliin bidjat sierra dieđuid dán birra, maid maiddá girječálli galgá leat dohkkehan. Seamma guoská maid šiehtadussii eará vehkiiguin
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga prošeaktii dahje liigegoluide, earret go jus Sámediggi gáibida rievdadusaid mat divrudathtet goluid mealgat

Meroštallannjuolggadusat:

Oktasaš prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide:

a) Mánusa ovddideapmi

- Girječálliid ja jorgaleddjiid friijaoastin gitta ovttá jahkái, šiehtadusa mielde guoskevaš bargoadiin, dahje girječállibálkkáš mánusa oastima oktavuodas 2 500 ru siiddu nammii ođđa teavsttas, dáláš oahpponeavvuid bálkkáš jorgaleapmái, heiveheapmái, ođasmahttimii ja áigeguovdilastimii lea 1 500 ru siiddu nammii 2000 guoskkahagain.
- Korrektuvrra lohka ovddas 100 ru siidui mas leat 2000 guoskkahaga
- Referánsajovkui gitta 50 000 ru rádjai, ferte vuodustuvvot man ollu golut šaddet

b) Buvttadeapmi

Prentejuvvon oahpponeavvut:

- Ollislaš buvttadangoluide lohkkuojuvvojit mielde teknihkalaš buvttadus ja doaimmahusgolut, ja doarjja rehkenastojuvvo čuovvovaš vuogi mielde árkká nammii (mii lea 16 siiddu):
  - gitta 15 % rádjai govat 8 000 ru
  - gitta 30 % rádjai govat 11 000 ru
  - gitta 50 % rádjai govat 14 000 ru
  - eanet go 50 % govat 17 000 ru

Govaiguin oaivvilduvvojit govat, tevnnegat, tabeallat, formelat jed.

Teknikkalaš buvttadeapmin oaivvilduvvojit formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrektuvradivvumat, čatnan ja olggoš. Doaimmahusgollun oaivvilduvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogalaš válmmaštallan ja korrektuvrra lohkan

Digitála oahpponeavvut:

- Ollislaš buvttadangollun lohkkovuvvojit digitála oahpponeavvu olles buvttadeapmi ja dat rehkenastovuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul, gitta 700 000 ru rádjai

Olles buvttadeapmin lohkkovuvvojit sisdoalu ja funkšunalitehta čilgehusa ráhkadeapmi, ovddidangolot, jorgaleapmi ja oahpponeavvu testen.

c) Prentejuvvon oahpponeavvuid erenoamáš golut

- Erenoamáš oktavuodain sáhtta prentejuvvon oahpponeavvuide addit gitta 150 000 ru doarjaga. Ovdamearkka dihte dalle jus leat stuorra báلكkázat govaheddjiide, govvideddjiide ja vuoigatvuođaoamasteddjiide. Dán ferte vuodustit čálalaččat.

d) Oppalaš golut

- Dasa lassin sáhtta b) buvttangoluin rehkenastit gitta 100 % rádjai prentejuvvo oahpponeavvuid ja 50% digitála oahpponeavvuid oppalaš goluide. Oppalaš gollun lohkkovuvvojit eará golut mat lágádusas leat oahpponeavvu ráhkadeapmái lassin daidda mat ovdanbohtet čuoggás b). Dat sáhttet ovdamearkka dihte leat golut lágádusa viessoláigui, katuradministrastarašuvdnii, mátkkiide, olggobeale konsuleantabálvalusaide, vuoigatvuođaoamasteddjiide, fágalaččat kvalitehta sihkkarastimii, govaid redigeremii ja sullasaččaide.

e) Buhtadus sámi oahpponeavvuid sisaoastinortnega geažil

- Gitta 250 oahpponeavvu rádjai 20% buvttangoluin
- Gitta 251 - 500 oahpponeavvu rádjai 30% buvttangoluin
- Gitta 501 – 800 oahpponeavvu rádjai 50% buvttangoluin

Buvttangolot leat golut buohkanassii b) teknikkalaš buvttadeapmái, c) erenoamáš buvttadanvuohkái ja d) oppalaš goluide.

Meroštallannjuolggadusat fierpmádatbáikkiiid bisuheapmái guhkit áigái go 5-jagi áigodahkii:

- Doarjjasturrodat meroštallojuvvo gitta 75 000 ruvdnosaš ohcama rádjai mii lea ákkastuvvon

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čadáhuvvon, golut leat duodaštuvvon ja go vejolaš prošeaktaraporta lea buktojuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot mañimustá guokte jagi mañná doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oazžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta golmma jagi rádjai mañná doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá diedihit movt prošeakta ovdána guhitta mánu mañná go prošeakta lea álggahuvvon

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 900 000 ru doarjja erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvuide.

4.2.1.3 Oahpponeavvut mánáidgárddiide

Tabella 4.2.1.3 Oahpponeavvut mánáidgárddiide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10004	Oahpponeavvut mánáidgárddiide	0	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
Submi		0	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

Ovddidit oahpponeavvuid ja fágagirjjálašvuoda gustovaš mánáidgárddiid rámmaplána vuodul

- Doarjjaoažžu:
- Lágádusat ja eará oahpponeavvobuvttadeaddjit main lea iežaset fitnodat

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Mánáidgárddiid mánát geat dárbbasit oahpponeavvuid sámegillii

Ulbmilolahusa eavttut:

- Álggahuvvon sámi oahpponeavvoproševttaid lohku 2010:s
- Sámi oahpponeavvuid almmuheami mearri

Vuoruheamit 2010:s:

- Oahpponeavvut ja fágagirjjálašvuodta mii gokčá rámmaplána čuoovvovaš fágasurggiid:
- Dáidda, kultuvra ja hutkáivuodta

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat leat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehít doarjaga eavttuid.
- Galgá ráhkaduvvot prošeaktačilgehus mii válddahallá ovdánanplána osiid mielde, proševtta čađahanvejolašvuoda, movt prošeakta goziha gustovaš oahppoplánadahkosa gáibádusaid ja movt oahpponeavvu galgá kvalitehta dáfus sihkkarastojuvvot gustovaš oahppoplánadahkosa gáibádusaid mielde, oahpahusdárbu ja daid sierralágan dárbbuid maid várás oahpponeavvu ráhkaduvvo
- Doarjjaoažžu galgá ohcamis ovddidit vurken- ja juohkinplánaid
- Doarjjaoažžus galgá leat šiehtadus girječálliguin, govaheddjiiguin, jorgaleddjiguin ja eará vehkiiguin das ahte oahpponeavvu ollislaččat dahje osiid das sáhtta almmuhit, juohkit dahje ráhkadit girjehámis, elektrovnnalaš hámis (maiddá neahttavuđot veršuvdna) dahje makkár ihkinassii medias.
- Oahpponeavvu galgá sáhttit almmuhit ollesteakstagirjin DAISY-formáhtas
- Oahpponeavvobuvttadeaddjit geain ii leat oktavuodta stáhtalaš pedagogalaš doarjjavuogádahkii galget geavahit fágatearpmaid mat juo leat geavahasas

- Doarjjaoažžu galgá prentejuvvon oahpponeavvuin váldit vára maŋimusš veršuvnna teakstafiillas govaid haga mas korrektuvra lea lohkkuojuvvon, vai sáhtta sáddet fiilla gelbbolašvuoda guovddáži mii buvttada čuokkisčálagirjiid
- Digitála oahpponeavvuid ráhkadeami oktavuodas galgá geavahit teknihkalaš čovdosiid main lea vejolaš geavahit sámi bustámaid/čálamearkkaid
- Govvaávdnasat mat geavahuvvojit oahpponeavvus berrejit govvet daid variašuvnnaid mat sámi servodagas, kultuvrras ja historjjás leat
- Davvisámegiela oahpponeavvuid ráhkadeamis berre čuovvut rávvagiid mat leat "Čállinrávagirjii", www.oahpponeahhta.no
- Prentejuvvon oahpponeavvuide mearriduvvo prentenlohku ovttaskas oahpponevvui doarjjareivves
- Doarjjaoažžu galgá nuvttá juohkit dárbbášuvvon meari oahpponeavvuid mánáidgárddiide
- Digitála oahpponeavvuid galgá sáhttit geavahit nuvttá internehtas
- Šiehtaduvvo sierra man galle nuvttá gáhppálaga oahpponeavvus galget Sámediggái
- Oahpponeavvu galgá leat olámuttus márkanis unnimusat vihtta jagi. Dát guoská sihke prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide
- Digitála oahpponeavvuid oktavuodas lea doarjjaoažžus ovddasvástádus vejolaš bálvváris
- Doarjjaoažžu sáhtta gáibidit guhkit áigemeari jus Sámediggi gáibida rievdadusaid prošeavttas dahje prošeavtta álgaheamis
- Jus doarjjaoažžu reastaluvvá, prošeavtta doaibma bissehuvvo dahje heaittihuvvo, dahje doarjjaoažžu eará sivaidda geažil ii sáhte dahje ii hálit almmuhit, de sáhtta Sámediggi váldit badjelas almmuheami. Doarjjaoažžu galgá šiehtadusas girječálliin bidjat sierra dieđuid dán birra, maid maiddá girječálli galgá leat dohkkehan. Seamma guoská maid šiehtadussii eará vehkiiguin
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga prošeaktii dahje liigegoluide, earret go jus Sámediggi gáibida rievdadusaid mat divrudahhtet goluid mealgat

Meroštallannjuolggadusat:

Oktasaš prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuide:

a) Mánusa ovddideapmi

- Girječálliid ja jorgaleddjiid friijaoastin gitta ovttá jahkái, šiehtadusa mielde guoskevaš bargoadiin, dahje girječállibálkkáš mánusa oastima oktavuodas 2 500 ru siiddu nammii ođđa teavsttas, dáláš oahpponeavvuid bálkkáš jorgaleapmái, heiveheapmái, ođasmahttimii ja áigeguovdilastimii lea 1 500 ru siiddu nammii 2000 guoskkahagain.
- Korrektuvrra lohka ovddas 100 ru siidui mas leat 2000 guoskkahaga
- Referánsajovkui gitta 50 000 ru rádjai, ferte vuodustuvvot man ollu golut šaddet

b) Buvttadeapmi

Prentejuvvon oahpponeavvut:

- Ollislaš buvttadangoluide lohkkuojuvvojit mielde teknihkalaš buvttadus ja doaimmahusgolut, ja doarjja rehkenastojuvvo čuovvovaš vuogi mielde árkká nammii (mii lea 16 siiddu):
  - gitta 15 % rádjai govat 8 000 ru
  - gitta 30 % rádjai govat 11 000 ru
  - gitta 50 % rádjai govat 14 000 ru
  - eanet go 50 % govat 17 000 ru

Govaiguin oaivvilduvvojit govat, tevnnegat, tabeallat, formelat jed.

Teknikkalaš buvttadeapmin oaivvilduvvojit formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrektuvradivvumat, čatnan ja olggoš. Doaimmahusgollun oaivvilduvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogalaš válmmaštallan ja korrektuvrra lohkan

Digitála oahpponeavvut:

- Ollislaš buvttadangollun lohkkovuvvojit digitála oahpponeavvu olles buvttadeapmi ja dat rehkenastovuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul, gitta 700 000 ru rádjai

Olles buvttadeapmin lohkkovuvvojit sisdoalu ja funkšunalitehta čilgehusa ráhkadeapmi, ovddidangolut, jorgaleapmi ja oahpponeavvu testen.

c) Prentejuvvon oahpponeavvuid erenoamáš golut

- Erenoamáš oktavuodain sáhtta prentejuvvon oahpponeavvuide addit gitta 150 000 ru doarjaga. Ovdamearkka dihte dalle jus leat stuorra báلكkázat govaheddjiide, govvideddjiide ja vuoigatvuođaoamasteddjiide. Dán ferte vuodustit čálalaččat.

d) Oppalaš golut

- Dasa lassin sáhtta b) čuoggá buvttangoluin rehkenastit gitta 100 % rádjai prentejuvvon oahpponeavvuid ja 50% digitála oahpponeavvuid oppalaš goluide. Oppalaš gollun lohkkovuvvojit eará golut mat lágádusas leat oahpponeavvu ráhkadeapmái lassin daidda mat ovdanbohtet čuoggás b). Dat sáhttet ovdamearkka dihte leat golut lágádusa viessoláigui, kanturadministratášvudni, mátkkiide, olggobeale konsuleantabálvalusaide, vuoigatvuođaoamasteddjiide, fágalaččat kvalitehta sihkkarastimii, govaid redigeremii ja sullasaččaide.

e) Buhtadus sámi oahpponeavvuid sisaoastinortnega geažil

- Gitta 250 oahpponeavvu rádjai 20% buvttangoluin
- Gitta 251 - 500 oahpponeavvu rádjai 30% buvttangoluin
- Gitta 501 – 800 oahpponeavvu rádjai 50% buvttangoluin

Buvttangolut leat golut buohkanassii b) teknikkalaš buvttadeapmái, c) erenoamáš buvttadanvuohká ja d) oppalaš goluide.

Meroštallannjuolggadusat fierpmádatbáikkiid bisuheapmái guhkit áigái go 5-jagi áigodahkii:

- Doarjjasturrodad meroštallojuvvo gitta 75 000 ruvdnosaš ohcama rádjai mii lea ákkastuvvon

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čađahuvvon ja golut leat duodaštuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot maŋimustá guokte jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oazžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta golmma jagi rádjai maŋŋá doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá diedihit movt prošeakta ovdána guhtta mánu maŋŋá go prošeakta lea álggahuvvon

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 000 000 ru doarjja sámi oahpponeavvuide mánáidgárddiid geavahusa váste.

4.2.2 Gelbbolašvuoda bajideapmi

Tabealla 4.2.2 Gelbbolašvuoda bajideapmi (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10100	Stipeanda sámi joatkkaskuvlaoahppiide	2 397	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %
10101	Fálgalaš gelbbolašvuodalokten	196	800	800	800	0	0,0 %
10102	Stipeanddat alitohppui	1 200	1 050	1 350	1 550	200	14,8 %
Submi		3 793	4 250	4 550	4 750	200	4,4 %

4.2.2.1 Stipeanda ohppiide geain lea sámeigiella joatkkaskuvlla fágasuorggis

Tabealla 4.2.2.1 Stipeanda ohppiide geain lea sámeigiella joatkkaskuvlla fágasuorggis (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10100	Stipeanda ohppiide geain lea sámeig. JS fágasuorggis	2 397	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %
Submi		2 397	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Oažžut eanet ohppiid joatkkaskuvllain válljet sámeigiella vuosttaš giellan erenoamážit ja oahpahusa sámi gielas oppalaččat

Doarjjaoažžu ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Joatkkaskuvllaid ollesáigeoahppit geain lea sámeigiella fágasuorggis

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu ollesáigeoahppit joatkkaskuvllain geain lea sámeigiella fágasuorggis

Juolludaneavttut ja máksineavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Oahppi ferte leat ollesáigeoahppi dakkár oahpposajis mas lea vuoigadahttojuvvon oažžut doarjaga Stáhta loatnakássas
- Skuvlla duođaštus oahppistáhtusis ja oahpahusas sámeigielas biddjojuvvo mielde ohcamii
- Stipeanda máksojuvvo ollásit go dárbblaš duođaštus lea ovddiduvvon

Meroštallannjuolggadusat:

- Stipeanda juhkkujuvvo gorálaččat:
  - - ohppiide geain lea sámeigiella vuosttaš giellan
  - - ohppiide geain lea sámeigiella nubbin giellan
  - - ohppiide geain lea sámeigiella vierisgiellan

Ohppiide geain lea sámeigiella nubbin giella, vuoliduvvo stipeanda 25 % daid ohppiid ektui geain sámeigiella lea vuosttaš giellan. Ohppiide geain lea sámeigiella amas giella, vuoliduvvo stipeanda 50 % daid ohppiid ektui geain sámeigiella lea vuosttaš giellan

Juohke giellajoavkku siskkobealde juogaduvvo jahkásaš stipeandarámma nu ahte doarjjavuoigadattojuvvon oahppit geat devdet juolludaneavttuid, ožžot ovtta mađe guhktege. Stipeanda lea eanemusat gitta 10 000 ru rádjai oahppojagis oahppi nammii.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 400 000 ru stipeandan sámi joatkkaskuvllaid ohppiide geain sámegealla lea fágasuorggis.

4.2.2.2 Fágalaš gelbbolašvuoda bajideapmi

Tabella 4.2.2.2 Fágalaš gelbbolašvuoda bajideapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10101	Fágalaš gelbbolašvuoda bajideapmi	196	800	800	800	0	0,0 %
Submi		196	800	800	800	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri

- Buoret gelbbolašvuoha gáiddusoahpahusa birra vuodđooahpahusa, allaskuvllaid ja universitehtaid oahpahusa ektui sámegeallas dahje sámi fágain

Doarjjaoažžu:

- Skuvlaeaiggádat ja oahpahuskantuvrrat mat addet oahpahusa Máhttolokten-sámi vuodul

Doarjjaortnega olahusjoavku

- Skuvlajođiheaddjit, oahpaheaddjit ja bagadeaddjit oahppofitnodagas mat addet oahpahusa Máhttolokten-sámi vuodul

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle čadáhuvvon gelbbolašvuoda bajidanprošeavtta

Vuoruheamit 2010:s:

- Gelbbolašvuoda bajidandoaibmabijut dainna ulbmiliin ahte oažžut eanet ohppiid/studeantaid válljet alit oahpu/oahpaheaddjioahpu mii válllahuvvo sámi servodagas
- Prošeavttat main boarráset sápmelaččat gaskkustit árbedieđu vuodđooahpahas

•

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdalgo golbma vahku lea gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid. Jus áigemearri ii dollojuvvo, de sihkkujuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga.
- Ráhkaduvvo čilgehus prošeavttas/oaibmabijus mas válddahalloyuvvojit ulbmilat ja daid čadahanvejolašvuoha
- Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide
- Ráhkaduvvo prošeaktačilgehusa mas válddahalloyuvvo prošeavtta viidodat, man galle oasseváldi, fágalaš sisdoallu ja čatnasupmi, ja olbmuid geavaheapmi geain lea eahpeformála giellagelbbolašvuoha sámegeallas

- Prošeakta čađahuvvo dávvistettiin daid plánaide mat leat ovddiduvvon. Doarjaga geavaheami rievdeamei galgá Sámediggi leat ovdagihiti dohkkehan.
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš eambo goluide

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja rehkenastojuvvo ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul, gitta 150 000 ru rádjai.

Máksineavttut:

- Doarjja mii lea unnit go 50 000 ru máksojuvvo ollislaččat dalle go prošeakta álggahuvvo. Doarjaga oktavuodas mii lea eanet go 50 000 ru máksojuvvo dalle go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja go vejolaš prošeaktaraporta lea buktojuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot maŋimustá jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtá prošeakta oažžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta guovtti jagi rádjai maŋŋá doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahtit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

•

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 800 000 ru doarjjan fágalaš gelbbolašvuodabajideapmái.

4.2.2.3 Stipeanda alit ohppui

Tabella 4.2.2.3 Stipeanddat alitohppui

(i 1000 kr)

Poasta	Cilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10102	Stipeanddat alitohppui	1200	1 050	1 350	1 550	200	14,8 %
Submi		1 200	1 050	1 350	1 550	200	14,8 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámegielat fagaolbmuid rekrutteren iešgudege fágasurggiid siskkoalbe

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Universitehtaid ja allaskuvllaid studeanttat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle juolluduvvon stipeandda vuoruhuvvon fágasurggiid siskkoalbe

Vuoruheamit 2010:s:

- Alit oahppu sámi oahpponeavvopedagogihkas
- Ovdaskuvla- ja dábbalašoahpaheaddjoahppit geain lea sámegiella fágasuorggis
- Alit oahppu máttá-, julev- ja davvisámegielas geain lea sámegiella fágasuorggis
- Joatkkaoahppu boarrásiidfuolahusas
- Joatkkaoahppu psykososiála váttuid eastadeami ja áhpásmahttima siskkoalbe go guoská sámi mánáide ja nuoraide

- Alit oahppu luonddu- ja birassuorggis, dás maiddái sámi árbedieđus, mas lea mearkkašupmi sámi servodagaide ja guovlluide
- Dulkaohppu sámi dulkkaid ja jorgaleddjiid várás

Juolludaneavttut ja máksineavttut:

- Ohcanáigemearri jagi 2010 gidđaoahppobadjái lea guovvamánu 1. b. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcanáigemearri jagi 2010 čakčaoahppobadjái lea golggotmánu 1. b. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Gáibiduvvo reálagelbbolašvuohta dahje formála gelbbolašvuohta sámegielas ohcciin geat váldet viidáset oahpu boarrásiidfuolahusas dahje eastadeamis ja áhpásmahhtimis. Giellagáibádusas sáhtta spiehkastit ohcciid ektui geat bohtet guovlluin gos leat unnán sámegiela hálli olbmot
- Stipeanda addojuvvo sidjiide geat váldet unnimusat 15 oahppočuoggá.
- Ohccit galget buktit duodaštusa máksojuvvon lohkanbadjedivadis dahje duodaštit dieđiheami allaskuvlla dahje universitehta eksámenii. Galgá maiddái buktit duodaštusa ahte lea čađahan eksámena. Sámediggi sáhtta ovttá jagi sisa bearráigeahččat ahte ohcci lea váldán eksámena ja gáibidit doarjaga ollásit ruovttoluotta jus ii leat váldán eksámena
- Váldonjuolggadus lea ahte stipeanda ii addojuvvo eanet go oktii seamma ohppui seamma dásis
- Stipeanda máksojuvvo ollásit dalle go dárbbalaš duodaštus lea ovddiduvvon

Meroštallannjuolggadusat:

- Addojuvvo doarjja gitta 15 000 ru rádjai ohppui gaskal 15 ja 30 oahppočuoggá
- Addojuvvo 15 000 doarjja sámegiel álgolohkamiidda main leat uhcimusat 15 oahppočuoggá
- Addojuvvo doarjja gitta 30 000 ru rádjai ohppui gaskal 30 ja 60 oahppočuoggá
- Addojuvvo doarjja gitta 60 000 ru rádjai ohppui 60 dahje eanet oahppočuoggáid ovddas
- Jus ovttaskas stipeandaortnega rámma rasttilduvvo ollu gelbbolaš ohcciid geažil, juogaduvvojit várrejuvvon ruđat ovttamađe guhtiige ohcciid gaskka

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru Ráđđehusa sámegielaid doaibmaplána čuovvoleapmái. Dán juolludusas várrejuvvo 500 000 ru stipeanddaide alit oahpu vást, geahča Ráđđehusa doaibmaplána sámegielaid várás, kapihttala OAHPPAT.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 550 000 ru doarjjan stipeanddaide alit oahpu vást.

4.2.3 Mánáidgárddit

Tabealla 4.2.3 Mánáidgárddit

Poasta	Čilgchus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10200	Doarjja sámi mánáidgárddiide	a)	7 333	9 205	9 205	9 905	700 7,6 %
Submi			7 333	9 205	9 205	9 905	700 7,6 %

a)700 000 ru - lea sírdojuvvon kapihttalis 15.2 erenomáš prošavttat - Kvalitehtaovddideapmi sámi mánáidgárddiin

4.2.3.1 Doarjja sámi mánáidgárddiide

Tabella 4.2.3.1 Doarjja sámi mánáidgárddiide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus		RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10200	Doarjja sámi mánáidgárddiide	a)	7 333	9 205	9 205	9 905	700	7,6 %
Submi			7 333	9 205	9 205	9 905	700	7,6 %

a)700 000 ru - lea sirdojuvvon kapihttalis 15.2 erenomáš prošeavttat - Kvalitehtaovddideapmi sámi mánáidgárddiin

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sihkkarastit sámi mánáide mánáidgárdefálaldaga mii lea vuodđuduvvon sámi gillii ja kultuvrii

Doarjjaoažžu:

- Sámi mánáidgárddiid eaiggádat ja norgalaš mánáidgárddit main leat sámi mánát

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi mánáidgárddiid mánát ja norgalaš mánáidgárddiid sámi mánát

Sámi mánáidgárddi lea dakkár mánáidgárddi mii njuolggadusaiguin lea mearridan ahte mánáidgárddi doaimmahuvvo sámi giela ja kultuvrra vuodđul. Mánáidgárddi galgá nannet mánáid identitehta sápmelažžan dainna lágiin ahte dat ovddida sámegeala geavaheami ja gaskkusta sámi kultuvrra. Mánáidgárddi jođihit sámegealat pedagogalaš bargit.

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle sámi mánáidgárddi
- Galle norgalaš mánáidgárddi main lea fálaldat sámi mánáide

Vuoruheamit 2010:s:

- Sámi mánáidgárddit
- Sámegeala oahpahus sámi mánáide norgalaš mánáidgárddiin
- Doarjja prošeavttaide ja ovddidanbargui sámi giellaoahpahusa siskkobealde

Juolludaneavttut ja máksineavttut sámi mánáidgárddiide:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallami lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Mánáidgárddi jahkeplána 2010, mii biddjojuvvo mielddusin ohcamii, galgá čilget mo doarjja galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu galgá buktit 2009 rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketdoalu ruđaid geavaheamis leat duođástan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjaga ii oáččo geavahit dábálaš doibmii.
- Galgá leat unnimusat okta sámegeala hálli bargi mánáidgárddis, gii aktiivvalaččat geavaha sámegeala sihke mánáiguin ja ollesolbmiguin. Ohcama mielde lea vejolaš spiehkastit giellagáibádasas. Dat eaktuda ahte mánáidgárdeeaiggát ovddalgihtii lea almmolaččat almmuhan virggi.

- Mánáidgárddis dahje mánnájoavkkus galget leat unnimusat 5 máná vuollet 3 jagi dahje 10 máná badjel 3 jagi. Ohcama vuodul lea vejolaš spiehkastit mánnálogu gáibádusas jahkái hávålássii, mánáidgárddiid ektui mat ovdal leat ožžon doarjaga ja mat gaskaboddosaččat báhcet mánnálogu ráji vuolábeallái
- Bearašmánáidgárddiid ektui lea mearriduvvon ahte ortnet dahje ovttaskas ruoktu vuodđuduvvo sámegeillii ja sámi kultuvrii, ja veahkkebargi galgá hállat sámegeiela ja mánáin galgá leat sámi duogáš
- Doarjja máksojuvvo ollásit go buot eavttut leat devdojuvvon

Juolludaneavttut ja máksineavttut sámegeiela oahpahussii sámi mánáide norgalaš mánáidgárddiin:

- Rabas ohcanáigemearri lea golggotmánu 15. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu galgá buktit 2009 rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketdoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehut doarjaga eavttuid.
- Doarjaga ii oáččo geavahit dábálaš doibmii.
- Plána sámegeiela oahpahusa várás biddjojuvvo mielde ohcamis, ja das galgá leat čilgehus movt doarjja galgá geavahuvvot
- Ohccit geat ovdal leat ožžon doarjaga galget maiddái bidjat mielde guhkes áiggi plána mas oidno sámi giella- ja kulturoahpahusa progresašuvdna
- Sámi mánát galget leat oktiilokaliserejuvvon
- Giella gozihaneiseváldin galgá dalle go ohcan sáddejuvvo duodaštit ahte mánáidgárddis leat virggis sámegeielat bargit dahje ahte sii geavahit sámegeielat olbmuid giellaohpahusas.
- Doarjja máksojuvvo ollásit go buot eavttut leat devdojuvvon

Juolludaneavttut ja máksineavttut doarjagiidda proševttaid ja ovddidanbarggu várás:

- Ohcanáigemearri lea cuoŋománu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjja addojuvvo mánáidgárddiide mat ožžot sierra doarjaga dahje doarjaga sámegeiel oahpahussii
- Doarjjaoažžu galgá ráhkadit prošektačilgehusa mas válddahalloyuvvo proševtta viidodat, man galle oasseváldi, fágalaš sisdoallu ja čatnasupmi, ja olbmuid geavaheapmi geain lea eahpeformála giellagelbbolašvuolta sámegeielas
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go golbma vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehut doarjaga eavttuid.
- Prošekta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagis goas doarjja juolluduvvo ja gárvvistuvvot maŋimusat 2 jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona.
- Doarjja ii addojuvvo doaimma- ja investerengoluide
- 50% doarjagis máksojuvvo go prošekta álggahuvvo, loahppa oassi máksojuvvo dalle go prošekta lea gárvvistuvvon ja golut duodaštuvvon
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketdoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

- Doarjjaoažžu galgá ráhkadit loahpparaportta maid galgá sáhttit almmuhit Sámedikki oahpponeahtas.

Meroštallannjuolggadusat:

Doarjja sámi mánáidgárddiide:

- Vuoddomáksomearri lea gitta 70 000 ru rádjai juohke ossodaga nammii
- Bearašmánáidgárddiid vuoddomáksomearri lea gitta 45 000 ru rádjai dalle go bearašmánáidgárddis lea ovddasvástádus unnimusat guovtti ruovttus main leat sámemánát
- Gitta 30 000 ru rádjai sámegeilat bargi nammii olles virggis, rádji bajásguvlui lea guokte sámegeilat bargi ossodaga nammii. Oasseáigevirggi nammii rehkenastojuvvo doarjja virggi sturrodaga mielde

Doarjja sámi mánáid sámegeiela oahpahussii norgalaš mánáidgárddiin:

- Doarjja addojuvvo gitta 65 000 ru rádjai jahkái juohke ossodaga nammii sámi giellaoahpahussii norgalaš mánáidgárddiin
- Doarjja rehkenastojuvvo dan mielde galle mánu sámegeielaohpahus bistá

Doarjja prošeavttaide ja ovddidanbargguide:

- Doarjja rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul, gitta 150 000 ruvnnu rádjai.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 9 905 000 ru doarjja sámi mánáidgárddiide ja norgalaš mánáidgárddiide main leat sámemánát.

4.3 Doaibmabijut oahpponeavvoráhkadeami nannemii

Tabella 4.3 Doaibmabijut oahpponeavvoráhkadeami nannemii (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
103	Matematihkkagirjjiid jorgaleami ja heiveheapmi	0	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
104	Ovddasmanniprošeakta - resurasskuvla julevsámi guovll	0	2 000	2 000	800	-1 200	-60,0 %
Submi		0	6 000	6 000	4 800	-1 200	-20,0 %

4.3.1 Oahppogirjjiid jorgaleapmi ja heiveheapmi

Tabella 4.3.1 Matematihkkagirjjiid jorgaleami ja heiveheapmi

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10300	Matematihkkagirjjiid jorgaleami ja heiveheapmi	0	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Submi		0	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %

Áššis 21/08 Sámedikki oahpponeavvoovddideami strategalaš plána 2009-2012 leat ulbmilat ja strategiijat oahpponeavvuid ráhkadeapmái mearriduvvon.

Vuoruheamit 2010:s:

- Matematihkkagirjjiid 1.- 4. jahkecehkiide, jorgaleapmi davvisámegillii ja heiveheapmi sámi diliide
- Matematihkkagirjjiid 8. - 10. jahkecehkiide, jorgaleapmi davvisámegillii ja heiveheapmi sámi diliide
- Matematihkkagirjjiid 1.- 4. jahkecehkiide, jorgaleapmi máttasámegillii ja julevsámegillii ja heiveheapmi sámi diliide
- Matematihka tearpmat ovddideapmi julev- ja máttasámegillii

Čoahkkingirji čállit: Ellen Aina Eira/Inga Margrethe Eira

174 siidu 289 siiddus

Sámediggeráđđi hálddaša ortnega.

Jahkái 2010 várrejuvvo 4 000 000 ru matematihkkagirjiid jorgaleapmái ja heiveheapmái.

4.3.2 Ovddasmanniprošeakta - resursaskuvla julevsámi guovllus

Tabealla 4.3.2 Ovddasmanniprošeakta - resurasskuvla julevsámi guovllus (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
10400	Ovddasmanniprošeakta - resurasskuvla julevsámi guovll	0	2 000	2 000	800	-1 200	-60,0 %
Submi		0	2 000	2 000	800	-1 200	-60,0 %

Ovddasmanniprošektii – resursaskuvlii julevsámi guovllus addojuvvon ruđaid hálddaša Sámedigge-
ráđđi doaibmajuiide ja prošeavttaide mat muđui eai boađe Sámedikki váikkuhangaskaopmeortnegiid
vuollái. Lagat doarjjaeavttut oidnojit sierra doarjjareivviin.

Doarjjaortnega ulbmil:

Ovddidit oahpponeavvuid julevsámegillií gustovaš oahppoplánadahkosa vuodul

Doarjjaoažžu:

- Divttasvuona suohkan

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Vuodđoskuvlaoahppit

Juolludaneavttut:

- Doarjaga lagat eavttut bohten ovdan sierra doarjjareivves.

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjaga ovddasmanniprošektii – resursaskuvla julevsámi
guovllus

Sámediggeráđđi hálddaša ortnega.

Jahkái 2010 várrejuvvo 800 000 ru ovddasmanniprošektii – resursaskuvlii julevsámi guovllus.

5 Giella

Sámegiela suodjaleapmi ja ovddideapmi lea deatalaš sámi kultuvrra boahhteáigái. Sámi kultuvrra áibbas
guovddáš eaktu boahhteáigái lea ahte álbmogis lea vejolašvuolta geavahit iežas giella.

Váldomihttomearri

- Buktit oidnosii ja nannet sámegiela

Oassemihttomearri

- Bisuhit ja viidáset ovddidit dálá arenaid, ja ásahit ođđa arenaid sámegiela vástte
- Ealáskuhttit sámegiela dain guovlluin gos giella lea rašis dilis
- Ovddidit ja nannet sámegielgeavaheami guovlluin gos sámegiella lea beaivválaš giella

Strategiijat

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte ovdánahttit sámegiela geavaheami, ja
earenoamážit deattuhit lullisámegiela

- Háhkát daid buoremus rámmaeavttuid sámegeiela vástte gulahallama bokte báikkálaš, regionála ja guovddáš eiseválddiiguin ja eará guoskevaš aktevrraiguin
- Nannet ja ovddidit sámegeiela sámi tearbmabarggu bokte
- Nannet, suodjalit ja buktit oidnosii sámegeiela sámi báikenammabarggu bokte
- Čálmustahttit sámegeielaid áitojuvvon dili ja ovttasrádiid Ráđđehusain čadahit sámegeiela doaibmajuid mat leat Ráđđehusa doaibmaplánaš
- Bargat dan nala ahte ásahtit nationála sámi giellaorgána nannet sámi giellabarggu
- Bargat sámegeiela hálldašanguovllu viiddidemiin
- Veahkkín ásahttit eanet almmolaš giella- ja kulturguovddážiid
- Bargat dan ala ahte ásahtit johtti bálvalus mii galgá fállat sámegeielat boarrásiidda lohkan- ja čállinveahki

5.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 5.1 Čoahkketabealla - Sámegeiela

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Njuolgga doarjagat	47 250	47 950	47 950	51 271	3 321	6,9 %
	Ohcanvudot doarjja	2 330	6 010	6 010	6 610	600	10,0 %
Submi		49 580	53 960	53 960	57 881	3 921	7,3 %

5.2 Njuolgga doarjagat

Tabealla 5.2 Njuolgga doarjagat - Sámegeiela

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
150	Guovttegielalašvuodadoarjagat	42 750	42 750	42 750	45 771	3 021	7,1 %
153	Vuodđodoarjja giellaguovddážiidda	4 500	5 200	5 200	5 500	300	5,8 %
Submi		47 250	47 950	47 950	51 271	3 321	6,9 %

5.2.1 Guovttegielalašvuoda doarjagat

Tabealla 5.2.1 Guovttegielalašvuodadoarjagat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
150	Guovttegielalašvuodadoarjagat - gielddat/suohkanat	37 650	37 650	37 650	40 671	3 021	8,0 %
153	Guovttegielalašvuodadoarjagat - Fylkkagielddat/-suohkanat	5 100	5 100	5 100	5 100	0	0,0 %
Submi		42 750	42 750	42 750	45 771	3 021	7,1 %

Sámediggi dieđihii 2008 ja 2009 bušehtas ahte suohkaniid guovttegielalašvuodadoarjaga meroštallanvuodđu galgá rievdat 2010 bušehtas. Guovttegielalašvuodadoarjja ii rievdda 2010:s, ja sivvan dasa lea ahte doarjaga meroštallannjuolggadusat fertejit vuđoleabbo árvoštallojuvvot, ovdal go sáhtta čadahit vejolaš rievdadusaid.

2009 rájes lea maiddái Loabát suohkan mielde sámegeiela hálldašanguovllus. Dat mielddisbuktá ahte ferte eanet ruđa sajuštit guovttegielalašvuoda doarjagii.

5.2.1.1 Gielddat/Suohkanat

Tabealla 5.2.1.1 Guovttielalášvuodadoarjagat - Gielddat/suohkanat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15000	Guovdageainnu suohkan/Kautokcino kommune	7 554	7 554	7 554	7 554	0	0,0 %
15001	Kárášjoga gielda/Karasjok kommune	7 320	7 320	7 320	7 320	0	0,0 %
15002	Deanu gielda/Tana kommune	5 082	5 082	5 082	5 082	0	0,0 %
15003	Porsángxu gielda/Porsanger kommune	5 313	5 313	5 313	5 313	0	0,0 %
15004	Unjárgga gielda/Nesseby kommune	2 863	2 863	2 863	2 863	0	0,0 %
15005	Gáivuona suohkan/Kábfjord kommune	3 476	3 476	3 476	3 476	0	0,0 %
15008	Divtasvuona suohkan/Tysfjord kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
15010	Snáase suohkan/Snása kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
15011	Loabága suohkan/Lavangen kommune	0	0	0	3 021	3 021	-
Submi		37 650	37 650	37 650	40 671	3 021	8,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámegiela hálddašanguovllu álbmot galgá oažžut bálvalusaid sámegilli, sihke čálalaččat ja njálmmálaččat
- Suohkanat aktiivvalaččat mielde sámegiela ovdánahttinbarggus

Doarjjaoažžut:

- Suohkanat sámegiela hálddašanguovllus, sámelága giellanjuolggadusaid vuodul

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámegiela hálddašanguovllu álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galli bargis lea gelbbolašvuohta bálvalit álbmoga sámegilli njálmmálaččat ja/dahje čálalaččat
- Gallis leat ožžon sámegielaohpahusa
- Gallii dokumeanttas lea sámegiella vuodđogiellan
- Galle dokumeantta leat jorgaluvvon sámegilli
- Čadahuvvon sámegiela ovdánahttindoaimmat
- Čadahuvvon doaimmat sámegiela čalmmustahttimis

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat guovvamánu 1. b. 2010. Doaibmaplána galgá sistsidoallat doaimmaid maid vuodul ollašuttá sámelága giellanjuolggadusaid, ja maddái sámegiela ovdánahttindoaimmaid. Doaibmaplána galgá vuhtiiváldit sámegiela dili suohkanis, ja galgá boahit Sámediggái dohkkeheapmái.
- Bušeahttadárbu ja doaibmaplána 2011 váste sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketoallu sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010. Olles doarjagis rehkenastojuvvo 25 % bálvalussan mas ii leat rehketoallogeatnegasvuohta
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Doarjja ii galgga geavahuvvot dábbalaš doibmii
- 50 % máksojuvvo bušeahttajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuttuojuvvon
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuttuojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašutte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtá Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvnot ruovttoluotta

Meroštallannjuolgadusat:

Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt guovttegielalašvuoda doarjja juogaduvvo sámegiela hálddašanguovllu suohkaniidda sisasáddejuvvon raporttaid ja rehketdoalu vuodul.

Jahkái 2010 várrejuvvo 40 671 000 ru guovttegielalašvuoda doarjjan sámegiela hálddašanguovllu suohkaniidda.

5.2.1.2 Fylkkagielddat/-suohkanat

Tabealla 5.2.1.2 Guovttegielalašvuodadoarjagat - Fylkkagielddat/-suohkanat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15006	Finnmárkku fylkkagielda/Finnmark fylkeskommune	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0,0 %
15007	Romssa fylkkasuohkan/Troms fylkeskommune	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %
15009	Norlandda fylkkasuohkan/Nordland fylkeskommune	1 300	1 300	1 300	1 300	0	0,0 %
15011	Davvi-Trøndelága fylkkasuohkan/Nord-Trøndelag fylkeskon	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %
Submi		5 100	5 100	5 100	5 100	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Almmolašvuolta galgá bálvalit sámegiela hálddašanguovllu sámi álbmoga sámegillii čálalaččat ja njálmmálaččat.

Doarjjaoažžut:

- Sámegiela hálddašanguovllu fylkkasuohkanat, sámelága giellanjuolggadusaid vuodul

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámegiela hálddašanguovllu álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Gallásis lea gelbbolašvuolta sámegielas
- Gallis leat ožžon sámegieloahpahusa
- Almmuhusat, diehtujuohkin, galben, beavdegirjijt, skovit ja ruovttusiiddu teaksta sámegillii
- Gallii váldojuvvo oktavuolta sámegillii
- Gallii vástiduvvo jearaldagaide sámegillii

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat guovvamánu 1. b. 2010. Doaibmaplána galgá sisttisoallat doaimmaid maid vuodul ollašuttá sámelága giellanjuolggadusaid, ja maiddái sámegiela ovdánahttindoaimmaid. Doaibmaplána galgá vuhtiiváldit sámegiela dili suohkanis, ja galgá boahit Sámediggái dohkkeheapmái.
- Bušeahhtadárbu ja doaibmaplána 2011 vásté sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketdoallu sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Doarjja ii galgga geavahuvvot dábálaš doibmii
- 50 % máksojuvvo bušeahhtajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuttuojuvvon
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuttuojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašutte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtá Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvo ruovttoluotta

Meroštallannjuolggadusat:

Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt guovttegielalašvuoda doarjja juogaduvvo sámegiela hálddašanguovllu fylkkasuohkaniidda sisasádejuvvon raporttaid ja rehketdoalu vuodul.

Jahkái 2010 várrejuvvo 5 100 000 ru guovttegielalašvuoda doarjjan sámegiela hálddašanguovllu fylkkasuohkaniidda.

5.2.2 Sámi giellaguovddážit

Tabella 5.2.2 Sámi giellaguovddážit

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15300	Porsángu - Sámi giella- ja kulturguovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15301	Gáivuotn – Sámi giellaguovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15302	Divtasvuodna – Árran julevsámeguovddášj	500	520	520	550	30	5,8 %
15303	Evenášši – Várdobáiki	500	520	520	550	30	5,8 %
15304	Unjárga – Isak Saba guovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15305	Deatnu – SEG	500	520	520	550	30	5,8 %
15306	Romsa – Moskavuotna/Ulsfjord	500	520	520	550	30	5,8 %
15307	Roros – Aajege sámi giella- ja gelbbolašvuodaguovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15308	Áltá – Áltá Sámi Giellaguovddáš	500	520	520	550	30	5,8 %
15309	Loabága - Astavuona giella guovddáš	0	520	520	550	30	5,8 %
Submi		4 500	5 200	5 200	5 500	300	5,8 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámegiella gullo ja oidno giellaguovddážiid doaibmaguovllus

Doarjjaoažžut:

- Ásahuvvon sámi giellaguovddážit

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Giellaguovddážiid doaibmaguovllu álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle sámegielkurssa ja eará sámegiela oahpahusfálaldaga leat leamaš
- Galle giellamovttiidan- ja giellaovddidandoaimma ja lágideami leat leamaš báikkálaš servodagas
- Galle giellamovttiidandoaimma sámegiela ovddideapmái
- Leat go geavaheadjit duhtavaččat fálaldagain

Juolludaneavttut:

- 2010 doaibmaplána sádejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušeahttadárbu sádejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- Dárkkistuvvon rehketdoallu 2009 doaibmaplána vuodul sádejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sádejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010.
- Doarjja máksojuvvo guovtti oasis. Vuosttaš oassi máksojuvvo bušeahttajagi álggus. Nubbi oassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuhthtojuvvon.
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašuhthte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtá Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvot ruovttoluotta.

Meroštallannjuolggadusat:

Sámedikki dievasčoahkkin mearrida juohke jagi movt doaimbadoarjja sámi giellaguovddážiidda juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 5 500 000 ru doarjjan sámi giellaguovddážiidda.

5.3. Ohcanvuđot doarjagat

Tabealla 5.3 Ohcanvuđot doarjagat - Sámegeiella

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
151	Giellaproševttat hálddašanguovllu siskobealde	1 294	2 200	2 200	2 450	250	11,4 %
152	Giellaproševttat hálddašanguovllu olggobealde	1 036	3 810	3 810	4 160	350	9,2 %
Submi		2 330	6 010	6 010	6 610	600	10,0 %

5.3.1 Giellaproševttat sámegeiella hálddašanguovllus

Tabealla 5.3.1 Giellaproševttat hálddašanguovllu siskobealde

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15100	Giellaproševttat hálddašanguovllu siskobealde	1 294	2 200	2 200	2 450	250	11,4 %
Submi		1 294	2 200	2 200	2 450	250	11,4 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Eanet sámegeielgeavaheaddjit

Doarjjaoažžut:

- Almmolaš ja priváhta ásašusat ja organisašuvnnat
- Ovttaskas aktevrat mat ožžot fágalaš veahki ásašusaiguin ja/dahje organisašuvnnaiguin proševtta čadaheapmái

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámegeiella hálddašanguovllu álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle proševtta leat álggahuvvon 2010:s
- Galle proševtta leat čadahuvvon
- Galle sámegeielarenat leat

Leat go geavaheaddjit duhtavaččat

Vuoruheamit 2010:s:

- Proševttat mat nannejit sámegeiella geavaheami gulahallangiellan skuvlaastoáiggeortnegis
- Proševttat mat nannejit sámegeiella geavaheami gulahallangiellan joavkkuin ja servviin
- Proševttat mat movttidahttet sámegeiella geavaheami juohkebeaivválaš eallimis ja astoáiggedoaimmain
- Proševttat mat ovddidit sámegeielgeavaheami eanet ja ođđa giellaarenain
- Proševttat mat bidjet oidnosii sámegeiella čállingiella almmolaš báikkiin
- Proševttat mat váikkuhit sámegeiella ealáskahttima guovlluin gos sámegeiella lea heajus dilis
- Gielladikšundoaimmat mat nannejit sámegeiella guovlluin gos sámegeiella geavahuvvo beaivválaččat
- Oktasašproševttat sámi – kveana báikenamaid čohkkema ja duodašteami várás Porsáŋggu gielddas
- Mánáid dihtorspealuid sámegeieljorgaleamit

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit vástidit Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamis lea dehálaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá čálalaččat dohkkehit juolludaneavttuid maŋemusat 3 vahku maŋŋel juolludanreivve dáhtona
- Prošeavtta/doaimma birra galgá čállit čilgehusa mas boahdá ovdan ulbmil ja dan čađahanvejolašvuohta
- Seamma doibmii dahje goluid liigegeavahussii ii sáhte oažžut eambbo doarjaga
- Doaibma- ja investerengoluide ii oaččo doarjaga
- Prošeavttaide mat ožžot doarjaga Sámeálbmotfoanddas ii sáhte juolluduvvot doarjja dán poastta bokte
- Jus ovttaskas aktevrrat ohcet, de galget čállit šiehtadusa muhtun ásahusain dahje organisašuvnnain fágalaš veahki birra prošeavtta čađaheami oktavuodas

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja meroštallojuvvo vuodustuvvon ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul

Máksineavttut:

- Doarjagat mat leat vuollel 50 000 ru máksojuvvojit ollásit prošeaktaálggus. Jus doarjja lea badjel 50 000 ru, de máksojuvvo bealli go prošeakta álgá. Loahppaoassi máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja prošeaktaraporta lea gárvvistuvvon
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi go doarjja juolluduvvo ja válmastuvvot maŋimusat jagi maŋŋel juolludanreivve dáhtona. Earenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oažžut maŋiduvvot válmastandáhtona gitta 2 jagi maŋŋel juolludanreivve dáhtona, dasa ferte sierra ákkasteapmi
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta mii čájeha movt ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštít ruhtageavaheami rehketdoalu. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit registrerejuvvon gollomeroštusain

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru čuovvolit Ráđđehusa doaibmaplána sámegeiela váste. Dán juolludeamis várrejuvvo 250 000 ru giellaprošeavttaide sámegeiela hálddašanguovllu siskkobealde, vrd. Ráđđehusa doaibmaplána sámegeiela váste, kapihtal BRUKE.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 450 000 ru doarjjan giellaprošeavttaide sámegeiela hálddašanguovllu siskkobealde.

5.3.2 Giellaprošeavttat olggobealde sámegeiela hálddašanguovllu

Tabella 5.3.2 Giellaprošeavttat hálddašanguovllu olggobealde

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
15200	Giellaprošeavttat hálddašanguovllu olggobealde	1 036	3 810	3 810	4 160	350	9,2 %
Submi		1 036	3 810	3 810	4 160	350	9,2 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Eanet sámegielaidegeavaheaddjit

Doarjjaoažžut:

- Almmolaš ja priváhta ášahusat ja organisašuvnnat
- Ovttaskas aktevrat mat ožžot fágalaš veahki ášahusaiguin ja/dahje organisašuvnnaiguin proševtta čadahepmái

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot olggobealde sámegiela hálddašanguovllu

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle proševtta álggahuvvon 2010:s
- Galle proševtta leat čadahuvvon

Vuoruheamit 2010:s:

- Proševttat mat nannejit sámegiela geavaheami gulahallangiellan skuvlaastoáiggeortnegis
- Proševttat mat nannejit sámegiela geavaheami gulahallangiellan joavkkuin ja servviin
- Proševttat main lea ulbmilin nannet giellafievrrideami buolvvaid gaskkas
- Proševttat mat movttidahttet sámegiela geavaheami juohkebeaivválaš eallimis ja astoáiggedoaimmain
- Proševttat mat ovddidit sámegielaidegeavaheami eanet ja ođđa giellaarenain
- Proševttat mat bidjet oidnosii sámegiela čállingiela almmolaš báikkiin
- Mánáid dihtorspealuid sámegieljorgaleamit

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertetit vástidit Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamis lea dehálaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu galgá čálalaččat dohkkehit juolludaneavttuid maŋemusat 3 vahku maŋŋel juolludanreivve dáhtona
- Proševtta/doaimma birra galgá čállit čilgehusa mas boahtá ovdan ulbmil ja dan čadahanvejolašvuohta
- Seamma doibmii dahje goluid liigegeavahussii ii sáhte oažžut eambo doarjaga
- Doaimma- ja investerengoluide ii oáččo doarjaga
- Proševttaide mat ožžot doarjaga Sámeálbmotfoanddas ii sáhte juolluduvvot doarjja dán poastta bokte
- Jus ovttaskas aktevrat ohcet, de galget čállit šiehtadusa muhtun ášahusain dahje organisašuvnnain fágalaš veahki birra proševtta čadaheami oktavuodas

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja meroštallojuvvo vuodustuvvon ohcama ja prošektačilgehusa vuoddu

Máksineavttut:

- Doarjagat mat leat vuolled 50 000 ru máksojuvvot ollásit prošektaálggus. Jus doarjja lea badjel 50 000 ru, de máksojuvvo bealli go prošekta álgá. Loahppaoassi máksojuvvo go prošekta lea čadahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja prošektaraporta lea gárvvistuvvon

- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahhtajagi go doarjja juolluduvvo ja válmastuvvot maŋimusat jagi maŋjel juolludanreivve dáhtona. Earenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oazzut maŋiduvvot válmastandáhtona gitta 2 jagi maŋjel juolludanreivve dáhtona, dasa ferte sierra ákkasteapmi
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketdoalu ja raportta mii čájeha movt ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštit ruhtageavaheami rehketdoalu. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit registrerejuvvon gollomeroštusain

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru čuovvolit Ráđđehusa doaibmaplána sámegiela váste. Dán juolludeamis várrejuvvo 350 000 ru giellaprošeavttaide sámegiela hálddašanguovllu olggobealde, vrd. Ráđđehusa doaibmaplána sámegiela váste, kapihtal BRUKE.

Jahkái 2010 várrejuvvo 4 160 000 ru doarjjan giellaovddideapmái olggobealde sámegiela hálddašanguovllu.

6 Kultuvra

Máŋggabeallášaš kultureallin nanne sámi gullevašvuoda ja identitehta, ja váikkuha ealli báikegottiide gos olbmot háliidit ássat.

Váldomihttomearri

- Ealli ja máŋggabealat sámi dáidda- ja kultureallin

Oassemihhtomearri

- Nanu ja aktiivvalaš sámi deaivvadanbáikkid, kulturásahusat ja museat
- Sámi dáiddalaš ja kultuvrralaš ovdanbuktimiid girjáiuvuohta mat gaskkustuvvojat sámi ja dáčča servodagas
- Máŋggabealat valáštallandoaimmat sámi álbmogii
- Viiddes kulturdoaimbafálaldat sámi mánáide ja nuoraide
- Buorre bibliotekafálaldat sámi geavaheddiide
- Báikkálaš servodagat árvvusatnet sámi kultuvrra

Strategiijat

- Váikkuhit sámi dáidda- ja kultureallima bisuheami ja viidáset ovddideami aktiivvalaš váikkuhangaskaomiid geavaheami bokte
- Nannet ja ovddidit ovttasbarggu aktevrraiguin mat barget sámi kulturovddidemiin
- Nannet dialoga sámi valáštallanservviiguin ja organisašuvnnaiguin ovddidan dihte movttiidandoaimmaid sámi valáštallantaleantaid
- Bisuhit ja ovddidit dialoga guovddáš, regionála ja báikkálaš eiseválddiiguin nannen dihte sámi kulturovdáneami rámmaeavttuid
- Váikkuhit sámi mediafálaldaga nannema
- Sámedikki ja fylkkagielddaid gaskasaš ovttasbargošiehtadusaid bokte vel eanet geatnegahttit ovttas ovddidit sámi dáidda- ja kultureallima
- Dáiddáršiehtadusa bokte láchit dili sámi dáidaga dahkamii ja gaskkusteapmái
- Veahkin ásahit sámi dáiddamusea

- Bargat dan badjelii ahte duohtandahkat ođđa teáhtervistti Beaivváš Sámi Teáhterii
- Bargat vuoruhuvvon sámi kulturviesuid stuoridemiin
- Váikkuhit ahte sámi museat ožžot buriid rámmaeavttuid doaibmamii ja fágalaš ovddideapmái
- Veahkin sihkkarastit riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáza doaimma
- Viidásit bargat čoahkkananbáikkiid ja kulturásahusaid realiseremiin sámi guovlluin

6.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 6.1 Čoahkketabealla - Kultuvra

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Njuolgga doarjagat	51 030	58 836	59 456	62 491	3 035	5,1 %
	Oheanvudot doarjja	18 853	13 021	13 571	15 239	1 668	12,3 %
	Sámi dáiddársiehtadus	4 358	5 150	5 150	5 515	365	7,1 %
Submi		74 241	77 007	78 177	83 245	5 068	6,5 %

6.2 Njuolgga doarjagat

Tabealla 6.2 Njuolgga doarjagat - Sámi kultuvra

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
202	Sámi kulturviesut	7 542	8 642	8 912	9 238	326	3,7 %
204	Sámi festiválat	1 762	2 882	2 882	2 951	69	2,4 %
205	Sámi valástallan	2 078	1 479	1 629	2 416	787	48,3 %
206	Sámi teáhter	15 883	16 519	16 519	17 197	678	4,1 %
208	Sámi prentosat	1 668	2 571	2 571	3 036	465	18,1 %
209	Mobiila girjerádjjobálvalusat	5 907	6 145	6 145	6 374	229	3,7 %
210	Museat	16 190	20 598	20 798	21 279	481	2,3 %
Submi		51 030	58 836	59 456	62 491	3 035	5,1 %

6.2.1 Sámi kulturviesut ja kulturgaskustanáhusat

Tabealla 6.2.1 Sámi kulturviesut ja kulturgaskustanáhusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20200	Árran Julevsame Guovdaj, Divtasvuodna	1 492	1 551	1 551	1 590	39	2,5 %
20201	Sámi Dáiddaguovddáš, Kárásjohka	1 935	2 504	2 504	2 567	63	2,5 %
20202	Ája Samisk Senter, Gáivuotna	1 094	1 138	1 138	1 166	28	2,5 %
20203	Mearrasámi gelbbolašvuodaguovddáš, Billávuotna	353	500	500	513	13	2,6 %
20204	Sijti Jarnge, Aarborte	1 235	1 284	1 284	1 316	32	2,5 %
20205	Várdobáiki, Evenášši/Skánit	551	723	723	741	18	2,5 %
20206	Gamtofta, Ráisavuotna	49	59	59	62	3	5,1 %
20207	Pihtánsámi viessu	159	169	439	450	11	2,5 %
20208	Sámi viessu Oslos	230	240	240	246	6	2,5 %
20209	Vilgesvárra	38	48	48	50	2	4,2 %
20210	Lásságámmi	230	240	240	246	6	2,5 %
20211	Sáččá sámi viessu	176	186	186	191	5	2,7 %
20212	Mearrasámi čoahkkáduusat	0	0	0	50	50	-
20213	Villmarkscampen Tolládal's –Bihtánsámi	0	0	0	50	50	-
Submi		7 542	8 642	8 912	9 238	326	3,7 %

Sámediggi galgá áshusadiedáhusa mielde nammadit stivralahitud Mearrasámi gelbbolašvuoda guovddáži ja Sijti Jarngei.

Doarjjaortnega mihttomearri:

Sámi kulturviesut mat čalmmustahitet sámi kultureallima ja doibmet sámi kultuvrra ovddidanarenan

Doarjjaoažžut:

- Dáláš sámi kulturviesut ja čoahkkananbáikkid mat leat čállojuvvon tabelli 6.2.1

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Dan guovllu álbmot gos kulturviessu lea ceggejuvvon

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaibmaplána ektui
- Galle lágideami leat čađahuvvon kulturviesus
- Man muddui geavaheaddjit leat duhtavaččat kulturviesuid doaibmamiin sámi kulturarenan sámegeiela- ja kultuvrra čalmmustahttima várás

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat cuoŋománu 1. b. 2010
- 2011 Bušeahttadárbu sáddejuvvo Sámediggái mañemusat cuoŋománu 1. b. 2010
- 2009 rehketdoallu doaibmaplána vuodul sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddji duodaštit ruhtageavaheami rehketdoalu
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Doarjja mü lea unnit go 100 000 ru máksojuvvo ollásit bušeahttajagi álggus. 50 % doarjagis Mearrasámi gelbbolašvuoda guovddáži ja Sijti Jarngi máksojuvvo go formálalaš eavttut Sámedikki stivrarsearvamii ásahasaid ektui leat ollašuttuhttojuvvon. Loahppa 50 % máksojuvvo Mearrasámi gelbbolašvuoda guovddáži ja Sijti Jarngi mañná borgemánu 1. b. 2010 ja go bajábealde namahuvvon eavttut leat ollašuttuhttojuvvon.
- Go doarjja lea badjel 100 000 ru daid eará ásahusaide, de máksojuvvo 50 % bušeahttajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuttuhttojuvvon
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuttuhttojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašuttuhtte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtta Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvot ruovttoluotta
- Sámi Dáiddaguovddáža doarjagis várrejuvvo 340 000 ru čájáhusbuhtadussii sámi dáiddáriidda

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida juohke jagi movt doaibmadoarjja sámi kulturviesuide juogaduvvo

Jahkái 2010 várrejuvvo 9 238 000 ru doarjjan sámi kulturviesuide.

6.2.2 Sámi festiválat

Tabealla 6.2.2 Sámi festiválat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20400	Riddu Riđđu	688	688	688	706	18	2,6 %
20401	Guovdageainnu musihkkafestivála	a)	688	846	1 067	221	26,1 %
20402	Markomeannu	171	424	424	435	11	2,6 %
20403	Karášjoga beassášfestivála	215	424	424	435	11	2,6 %
20404	Guovdageainnu filbmafestivála	0	300	300	308	8	2,7 %
20405	Guovdageainnu beassášfeativála	a)	0	200	0	-200	-100,0 %
Submi		1 762	2 882	2 882	2 951	69	2,4 %

a)Guovdageainnu beassášfestivála ruđat leat sirdojuvvon postii 20401 Guovdageainnu musihkkafestivála

Sámediggi galgá ásahusdieđáhusa mielde nammadit stivrallahtu Guovdageainnu musihkkafestivála, Guovdageainnu filbmafestivála ja Karášjoga beassášfestivála stivrraide.

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámi festiválat mat čalmmustahttet, gaskkustit ja ovddidit sámi kultuvrra ja álgoálbmotkultuvrra

Doarjjaoažžut:

- Ásahuvvon festiválat mat bohtet ovdan tabeallas 6.2.2

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Festiváloassálastit ja báikkálaš servodagat gos festiválat lágiduvvojit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaibmaplána ektui

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- Bušeahhtadárbu 2011 vásté sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- Rehketdoallu 2009 vásté doaibmaplána vuodul sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddji duodaštit ruhtageavaheami rehketdoalu
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaibmaplána 2009 ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- 50 % doarjagis Guovdageainnu musihkkafestiválii, Guovdageainnu filbmafestiválii ja Kárášjoga beassášfestiválii máksojuvvo go formálalaš eavttut Sámedikki searvamii festiválad stivrraide leat ollašuhthtojuvvon. Loahppa 50 % Guovdageainnu musihkkafestiválii, Guovdageainnu filbmafestiválii ja Kárášjoga beassášfestiválii máksojuvvo mañña borgemánu 1. b. 2010 ja go bajábealde namahuvvon eavttut leat ollašuhthtojuvvon.
- 50 % doarjagis eará festiválaide máksojuvvo bušeahhtajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuhthtojuvvon
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašuhthte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtta Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvnot ruovttoluotta
- Guovdageainnu Musihkkafestivála doarjagis lea ruhta Sámi Grand Prix CD almmuheapmái biddjon mielde. Guovdageainnu Musihkkafestivála ii sáhte dán ulbmilii šat ohcat doarjaga Sámedikki ohcanvuđot doarjjaortnegiin
- Márkomeannu doarjagis lea ruhta artistabálkkáide biddjon mielde. Márkomeannu ii sáhte dán ulbmilii šat ohcat doarjaga Sámedikki ohcanvuđot doarjjaortnegiin
- Kárášjoga Beassášfestivála doarjagis lea ruhta artistabálkkáide biddjon mielde. Kárášjoga Beassášfestivála ii sáhte dán ulbmilii šat ohcat doarjaga Sámedikki ohcanvuđot doarjjaortnegiin
-

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida juohke jagi movt doaibmadoarjja sámi festiválaide juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 951 000 ru sámi festiválaide.

6.2.3 Sámi valáštallan

Tabealla 6.2.3 Sámi valáštallan

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20500	Sámi Valáštallan Lihttu - Norga (SVL-N) ^{a)}	965	1 004	1 004	929	-75	-7,5 %
20501	Sámi spábbačiekčanlihttu (SSL)-Samisk fotballforbund	313	325	475	487	12	2,5 %
20502	Sámi Valáštallan Lihttu (SVL-N)-Arctic Winter Games	800	150	150	800	650	433,3 %
20503	Sámi Heargevuoddjin-lihttu/Saami Reendeer-Race Federation	0	0	0	200	200	-
Submi		2 078	1 479	1 629	2 416	787	48,3 %

a)Dasa lassin lea 2009:s juolluduvvon 600 000 ru SVL-Norgii Kultur- ja Girkodepartemeantta speallanrudain.

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Valáštallandoaimmat maid Sámiid Valáštallanlihttu/Samenes idrettsforbund (SVL), Sámi Spábbačiekčanlihttu/Samisk fotballforbund (SSL) ja Sámi heargevuoddjenlihttu/Saami Reendeer-Race Federation organiserejit doibmet arenan fysalaš aktivitehtii ja ovtastallamii sámi mánáid ja nuoraid gaskkas, ja maidái huksejit identitehta.
-
- Doarjjaoažžut:
- Sámiid Valáštallanlihttu/Samenes idrettsforbund (SVL) guovllulihtut main lea doaimma Norggas. Dat leat Sámiid Valáštallanlihttu-Norga/Samenes idrettsforbund-Norge (SVL-N) ja Sámi Spábbačiekčanlihttu/Samisk fotballforbund (SSL)
- Sámi heargevuoddjenlihttu/Saami Reendeer-Race Federation

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaimbaplána ektui
- Galle báikkálašearvvi leat miellahttun sámi valáštallanorganisašuvnnain
- Man muddui geavaheadjit leat duhtavaččat fáldadagain
- Galle kurssa lágiduvvojit bargiide ja duopmáriidda sámi valáštallansuorggis
- Valáštallandoaimmat lulli- ja julevsámi guovlluin
- Man ollu valáštallandoaimmat mánáide ja nuoraide

Juolludaneavttut:

- Arctic Winter Games (AWG) doarjja galgá geavahuvvot olles norgga delegašuvnna goluid gokčami, maidái kulturoassálastiide, geat galget oassálastit AWG 2010. Doarjaga hálddaša SVL-N.
- Doaimbaplána 2010 sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušeahttadárbu ja doaimbaplána sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- Dárkkistuvvon rehketoallu 2009 doaimbaplána vuodul sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheami birra doaimbaplána 2009 ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- 50 % doarjagis máksojuvvo bušeahhtajagi álggus. Loahppaoassi máksojuvvo go juolludaneavttut leat ollašuttuovvon
- Jus juolludaneavttut eai leat ollašuttuovvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Jus doarjjaoažžu ii ollašutte eavttuid nu go lei vurdojuvvon, de sáhtta Sámediggi gáibidit doarjaga máksojuvvo ruovttoluotta

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doaimbadoarjja sámi valáštallamiidda juogaduvvo

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 416 000 ru doarjjan sámi valáštallamiidda.

6.2.4 Sámi teáhter

Tabealla 6.2.4 Sámi teáhter

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20600	Beaivváš Sámi -Našunálateáhter	14 615	15 200	15 200	15 607	407	2,7 %
20601	Áarjelhsaemien Teatere	1 268	1 319	1 319	1 590	271	20,5 %
Submi		15 883	16 519	16 519	17 197	678	4,1 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ásahuvvon sámi teáhterat doibmet arenan gos kultuvrra beassá vásihit, gos kultuvra gaskkustuvvo, ja gos sámegeiella geavahuvvo ja čalmmustahttojuvvo.

Doarjjaortnega doarjjaoažžut:

- Beaivváš Sámi Našunálateáhter ja Áarjelhsaemien Teatere

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaimbaplána ektui
- Galle teáhterčájálmasa leat sámegeilli mánáide ja nuoraide
- Man muddui olahusjoavku lea duhtavaš teáhteriid fáaldagain

Juolludaneavttut:

- 2010 doaimbaplána sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušehtadárbu sáddejuvvo Sámediggái mañemusat njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketdoallu doaimbaplána vuodul maid rehketdoalodárkkisteaddji lea duodaštan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon 2009 doaimbaplána vuodul, ja jahkečoahkkin dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái mañemusat borgemánu 1. b. 2010
- 50 % máksojuvvo bušehttajagi álgogeahčen. Loahppa 50% máksojuvvo go doarjaga eavttut leat ollašuhthuvvon
- Jus dorjaeavttut eai leat ollašuhthuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikki 2011:s. Doarjja sáhtá gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuhthuvvot eavttuid nu mo lea eaktuduvvon.

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doaimbadoarjja sámi teáhteriidda juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 17 197 000 ru doarjjan sámi teáhteriidda.

6.2.5 Sámi prentosat

Tabella 6.2.5 Sámi prentosat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20800	Gába	522	543	543	557	14	2,6 %
20801	Nuorttanaste	340	790	790	810	20	2,5 %
20803	Nuoraidbláđđi Š	806	1 238	1 238	1 269	31	2,5 %
20804	Sámis	0	0	0	300	300	-
20805	Daerpies Dierie/sorsamisk kirkeblad	0	0	0	100	100	-
Submi		1 668	2 571	2 571	3 036	465	18,1 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

Máŋggabealat sámi prentosat čálalaš arenan buot golmma sámi čálagillii

Doarjjaoažžut:

- Sámi prentosat Gába, Nuorttanaste, Š, Daerpies Dierie/Sørsamisk kirkeblad ja Sámis – tidsskrift for samisk skriftkultur/Sámis -sámi čálakultuvrralaš áigečála.

Doarjjaortnega olahusjoavku

- Sámi prentosiid lohkkat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle prentosa prentejuvvojit
- Galle prentosa prentejuvvojit davvi-, lulli- ja julevsámegillii

Juolludaneavttut:

- Juolludaneaktun bláđiide Gába ja Š lea ahte unnimusat 20 % sisdoalus almmuhuvvo lulli- ja/dahje julevsámegillii
- 2010 doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušeahttadárbu sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketoallu doaibmaplána vuodul maid rehketoalldárkkisteaddji lea duođaštan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon 2009 doaibmaplána vuodul, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- 50 % máksojuvvo bušeahttajagi álgogeahčen. Loahppa 50% máksojuvvo go doarjaga eavttut leat ollašuhthuvvon
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuhthuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Doarjja sáhtá gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuhthe eavttuid nu mo lea eaktuduvvon.
- Doarjjaoažžu ii sáhte vuordit eanet doarjaga prentosiid almmuhemiide Sámedikki ohcanvuđot doarjjaortnegiid bokte

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doarjja sámi prentosiidda juogaduvvo.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru čuovvolit Ráđđehusa sámegielaid doaibmaplána. Dán juolludeamis várrejuvvo 400 000 ru sámi prentosiidda, vrd. Ráđđehusa sámegielaid doaibmaplána, kapihtal OAIDNIT.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 036 000 ru doarjjan sámi prentosiidda.

6.2.6 Girjebusset

Tabella 6.2.6 Doarjja sámi girjebussiide

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20900	Kárašjohka	522	543	543	557	14	2,6 %
20901	Porsángu	522	543	543	557	14	2,6 %
20902	Guovdageaidnu	234	244	244	250	6	2,5 %
20903	Deatnu/Unjárga	1 450	1 508	1 508	1534	26	1,7 %
20904	Gáivuotna	571	594	594	609	15	2,5 %
20905	Julevsámi	1 239	1 289	1 289	1321	32	2,5 %
20906	Oarjelsámi	1 369	1 424	1 424	1546	122	8,6 %
Submi		5 907	6 145	6 145	6 374	229	3,7 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bibliotekafálaldagat maiguin sámi geavaheadjit ja earát álkit sáhttet ávkkástallat

Doarjjaortnega doarjjaoažžu:

- Gielddat ja fylkkagielddat mat eaiggáduššet ja jođihit sámi girjebusedoaimma

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Álbmot girjebussiid doaimmaguovllus

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle girjebusse doaimmas
- Doaimmat doaimmaplána ektui

Juolludaneavttut:

- 2010 doaimmaplána sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2010 bušeahttadárbu sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketdoallu doaimmaplána vuodul maid rehketdoallodárkkisteaddji lea duodaštan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon 2009 doaimmaplána vuodul, ja jahkečoahkkin dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- 50 % máksojuvvo bušeahttajagi álgogeahčen. Loahppa 50% máksojuvvo go doarjaga eavttut leat ollašuttuovvon
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuttuovvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikki 2011:s. Doarjja sáhtta gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuite eavttuid nu mo lea eaktuduvvon.

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doaimmadoarjja sámi girjebussiide juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 6 374 000 ru sámi girjebussiid doaimmii.

6.2.7 Museat

Tabella 6.2.7 Museat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
21000	Várjjat Sámi Musea	1 505	0	0	0	0	-
21001	Deanu Musea	290	0	0	0	0	-
21002	Gállogiitti musea	83	93	93	96	3	3,2 %
21003	Árran Julevsame guovddasj/lulesamisk senter	2 893	3 009	3 009	3 684	675	22,4 %
21004	Saemien Sijte	2 223	2 312	2 312	2 370	58	2,5 %
21005	Savio musea	237	0	0	0	0	-
21006	Nuortasámi musea	1 400	0	0	0	0	-
21007	Museaodastus	555	1 800	1 800	0	-1 800	-100,0 %
21008	RidduDuottar musea	6 802	7 602	7 802	7 802	0	0,0 %
21009	Deanu ja Várjjat mueumssiida	202	5 782	5 782	6 127	345	6,0 %
21010	Vardobáiki musea	0	0	0	600	600	-
21011	Senter for nordlige folk AS / Davvi álbmogiid guovddáš OS, Káŋje	0	0	0	600	600	-
Submi		16 190	20 598	20 798	21 279	481	2,3 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Dat sámi museat mat seailudit, hálldašit ja gaskkustit sámi kulturhistorjja báikegottiin

Doarjjaoažžut:

- Dat sámi museat mat leat tabeallas 6.2.7

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Báikegottiid olbmot gosa museat leat ásahuvvon

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat doaibmaplána ektui
- Bargiid lohku museafágalaš gelbbolašvuodain museaid ángiruššansurggiid siskkobealde

Juolludaneavttut:

- 2010 doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2011 bušeahtadárbu sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- 2009 rehketoallu doaibmaplána vuodul maid rehketoalloodárkkisteaddji lea duodaštan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010. Rehketoallu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon, galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalloodárkkisteaddji dohkkehit jus doarjja lea badjel 150 000 ru
- Raporta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon 2009 doaibmaplána vuodul, ja maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Vuollel 100 000 ruvdnosaš doarjja máksojuvvo ollásit bušeahttajagi álgogeahčen. Jus doarjja lea badjel 100 000 ru, de máksojuvvo 50 % bušeahttajagi álgogeahčen. Loahppa 50% máksojuvvo go doarjjaeavttut leat ollašuhthtojuvvon.
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuhthtojuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikki 2011:s. Doarjja sáhtta gáibiduvvot máksojuvot ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuhthe eavttuid nu mo lea eaktuduvvon.
- Deanu ja Várjjat sámi museasiidda doarjagis várrejuvvo 100 000 ru nuortasámi siidda kulturbirrasa suodjaleapmái ja čalmmustuhttimii dan seailuhanplána vuodul maid Sámediggi lea dohkkehan. Erenoamážit galgá dieđihit ruhtageavaheami birra hálldašanplána ektui.
- Doarjagis Deanu ja Várjjat sámi museasiidii leat mielde:
- Doarjja Ceavccageađggi kulturmutoguvlvi seailuhanplána mielde maid Sámediggi lea dohkkehan.
- Doarjja nuortalaš kulturbirrasa suodjaleapmái ja oainnusin dahkamii seailuhanplána mielde maid Sámediggi lea dohkkehan.

- Doarjja Vuonnamárkaniid hálddašeamái ja prošekteremii
- Doarjagis RidduDuottarMuseai, lea čuovvovaš mielde:
  - Ođđaaigásaš dáidaga oastin
  - Sámi museafierpmádaga oktiordnen
- Doarjagis Árran julevsáme guovddasjii lea mielde doarjja bihtánsámi museadoaibma

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida movt doaibmadoarjja sámi museaide juogaduvvo.

Jahkái 2010 várrejuvvo 21 279 000 ru sámi museaide.

6.3 Ohcanvuđot doarjagat

Tabealla 6.3 Ohcanvuđot doarjja - Sámi kultuvra

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
200	Kulturovddideapmi	13 274	9 639	10 189	9 539	-650	-6,4 %
201	Sámi lágádusat	2 579	2 682	2 682	2 750	68	2,5 %
212	Sámi girjebussii oastin	3 000	0	0	2 000	2 000	-
213	Sámi deaivvadansajit	0	700	700	950	250	35,7 %
Submi		18 853	13 021	13 571	15 239	1 668	12,3 %

6.3.1 Kulturovddideapmi

Tabealla 6.3.1 Kulturovddideapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20000	Girjjálašvuoha	3 445	2 586	2 586	2 586	0	0,0 %
20010	Musihkkaalmmuheamit	1 675	1 900	2 150	1 900	-250	-11,6 %
20040	Kulturoaibmabijut mánáide ja nuoraide	2 131	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
20050	Eará kulturdoaibmabijut	5 583	2 793	3 093	2 693	-400	-12,9 %
20060	Sámegeilat sárggusráiddut	440	460	460	460	0	0,0 %
Submi		13 274	9 639	10 189	9 539	-650	-6,4 %

6.3.1.1 Girjjálašvuoha

Tabealla 6.3.1.1 Girjjálašvuoha

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20000	Girjjálašvuoha	3 445	2 586	2 586	2 586	0	0,0 %
Submi		3 445	2 586	2 586	2 586	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Lasihit sámi girjjálašvuoda almmuhemiid meari

Doarjjaoažžu:

- Lágádusat ja eará almmuheaddjit main lea sierra fitnodat

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi girjjálašvuoda lohkkat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu sámi girjjálašvuoha almmuhuvvo
- Máttá-, julev- ja davvisámegeiela girjjálašvuoda oassi ollislaš prošeaktalogus

Vuoruheamit 2010:s:

- Čáppagirjjálašvuohta man originálamánus lea sámegillii, čáppagirjjálašvuohta erenoamážit mánáid ja nuoraid várás
- Čáppagirjjálašvuohta mii lea jorgaluvvon sámegillii, válđoáššis mánáid ja nuoraid várás
- Jietnagirjjit sámegillii
- Dokumentára- ja fágagirjjálašvuohta/áššeprosa main originálamánus lea sámegillii.

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri cuoŋománu 1. b 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehít doarjjaevttuid.
- Ohcama mielddusin galgá leat gárvvistuvvon mánus ja siehtadus čálloguin ja vejolaš govaheddjiiguin
- Go ohcá almmuhit jorgaluvvon girjjálašvuođa, de galgá soahpamuš originálamánusa vuoigatvuođaeaggádiin leat mielde
- Go ohcá almmuhit jietnagirjji, de galgá soahpamuš originálamánusa vuoigatvuođaeaggádiin leat mielde, jos dat lea
- Ohcama mielddusin galgá leat fágalaš árvvoštallan maid olggobeale konsuleanta lea dahkan
- Dán prošehtii dahje vejolaš liigegoluide ii addojuvvo šat eanet doarjja

Doarjjaortnegii eai gula:

- Diehtoohcangirjjit, leksikála dahkosat ja referánsadahkosat
- Jahkegirjjit, báikkálaš historjjá jahkegirjjit dahje eará girjjit rehkenastojuvvon báikkálaš olbmuid várás
- Skuvla- ja oahppogirjjit
- Dieđalaš nákkosgirjjit, dutkanraporttat ja čielggadusat

Meroštallannjuolggadusat:

a) Čállihonorar

- Fágagirjjálašvuohta 85 000 ru
- Honorára fágagirjjálašvuođa jorgaleami ovddas, gitta 1 500 ru rádjai juohke siiddus mas leat 2000 čállinguoskkahaga
- Románat, noveallat ja muitalusat 85 000 ru
- Divttat, čájáhusat 75 000 ru
- Smávvamánáidgirjjit 55 000 ru
- Girjjálašvuođa jorgalanonorára, gitta 1 500 ru rádjai juohke siiddus 2000 guoskkahagain

b) Buvttadeapmi

Prentejuvvon girjjiin:

Ollislaš buvttadusgoluide lohkkujuvvojit tehnikkalaš buvttadeapmi ja doaimmahuslaš golut, ja doarjja rehkenastojuvvo čuoovvovaččat árkká nammi (dat mearkkaša 16 siiddu):

- Dábálaš livttes barddálđat (prosa) 9 500 ru
- Váddáset barddálđat (lyrihkka ja čájáhus) 11 000 ru

Jus supmi gč. bajábeale máksomeriid, ii govčča ollislaš buvttadangoluid, de sáhtta ohcci bidjat ovdan ohccojuvvon proševtta gollomeroštallama. Dat galget ákkastuvvot čálalaččat.

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Aina Eira/Inga Margrethe Eira

193 siidu 289 siiddus

Teknikkalaš buvttadeapmin oaivvilduvvo formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrektuvradivvumat, čatnan ja olggoš.
Doaimmahuslaš gollun lohkkoujvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogalaš mudden ja korrektuvrra lohkan.

Jietnagirjiide:

Ollislaš buvttadangoluide gullá buot buvttadeapmi ja meroštallojuvvo ákkastuvvon ohcama vuodul, gitta 300 000 ru rádjai.

Jus supmi gč. bajábeale máksomeriid, ii govčča ollislaš buvttadangoluid, de sáhtta ohcci bidjat ovdan ohccojuvvon prošeavtta gollomeroštallama. Dat galget ákkastuvvot čálalaččat.

Buot buvttadeapmi mearkkaša teknikkalaš buvttadeapmi, bádden ja mángen.

c) Illustrašuvdnagolut

Illustrašuvdnamávssut šiehtaduvvovot juohke earškildilis govvaáiddáriin/illustrerejeaddjiin. Dása gullet maiddá dat olggošiidut maid fitnolaš illustrerejeaddjit ráhkadit.

Buvttademiide main leat illustrašuvnnat badjel 20 % sáhtta addit gitta 20 000 ru rádjai doarjaga illustrašuvdnagoluide. Dat ferte vuodustuvvot čálalaččat.

d) Oppalaš golut

Dan lassin sáhtta b) čuoggá goluin rehkenastit gitta 75 % oppalaš gollun prentejuvvon girjiide ja gitta 40% rádjai jietnagirjiin

Oppalaš gollun lohkkoujvvojit eará golut mat lágadusas leat girji ráhkadeapmái lassin daidda mat bohtet ovdan čuoggás b). Dat sáhttet earret eará leat golut mat lágadusas leat viessoláigui, kontorhálldahussii, mátkkiide, olggobeale konsuleantabálvalusaide, vuodđovuoigatvuodáide, fágalaš kvalitehta sihkarastimii, govvardigeremii ja sullasaččaide.

e) Vuovdaleapmi ja juohkin

Dan lassin sáhtta doarjjavuostáiváldi oazžut gitta 15 % rádjai b) čuoggá buvttangoluin vuovdaleapmái ja juohkimii.

Máksineavttut:

- 50 % sáhtta máksoujvovot čálalaš máksinávžžuhusa vuodul go prošeakta lea álggahuvvon. Loahppa 50 % máksoujvvo go prošeakta lea čađahuvvon ja golut leat duodaštuvvon
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagi go doarjja juolluduvvo ja válbmejuvovot mañimusat 2 jagi mañjá doarjjareivve beaivádeami. Jus prošeakta ii leat válbmejuvvon áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- 10 gáhppálaga gárvvos buktagis sáddejuvvojit Sámedikki girjerádjui
- Doarjjaoazžu galgá sáddet rehketdoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštut rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 586 000 ru doarjjan girjjálašvuhtii.

6.3.1.2 Musihkkaovddideapmi

Tabealla 6.3.1.2 Musihkkaovddideapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %
20010	Musihkkaovddideapmi	1 675	1 900	2 150	1 900	-250 -11,6 %
Submi		1 675	1 900	2 150	1 900	-250 -11,6 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Eanet doaimbajut sámi musihka ovdanbuktima várás
- Sihkkarastit sámi musihka oazžuma

Doarjjaoazžu:

- Sámi musihka almmuheaddjit: lágádusat/skearffitnodagat/registrerejuvvon doaimmahagat

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi musihka oastit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi musihka almmuhemiid lohku

Vuoruheamit 2010:s:

- Musihkka almmuheamit musihkain mánáide
- Máttá- ja julevsámi musihkkaalmmuheamit (buot šanđerat)
- Almmuheamit árbevirolaš juoigamiin
- Almmuheamit oskkoldat teavsttaiguin

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri cuoŋománu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvoštallojuvvo
- Doarjjaoazžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid. Jus áigemearri ii dollojuvvo, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Galgá ráhkaduvvot prošeaktaválddahallan mii máinnaša mo prošeavtta ovdáneapmi čatnasa guovddáš dáhpáhusaide ja man muddui prošeakta lea čađahahtti. 5 demo gáhppálaga deattuhuvvojit. Muđui sáhtta čujuhit ovddit musihkkaalmmuhemiide.
- Oassin ohcamiid áššemeannudeamis bivdit mii olggobeale konsuleanttaid árvoštallat ohcamiid
- Musihkkaalmmuhemiid oktavuodas galget 10 gáhppálaga gárvvistuvvon buktagis sáddejuvvo Sámediggái
- Ii addojuvvo šat eanet doarjja namuhuvvon buvttadeapmái dahje vejolaš liigegoluide
- Doarjja ii addojuvvo investeremiida

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjaga sturrodas rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul.

Máksineavttut:

- 50 % doarjagis máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čadahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja prošeaktaraporta lea buktojuvvon
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušehttajagi go doarjja juolluduvvo ja válbmejuvvot manjimusat 2 jagi manjja doarjjareivve beaivádeami. Jus prošeakta ii leat válbmejuvvon áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihit dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji duodaštit rehketoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahtit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 900 000 ru doarjjan musihkkaovddidemiide.

6.3.1.3 Kulturdoaibmabijut mánáid ja nuoraid várás

Tabella 6.3.1.3 Kulturdoaibmabijut mánáide ja nuoraide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20040	Kulturdoaibmabijut mánáide ja nuoraide	2 131	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
Submi		2 131	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Mánnggalágan kulturdoaimmat mánáid ja nuoraid várás

Doarjjaoažžu:

- Organisašuvnnat ja ásaahasat
- Eará kulturdoaimmaheaddjit vuostazettiin ovttasbarggus almmolaš ja priváhta ásaahusaiguin ja organisašuvnnaiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi guovlluid mánát ja nuorat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Čadahuvvon doaibmabijuid lohku
- Doaibmabijuid lohku sierralágan kultursurggiin
- Doaibmabijuid lohku sierra sámi guovlluin

Vuoruheamit 2010:s:

- Dáidda- ja duodjedoaimmabijut main mánát ja nuorat oassálastet árjjalaččat
- Sámi teáhterdoaimmabijut main mánát ja nuorat oassálastet árjjalaččat
- Prošeavttat mat leat ovddideamen sámi mánáid ja nuoraid deaivvadansajiid
- Kulturdoaibmabijut ja prošeavttat mat ovddidit mánáid bajásšaddaneavttuid báikkálaččat sámi guovlluin
- Musihkkafálaldagat mas mánát ja nuorat leat mielde
- Aktivitehtadoaimmabijuid ovddideapmi luonddus sámi mánáid ja nuoraid várás, main gozihuvvo máhtolašvuoda gaskkusteapmi boarrásiid beales
- Álggahandoarjja riikaviidosas nuoraidorganisašuvnnaide

Juolludaneavttut:

- Rabas ohcanáigemearri čakčamánu 1. b. rádjai 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid.
- Prošeakta/doaibmabidju galgá válldahallojuvvo ja mihttomearit ja čadahanvejolašvuohta galgá čilgejuvvo
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš lassigoluide
- Doarjja ii addojuvvo eanet namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš liigegoluide
- Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjjasturrodat meroštallojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul gitta 150 000 ru rádjai

Máksineavttut:

- Vuollel 20 000 ruvdnosaš doarjja máksojuvvo olláit go prošeakta álggahuvvo. Jus doarjja lea badjel 20 000 ru, de 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čadahuuvvon, golut duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon.
- Prošeakta galgá válmastuvvot maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oazžut prošeavtta válbmenbeaivvi maŋiduvvot gitta guovtti jahkái maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii válbmejuvvo áigemearis, de manahuuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketdoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštít rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 900 000 ru doarjjan kulturdoaibmabijuide mánáid ja nuoraid várás.

6.3.1.4 Eará kulturdoaibmabijut

Tabella 6.3.1.4 Eará kulturdoaibmabijuide

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20050	Eará kulturdoaibmabijut	5 583	2 793	3 093	2 693	-400	-12,9 %
Submi		5 583	2 793	3 093	2 693	-400	-12,9 %

Doarjjaortnega mihttomeari:

- Bisuhit ja ovddidit mánggalágan sámi kulturdoaimmaid

Doarjjaoažžu:

- Sámi ásašusat, organisašuvnnat ja sámi kulturdoaimmaheaddjit geain lea sierra fitnodat
- Eará kulturdoaimmaheaddjit vuosttažettiin ovttasbarggus almmolaš ja priváhta ásašusaiguin ja organisašuvnnaiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu čađahuvvon doaibmabijut
- Man ollu doaibmabiju sierra kulturdoaimmain
- Man galle sámi musihkkaaktevrra deaivvahit

Vuoruheamit 2010:s:

- Sámi kulturdoalut sámi álbmotbeaivvi guovvamánu 6. b. čálmmustuhttima oktavuodas
- Sámi kulturdoalut main váldodeaddun lea sámi kultuvra (lassin guovvamánu 6. beaivái)
- Dokumentárabuvttadusaid sámi diliid birra oasseruhtadeapmi
- Sámi govvaáidda- ja duodječájáhusat Norggas, oktan katalogaiguin ja plakáhtaiguin
- Duodjekursa kulturbargiide
- Sámi amatevrateáhter ja revyadoaimmat
- Oasseváldin girkolaš álgoálbmotbargui
- Musihkkabájit/jam
- Artistahonorárat/prográmmadoarjja
- Gierdomátkedoarjja Norggas sámi artisttaide

Juolludaneavttut:

- Rabas ohcanáigi gitta čakčamánu 1. b. 2010 rádjai. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Prošeakta/doaibmabidju galgá válddahalloyuvvot ja mihttomearit ja čađahanvejolašvuohta galgá čilgejuvvo
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš lassigoluide
- Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjaga sturrodat rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul gitta 150 000 ru rádjai

Máksineavttut:

- Vuollel 20 000 ruvdnosaš doarjja máksojuvvo ollásit go prošeakta álggahuvvo. Jus doarjja lea badjel 20 000 ru, de 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Prošeakta galgá válmastuvvot maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oažžut prošeavtta válbmenbeaivvi maŋiduvvot gitta guovtti jahkái maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii válbmejuvvo áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihit dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketdoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštut rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahtit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 693 000 ru doarjjan eará kulturdoaibmabijuide.

6.3.1.5 Sámegielat govvasárggusráiddut

Tabealla 6.3.1.5 Sámi govvasárggusráidduide

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20060	Sámegielat govvasárggusráiddut	440	460	460	460	0	0,0 %
Submi		440	460	460	460	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámegielat govvasárggusráidduid almmuheamit

Doarjjaoažžu:

- Sámegielat govvasárggusráidduid almmuheaddjit

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámegielat govvasárggusráidduid lohkkat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle almmuhuvvon sámegielat govvasárggusráiddu

Vuoruheamit 2010:s:

- Sámegielat govvasárggusráiddut
- Bálddalis almmuheamit mátta-, julev- ja davvisámegilli

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvoštallamii lea deatalaš ahte dáseárvoperspektiiva árvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Prošeakta/doaibmabidju galgá válddallojuvvo ja mihttomearit ja čađahanvejolašvuohta galgá čilgejuvvo
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš lassigoluide
- Doarjja ii addojuvvo doaibma- ja investerengoluide

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjaga sturrodat rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul.

Máksineavttut:

- Vuollel 20 000 ruvdnosaš doarjja máksojuvvo ollásit go prošeakta álggahuvvo. Jus doarjja lea badjel 20 000 ru, de 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čadáhuvvon, golut duođaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušehttajagi go doarjja juolluduvvo ja válbmejuvnot mañimusat jagi mañná doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oažžut prošeavtta válbmenbeaivvi mañiduvvot gitta guovtti jahkái mañná doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii válbmejuvvo áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji duođaštit rehketoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Jahkái 2010 várrejuvvo 460 000 ru doarjjan sámegeilat govvasárggusráidduide.

6.3.2 Sámi lágádusat

Tabealla 6.3.2 Sámi lágádusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20100	Sámi lágádusat	2 579	2 682	2 682	2 750	68	2,5 %
Submi		2 579	2 682	2 682	2 750	68	2,5 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Árijalaš sámi lágádusat

Doarjjaoažžu:

Lágádusat mat vuosttažettiin almmuhit sámegilli

Doarjjaortnega olahusjoavku:

Sámegeilat almmuhemiid geavaheaddjit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Lágáduslohku
- Sámegeilat almmuhusaid lohku
- Man ollu girjjiid ja eará almmuhemiid lágádusat leat vuovdán
-

Vuoruheamit 2010:s:

- Ásahuvvon sámi lágádusat mat ollašuttet juolludaneavttuid

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi mañná, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Lágádus galgá leat registrerejuvvon Norggas ja dan váldoulbmil galgá leat vuosttažettiin sámegilli almmuhit
- Lágádus galgá leat almmuhan unnimusat 10 namahusa mañimus golmma jagis

- Lágádusa bruttogávpejohtu galgá leat unnimusat 500 000 ru jahkái
- Almmuheamit sámegillii galget leat 75 % bruttogávpejođus
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid. Jus áigemearri ii dollojuvvo, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga

Meroštallannjuolggadusat:

Doarjaga juohkáseapmi:

a) Vuodđodoarjja

- 15 % jahkásaš rámmas juogaduvvo ovttá mađe daidda geain lea vuoigatvuohta oažžut doarjaga ja geat ollašuttet doarjjaeavttuid

b) Doaibmadoarjja

- 30 % jahkásaš rámmas juogaduvvo lágádusaide doaimma mielde, sihkarastit ahte buvttaduvvojit eanet sámegielat almmuheamit. Doarjaga juohkimis ferte váldit vuhtii lágádusa ollislaš sámegielat almmuhemiid ja sámi musihkkaalmmuhemiid 2009:s. Doarjaga rehkenastimis biddjojuvvo vuodđun árkkaid lohku (mearkkaša 16 siiddu juohke árkkas) juohke gárvvistuvvon sámegielat almmuheami ja galle sámi musihkkaalmmuheami leat gárvvistuvvon 2009:s.
- 20 % jahkásaš rámmas juogaduvvo daid lágádusaid buvttadusa mielde, mat buvttadit sámi oahpponeavvuid (Sámedikki oahpponeavvoráhkadeami strategalaš plánas áigodahkii 2009-2012 lea mearriduvvon mii dat galgá adnojuvvo sámi oahpponeavvun). Doarjaga juolludettiin vuhtiváldojuvvo lágádusa jagi 2009 sámi oahpponeavvuid ollislaš buvttadeapmi. Doarjjasturrodaga meroštaladettiin biddjojuvvo vuodđun juohke sámi oahpponeavvu árkalohku (16 siiddu juohke árkkas) mii lea gárvvistuvvon 2009:s.

c) Doarjja vuovdaleapmái ja juohkimii

- 35 % jahkásaš rámmas juhkkajuovvo sámi almmuhemiid vuovdaleapmái ja juohkimii. Juogadettiin doarjaga lágádusaide biddjojuvvo vuodđun dat proseantaoassi maid lágádus lea ožžon čuoggás b) Doaibmadoarjja

Máksineavttut:

- Doarjja máksojuvvo go revisuvdnaduodaštus čájeha visogova 2009 sámegielat álmuhemiid ollislaš girjebuvttadeamis ja go revisuvdnaduodaštuvvon rehketoallu ja -raporta čájehit mo 2009 ruđat leat geavahuvvon
- *Juolludeapmi lea fámus go váidináigemearri lea nobkan ja vejolaš váidagat leat meannuduvvon.*
- Doarjja máksojuvvo ollásit dan bušehttajagis go dat juolluduvvo. Máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon maŋimusat golggothmánu 1. b. 2010

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 750 000 ru sámi lágádusaide.

6.3.3 Investerendoarjja sámi girjebussiide

Tabealla 6.3.3 Sámi girjebussii oastin

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
212	Sámi girjebussii oastin	3 000	0	0	2 000	2 000	-
Submi		3 000	0	0	2 000	2 000	-

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit ja ovddidit sámi girjebussefálaldaga

Doarjjaoažžu:

- Suohkanat ja fylkkasuohkanat mat eaiggáduššet ja doaimmahit sámi girjebussiid

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Olbmot geat orrot guovlluin gos girjebusset doibmet

Ulbmilolahusa eavttut:

- 2 oston girjebusse ovttasbarggus suohkaniiguin/ fylkkasuohkaniiguin

Vuoruheamit:

- Sámi girjebusse Lulli- Trøndelága fylkkasuohkanii
- Sámi girjebusse Guovdageainnu suohkanii

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea cuoŋománu 1. b. 2010. Ohcamat mat leat sáddejuvvon dien dáhtona manjá eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcamat galget gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Doarjjaoažžu ráhkada čađahanplána sisaoastimii, mas lea dárkilis gollomeroštallan ja ruhtadanplána maid Sámediggi dohkkeha ovdal gávpešiehtadus dahkko
- Doarjjaoažžu geatnegahtta iežas doaimmahit girjebusse unnimusat 10 jagi. Olles doarjja dahje oassi das sáhtta gáibiduvvot máksojuvvot ruovttoluotta jus doaibma heaittihuvvo dahje rievdá ovdal áigemearri lea gollan
- Ii addojuvvo eanet doarjja doaibmabidjui dahje vejolaš lassigoluide

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja sturrodaga vuodđun lea ákkastallojuvvon ohcan

Máksineavttut:

- Vuosttaš oassi doarjagis máksojuvvo go gávpešiehtadus lea dahkko
- Loahppa doarjagis máksojuvvo go busse lea skáhppojuvvon ja doarjjaoažžu lea buktán raportta ja rehketdoalu mii duodašta doarjaga geavaheami

Muđui gustojit njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami odasmahtin maid Sámedikkis sáhtta ohcat

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

2010 lea várrejuvvon 2 000 000 sisaoastindoarjja ođđa sámi girjebussiide.

6.3.4 Sámi deaivvadansajit

Tabealla 6.3.4 Sámi deaivvadansajit

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
213	Sámi deaivvadansajit	0	700	700	950	250	35,7 %
Submi		0	700	700	950	250	35,7 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Deaivvadansajit mat doibmet gaskkusteami ja ovdáneami arenan sámi gielas ja kultuvrras

Doarjjaoažžu:

- Sámi deaivvadansajit olbmuide, joavkkuide ja servviide

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi deaivvadansajiid lagasbirrasa olbmot

Ulbmilolahusa eavttut:

Doaimmat doaibmaplána mielde

Doaimmaid lohku boares olbmuide, mánáide ja nuoraide

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Deaivvadansajit fertejit duodaštit ahte sis lei doaibma juovlamánu 31. b. 2009, ja ahte sis lei sierra dohkkehuvvon stivra
- Vai oažžu doarjaga, ferte doarjjaoažžu ovddemustá láigohit lanjaid, sus ferte leat sierra visti dán várás dahje ovtastusbadji duoji várás
- Ohcama mielddusin galgá leat doaibmaplána 2010 várás ja bušeahttadárbu 2011 várás
- Doarjja ii addojuvvo huksenlaš sisaoastimiidda dahje gitta installášuvnnaide
- Deaivvadansajit mat ožžot doaibmadoarjaga eará boasttaid bokte Sámedikki bušeahtas, eai oáččo doarjaga dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjjasturrodas rehkenastojuvvo vuodustuvvon ohcama vuodul

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo go doarjjaoažžu dan bivdá, loahppa 50 % máksojuvvo go ruđaid geavaheami raportta geigejuvvo Sámediggái. Doaimmaid rehketoallu doaibmaplána mielde sáddejuvvo Sámediggái maŋimus borgemánu 1. b. 2011
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddji duodaštit rehketoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahttajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 950 000 ru doarjjan sámi deaivvadansajiide.

6.4 Sámi dáiddáršiehtadus

Tabella 6.4 Sámi dáiddáršiehtadus

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus		RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
20700	Dáidafaonda	a)	700	700	700	700	0	0,0 %
20701	Stipeanda sámi dáiddáriidda	a)	1 758	2 100	2 100	2 200	100	4,8 %
20702	Doaibmadoarjja dáiddárorganisašuvnnaide	a)	1 550	1 750	1 750	1 920	170	9,7 %
20703	Govvadáidagiid ja dáiddaduoji oastinortnet	b)	350	350	350	370	20	5,7 %
20704	Fágalaš bagadeapmi	a)	0	250	250	275	25	10,0 %
20705	Čájáhusbuhtadus	a)	0	0	0	50	50	-
Submi			4 358	5 150	5 150	5 515	365	7,1 %

a) Dáid poastaid hálddaša Sámi dáiddárráđđi

b) Dán poastta hálddaša Sámi Vuorká-Dávvirat

Borgemánu 19. b. 2004-mannosaš Dáiddáršiehtadusa válđošiehtadusa vuodul lea Sámediggi ja Sámi dáiddárráđđi šiehtadallan jagi 2010 dáiddáršiehtadusa, mii galgá leat fámus 01.01.2010 rájes 31.12.2010 rádjai. Šiehtadus ovddiduvvo Sámedikki dievasčoahkkimii dohkkeheapmái, gč. dáiddáršiehtadusa 8. artihkkala.

Sámediggi ja Sámi dáiddárráđđi leat soahpan 5 515 000 ruvdnosaš juolludemiid ekonomalaš rámma Sámedikki bušehta bokte jagi 2010 dáiddáršiehtadussii. Dát mearkkaša 365 000 ruvdnosaš lassáneami jagi 2009 dohkkehuvvon dáiddáršiehtadusa ektui.

6.4.1 Dáidafaonda

700 000 ru várrejuvvo ortnegii. Sámediggi lea gaskaboddasáčat dohkkehan njuolggadusaid ja ruđaid hálddašeami. Bealálaččat soabaiga ahte rámmas sáhtttá várret 700 000 ru ad-hoc dárbbuid gokčat.

6.4.2 Stipeanda sámi dáiddáriidda

Sohppojuvvui juolludit 2 200 000 stipeandaortnegii sámi dáiddáriid várás. 100 000 ruvdnosaš lassáneamis vuoruhuvvo feara makkár stipeanddaide.

6.4.3 Doaibmadoarjja sámi dáiddárorganisašuvnnaide ja Sámi dáiddárráđđái

Sámedikki fálaldat dáiddárorganisašuvnnaide ja Sámi dáiddárráđđái lasihuvvo 170 000 ruvnnuin 1 750 000 ruvnnus 1 920 000 ruvdnui. Dát bohtá das go Davviriikkalaš ministtarráđđi unnidii doaibmadoarjaga 130 000 ruvnnuin 2009 ovddas sámi dáiddárráđđái. Sámi dáiddárráđđi juogada ekonomalaš rámma iešguđege organisašuvnnii ja SDR:i.

6.4.4 Sámi govvadáidaga ja dáiddaduoji oastinortnet

Dán ortnegii várrejuvvo 350 000 ru. Ostojuvvon dáidda gálgá biddjojuvvot boahhteáiggi sámi dáiddamuseai. Dassážiigo musea lea huksejuvvon galgá dáidda gaskaboddasáčat vurkejuvot RidduDuottarMuseas Kárášjogas.

6.4.5 Fágakonsuleantat (Fágalaš bagadallan)

270 000 ru várrejuvvo fágakonsuleanttaid ortnegii Sámi dáiddárráđdis geahččalanortnegin, gč. 2009 šiehtadusa. Ortnet galgá árvoštallojuvvo, gč. 2009 šiehtadusa. Fágakonsuleantta bajimus bargun galgá leat sámi dáidaga, čáppagirjjálašvuoda, musihka ja juoigama ovddideapmi.

6.4.6 Ortnet sámi čáppagirjjálašvuoda ja sámi musihka ja juoigama ja eará áššiid várás.

Bargu ásahtit sierra sisaoastinortnega sámi girjjálašvuodas, musihkas ja juoigamis lea čuovvoluvvon Sámedikkis 2009 Dáiddáršiehtadusa vuodul. Ii juolluduvvo ruhta sisaoastinortnegii ovdal njuolggadusat leat sajis.

6.4.7 Čájálmasbuhtadus

Dán ortnegii várrejuvvo 50 000 ruvdno. Čájálmasbuhtadus hálddašuvvo stipeandan sámi govvadáiddáriidda, dáiddaduojárriidda ja dáiddalaš govvejeddjide sámi dáiddáriid ja Girječálliid buhtadusfoandda bokte. Čájálmasbuhtadus lea buhtadus dáidaga ovddas mii lea sisa ostojuvvon Govvadáidaga ja duoji sisaoastinortnega bokte maid Sámediggi hálddaša.

Sámi dáiddárráđđi hálddaša dáiddafoandda, stipeandda sámi dáiddáriidda ja doaimbadoarjaga sámi dáiddárganisašuvnnaide.

Sámi Vuorká-Dávvirat hálddaša sámi govvadáidaga ja dáiddaduoji oastinortnega.

7 Ealáhusat

Nana ja ealli servodagat juohkelágan ealáhusaiguin lea guovddáš eaktun bisuhit ássamiid sámi guovlluin.

Váldomihttomearri:

- Nana ja mánggabealat ealáhuseallin mas lea beroštupmi sámi kultuvrii, lundui ja birrasii sámi guovlluin

Oassemihttomearri:

- Bisuhit mánggabealat ealáhuseallima bargodilálašvuoda
- Ođđa bargosajit mánggabealat ealáhuseallimis

Strategiijat:

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte bisuhit ja ovdánahttit mánggabealat ealáhuseallima doarjjaruđaid buriin juogademiin sohkelieid gaskka
- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte addit nuorra áseheddjide vejolašvuoda álggahit iežaset doaimma
- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte addit nissonolbmuide vejolašvuoda álggahit iežaset fitnodaga
- Gulahallama bokte guovddáš, regionála ja báikkálaš eiseválddiiguin, ja eará oasálaččaiguin sihkkarastit buriid rámmaeavttuid sámi ealáhusovddideapmái
- Suodjalit ja ovddidit mariidnaealáhusaid ávnnaslaš vuodđun ássamiid ja barggolašvuhtii sámi guovlluin
- Veahkehit bisuhit eanadoalu deatalaš kulturguoddin ja barggaheaddjin sámi guovlluin
- Veahkehit ovddidit ealáhuslaš duoji mas lea gánnáhahttivuohta ja mii vuovdá iešráhkaduvvon gálvvuid
- Veahkehit bisuhit ekologalaš, ekonomalaš ja kultuvrralaš ceavzilis boazodoalu ja meahcásteami
- Veahkkin ásahtit buriid ortnegiid buolvamolsumiidda vuodđoealáhusain
- Láhčit gelbbolašvuodaovddideami ja innovašuvnna ovttasbarggu bokte gelbbolašvuoda- ja máhtolašvuodabirrasiguin
- Bargat dan nala ahte Sámedikkis lea dehálaš rolla ealáhusšiehtadallamiin
- Čuovvolit Riddoguolástuslávdegotti árvalusa, earret eará gulahallamiin riddo- ja vuotnaálbmogiin
- Bargat dan nala ahte guollebiebmanealáhus doaimmá ekologalaš prinsihpaid mielde ja ahte soames vuonat gáhttejuvvojit guollebiebmanrusttegiid vuostá
- Váikkuhit boazodoalolága geahčadeami ja ođasmahttima, erenoamážit dan mii guoská oktavuhtii eará sámi beroštumiide
- Bargat dan nala ahte boazodoallu oažžu seamma eavttuid mat gusket vuoládusaide ja divadiidda investeremiin ja doaimbareaidduin go eará ealáhusat maiguin sáhtta buhtastahttit

- Bargat dan nala ahte doaba árktalaš eanandoallu válđojuvvo atnui hálddašeamis
- Guorahallat riektesuodjalusa duojs ja láhkamearrideaddji eiseválddiide evttohit láhkasuodjalusa duodjái
- Bargat dan nala ahte lága bokte šaddá riekti ávkkástallat meahcis
- Veahkkin sihkkarastit riektesuodjalusa sámi meahcásteami várás
- Veahkehit dan ahte siidda miellahtuide sihkkarastojuvvojit vuoigatvuođat ávkkástallat luondduresurssaiguin iežaset árbevirolaš geavahanguovlluin

7.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 7.1 Čoahkketabealla - Sámi ealáhusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Njuolgga doarjagat	2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %
	Ohcanvuđot doarjja	17 128	16 481	17 111	16 911	-200	-1,2 %
	Árvoháhkkanprográmma	4 875	6 000	6 000	5 500	-500	-8,3 %
	Duodješiehtadus	3 741	9 210	9 210	9 210	0	0,0 %
Submi		27 753	34 200	34 830	34 630	-200	-0,6 %

7.2 Njuolgga doarjja

Tabealla 7.2 Njuogga doarjagat - Sámi ealáhusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
301	Duodjeásahusat	2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %
Submi		2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %

7.2.1 Duodjeásahusat

Tabealla 7.2.1 Duodjeásahusat

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30100	Duodjeinstituhtta	a) 2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %
Submi		2 009	2 509	2 509	3 009	500	19,9 %

a) 500 000 ru lea sirdojuvvon poasttas 30062 čielggadusprošeavttat ja eará doaibmabijut – lotmolasealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Sámediggi galgá nammadit ovttá stivramiellahtu Duodjeinstituhtta stivrui nu go čuožžu ásahusdieđáhusas.

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit ja ovdánahttit aktivitehta Duodjeinstituhttas ovddidan dihte duodjeealáhusa

Doarjjaoažžu:

- Duodjeinstituhtta

Doarjjaortnega ulbmiljoavku:

- Duojarat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat dohkkehuvvon doaibmaplána ektui

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána jahkái 2010 sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- Bušeahttadárbbut ja doaibmaplána 2011 jahkái sáddejuvvojit Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010

- Rehketoallođárkkisteaddji duođáštan 2009 rehketoallu doaibmaplána ektui, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheamis jagi 2009 doaibmaplána ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- 50 % doarjagis máksojuvvo go formálalaš eavttut Sámedikki searvamii ášahusa stivrui leat devdojuvvon. Loahppaoassi 50 % máksojuvvo maŋŋil borgemánu 1. b. 2010 ja go badjelis namuhuvvon doarjjaeavttut leat devdojuvvon
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuttu ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Doarjja sáhtta gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus doarjjaoažžu ii ollašuite eavttuid nu mo lea eaktuduvvon
- Doarjagis Duodjeinstituhtii, merkejuvvo 1 000 000 ru duoji bagadanvirggiide

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjaga juohkima Duodjeinstituhtii.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 009 000 ru Duodjeinstituhtii.

7.3 Ohcanvuđot doarjagat

Tabella 7.3 Ohcanvuđot doarjja - Sámi ealáhusat (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
300	Ealáhusovddideapmi	17 128	16 481	17 111	16 911	-200	-1,2 %
Submi		17 128	16 481	17 111	16 911	-200	-1,2 %

7.3.1 Ealáhusovddideapmi

Tabella 7.3.1 Ealáhusovddideapmi (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30030	Juohkelágan ealáhusat	a) 5 147	6 017	6 647	7 947	1 300	19,6 %
30000	Mariidna ealáhusat	4 417	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %
30010	Eanadoallu	6 687	4 799	4 799	4 799	0	0,0 %
30040	Interreg	877	0	0	0	0	-
30050	Álggaheaddjiidstipeanda	a) 0	1 500	1 500	0	-1 500	-100,0 %
Submi		17 128	16 481	17 111	16 911	-200	-1,2 %

a) 1 300 000 ru lea sirdojuvvon postii 30030 juohkelagan ealáhusallin

Lassin geográfalaš doaibmaguvlui sáhtta doarjja addojuvvo ealáhusovdáneapmái dáidda:

- sámi kultuvrralaš ealáhusaide miehtá riikka
- lassiealáhusaide boazodoalus
- sámi álbmogii Sáccás Leangáviika suohkanis
- lullisámi álbmogii

Ealáhusovddideami ohcanvuđot doarjagiid geográfalaš doaimaguvlui gullet dát báikkitt:

- 2011 Guovdageaidnu
- 2012 Áltá, čuovvovaš vuodđobiirret:
0101 Stierdná
0102 Sievju
0103 Uhcca Liidnevuohta
0104 Stuora Liidnevuohta
0105 Gámavuotna
0106 Fielvuotna
0107 Nyvoll
0108 (Stuora) Girenjárga
0110 Latni
0201 Lákkonjargeahči
0202 Dáhppevuotna/Vuotjavuohta (Rivargohppi)
0203 Lákkovuonbahta
0204 Dálbmeluokta
0205 Vasbotnelv
- 2014 Láhppi
- 2017 Fálesnuorri
- 2018 Muosát, čuovvovaš vuodđobiirret
0119 Muorral(vuotna)
0120 Vuotkevuotna (Uhcca-vuonaš)
0121 Muotki
0122 Gunnarnes
0123 Tufjord
0124 Fávle-lžžát
- 2019 Máhkarávu (Nordkapp), čuovvovaš vuodđobiirret:
0113 Oarjjábealli-Vuotnabađaguovlu
0114 Nuortaváhkeguovlu
0115 Goaskinvákke - Rákkonjár-guovlu
0117 Skuohttanjárga
0118 Mannskarvik-Reaipváhki (Ráiváhki)
0119 Spierttanjárga (Spierta)
0200 Geaissavearra
0201 Geaissavearra
0202 Kniskkárnjárga
0203 Duvavuotna (Irivuotna)
0204 Magerøystua
0205 Finnvik
0206 Váttavuotna (Váttavuonaneret)
Bygda sarnes
- 2020 Porsángu
- 2021 Kárášjohka
- 2022 Davvesiida, čuovvovaš vuodđobiirret:
0103 Dáigevuotna
0104 Gihppovuotna
0105 Dorskkášvuotna/Beahkkervuotna
0106 Davvesiida
0107 Idjavuotna
0108 Irgevuotna/Áttamvuotna
0109 Lagesvuonbahta/Gussanjárga
0110 Šeste (Čiesti)/Godviknes
0111 Váttesbákt-seaibbuš
0112 Gappatvárra
0113 Eretoaivvit
0114 Vuonjalráššá
- 2023 Gángaviika
- 2025 Deatnu
- 2027 Unjárga
- 2030 Máttá-Várjjet, čuovvovaš vuodđobiirret:
0101 Buođgáibeaski
0102 Reais(a)vuonna
0103 Spurvnes /Sállam
0104 Njávdam
0402 Lávvonjárga
0403 Juranjohka
0404 Ruovdevuonna
0405 Vuorjám(johka)
0503 Čoalbmehávri
0504 Máiddet/Skrotnes
0505 Bajit Báhcceveadji
- 1902 Romsa, čuovvovaš vuodđobiirret:
3301 Čie(k)hálluokta
3302 Leaibedievvá
3303 Moskaluokta
3304 Moskavuovdi
3305 Rivnne/Vuotnasiida
3306 Suortu (davit/siskit)
3307 Várpenjárga
3308 Su(o)rgomohkki
3309 Guohcavuopmi
3310 Ullsfjordmoane -
- 1913 Skánit (viiddiduvvon olles suohkanii)
- 1919 Rivttát
- 1920 Loabát (viiddiduvvon olles suohkanii)
- 1925 Ráisavuotna, čuovvovaš vuodđobiirret:
0101 Gumpedallá
0102 Øvre Bakkejord
0103 Skuoddovuovdi
0104 Smørgård
0201 Lurrusaorda/Ráb-oassa
0207 Boazojohka
0208 Áisajávri
- 1938 Ivgu
- 1939 Omasvuotna
- 1940 Gáivuotna
- 1943 Návuotn
- 1805 Nárviika, čuovvovaš vuodđobiirret:
0102 Hearjjak
0109 Áravuopmi
0110 Jogasiida/Eanosiida
0111 Luodnegohpie
- 1849 Hábmer, čuovvovaš vuodđobiirret:
0116 Strávnjunnie
0117 Vædtja (Veaggovárra)
0118 Jávresoalgge
0119 Grensefjellene – Rádjevárit
- 1850 Divtasvuodna
- 1853 Evenášši, čuovvovaš vuodđobiirret:
0109 Evenáššmárku
0110 Gállogieddi
0111 Leairusáide/Osmárkku
0114 Leangáviika/ Duorgga (Snubba)
0117 Veaggo

Sámi álbmot Sáččas ja muđui Leanggaviikka suohkanis

Ohcanvuđot doarjagiid geográfalaš doaibmagoovlu ealáhusovddideapmái ii guoskka duoji ealáhusšiehtadussii.

Boazodoallošiehtadallamiin lávejit jahkásaččat addit 2 000 000 ru Sámediggái mii galgá geavahuvvot boazodoalu lassiealáhusaide.

Eanandoallošiehtadallamiin lávejit jahkásaččat addit 2 000 000 ru Sámediggái mii galgá geavahuvvot eanadoalu ealáhusdoibmii.

7.3.1.1 Juohkelágan ealáhusat

Tabella 7.3.1.1 Juohkelágan ealáhusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30030	Juohkelágan ealáhusat	a)	5 147	4 017	6 147	7 947	1 800 29,3 %
30038	Meahccealáhusat		0	1 000	0	0	-
30039	Duodji olggobealde duodjesiehtadusa		0	1 000	500	0	-500 -100,0 %
Submi			5 147	6 017	6 647	7 947	1 300 19,6 %

a) 1 300 000 ru lea sirdojuvvon postii 30030 juohkelagan ealahuseallin

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit, ásaht ja ovddidit bargosajiid juohkelágan ealáhusaid siskkobealde

Doarjjaoažžu ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ealáhusdoallit geat leat nissonolbmot
- Ealáhusdoallit geat leat vuollel 35 jagi
- Fitnodagat ja ásaheaddjit bálvalan- ja smávvaindustriija siskkobealde
- Boazodoallit geat háliidit ásaht dahje viidáset ovddidit lassiealáhusaid boazodoalu oktavuodas

Ulbmilolahusa eavttut:

- Unnimusat 40 % doarjagis addojuvvo nissonealáhusdollahiide
- Man ollu doarjja addojuvvon odđáásahemiide
- Man ollu doarjja addojuvvon gelbbolašvuoda ovddideapmái, investeremiidda ja buvttavddideapmái
- Man ollu doarjja addojuvvon boazodoalu lasseealáhusaide

Vuoruheamit 2010:s:

- Nissonolbmot geat álggahit odđá fitnodagaid
- Ealáhusdoallit geat leat vuollel 35 jagi
- Gelbbolašvuoda bajideapmi ja buvttavddideapmi
- Investeremat mat váikkuhit ollu fitnodatovddideapmái
- Buvttavddideapmi ja investeremat boazodollahiide lasseealáhusain
- Ealáhusat huksejuvvon kultuvrra nala

2010:s ii addojuvvo doarjja čuovvováži:

- Bajásdoallami, doaibmavuđot goluide, doaibmabijuide mat váikkuhit gilvva botnjama, mobiila vuojániidda ja gálvojojoriide, láigoviesuide, vuorkávistiide, visttiid ja giddodagaid oastimii, leasemii, seaiva lonohallamiidda, kurssaid, semináraid ja konferánssaid lágideapmái ja doaibmabijuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušehtaid bokte.

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearrin leat guovvamánu, cuoŋománu ja čakčamánu 1. beaivvit 2010:s
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcamiid árvoštallamis lea deatalaš árvoštallat dásseárvoperspektiivva
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaavttuid
- Galgá leat dohkálaš fágagelbbolašvuohta nugo relevánta oahppu ja ámmátvásihus
- Ásahuvvon doaimmat mat ožžot doarjaga galget sáhttit čujuhit fitnodekonomalaš gánnáhahttivuhtii
- Ásahuvvon doaimmat galget leat registrerejuvvon Brønnøysund-registariin
- Ii addojuvvo eanet doarjja prošeavttaide mat juo leat ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin dahje vejolaš liigegoluide
- Vuolimus doarjjaráđji prošeavttaide dahje doaibmabijuide lea 30 000 ru. Doarjjaohcamat mat leat unnit go dat supmit máhcahuvvojit almmá realitehtameannudeami haga

Meroštallannjuolggadusat:

- Gitta 30 % ráđjai doarjja dohkkehuvvon goluid vuodul
- Stuorámus doarjja lea 300 000 ru. Ovttasbargodoaibmabijuid oktavuodas main lea stuorra mearkkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, lea stuorámus doarjja 500 000 ru
- Sámediggi ii searvva prošeavttaid ruhtadeapmái main gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru
- Iežasoašsi nugo iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat eanet go 20 % dohkkehuvvon gollomeroštallamis

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit dalle go gustovaš duođaštus lea buktojuvvon. Gustovaš duođaštus lea duođaštus bänkkus, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čađahuvvon sáhtta maidái duođaštit bänkočáláhusain mas guittet leat mielde
- Doarjja prošeavttaide máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvon. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut duođaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Doarjaga oktavuodas prošeavttaide galgá buktojuvvet rehketdoallu ruđaid geavaheamis ulbmila ja avttuid mielde. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duođaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoallu galgá dávistit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin
- Prošeakta galgá gárvvistuvvot maŋimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Ohcama mielde sáhtta prošeakta oažžut guhkit gárvvistanáiggi, gitta guovtti jagi ráđjai maŋŋá doarjjareivve dáhtona, dat ferte vuodustuvvot. Jus doaibmabidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkojuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašemi ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 7 947 000 ru doarjjan iešguđege lágan ealáhusaide.

7.3.1.2 Mariidnaealáhusat

Tabella 7.3.1.2 Mariidna ealáhusat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30000	Mariidna ealáhusat	4 417	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %
Submi		4 417	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ovddideapmi ja stuorát barggolašvuohta mariidnaealáhusaid siskkobealde

Doarjjaoažžu ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ealáhusdoallit ja ásaheaddjit mariidnaealáhusaid siskkobealde

Ulbmilolahusa eavttut:

- Unnimusat 4 doarjaga addojuvvon ásaheaddjiide geat leat vuollel 30 jagi
- Man ollu doarjja addojuvvon bivdofatnasiidda mat leat vuollel 25 jagi
- Unnimusat 4 doarjaga ealáhusdoliide geat leat nissonolbmot
- Man ollu doarjja addojuvvon vuostáiváldinrusttegiid viidáset ovddideapmái ja ođasmahttimii
- Man ollu doarjja addojuvvon ođđa buktagiid ásaheamiide, ovddideapmái ja/dahje viidáset náláштуttimii mariidnaealáhusaid siskkobealde

Vuoruheamit 2010:s:

- Doarjja bivdofatnasiid oastimii mat leat vuollel 25 jagi
- Doarjja vuostáiváldinrusttegiid viidáset ovddideapmái ja ođasmahttimii
- Ođđa buktagiid ásaheamiide, ovddideapmái ja/dahje viidáset náláштуttimii mariidnaealáhusaid siskkobealde

2010:s ii addojuvvo doarjja čuovvovazžii:

- Bajásdoallamii, doaibmavuđot goluide, doaibmabijuide mat váikkuhit gilvvu botnjama, mobiila vuojániidda ja gálvojeriide, láigoviesuide, vuorkávistiide, visttiid ja giddodagaid oastimii, leasemii, seaiva lonuhallamiidda, kurssaid, semináraid ja konferánssaid lágideapmái ja doaibmabijuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušeahtaid bokte

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearrin leat guovvamánu, cuoŋománu ja čakčamánu 1. beaivvit 2010.s
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcamiid árvoštallamis lea deatalaš árvoštallat dáseárvoperspektiivva
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Doarjaga oktavuodas bivdofatnasiidda galgá doarjjaoažžu leat registrerejuvvon Guolástusmannállas
- Doarjaga oktavuodas gádderusttegiid, galgá dain leat dohkkehuvvon vuostáiváldin- ja oastinduođastus
- Ásahuvvon doaimmat galget leat registrerejuvvon Brønnøysund-registariin
- Ii addojuvvo eanet doarjja prošeavttaide mat juo leat ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin dahje vejolaš liigegoluide
- Ásahuvvon doaimmat mat ožžot doarjaga galget sáhttit čujuhit fitnodekonomalaš gánnáhahttivuhtii

- Vuolimus doarjjarádjji prošavttaide dahje doaibmabijuide lea 30 000 ru. Doarjjaohcamat mat leat unnit go 30 000 ru máhcahuvvojit almmá realitehtameannudeami haga

Meroštallannjuolggadusat:

- Gitta 30 % rádjai dohkkehuvvon gollomeroštallamis ja eanemusat 300 000 ru
- Gitta 30 % rádjai dohkkehuvvon gollomeroštallamis ja eanemusat 150 000 ru geavahuvvon fatnasiidda mat leat vuollel 25 jagi
- Ovttasbargodoaibmabijuid oktavuodas main lea stuorra mearkkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, lea stuorámus doarjja 500 000 ru
- Sámediggi ii searvva prošavttaid ruhtadeapmái main gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru
- Iežasoaassi nugo iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat eanet go 20% dohkkehuvvon gollomeroštallamis

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit dalle go gustovaš duodaštus lea buktojuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus báhkkus, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čadahuvvon sáhtta maidái duodaštit báhkočáláhusain mas guittet leat mielde
- Doarjja prošavttaide máksojuvvo 50 % dalle go prošakta álggahuvvon. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošakta lea čadahuvvon, golut duodaštuvvon ja prošektaraporta buktojuvvon
- Doarjaga oktavuodas prošavttaide galgá buktojuvnot rehketdoallu ruđaid geavaheamis ulbmila ja eavttuid mielde. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Prošakta galgá gárvvistuvvot manjimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Ohcama mielde sáhtta prošakta oažžut guhkit gárvvistanáiggi, gitta guovtti jagi rádjai manjja doarjjareivve dáhtona, dat ferte vuodustuvvot. Jus doaibmabidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkujuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 4 165 000 ru doarjjan mariidnaealáhusaide.

7.3.1.3 Eanandoallu

Tabella 7.3.1.3 Eanandoallu

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30010	Eanandoallu	6 687	4 799	4 799	4 799	0	0,0 %
Submi		6 687	4 799	4 799	4 799	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit barggolašvuoda ja doallostruktuvrra dálá dásis

Doarjjaoažžut ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Aktiivvalaš doallodoallit geain lea iežaset doallu
- Ásaheaddjit geat háliidit álggahit iežaset doalu

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu doallodoallit geat ožžot doarjaga
- Man ollu ođđaásaheaddjit geat ožžot doarjaga
- Unnimusat 10 doarjaga ealahusdilliide geat leat nisssonolbmot
- Unnimusat 1 doarjja várrejuvvo stáhtalaš mielkeeriid oastimii ođđaálggaheami oktavuodas

Vuoruheamit 2010:s:

- Ođđahuksemat ja doaibmavisttiid viidát earáhuhttin
- Doarjja oastit stáhtalaš mielkeeriid ođđaálggaheami oktavuodas

2010:s ii addojuvvo doarjja čuovvovažžii:

- Bajásdoallamii, doaibmavuđot goluide, doaibmabijuide mat váikkuhit gilvvu botnjama, mobiila vuojániidda ja gálvojeriide, láigoviesuide, vuorkávisttiide, visttiid ja giddodagaid oastimii, leasemii, seaiva lonohallamiidda, kurssaid, semináraid ja konferánssaid lágideapmái ja doaibmabijuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušehtaid bokte

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearrin leat guovvamánu, cuoŋománu ja čakčamánu 1. beaivvit 2010:s
- Ohcanáigemearri oastit mielkeeri lea guovvamánu 1. b. 2010
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Galgá leat dohkálaš fágagelbbolašvuohta nugo relevánta oahppu ja ámmátvásihus
- Ásahuvvon doaimmat mat ožžot doarjaga galget sáhttit čujuhit fitnodekonomalaš gánnáhahttivuhtii
- Ásahuvvon doaimmat galget leat registrerejuvvon Brønnøysund-registariin
- Ii addojuvvo eanet doarjja proševttaide mat juo leat ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin dahje vejolaš liigegoluide
- Vuolimuš doarjjarádji proševttaide, doaibmabijuide dahje mielkeeriide lea 30 000 ru
Doarjjaohcamat mat leat unnit go 30 000 ru máhcahuvvojit almmá realitehtameannudeami haga.

Meroštallannjuolggadusat:

- Eanemusat 400 000 ru ja gitta 30 % rádjai dohkkehuvvon gollomeroštallamis
- Ovttasbargodoaibmabijuid oktavuodas main lea stuorra mearkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, lea stuorámuš doarjja 500 000 ru
- Sámediggi ii searvva proševttaid ruhtadeapmái main gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru. Dás sáhtta spiehkastit go guoská doaibmavisttiid investeremiidda ovttasbargodoaibmabijuid/oktasašdoaimma oktavuodas
- Iežasoaasi nugo iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat eanet go 20% dohkkehuvvon gollomeroštallamis
- Eanemusat 100 000 ru ja gitta 1 ru. rádjái mielkelihhtaris doarjjan go oastá stáhtalaš mielkeeri ođđaálggaheami oktavuodas. Eanemus almmolaš ruhtadoarjja ii galgga leat badjel 50 % (1,75 ru lihhtaris)

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit dalle go gustovaš duodaštus lea buktovuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus báhkkus, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čađahuvvon sáhtta maiddá duodaštut báhkočáláhusain mas guittet leat mielde

- Doarjaga máksima ovddas doaibmavistiide, galgá gárvvistuodáštus buktojuvvot
- Prošeakta galgá gárvvistuvvot mañimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Ohcama mielde sáhtá prošeakta oažžut guhkit gárvvistanáiggi, gitta guovtti jagi rádjai mañná doarjjareivve dáhtona, dat ferte vuodustuvvot. Jus doaibmabidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkjuvvot doarjja almmá ovdagihiti dieđiheami haga

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvot 4 799 000 ru doarjjan eanandollui. Rámmas várrejuvvot 300 000 ru mielkeeriid oastimii.

7.4 Lotnolasealáhusaid árvoháhanprográmma

Tabella 7.4 Lotnolasealáhusaid árvoháhanprográmma (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30060	Lotnolasealáhusat	3 375	3 150	3 150	3 150	0	0,0 %
30061	Duodji - fidnoahppoortnet	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
30062	Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut	a) 0	1 350	1 350	850	-500	-37,0 %
Submi		4 875	6 000	6 000	5 500	-500	-8,3 %

a) 500 000 ru lea sirdojuvvon poasttas 30100 duodjeinstituhttas duoji bagadan balvalussii

Lotnolasealáhusaid árvoháhanprográmma geográfalaš doaibmaguovlu lea seamma go mii lea lotnolasealáhusaid ohcanvuodot doarjagiid várás mat leat Sámedikki 2010 bušehtadokumeanttas, kapihttalas 7.3.1.

7.4.1 Lotnolasealáhusat – lotnolasealáhusaid árvoháhanprográmma

Tabella 7.4.1 Lotnolasealáhusat - Lotnolasealáhusaid árvoháhanprográmma

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30060	Lotnolasealáhusat	3 375	3 150	3 150	3 150	0	0,0 %
Submi		3 375	3 150	3 150	3 150	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ceavzilis lotnolasealáhusdoaimmat
- Ođđa fitnodatideat ja ođđa ásaheamit

Doarjjaoažžu ja doarjjaortnega olahusjoavku:

- Olbmot geat barget mátkkoštanealáhusas ja smávtilágan biebmobuvttadeamis
- Olbmot geain lea lotnolasealáhus lassin vuodđoaláhusii
- Meahcásteaddjit
- Olbmot geat háliidit ovddidit ja álggahit iežaset fitnodaga (álggahanstipeanda)

Ulbmilolahusa eavttut:

- 2 meahcceealáhusdoaimma leat ásahuvvon
- Unnimusat 4 doarjaga mátkkealáhusdoaimmaide
- Unnimusat 3 doarjaga smávtilágan biebmobuvttadeapmái
- 1 vuostáiváldinrusttet meahcebuktagiid várás lea ásahuvvon
- 1 gelbbolašvuoda bajideaddji kursa meahcceealáhusaid ja mátkkoštanealáhusaid siskkobeaalde

- Unnimusat 40 % álggahanstipeanda addojuvvon ođđaálggaheddjiide mat leat nisssonolbmot
- Unnimusat 10 % álggahanstipeanda addojuvvon olbmuide vuollel 31 jagi
- Unnimusat 2 álggahanstipeanda addojuvvon meahcceealáhusdoaimmaide
- Unnimusat 2 álggahanstipeanda addojuvvon mátkkoštanealáhusaide

Vuoruheamit 2010:s:

- Buvttaovddideapmi ja meahccebuktagiid kvalitehta sihkkarastin
- Vuovdin- ja márkandoaimbajut meahcceealáhusaid siskkobealde
- Vásihusvuđot mátkeealáhusdoaimmaid ovddideapmi
- Smáviltágan biebmobuvttadeapmi
- Vuovdaleapmi sámi biepmuin mátkkoštanealáhusa ja dárjjodanealáhusa siskkobealde
- Meahccebuktagiid ja sáivaguliid vuostáiváldinrusttegat
- Gelbbolašvuoda buorideapmi mátkkoštanealáhusaid ja meahcceealáhusaid siskkobealde
- Ođđaálggaheaddjit geat áigot álggahit meahcceealáhus- ja mátkkoštanealáhusdoaimmaid
- Investerendoarjja sáivačáhcebivddu várás

2010:s ii addojuvvo doarjja čuovvovažžii:

- Bajásdoallamii, doaimbavuđot goluide, doaimbajuiide mat váikkuhit gilvvu botnjama, mobiila vuojániidda ja gálvojeriide, láigoviesuide, vuorkávisttiide, visttiid ja giddodagaid oastimii, leasemii, seaiva lonohallamiidda, kurssaid, semináraid ja konferánssaid lágideapmái ja doaimbajuiide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušehtaid bokte

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearrin leat guovvamánu, cuoŋománu ja čakčamánu 1. beaivvit 2010:s. Álggahanstipeanda ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b.
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcamiid árvvoštallamis lea deatalaš árvvoštallat dásseárvoperspektiivva
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehít doarjjaevttuid
- Ferte leat dohkálaš fágagelbbolašvuoha nugo relevánta oahppu ja ámmátvásihus
- Ásahuvvon doaimmat mat ožžot doarjaga galget sáhttit čujuhit fitnodekonomalaš gánnáhahttivuhtii
- Ásahuvvon doaimmat galget leat registrerejuvvon Brønnøysund-registariin
- Ii addojuvvo eanet doarjja prošeavttaide mat juo leat ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin dahje vejolaš liigegoluide
- Doaimma mii čuoheá negatiivvalaččat nu unnán go vejolaš lundui, kultuvrii ja birrasii
- Álggahanstipeanda sáhtá oažžut gitta jagi rádjái
- Álggahanstipeanda sáhtá oažžut sihke plánemii ovdal ođđaálggaheami ja ieš ođđaálggaheapmái
- Stipeanda sáhtá oažžut gokčan dihte muhtin ráje birgengoluin (iežas bálká), konsuleanta-veahkkái, márkanskadeapmái, oahpaheapmái, geahččalanbuvttadeapmái, mátkegoluide, unnit investeremiidda, bálkáhít veahki dahje sadjásačča, konseptaovddideapmái ja eará fitnodatplánemii. Olggosgolut divadiidda jna almmolaš instánsaide eai gokčojuvvo
- Vuolimuš doarjjarádjái prošeavttaide dahje doaimbajuiide lea 20 000 ru. Doarjjaohcamat mat leat unnit go 20 000 ru máhcahuvvojit almmá realitehtameannudeami haga

Meroštallannjuolggadusat:

- Gitta 50 % rádjai doarjja dohkkehuvvon goluid vuodul. Stuorámus doarjja lea 300 000 ru Ovttasbargodoaibmabijuid oktavuodas main lea stuorra mearkkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, lea stuorámus doarjja 500 000 ru
- Unnimus doarjja lea 20 000 ru
- Sámediggi ii searvva prošeavttaid ruhtadeapmái main gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru
- Iežasoassi nugo iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat eanet go 20% dohkkehuvvon gollomeroštallamis

Álggahanstipeandda meroštallannjuolggadusat:

- Sáhtta oažžut gokčojuvvot gitta 75 % rádjái dohkkehuvvon goluin, gitta 150 000 ru rádjái
- Alcces bálká sáhtta leat gitta 12 000 ru rádjái mánus. Alcces bálká sáhtta unniduvvot jus stipeandaoažžus lea eará dienas stipeandaáigodagas

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit dalle go gustovaš duodaštus lea buktojuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus bänkkuš, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čađahuvvon sáhtta maiddái duodaštut bänkočáláhusain mas guittet leat mielde
- Doarjja prošeavttaide máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Doarjaga oktavuodas prošeavttaide galgá buktojuvvo rehketdoallu ruđaid geavaheamis ulbmila ja eavttuid mielde. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštut rehketdoalu mi čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoallu galgá dávvistit dohkkehuvvon gollomeroštallamii.
- Prošeakta galgá gárvvistuvvot mañimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Erenoamáš oktavuodain sáhtta prošeakta oažžut guhkit gárvvistanáiggi gitta guokte jagi rádjai mañña doarjjareivve dáhtona, dat ferte sierra vuodustuvvot. Jus doaimbidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkojuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga.

Álggahanstipeandda máksineavttut:

- 75 % máksojuvvo go álggaheaddji dan bivdá stipeandaáigodaga álggus. Loahppa 25 % máksojuvvo go prošeaktaraportta ja dohkálaš duodaštus geigejuvvojit. Gustovaš duodaštus lea duodaštus bänkkuš, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Investeremiid mat leat čađahuvvon sáhtta maiddái duodaštut bänkočáláhusain mas guittet leat mielde. Prošeaktaraporta galgá dávvistit prošeaktaplánain ja mearrádusa eavttuiguin
- Prošeakta galgá gárvvistuvvot mañimustá jagi sisa doarjjareivve dáhtona rájes. Ohcama mielde sáhtta prošeakta oažžut guhkit gárvvistanáiggi, gitta guovtti jagi rádjai mañña doarjjareivve dáhtona, dat ferte vuodustuvvot. Jus doaimbidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemeari sisa, de sihkkojuvvo doarjja almmá ovdagihtii dieđiheami haga

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

•

Sámedikki doarjjastivra hálddaša Sámedikki ruđaid lotnolasealáhusaide.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 150 000 ru lotnolasealáhusaide. Rámmas várrejuvvo 600 000 ru álggahanstipeanddaide.

7.4.2 Duodji – fidnoahppiortnet – lotnolasealáhusaid ja sámi mátkkoštanealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Tabealla 7.4.2 Duodji - fidnoahppoortnet - Lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30061	Duodji - fidnoahppoortnet - árvoháhkkanprográmma	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
Submi		1 500	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Rekrutteren duodjealáhussii

Doarjjaoažžu:

- Boazodoalu oahppokantuvra

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Duodjefidnoahppit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu duodjefidnoahppit

Juolludaneavttut:

- Fidnoahppišiehtadusa galgá Yrkesopplæringsnemnda leat dohkkehan
- Fidnoahppišiehtadusat eai sáhte bistit guhkit go guokte jagi, spiehkastahkan leat permišuvnnat mat addojuvvojit áhpehisvuoda ja buozalmasvuoda geažil. Erenoamáš oktavuoda in sáhtá šiehtadusaid guhkidit gitta golmma jagi rádjai. Dan ferte fylkkagiela dohkkehit. Fidnoahppi bálkka lea dattetge ráddjejuvvo dasa mii vástida guovtti jagi oahppanáiggi
- Fidnoahppi galgá leat teorehtalaš duodjegelbbolašvuoha dahje gelbbolašvuoha sullasaš fágain ovdalga fidnoahppišiehtadusa sáhtá dahkat
- Fidnoahppiid vällje sierra sisaváldinnammagoddi mas leat golbma lahtu
- 2010 doaibmaplána sáddejuvvo Sámediggái mañimustá njukčamánu 1. b. 2010
- Jagi 2009 rehketoalodárkkisteaddji duodaštan rehketoallu mii dávista doaibmapláni, sáddejuvvo Sámediggái mañimustá borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheamis jagi 2009 doaibmaplána mielde, sáddejuvvo Sámediggái mañimustá borgemánu 1. b. 2010
- 50 % doarjagis máksojuvvo bušeahhtajagi álggus. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go doarjjaeavttut leat ollašuttujuvvo ja šiehtaduvvon fidnoahppišiehtadusaid vuodul.
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuttujuvvo borgemánu 1. b. 2010 rádjai, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit ahte oažžu doarjaga Sámedikkis 2011:s. Doarjja sáhtá gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuite eavttuid nu mo lea eaktuduvvo

Meroštallannjuolggadusat:

- Juohke fidnoahppi nammii addojuvvo fidnoahppifitnodahkii 100 000 ru doarjjan fidnoahppiid bálkka várás. Sáhtá váldit sisa eanemusat 10 fidnoahppi 2010:s
- Addojuvvo 500 000 ru 10 fidnoahppišiehtadusa hálddašeami várás

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 500 000 ru Duodji – fidnoahppiortnega várás lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmmas.

7.4.3 Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut – lotnolasealáhusaid ja sámi mátkkoštanealáhusaid árvoháhkkanprográmma

Tabealla 7.4.3 Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30062	Čielggadanprošeavttat ja eará doaibmabijut	a)	0	1 350	1 350	850	-500 -37,0 %
Submi		0	1 350	1 350	850	-500	-37,0 %

a) 500 000 ru lea sirdojuvvon postii 30100 duodjeinsituhtii duodjebagadeapmái

Áššis 10/08 Lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmmačilgehus ja sámi mátkkealáhusat, leat vuoruheamit árvoháhkkanprográmma várás mearriduvvon. Sámediggi vuorruha čuovvovaš doaibmabijuid 2010:s.

- Diehtujuohkin árvoháhkkanprográmma birra
- Doaibmabijut gelbbolašvuoda loktema várás heivehuvvon sámi lotnolasealáhusbargiide
- Fierpmádatovttasbargu meahccealáhusaid várás
- Láhčit dili ovttasbargui ja fierpmádahkii sámi mátkkealáhusoasálaččaid gaskka
- Čuovvolit prošeavtta; Eanet bivdit Porsánngguvuonas, Lágesvuonas ja Deanuvuonas buoridan dihte báikkálaš guollenáli ja -kvalitehta ja dasto vel suodjalan dihte mearrasámi duoji ja árbevieruid
- Vásihusturisma láhčín dainna lágiin ahte das deattuhuvvo eaktivuohta ja jáhkkehahttivuohta

Ruđaid hálddaša sámediggeráđđi.

Jahkái 2010 várrejuvvo 850 000 ru čielggadanprošeavttaide ja eará doaibmabijuide – lotnolasealáhusaid árvoháhkkanprográmma.

7.5 Duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5 Duoji ealáhusšiehtadus for duodji

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30020	Doaibmadoarjagat	3 314	3 300	3 300	3 650	350	10,6 %
30021	Investeren- ja ovddidandoarjagat	-1 892	3 100	3 100	3 100	0	0,0 %
30029	Doaibmadoarjajortnega árvvoštallan	0	300	300	0	-300	-100,0 %
30027	Čálgoortnegat	38	200	200	150	-50	-25,0 %
30028	Duoji fága- ja ekonomiijalávdegoddi	241	200	200	200	0	0,0 %
30022/24	Sámi gávpeorganisašuvnnat duojs	540	550	550	550	0	0,0 %
30025/26	Sámi duodjeorganisašuvnnat	1 500	1 560	1 560	1 560	0	0,0 %
Submi		3 741	9 210	9 210	9 210	0	0,0 %

Bealit Sámiid duodji, Duojáríid ealáhussearvi ja Sámediggi eai bohtán ovttaoavili 2010 ealáhusšiehtadussii. Duodjeealáhusa Válđošiehtadusa 9. § mielde galgá sámediggeráđđi iežas vuodul ovddidit evttohusa doaibmabijuide ja ekonomalaš rámmaide mat gusket boahhte šiehtadallanáigodahkii Sámedikki dievasčoahkkimii.

Ortnegat gusket olles riikii sorjjakeahttá Sámedikki ruđaid doaibmaguovllus ealáhusovddideapmái.

Duodješiehtadusa ulbmil:

- Ealáhusvuđot duoji ovddideapmi mas lea buoret gánnáhahttivuohta ja iešráhkaduvvon gálvvuid vuovdín

Sámedikki duodjeruđaid hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

7.5.1 Doaibmadoarjja – duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.1 Doaibmadoarjagat - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30020	Doaibmadoarjagat	3 314	3 300	3 300	3 650	350	10,6 %
Submi		3 314	3 300	3 300	3 650	350	10,6 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Iešráhkaduvvon gálvvuide buoret johtu

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ovttalbmofitnodagat mat devdet doaibmadoarjaga oážžuneavttuid

Doarjjaeavttut:

- Ohcci galgá deavdit Sámedikki jienastuslohkui čálihaneavttuid, muhto ii dárbbas leat čálihan iežas jienastuslohkui. Erenoamáš oktavuodáin sáhtta dán gáibádusas spiehkastit
- Lea ovttalbmofitnodat ja lea čálihuuvon lasseárvodivatlohkui
- Iešráhkaduvvon dujiid vuovdin sámi kultuvrra ja árbevieruid vuodul unnimusat 50.000 ru ovddas mas ii leat mielde lasseárvodivat
- Ieščilgehusain duodaštit ahte sus lea reálagelbbolašvuohta ja/dahje duodaštus formála gelbbolašvuodas sámi duojis
- Ohccit geat ožžot doaibmadoarjaga leat geatnegasat addit dárbbaslaš dieđuid ekonomalaš raportta ráhkadeami bokte

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu duodjefitnodagat organiserejuvvon ovttalbmofitnodahkan

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea golggothmánu 25. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu galgá deavdit doaibmadoarjaga eavttuid
- Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat, ja gáibádusain mat leat addojuvvon Sámedikki 2010 bušehtadokumeantta kapihtalis 3.2 ohcanvuđot doarjagat

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja rehkenastojuvvo iešráhkaduvvon duoji dohkkehuvvon gávpejođu mielde, gitta 40 % rádjai, stuorámus doarjja lea 150 000 ru

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 650 000 ru doaibmadoarjjan duojáriidda – Duodjcealáhusa ealáhusšiehtadus

7.5.2 Investeren- ja ovddidandoarjja – duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.2 Investeren- ja ovddidandoarjagat - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30021	Investeren- ja ovddidandoarjagat	-1 892	3 100	3 100	3 100	0	0,0 %
Submi		-1 892	3 100	3 100	3 100	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Ovddidit duodjefitnodagaid

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Duojárat iežaset doaimmain
- Duodjedoaimmaid álggaheaddjit
- Duodjeorganisašuvnnat ja oassálastit geat leat mielde ealáhusovddideamen duodjeealáhusa
- Oahppit
- Jo1 oahppit geat váldet Design ja duodji, ja geat geavahit čiekŋudanprošeavtta oahppan dihte duodji oahppoplána – oahppu oahppofitnodagas gelbbolašvuodamihttomeriid.
- Jo2 oahppit geat geavahit čiekŋudanprošeavtta oahppan dihte duodji oahppoplána – oahppu oahppofitnodagas gelbbolašvuodamihttomeriid
- Jo2 oahppit geat váldet Design ja duodji joatkkaskuvllas

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu addojuvvon doarjja ođđaálggaheddjiide
- Man ollu addojuvvon doarjja investeremiidda
- Man ollu addojuvvon doarjja fitnodatovddideapmái
- Man ollu addojuvvon doarjja gelbbolašvuoda bajideapmái
- Man ollu addojuvvon álggahanstipeanda duojáriidda

Vuoruheamit 2010:s:

- Gelbbolašvuoda bajideami doaibmabijut álggaheddjiid ja ásašuvvon doaimmaheddjiid várás
- Investeremat ja doaibmabijut mat váikkuhit fitnodatovddideapmái
- Ovddidanprošeavttat duodjeealáhusa várás
- Vuovdin- ja vuovdalandoaibmabijut
- 100 000 ru várrejuvvo duodjestipeandan daidda ohppiide geat váldet joatkkaoahpu

Dáid doaimmaide ii addojuvvo doarjja 2010:s:

- Bajásdoallamii, goluide mat čatnasit doaimmaheapmái, doaibmabijuide mat rievdadit gilvohallandili, mobiila fievruid ja jorriide, láigovisttiide, rádjovisttiide, visttiid ja opmodagaid oastimii, leasemii, buhtes lonohallamiidda, semináraid ja konferánsaid lágidemiide ja doaibmabijuide mat ruhtaduvvojit almmolaš bušeahhtapoasttain

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearit leat cuoŋománu 1. b. ja čakčamánu 1. b. 2010
- Álggahanstipeanda ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. Ohcanáigemearri duodjeohppiid stipendii joatkkaskuvllain lea guovvamánu 1. b. 2010
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid
- Dohkálaš fágagelbbolašvuolta nugo guoskevaš oahppu ja fidnovásáhusat
- Vuodđuduvvon doaimmat galget leat logahallojuvvon Brønnøysund-registariidda
- Ii addojuvvo šat eanet doarjja prošeavttaide mat leat jo ruhtaduvvon Sámedikki doarjagiiguin, dahje vejolaš lassegoluide
- Álggahanstipeanda sáhtta juolluduvvot gitta ovttá jagi rádjái
- Álggahanstipeanda sáhtta oažžut sihke plánemii ovdal ođđaálggaheami ja ieš ođđaálggaheapmái

- Stipeandda sáhtta oazžut gokčan dihte muhtin ráje eallinruđain (alcces bálká), konsuleantaveahkkái, márkaniskkadeapmái, oahpaheapmái, geahččalanbuvttadeapmái, mátkegoluide, unnit investeremiidda, bálkáhít veahki dahje sadjásačča, konseptaovddideapmái ja eará fitnodatplánemii. Olggosgolut divvagiidda jna almmolaš instánsaide eai gokčojuvvo
- Prošeakta- dahje doaimbaidjodoarjaga vuolimus rádjái lea 20 000 ru. Vuolled 20 000 ruvdnosaš doarjjaohcamat máhcahuvvojit almmá meannudeami haga

Meroštallannjuolggadusat:

- Sáhtta oazžut gitta 50 % doarjaga dohkkehuvvon gollomeroštallamiin. Eanemus doarjja lea 400 000 ru
- Buvttaovddideami oktavuodas sáhtta váldit mielde gitta 12 000 ruvdnosaš birgengoluid mánnui ja doarjjamearri lea gitta 60 % gollomeroštallamiin
- Jahkásaš stipeandarámma nuoraide geain lea duodji, juogaduvvo luohtta sin gaskkas geain lea vuogatvuolta oazžut doarjaga ja geat ollašuttet juolludaneavttuid. Juohke oahppi sáhtta oazžut eanemusat 10 000 ru stipeandan jahkái
- Go lea dakkár ovttasbargodoaimbaidju mas lea stuorra mearkašupmi báikkálaš sámi álbmogii, de lea eanemus doarjja 500 000 ru
- Sámediggi ii searvva dakkár prošeaktaruhtadeapmái man gollomeroštallan lea badjel 5 000 000 ru
- Iežas bargu ja iežas ávdnasat eai sáhte leat badjel 20 % dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Meroštallannjuolggadusat álggahanstipendii:

- Sáhtta oazžut gokčojuvvot gitta 75 % rádjái dohkkehuvvon goluin, gitta 150 000 ru rádjái
- Alcces bálká sáhtta leat gitta 12 000 ru rádjái mánus. Alcces bálká sáhtta unniduvvot jus stipeandaoazžus lea eará dienas stipeandaáigodagas

Máksineavttut:

- Doarjja fysihkalaš investeremiidda máksojuvvo ollásit go dohkálaš duodaštus lea sáddejuvvon. Dohkálaš duodaštus lea duodaštus bájkkus, autoriserejuvvon rehketoallis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoallodárkkisteaddjis. Bájkočáláhus oktan mielddistuvvon fakturaiguin sáhtta maid leat duodaštussan dasa ahte investeremat leat čađahuvvon
- Prošeaktadoarjagiid oktavuodas máksojuvvo 50 % go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golud duodaštuvvon ja prošeaktaraporta buktojuvvon
- Prošeaktadoarjagiid oktavuodas galgá leat rehketoallu mii čájeha ruhtageavaheami mihttomeriid ja eavttuid ektui. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá rehketoalud leat registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoallodárkkisteaddji leat duodaštan
- Doaimbaidju galgá lea válmmas maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliid geažil sáhtta doaimbaidju válbmema oazžut maŋiduvvot gitta 2 jagi radjái maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dán ferte erenoamážit čilget. Jus doaimbaidju ii gárvvistuvvo mearriduvvon áigemearis, de sihkkojuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 100 000 ru investeren- ja ovddidandoarjjan duojáriidda. Rámmas várrejuvvo 600 000 ru álggahanstipeanddaide.

7.5.3 Čálgoortnegat – duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.3 Čálgoortnegat - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30027	Čálgoortnegat	38	200	200	150	-50	-25,0 %
Submi		38	200	200	150	-50	-25,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri

- Bisuhit bargonávccalaš duojáriid čálgoortnegiid

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ovttaolbmofitnodagat mat devdet doaimbadoarjaga eavttuid

Olahusjovkui beassá go čuovvovaš gáibádusat leat devdojuvvon:

- Ohcci galgá deavdit gáibádusaid beassat čálihuuvot Sámedikki jienastuslohkui, muhto ii dárbbáš leat čálihuuvon jienastuslohkui. Earenoamáš dilálašvuodain sáhtá spiehkastuvvot dán gáibádusat
- Ohcci galgá eaiggáduššat ovttaolbmofitnodaga ja leat logahallojuvvon lasseárvodivatregistarii
- Leat vuovdán iežas duddjojuvvon dujiid mat leat vuodđduvuvvon sámi kultuvrii ja árbevieruide, unnimusat 50 000 ru ovddas earret lasseárvodivada
- Ohcci galgá iežasdieđáhusain duodaštit ahte lea reálagelbbolašvuhta ja/dahje formálalaš gelbbolašvuhta sámi duojis

Ulbmilolahusa eavttut

- Váhnenruhtadoarjagiid lohku riegádahttima dahje adopšuvnna oktavuodas
- Doarjagiid lohku lassebálkkašumi ruovttoluottamáksimii álbmotodjui

Juolludaneavttut

- Doarjjaoažžu ferte leat registrerejuvvon ahte son deavdá juolludaneavttuid
- Váhnenruhtadoarjaga ohcan ferte sáddejuvvet sisa maŋemusat 6 mánu maŋgel riegádahttima dahje adopšuvnna
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjja ii addojuvvo duojárida geat ožžot buohcanruđaid eará almmolaš ortnegiid vuodul

Meroštallannjuolggadusat:

- Váhnenruhtadoarjja gitta 30 000 ru. Rádji goas sáhtá addit váhnenruhtadoarjaga, loktana 5G:i (1G= 70 256)
- Dan buohcanruhtaortnega lassebálkkašumi ruovttoluottamáksin, maid Riikkaoadjodoaimmahat mearrida

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 150 000 ru duojáriid čálgoortnegiid.

7.5.4 Fága- ja ekonomiijalávdegoddi – duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.4 Fága- ja ekonomiijalávdegoddi - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30028	Fága- ja ekonomiijalávdegoddi	241	200	200	200	0	0,0 %
Submi		241	200	200	200	0	0,0 %

Duoji válđošiehtadusa vuodul galgá fágalávdegoddi mearridit ohcamiid beassat logahallojuvvot duodjeregistarii. Viidáseappot galgá ekonomiijalávdegoddi meroštallat duodjealáhusa ekonomalaš vuodđudusa.

Jahkái 2010 várrejuvvo 200 000 ru duoji fága- ja ekonomiijalávdegoddái.

7.5.5 Vuovdinbáikkít duoji várás – ohcanvuđot doarjagat – duoji ealáhusšiehtadus

Tabealla 7.5.5 Vuovdinbáikkít duoji várás

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30022/24	Vuovdinbáikkít duoji várás	540	550	550	550	0	0,0 %
Submi		540	550	550	550	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Lasihit duodjegávvuid gávpejođu ja čalmmustahttit kvalitehtaduoji

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Fitnodagat mat vuvdet dujiid

Ulbmilolahusa eavttut:

- 4 fitnodaga mat vuvdet dujiid ožžot doarjaga

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Sirddekahtes duodjegávppit mat leat doaimmas birra jagi ja mat vuvdet sámi dujiid. Dát mearkaša duodjegávppit main leat fásta rahpanáiggít, ja leat rabas unnimusat 5 beavvi vahkus
- Gávppit galget 2009:s vuovdán gaskkal 350 000 ja 1 000 000 ru ovddas
- Doaimmat galget leat logahallojuvvon Brønnøysund-registariin ja lasséarvodivatregistaris
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána mas lea bušeahhta doarjaga geavaheamis maid Sámediggi galgá dohkkehit
- Doaimmat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušeahτας, dahje poastta 6.3.4 bokte, eai sáhte oazžut doarjaga dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

- Rámma juogaduvvo ovtta mađe doarjjavuoigadahttojuvvon ohcciid gaskkas. Muhto ovttaskasohccit eai sáhte oazžut eambo go 200 000 ru doarjaga

Máksineavttut:

- 50 % doarjagis máksojuvvo go máksinávžžuhus boahhá. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošektaraporta ja dohkálaš duodaštusat leat geigejuvvon. Gustovaš duodaštus lea duodaštus bájkkus, fápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis, registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddjis. Doaimmaid mat leat čadahuvvon sáhtta maiddái duodaštít bájkočáláhusain mas guittet leat mielde. Maŋemus máksinávžžuhus galgá ovdanbuktojuvvon maŋemusat guovvamánu 1. b. 2011
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtaautoriserejuvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštít rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 550 000 ru vuovdinbáikkiide duoji várás.

7.5.6 Sámi duodjeorganisašuvnnat - njuolggat doarjagat – duoji ealáhusšiehtadus

Tabella 7.5.6 Sámi duodjeorganisašuvnnat - duoji ealáhusšiehtadus

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
30025	Duojáriid Ealáhus Searvi	450	468	468	468	0	0,0 %
30026	Sámiid Duodji OS	1 050	1 092	1 092	1 092	0	0,0 %
Submi		1 500	1 560	1 560	1 560	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Bisuhit doaimmaid duodjeorganisašuvnnain main ealáhusšiehtadusa mielde lea šiehtadallanriekti

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Duodjeorganisašuvnnat main ealáhusšiehtadusa mielde lea šiehtadallanriekti Sámedikkiin

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaibma doaibmaplána ja bušeahta mielde

Juolludaneavttut:

- Doaibmaplána jahkái 2010 sáddejuvvo Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- Bušeahtadárbbut jahkái 2011 sáddejuvvojit Sámediggái ovdal njukčamánu 1. b. 2010
- Rehketoallodárkkisteaddji duođastan 2009 rehketoallu doaibmaplána ektui, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- Raporta ruđaid geavaheamis jagi 2009 doaibmaplána ektui, maid jahkečoahkkin lea dohkkehan, sáddejuvvo Sámediggái ovdal borgemánu 1. b. 2010
- 50 % máksojuvvo bušeahttajagi álggus. Loahppaoassi 50 % máksojuvvo go doarjjaeavttut leat ollašuttuuvvon
- Jus doarjjaeavttut eai leat ollašuttuuvvon ovdal borgemánu 1. b. 2010, de ii sáhte doarjjaoažžu vuordit doarjaga Sámedikkis 2011:s. Doarjja sáhtá gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái jus doarjjaoažžu ii ollašutte eavttuid nu mo lea eaktuduvvon

Meroštallannjuolggadusat:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjjajuogadeami sámi duodjeorganisašuvnnaide
- Sámediggi hábme ođđa njuolggadusaid organisašuvnndoarjaga juolludeapmái ovttasráđiid organisašuvnnaiguin Duojáriid ealáhussearvi ja Sámiid Duodji, vai dát bohtet atnui 2011:s.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 560 000 ru sámi duodjeorganisašuvnnaide.

8 Areálat, birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

Areálat ja resurssat bidjet vuodu ássamii ja ealáhusbargui, ja leat eaktun sámi kultuvrra, ealáhusaid ja servodateallima ovddideapmái. Sámi kulturmuittut leat deatalaš duođastusávdnasat girjás ja guhkes áiggi ávkkástallamii sámi guovlluin. Kulturmuittut čájehit makkár mearkkašupmi areálain ja luonddus áiggi mielde lea leamaš ekonomalaš, sosiála ja oskkodat diliide. Danne lea sámi kultureanadaga suodjaleapmi deatalaš maiddái sámi oktavuodaid bajásdoallamii máttuid eanadahki.

Váldomihttomearri

- Areálaiguin ja resurssaiguin ceavzilis ávkkástallan sámi guovlluin sámi historjjá ja sámi árvvuid vuodul.

Oassemihttomearit

- Sámi kulturmuittut geavahuvvojit duođáštít sámi ássama guovllus
- Sámi guovlluin deattuhuvvo ceavzilis ja guhkes áiggi perspektiiva buot areála- ja resursaávkkástallamiin
- Sámi vuoigatvuodát gozihuvvojit areálaid ávkkástallamis ja geavaheamis sámi guovlluin

Strategiijat

- Árijjalaš váikkuhangaskaoapmegeavaheami bokte nannet máhtolašvuoda sámi árbedieđuin ja historjjás, ja dasto sámi kulturmuittuid fuolaheami ja suodjaleami vuđđosa
- Háhkát buriid rámmaeavttuid sámi areála-, biras- ja kultursuodjaleapmái gulahallama ja ovttasbarggu bokte guovddáš, guovluláš ja báikkálaš eiseválddiiguin, ja eará relevánta aktevrriiguin
- Bargat dan ala ahte oppalaččat buoriduvvošii resursadilli sámi kultursuodjalusas
- Bargat dan ala ahte sámi huksensuodjalusain erenoamážit nannoseappot ánggiruššošii
- Váikkuhit buoremus lági mielde sámi kulturmuittuid ja kulturbirrasa duođasteami ja gaskkusteami
- Duođáštít ja oainnusmahttit sámi árbedieđuid registreren- ja ođastusproševttaid oktavuodas
- Ráhkadit Sámedikki njuolggadusaid sámi kultuvrra, ealáhusbarggu ja servodateallima luondduvuđđosa sihkarastimii buot plánemiid várás plána- ja huksenlága plánaoasi mielde
- Bargat dan ala ahte mohtorjohtalusláhka heivehuvvo sámi dilálašvuodaide ja ahte gieldda iešstivreniekti mohtorjohtalusas meahcis bisuhuvvo ja nannejuvvo
- Mielváikkuhit boazodoalu areálasuodjaleami nannema erenoamážit máttasámi guovlluin
- Bargat dan ala ahte boránvdenáli regulerejuvvo dainna lágiin ahte dat ii áitte vuodđoealáhusaiguin birgejumi
- Čuovvolit Sámi vuoigatvuodálávdegotti II árvalusa
- Bargat dan ala ahte riektediliid kárten sámi riddo- ja vuotnaguovlluin kártejuvvojit ja siskkáldas geavahanrievttit boazodoalus
- Bargat dan ala ahte suodjalanmearrádušat dahkkojuvvojit sámi báikkálaš olbmuid miehtama mielde
- Doaibmat ovddasmannin das ahte maiddái álgoálbmotmáhttu livččii vuodđun mearrádušaide dálkkádatpolitihkas
- Váikkuhit dan ahte sámi fanashuksenárbevierut duođástuvvojit ja gaskkustuvvojit

8.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 8.1 Čoahkketabealla - Sámi birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Njuolggá doarjagat	a) 1 000	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %
	Ohcanvuodot doarjja	2 126	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Submi		3 126	2 000	3 000	2 000	-1 000	-33,3 %

a) 1 000 000 ru unnideapmi boahdá das go 3-jagáš dutkan- ja duođastanprošeakta rádjálovssaid birra Divttasvuonas mii álggahuvvui 2007:s loahpahuvvo 2009:s

8.2 Ohcanvuđot doarjagat

Tabella 8.2 Ohcanvuđot doarjja - Sámi Kulturmuittosuođjaleapmi

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
400	Sámi Kulturmuittosuođjaleapmi	2 126	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Submi		2 126	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %

8.2.1 Kulturmuittosuođjalus

Tabella 8.2.1 Sámi kulturmuittosuođjaleapmi

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
40000	Sámi kulturmuittosuođjaleapmi	543	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Submi		543	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Suođjalit, fuolahit ja čalmmustuhttit sámi kulturmuittuid ja -birrasiid

Doarjjaoažžut:

- Kulturguovddážit, museat ja sámi organisašuvnnat
- Sámi kulturmuittuid eaiggádat ja geavaheaddjit ovttasbarggus kulturguovddážiiguin, museaiguin dahje sámi organisašuvnnaiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi kulturmuittuid ja –birrasiid geavaheaddjit

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu sámi kulturmuittologahallamat 2009:s kulturmuittodiehtovuodus
- Man ollu álggahuvvon ođastan- ja sihkkarastindoaibmabijut
- Man ollu čadahuvvon ođastan- ja sihkkarastindoaibmabijut
-

Vuoruheamit 2010:s:

- Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid ja kulturbirrasiid registreren
- Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid kulturbirrasiid dikšun
- Gáhttenárvosas sámi visttiid sihkkarastin ja ođasteapmi

Juolludaneavttut:

Ohcanáigemearri lea guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo

Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide

- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvoštallami lea deatlaš ahte dásseárvoperspektiiva árvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid.
- Registrenprošeavttaide galgá Askeladdena, SEFRAKa dahje Sámedikki registrerenskovvi geavahuvvot

Kulturmuittut galget registrerejuvvot digitála, omd. GPS:in dahje giehta-PC:in (pda:in)

- Sámediggi galgá sáhttit oažžut buot registrerenávdnasiid ja maiddái loahpparaportta, digitála hámis
- Prošeavttat galget duođaštit dárbbaslaš gelbbolašvuoda čadaheapmái ja sáddet loahpparaportta oktan dilleárvoštallamiin maŋŋá čadaheami

Čoahkkingirji čállit: Ellen Aina Eira/Inga Margrethe Eira

226 siidu 289 siidus

- Eanet doarjja dán prošeaktii dahje vejolaš lassegoluide ii addojuvvo Kulturmuittuid registreren ferte dahkkojuvvot guoskevaš eanaeaggádiid miedihemiin. Geassemánu 9. b. 1978-mannosaš lága nr. 50 vuodul kulturmuittuid birra ii galgga registreren ja duođašteapmi mange láhkai duohtadit kulturmuittuid. Dát guoská maiddá geahččalanroggamii ja sullasaš registrerenvugiide. Dákkár iskamiidda ferte ohat lobi Riikkaantikváras (gč. kml. § 8)

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo go prošeakta lea čađahuvvon, golut leat duođastuvvon ja prošeaktaraporta lea čállojuvvon
- Prošeakta galgá válmastuvvot maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oázžut prošeavtta válbmenbeaivvi maŋiduvvot gitta guvttiin jagiin maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit vuodustit. Jus prošeakta ii leat válbmejuvvon áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji duođastit rehketoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašemi ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohat.

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja gitta 50 % rádjai dohkkehuvvon oktasašruhtadanguoin, eanemusat 200 000 ru
- Doarjja gitta 70 % rádjai dohkkehuvvon goluin go Sámediggi lea áidna ruhtadeaddji, eanemusat 150 000 ru
- Ásahusat ja organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga stáhtas, eai oaččo dábálaččat doarjaga hálddahušgoluide dán ortnegis.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvu 2 000 000 ru doarjjan kulturmuittosuodjaleapmái.

9 Dearvvašvuohta, sosiála ja fuolahus

Guovddáš ulbmil Sámedikki barggus oččodit dáseárvosaš dearvvašvuođa- sosiála- ja fuolahusbálvalusaid lea lasihit dieđu ja áddejumi sámi bálvalusdárbbáseaddji dárbbuin ja vuoigatvuođain.

Váldomihttomearri

Dássasaš dearvvašvuođa-, sosiála- ja fuolahusbálvalusat sámi álbmogii, nugo muđui álbmogis leat

Oassemihttomearri

Nannejuvvon dearvvašvuođa-, sosiála- ja fuolahusbálvalus mii lea heivehuvvon sámi álbmoga dárbbuide

Dearvvašvuođa-, sosiála ja fuolahusbargiide miehta riikka addojuvvo oahpahus sámi giella- ja kulturgelbbolašvuođas

Dievasmahtti ja árbevirolaš dikšunvuogit dohkkehuvvojit

Strategiijat

- Gulahallamiin ja ovttasbargguin guovddáš eiseválddiiguin ja gullelaš oassálastiiguin sihkkarastit Sámediggái váikkuhanfámu sámi álbmoga dearvvašvuoda- ja sosiálafálaldaga hábmemis ja čadaheamis
- Váikkuhangaskaomiid aktiivlaš geavaheami bokte veahkkin ovddidit ja heivehit dakkár dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusa mii lea vuodđuduvvon sámi giella- ja kulturáddejumái buot dásiin
- Váikkuhit dan ahte sámi mánáid vuoigatvuodát mánáidsuodjalusa ektui gozihuvvojit
- Ovddidit sámi boarrásiid ja áimmahuššanpolitihka
- Bargat dan ala ahte sámi spesialistadearvvašvuodabálvalusat sámi geavaheddjiide nannejuvvojit
- Bargat dan ala ahte huksejuvvo doarjjaapparáhta sámegeielat pasieanttaide ja sin oapmahaččaide
- Váikkuhit dan ahte sámi servodat suodjala ja ovddida sámi árvvuid mat vuodđuduvvojit gierdavašvuhtii ja searvadahttimii
- Váikkuhit dan ahte kriminálafuolahus heivehuvvo sámi fánngaid dárbbuide

9.1 Váikkuhangaskaomit

Tabealla 9.1 Čoahkketabealla - Sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaáingiruššan (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
	Ohcanvuodot doarjja	2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %
Submi		2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %

9.2 Ohcanvuodot doarjagat

Tabell 9.2 Ohcanvuodot doarjja - Sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaproševttat (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
450	Dearvvašvuoda- ja sosiálaproševttat	2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %
Submi		2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %

9.2.1 Dearvvašvuoda-, sosiála- ja áimmahuššanproševttat

Tabealla 9.2.1 Dearvvašvuoda- ja sosiálaproševttat (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
45000	Dearvvašvuoda- ja sosiálaproševttat	2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %
Submi		2 034	3 250	3 350	3 350	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Buorebut láchčojuvvon dearvvašvuoda-, sosiála- ja áimmahuššanbálvalus sámi geavaheddjiide

Doarjjaoažžut:

- Organisašuvnnat ja ášahusat
- Ovttaskas aktevrrat mat gullet dutkan- ja oahpahasásahusaide

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámit geavaheadjit geat dárbbasit dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusaid

Ulbmilolahusa eavttut:

- Galle prošeaktabohtosa leat álggahuvvon organisašuvnna/ásahusa plánain
- Galle ovddiduvvon metodaprošeavtta leat álggahuvvon ásahusa/organisašuvnna doaimmas
- Galle álggahuvvon doaibmabiju leat iešguđege prošeavttaid siskkobealde
- Galle metoda- ja fágaovddidanprošeavtta čađahuvvojit

Vuoruheamit 2010:s:

- Prošeavttat mat ovddidit sámi giella- ja kulturmáhtolašvuoda dálá dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusain
- Metodaovddidanprošeavttat
- Prošeavttat main leat konkrehta doaibmabijut bistevaš láhčima várás
- Prošeavttat mat ovddidit buriid reaiduid maiguin mihtidit ja sihkkarastit kvalitehta sámi álbmoga dearvvašvuoda- ja sosiálafálaldagain
- Prošeavttat maid ulbmilin lea láhčit fuolahusa sámi boarrásiidda sámi giela ja kultuvrra vuodul
- Prošeavttat maid ulbmilin lea láhčit gielalaččat ja kultuvrralaččat heivehuvvon fuolahusa gárrenávnnasgeavaheddjiid vástet
- Ráhkadit buhcciide heivehuvvon dearvvašvuoda- ja sosiálafágalaš girjjálašvuoda mii lea vuodduuvvon sámi gillii ja kultuvrii. Girjjálašvuoda dahje gihppagiid jorgalahttin sámegeallii ii leat vuoruhuvvon.
- Ovdaprošeavttat dutkanideaidda ja prošeaktaevttohusaidda ovddideapmái
- Bajábeale namuhuvvon prošeavttat main leat máŋga ruhtadeaddji, vuoruhuvvojit

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemeardi guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Ohcamat fertejit gullat Sámedikki 2010 vuoruhemiide
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ohcama árvvoštallamii lea deatalaš ahte dásseárvoperspektiiva árvvoštallojuvvo
- Doarjjaoažžu ferte 3 vahku siste maŋŋá doarjjareivve beaivádeami čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid.
- Metoda- ja ovdaprošeavttat galget leat čadnojuvvon dutkan- dahje oahpahasáhussii
- Doarjja ii addojuvvo doaimmaide mat adnojuvvojit ásahusa/organisašuvnna dábálaš doaibmabargun, dahje lága bokte geatnegahtton bargun.
- Galgá ráhkaduvvot prošeaktačilgehus mii válddahallá prošeavtta ulbmila, oassálastiid logu, fágalaš sisdoalu ja čatnaseami, johtuplána čadnojuvvon guovddáš dáhpáhusaide, prošeavtta čađahanvejolašvuoda, ja prošeavtta bohtosiid gaskkusteami.
- Ii addojuvvo doarjja prošeavttaide mat leat juo čađahuvvon

Meroštallanjuolggadusat:

- Doarjja meroštallojuvvo vuodustuvvon ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul, eanemusat 500 000 ru.
- Prošeaktaruđaid juolludeami oktavuodas dearvvašvuoda- ja sosiálabargiid oahpahasu várás sámegeallas ja kulturipmárdusas, suohkaniidda mat leat sámegealla hálddašanguovllus, eaktuduvvo ahte suohkan gokčá 50 % prošeaktagoluin.

Máksineavttut:

- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagi go doarjja juolluduvvo ja válbmejuvvo maŋimusat jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš diliin sáhtta oazžut prošeavtta válbmenbeaivvi maŋiduvvot gitta guvttiin jagiin maŋŋá doarjjareivve beaivádeami, dan ferte erenoamážit

vuodustit. Jus prošeakta ii leat válbmejuvvon áigemearis, de manahuvvo doarjja almmá ovddalgihtii dieđiheami haga

- Jus doarjja lea badjel 100 000 ru, de máksojuvvu 75 % doarjagis go prošeakta álggahuvvo. Loahppaoassi máksojuvvu go prošeakta lea čadahuvvon, golut leat duodaštuvvon ja prošeaktaraporta lea gárvvistuvvon. Doarjagat mat leat vuollel 100 000 ru máksojuvvu ollásit prošeaktaálggus.
- Doarjjaoažžu galgá sáddet rehketdoalu ja raportta mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalodárkkisteaddji duodaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon. Rehketdoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvu 3 350 000 ru dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttaide.

10 Sámi organisašuvnnat

Demokrátalaš servodat lea sorjavaš aktiivvalaš ja girjás organisašuvdnaeallimis. Sámi organisašuvnnat leat deatalaš oasálaččat sámi servodaga ovddideamis.

Váldomihttomearri

- Girjás sámi organisašuvdnaeallima bisuheapmi

Strategiija

- Váikkuhangaskaomiid aktiivvalaš geavaheami bokte lámhit diliid girjás organisašuvdnaeallimii

10.1 Váikkuhangaskaoamit

Tabealla 10.1 Čoahkketabealla - Sámi organisašuvnnat (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %
	Ohcanvuđot doarjja	3 953	4 401	4 401	4 151	-250 -5,7 %
Submi		3 953	4 401	4 401	4 151	-250 -5,7 %

10.2 Ohcanvuđot doarjagat

Tabealla 10.2 Ohcanvuđot doarjja - Sámi organisašuvnnat (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %
750	Sámi válldoorganisašuvnnat	2 452	2 451	2 451	2 451	0 0,0 %
754	Sámi politiikalaš bellodagat	250	250	250	0	-250 -100,0 %
755	Sámi rájádristideaddjiorganisašuvnnat	527	350	350	350	0 0,0 %
756	Sámi kulturorganisašuvnnat	224	350	350	350	0 0,0 %
757	Sámi ealahusorganisašuvnnat	500	500	500	500	0 0,0 %
758	Sámi dásseárvoorganisašuvnnat	0	300	300	300	0 0,0 %
759	Sámi org. mat barget áššiguin mat gusket sidjiide geat masse oahpu nuppi máilmmisoadi soadi geažil	0	200	200	200	0 0,0 %
Submi		3 953	4 401	4 401	4 151	-250 -5,7 %

10.2.1 Sámi válldoorganisašuvnnat

Tabella 10.2.1 Sámi válldoorganisašuvnnat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
75000	Sámi válldoorganisašuvnnat	2 452	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %
Submi		2 452	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %

Mihttomearri:

- Sámi válldoorganisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku:

- Sámi válldoorganisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi válldoorganisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Doarjja ii addojuvvo sámi riikapolitihkalaš organisašuvnnaid vuollásašorganisašuvnnaide mat ožžot eará almmolaš doaibmadoarjaga
- Organisašuvnnat fertejit duođaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 300 lahtu mat leat máksán lahttovuođa, ja ahte ledje lahtut unnimusat 3 fylkkas. Juohke báikkálaš searvvis galget leat unnimusat 10 lahtu mat leat máksán lahttovuođa. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Juohke giełddas sáhtta registreret 3 báikkálaš searvvi jus okta dain lea nuoraidsearvi
- Organisašuvnna lahttomáksu ii galgga leat eahpegorrelaš unni go buohtastahtta eará vástesaš organisašuvnnaiguin
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušehtadárbu. Bušehtadárbbut galget dávistit doaibmapláni
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušehtas, eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

- 30 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide, mat ollašuttet juolludaneavttuid. Stuurámuš submi vuodđodoarjjan sámi válldoorganisašuvnna nammii biddjojuvvo 367 650 ru.

b) Doaibmadoarjja:

- 70 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde. Stuurámuš submi aktivitehtadoarjjan sámi válldoorganisašuvnna nammii biddjojuvvo 1 000 000 ru.
- Máksineavttut:
- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketdoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketdoalldárkkisteaddji duođaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon

- Doarjja máksojuvvo dan bušeahttajagi goas dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 451 000 ru sámi válдоorganisašuvnnaide.

10.2.2 Sámi rájádrastideaddji organisašuvnnat

Tabealla 10.2.2 Rájádrastideaddji sámi organisašuvnnat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %
75500	Rájádrastideaddji sámi organisašuvnnat	527	350	350	350	0,0 %
Submi		527	350	350	350	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri

- Sámi rájádrastideaddji organisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku

- Sámi rájádrastideaddji organisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi rájádrastideaddji organisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Organisašuvnnat fertejit duođaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 30 lahtu mat leat máksán lahttovuođa, ja ahte ledje lahtut guovtti riikkas Sámis. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušeahtadárbu. Bušeahtadárbbut galget dávistit doaibmapláni
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušeahtas, eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid

b) Doaibmadoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

- Máksineavttut:
- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 nammii lea buktojuvvon Sámediggái. Maŋimus máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddji duođaštit rehketoalulu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon

- Doarjja máksojuvvo dan bušeahttajagi go dat juolluduvvo

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 350 000 ru sámi rájárasttideaddji organisašuvnnaide.

10.2.3 Sámi kulturorganisašuvnnat

Tabecalla 10.2.3 Sámi kulturorganisašuvnnat

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %
75600	Sámi kulturorganisašuvnnat	224	350	350	350	0,0 %
Submi		224	350	350	350	0,0 %

Mihttomearri:

- Sámi kulturorganisašuvnnaid bisuheapmi
- Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku:
- Sámi kulturorganisašuvnnat
- Ulbmilolahusa eavttut:
- Sámi kulturorganisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010.
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Organisašuvnnat fertejit duođaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 30 lahtu mat leat máksán lahttuvuođa, ja ahte ledje lahtut unnimusat guovtti gielddas. Sámi museasearváii ii guoskka eaktu lahttologu ektui. Lahttolista galgá biddjojuvvo mielde.
- Doarjja ii addojuvvo organisašuvnnaide mat leat daid organisašuvnnaid báikkálaš searvvit, mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttain Sámedikki bušeahtas
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poasttaid bokte Sámedikki bušeahtas, eai leat doarjjavuogadattojuvvo dán ortnega bokte
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušeahtadárbu. Bušeahtadárbbut galget dávistit doaibmapláni

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

- 50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid

b) Doaibmadoarjja:

- 50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde
- Máksineavttut:
- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketdoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktojuvvo Sámediggái. Mañimus máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvo ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvo dahje stáhtafápmuduvvo rehketdoalldárkkisteaddji duođaštit rehketdoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvo
- Doarjja máksojuvvo dan bušeahttajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeamis ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 350 000 ru sámi kulturorganisašuvnnaide.

10.2.4 Sámi ealáhusorganisašuvnnat

Tabealla 10.2.4 Sámi ealáhusorganisašuvnnat

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
75700	Sámi ealáhusorganisašuvnnat	500	500	500	500	0	0,0 %
Submi		500	500	500	500	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:
Sámi ealáhusorganisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku:
Sámi ealáhusorganisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:
Sámi ealáhusorganisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Ealáhusorganisašuvnnain fertejit 31.12.08 muttus leat unnimusat 40 lahtu mat leat máksán lahttuvuođa, ja lahtut unnimusat guovtti fylkkas. Unnimusat 20 % lahtuin galgá leat ealáhusdienas. Golmma jagi álggahanmutter sáhtá dás spiehkastit. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušehtadárbu. Bušehtadárbbut galget dávistit doaibmapláni
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poastaid bokte Sámedikki bušehtas, eai leat doarjjavuogadahttojuvvon dán ortnega bokte
- Doarjja ii addojuvvo organisašuvnnaide mat ožžot doaibmadoarjaga stáhtalaš bušehtaid bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja

- 50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid.

b) Doaibmadoarjja

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

- Máksineavttut:
- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea bukttojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggotmánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddji duođaštít rehketoalulu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušehttajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ochat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 500 000 ru sámi ealáhusorganisašuvnnaide.

10.2.5 Sámi dásseárvoorganisašuvnnat

Tabecalla 10.2.5 Sámi dásseárvoorganisašuvnnat

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010 +/- 10-Rev 09	Erohus %	
75800	Sámi dásseárvoorganisašuvnnat	0	300	300	300	0	0,0 %
Submi		0	300	300	300	0	0,0 %

Doarjjaortnega mihttomearri:

- Sámi dásseárvoorganisašuvnnaid bisuheapmi

Doarjjaortnega doarjjaoažžu ja olahusjoavku:

- Sámi dásseárvoorganisašuvnnat

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi dásseárvoorganisašuvnnaid lohku

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri guovvamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beaivvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Organisašuvnnat fertejit duodaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 20 lahtu mat leat máksán lahttuvuođa, ja ahte ledje lahtut unnimusat guovtti gielddas. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Galgá ráhkaduvvot doaibmaplána ja bušehtadárbu. Bušehtadárbbut galget dávistit doaibmaplánii
- Organisašuvnnat mat ožžot doaibmadoarjaga eará poastaid bokte Sámedikki bušehtas, eai leat doarjjavuogadahttojuvvon dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid

b) Doaibmadoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggoamánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddji duodaštit rehketoaldu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon
- Doarjja máksojuvvo dan bušehttajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 300 000 ru sámi dásseárvoorganisašuvnnaide.

10.2.6 Sámi organisašuvnnat mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Tabella 10.2.6 Sámi org. mat barget áššiiguin mat gusket sidjiide geat masse oahpu nuppi máilmmisoađi soađi geažil

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010+/- 10-Rev 09	Erohus %	
759	Sámi org. mat barget áššiiguin mat gusket sidjiide geat masse oahpu nuppi máilmmisoađi soađi geažil	0	200	200	200	0	0,0 %
Submi		0	200	200	200	0	0,0 %

Mihttomearri:

- Bisuhit sámi organisašuvnnaid mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi organisašuvnnat mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Ulbmilolahusa eavttut:

- Sámi organisašuvnnaid lohku mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin

Juolludaneavttut:

- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat sáddejuvvon dien beavvi maŋŋá, eai meannuduvvo
- Sámedikki ohcanskovvi ortnega várás galgá geavahuvvot
- Organisašuvnnat fertejit duodaštit ahte dain ledje 31.12.08 muttus unnimusat 20 lahtu mat leat máksán lahttuvođa. Lahttolista galgá biddjojuvvot mielde.
- Galgá ráhkaduvvot doaimaplána ja bušehtadárbu. Bušehtadárbbut galget dávistit doaimapláni
- Organisašuvnnat mat ožžot doaimadoarjaga eará poastaid bokte Sámedikki bušehtas, eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon dán ortnega bokte

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta daid organisašuvnnaide mat devdet juolludaneavttuid

b) Doaimadoarjja:

50 % jahkásaš rámmas juogaduvvo gorálaččat 31.12.08 lahttologu mielde

Máksineavttut:

- 50 % máksojuvvo máksinávžžuhusa mielde, loahppa 50 % máksojuvvo dalle go rehketoallu ja raporta ruđaid geavaheamis 31.12.09 muttus lea buktojuvvon Sámediggái. Maŋimuš máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golggoamánu 1. b. 2010
- Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de galgá registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalldárkkisteaddji duodaštit rehketoalu mii čájeha mo ruđat leat geavahuvvon

- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálldašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohat.

Ortnega hálldaša Sámedikki doarjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 200 000 ru sámi organisašuvnnaide mat barget nuppi máilme soađi geažil oahpu massán olbmuid áššiiguin.

11 Eará váikkuhangaskaoamit

Tabealla 11.0 Čoahkketabealla - Eará váikkuhangaskaoamit

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Váikkuhangaskaoamit maid Sámediggeráđdi hálldaša	6 315	5 100	6 750	6 200	-550	-8,1 %
	Váikkuhangaskaoamit maid Čoahkkinjodihangoddi hálldaš	2 750	4 860	4 860	4 232	-628	-12,9 %
Submi		9 065	9 960	11 610	10 432	-1 178	-10,1 %

11.1 Váikkuhangaskaoamit Sámediggeráđi geavahussii

Tabealla 11.1 Váikkuhangaskaoamit maid sámediggeráđdi hálldaša

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
500	Regionála ovddideami rudat	4 193	3 150	3 800	3 500	-300	-7,9 %
501	Friija váikkuhangaskaoamit	1 273	550	550	300	-250	-45,5 %
503	Riikkaidgaskasaš doaibmajut	630	0	0	300	300	-
505	Dásseárvodoaibmajut	219	1 100	1 100	1 350	250	22,7 %
506	Doarjja sámi mátkaaláhusaid	0	300	300	0	-300	-100,0 %
507	Ásahusdieđáhusa čuovvleapmi	0	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %
508	Sámi lohanguovddáš	0	0	0	500	500	-
509	Verddeprošeakta	0	0	0	250	250	-
Submi		6 315	5 100	6 750	6 200	-550	-8,1 %

11.1.1 Regionálaovddideapmi

Tabealla 11.1.1 Regionála ovddideapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
50000	Regionála ovddideapmi	4 193	3 150	3 800	3 500	-300	-7,9 %
Submi		4 193	3 150	3 800	3 500	-300	-7,9 %

Sámediggi lea dahkan ovttasbargošiehtadusaid Finnmarkku, Romssa, Norlándda, Davvi-Trøndelága, Mátta-Trøndelága, Hedmarkku ja Opplándda fylkkagiellaiguin. Šiehtadusaid ulbmilin lea nannet ja buktit oidnosii sámi giela, kultuvrra ja servodateallima ovttasbargguin fylkkagiellaiguin. Ovttasbargošiehtadusain leat oktasaš doaibmajut ollu servodatsurggiin. Sámediggi áigu bargat dan ala ahte šaddá ovttasbargošiehtadus Oslo, Troanddim ja Romssa giellaiguin.

Regionála ovddidanruđat leat ruđat maid sámediggeráđdi hálldaša doaibmajuide ja prošavttaide mat ruhtaduvvojit ovttas fylkkagiellaiguin. Lagat doarjjaevttut bohtet ovdan sierra doarjareivves.

Ovttasbargošiehtadusaid fylkkagiellaiguin, rámma siskkobealde sáhtta Sámediggi ovttasráđiid šiehtadusbeliiguin vuolggahit ja álggahit inkubáhtor/bagadeaddjidoaimma ovddasmanniprošavttaid smávit ealáhusaid várás.

Sámediggeráđdi hálldaša ortnega.

Jahkái 2010 várrejuvvo 3 500 000 ru regionálaovddideapmái.

11.1.2 Friija váikkuhangaskaoamit

Tabealla 11.1.2 Friija váikkuhangaskaoamit

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
50100	Friija váikkuhangaskaoamit	1 273	550	550	300	-250	-45,5 %
Submi		1 273	550	550	300	-250	-45,5 %

Friija ruđat leat ruđat maid sámédiggeráđđi geavaha doaibmabijuide mat muđui eai oččoše doarjaga Sámedikki váikkuhangaskaomiin. Lagat doarjjaevttut ovdanbohtet sierra doarjjarivves.

Sámédiggeráđđi hálddaša ortnega.

Jagis 2010 várrejuvvo 300 000 ru friija váikkuhangaskaomiide.

11.1.3 Dásseárvodoaibmabijut

Tabealla 11.1.3 Dásseárvodoaibmabijut

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
50500	Dásseárvodoaibmabijut	630	0	0	300	300	-
Submi		630	0	0	300	300	-

Sámédiggi áigu váikkuhit dásseárvosaš sámi servodaga dainna lágiin ahte nisssonolbmui ja almmáiolbmui leat seammalágan vuoigatvuodát, geatnegasvuodát ja vejolašvuodát. Danne doarju Sámédiggi dakkár orgána ásaheami mii diehtjojuohkin- ja duodaštandoaimma bokte ovdánahtta dásseárvvu ja vealaheami vuostálastima sámi servodagas.

300 000 ru várrejuvvo 3-jagáš geahččalanprošektii mii lea ovttasbargu Mánáid- ja dásseárvodepartemeanttain ja Bargo- ja searvadahttindepartemeanttain ja ásahuvvo virgi Gálđui, mii earret eará galgá bargat vealaheami vuostálastimiin, dásseárvvuiin ja olámuttuin.

Dásseárvodoaibmabijuid ruđaid geavaha Sámédiggeráđđi doaibmabijuide mat muđui eai oččoše doarjaga Sámedikki váikkuhangaskaomiin.

Jahkái 2010 várrejuvvo 300 000 ru dásseárvodoaibmabijuide.

11.1.4 Riikkaidgaskasaš doaibmabijut

Tabealla 11.1.4 Riikkaidgaskasaš doaibmabijut

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
50300	Riikkaidgaskasaš doaibmabijut	219	1 100	1 100	1 350	250	22,7 %
Submi		219	1 100	1 100	1 350	250	22,7 %

Sámédiggi áigu fievrridit politihka man bokte gozihuvvojit sámi oktasaš beroštusat mat leat geatnegahttojuvvo riikkaidgaskasaš šiehtadusaid bokte.

Sámédiggi áigu váikkuhit dan ahte Davviriikkalaš sámekonvenšuvdna dohkkehuvvošii johtilit.

Sámediggi áigu bargat dan ala ahte nuortasámi servodagas sihkkarastojuvvošii positiivvalaš ovddideapmi ja váikkuhit dan ahte nuortasámiid ovttasbargu riikkarájiid rastá ovddiduvvo viidáseappot.

Riikkaidgaskasaš doaibmabijut leat ruđat maid sámediggeráđđi sáhhtá geavahit doaibmabijuide ja proševttaide mat muđui eai oččoše doarjaga Sámedikki váikkuhangaskaoapmeortnegiin. Lágat doarjjaevttut ovdan bohtet sierra doarjareivves.

Ollislaš rámmas sirdojuvvo 250 000 ru Barents eamiálbmotkantuvrii Lujávrris dohkkehuvvon doaibmaplána ektui. Dasa lassin várrejuvvo 1 000 000 ru Interreg 2007 – 2013 oasseprográmma Sápmi sámi regionála ruhtadeapmái, mas 600 000 ru várrejuvvo álggahuvvon máŋga jagi bisti proševttaide.

Sámediggeráđđi hálddaša ortnega.

Jagis 2010 várrejuvvo 1 350 000 ru riikkaidgaskasaš doaibmabijuide.

11.1.5 Sámi lohanguovddáš

Tabell 11.1.5 Sámi lohanguovddáš (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
50800	Sámi lohanguovddáš	0	0	0	500	500	-
Submi		0	0	0	500	500	-

Sámi lohanguovddáš galgá leat lohkan- ja čállinoahpahusa ja njálmmálaš giellaovddideami nationála resursaguovddáš sámi mánáidgárddiin, vuodđoskuvllain, joatkkaohpahusas, rávesolbmuidoahpahusas ja alit oahpahusas. Sámi lohanguovddáš lea Sámi allaskuvllas.

Doarjjaoažžu:

- Sámi allaskuvla/Samisk høgskole

Lagat evttut bohtet ovdan doarjareivves.

Sámediggái lea juolluduvvon 3 500 000 ru Ráđđehusa sámegiela doaibmaplána čuovvoleapmái. Dan juolludusas várrejuvvo 500 000 ru sámi lohanguovddáži, geahča Ráđđehusa sámegiela doaibmaplána kapihttala LÆRE.

Jahkái 2010 várrejuvvo 500 000 ru Sámi lohanguovddáži.

11.1.6 Verdde-prošeahta

Tabell 11.1.6 Verddeprošeahta (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
50900	Verddeprošeahta	0	0	0	250	250	-
Submi		0	0	0	250	250	-

Čielggaduvvo Verdde-proševtta ásaheapmi man oktavuodas odđa mállet ja arenat nákkuid čoavdimii leat mielde, ja man oktavuodas lea lunddolaš ahte sámi boarrásat leat resursan.

Ortnega hálddaša sámediggeráđđi.

Jahkái 2010 várrejuvvo 250 000 ru Verdde-prošektii.

11.2 Váikkuhangaskaoamit čeahkinjodihangotti geavahussii

Tabella 11.2 Váikkuhangaskaoamit maid Čeahkinjodihangoddi hálddaša (i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
502	Sámedikki politihkalaš joavkkut	1 800	1 872	1 872	3 219	1 347	72,0 %
503	Opposišuvnna bargoeavttut	950	988	988	1 013	25	2,5 %
504	2009 Sámediggeválgga listtat	0	2 000	2 000	0	-2 000	-100,0 %
Submi		2 750	4 860	4 860	4 232	-628	-12,9 %

11.2.1 Sámedikki politihkalaš joavkkut

Doarjjaortnega ulbmil:

- Bures organiserejuvvon politihkalaš joavkkut Sámedikkis

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Joavkkut Sámedikkis main lea stáhtus joavkun Sámedikki politihkalaš dási njuolggadusaid mielde, maid Sámediggi lea mearridan 10.02.94 ja rievdadan 28.11.07

Juolludaneavttut:

- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo. Máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golgotmánu 1. b. 2010
- Ruđaid geavaheamis gáibiduvvo raporta ja rehketoallu mat sáddejuvvojit Sámedikki čeahkinjodihangoddi ovdal cuoŋománu 1. b. 2011
- Muđui gusket njuolggadusat ruđaid geavaheamis Sámedikki politihkalaš joavkkuide, maid Sámediggi lea mearridan 30.11.06

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuoddodoarjja:

- 5 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohhta daidda joavkkuide mat lea registrerejuvvon Sámedikkis, geahča njuolggadusaid ruđaid geavaheamis Sámedikki politihkalaš joavkkuide, maid Sámediggi lea mearridan 30.11.06

b) Doarjja áirraslogu mielde:

- 95 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohhta buot áirasiidda.

Sámedikki čeahkinjodihangoddi hálddaša ortnega.

Jagis 2010 várrejuvvo 3 219 000 ru Sámedikki politihkalaš joavkkuide.

11.2.2 Opposišuvnna bargoeavttut

Doarjjaortnega ulbmil:

- Sámedikki opposišuvnna bargoeavttuid buorideapmi

Doarjjaortnega olahusjoavku

- Joavkkut Sámedikkis main lea stáhtus joavkun Sámedikki politihkalaš dási njuolggadusaid mielde, maid Sámediggi lea mearridan 10.02.94 ja rievdadan 28.11.07, ja mat leat meroštallan iežaset leat oassin opposišuvnna.

Juolludaneavttut:

- Doarjja máksojuvvo dan bušeahhtajagi go dat juolluduvvo. Máksinávžžuhus galgá leat ovddiduvvon ovdal golgotmánu 1. b. 2010

- Ruđaid geavaheamis gáibiduvvo raporta ja rehketdoallu mat sáddejuvvojit Sámedikki čoahkkinjođihangodái ovdal cuoŋománu 1. b. 2011
- Muđui gusket njuolggadusat ruđaid geavaheamis Sámedikki politihkalaš joavkkuide, maid Sámediggi lea mearridan 30.11.06

Meroštallannjuolggadusat:

a) Vuodđodoarjja:

- 10 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta joavkkuid gaska mat leat Sámedikki opposišuvnnas

b) Doarjja áirraslogu mielde:

- 90 % jahkásaš rámmas juogaduvvo luohtta buot áirasiid nammi daidda joavkkuide mat leat opposišuvnnas

Sámedikki čoahkkinjođihangoddi hálddaša ortnega.

Jagis 2010 várrejuvvo 1 013 000 ru opposišuvnna bargoeavttuid várás.

12 Eará doaibmabijut mat eai leat váikkuhangaskaoamit

Tabealla 12.0 Eará doaibmabijut

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
801	Sámiide guoski statistihkka Norggas	300	0	0	0	0	-
800	Sámedikki konferánsat	466	1 150	1 150	1 150	0	0,0 %
850	Bálkkašumiid geigen	90	200	200	100	-100	-50,0 %
860	Dutkan ja ovddideapmi, čielggadeamit ja duođ.prošeavttat	0	2 650	2 650	900	-1 750	-66,0 %
899	Árvvoštallamat	490	500	500	500	0	0,0 %
Submi		1 346	4 500	4 500	2 650	-1 850	-41,1 %

12.1 Konferánsat Sámedikki oktavuodas

Tabealla 12.1 Sámedikki konferánsat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
800	Sámedikki konferánsat	466	1 150	1 150	1 150	0	0,0 %
Submi		466	1 150	1 150	1 150	0	0,0 %

Sámediggi láve lágidit sierra konferánsaid ja mearrida jahkásaččat makkár konferánsat galget lágiduvvot.

Jagi 2010 lágiduvvojit čuovvovaš konferánsat:

- Giellakonferánsa:
Konferánsa fáddán lea Sámedikki sadi areálahálldašeamis.
- Ealáhuskonferánsa:
Konferánsa ulbmilin lea nannet Sámedikki sadi servodatovddideamis sámi guovlluin.
- Boránávdekonferánsa:
Konferánsa ulbmilin lea giddet fuomášumi sámi ealáhusaid hástalusaid boránávdeguovlluin, ja dasto láchit buori gulahallama ja buori ovttasbarggu sierra regionála boránávdenammagottiid gaska mat hálddašit boránávddiid sámi guovlluin.
- Giellakonferánsa:
Konferánsa fáddán lea ”Movt movttiidahttit enat geavahit sámegiela/Hvordan motivere til økt bruk av samisk språk” sámelága giellanjuolggadusaid sámegiela hálddašanguovllus.
- Mánáidgárde- ja skuvlakonferánsa:
Konferánsa fáddán leat sámi oahpponeavvut.

Čoahkkingirji čállit: Ellen Aina Eira/Inga Margrethe Eira

241 siidu 289 siidus

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 150 000 ru konferánssaide.

12.2 Bálkkašumiid ja stipeanddaid juohkin

Tabealla 12.2 Bálkkašumiid ja stipeanddaid geigen

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
85002	Giellamovttiidanbálkkašupmi	0	100	100	0	-100	-100,0 %
85003	Valáštallanbálkkašupmi nuoraide	90	100	100	100	0	0,0 %
Submi		90	200	200	100	-100	-50,0 %

12.2.1 Nuoraid valáštallanstipeanda

Nuoraide valáštallanstipeandda ulbmilin lea movttiidahttit nuorra valáštalliid áŋgiruššat valáštallamiin. Juhkkojuvvojit guokte 50 000 ruvdnosaš stipeandda. Stipeanda addojuvvo ovttaskas valáštallái. Sii geat ožžot stipeandda, fertejit leat gaskal 16 ja 25 jagi dan jagi go stipeanda juhkkojuvvo.

Ortnega hálldaša sámediggeráđđi.

Jagis 2010 várrejuvvo dán ulbmili 100 000 ru.

12.3 Ruđat dutkamii ja ovddideapmái, čielggadusaide ja duodaštanprošeavttaide

Tabealla 12.3 Dutkan ja ovddideapmi, čielggadeamit ja duod.prošeavttat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
86000	Dutkan ja ovddideapmi, čielggadeamit ja duod.prošeavttat	0	2 650	2 650	900	-1 750	-66,0 %
Submi		0	2 650	2 650	900	-1 750	-66,0 %

Jagi 2010 vuoruheamit:

- Sámi servodatfágatearpmaid ja luonddufágatearpmaid ovddideapmi:
- Čielggadus Sámediggi stáhta sámi joatkkaskuvllaid eaiggádeami birra
- Giellaiskkadeapmi

Jahkái 2010 várrejuvvo 900 000 ru dutkamii ja ovddideapmái, čielggademiide ja duodaštanprošeavttaide.

12.4 Árvvoštallamat

Tabealla 12.4 Árvvoštallamat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
89900	Doarjjaruđaid árvvoštallan	490	500	500	500	0	0,0 %
Submi		490	500	500	500	0	0,0 %

Jahkái 2010 várrejuvvo 500 000 ru doarjjaortnegiid árvvoštallamiidda. Ásahuvvo rámmašiehtadus doarjjaortnegiid árvvoštallamiid várás. Ulbmilin lea beavttálmahttit barggu árvvoštallamiiguin ja dieinna lágiin lasihit árvvoštallamiid logu dán jagi.

13 Sámeálbmotfoanda

Jahkásaš buvttadeapmi/reanttuid geavaheami mearrideapmi bušehtas dahkkojuvvo mearrádusa vuodul vuoruhemiid ja áŋgiruššansurggiid hárrái válgaáigodagas, geahča ášši 00/09.

Jahkái 2010 várrejuvvo 9 000 000 ru sámeálbmotfoanddas. Várren lea jagi 2009 reanttut 4 650 000 ru ja 4 350 000 ru lea ovddeš reanttut.

13.1 Sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.1 Čoahkketabealla - Sámeálbmotfoanda

(̄ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
	Ohcanvuđot doarjagat	5 952	9 600	9 600	5 850	-3 750	-39,1 %
	Ovvdian-, čielggadan- ja duodaštanrudat	3 995	4 600	4 600	3 150	-1 450	-31,5 %
Submi		9 947	14 200	14 200	9 000	-5 200	-36,6 %

13.2 Ohcanvuđot doarjagat - sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.2 Ohcanvuđot doarjagat - Sámeálbmotfoanda

(̄ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60010	Giellaovddidandoaimbijut	1 965	4 000	4 000	1 500	-2 500	-62,5 %
60020	Árbediehtu - Duodaštan- ja gaskkustanprošeavttat	800	1 600	1 600	1 850	250	15,6 %
60030	Girjjálašvuhta	3 187	4 000	4 000	2 500	-1 500	-37,5 %
Submi		5 952	9 600	9 600	5 850	-3 750	-39,1 %

13.2.1 Giellaovddideapmi - sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.2.1 Giellaovddideapmi - Sámeálbmotfoanda

(̄ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60010	Spráktuviklingstiltak	1 965	4 000	4 000	1 500	-2 500	-62,5 %
Submi		1 965	4 000	4 000	1 500	-2 500	-62,5 %

Doarjjaortnega ulbmil:

- Oažžut eambbogiid geavahit sámegiela

Doarjjaoažžut:

- Almmolaš ja priváhta ásašusat ja organisašuvnnat
- Ovttaskas ohccit ovttasbargguin ásašusaiguin ja dahje organisašuvnnaiguin fágalaš veahki hárrái prošeavttaid čađaheamis

Doarjjaortnega olahusjoavku:

Sámi álbmot Norggas

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu álggahuvvon prošeavttat 2010:s
- Man ollu čađahuvvon prošeavttat

Vuoruheamit 2010:s

- Leairaskuvla sámegilli
- Prošeavttat mat movttiidahttit sámegiela geavaheami ja oainnusmahttet sámi kultuvrra girjáiuvuđa
- Giellalávgunprošeavttat mánáide, nuoraide ja rávesolbmuide
- Báikenammaprošeavttat
- Giellaeláskuhttinprošeavttat

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat bohtet dien áigemeari maŋŋá eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go 3 vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Galgá ráhkaduvvot prošeaktačilgehus/doaibmabidju mas válddahalloyuvvojit ulbmilat ja dan čadahanvejolašvuohta
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš liigegoluide
- Doaibma- ja investerendoarjja ii addojuvvo
- Doarjja ii addojuvvo prošeavttaide mat ožžot doarjaga eará poasttain Sámedikki bušeahtas
- Jus ovttaskas ohccit ohcet, de galgá leat čálalaš šiehtadus ásašusain dahje organisašuvnnain fágalaš veahki hárrái go guoská prošeavtta čadaheapmái
- Terminologijaprošeavttaid, sihke tearpmat ráhkadeami ja sániid čohkkema oktavuodas, galget Sámedikki njuolggadusat tearbmabarggu várás čuvvojuvot. Tearpmat ja giellaávdnasat mat ráhkaduvvojit, galget addojuvvot Sámediggái elektrovnnalaš hámis dalán go prošeakta lea loahpahuuvon. Sámediggi addá doarjaga terminologijaprošeavttaide dainna eavttuin ahte Sámedikkis lea vuoigatvuohta addit ávdnasiid dutkamii ja dasto diedihit bohtosiid birra
- Terminologijaprošeavttaide gáibiduvvo oahppu sámeielas unnimusat vuodđofága dásis dahje bachelor-dásis
- Báikenammaprošeavttaid oktavuodas galget njuolggadusat maid Sámedikki nammakonsuleanta-bálvalus lea ráhkadan, čuvvojuvot. Kopiija dahje vuodđoávdnasat buot čohkkejuvvon ávdnasiin galget addojuvvot Sámediggái elektrovnnalaš hámis dalán go prošeakta loahpahuuvvo. Sámediggi addá doarjaga báikenammaprošeavttaide dainna eavttuin ahte Sámedikkis lea vuoigatvuohta geavahit čohkkejuvvon ávdnasiid beaivválaš barggus báikenamaiguin, logaldallamiin, čállosiin, dutkamiin ja sullasaččain.

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja rehkenastojuvvo ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul.

Máksineavttut:

- Doarjja mii lea unnit go 50 000 ru, máksojuvvo ollislaččat dalle go prošeakta álggahuuvvo. Doarjaga oktavuodas mii lea eanet go 50 000 ru, máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čadahuuvvon, golut leat duodaštuvvon ja go prošeaktaraporta lea buktojuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot maŋimustá jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtá prošeakta oažžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta guovtti jagi rádjai maŋŋá doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 500 000 ru doarjjan giellaovddidandoaibmabijuide.

13.2.2 Árbediehtu – duodašteapmi ja gaskkusteapmi - sámeálbmotfoanda

Tabella 13.2.2 Árbediehtu - Duodašteapmi ja gaskkusteapmi - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60020	Árbediehtu - Duodaštan- ja gaskkustanprošeavttat	800	1 600	1 600	1 850	250	15,6 %
Submi		800	1 600	1 600	1 850	250	15,6 %

Árbediehtu lea deatalaš oassi sámi kultuvrras ja identitehtas. Árbediehtu čatnasa earret eará iešgudege geavahanmálliide ja luondduresurssaid hálddašeapmái. Dát vásihusvuđot máhttu gaskkustuvvo boarráset buolvvain nuorat buolvvaide, njálmmálaš čilgemiid ja geavatlaš hárjehallama bokte.

Doarjjaortnega ulbmil:

- Árbedieđuid duodašteapmi ja gaskkusteapmi luonddu ja ávnnaskehtes suodjaleami ja geavaheami oktavuodas

Doarjjaoažžut:

- Almmolaš ja priváhta ásašusat ja organisašuvnnat
- Ovttaskas ohccit vuosttažettiin ovttasbargguin almmolaš ja priváhta ásašusaiguin ja organisašuvnnaiguin

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sámi álbmot Norggas

Ulbmilolahusa eavttut:

- Man ollu álggahuvvon prošeavttat ja doaibmabijut

Vuoruheamit 2010:s

- Prošeavttat mat kártejit árbedieđuid luondduresurssaiguin ávkkástallama oktavuodas, mas mielde maiddái historjjálaš ávkkástallan
- Prošeavttat mat váikkuhit sámi álbmotmedisiinna duodašteami ja bisuheami
- Prošeavttat mat duodaštít movt nissonolbmot geavahedje ja gaskkustedje árbedieđuid luonddu ráhkadanávdnasiid muohkadeami oktavuodas

Juolludaneavttut

- Ohcanáigemeari lea njukčamánu 1. b. 2010. Ohcamat mat bohtet dien áigemeari maŋŋá eai meannuduvvo
- Ohcamat galget dávistit Sámedikki vuoruhemiide 2010:s
- Doarjjaoažžu galgá ovdal go 3 vahku leat gollan doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjaga eavttuid.
- Galgá ráhkaduvvot čilgehus prošeavttas/doaibmabijus mas válddahallovvojit ulbmilat ja daid čađahanvejolašvuohta
- Ii sáhte vuordit eanet doarjaga namuhuvvon doaibmabidjui dahje vejolaš liigegoluide
- Doaibma- ja investerendoarjja ii addojuvvo
- Jos ovttaskas ohccit ohcet, de galgá sis leat čálalaš šiehtadus ásašusain dahje organisašuvnnain fágalaš veahki hárrái, go guoská prošeavtta čađaheapmái
- Duodaštanávdnasiid galgá sáhttit bidjat registarii sámi duodaštuvvon árbedieđuid gaskkusteami hálddašeamis nu ahte eaiggátvuohta ja personsuodjalus gozihuvvo.

Meroštallannjuolggadusat:

- Doarjja rehkenastojuvvo ohcama ja prošeaktačilgehusa vuodul.

Máksineavttut:

- Doarjja mii lea unnit go 50 000 ru máksojuvvo ollislaččat dalle go prošeakta álggahuvvo. Doarjaga oktavuodas mii lea enanet go 50 000 ru máksojuvvo 50 % dalle go prošeakta álggahuvvo. Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta lea čadahuuvvon, golut leat duodaštuvvon ja go prošeaktaraporta lea buktojuvvon.
- Prošeakta galgá álggahuvvot dan bušeahttajagi goas doarjja juolluduvvo ja galgá gárvvistuvvot mañimustá jagi mañjá doarjjareivve dáhtona. Erenoamáš oktavuodain sáhtá prošeakta oážžut guhkit áigemeari gárvvistit barggu gitta guovtti jagi rádjai mañjá doarjjareivve dáhtona, dán ferte erenoamážit vuodustit. Duodaštanávdnasiin galgá sáddejuvvo kopijja Sámediggái.
- Doarjjaoažžu galgá buktit rehketoalu ja raportta ruđaid geavaheamis. Jus doarjja lea badjel 150 000 ru, de ferte rehketoalu ruđaid geavaheamis leat duodaštan registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon rehketoalodárkkisteaddji. Rehketoalu galgá sáhttit buohtastahttit dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

Muđui gustojit dat njuolggadusat maid Sámediggi lea mearridan áššis 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtá ohcat.

Ortnega hálddaša Sámedikki doarjjastivra.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 850 000 ru doarjjan duodaštan- ja gaskkustanprošeavttaide árbedieđuid ektui.

13.2.3 Girjjálašvuhta - sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.2.3 Girjjálašvuhta - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60030	Girjjálašvuodaprošeavttat	3 187	4 000	4 000	2 500	-1 500	-37,5 %
Submi		3 187	4 000	4 000	2 500	-1 500	-37,5 %

Ortnega eavttut bohtet ovdan kapihtalis 6.3.1.1 Girjjálašvuhta.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 500 000 ru doarjjan girjjálašvuhtii sámeálbmotfoanddas.

13.3 Ovddidan-, čielggadan- ja duodaštanruđat - Sámeálbmotfoanda

Tabealla 13.3 Ovddidan-, čielggadan- ja duodaštanruđat - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
601	Giellaprográmma	2 995	3 000	3 000	2 500	-500	-16,7 %
602	Árbediedu duodašteapmi ja gaskkusteapmi	1 000	1 600	1 600	650	-950	-59,4 %
Submi		3 995	4 600	4 600	3 150	-1 450	-31,5 %

13.3.1 Giellaprográmma

Tabealla 13.3.1 Giellaprográmma - Sámeálbmotfoanda

(€ 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60100	Giellaprográmma	2 995	3 000	3 000	2 500	-500	-16,7 %
Submi		2 995	3 000	3 000	2 500	-500	-16,7 %

Doarjjaortnega ulbmil:

- Sámegiela nannen ja ovddideapmi

Doarjjaoažžu:

- Sámi Allaskuvla/ Samisk høgskole

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Sápmlaččat geat leat rávis olbmot ja háliidit oahppat sámegiela

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat oktasaš prošeaktačilgehusa vuodul Sámi allaskuvlla ja Sámedikki gaskka.
- Ovttasbargu relevánta fágabirrasiguin, nugo sámi giellaguovddážiiguin

Juolludaneavttut:

- Lagat eavttut doarjaga várás bohtet ovdan sierra doarjjareivves

Juolludaneavttut:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjaga juolludeami Sámi Allaskuvllii

Ortnega hálddaša Sámediggeráđđi.

Jahkái 2010 várrejuvvo 2 500 000 ru dán ulbmili.

13.3.2 Árbedieđuid duodašteapmi ja gaskkusteapmi

Tabella 13.3.2 Árbedieđu duodašteapmi ja gaskkusteapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
60201	Ovddasmanniprošeakta Árbedieđu, kártema, fuolaheami ja geavaheami I	0	650	650	650	0	0,0 %
60202	Registara ovddideapmi árbedieđu hálddašeami várás	1 000	950	950	0	-950	-100,0 %
Submi		1 000	1 600	1 600	650	-950	-59,4 %

13.3.2.1 Árbedieđuid kárten vuogádatlaččat

Doarjjaortnega ulbmil:

- Metodalaš vuoddu ovddideapmi árbedieđuid vuogádatlaččat kártemii.

Doarjjaoažžu:

- Sámi allaskuvla

Doarjjaortnega olahusjoavku:

- Ásahusat ja organisašuvnnat, vejolaččat ovttaskas olbmot geat ovttasbarget ásahusaiguin ja organisašuvnnaiguin mat duodaštit árbedieđuid.

Ulbmilolahusa eavttut:

- Doaimmat oktasaš prošeaktačilgehusa vuodul Sámi allaskuvlla ja Sámedikki gaskka.
- Ovttasbargu relevánta fágabirrasiguin, sámegiella- ja kulturguovddážiiguin, ja árbevieruid guddiiguin sámi árbedieđuid siskkobealde

Juolludaneavttut:

- Lagat eavttut doarjaga várás bohtet ovdan sierra doarjjareivves.

Máksineavttut:

- Sámedikki dievasčoahkkin mearrida doarjaga juohkima Sámi allaskuvllii

Jahkái 2010 várrejuvvo 650 000 ru árbedieđuid vuogádatlaččat kártemii.

14 Politihkalaš dási doaibmagolut

Tabealla 14.1 Politihkalaš dási doaibmagolut

(i 1000 kr)

Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
1010 Sámedikki dievasčoahkkin	9 239	9 300	9 300	9 300	0	0,0 %
1110 Sámedikki čoahkkinjođihangoddi	1 108	1 200	1 252	1 252	0	0,0 %
1120 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi	27	200	200	200	0	0,0 %
1310 Sámi parlamentáralaš ráđđi	757	500	500	500	0	0,0 %
1410 Sámedikki doarjjastivra	1 009	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
1510 Sámediggeráđđi	8 685	7 200	8 280	8 587	307	3,7 %
1610 Sámedikki giellastivra	142	350	350	350	0	0,0 %
1620 Sámi giellalávdegoddi	897	500	500	500	0	0,0 %
1910 Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)	408	325	325	325	0	0,0 %
Sum	22 272	20 575	21 707	22 014	307	1,4 %

14.1 Sámedikki dievasčoahkkin

Dán bušeahtas leat ruđat Sámedikki dievasčoahkkimii, fágálávdegottiide ja joavkkuide.

Jagis 2010 várrejuvvo 9 300 000 ru Sámedikki dievasčoahkkimii.

14.2 Sámedikki čoahkkinjođihangoddi

Čoahkkinjođihangotti bušehtii várrejuvvo ruhta dievasčoahkkinjođiheaddji bálkái ja čoahkkinjođihangotti buhtadusaide ja mátkegoluide čoahkkindoaimmaid várás mat leat lassin dievasčoahkkimiidda. Dan lassin bisuhuvvo ortnet mas leat ruđat fágálávdegottiid geahčademiide ja gulaskuddamiidda, 200 000 ru maid čoahkkinjođihangoddi hálddaša.

Sámedikki mearrádusa vuodul áššis 17/06 Njuolggadusat ruđaid geavaheapmái Sámedikkis politihkalaš joavkkuide, maid čoahkkinjođihangoddi hálddaša, meroštallojuvvo ahte 50 000 ru manná joavkoruđaid ja opposišuvnna bargoeavttuid rehketdoalodárkkisteapmái.

Ruđain mat leat čoahkkinjođihangotti várás várrejuvvo 45 000 ru Sámedikki välljen lahttui ja várrelahttui Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegottis.

Jagis 2010 várrejuvvo 1 252 000 ru Sámedikki čoahkkinjođihangoddái.

14.3 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi

Jagis 2010 várrejuvvo 200 000 ru bearráigeahččanlávdegoddái.

14.4 Sámi parlamentáralaš ráđđi (SPR)

Sámi parlamentáralaš ráđđi (SPR) lea ovttasbargoorgána Ruođa, Suoma ja Norgga sámedikkiid gaska ja Ruošša beale sámiin lea bissovaš ovddastus. Sámediggái Norgga bealde juolluduvvo 500 000 ru SPR:ii Norgga stáhtabušeahtas. Iešguđege sámedikkis mákset iežaset delegašuvnnaid goluid SPR-čoahkkimiidda searvamii ja eará ovddastussii.

Jagis 2010 várrejuvvo 500 000 ru Sámi parlamentáralaš ráđi doibmii.

14.5 Sámedikki doarjjastivra

Jagis 2010 várrejuvvo 1 000 000 ru Sámedikki doarjjastivrui.

14.6 Sámediggeráđđi

Poasttas máksojuvvo bálká presidentii ja várreprezidentii, golmma ráđđelahttui olles virggis mii lea 90 % várreprezidentta bálkkás, ja bálká politihkalaš ráđdeaddiide. Dasa lassin várrejuvvojit ruđat sierra semináraid čađahepmái mat dollojuvvojit dievasčoahkkima áigge.

Prezidentta bálká čuovvu ráđdehuslahtuid bálkká mas gessojuvvo eret 150 000 ru.

Várreprezidentta bálká čuovvu stuorradiggeáirasiid buhtadusa.

Jagis 2010 várrejuvvo 8 587 000 ru sámediggeráđđái.

14.7 Sámedikki giellastivra

Jagis 2010 várrejuvvo 350 000 ru Sámedikki giellastivrii.

14.8 Sámi giellalávdegoddi

Ruhta mii várrejuvvo galgá ovttas Ruota ja Suoma sámedikkiid ruđaiguin mannat sámi giellalávdegotti doibmii.

Jagis 2010 várrejuvvo 500 000 ru Sámi giellalávdegodđái.

14.9 Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)

Jagis 2010 galgá Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi evaluerejuvvot. Ulbmilin lea ahte evalueremiin biddjojuvvošii vuodđu gulahallama ovddidepmái sámi nuoraiguin.

Jahkái 2010 várrejuvvo 325 000 ru Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegodđái.

15 Hálldahusdási doaibmagolut

Tabella 15.1 Hálldahusa doaibmagolut

(i 1000 kr)

Poasta 01	Čilgehus	RR 2008	Buš-2009	Rev-09	Buš- 2010	+/- 10-Rev 09	Erohus %
-	Driftsutgifter administrasjon	76 947	81 210	81 660	85 430	3 770	4,6 %
-	Spesielle prosjekter	6 098	9 050	10 033	4 570	-5 463	-54,5 %
Submi		83 045	90 260	91 693	90 000	-1 693	-1,8 %

Strategiijat

- Sámi servodagáin gulahallamiin bargat dan ala ahte juksat mihttomeriid maid Sámediggi lea bidjan doaibmasis.
- Plánet ovttasdoaibmama beavttálmahttima Sámedikkis ja unnidit mátkedoaimma ja dieinna lágiin maid seastit birra, go geavahišgoahhtit ođđa gulahallan- ja telefodna čovdosiid.
- Bargat dan ala ahte Sámediggi juvssašii birassertifiserema
- Gulahallama bokte eiseválddiiguin ja eará áigequovdilis aktevrraiguin nannet almmolaš diehtjuohkima sámiid birra.
- Nannet nuoraid ja nissonolbmuid rekrutterema Sámedikki jienastuslohkui.

15.1 Hálldahusa doaibmagolut

Sámedikki bušehttarámma lea lasihuvvon 140 miljon ruvnnuin guđa mañimuš jagis. Jagiid 2003 ja 2009 bušehttarámmat leat 206 ja 346 miljon ruvno. Aktiivvalaš politihkalaš bargu politihka ovddideamiin ja čuovvoleamiin, eanet hálldašandoaimmat ja stuorát vuordámušat sámi servodagas gáibidit eanet resurssaid ja alla fágalaš gelbbolašvuoda ollu surggiin. 2010 bušehtas oidno makkár doaimmat dat leat strategiijaid bokte sierra politihkkasurggiid várás.

Hálddahusa doaibmagoluide gullet oppalaš investeremat, dihtoreaiduid investeremat ja sámediggeviesu bajásdoallan.

Jagis 2010 lea dárbu lasihit postii ruđa go leat oastán lassiareálad ja viiddidan láigoareálad:

- Sámedikkis lea dárbu viiddidit kanturareálad Unjárgga gielddas. Meroštallojuvvon lea ahte Sámedikki láigoareálat lassánit sullii 25-30 %, man geažil viessoláigu lassána 150 000 ru.
- Viessuláigui Diehtosiiddas Guovdageainnus 1 500 000 ru
- Eanet resurssat nannet barggu dearvvašvuoda- ja sosiálaáššiiiguin
- Dasa lassan lea biddjojuvvon bálká- ja haddegoarkkun 2,5 %

Meroštallojuvvo ahte ollislaš bálká- ja haddegoarkkun 2009:s Sámedikkis lea sullii 2,5 %.

Jahkái 2010 várrejuvvo oktiibuot 85 430 000 ru hálddahusa doaibmagoluide.

15.2 Erenoamáš prošeavttat

Tabealla 15.2 Erenoamáš prošeavttat

(i 1000 kr)

801	Benevnelse	RR 2008	Bud-2009	Rev-09	Bud- 2010	+/- 10-Rev 09	Avvik i %
-	Buoret bálvalus geavaheadjiide	96	1 000	1 000	0	-1 000	-100,0 %
-	Kvalitehtaovddideapmi vuodđooahpahusas - oahppoplánat	1932	2 200	2 200	0	-2 200	-100,0 %
-	Sámi korrektuvraprográmma - Divvun	2600	0	0	1 250	1 250	-
-	Vistesuodjalanprošeavttat	251	300	300	200	-100	-33,3 %
-	Árvoháhkkanprográmma	919	150	150	150	0	0,0 %
-	Njávdáma Ortodoksa hávdesadji nuortasámisiiddas	300	1 500	2 220	300	-1 920	-86,5 %
-	Kvalitehtaovddideapmi sámi mánáidgárddiin a)	0	1 000	1 000	300	-700	-70,0 %
-	Válga	0	2 900	3 163	370	-2 793	-88,3 %
-	Eret bidjan, loahpadeapmi, éatnan Sámedikki arkiivvain	0	0	0	500	500	-
-	Sámi oahpponeavvovskkádat	0	0	0	1 500	1 500	-
Sum		6 098	9 050	10 033	4 570	-5 463	-54,5 %

a)700 000 ru lea sirdojuvvon kapihttalii 4.2.3 Mánáidgárddit postii 10200

15.2.1 Sámi divvunprográmma - Divvun

Sámi divvunprográmma - Divvun bargguin máttasámegeiela várás jotkojuvvo 2010:s.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 250 000 ru sámi divvunprográmmii – Divvun.

15.2.2 Vistesuodjalanprošeavttat

Prošeakta čuoovola Sámedikki 2003 vistesuodjalanplána, Sámi huksehusaid suodjaleapmi ja hálddašeapmi.

Jahkái 2010 várrejuvvo 200 000 ru Sámedikki huksensuodjalanprošeavttaide.

15.2.3 Árvoháhkkanprográmma - Fágalaš forum ja ovddidanforum

Fágalaš forum galgá addit árvalusaid prográmmii ja lonuhallat dieđuid almmolaš doaibmabijuid hárrái. Ovddidanforumis leat sámi ealáhusorganisašuvnnat ja dat galgá sihkkarastit sámi dimenšuvnna ja sámi luondduáddejumi ovddidanbarggus. Ovddidanforumis galget leat sámi ealáhusorganisašuvnnat ja resursaolbmot geat barget lotnolasealáhusaiguin.

Jagis 2010 várrejuvvo 150 000 ru erenomaš prošeavttaide ja fága- ja ovddidanforumii.

15.2.4 Nuortasámi kulturbiras

Sámediggi lea oastán gohttenbáikki nuortalaš gilis ja eaiggáda dál guoskevaš viesu. Viesu divodeapmi galgá álggahuvvot jagis 2010.

Jahkái 2010 várrejuvvo 300 000 nuortasámi kulturbirrasii nuortalaš gilis.

15.2.5 Dási buorideapmi sámi mánáidgárddiin

Sámediggi doallá fierpmádatčoahkkima sámi mánáidgárddiid bargiide.

Jahkái 2010 várrejuvvo 300 000 ru dási buorideapmái sámi mánáidgárddiin.

15.2.6 Sámediggeválgga

Sámediggeválgga galgá árvvoštallojuvvot dainna ulbmilin ahte leago ođđa váлгаortnet ollašuttán daid mihttomeriid ja vuordámušaid mat ledje vuodđun ovdal go mearrádus ođđa váлгаortnega hárrái dahkkojuvvui.

Jahkái 2010 várrejuvvo 370 000 sámediggeválgga várás.

15.2.7 Eret bidjan, loahpadeapmi ja čatnan Sámedikki arkiivvas

Sámedikkis lea jagi 2004 rájes leamaš elektrovnnalaš arkiiva. Prošeavtta ulbmilin lea ráhkadit dagaldumiid ja eret bidjat ja loahpadit 1989 – 2003 arkiivaávdnasiid ja čatnat čoahkkingirjiid ja journalaid.

Jahkái 2010 várrejuvvo 500 000 ru Sámedikki arkiivva várás arkiivaávdnasiid eret bidjamii, loahpadeapmái, čatnamii ja duššadeapmái.

15.2.8 Sámi oahpponeavvovskkádát

Prošeakta lea Sámedikki 2009-2012 oahpponeavvovddideami strategalaš plána čuovvoleapmi. Prošeavtta ulbmilin lea ovddidit sámi oahpponeavvoválvalusa nu ahte sámi oahpponeavvut čoahkkejuvvot, buvttaduvvot ja addojuvvot nuvttá geavahussii neahtas. Galgá ovddiduvvot uskkádát daid sámi oahpponeavvuid mat gávdnojit čalmmusteapmái, reaidu digitála oahpponeavvuid buvttadeapmái ja juohkinarena gosa oahpaheaddjit sáhttet bidjat ja juogadit iešráhkaduvvon oahppoávdnasiid.

Sámediggi juolluda 3 500 000 ru Ráđđehusa sámegeala doaibmaplána čuovvoleapmái. Dán juolludus várrejuvvo 1 500 000 ru Sámi oahpponeavvovskkádahkii, geahča Ráđđehusa sámegeala doaibmaplána kapihttalas LÆRE.

Jahkái 2010 várrejuvvo 1 500 000 ru Sámi oahpponeavvovskkádahkii.

16 Bušeahttadárbbut jagis 2011

Sámedikki 2010 bušeahtas leat 341 683 000 ru, sorjankeahtta odda dárbbuin, lea bálká- ja haddegoarkjun 4 % mii lea 13 667 320 ru.

Norggas lea erenoamáš ovddasvástádus sámi gielaid, kultuvrra ja eallindiliid ovddideamis. Vuodđolága § 110a geatnegahtta stáhta eiseválddiid láhčit dilálašvuodaid dasa ahte sámi álbmot beassá nannet ja ovddidit gielas, kultuvrras ja servodateallimis.

ILO-konvenšuvdna nr. 169 eamiálbmogiid ja čearddalaš álbmogiid hárrái iešmearrideaddji riikkain, artihkal 6 deattasta ahte eamiálbmogat galget konsulterejuvvot go árvvoštallojuvvo ásahtit lágaid ja hálddahaslaš doaibmabijuid. Dakkár hálddahaslaš doaibmabijuide gullet eahpitkeahtta maiddái bušeahtat ja ekonomalaš rámmat. ILO-169 artihkal 7, addá sápmelaččaide: "...vuoigatvuođa mearridit dehálašvuođaortnega [...] ja vuoigatvuohta nu guhkás go vejolaš jođihit iežaset ekonomalaš, sosiála ja kultuvrralaš ovdánumi". Maiddái ONa konvenšuvnna siviila ja politihkalaš vuoigatvuođaid artihkkala

1 vuodul, lea sápmelaččain iešmearridanvuoigatvuođa vuodul vuoigatvuohta “ovddidit eaktodáhtolaččat iežaset ekonomalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš ovdáneami”.

ONa julggaštus eamiálbmogiid vuoigatvuođaid birra artihkal 3 dadjá ahte sápmelaččat ieža mearridit iežaset politihkalaš stáhtusa ja mearridit iežaset ekonomalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš ovdáneami. Sámediggi hálddaša dán vuoigatvuođa sámi álbmoga bealis, ja das galgá leat mearrideaddji váldi sámepolitihkalaš suorggi doaibmabijuid oktavuodas. Sámediggi dárbbbaša erenoamáš friddjavuođa bušeahta dáfus vai sáhtá sihkkarastit Sámedikki autoritehta ja álggavuoigatvuođa sámepolitihkas. Sihkkarastin dihtii dán lea deatalaš oázžut dakkár bušeahttaprosedyraid ja jahkásaš bušeahttarámmaid, mat dávistit Sámedikki rollii sámepolitihkas.

Dan rájes go Sámediggi áshuvvui 1989:s, leat uhccán ovdamearkkat mat čájehit ahte Sámediggi lea lihkestuvvan oázžut dohkkehuvvot daid dárbbuid maid dat lea čujuhan stáhtabušeahta oktavuodas. Sámediggi lea juohke jagi ovddidan dárbbuid čuovvovaš bušeahttajahká. Dán visogova hápmi lea rievdan mángii go Sámediggi lea ožžon dieđu juolludeaddji eiseváldiin ahte dárbbut ledje eahperealisttalaččat, menddo viidát ja ahte dat eai soaba stáhta vuoruhemiiguin.

Dálá stáhtus lea ahte Sámedikkis ii leat doarvái váikkuhanváldi daidda proseassaide maid vuodul juolluduvvojit ruđat sámi áigumušaide stáhta bušeahtas.

Ii várra sáhte dadjat ahte dálá vuogádat livččii álbmotrievttálaš rámmaid siskkobealde. Váldováttisvuohtan lea dakkár bušeahttaproseassa mii lea vuodđuduvvon dárbbuide, mas stáhta lea doalahan iežas mearridanposišuvnna sámepolitihkalaš vuoruhemiid hálddašeaddjin.

Jagi 2010 stáhtabušeahtas oaidnit ahte stuorra oassi lasáhusas Sámediggái leat čadnojuvvon ruđat. Ollislaš lasáhusas mii lea 16 940 000 ru leat 5 000 000 ru Máhttodepartemeanttas, ohcanvuđot doarjagiidda. Jos diet ruđat gessojuvvojit, de šaddá ollislaš juolludus Sámediggái 11 940 000 ru main 9 370 000 ru leat čadnojuvvon Ráđđehusa vuoruhemiide. Dalle báhcá vel 2 570 000 ru maid Sámediggi ieš sáhtá vuoruhit. Sámediggi ferte vuoruhit bálká- ja haddegoarknema iežas hálddahussii ja daid áshusaide mat ožžot njuolggá doarjaga Sámedikki bušeahtas. Dat mearkkaša dan ahte eará poasttat eai leat veahášge ožžon lasáhusa Sámedikki bušeahtas, ovdamearkka dihte ohcavuđot doarjjaortnegat.

Dálá bušeahttavuohki ii nappo ollašuite iešmearridan rievtti sámi álbmoga ekonomalaš, sosiála ja kultuvrralaš ovdáneapmái. Danne ferte Sámediggi boahit duohta šiehtadallanposišuvdnii go guoská bajimus ekonomalaš rámmaide doaimmas várás.

Sámediggi vuordá ahte jagi 2011 bušeahtta loktejuvvo nationála ángiruššamiid dási mielde, ja ahte bušeahtas eai leat čadnojuvvon ruđat maid Ráđđehusa lea vuoruhan.

Jagi 2010 stáhtabušeahtas eai leat čuovvoluvvon Sámedikki bušeahttadárbbut jahká 2010. Go guoská jagi 2011 bušeahttadárbbu, de vällje Sámediggi váldit vuolggasaji jagi 2010 bušeahttadárbbuin.

Poasta	Čilgehus	Dept.	Bud 2011
100	Oahpahus ja dutkan	MD/BSD	10 000
150	Giella	MD/KGD/BSD	8 000
200	Kultuvra	KGD	30 000
300	Ealáhus	BSD/GGD/GRD/ED/EDD	8 000
400	Birasgáhtten ja kultursuodjalus	BD/KGD	6 000
450	Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan	DFD	3 000
550	Riikkaidgaskasaš oktiigullelašvuotta ja álgoálbmotpoli	OD	2 000
Sum			67 000

BSD	Bargo- ja searvadahttindepartemeanta	GGD	Giella- ja guovlodepartementa
MD	Máhtodepartemeanta	EDD	Eanadoallodepartemeanta
BD	Birasgáhttendepartemeanta	OD	Olgoriikadepartemeanta
KGD	Kultur- ja girkodepartementa	GRD	Guolástus- ja riddodepartememeanta
DFD	Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	ED	Ealáhusdepartemeanta

16.1 Oahpahus ja dutkan

Stuorra dárbu lea buoridit kapasitehta sámi oahpponeavvuid buvttadeamis, sihke mánáidgárddiide, vuodđoskuvllaide ja joatkkaohpahussii. Dárbu lea ráhkadit sihke ođđa oahpponeavvuid ja dálá oahpponeavvuid jorgalit sámegeilli.

Sámedikki 2009 – 2012 oahpponeavvuid ráhkadeami strategalaš plána vuodul šaddet sámi oahpponeavvut nuvttá olámuddui jagi 2009 rájes. Áigumuššan livččii maiddái oastit friija oahpponeavvuid girječálliid. Ulbmilin lea nannet sámi oahpponeavvobuvttadeami. Sámedikki 2011 bušeahtta ferte nannejuvvot dán áŋgiruššama čađaheapmái.

Ain dárbbášuvvo ruhta Mánáidgárdeloktema ja Máhttoloktema – sámi čuovvoleapmái. Dárbu lea ovddidit gelbbolašvuoda mánáidgárddiid bargiid gaskkas ja oahpaheddiid gaskkas olles vuodđo-oahpahusas. Dasto fertejit álggahuvvot doaibmabijut maiguin movttiidahttit sámegeielagiid váldit oahpaheaddjioahpu mii addá gelbbolašvuoda oahpahit mánáidgárdiin, vuodđoskuvllain ja joatkkaohpahusas.

Eallinvuodđu ja servodateallin sámi guovlluin rievdá otne johtileappot ja eanet viidábut go goassige ovdal. Dát buktá stuorra máhttogáibádusaid vai sáhtá váikkuhit iežas eallindili. Go galgá sáhttit riektá válljet de dárbbášuvvo máhtolašvuotta, ja máhtolašvuotta mii gaskkustuvvo ja man birra ságastallojuvvo almmolaš sajiin, lea áibbaš deatlaš boahttevaš sámi servodatovddideapmái. Sámi dutkan lea hui deatlaš ja sámiid iežaset ášahusat dan várás fertejit nannejuvvot.

Jagi 2011 dárkun meroštallojuvvo 10 000 000 ru.

16.2 Giella

Lea dárbu vuogádahttit sámi báikenamma- ja tearbmabarggu. Dat lea vuoruhuvvon doaibma Sámedikkis jagis 2011. Bargu sámi čálamearkkaid geavaheami láchimiin almmolaš registariin ja digitála kárttain ferte vuoruhuvvot. Dat guoská earret eará álbmotregistarii, Brønnøysund-registariidda ja Stáhta kártadoaimmahaga bálvalusaide.

Stuorra oassi sámi álbmogis ii leat goassige beassan oahppat sámegeiela, ja danne sii leat analfabehtat iežaset eatnigielas. Dárbu lea álggahit divvut dán, ja Sámediggi áigu vuoruhit dan. Sámediggi lea álgimin bargat giellaprográmmain man oassin lea alfabetiserenprográmma. Sámediggi áigu 2009:s

vuoruhit alfabetiserenprográmma álggaheami, muhto oaidná ahte dat lea stuorra bargu nu ahte guovddáš eiseválddit ja eará guoskevaš oasálaččat fertejit leat nannoseappot mielde ovttasbargo-oasálažžan.

Jagis 2011 meroštallojuvvo dárbbun 8 000 000 ru.

16.3 Kultuvra

Dálá kulturásahusaide fertejit addojuvvot rámmaeavttut mat addet ovdánanvejolašvuodaid. Jagis 2011 ferte vuoruhit stuorát juolludusa sámi kulturásahusaide vai dat sáhttet gozihit ja ovddidit doaimmaideaset.

Ruhtadeapmi dálá kulturviesuid doibmii lea ollu bázahallan. Sámi kulturásahusat dárbbášit danne ruđaid earret eará dasa ahte bajásdoallat visttiid.

Sámediggi vuoruha čuovvovaš odđa sámi ásašvísttiid:

Sámi dáiddamusea

Várdo báiki sámi guovddáš

Beaivváš sámi teáhter

Sámi nationála teáhterii, Beaivváš sámi teáhterii, ferte dasto sihkkarastojuvvot vuodđu vai teáhteris lea vejolašvuhta bálvalit olles sámi ássanguovllu. Dasa ferte danne vuoruhuvvot ruhta. Dasto lea dárbu oppalaččat nannet sámi lávdedáidaga buvttadeami ja gaskkusteami.

Sámi museaide lea ain dárbu lasihit doaibmadoarjaga 2011:s vai sáhttet nannet bargguset museaid museafágalaš hástalusain.

Etnomusihkkaguovddáš lea doaibmabidju mii lea mielde ovttasbargošiehtadusas Sámedikki ja Finnmárkku fylkkagiella gaskka. Bealit áigot árvvoštallat etnomusihkkaguovddáža ásaheami, ja áigot aktiivvalaččat bargat luđiid ja eará sámi musihka gaskkusteami ektui skuvllain Finnmárkkus. Guovddáža ásaheapmái dárbbášuvvojit ruđat.

Riikkaidgaskasaš sámi filbmaguovddáš dárbbáša doaibmadoarjaga sámi filmbarggu/buvttadeami viidáset ovddideapmái nugo ráđđehusa davveguovllustrategiija ulbmilin lea.

Sámediggi oaidná ahte lea dárbu ásašit oastinortnegiid sámi girjjálašvuoda ja musihka várás jagi 2011 bušehtas. Dát lea deatalaš dan ektui vai sámi girjjálašvuoda ja musihka livččii eanet olámuttos álbmogii.

Meroštallojuvvo ahte dárbu 2011:s lea 30 000 000 ru.

16.4 Ealáhusat

Sámedikki doarjjaortnegat ealáhusovddideapmái dorjot smávvalágan doaimmaid ollu eanet go eará almmolaš doarjjaortnegat. Váikkuhangaskaoamit váikkuhit bargosajiid ásaheami kapitálageanohis smávva servodagain. Sámedikki ortnegiid bokte ožžot dát smávva servodagat kapitála maid muđui livččii lean váttis oážžut. Nissonolbmuid ealáhusvuodđudusat leat dávjá smávva vuodđudusat, ja Sámedikki váikkuhangaskaoamit leat hui deatalaččat vai eanet nissonolbmot servet vuodđudusaide sámi smávva servodagain. Sámediggi lea mielde bisuheamen ássanminstara ja barggolašvuoda sámi báikegottiin. Ealli smávva servodagain lea positiivvalaš váikkuhus stuorraservodahkii.

Sámedikki ealáhusovddideami váikkuhangaskaoapmeortnegiid bohtet ollu ohcamat.

Ealáhusovddideami ohcanvuđot doarjagiid geográfalaš doaibmaguovlu lea viiddiduvvon mañimus jagiid. 2009:s lea geográfalaš doaibmaguovlu viiddiduvvon. Rámmajuolludus Sámediggái ii leat lassánan nu ahte dávistivččii dán viiddideapmái. Sámedikki áigumuššan lea viiddidit guovllu vel eanet 2011:s vai sámi smávva servodagat oččošedje ovdánan- ja ahtanuššanvejolašvuoda. Jus viiddideamis Čoahkkingirji čállit: Ellen Aina Eira/Inga Margrethe Eira

galggaš leat ealáhuspolitihkalaš beaktu, de ferte Sámediggi nannet váikkuhangaskaomiid ja resurssat Sámediggái fertejit lasihuvvot vai lea vejolaš čađahit offensiivva ealáhuspolitihka váikkuhanguovllus. Danne lea dasa dárbu nannet bušeahta.

Sámediggi áigu bargat dan ala ahte boazodoallu oažžu daid seamma divatovdduid investeremiidda ja doaibmaneavvuid geavahepmái ealáhusas nugo eará vuodđoealáhusain ge leat.

Jagi 2011 dárbus meroštallojuvvo 8 000 000 ru.

16.5 Areálat, birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

Sámi kultuvrra, ealáhusbarggu ja servodateallima luondduvuđđosa sihkkarastima lea deatalaš vuhtii váldit buot areálaplánemiin ođđa plána- ja huksenlága mielde. Sámediggái lea addojuvvon vuostaldanváldi plánaid oktavuodas mat leat viehka deatalaččat sámi beroštumiide. Čuovvolan dihte dán ođđa válddi ferte Sámediggi sihke hábmet einnostahtti njuolggadusaid sámi beroštumiid goziheapmái areálaplánemis ja ovddidit dárbbaslaš fágalaš návccaid čuovvolit konkrehta areálaplánaáššiid ja hálldašandoaimmaid dan oktavuodas. Dát buktá lassebarggu Sámediggái.

Kulturmuittuid suodjaleami oktavuodas leat áššit lassáneamen. Dađistaga gáibiduvvo ahte mii galgat eanet searvat ja fágalaččat čuovvolit.

Sámediggái lea addojuvvon resursagáibideaddji rolla konsultašuvdnabeallin golmma dásis buot suodjalanplánabargguin. Evttohusat álbmotmehciid hárrái sámi guovlluin leat lassánan. Álbmotmeahcit mielddisbuktet sierra hástalusaid mat čatnasit sámi meahccegeavaheapmái, ja sámi ealáhusaide nugo boazodollui. Danne lea dárbu nannet Sámedikki barggu suodjalanplánaiguin.

Dálkkádatrievdamiin, biologalaš girjáivuoda massimis ja birasnuoskkideamis leat váikkuhusat eamiálbmogiid ealáhusaide, kultuvrii, dearvvasvuhtii ja eallineavttuide ja dieinna lágiin maiddái servodateallimii. Dárbu lea eanet deattuhit dáid vuodđohástalusaid. Mii dárbbasit buoridit máhtolašvuoda daid rievdamiid ja doaibmabijuid hárrái, mat sáhttet álggahuvvot rievdamiid gáržžideapmái, ja dasto geahčadit sierralágan heivehanstrategijaid.

Jagi 2011 dárbus meroštallojuvvo 3 000 000 ru.

16.6 Dearvvasvuhta ja fuolahus

Ollu stuorra hástalusat leat bálvalusfálaldagaid ovddideami ja kvalitehta sihkkarastima siskkobealde sámi buhcciide. Daid hástalusaid ektui leat guovddáš eiseválddit ja Sámediggi ovttaoaivilis. Oktilis dárbu lea nannet resurssaid dásseárvosaš fálaldagaid ovddideapmái.

Stuorra dárbu lea nannet máhtolašvuoda mánáidsuodjaleamis sámi mánáid giela ja kultuvrra hárrái. Dán ferte dahkat sámi mánáid vuoigatvuodaid sihkkarastima dihtii. Ferte ovddidit doaibmabijuid čielggadan dihte movt sámi mánáid vuoigatvuodát galget gozihuvvot.

Jagis 2011 meroštallojuvvo dárbus 3 000 000 ru.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 03.12.09 dii.16.25

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 46/09

Miellahtuid välljen Finnmárkkuopmodaga stivrii ja bearráigeahccanlávdegoddái

Arkiivaáššer..

09/398606 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššer.
Válggalávdegoddi		
Sámedikki dievasčoahkkin	30.11. - 4.12.09	

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 03.12.09 dii.16.25

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkkašumit

Válggalávdegotti mearrádus

Finnmárkkuopmodaga stivrii:

1. Sámediggi nammada Toril Bakken Kåven lahttun Finnmárkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Isak Ole Hætta.
2. Sámediggi nammada Nils Johan J. Gaup lahttun Finnmárkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Elisabeth Hegge Guttorm.
3. Sámediggi nammada Klemet Erland Hætta lahttun Finnmárkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Elin Henriksen.

Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddái:

1. Sámediggi nammada Josef Vedhugnes lahttun Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddái.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Synnøve Solbakken-Härkönen.

Sii doaibmagohtet 01.01. 2010, ja doaibmanáigi lea 4 jagi.

Evttohus 2 Aud Marthinsen, Ovddádusbellodagas

Ovddádusbellodat háliida ahte mii eat nammat ovttaga Sámedikkis Finnmárkkuopmodaga stivrii, eat ge bearráigeahččolávdegoddái, Mii háliidit ahte Finnmárkku fylkkastivra vällje áirasiid Finnmárkkuopmodahkii ja bearráigeahččolávdegoddái.

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 38 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Čoahkkinjođihangotti árvalus nr. 1 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Čoahkkinjođihangotti árvalus nr. 2 mearriduvvui 36 jienain. 2 jienasteigga vuostá.
- Čoahkkinjođihangotti árvalus nr. 3 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Čoahkkinjođihangotti árvalus Finnmarkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddái mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Evttohus 2 gessojuvvui.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Hilde Anita Nyvoll, áššejođiheaddji	
2	Aud Marthinsen Aud Marthinsen	Hilde Anita Nyvoll
3	Berit Marie P. Eira	Hilde Anita Nyvoll
		Egil Olli

VI Sámedikki mearrádus

1. Sámediggi nammada Toril Bakken Kåven lahttun Finnmarkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Isak Ole Hætta.
2. Sámediggi nammada Nils Johan Gaup lahttun Finnmarkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Elisabeth Hegge Guttorm.
3. Sámediggi nammada Klemet Erland Hætta lahttun Finnmarkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Elin Henriksen.

Finnmarkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddái:

1. Sámediggi nammada Josef Vedhugnes lahttun Finnmarkkuopmodaga
berráigeahččanlávdegoddái.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Synnøve Solbakken-Härkönen

Sii doaibmagohtet 01.01. 2010, ja doaibmanáigi lea 4 jagi.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 03.12.09 dii.16.40

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 47/09

Sámeálbmotfoandda - odda válgaáigodaga vuoruheamit

Arkiivaáššennr..

07/132606 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđdi	20.10.09	R 142/09
Bajáššaddan-, fuolahus- ja oahppolávdegoddi	17. – 19.11.09	
Sámedikki dievasčoahkkin	30. – 3.12.09	47/09

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 02.12.09 dii. 09.00

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	20.10.09	Sámediggeráđdi	Ášši R 142/09 Sámeálbmotfoandda – odda válgaáigodaga vuoruheamit

II Evttohusat ja mearkkašumit

Sámediggeráđi mearrádusárvalus:

Sámediggeráđdi mearrida čuovvovaš ángiruššansurggiid 2009-2013 áigodahkii:

1. Giellaovddidandoaibmajijut
  - a. Ulbmil: Oažžut eambbogiid geavahit sámegiela
2. Árbevirolaš máhttu – duodašteapmi ja gaskkustanprošeavttat
  - a. Ulbmil: Árbediehtu galgá leat ealli máhttu
3. Girjjálašvuohta
  - a. Ulbmil: Lasihit sámi girjjálašvuođa almmuhanlogu

Bajáššaddan-, fuolahus ja oahppolávdegotti árvalus:

Mearkkašumit:

Lávdegotti lahtuin Norgga sámiid riikkasearvnis (NSR) Silje Karine Muotka, Kirsti Gunsám, Trond Are Anti, Olof Anders Kuhmunen ja Miriam Paulsen, ja Jobttisámilisttas (Fsl) Anders Somby jr. leat čuovvovaš mearkkašumit:

Sámeálbmotfoandda duppalastin

Lávdegoddi oaivvilda ahte Sámeálbmotfoandda ferte duppalastojuvvot. 75 miljovdnasaš foanddas boahtá sullii 4,5 miljovdna reantun. Stáhta dáruiduhttinpolitihkka sápmelaččaid ektui mielddisbuvttii issoras stuorra kultuvrralaš, gielalaš ja identitehtalaš massimiid. Vai sáhtá muhtun muddui váidudit dáid vahágiid, earret eará dainna lágiin ahte sámegielaš lohku lassánivččii, de dárbbasuvvo stuorra ekonomalaš lassáneapmi. Lávdegoddi oaivvilda ahte jahkásaš reanttut eai leat doarvái dasa ahte buhtadit dáruiduhttima vahágiid, ja bivdá sámédiggeráđi bargat dan ala ahte Sámeálbmotfoandda duppalastojuvvo.

Doarjja kvenafondii

Lávdegoddi lea oaidnán ahte Norgga kvenaid bealis lea dovddahuvvon sávaldat ahte ásahuvvo kvenafoanda mii lea Sámeálbmotfoandda sullasaš. Kvenat lea minoritehta Norggas, ja Norgga eiseválddit leat danne geatnegahttojuvvon gáhttet ja ovddidit kvena kultuvrra ja giela. Lávdegoddi háliida ahte Norgga eiseválddit ásahit kvenafoandda, go gearddi lea jo ásahuvvon foanda sápmelaččaid ja romániálbmoga várás.

Sámi filbmafoanda

Lávdegoddi háliida ahte Sámediggi váikkuha dasa ahte sámi filbmafoanda ásahuvvo, ja oaivvilda dat nannešii ja lasihivččii sámi filbmabuvttadeami. Filbma seammás sihke duodašta ja gaskkusta, ja nanne sihke kultuvrra, giela ja sámi árbedieđu. Lávdegoddi oaivvilda ahte vihtta miljovvna filbmafondii lea álgojurdaga mielde ovttagearddi investeren.

Árvvoštallan

Boahpte sámediggeáigodaga loahpageahčen leat Sámeálbmotfoandda ruđat doaimman lagabui guhtta jagi. Lávdegoddi oaidná ahte ovdalgo áigodaga 2013 - 2018 strategiijat biddjojuvvojit, dárbbasuvvo viidát árvvoštallat Sámeálbmofoandda váikkuhusaid. Lávdegoddi oaivvilda maiddá ahte dalle ferte geahčadit leat go eará suorrgit maiguin lea deatalaš áŋgiruššat.

Evttohus:

Evttohus *NSRas ja Jobttisámilisttas:*

Evttohus 1

Ođđa čuokkis 4) Filbma

Mihttomearri: lassi sámi filbmabuvttadeapmi

Sámediggi áigu geavahit vihtta miljovvna sestojuvvon kapitálas filbmafondii

Evttohus 2

Lasáhus:

Sámeálbmotfoandda čalmmustahttin

Sámediggi áigu čalmmustahttit álmmlašvuhtii guđe prošeavttat leat ožžon doarjaga

Sámeálbmotfoanddas.

Sámediggi áigu danne merket buot buktagiid/prošeavttaid maid Sámeálbmotfoanda lea dorjon

Evttohus *Ovvádusbellodagas (FrP) Hans Eriksen bokte:*

Evttohus 3

Sámediggeráđi evttohusa sadjái árvaluvvo ahte:

Sámediggi háliida loahpahit Sámeálbmotfoandda, ja ávžžuha Stuorradikki dahkat dan. Dassážiigo Stuorradiggi mearrida loahpahit foandda, áigu Sámediggi geavahit Sámeálbmotfoandda reanttuid buoritdit daid skuvllaid main lea sámeziel oahpahus, gos váilot issoras ollu sihke oahpponeavvut ja sámezielat oahpaheaddjit.

Sámediggi mearrida čuovvovaš áŋgiruššansurggiid áigodahii 2009-2013:

1) Giellaovddidandoaimbajut

Ulbmi: Dahkat nu ahte buohkat geat háliidit geavahit sámeziela, besset dan dahkat.

2) Árbediehtu - duodašteapmi ja gaskkustanprošeavttat

Ulbmi: Árbediehtu galgá leat ealli máhttu

3) Girjjálašvuolta

Ulbmi: Sihkkarastit ođđa sámi girjjálašvuoda almmuhemiid

Lávdegotti ráva:

Lávdegottis eai leat eanet mearkkašumit dahje evttohusat ja rávve Sámedikki mearridit čuovvovačča:

Sámediggi doarju muđui Sámediggeráđi árvalusevttohus

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 37 čeahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Bajásšaddan, fuolahas- ja oahppolávdegotti evttohus 1 hilgojuvvui 22 jienain. 15 jienastedje beali.
- Bajásšaddan, fuolahas- ja oahppolávdegotti evttohus 2 hilgojuvvui 22 jienain. 15 jienastedje beali
- Bajásšaddan, fuolahas- ja oahppolávdegotti evttohus 3 hilgojuvvui 34 jienain. 3 jienastedje beali
- Lávdegotti ráva mearriduvvui 34 jienain 3 jiena vuostá

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkvuorrolistu ja replihkat

	Sáhkvuorru	Replihkka
1	Jørn Are Gaski, áššejodiheaddji	Silje Karine Muotka
		Aili Keskitalo
		Olaf Eliassen
	Jørn Are Gaski	
2	Kirsti Guvsám	Jørn Are Gaski
		Marianne Balto
	Kirsti Guvsám	
3	Anne Helene Saari	Olaf Eliassen
		Geir Tommy Pedersen
	Anne Helene Saari	
4	Inga-Lill Sundset	Geir Tommy Pedersen
	Inga-Lill Sundset	
	Jørn Are Gaski, čeahkkinortnegii	
5	Aili Keskitalo	Marianne Balto
		Jørn Are Gaski
		Vibeke Larsen
	Aili Keskitalo	
6	Silje Karine Muotka	Jørn Are Gaski
		Marianne Balto
		Rolf Johansen
	Silje Karine Muotka	
7	Hans Eriksen	Marianne Balto
		Jørn Are Gaski
		Willy Ørnebakk
	Hans Eriksen	
8	Trond Are Anti	Marianne Balto
	Trond Are Anti	
9	Anne Helene Saari	Geir Tommy Pedersen
		Trond Are Anti
	Anne Helene Saari	

10	Olaf Eliassen	Geir Tommy Pedersen
		Kirsti Guvsám
		Aili Keskitalo
	Olaf Eliassen	
11	Miriam Paulsen	Jørn Are Gaski
		Aili Keskitalo
		Geir Tommy Pedersen
	Miriam Paulsen	
12	Anne Jannok Eira	
13	Odd Iver Sara	
14	Egil Olli	
15	Aud Marthinsen	
16	Marianne Balto	
17	Alf Isaksen	
18	Stig Furu	
19	Marie Therese Nordsletta Aslaksen	
20	Jørn Are Gaski	
21	Gunn-Britt Retter	
22	Aili Keskitalo	
23	Egil Olli	
24	Skjalg Asbjørn Jensen	
25	Willy Ørnebakk	
	Jørn Are Gaski	
	Geir Tommy Pedersen, čoaħkkinortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggeráđđi mearrida čuovvovaš áŋgiruššansurggiid 2009-2013 áigodahkii:

1. Giellaovddidandoaibmajut
  - a. Ulbmil: Oažžut eambbogiid geavahit sámegiela
2. Árbevirolaš máhttu – duodašteapmi ja gaskkustanprošeavttat
  - a. Ulbmil: Árbediehtu galgá leat ealli máhttu
3. Girjjálašvuohta
  - a. Ulbmil: Lasihit sámi girjjálašvuođa almmuhanlogu

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 02.12.09 dii.12.00.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 48/09

Sámedikki bargoortnega revideren - vuoddonjuolggadusat

Arkiivaáššennr..
009/126506 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Čoahkkinjodihangoddi	28.04.09	05/09
Plána- ja finánsalávdegoddi	12. – 14.05.09	PFL 006/09
Sámedikki dievasčoahkkin	26. – 29.05.09	25/09
Sámedikki dievasčoahkkin	1.12. – 4.12.09	

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 02.12.09 dii. 12.00.

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	28.04.09	Čoahkkinjodihangotti	Ášši 05/09 Sámedikki bargoortnega revideren
2		Sámedikki dievasčoahkkin	Ášši 25/09 Sámedikki bargoortnega revideren

II Evttohusat ja mearkkašumit

Čoahkkinjodihangotti mearrádusárvalus:

Sámediggi dohkkeha rievdadusaid vuoddonjuolggadusain maid ovddit Sámediggi mearridii. Ođđa vuoddonjuolggadusat bohtet fápmui dan beaivvi rájes go ođđa čoahkkinnortnet, mii lea heivehuvvon ođđa vuoddonjuolggadusaide, bohtá fápmui.

Ođđa vuoddonjuolggadusat čudjet ná:

SÁMEDIKKI VUOĐĐONJUOLGGADUSAT

§ 1 Sámedikki orgánat

Sámedikki bajimus orgána lea Sámedikki dievasčoahkkin. Sámediggi vällje Sámedikki áirasiid gaskkas sámediggeráđi ja dievasčoahkkinjodiheddjiid. Sámediggi mearrida eará organiserema iežas čoahkkinnortnegis.

§ 2 Vuosttaš dábálaš dievasčoahkkin

Sámedikki vuosttamuš dábálaš dievasčoahkkin maŋŋá sámediggeválgga dollojuvvo ovdal golggotmánu loahpa válgajagis, ii dattetge árat go golggotmánu vuosttaš beaivvi. Sámedikki dievasčoahkkima galgá dábálaš bures ja buori áiggis gulahit almmuhusaiguin.

§ 3 Sámediggeválgga

Sámediggi välljejuvvo sámelága mearrádusaid mielde.

§ 4 Geatnegasvuohta boahit čoahkkimii

Olbmot geat leat välljejuvvon Sámedikki áirrasin dahje lahttun orgánas maid Sámediggi lea ásahan, lea geatnegasvuohta leat mielde Sámedikki dahje dan orgána čoahkkimiin go ii leat lobálaš jávkan.

§ 5 Čoahkkingiella

Sámedikki váldogiella lea sámegiella. Sámedikki dievasčoahkkimiin lea buohkain vuoigatvuohta iežaset dáhtu mielde sárđnut jogo sámegillii dahje dárogillii.

§ 6 Gaskaboddosaš jodiheapmi

Sámedikki vuosttamuš dábálaš dievasčoahkkima maŋŋá válgga almmuha ja jodiha ovddit Sámedikki dievasčoahkkinjodiheaddji dassá go odđa Sámedikki dievasčoahkkinjodiheaddji lea välljejuvvon. Jos dievasčoahkkinjodiheaddji ii sáhte boahit, de doaibmá dievasčoahkkinjodiheami nubbinjodiheaddji. Čoahkkima jodiheaddji čuorvu namaid ja vuostáiváldá áirasiid ja sadjásaš áirasiid fápmudusaid.

§ 7 Fápmuduslávdegoddi

Sámediggi vällje iežas áirasiin viđa olbmo lávdegotti mii iská odđa Sámedikki áirasiid ja várreáirasiid fápmudusaid. Seammás Sámediggi vällje lávdegotti jodiheaddji ja nubbinjodiheaddji.

§ 8 Fápmudusaid dohkkeheapmi

Áirasiid fápmudusat dohkkehuvvojit jienastemiin. Áirasat eai searvva iežaset fápmudusaid dohkkehanjienasteapmái.

Jos váilot dárbbaslaš dieđut áirasa fápmudusa dohkkeheamis, de sáhtá dan áirasa fápmudusa dohkkehit gaskaáigásaččat dassá go lea vejolaš dan mearridit loahpalaččat.

§ 9 Mearridanváldi

Sámedikki dievasčoahkkima ii sáhte vuodđudit ovdal go unnimusat bealli áirasiin leat sajis. Sámedikkis lea mearridanváldi go unnimusat bealli áirasiin leat mielde jienasteamis.

Jienasteamis go Sámedikki vuodđonjuolggadusat leat evttohuvvon rievdaduvvot, lea Sámedikkis mearridanváldi go unnimusat guokte goalmmásas áirasiin leat mielde jienasteamis. Dákkár evttohusaid ii sáhte Sámediggi meannudišgoahit ovdal go unnimusat guokte goalmmásas áirasiin leat sajiineaset dievasčoahkkinlanjas.

§ 10 Jietnadan- ja evttohanvuoigatvuohta

Dušše čoahkkimii boahán áirasiin lea vuoigatvuohta buktit evttohusaid Sámedikki ráđđádallamiin. Čoahkkimii boahán áirasiin ja Sámediggeráđi miellahtuin lea jietnadanvuoigatvuohta Sámedikki ráđđádallamiin.

§ 11 Čoahkkinalmmolašvuohta

Sámedikki dievasčoahkkimat dollojit rabas uvssaid. Dattetge Sámediggi sáhtá guokte goalmmásas eanetloguin mearridit meannudit ášši giddejuvvon uvssaid duohken.

§ 12 Válmmašteaddji fápmuduslávdegoddi

Válgaáigodaga maŋjimus dievasčoahkkimis vällje Sámediggi iežas áirasiid gaskkas lávdegotti mas leat vihtta lahtu seamma máde várrelahtuiguin odđa Sámedikki áirasiid ja várreáirasiid fápmudusaid gaskaboddosaš iskamii. Seammás välljejuvvo jodiheaddji ja nubbinjodiheaddji. Lávdegoddi galgá, nu guhkás go lea dárbu, geahčadit ja oážžut čielgasa dain áššebáhpiriin mat gusket válgii ja buot dain váidalusain ja ákkain mat leat sáddejuvvon rivttes áigái, jos dat mearkkašit maidege fápmudusmearrádusaide. Lávdegottis lea Sámedikki bealis fápmudus háhkat buot dieđuid maid ieš gávnnaha dárbbaslašžan dán oktavuodas.

§ 13 Čoahkkinortnet

Sámediggi mearrida sierra čoahkkinortnega mas leat mearrádusat Sámedikki organiserema, ráđđádallamiid ja áššemeannudeami birra.

§ 14 Vuodđonjuolggadusaid rievdadeapmi

Vuodđonjuolggadusaid rievdadusevttohusaid galget guokte maŋŋálas sámedikki meannudit. Rievdadusmearrádusa ii sáhte bidjat doibmii ovdal go lea mearriduvvon goappašiid maŋŋálas

sámedikkiin. Vuodđonjuolggadusaid rievdadusmearrádus dahkko eanetlogu jienastuvvon jienastagaiguin.

Vuosttaš lađđasa mearrádusat eai gusto vejolaš vuodđonjuolggadusrievdadusaid oktavuodas maid sámelága mearrádusrievdadusat dagahit. Dákkár oktavuodain ovddiduvvo ášši Sámediggái dábalaš vuogi mielde.

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 38 čeahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Čeahkinjođihangotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.(ups annen format)

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Jarle Jonassen	

VI Sámedikki mearrádus

Čeahkinjođihangotti mearrádusárvalus:

Sámediggi dohkkeha rievdadusaid vuodđonjuolggadusain maid ovddit Sámediggi mearridii. Ođđa vuodđonjuolggadusat bohtet fápmui dan beavvi rájes go ođđa čeahkinortnet, mii lea heivehuvvon ođđa vuodđonjuolggadusaide, boahtá fápmui.

Ođđa vuodđonjuolggadusat čudjet ná:

SÁMEDIKKI VUOĐĐONJUOLGGADUSAT

§ 1 Sámedikki orgánat

Sámedikki bajimus orgána lea Sámedikki dievasčeahkkin. Sámediggi vällje Sámedikki áirasiid gaskkas sámédiggeráđi ja dievasčeahkinjođiheddjiid. Sámediggi mearrida eará organiserema iežas čeahkinortnegis.

§ 2 Vuosttaš dábalaš dievasčeahkkin

Sámedikki vuosttamuš dábalaš dievasčeahkkin maŋŋá sámédiggeválgga dollojuvvo ovdal golggotmánu loahpa válgajagis, ii dattetge árat go golggotmánu vuosttaš beavvi. Sámedikki dievasčeahkkima galgá dábalaš bures ja buori áiggis gulahit almmuhusaiguin.

§ 3 Sámediggeválga

Sámediggi välljejuvvo sámelága mearrádusaid mielde.

§ 4 Geatnegasvuohta boahit čeahkkimii

Olbmot geat leat välljejuvvon Sámedikki áirrasin dahje lahttun orgánas maid Sámediggi lea ásahan, lea geatnegasvuohta leat mielde Sámedikki dahje dan orgána čeahkkimiin go ii leat lobálaš jávkan.

§ 5 Čeahkkingiella

Sámedikki váldogiella lea sámegiella. Sámedikki dievasčeahkkimiin lea buohkain vuogatvuohta iežaset dáhtu mielde sárđnut jogo sámegilli dahje dárogilli.

§ 6 Gaskaboddosaš jodiheapmi

Sámedikki vuosttamuš dábálaš dievasčoahkkima maŋŋá válgga almmuha ja jodiha ovddit Sámedikki dievasčoahkkinjodiheadđji dassá go ođđa Sámedikki dievasčoahkkinjodiheadđji lea válljejuvvon. Jos dievasčoahkkinjodiheadđji ii sáhte bohtit, de doaibmá dievasčoahkkinjodiheami nubbinjodiheadđji. Čoahkkima jodiheadđji čuorvu namaid ja vuostáiváldá áirasiid ja sadjásaš áirasiid fápmudusaid.

§ 7 Fápmuduslávdegoddi

Sámediggi vállje iežas áirasiin viđa olbmo lávdegotti mii iská ođđa Sámedikki áirasiid ja várreáirasiid fápmudusaid. Seammás Sámediggi vállje lávdegotti jodiheadđji ja nubbinjodiheadđji.

§ 8 Fápmudusaid dohkkeheapmi

Áirasiid fápmudusat dohkkehuvvojit jienastemiin. Áirasat eai searvva iežaset fápmudusaid dohkkehanjienasteapmái.

Jos váilot dárbbaslaš dieđut áirasa fápmudusa dohkkeheamis, de sáhtta dan áirasa fápmudusa dohkkehit gaskaáigásaččat dassá go lea vejolaš dan mearridit loahpalaččat.

§ 9 Mearridanváldi

Sámedikki dievasčoahkkima ii sáhte vuodđudit ovdal go unnimusat bealli áirasiin leat sajis. Sámedikkis lea mearridanváldi go unnimusat bealli áirasiin leat mielde jienasteamis.

Jienasteamis go Sámedikki vuodđonjuolggadusat leat evttohuvvon rievdaduvvot, lea Sámedikkis mearridanváldi go unnimusat guokte goalmmásas áirasiin leat mielde jienasteamis. Dákkár evttohusaid ii sáhte Sámediggi meannudišgoahtit ovdal go unnimusat guokte goalmmásas áirasiin leat sajiineaset dievasčoahkkinlanjas.

§ 10 Jietnadan- ja evttohanvuoigatvuohta

Dušše čoahkkimii bohtán áirasiin lea vuoigatvuohta buktit evttohusaid Sámedikki ráđđádallamiin. Čoahkkimii bohtán áirasiin ja Sámediggeráđi miellahtuin lea jietnadanvuoigatvuohta Sámedikki ráđđádallamiin.

§ 11 Čoahkkinalmmolašvuohta

Sámedikki dievasčoahkkimat dollojit rabas uvssaid. Dattetge Sámediggi sáhtta guokte goalmmásas eanetloguin mearridit meannudit ášši giddejuvvon uvssaid duohken.

§ 12 Válmmašteaddji fápmuduslávdegoddi

Válgaáigodaga maŋimus dievasčoahkkimis vállje Sámediggi iežas áirasiid gaskkas lávdegotti mas leat vihtta lahtu seamma mađe várrelahtuiguin ođđa Sámedikki áirasiid ja várreáirasiid fápmudusaid gaskaboddosaš iskamii. Seammás válljejuvvo jodiheadđji ja nubbinjodiheadđji. Lávdegoddi galgá, nu guhkás go lea dárbu, geahčadit ja oazžut čielgasa dain áššebáhpiriin mat gusket válgii ja buot dain váidalusain ja ákkain mat leat sáddejuvvon rivttes áigái, jos dat mearkkašit maidege fápmudusmearrádusaide. Lávdegottis lea Sámedikki bealis fápmudus háhkat buot dieđuid maid ieš gávnnaha dárbbaslašžan dán oktavuodas.

§ 13 Čoahkkinortnet

Sámediggi mearrida sierra čoahkkinortnega mas leat mearrádusat Sámedikki organiserema, ráđđádallamiid ja áššemeannudeami birra.

§ 14 Vuodđonjuolggadusaid rievdadeapmi

Vuodđonjuolggadusaid rievdadusevttohusaid galget guokte maŋŋálas sámedikki meannudit. Rievdadusmearrádusa ii sáhte bidjat doibmii ovdal go lea mearriduvvon goappašiid maŋŋálas sámedikkiin. Vuodđonjuolggadusaid rievdadusmearrádus dahkko eanetlogu jienastuvvon jienastagaiguin.

Vuosttaš lađđasa mearrádusat eai gusto vejolaš vuodđonjuolggadusrievdadusaid oktavuodas maid sámelága mearrádusrievdadusat dagahit. Dákkár oktavuodain ovddiduvvo ášši Sámediggái dábalaš vuogi mielde.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 02.12.09 dii. 12.05.

Ášši 49/09

Sámedikki mearkašumit 2010/ 2011 boazodoallošiehtadussii

Arkiivaáššennr..
09/453006 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđdi	20.10.09	R 145/09
Ealáhus- ja kulturlávdegoddi	17. – 19.11.09	
Sámedikki dievasčoahkkin	30.11. – 3.12.09	

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 02.12.09 dii.13.30

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	20.10.09	Sámediggeráđdi	Ášši R 145/09 Sámedikki mearkašumit 2010/2011 boazodoallošiehtadussii

II Evttohusat ja mearkašumit

Sámediggeráđdi mearrádusárvalus:

Sámedikki rolla šiehtadallamiid ektui – boazoealáhusa válđošiehtadus

Sámi boazodoallu lea deatlaš barggaheaddji sámi guovlluin, ja deatlaš identitehtaresursa sápmelaččaide. Sámediggi berošta das ahte boazodoalus galget leat buorit rámmaeavttut iežas doaimmamii ja ovddideapmái, ja ahte dát fuolahuvvojit eiseválddiid ja ovddasteaddji sámi orgánaid gaskasaš ráđđádallamiin.

Sámedikki stáhtus boazodoallošiehtadallamiid ja šiehtadusa ektui lea leamaš buorre ortnet, muhto dat ii leat ovdánan dan rájes go dat áshuvvui. Maŋit áiggis lea Sámedikki rollat viiddiduvvon iešguđet sámi fágasurggiin, ja lea maid ožžon konsultašuvdnašiehtadusa. Sámediggi háliida oazžut vejolašvuoda váikkuhit dasa ahte boazodoalu rámmaeavttut sihkkarastojuvvojit, ja dainna lágiin čuovvolit iežamet geatnegasvuodaid sámi boazodoalu ektui.

Sámedikki diedáhusas sámi boazodoalu birra válldahallojuvvojit Sámediggeráđdi mihttomearit boazodoallošiehtadussii. Sámediggi háliida eanet válldi váikkuhit departemeantta boazodoallofálaldahkii. Dan oktavuodas berre Sámediggi ja departemeanta konsulteret stáhta boazodoallošiehtadusa fálaldaga birra. Sámedikki mielas dát lea lunddolaš ovdáneapmi das mo stáhta geavataččat čadaha álbmotrievttálaš geatnegasvuodaidis konsulteret sápmelaččaid álgoálbmogin. Sámediggi deattuha ahte konsultašuvnnat gusket dušše departemeantta šiehtadusfálaldahkii. Sámedikkis álbmotválljen orgánan lea ovddasvástádus fuolahit servodatovddideami sámi guovlluin, seammás go dat galgá leat váikkuheaddjin daidda rámmaide ja eavttuide maid stáhta fállá ealáhussii. Sámedikki árvvoštallan lea ahte Sámedikkis galgá leat váikkuhanváldi dain rámmaid ja eavttuin, maid stáhta fállá ealáhussii. Konkrethta dát mearkaša ahte dat Sámedikki evttohus boazodoallošiehtadussii maid sámediggeráđdi bidjá ovdan, loktejuvvo konsultašuvdnadássái ja ahte dát lea Sámedikki vuodđodokumeanta konsultašuvnnaide Stáhtain Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta/EBD bokte Stáhta fálaldaga birra Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvái/ NSR:ii. Sámediggeráđdi áigu oččodit sullasaš proseassa jahkásaš eanadoallošiehtadusain.

Sámediggkkii mielas lea deatalaš ahte boazodoalu válđošiehtadus ođasmahttojuvvo vai dat dávista álbmotrievttálaš ovddideapmái, dás maiddái ILO 169 artihkkaliidda 6 ja 7, ja álgoálbmotjulggaštusa artihkkaliidda 18 ja 19, geahča artihkkaliid 3 ja 4. Dáid mearrádusaid vuodul lea Sámedikkis vuoigatvuohta oazžut dievaslaš dieđuid ja searvama mearrádusproseassa buot dásiin, ja Sámediggi galgá beassat addit mieđáhusas ovddalgihtii addojuvvon dieđuid vuodul daidda doaibmabijuide ja ekonomalaš rámmaide mat evttohuvvojit, ja ahte Sámedikki oainnut ja árvvoštallamat galget boahtit ovdan dain dieđuin mat biddjojuvvojit ovdan eará departemeanttaide ja proposišuvnnain Stuorradiggái.

Gustovaš válđošiehtadus ii fuolat doarvái bures dáseárvvu beliid gaskkas nu no álbmotriekti eaktuda. ILO-konvenšuvnna 169 artihkal 6 eaktuda ahte šiehtadallamat: [...] galget čađahuvvot buriin dáhtuin [...] ja dainna ulbmiliin ahte šaddat ovttamielalazžan [...], ja álgoálbmotjulggaštusa artihkkalis 19 daddjojuvvo ahte šiehtadallamat galget dahkkojuvvot “guoskevaš álgoálbmogiiiguin sin ovddasteaddji ášahusaid bokte sihkkarastin dihtii ahte sii friddja vuodu alde leat addán dohkkeheami ovddalgihtii diehtujuohkima vuodul ovdalگو stáhta mearrida ja čađaha lágaid dahje hálldahuslaš doaibmabijuid main sáhtta leat mearkkašupmi sidjiide.” ILO-konvenšuvnna 169 artihkal 7 nr. 1 nanne viidáseappot ahte álgoálbmogiin lea vuoigatvuohta mearridit vuoruhemiid ja ovddidanproseassaid ja nu guhkás go lea vejolaš hálldašit iežaset ekonomalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš ovdáneami. Dát lea posiitiiva vuoigatvuohta mii álgoálbmogiin lea ja mii doaibmá viidábun go konsultašuvdnageatnegasvuohta ILO 169 artihkal 6 vuodul ja mii mearkkaša ahte vuodđun ferte biddjojuvvot ahte stáhta lea geatnegahttojuvvon gávdnat sohppojuvvon čovdosiid dain áššiin mat earret eará čatnasit iežas ekonomalaš ovddideapmái.

Nu mo válđošiehtadus strukturere boazodoallošiehtadallamiid, de dat ii dávis ILO 169 artihkkaliid 6 ja 7 geatnegasvuođaide, ii ge álgoálbmotjulggaštusa artihkkaliidda 18 ja 19. Boazodoalu válđošiehtadusa paragrafas 9 daddjojuvvo ahte: Jus šiehtadallamat botkejuvvojit, de evttoha stáhta, Eanandoaldepartemeantta bokte, sierra vuodu alde Stuorradiggái daid doaibmabijuid ja ekonomalaš rámmaid birra mat galget gustot boahttevaš šiehtadusáigodahkii. Geavadis dát mearkkaša ahte stáhta álgo fálaldat biddjojuvvo vuodđun ja sáddejuvvo Stuorradiggái, jus šiehtadallamat boatkanit, ja ahte NBRa oainnut ja árvvoštallamat eai leat čuovo Stuorradiggeproposišuvnna mielde.

Sámediggi vuordá ahte stáhta eiseválddiid boazodoallopolitihka vuodđun lea dat erenoamáš ovddasvástádus mii stáhtas lea Vuodđolága § 110a ja sámelága vuodul. Sámediggi deattuha viidáseappot ahte ollašuttuojuvvojit dat riikkaidgaskasaš olmmošvuoigatvuođakonvenšuvnnat maid Norga lea dohkkehan, erret eará ON-konvenšuvnna siviila ja politihkalaš vuoigatvuođaid birra – erenoamážit 27. Artihkkala ja ILO-konvenšuvnna nr. 169 eamiálbmogiid ja čearddalaš álbmogiid hárrái iešmearrideaddji riikkain.

Sámediggi eaktuda ahte boazodoalu válđošiehtadus ođasmahttojuvvo nu ahte das leat mielde dakkár dárbbaslaš mearrádusat ahte šiehtadallamat NBRain galget čađahuvvot maŋŋá konsultašuvnnaid Sámedikkiin, ahte dat čađahuvvojit buoremus áigumušain dainna ulbmiliin ahte juksat ovttamielalášvuođa. Viidáseappot ferte šiehtadus dávistit álgoálbmotjulggaštusa 19. artihkkala vai sihkkarastojuvvo ahte álgoálbmogat friddja vuodu alde leat addán mieđáhusa ovddalgihtii diehtujuohkima vuodul ovdalگو stáhta mearrida ja čađaha lágaid dahje hálldahuslaš doaibmabijuid main sáhtta leat mearkkašupmi sidjiide. Viidáseappot eaktuda Sámediggi ahte boazodoallošiehtadus ferte dávistit dan beali ahte Norgga stáhta lea ášahuvvon guovtti álbmoga eatnamiid ala, sápmelaččaid ja dážaid, ja ahte ekonomalaš resurssaid juogadeapmi galgá dan dávistit, nu ahte goappašiid álbmogiin lea seamma vuoigatvuohta beassat ja sáhttit gáibidit beassat ovddidit iežaset kultuvrra, ealáhuseallima ja servodatovddideami.

Sámediggi evttoha

ahte boazodoalu válđošiehtadus dárkkistuvvo nu ahte dat sisttisdollet dárbbášlaš mearrádusaid ahte šiehtadallamat NBR:ain galget čađahuvvot maŋŋil konsultašuvnnaid Sámedikkiin, ja ahte dat čađahuvvojit buoremus ulbmiliin olahandihti ovttamielalašvuoda ahte šiehtadus speadjalastit álgoálbmotjulggaštusa 19. artihkkala mii lea dan birra ahte sihkkarastá ahte álgoálbmogat friddja addet iežaset didolaš miehtama ovdal go stáhta mearrida ja čađaha lágaid dahje hálddahaslaš doaibmabijuid main sáhtá leat mearkkašupmi sidjiide

Sámedikki evttohus boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaomiid geavaheapmái

Šiehtadusjagi 2009/10 ekonomalaš rámma lea 101,0 miljon ruvnno ja mearkkaša 4,0 miljon ruvdnosáš lassáneami 2008/09 šiehtadusa ektui. Fuolakehtá lassáneamis lea boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámma rievdan hui uhccán maŋimus 10 jagis. Ii dábálaš haddegoarggjun ii ge dienaslassáneapmi leat válđojuvvon vuhtii boazodoallošiehtadusas. Dát mearkkaša ahte boazodoallošiehtadusas duohtavuodas lea leamaš negatiiva ovdáneapmi maŋimus jagiin.

Boazodoalus lea ollu bealit mat buvttihit oktilis ekonomalaš hástalusaid. Servodaga dagahan eavttut, mat mielddisetbuktet areálaid massima ja boraspiriid lassáneami, ja vel dábálaš haddegoarggjun, čuhcet boazodollui ja ferte mearkkašit ahte stáhta juolludeamit buorebut buhttejit dáid beliid. Sámediggi oaivvilda ahte ekonomalaš rámmaovdáneapmi ii dávis daidda hástalusaide mat boazodoalus leat.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta lasiha boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámma, geahča haddegoargguma ja dienasbuorideami, ja ahte dat dávista nannoset dássejuogadeapmái daid šiehtadusaid ektui maiguin sáhtá buohtastahit ovdamearkka dihtii eanadoaluin

Earuhuvvon boazodoallošiehtadus

Sámedikki mielas ii leat buorre go boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaoamit leat rievdan das ahte gokčat dihto dárbbuid ja šaddan eanet oppalažžan. Bealit dovddastit ahte leat stuorra erohusat iešguđet guovlluid hástalusain, muhto dattetge ii beroštuvvo dakkár váikkuhangaskaoapmejuogadeapmi mii fuolaha regionála ja báikkálaš hástalusaid. Dan lassin lea Sámediggi fuolastuvvan go Finnmárkkku erenoamáš hástalusat čovdojuvvojit dakkár oppalaš doaibmabijuid bokte, mat dahkkojuvvojit gustojeaddjin olles sámi boazodollui. Ovdamearkan dasa lea doarjagat guođohanbarttaide dálveguohtonguovlluin. Earret eará danne go Finnmárkkus váilot dálveguohtumat, addojuvvo doarjja duššo oktasaš barttaide ja ii juolluduvvot bartadoarjja ovttaskas siidaosiid eaiggádiidda. Guovlluin máddeleappos eai váilo dálveguohtumat seamma muddui go Finnmárkkus, muhto doppe váilot guođohanbarttat dálveguohtonguovllus. Sámedikki mielas lea hui deatalaš ahte boazodoallošiehtadus gávdná buriid regionála čovdosiid.

Visot boazodoalloguovlluin ja erenoamážit máttasámi guovlluin lea buvttadanbálkkašumi gábadus leamaš hástalusain. Maŋŋágo kaleanddarjahki biddjojuvvui vuodđun buvttandoarjaga rehkenastimii, leat ovttaskas boazodoallit gártan dan dillái ahte sii eai oaččo buvttadanbálkkašumi dan buvttadeami ovddas mii lea eanet go 400 000 ruvnno. Nu láve geavvat dalle jos válđonjuovvama ferte sierralágan sivaid geažil čađahit maŋŋá juovllaid ja jos čuovvovaš válđonjuovvan čađahuvvo seamma jagi čakčat. Bohcco deaddu ja biergu lea buoremus ovdal ragatáiggi ja ovdal johtima čakča- ja dálveguohtoneatnamiidda, danne lea buoremus njuovvat eanaš oasi árrat čakčat. Muhtumin sáhtá leat guohton- ja doaibmadilli sivvan dasa go ferte maŋidit njuovvama ja njuovvat easkka maŋŋá juovllaid. Dát lea iešalddis fuotni dollui ja go boazodoallit dasa lassin masset buvttadanbálkkašanvuodu, ja dan geažil adnojuvvo dat hui eahpegovttolažžan. Eará vuodđoealáhusaid ektui lea boazodoallu luonddu hálddus birra jagi, dán berre šiehtadus vuhtii válđit ja sihkkarastit ahte 400 000 ruvnno rádji ii galgga gustot dalle jos guovtti buvttadanjagi buvttadus šaddá seamma kaleanddarjahkái.

Miese- ja árranjuovvandoarjjaortnet galgá movttidahttit ovdal ragaha ja ovdal juovllaid njuovvama ja dat guoská seamma bures guovlluide máttabealde Romssa go Romssas ja Finnmárkkus ja danne berrejit máksomearit leat ovttastuoru.

Sámediggi čujuha ain dárbbášlažžan ahte boazovaháгат berrejit leat mielde go buvttadanbálkkašupmi mearriduvvo. Buvttadanbálkkašumi meroštallan lea ain hui vuoigatmeahttun daidda boazoeaiggádiidda mat jahkásaččat gillájit stuorra vahágiid go bohccot vuddjojít togii/mohtorfievrruide, luondduroasuid, boraspiriid ja eará sivaíd geažil. Dálá ortnet hedjonahtta boazodoallošiehtadusa dienasmuddema beavttu ja mielddisbuktá uhcít dietnasa boazoeaiggádiidda, dain guovlluin gos leat stuorra vaháгат.

Njuovvandilli lea muhtun guovlluin hui heittot, ja boazoeaiggádat fertejit fievrrit bohccuid guhkes gaskkaid go áigot daid njuovvat. Dát dilli lea erenoamáš váttis Nordlánddas, Davvi-Trøndelágas ja Trollheimenis. Dát hedjonahtta njuovvankvalitehta go bohccot streassašuvvet. Sámedikki mielas lea dárbu ásahit njuovahagaid dohko gos dat dárbbášuvvojít, doaibmabidjun dasa ahte uhcítid gaskka njuovahagaide.

Máŋgga orohagas leat konvenšuvdnaguhtumat Ruota bealde, ja dárbu lea fievrridit bohccuid boazoguohtumiidda mohtorfievrruiguin. Dát lea resursagáibideaddji.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta fállá earuhuvvon váikkuhangaskaoapmegeavaheami doppe gos dat adnojuvvo dárbon ahte dat ortnet ahte doarjja barttaide addojuvvo dušše dalle go leat guokte dahje eanet ohcci, rievdaduvvo nu ahte fas sáhtta ovttaskas siidaosiid eaiggádiidda addit doarjaga barttaide mat leat čakča- ja dálveguohtuneatnamiin

Sámediggi ávžžuha beliid rievdadit buvttadanbálkkašanortnega dainna lágiin ahte dalle go guovtti doaibmajagi njuovvan gártá seamma kaleanddarjahká, de berre 400 000,- ruvdnosáš buvttadanbálkkašumi ráji heivehit dan ektui

ahte guovllut Romssa máttabealde ožžot seamma máksomeari árranjuovvama ovddas go muđui boazoguohtonguovllus

ahte boazovaháгат leat mielde mearrideamen buvttadanbálkkašumi

ahte doarjja fievrridangoluide ja meahccenjuovvamii lasihuvvo

ahte addojuvvo doarjja hukset njuovahagaid Nordlándii, Davvi-Trøndelágii ja Trollheimenii

ahte addojuvvo doarjja fievrridit bohccuid guohtoneatnamiidda Ruota bealde

ahte addojuvvo doarjja daidda njuovahagaide mat manahit oasi dietnasis go ožžot menddo uhccán bohccuid dan geažil go njuovvojovvojít menddo uhccán bohccot boraspiriid ja eará sivaíd geažil.

Nissonolbmot boazodoalus

Sámediggi lea fuolastuvvan gustovaš šiehtadusa bearašprofiilla geažil. Ollu lea duodaštuvvon boazodoallonissoniid dili birra boazoealáhusas. Danne ii berre eahpesihkarvuohta leat sivvan dasa go váilot odđa ja hutkás vuogit mo oážžut eanet nissoniid mielde boazodollui, ii dušše siidaosi eaiggádin, muhto maiddá siidaosiid aktiiva mieleaiggádin. Boazodoalus leat dál eanet almmáiolbmot go nissonolbmot, ja boazoealáhusa ollislaš rehketoalu logut čájehit ahte nissonolbmuid lohku lea njiedjain (siidaosiid eaiggádat) boazodoalus.

Boazodoallošiehtadusa bokte várrejuvvojít jahkásaččat ruđat dakkár doaibmabijuide mat galget eanedit nissonolbmuid oassálastima boazodollui, nugo eanet doarjja nissonolbmuide siidaosiid eaiggádin, náittosguoibmedoarjja, sierra ruđat doaibmabijuide nissonolbmuid várás ohcama vuodul ja dutkanruđat kártet ja duodaštít boazodoallonissoniid árbedieđu. Dát ortnegat eai leat váikkuhan doarvái lassáneami nissonolbmuid oassálastimis boazodollui. Sámediggi bivdá Stáhta álggahit doaibmabijuid mat buorebut searvvahit boazodoallonissoniid ealáhussii. Vuoruheami sáhtta dahkat dakko bokte ahte guorahallat raporttaid mat leat juo čállojuvvon boazodoallonissoniid birra, ja ovttasráđiid boazodoaluin vejolaččat evttohit viiddidit dálá doaibmabijuid dahje heaittihit dálá doaibmabijuid ja vejolaččat ásahit odđa ortnegiid.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta váldá álgaga raporteremiid čuovvoleamis boazodoalu nissonolbmuid dili hárrái boazodoalus

ahte stáhta vuoruhá ekonomalaš ja politihkalaš doaibmabijuid maid bokte nisssonolbmot eanet sáhttet searvat boazodoalus

Nuoraid rekrutteren boazodoalus

Sámedikki mielas lea hui deatalaš rekrutteret nuoraid boazodollui bisuhan dihte boazodoalu árbevirolaš sámi kulturvuđot ealáhussan.

Boazodoallolágas lea okta mearrádus man vuodul lea vejolaš ásahit bálddalis siidaoasi dábalaš siidaoasi oktavuodas. Bálddalis siidaoasseortnega sáhtta addit dušše ovttá mánnái gitta čieža jahkái. Oaivilin lea ahte dan maŋŋá váldá siidaoasi badjelassas bálddalis siidaoasi. Dán mearrádusa ulbmilin lea ásahit dávgasis rekrutterenortnega. Bálddalis siidaoasi oamasteaddjis leat seammalágan vuoigatvuodát ja geatnegasvuodát go siidaoasi oamasteaddjis, ja goappašagat galgaba beassat ávkkástallat doarjjaortnegiiguin dán sirdinášgodagas. Sámediggi aiddostahtta man deatalaš dat lea ahte rekrutterenoassi berrešii oazžut sierra ortnegiid boazodoallošiehtadusa bokte, ja ahte áshuvvo davgaseappo sohka buolvamolsunortnet boazodoalus, nu ahte eanet nuorain livččii vejolašvuohta álgit boazodoaluin. Hástalussan nuoraid rekrutteremis boazodollui lea ahte eai leat doarvái ekonomalaš rámmaeavttut álggahan- ja heaittihanmuddui.

Sámedikki mielas lea oahpahalliortnet doaibman dohkálaččat ja lea dagahan dan ahte ollu eanet nuorain lea leamaš vejolašvuohta váldit reála- ja formálagelbbolašvuođa boazodoalus.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta addá bálddalis siidaortnegii doarjjaortnegiid boazodoallošiehtadusa bokte

ahte oahpahalliortnet bisuhuvvo ain

ahte sohka buolvamolsun boazodoalus šattašii njuovžileabbon, nu ahte eanet nuorain livččii vejolašvuohta álgit boazodoaluin

Boazodoalu areálat ja hástalusat

Stuorámuš hástalus boazodoalus odne lea bargat dan ala ahte bisuhit doarvái areálaid vai ain sáhtta bajásdoallat ja ovddidit boazodoalu. Areáladilli lea leamaš hui váttis mánga logijagi. Danne lea dárbu guorahallat dán erenoamážit jahkásaš šiehtadallamiin. Ollu almmolaš ja priváhta beroštusat bahkkejit boazodoalu areálaide, nugo earret eará bartaguovlluid huksemat, eanet johtalepmi meahcis olgoáibmopolitihka geažil ja suodjalanguovlluid ásahepmi, suodjalusa doaimmat, ruvke- ja energiijahuksemat gullevaš infrastruktuurain, beldemiin, geaidnohukseimiin ja bieggamillopárkkaid ásaheimiin.

Lassin daid fysálaš lihkahallamiidda boazodoalloareálain, de ráddjejit boazodoalu areáladili maiddá lassánan boranávdit ja dálkkádatrievdamat. Sámediggi oaivvilda ahte lea dárbu njulget resurssaid dáfus dan eahpedeattu mii lea boazodoalu ja huksendoaimma gaskka. Boazodollui ferte sihkarastit stuorát einnotahttivuođa boazodoalloeatnamiid ektui.

Deaddu boazodoalus lea šaddan nu stuoris ahte lea dárbu rievdatit dan negatiiva oainnu boazodollui mii hehte ovdáneami ja oazžut eanet guovddáži boazodoalu dego árvoháhkkan doaibman masa ferte addit birgen- ja ovdánaneavttuid.

Areálaoktavuođas lea deatalaš ahte boazodoalu vuoigatvuodát bohtet ovdan lágain ja lánkaásahusain. Sámedikki mielas lea deatalaš ahte gielddat ja huksenaktevrrat ráhkadit oktasaš plánaid main bohtet ovdan dieđihuvvon ođđa, ja ovddeš huksendoaimmat ovttaskas boazodoalloorohagas maidda guoská.

Nugo dili lea dál, de boazodollui lea veadjemeahtun čuovvut buot huksenplánaid. Vuogádat doaibmá dál earret eará nu ahte boazodoallohálldahus sádde plánaáššiid gulaskuddamii ovttaskas orohagaide, mat bealistis fertejit buktit árvalusaid maid dat sáddejit fas ruovttoluotta boazodoallohálldahussii. Boazodoallohálldahus ráhkada gulaskuddancealkámuša mii sáddejuvvo

Guovllustivrii meannudeapmái. Dan geažil go boazodoallit ožžot nu oanehis áigemeari eai soaitte álohii geargat buktit gulaskuddancealkámuša, ja de ii boađe ovdan sin oaidnu.

Boazodoalloháhkka bidjá ođđa gáibádusaid orohagaide ja geavahanplánaid ráhkadeapmái, ja gulaskuddanáššiid lohku lassána dađistaga. Sámediggi oaivvilda ahte orohagat fertejit oažžut eanet ruđaid ja resurssaid vai sáhtášedje bargat dáid hástalusaiguin.

2010 stáhtabušehtas vurdojuvvo ahte boazodoallohálddahus gárvvista barggu boazodoalu areálaid árvomeroštallamiin, ja bidjá áigejuvvo dilastojuvvon areálegeavahuskárttaid álkit olámuddui interneahtha bokte.

Sámediggi oaidná ahte áigumuš stáhta eiseválddiid bealis soaitá leat buorre, muhto lea maiddá fuolas dan geažil go das sáhtá šaddat juste nuppelágan váikkuhus, danne go areálat maid boazodoallu ferte meroštallat unnit deataleabbon, de sáhttet dat biddjojuvvot eará geavahussii, ja ahte boazodoallu de massá deatalaš guođohaneatnamiid. Sámedikki bealis lea deatalaš deattuhit ahte dilli muhtun boazodoalloguovlluin lea dakkár ahte eai šat liigudivčče eanet guovlluid go dat čuozašii boazodoalu eksistensii. Dán oktavuodas áigu Sámediggi váldit ovdan daid máttasámi guovlluid gos huksemat sierralágan ulbmiliidda leat erenoamáš ollu.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta vuoruhá ekonomalaš ja politihkalaš doaibmabijuid sihkkarastit boazodollui doarvái areálaid maiguin sihkkarastit birgenvejolaš boazodoalu ahte stáhta nanne boazodoalu ekonomalaččat nu ahte dat sáhtá oastit dárbbášlaš bálvalusaid veahkkin áššemeannudeapmái ja boazodoalu beroštusaid nannemii ahte stáhta nanne resurssaid ja gelbbolašvuoda boazodoallohálddahusas nu ahte dat oččošii doarvái návccaid hálddašit boazodoalu buriin ja dohkálaš vugiin

Riidováidudeaddji doaibmabijut

Sámi boazodoallu bargá priváhta, stáhta ja Finnmárkkuoþmodaga eatnamiin. Boazodoallu lea maiddá dakkár eatnamiin gos eará sámi beroštusat vižžet birgejumi. Máttasámi guovlluin leat ferten riekteapparáhta bokte dáistalit iežaset rievttis eatnamiidda nu gohčoduvvon ”annen manns grunn” eatnamiin.

Nana ja birgenvejolaš sámi servodaga sihkkarastima mearridit guokte beali: vuoigatvuodát areálaide ja resurssaide, ja láhkadagus mii sihkkarastá daid dohkálaš hálddašeami. Goabbáge bealli ii leat ollislaš sámi servodaga ektui Norggas. Finnmárkkus lea kártenkommišuvdna álggahan barggus. Eará sámi guovlluin ii leat vel álggahuvvon dát bargu.

Nationála dásis lea Sámediggi go lea searvan láhkabargui, earret eará bargui ođđa plána- ja huksenlágain ožžon miehtama deatalaš čuoggáide mat sihkkarastet vuodu sámi kultuvrii, ealáhusbargui ja servodateallimii. Dasto lea Sámediggi ožžon miehtama gáibádussii mii guoská eatnamiid ja resurssaid nannoseappot stivremii. Riekti bidjat vuosteákkaid áššiin mat sáhttet leat áittan deatalaš sámi beroštusaide, ja konsultašuvnnat ovdalgo deatalaš ođđa disponeremat dahkkojuvvojit, addet vejolašvuodaid sámiide nannoseappot leat mieldeváikkuheamen areála- ja biraspolitihkas.

Boazodoallu lea guhkes áiggi leamaš hui lossa dilis ja ožžon unnán áddejumi. Erenoamážit leat oaidnán ahte Oarje-Finnmárkkus leat lassánan nákkut manjimuš áiggis man oktavuodas boazodoallu lea ferten gierdat garra cuiggodemiid. Finnmárkkus lea boazolohku mángga guovllus eanet go rávvejuvvon logu ja earret eará dát dilli buvttiha siskkáldas riidduid ealáhussii. Sámedikki mielas lea erenoamáš deatalaš kártet boazodoalu riektedili boazodoalloga ja geavahannjuolggadusaid ráhkadeami čuovvoleapmin. Máttasámi boazodoalloguovlluin leat maiddá nákkut luondduresurssaid geavaheami alde boazodoalu ja earáid gaskka. Sámedikki mielas lea dárbu ahte stáhta eiseválddit vuoruhit barggu nákkuid váidudandoaibmabijuiiguin buoridan dihte boazodoalu dili ja dan seammás oččodit áddejumi ja oktiordnema sierra geavahanberoštusaid gaskka. Nákkuid váidudeaddji

doaimbaidjun sáhtta leat diehtjuohkindoaimma boazodoalu historjjá ja ealáhusa iešlági ja vuoddu birra. Dát psykososiála noadđi buktá ollu bahá go dat bistá guhkes áiggi, ja danne lea deatalaš jorgalahttit dán ovdáneami.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta addá ekonomalaš ja politihkalaš doarjaga historjjálaš diehtjuohkinávdnasiid ráhkadeapmái boazodoalu birra mat attášedje stuorát áddejumi boazodoalu vuoigatvuodaid ja dárbbuid hárrái, ja seammás buvttášii áddejumi ja oktiordnema sierralágan geavaheaddjiberoštusaid gaskka ahte stáhta nu johtilit go lea vejolaš nanne boazodoalu vuoigatvuodaid lágain ja láhkaásahusain

Boazodoalu divadat

Sámediggi lea ovdal váldán ovdan divatášši ovttadássásašvuoda meannudeami. Sihke guolástusas ja eanadoalus leat sierra doaimadivatornegat ja boaldámušdivadat. Sámedikki mielas lea lunddolaš ahte maiddái boazodoallu boadašii dáid divatornegiid searvá.

Sámediggi evttoha

ahte doaimmaruđaid investeren mat leat dárbbaslaččat boazodoalus, šaddet muhtun divadiid haga, ja ahte daidda ii biddjojuvvošii bajimus mearri boaldámušdivatunnideapmi

Boraspiredilli

Sámediggi bivdá ahte boraspirepolitihka ođđasis suokkarduvvošii ja ahte álggahuvvošii ođđa boraspiredieđáhusa ráhkadeapmi. Boraspiredilli boazodoalloguovlluin lea boahtán dakkár dássái ahte boraspirehálddašepmi ii šat nagot meannudit dan dálá hálddašanvuogádaga mielde. Dál leat menddo ollu boránávddit nationála nállemihtomeriid ektui, ja boazodoallu massá ollu bohccuid. Sámediggái lea váttis dohkkehit dakkár boraspirepolitihka mii viehka muddui dagaha boazodili eahpesihkkaris ekonomalaš dillái go ferte diktit bohccuid guohtut dakkár guovlluin, gos boraspiriid lohku lassána. Sámediggi háliida boraspiriid min mehciin, muhto dat gáibida dakkár politihkalaš ulbmiliid, mat fuolahit dássedeattu gaskal guohttu ealliid ealáhusa birgenlági ja boraspirelogu.

Sámediggi atná dárbbaslašžan ahte ođđa boraspirepolitihkas boraspirenállemihtomearit oktiordnejuvvojit ránnjáriikkaiguin. Dasto ferte árvvoštallat sirdit boránávddiid guottetsajiid eret guovllus gos lea boazodoallu.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta johtilit vuoruhivččii boránávddiid njeaidima beavttálmahttima nu ahte dat geahppánivčče nállemihtomeriid dássái

ahte stáhta buhtada boraspirevahágiid ja dan čuovusgoluid boazodollui ahte stáhta beavttálmahtášii vahátdahkkiid njeaidima, ja attášii dárbbaslaš ruđaid geavahussii ahte stáhta johtilit álggahivččii barggu ođđa boraspirepolitihkain, ja ahte boránávddiid guottetsajit sirdojuvvošedje olggobeallái boazodoalloguovllu

Ealáhus- ja kulturlávdegotti árvalus

Álggahus

Ášši Sámedikki evttohusat 2010/2011 boazodoallošiehtadussii ovddiduvvo Sámedikki dievasčoahkkimii juohke čavčča. Evttohusat galget ovddiduvvot Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD) politihkalaš jođiheddjiide. Sámediggi čuovvu boazodoallošiehtadusa šiehtadallamiid dárkojeadjijn. NBR lea mielde šiehtadallin EBD:in.

Evttohus 1

Norgga sámiid riikkasearvvi (NSR) lahtut Geir Tommy Pedersen, Mathis Nilsen Eira, Cecilie Grape ja Gunn-Britt Retter (NSR/SáB), Jobttisápmelaččaid listtu (JSL) lahttu Per A. Bæbr, Ovddádusbellodaga (OB) lahtu Aud Marthinsen evttohit čuovvovačča:

Kapihtal: Boraspiredilli

Bidjjuvvo kapihtala nubbin cealkka oassin:

Boazodoalloeláhus gillá boraspirenáli leavvama dihte. Dat áitá ealáhusa, ja danne ferte jávkadit eanet boraspiriid boazodoalloguovlluin. Boazodoalloeláhus šaddá álo gillát boraspireváttsvuodain, vrd Stuoradikki mearrádusa boraspirenáli birra. Danne berre boraspiriid guottetsajiid sirdit guhkás eret boazodoalu dehálaš guovlluid. Báikkálaš hálddašcapmi boraspiriin mat vahágahttet ealáhusa berrešii šaddat bistevaš ortnegin.

Kapihtal: Divat boazodoalus

Bidjjuvvo kapihtala nubbin cealkka oassin:

Dál berre bargaohtit oaččuhit iešguđetlágan vuodđoealáhusaid ovttađassásazžan. Earret eará guoská dát doaimarudaid investeremii ja mohtorboaldámušaid divadiidda.

Evttohus 2

Norgga sámiid riikkasearvvi (NSR) lahtut ja Jobttisápmelaččaid listtu (JSL) evttohit čuovvovaš rievdadusaid ja lasáhusaid:

Kapihtal: Sámedikki rolla šiehtadallamiid ektui - boazoealáhusa válđošiehtadus

Teaksta kapihttalis Sámedikki rolla šiehtadallamiid ektui - boazoealáhusa válđošiehtadus sihkkovuvvo 3. teakstabihtá rájes gitta lohppii (goalmmát siidu), ja dan sadjai biddjo dát:

Ođđa čuokkis:

- Sámediggi vuordá ráđi evttohusain boazoealáhusa válđošiehtadusa birra, dassázi go lánvegoddi maid Sámediggi lea evttohan stáhta konsultašuvnnain boazodoalloeláhusa dárkkisteami oktavuodas, álgá bargguin.
-
- Ođđa čuokkis
- Evttohusain lánvegoddi ferte farggamusat nammaduvvot, ja seammás oazžut čielga mandáhta dan ektui ahte mii galgá čielggaduvvot. Bivdit lánvegoddi maiddái árvoštallat boazodoallošiehtadusa šiehtadusinstituhta, maid Sámedikki rolla boazodoallošiehtadallamiin

Kapihtal: Sámedikki evttohus boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaomiid geavaheapmái

Ođđa čuokkis

- juohke siidašiid doaimadoarjja buot boazoguvlluin bajiduvvon 25.000 ruvdnui.

Ođđa čuokkis:

- ahte bohtet buoret ortnegat boazologu unnideapmái orohagain

Kapihtal: Earuhuvvon boazodoallošiehtadus

Sihkkut kapihtala bajilčállaga

Ođđa bajilčála: Báikkálaš ja regionála hástalusat

2. teakstabihtá sirdovuvvo 3. teakstabihtán dán kapihttalii: Sámedikki evttohus boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaomiid geavaheapmái.

3. čuokkis: sirdovuvvo dán kapihttalii: Sámedikki evttohus boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaomiid geavaheapmái, 2. čuokkisin

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Aina Eira/Inga Margrethe Eira

274 siidu 289 siidus

Dáláš čuokkis 2:

Mii doarjut evttohusa muhto cealkka ”olggobealde Finnmarkku” sihkkojuvvo.

Čuokkis 7 rievdaduvvo:

Dárbbášuvvo doarjja hukset eanet njuovahagaid boazoealáhussii.

Čuokkis 9 sihkkojuvvo

Kapihtal: Nuoraid rekrutteren boazodoalus

Ođđa čuokkis:

- oahpahusstipeandda ortnet jotkojuvvo

Ođđa čuokkis:

- dáláš heaitihanortnet ferte jotkojuvvot.

Ođđa čuokkis:

- Rahpat eanet boazoguvlluid vai eanet boazodoallonuorat ožžot sihkkarastojuvvot saji ealáhussii

Kapihtal: Boazodoalu areálat ja hástalusat

8. teakstabihtás rievdadit cealkaga:

Sámedikki bealis lea deatlaš deattuhit ahte dilli buot boazoguvlluin lea dakkár ahte eai šat liigudivčče eanet guovlluid go dat čuozašii boazodoalu eksistensii.

Dan teakstabihtás sihkkojuvvo maŋemus cealkka.

Golbma ođđa čuoggá:

- Ahte árbevirolaš álggahanminstarat ja siida/sitjeoahkádusat gozihuvvojit
- Ahte nammaduvvo lávdegoddi mas leat sámi/riikkaidgaskasaš álgoálbmot áššedovdit mat ovttas Sámedikkiin ja boazodoaluin čađahit iskkadeami ja kodifiserema boazodoallorivttiid sisdoalu birra. Dat livččii hui mávssolaš boazoareálaid hálddašeapmái.
- Ahte ásahuvvošii sierra rievttálaš kommišuvdna mii galgá čielggadit boazodoalu siskkáldas riektedilálašvuoda.

Evttohus 3:

Ovddádusbellodaga lahttu Aud Marthinsen evttoha Sámediggeráđi evttohusa sadiái čuovvovačča:

Boazodoallu lea dehálaš ealáhus mánga guovllus Norggas. Sámediggi atná fuola das ahte boazoealáhusas leat buorit rámmaeavttut sin dollui ja ovdánahttimii, seammás go bisuha bistevaš resursageavaheame.

Sámediggi doarju ahte Norgga Boazosápmelaččaid Riikasearvi lea stáhta šiehtadallanguoibmi boazošiehtadallamiiguin, ja oaivvilda dán sivas ahte Sámediggi ii berre leat gulahallanásahus.

Sámediggi háliida lihkká ovddidit oaiviliid boazodoallošiehtadallamiidda:

Maŋimuš jagiid lea boazolohku lassánan mealgat. Dát lohku berre unniduvvot nu ahte heivehuvvo guohtunresurssaide ja vai šattašii nana bissovaš resursageavaheapmi. Sámediggi vuordá ahte 2010/2011boazodoallošiehtadusa eavttut ja intenšuvdna ferte leat ahte Finnmarkku boazoguvlluin ferte njuovvan lassánit, vai boazolohku geahpeduvvo.

Boazodoalus galgá gáibiduvvot buvttadeapmi, dinejupmi ja beaktivuolta goluid ektui. Dan oktavuodas lea guovddážiis buorebut ávkkástallat árvohákanvejolašvuoda. Das lea Boazodoalu árvohákanprográmma okta váikkuhangaskaopmi. Resursat mat gávdnojit Innovasjon Norges, sihke gelbbolašvuodáloktema, fitnodatásaheami, fitnodatovddidanprográmmaid, designa ja márkanfievrrideame ektui, fertejit eanebut ávkkástallojuvvot boazoealáhusas ja eará gullelaš ealáhusain. Dás ferte buoret atnit ávkki, dan seammás go fierpmádatbarggut nannejuvvojit iešguđetlágan aktevrraid ja eará ealáhusaid gaskkas.

Lávdegotti ráva:

Lávdegottis eai leat eanet mearkkašumit dahje evttohusat ja rávve Sámedikki mearridit čuovvovaččat:

Sámediggi doarju muđui Sámediggeráđi evttohusa árvalussii.

Evttohus 4 Marie Therese Nordsletta Aslaksen, Sámit Lulli-Norggas

Rievdadusevttohus kapihttalii “Earuhuvvon boazodoallošiehtadus”

Sámit Lulli-Norggas evttohit kapihttalis mas lea bajilčála: “Earuhuvvon boazodoallošiehtadus” ahte nubbi teakstaoassi sirdojuvvo 3. teakstaoassin dán bajilčállaga vuollái: “ Sámedikki evttohus váikkuhangaskaomiid geavahepmái boazodoallošiehtadusas.

Sámit Lulli-Norggas evttohit ahte goalmát kuvlačuokkis kapihttala vuolde mas lea bajilčálan “Earuhuvvon boazodoallošiehtadus” mii gullá dán teakstaoassái sirdojuvvo “Sámedikki mearkkašupmi váikkuhangaskaomiid geavahepmái boazodoallošiehtadusas” nubbin kuvlačuoggán.

Sámit Lulli-Norggas evttohit kapihttalii mas lea bajilčála “Earuhuvvon boazodoallošiehtadus”, maŋimus teakstaoasi vuosttaš cealkagis rievdadit doahpaga “geasehit” sániin “fievrredit”. Doaba “vuojániiiguin” sihkkojuvvo. Doaba “boazodoalloguovlu” rievdaduvvo “konvenšuvdnaguovlun”. Dalle šaddá cealkka ná: “Maŋgga orohagas lea konvenšuvdnaguohtuneatnamat ruota bealde, gos lea dárbblaš fievrredit bohccuid konvenšuvdnaguovlluide. Dát lea resurssagáibideaddji.

Rievdadusevttohus kapihttalii “Boazodoalu areálat ja hástalusat”

Sámit Lulli-Norggas evttohit rievdadit čuovvovaččat: “Boazodoalu areálat ja hástalusat” kapihttala vuolde, 1. teakstaoasis vuosttaš cealkagis rievdaduvvo doaba “bajásdoallat” sániin “bisuheapmi”.

6. teakstaoasis nuppi cealkagis sihkkojuvvojit doahpagat “eanet ruđaid”. Teakstaoassi álgá ná: “Boazodoaloláhka bidjá odđa gáibádusaid...”.

8. teakstaoasis nuppi cealkagis rievdaduvvo “muhtun” sániin “buot”.

Sámit Lulli-Norggas evttohit ahte lasihit golbma odđa kuvlačuoggá dán kapihttalii:

Árbevirolaš álggahanmálla ja siida-/sitječoahkádus bisuhuvvo

Nammaduvvo lávdegoddi mas leat sámi/riikkaidgaskasaš álgoálbmotekspearttat geat ovttas

Sámedikkiin ja boazodoaluin galget kártet ja kodifiseret boazodoallorievtti sisdoalu. Dás boahtá leat ollu dadjamuš boazodoalloguovlluide hálddašeapmái.

Ásahuvvo sierra lágalaš kommišuvdna mii galgá čielggadit siskkáldas vuoigatvuodadiliid boazodoalus.

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 37 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Ealáhus- ja kulturlávdegotti evttohus 3 hilgojuvvui 34 jienain. 3 jienastedje beali.
- Ealáhus- ja kulturlávdegotti evttohus 2 hilgojuvvui 23 jienain. 14 jienastedje beali.

- Ealáhus- ja kulturlávdegotti evttohus 1 hilgojuvvui 20 jienain. 17 jienastedje beali.
- Evttohus 4 mearriduvvui 34 jienain 3 jiena vuostá.
- Lávdegotti ráva mearriduvvui 34 jienain 3 jiena vuostá.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkvuorolistu ja replihkat

	Sáhkvuorru	Replihkka
1	Mathis Nilsen Eira, áššejoðiheadđji	
2	Knut Store	Geir Tommy Pedersen
	Knut Store	
3	Marie Therese Nordsletta Aslaksen	Geir Tommy Pedersen
	Marie Therese Nordsletta Aslaksen	
4	Geir Tommy Pedersen	Ellinor Marita Jáma
	Geir Tommy Pedersen	
5	Heidi Persdatter Greiner Haaker	
6	Gunn-Britt Retter	
7	Berit Marie P. Eira	Odd Iver Sara
		Ellinor Marita Jáma
	Berit Marie P. Eira	
8	Aud Marthinsen	Willy Ørnebakk
	Aud Marthinsen	
9	Egil Olli	Geir Tommy Pedersen
		Aud Marthinsen
	Egil Olli	
10	Olaf Eliassen	Geir Tommy Pedersen
	Olaf Eliassen	
11	Margit Eli Anti Oskal	
12	Jarle Jonassen	
13	Skjalg Jensen	
14	Geir Tommy Pedersen	Ellinor Marita Jáma
		Egil Olli
		Marianne Balto
	Geir Tommy Pedersen	
15	Mathis Nilsen Eira	
	Willy Ørnebakk, čoahkkinortnegii	
	Willy Ørnebakk, čoahkkinortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

Sámedikki rolla šiehtadallamiid ektui – boazoealáhusa válđošiehtadus

Sámi boazodoallu lea deatalaš barggaheadđji sámi guovlluin, ja deatalaš identitehtaresursa sápmelaččaide. Sámediggi berošta das ahte boazodoalus galget leat buorit rámmaeavttut iežas

doaimmii ja ovddideapmái, ja ahte dát fuolahuvvojit eiseválddiid ja ovddasteaddji sámi orgánaid gaskasaš ráđđádallamiin.

Sámedikki stáhtus boazodoallošiehtadallamiid ja šiehtadusa ektui lea leamaš buorre ortnet, muhto dat ii leat ovdánan dan rájes go dat áсахuvvui. Marjit áiggis lea Sámedikki rollat viiddiduvvon iešguđet sámi fágasurggiin, ja lea maid ožžon konsultašuvdnašiehtadusa. Sámediggi háliida oažžut vejolašvuoda váikkuhit dasa ahte boazodoalu rámmaeavttut sihkkarastojuvvojit, ja dainna lágiin čuovvolit iežamet geatnegasvuodaid sámi boazodoalu ektui.

Sámedikki dieđáhusas sámi boazodoalu birra válddahalloyuvvojit Sámediggeráđi mihttomearit boazodoallošiehtadussii. Sámediggi háliida eanet válddi váikkuhit departemeantta boazodoallofálaldahkii. Dan oktavuodas berre Sámediggi ja departemeanta konsulteret stáhta boazodoallošiehtadusa fálaldaga birra. Sámedikki mielas dát lea lunddolaš ovdáneapmi das mo stáhta geavatláččat čadaha álbmotrievttálaš geatnegasvuodaidis konsulteret sápmelaččaid álgoálbmogin. Sámediggi deattuha ahte konsultašuvnnat gusket dušše departemeantta šiehtadusfálaldahkii. Sámedikkis álbmotválljen orgánan lea ovddasvástádus fuolahit servodatovddideami sámi guovlluin, seammás go dat galgá leat váikkuheaddjin daidda rámmaide ja eavttuide maid stáhta fállá ealáhussii. Sámedikki árvvoštallan lea ahte Sámedikkis galgá leat váikkuhanváldi dain rámmaid ja eavttuin, maid stáhta fállá ealáhussii. Konkrehta dát mearkkaša ahte dat Sámedikki evttohus boazodoallošiehtadussii maid sámediggeráđi bidjá ovdan, loktejuvvo konsultašuvdnadássái ja ahte dát lea Sámedikki vuodđodokumeanta konsultašuvnnaide Stáhtain Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta/EBD bokte Stáhta fálaldaga birra Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvá/ NSR:ii. Sámediggeráđi áigu oččodit sullasaš proseassa jahkásaš eanadoallošiehtadusain.

Sámediggkkii mielas lea deatalaš ahte boazodoalu váldošiehtadus ođasmahttojuvvo vai dat dávista álbmotrievttálaš ovddideapmái, dás maidái ILO 169 artihkkaliidda 6 ja 7, ja álgoálbmotjulggaštusa artihkkaliidda 18 ja 19, geahča artihkkaliid 3 ja 4. Dáid mearrádusaid vuodul lea Sámedikkis vuoigatvuohta oažžut dievaslaš dieđuid ja searvama mearrádusproseassa buot dásiin, ja Sámediggi galgá beassat addit mieđáhusas ovddalgihitii addojuvvon dieđuid vuodul daidda doaimabijuide ja ekonomalaš rámmaide mat evttohuvojit, ja ahte Sámedikki oainnut ja árvvoštallamat galget boahit ovdan dain dieđuin mat biddjojuvvojit ovdan eará departemeanttaide ja proposišuvnnain Stuorradiggái.

Gustovaš váldošiehtadus ii fuolat doarvá bures dáseárvvu beliid gaskkas nu no álbmotriekti eaktuda. ILO-konvenšuvnna 169 artihkal 6 eaktuda ahte šiehtadallamat: [...] galget čadahuvvot buriin dáhtuin [...] ja dainna ulbmiliin ahte šaddat ovttamielalážžan [...], ja álgoálbmotjulggaštusa artihkkalis 19 daddjojuvvo ahte šiehtadallamat galget dahkkojuvvo “guoskevaš álgoálbmogiguin sin ovddasteaddji ášahusaid bokte sihkkarastin dihtii ahte sii friddja vuodu alde leat addán dohkkeheami ovddalgihitii diehtjuohkima vuodul ovdalga stáhta mearrida ja čadaha lágaid dahje hálddahaslaš doaimabijuid main sáhtta leat mearkkašupmi sidjiide.” ILO-konvenšuvnna 169 artihkal 7 nr. 1 nanne viidáseappot ahte álgoálbmogiin lea vuoigatvuohta mearridit vuoruhemiid ja ovddidanproseassaid ja nu guhkás go lea vejolaš hálldašit iežaset ekonomalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš ovdáneami. Dát lea positiiva vuoigatvuohta mii álgoálbmogiin lea ja mii doaimá viidábun go konsultašuvdnageatnegasvuohta ILO 169 artihkal 6 vuodul ja mii mearkkaša ahte vuodđun ferte biddjojuvvot ahte stáhta lea geatnegahttojuvvon gávdnat sohppojuvvon čovdosiid dain áššiin mat earret eará čatnasit iežas ekonomalaš ovddideapmái.

Nu mo váldošiehtadus strukturere boazodoallošiehtadallamiid, de dat ii dávis ILO 169 artihkkaliid 6 ja 7 geatnegasvuodaide, ii ge álgoálbmotjulggaštusa artihkkaliidda 18 ja 19. Boazodoalu váldošiehtadusa paragrafas 9 daddjojuvvo ahte: Jus šiehtadallamat botkejuvojit, de evttoha stáhta, Eanandoalodepartemeantta bokte, sierra vuodu alde Stuorradiggái daid doaimabijuid ja ekonomalaš rámmaid birra mat galget gustot boahttevaš šiehtadusáigodahkii. Geavadis dát mearkkaša ahte stáhta

álgo fáladat biddjojuvvo vuodđun ja sáddejuvvo Stuorradiggái, jus šiehtadallamat boatkanit, ja ahte NBRa oainnut ja árvvoštallamat eai leat čuovo Stuorradiggeproposišuvnna mielde.

Sámediggi vuordá ahte stáhta eiseválddiid boazodoallopolitihka vuodđun lea dat erenoamáš ovddasvástádus mii stáhtas lea Vuodđolága § 110a ja sámelága vuodul. Sámediggi deattuha viidáseappot ahte ollašuthtojuvvojit dat riikkaidgaskasaš olmmošvuoigatvuođakonvenšuvnnat maid Norga lea dohkkehan, erret eará ON-konvenšuvnna siviila ja politihkalaš vuoigatvuođaid birra – erenoamážit 27. Artihkkala ja ILO-konvenšuvnna nr. 169 eamiálbmogiid ja čearddalaš álbmogiid hárrái iešmearrideaddji riikkain.

Sámediggi eaktuda ahte boazodoalu válđošiehtadus ođasmahttojuvvo nu ahte das leat mielde dakkár dárbblaš mearrádusat ahte šiehtadallamat NBRain galget čađahuvvot maŋŋá konsultašuvnnaid Sámedikkiin, ahte dat čađahuvvojit buoremus áigumušain dainna ulbmiliin ahte juksat ovtamielalašvuođa. Viidáseappot ferte šiehtadus dávistit álgoálbmotjulggastusa 19. artihkkala vai sihkkarastojuvvo ahte álgoálbmogat friddja vuodu alde leat addán miedáhusa ovddalgihtii diehtjuohkima vuodul ovdalgo stáhta mearrida ja čađaha lágaid dahje hálddahaslaš doaibmajuid main sáhtá leat mearkkašupmi sidjiide. Viidáseappot eaktuda Sámediggi ahte boazodoallošiehtadus ferte dávistit dan beali ahte Norgga stáhta lea ášahuvvon guovtti álbmoga eatnamiid ala, sápmelaččaid ja dážaid, ja ahte ekonomalaš resurssaid juogadeapmi galgá dan dávistit, nu ahte goappašiid álbmogiin lea seamma vuoigatvuohta beassat ja sáhttit gáibidit beassat ovddidit iežaset kultuvrra, ealáhuseallima ja servodatovddideami.

Sámediggi evttoha

ahte boazodoalu válđošiehtadus dárkkistuvvo nu ahte dat sisttisdoallet dárbblaš mearrádusaid ahte šiehtadallamat NBRain galget čađahuvvot maŋŋil konsultašuvnnaid Sámedikkiin, ja ahte dat čađahuvvojit buoremus ulbmiliin olahandihti ovtamielalašvuođa ahte šiehtadus speadjalastit álgoálbmotjulggastusa 19. artihkkala mii lea dan birra ahte sihkkarastá ahte álgoálbmogat friddja addet iežaset didolaš miehtama ovdal go stáhta mearrida ja čađaha lágaid dahje hálddahaslaš doaibmajuid main sáhtá leat mearkkašupmi sidjiide

Sámedikki evttohus boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaomiid geavaheapmái

Šiehtadusjagi 2009/10 ekonomalaš rámma lea 101,0 miljon ruvnno ja mearkkaša 4,0 miljon ruvdnosaš lassáneami 2008/09 šiehtadusa ektui. Fuolakehtá lassáneamis lea boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámma rievdan hui uhccán maŋimus 10 jagis. Ii dábalaš haddegoarggjun ii ge dienaslassáneapmi leat válđojuvvon vuhtii boazodoallošiehtadusas. Dát mearkkaša ahte boazodoallošiehtadusas duohtavuodas lea leamaš negatiiva ovdáneapmi maŋimus jagiin.

Boazodoalus lea ollu bealit mat buvttihit oktilis ekonomalaš hástalusaid. Servodaga dagahan eavttut, mat mielddisetbuktet areálaid massima ja boraspiriid lassáneami, ja vel dábalaš haddegoarggjun, čuhcet boazodollui ja ferte mearkkašit ahte stáhta juolludeamit buorebut buhtejit dáid beliid. Sámediggi oaivvilda ahte ekonomalaš rámmaovdáneapmi ii dávis daidda hástalusaid mat boazodoalus leat.

Visot boazodoalloguovlluin ja erenoamážit máttasámi guovlluin lea buvttadanbálkkašumi gábadus leamaš hástalusasan. Maŋŋágo kaleanddarjahki biddjojuvvui vuodđun buvttadandoarjaga rehkenastimii, leat ovttaskas boazodoallit gártan dan dillái ahte sii eai oaččo buvttadanbálkkašumi dan buvttadeami ovddas mii lea eanet go 400 000 ruvnno. Nu láve geavvat dalle jos válđonjuovvama ferte sierralágan sivaidda geažil čađahit maŋŋá juovllaid ja jos čuovvovaš válđonjuovvan čađahuvvo seamma jagi čakčat. Bohcco deaddu ja biergu lea buoremus ovdal ragatáiggi ja ovdal johtima čakča- ja dálveguohtoneatnamiidda, danne lea buoremus njuovvat eanaš árrat čakčat. Muhtumin sáhtá leat guohton- ja doaibmadilli sivrán dasa go ferte maŋidit njuovvama ja njuovvat easka maŋŋá juovllaid. Dát lea iešalddis fuotni dollui ja go boazodoallit dasa lassin masset buvttadanbálkkašanvuodu, ja dan geažil adnojuvvo dat hui eahpegovttolažžan. Eará vuodđoealáhusaid ektui lea boazodoallu luondu

hálddus birra jagi, dán berre šiehtadus vuhtii váldit ja sihkarastit ahte 400 000 ruvno ráđji ii galgga gustot dalle jos guovtti buvttadanjagi buvttadus šaddá seamma kaleanddarjahká.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta lasiha boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámma, geahča haddegoargnuma ja dienasbuorideami, ja ahte dat dávista nannoset dássejuogadeapmái daid šiehtadusaid ektui maiguin sáhtta buohtastahttit ovdamearkka dihtii eanadoaluin

Sámediggi ávžžuha beliid rievdadit buvttadanbálkkašanortnega dainna lágiin ahte dalle go guovtti doaibmajagi njuovvan gártá seamma kaleanddarjahká, de berre 400 000,- ruvnosáš buvttadanbálkkašumi ráji heivehit dan ektui

Earuhuvvon boazodoallošiehtadus

Sámedikki mielas ii leat buorre go boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaoamit leat rievdan das ahte gokčat dihto dárbbuid ja šaddan eanet oppalažžan. Bealit dovddastit ahte leat stuorra erohusat iešguđet guovlluid hástalusain, muhto dattetge ii beroštuvvo dakkár váikkuhangaskaoapmejuogadeapmi mü fuolaha regionála ja báikkálaš hástalusaid. Dan lassin lea Sámediggi fuolastuvvan go Finnmárkku erenoamáš hástalusat čovdojuvvojit dakkár oppalaš doaibmajuid bokte, mat dahkkojuvvojit gustojeaddjin olles sámi boazodollui. Ovdamearkan dasa lea doarjagat guođohanbarttaide dálveguohtonguovlluin. Earret eará danne go Finnmárkku váilot dálveguohtumat, addojuvvo doarjja duššo oktasaš barttaide ja ii juolluduvvot bartadoarjja ovttaskas siidaosiid eaiggádiidda. Guovlluin máddeleappos eai váilo dálveguohtumat seamma muddui go Finnmárkku, muhto doppe váilot guođohanbarttat dálveguohtonguovllus. Sámedikki mielas lea hui deatalaš ahte boazodoallošiehtadus gávdná buriid regionála čovdosiid.

Miesse- ja árranjuovvandoarjjaortnet galgá movttiidahttit ovdal ragaha ja ovdal juovllaid njuovvama ja dat guoská seamma bures guovlluide máttabealde Romssa go Romssas ja Finnmárkku ja danne berrejit máksomearit leat ovtastuoru.

Sámediggi čujuha ain dárbbalažžan ahte boazovaháгат berrejit leat mielde go buvttadanbálkkašupmi mearriduvvo. Buvttadanbálkkašumi meroštallan lea ain hui vuoigatmeahttun daidda boazoeaiggádiidda mat jahkásaččat gillájit stuorra vaháguid go bohccot vuddjojít togii/mohtorfievrruide, luondduroasuid, boraspiriid ja eará sivaidd geažil. Dála ortnet hedjonahtta boazodoallošiehtadusa dienasmuddema beavttu ja mielddisbuktá uhcit dietnasa boazoeaiggádiidda, dain guovlluin gos leat stuorra vaháгат.

Njuovvandilli lea muhtun guovlluin hui heittot, ja boazoeaiggádat fertejit fievrrit bohccuid guhkes gaskkaid go áigot daid njuovvat. Dát dilli lea erenoamáš váttis Nordlánddas, Davvi-Trøndelágas ja Trollheimenis. Dát hedjonahtta njuovvankvalitehta go bohccot streassašuvvet. Sámedikki mielas lea dárbu ásahtit njuovahagaid dohko gos dat dárbbášuvvojit, doaibmabidjun dasa ahte uhcidit gaskka njuovahagaide.

Mánngga orohagas lea konvenšuvdnaguohtuneatnamat ruođa bealde, gos lea dárbbalaš fievrridit bohccuid konvenšuvdnaguovlluide. Dát lea resurssagáibideaddji.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta fálla earuhuvvon váikkuhangaskaoapmegeavaheami doppe gos dat adnojuvvo dárkun ahte dat ortnet ahte doarjja barttaide addojuvvo dušše dalle go leat guokte dahje eanet ohcci, rievdaduvvo nu ahte fas sáhtta ovttaskas siidaosiid eaiggádiidda addit doarjaga barttaide mat leat čakča- ja dálveguohtuneatnamiin

ahte guovllut Romssa máttabealde ožžot seamma máksomeari árranjuovvama ovddas go muđui boazoguohtonguovllus

ahte boazovaháгат leat mielde mearrideamen buvttadanbálkkašumi

ahte doarjja fievrridangoluide ja meahccenjuovvamii lasihuvvo

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Aina Eira/Inga Margrethe Eira

280 siidu 289 siidus

ahte addojuvvo doarjja hukset njuovahagaid Nordlándi, Davvi-Trøndelágii ja Trollheimeni
ahte addojuvvo doarjja fievrridit bohccuid guohtoneatnamiidda Ruota bealde
ahte addojuvvo doarjja daidda njuovahagaide mat manahit oasi dietnasis go ožžot menddo uhccán
bohccuid dan geažil go njuovjuvvojit menddo uhccán bohccot boraspiriid ja eará sivaide geažil.

Nissonolbmot boazodoalus

Sámediggi lea fuolastuvvan gustovaš šiehtadusa bearašprofilla geažil. Ollu lea duodaštuvvon boazodoallonissoniid dili birra boazoealáhusas. Danne ii berre eahpesihkarvuohta leat sivvan dasa go váilot odđa ja hutkás vuogit mo oažžut eanet nissoniid mielde boazodollui, ii dušše siidaosi eaiggádin, muhto maidái siidaosiid aktiiva mieleaiggádin. Boazodoalus leat dál eanet almmáolbmot go nissonolbmot, ja boazoealáhusa ollislaš rehketoalu logut čájehit ahte nissonolbmuid lohku lea njedjemin (siidaosiid eaiggádat) boazodoalus.

Boazodoallošiehtadusa bokte várrejuvvojit jahkásaččat ruđat dakkár doaibmabijuide mat galget eanedit nissonolbmuid oassálastima boazodollui, nugo eanet doarjja nissonolbmuid siidaosiid eaiggádin, náittosguoibmedoarjja, sierra ruđat doaibmabijuide nissonolbmuid várás ohcama vuodul ja dutkanruđat kártet ja duodaštut boazodoallonissoniid árbedieđu. Dát ortnegat eai leat váikkuhan doarvái lassáneami nissonolbmuid oassálastimis boazodollui. Sámediggi bivdá Stáhta álggahit doaibmabijuid mat buorebut searvvahit boazodoallonissoniid ealáhusii. Vuoruheami sáhtá dahkat dakko bokte ahte guorahallat raporttaid mat leat juo čállojuvvon boazodoallonissoniid birra, ja ovttrasáđiid boazodoaluin vejolaččat evttohit viiddidit dálá doaibmabijuid dahje heaittihit dálá doaibmabijuid ja vejolaččat ásaht odđa ortnegiid.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta váldá álgaga raporteremiid čuovvoleamis boazodoalu nissonolbmuid dili hárrái boazodoalus

ahte stáhta vuoraha ekonomalaš ja politihkalaš doaibmabijuid maid bokte nissonolbmot eanet sáhttet searvat boazodoalus

Nuoraid rekrutteren boazodoalus

Sámedikki mielas lea hui deatalaš rekrutteret nuoraid boazodollui bisuhan dihte boazodoalu árbevirolaš sámi kulturvuđot ealáhusan.

Boazodoallolágas lea okta mearrádus man vuodul lea vejolaš ásaht bálddalis siidaosi dábalaš siidaosi oktavuodas. Báldalis siidaosseortnega sáhtá addit dušše ovttá mánnái gitta čieža jahkái. Oaivilin lea ahte dan maŋŋá váldá siidaoassi badjelasas bálddalis siidaosi. Dán mearrádusa ulbmilin lea ásaht dávgasis rekrutterenortnega. Bálddalis siidaosi oamasteaddjis leat seammalágan vuoigatvuodát ja geatnegasvuodát go siidaosi oamasteaddjis, ja goappašagat galgaba beassat ávkkástallat doarjaortnegiiguin dán sirdináigodagas. Sámediggi aiddostahtá man deatalaš dat lea ahte rekrutterenoassi berreii oažžut sierra ortnegiid boazodoallošiehtadusa bokte, ja ahte áshuvvo davgaseappo sohka buolvamolsunortnet boazodoalus, nu ahte eanet nuorain livččii vejolašvuohta álgit boazodoaluin. Hástalussan nuoraid rekrutteremis boazodollui lea ahte eai leat doarvái ekonomalaš rámmaeavttut álggahan- ja heaittihanmuddui.

Sámedikki mielas lea oahpahalliortnet doaibman dohkálaččat ja lea dagahan dan ahte ollu eanet nuorain lea leamaš vejolašvuohta váldit reála- ja formálagelbbolašvuoda boazodoalus.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta addá bálddalis siidaortnegii doarjaortnegiid boazodoallošiehtadusa bokte

ahte oahpahalliortnet bisuhuvvo ain

ahte sohka buolvamolsun boazodoalus šattašii njuovžileabbon, nu ahte eanet nuorain livččii vejolašvuohta álgit boazodoaluin

Boazodoalu areálat ja hástalusat

Stuorámuš hástalus boazodoalus odne lea bargat dan ala ahte bisuhit doarvái areálaid vai ain sáhtta bisuheapmi ja ovddidit boazodoalu. Areáladilli lea leamaš hui váttis mánga logijagi. Danne lea dárbu guorahallat dán erenoamážit jahkásaš šiehtadallamiin. Ollu almmolaš ja priváhta beroštusat bahkkejit boazodoalu areálaide, nugo earret eará bartaguovlluid huksemat, eanet johtaleapmi meahcis olgoáibmopolitihka geažil ja suodjalanguovlluid ásaheapmi, suodjalusa doaimmat, ruvke- ja energijahuksemat gullevaš infrastruktuvrrain, beldemiin, geaidnohuksemiin ja bieggamillopárkkaid ásaheamiin.

Lassin daid fysálaš lihkahallamiidda boazodoalloareálain, de ráddjejit boazodoalu areáladili maiddá lassánan boranávddit ja dálkkádatrievdamat. Sámediggi oaivvilda ahte lea dárbu njulget resurssaid dáfus dan eahpedeattu mii lea boazodoalu ja huksendoaimma gaskka. Boazodollui ferte sihkkarastit stuorát einnostahttivuođa boazodoalloeatnamiid ektui.

Deaddu boazodoalus lea šaddan nu stuoris ahte lea dárbu rievdadit dan negatiiva oainnu boazodollui mii hehte ovdáneami ja oažžut eanet guovddáži boazodoalu dego árvoháhkkan doaibman masa ferte addit birgen- ja ovdánaneavttuid.

Areálaoktavuođas lea deatalaš ahte boazodoalu vuoigatvuodát bohtet ovdan lágain ja lánkaásahusain. Sámedikki mielas lea deatalaš ahte gielddat ja huksenaktevrrat ráhkadit oktasaš plánaid main bohtet ovdan dieđihuvvon ođđa, ja ovddeš huksendoaimmat ovttaskas boazodoalloorohagas maidda guoská.

Nugo dilli lea dál, de boazodollui lea veadjemeahtun čuovvut buot huksenplánaid. Vuogádat doaibmá dál earret eará nu ahte boazodoallohállddahas sádde plánaáššiid gulaskuddamii ovttaskas orohagaide, mat bealistis fertejit buktit árvalusaid maid dat sáddejit fas ruovttoluotta boazodoallohállddahasii. Boazodoallohállddahas ráhkada gulaskuddancealkámuša mii sáddejuvvo Guovllustivrii meannudeapmái. Dan geažil go boazodoallit ožžot nu oanehis áigemeari eai soaitte álohii geargat buktit gulaskuddancealkámuša, ja de ii boađe ovdan sin oaidnu.

Boazodoallohállddahas bidjá ođđa gáibádusaid orohagaide ja geavahanplánaid ráhkadeapmái, ja gulaskuddanáššiid lohku lassána dađistaga. Sámediggi oaivvilda ahte orohagat fertejit oažžut resurssaid vai sáhtášedje bargat dáid hástalusaiiguin.

2010 stáhtabušehtas vurdojuvvo ahte boazodoallohállddahas gárvvista barggu boazodoalu areálaid árvomeroštallamiin, ja bidjá áigeguovdilastojuvvon areálageavahuskártaid álkit olámuddui interneahta bokte.

Sámediggi oaidná ahte áigumuš stáhta eiseválddiid bealis soaitá leat buorre, muhto lea maiddá fuolas dan geažil go das sáhtta šaddat juste nuppelágan váikkuhus, danne go areálat maid boazodoallu ferte meroštallat unnit deataleabbon, de sáhttet dat biddjojuvvot eará geavahussii, ja ahte boazodoallu de massá deatalaš guođohaneatnamiid. Sámedikki bealis lea deatalaš deattuhit ahte dilli buot boazodoalloguovlluin lea dakkár ahte eai šat liigudivčče eanet guovlluid go dat čuozašii boazodoalu eksistensii. Dán oktavuođas áigu Sámediggi váldit ovdan daid máttasámi guovlluid gos huksemat sierralágan ulbmiliidda leat erenoamáš ollu.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta vuoruhá ekonomalaš ja politihkalaš doaibmabijuid sihkkarastit boazodollui doarvái areálaid maiguin sihkkarastit birgenvejolaš boazodoalu ahte stáhta nanne boazodoalu ekonomalaččat nu ahte dat sáhtta oastit dárbašlaš bálvalusaid veahkin áššemeannudeapmái ja boazodoalu beroštusaid nannemii ahte stáhta nanne resurssaid ja gelbbolašvuoda boazodoallohállddahas nu ahte dat oččoši doarvái návccaid hálldašit boazodoalu buriin ja dohkálaš vugiin

Árbevirolaš álggahanmálla ja siida-/sitječoahkádus bisuhuvvo

Nammaduvvo lávdegoddi mas leat sámi/ríikkaidgaskasaš álgoálbmotekspearttat geat ovttas Sámedikkiin ja boazodoaluin galget kártet ja kodifiseret boazodoallorievtti sisdoalu. Dás boahtá leat ollu dadjamaš boazodoalloguovlluid hálddašeapmái.

Ásahuvvo sierra lágalaš kommišuvdna mii galgá čielggadit siskkáldas vuoigatvuodadiliid boazodoalus.

Riidováidudeaddji doaibmabijut

Sámi boazodoallu bargá priváhta, stáhta ja Finnmárkkuopmodaga eatnamiin. Boazodoallu lea maiddá dakkár eatnamiin gos eará sámi beroštusat vižžet birgejumi. Máttasámi guovlluin leat ferten riekteapparáhta bokte dáistalit iežaset rievttis eatnamiidda nu gohčoduvvon ”annen manns grunn” eatnamiin.

Nana ja birgenvejolaš sámi servodaga sihkkarastima mearridit guokte beali: vuoigatvuodát areálaide ja resurssaide, ja láhkadagus mii sihkkarastá daid dohkálaš hálddašeami. Goabbáge bealli ii leat ollislaš sámi servodaga ektui Norggas. Finnmárkkus lea kártenkommišuvdna álggahan barggus. Eará sámi guovlluin ii leat vel álggahuvvon dát bargu.

Nationála dásis lea Sámediggi go lea searvan láhkabargui, earret eará bargui ođđa plána- ja huksenlágain ožžon miehtama deatalaš čuoggáide mat sihkkarastet vuodu sámi kultuvrii, ealáhusbargui ja servodateallimii. Dasto lea Sámediggi ožžon miehtama gáibádussii mii guoská eatnamiid ja resurssaid nannoseappot stivremii. Riekti bidjat vuosteákkaid áššiin mat sáhttet leat áittan deatalaš sámi beroštusaide, ja konsultašuvnnat ovdalgo deatalaš ođđa disponeremat dahkkojuvvojit, addet vejolašvuodaid sámiide nannoseappot leat mieldeváikkuheamen areála- ja biraspolitihkas.

Boazodoallu lea guhkes áiggi leamaš hui lossa dilis ja ožžon unnán áddejumi. Erenoamážit leat oaidnán ahte Oarje-Finmárkkus leat lassánan nákkut manjimuš áiggis man oktavuodas boazodoallu lea ferten gierdat garra cuiggodemiid. Finnmárkkus lea boazolohku mángga guovllus eanet go rávvejuvvon logu ja earret eará dát dilli buvttiha siskkáldas riiduid ealáhussii. Sámedikki mielas lea erenoamáš deatalaš kártet boazodoalu riektedili boazodoalloga ja geavahannjuolggadusaid ráhkadeami čuovvoleapmin. Máttasámi boazodoalloguovlluin leat maiddá nákkut luondduresurssaid geavaheami alde boazodoalu ja earáid gaskka. Sámedikki mielas lea dárba ahte stáhta eiseválddit vuoruhit barggu nákkuid váidudandoaibmabijuiguin buoridan dihte boazodoalu dili ja dan seammás oččodit áddejumi ja oktiordnema sierra geavahanberoštusaid gaskka. Nákkuid váidudeaddji doaibmabidjun sáhtta leat diehtujuohkindoaibma boazodoalu historjjá ja ealáhusa iešlági ja vuodu birra. Dát psykososiála noadđi buktá ollu bahá go dat bistá guhkes áiggi, ja danne lea deatalaš jorgalahttit dán ovdáneami.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta addá ekonomalaš ja politihkalaš doarjaga historjjálaš diehtujuohkinávdnasiid ráhkadeapmái boazodoalu birra mat attášedje stuorát áddejumi boazodoalu vuoigatvuodaid ja dárbbuid hárrái, ja seammás buvttášii áddejumi ja oktiordnema sierralágan geavaheaddjiberoštusaid gaskka ahte stáhta nu johtilit go lea vejolaš nanne boazodoalu vuoigatvuodaid lágain ja lálkaásahusain

Boazodoalu divadat

Sámediggi lea ovdal váldán ovdan divatášši ovtadássásašvuoda meannudeami. Sihke guolástusas ja eanadoalus leat sierra doaibmadivatortnegat ja boaldámušdivadat. Sámedikki mielas lea lunddolaš ahte maiddá boazodoallu boadášii dáid divatortnegiid searvá.

Sámediggi evttoha

ahte doaibmaruđaid investeren mat leat dárbašlaččat boazodoalus, šaddet muhtun divadiid haga, ja ahte daidda ii biddjojuvvošii bajimus mearri boaldámušdivatunnideapmi

Boraspiredilli

Sámediggi bivdá ahte boraspirepolitihka ođđasis suokkarduvvošii ja ahte álggahuvvošii ođđa boraspiredieđáhusa ráhkadeapmi. Boraspiredilli boazodoalloguovlluin lea boahmán dakkár dássái ahte boraspirehálldašepmi ii šat nagot meannudit dan dálá hálldašanvuogádaga mielde. Dál leat menddo ollu boránávddit nationála nállemihttomeriid ektui, ja boazodoallu massá ollu bohccuid. Sámediggái lea váttis dohkkehit dakkár boraspirepolitihka mii viehka muddui dagaha boazodili eahpesihkkaris ekonomalaš dillái go ferte diktit bohccuid guohtut dakkár guovlluin, gos boraspiriid lohku lassána. Sámediggi háliida boraspiriid min mehciin, muhto dat gáibida dakkár politihkalaš ulbmiliid, mat fuolahit dássedeattu gaskal guohttu ealliid ealahusa birgenlági ja boraspirelogu.

Sámediggi atná dárbbaslašžan ahte ođđa boraspirepolitihkas boraspirenállemihttomearit oktiordnejuvvojit ránnjáriikkaiguin. Dasto ferte árvoštallat sirdit boránávddiid guottetsajiid eret guovllus gos lea boazodoallu.

Sámediggi evttoha

ahte stáhta johtilit vuoruhivččii boránávddiid njeaidima beavttálmahttima nu ahte dat geahppánivčče nállemihttomeriid dássái

ahte stáhta buhtada boraspirevahágiid ja dan čuovusgoluid boazodollui

ahte stáhta beavttálmahtášii vahátdahkkiid njeaidima, ja attašii dárbbaslaš ruđaid geavahussii

ahte stáhta johtilit álggahivččii barggu ođđa boraspirepolitihkain, ja ahte boránávddiid guottetsajit sirdojuvvošedje olggobeallái boazodoalloguovllu

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 02.12.09 dii.16.15

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 50/09

Luvven ámmáhis várreáirrasin - Ann Helen Guttorm Johansen

Arkiivaáššennr..
09/2606 / 25 - 58

Meannudeamit

Politihkalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Čoahkkinjođihangoddi	30.11.09	07/09
Sámedikki dievasčoahkkin	01. – 03.12.09	50/09

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 02.12.09 dii.16.15

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	30.11.09	Čoahkkinjođihangotti	Ášši 07/09 Luvven ámmáhis várreáirrasin – Ann Helen Guttorm Johansen
2	11.11.2009	Ann Helen Guttorm Johansen	Søknad om permisjon

II Evttohusat ja mearkkašumit

Čoahkkinjođihangotti mearrádusárvalus:

Ann Helen Guttorm Johansen luvvejuvvo ámmáhis várreáirrasin Sámedikkis otnážiis 2010 čakčamánnui. Sivvan luvvemii lea go áigu bargat journalistan sámi áviissas Ávviris dán áigodagas.

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 37 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Čoahkkinjođihangotti evttohus mearriduvvui 35 jienain 2 jiena vuostá.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Jarle Jonassen, čoahkkinjođiheaddji	
2	Skjalg Jensen	
	Jarle Jonassen	
3	Skjalg Jensen	

VI Sámedikki mearrádus

Ann Helen Guttorm Johansen luvvejuvvo ámmáhis várreáirrasin Sámedikkis otnážiis 2010 čakčamánnui. Sivvan luvvemii lea go áigu bargat journalistan sámi áviissas Ávviris dán áigodagas.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 02.12.09 dii.16.25

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 51/09

Luvven ámmáhis várreáirrasin - Raimo Valle

Arkiivaáššennr..
09/2606 / 25 - 58

Meannudeamit

Politihkalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Čoahkkinjođihangoddi	30.11.09	08/09
Sámedikki dievasčoahkkin	01. – 03.12.09	51/09

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 02.12.09 dii. 16.25

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	30.11.09	Čoahkkinjođihangotti	Ášši 08/09 Luvven ámmáhis várreáirrasin – Raimo Valle
2	16.11.2009	Raimi Valle	Søknad om permisjon

II Evttohusat ja mearkkašumit

Čoahkkinjođihangotti mearrádusárvalus:

Raimo Valle luvvejuvvo ámmáhis várreáirrasin Sámedikkis dan áiggis go lea ráđđehusa stáhtačállin.

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 37 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Čoahkkinjođihangotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Jarle Jonassen, čoahkkinjođiheaddji	

VI Sámedikki mearrádus

- Raimo Valle luvvejuvvo ámmáhis várreáirrasin Sámedikkis dan áiggis go lea ráđđehusa stáhtačállin.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 02.12.09 dii.16.27

Ášši 52/09

Doarjjacealkámuš Mangyan-álbmogii Mindoros, Filippiinnain

Arkiivaáššennr..
09/521806 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sametingets plenum	01. – 03.12.09	52/09

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 03.12.09 dii.16.40

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namabus

II Evttohusat ja mearkkašumit

Sámedikki joavkkuid evttohus:

Sámediggi lea mearkkašan Mangyanálbmoga mángga jagáš vuosttaldeami norgalaččaid fitnodaga Intex Resources (ovdal Crew Minerala) Mirondos, Filippiinnain. Leat fitnodaga plánat váldit atnui Mangyanálbmoga eananguovlluid mineráladoaimmaid álggahemiiguin mat leat mielddisbuktán vuosttaldemiid. Sii áigot álggahit doaimmaid almmá gávdnamis buriid čovdosiid movt fuolahit Mangyanálbmoga vuoigatvuođaid. Ášši lea šaddan nu stuorisin ahte báikkálaš olbmot álge nealgudit iežaset. Dát lea mielddisbuktán ahte filippiinnatlaš eiseválddit gaskaboddosaččat leat geassán ruovttoluotta dárbbaslaš birasliseanssa mii Intex Resourcesis lea.

Sámediggi oaidná dás ovttalárganvuođaid dan váttis dilis mas sápmelaččat ledje 30 jagi áigi go min olbmot atne dárbbaslaš nealgudit Stuoradikki olggobealde. Norggas lea dát riidu mielddisbuktán buori ovdáneami gos maiddái sápmelaččaid vuoigatvuođat leat biddjon áššelisttuide. Sámediggi doarju Mangyanálbmoga rahčamuša iežaset vuoigatvuođaid ovddas, ja bivdá sihke filippiinnatlaš eiseválddiid ja fitnodagaid maid norgalaččat eaiggáduššet gávdnat buriid oktasaš čovdosiid dialoga bokte Mangyanálbmogiin.

Sámediggi deattuha ahte buot doaimmat maid norgga fitnodagat dahje fitnodagat maid norgalaččat eaiggáduššet sihke mearas ja eatnamis, fertejit doahhtalit miedihuvvon riikkaidgaskasaš olmmošvuoigatvuođaid maidda maid gullet álgoálbmotvuoigatvuođat. Áibbas konkrehta lea Sámedikki bealis sávaldat ahte dákkár beroštumit hábmejuvvojit fitnodagaid ehtaláš njuolggadusaide ja ahte ILO 169 njuolgut biddjo vuodđun norgga fitnodagaid doaimmaide nu og British Gas lea dahkan.

Dán oktavuodas lea dehálaš deattuhit ahte prinsihpat ”Free and prior informed concent” fertejit biddjot vuodđun Intex Resources álgoálbmogiid ektui. Sámediggi áigu maid deattuhit ahte buot dieđut galget addojuvvot buot proseassa dásiin go konsulterevuovvo Mangyanálbmoga ovddasteaddji organisašuvnnaiguin. Sámediggi čujuha viidáset ollislaš guorahallamiid dárbbui gos álgoálbmotdimenšuvdna lea guovddáš momeantan. Seamma ládje lea dehálaš Sámediggái ahte biras, guovlu ja ealahusovdáneapmi álgoálbmotguovlluin maidda dát guoská, leat mielde dehálaš faktorán go guorahallá mineráladoaimmaid, maiddái mineráladoaimmaid mat juo gávdnojit guovllus.

III Jienasteapmi

39 áirasis ledje 38 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Sámediggejoavkkuid evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Gunn-Britt Retter	
2	Olaf Eliassen	
3	Egil Olli	

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggi lea mearkkašan Mangyanálbmoga mángga jagáš vuosttaldeami norgalaččaid fitnodaga Intex Resources (ovdal Crew Minerala) Mirondos, Filippiinnain. Leat fitnodaga plánat váldit atnui Mangyanálbmoga eananguovlluid mineráladoaimmaid álggahemiiguin mat leat mielddisbuktán vuosttaldemiid. Si áigot álggahit doaimmaid almmá gávdnamis buriid čovdosiid movt fuolahit Mangyanálbmoga vuoigatvuodaid. Ášši lea šaddan nu stuorisin ahte báikkálaš olbmot álge nealgudit iežaset. Dát lea mielddisbuktán ahte filippiinnatlaš eiseválddit gaskaboddosaččat leat geassán ruovttoluotta dárbbášlaš birasliseanssa mii Intex Resourcesis lea.

Sámediggi oaidná dás ovttalárganvuodaid dan váttis dilis mas sápmelaččat ledje 30 jagi áigi go min olbmot atne dárbbášlašžan nealgudit Stuoradikki olggobealde. Norggas lea dát riidu mielddisbuktán buori ovdáneami gos maddái sápmelaččaid vuoigatvuodát leat biddjon áššelisttuide. Sámediggi doarju Mangyanálbmoga rahčamuša iežaset vuoigatvuodaid ovddas, ja bivdá sihke filippiinnatlaš eiseválddiid ja fitnodagaid maid norgalaččat eaiggáduššet gávdnat buriid oktasaš čovdosiid dialoga bokte Mangyanálbmogiin.

Sámediggi deattuha ahte buot doaimmat maid norgga fitnodagat dahje fitnodagat maid norgalaččat eaiggáduššet sihke mearas ja eatnamis, fertejit doahttalit miedihuvvon riikkaidgaskasaš olmmošvuoigatvuodaid maidda maid gullet álgoálbmotvuoigatvuodát. Áibbas konkrehta lea Sámedikki bealis sávaldat ahte dákkár beroštumit hábmejuvvojit fitnodagaid ehtalaš njuolggadusaide ja ahte ILO 169 njuolgut biddjo vuodđun norgga fitnodagaid doaimmaide nu og British Gas lea dahkan.

Dán oktavuodas lea dehálaš deattuhit ahte prinsihpat ”Free and prior informed concent” fertejit biddjot vuodđun Intex Resources álgoálbmogiid ektui. Sámediggi áigu maid deattuhit ahte buot dieđut galget addojuvvot buot proseassa dásiin go konsulterejuvvo Mangyanálbmoga ovddasteaddji organisašuvnnaiguin. Sámediggi čujuha viidáset ollislaš guorahallamiid dárbbui gos álgoálbmotdimenšuvdna lea guovddáš momeantan. Seamma ládje lea dehálaš Sámediggái ahte biras, guovlu ja ealahusovdáneapmi álgoálbmotguovlluin maidda dát guoská, leat mielde dehálaš faktorán go guorahallá mineráladoaimmaid, maddái mineráladoaimmaid mat juo gávdnajit guovllus.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 03.12.09 dii.16.50

Vuollaičállit leat lohkan čeahkinbeavdegirjji, ja leat gávnahan ahte čeahkkingirjái fievriduvvon mearráduusat leat nu movt Sámediggi mearridii.

Karášjohka 03.12. 2009

Čeahkinjođihangoddi

Jarle Jonassen
jođiheaddji

Jørn Are Gaski

Mathis Nilsen Eira

Hilde Anita Nyvoll